SIGNATURA: I 294

FAC REDUC..

14,8 X

33

281 I 140
294

36_6

I
281.

I-140

Speculum finalis retributionis

N. 17.961

UNIVERSIDAD ... BIBLIOTECA ... DE ZARAGOZA

¶ Ceterũ ꝓbitates quoſdam etiã in ſacris codicibus inſcriptos varie extulerũt virtutes cõmendabiles: ꝙꝙ ad falſa deuius error abduxerit plurimos: virtutis tñ nomẽ hñtes: bonoꝝ tamẽ exempla inſequi licet. Quoſdam enĩ ornat ſincera fides ac hoſpitalitatis amor. Abraham ꝗppe primus ſuo tẽpore deũ coluit. patriam ꝓpter deũ dereliquit: ad vitandũ fratris ſui ſcandalũ iuri ſuo ceſſit. angelos hoſpites ſuſcepit. filiũ imolare diſpoſuit: ⁊ ſic in tẽptatione inuentꝰ eſt fidelis. Alios vero inſignes fecit preclare vite mũdicia: vt patet in ioſeph: q zelũ colendo dei ſue anguſtie tẽpore cuſtodiuit mandatũ: ⁊ intm̃ ſublimatur honore: vt fieret dñs egypti. ꝙ ſi de regibꝰ habẽdus eſt ſermo. Dauid occurret q in ſua miſericordia conſecutus eſt ſedẽ regni in ſecula. Preter hos alij amore legis multa perpeſſi ſibi nomẽ eternũ vendicarunt. Alij rempublicã bene regẽtes: charitatem quidẽ nõ deſerentes: pijs inſiſtentes operibus corde puro deo vero famulãtes. Alij arte ⁊ induſtria viuẽtes bonã ex ſuis operibꝰ famã per vniuerſum mundum iſde ferentes: quoꝝ nõia ⁊ numerũ hic inſerere ꝓpter eoꝝ multitudinẽ pretermitto. Memini etiã legiſſe philoſophantiũ quoſdã vt litterarũ ſtudio (ſcire amantes) liberius vacarent: vrbiũ frequẽtiam reliquiſſe. vbi multe ſunt oculoꝝ auriũqꝫ illecebre ne per ſeculi luxum ⁊ rerũ tẽporaliũ nimiã abundantiã animi fortitudo molleſceret: ⁊ ne mũdi huiꝰ impudicicia ſtupraretur. Inde pictagorici cõſortium huius ſeculi neqꝫ deſerentes in deſertis habitabãt locis. Etiã platonici ⁊ ſtoici in tẽploꝝ porticibus verſabantur vt honeſtioris habitaculi ſanctitate cõmoniti nil aliud ꝙ̃ de virtutibus cogitarent. Qđ vt de ceteris tacuerim optime feciſſe videt egregius ſacre theologie doctor magiſter Petrus reginaldeti ordinis fratrũ minoꝝ: cuiꝰ mentẽ diuina ſapiẽtia ita fecũdaſſe arbitror. mirabili ac ineffabili modo inebriaſſe vt nihil terrenũ nihilqꝫ mundanũ cor eiꝰ alliceret. ſed toto mentis ſue conatu intuitu ⁊ affectu futurã operũ bonoꝝ maloꝝ vt retributionẽ contẽplaretur. de qua in ſymbolo Athanaſiꝰ ait. Qui bona egerunt ibunt in vitam eternã. Qui vero mala in ignẽ eternũ. Unde ⁊ tanqꝫ de huiuſmodi nõ ignarus libellũ hunc quẽ ſi ceteris placet. Speculũ finalis retributionis appello. nõ ſine magno labore magnaqꝫ diligentia cõpoſui: ſtillo grato ⁊ fecũdo: celſaqꝫ ſententia: atqꝫ ordine decentiſſimo ad finem vſqꝫ perducendo. Cuius vtilitatẽ frequẽtiſſime cogitans ego frater Guillermꝰ totani ſacri ordinis fratrũ predicatoꝝ humilis doctor ⁊ lector inſignis eccleſie ꝓmatis galliarum ſancti Johãnis Lugđ. memor prioris charitatis patrũ noſtroꝝ dñici ſcꝫ ſanctiſſimi patriarche noſtri viri vtiqꝫ apoſtolici. ac glorioſiſſimi ꝯfeſſoris Frãciſci ſeraphici ſacri ordinis minoꝝ fundatoris egregij q adhuc mortales Uirgine ſacratiſſima dei matre ꝓcurante coram deo ⁊ xp̃o Jeſu mirabiliter corpore: affectu ⁊ effectu cõuenerũt in vnũ charitatis amplexibus poſt viſionẽ mirabilem ſeinuicẽ oſculantes ⁊ dicentes. quia ſimul pergemus: ad idẽ conabimur: noſtri quoqꝫ veri pariter ſucceſſores. Tantũ ergo ac tam vtile opus ad gloriã prefati ſacri ordinis minoꝝ in lucem omnibus prebere volens quo ſalus plurium valeat ꝓcurari. ex exemplari nõ modicũ viciato ſtudui quoad potui verũ exemplar conficere: de minus bene correctis veniã petens cũ orationũ ſuffragijs. de his vero que ſana: vtilia: ⁊ nõ in aliquo viciata aut incorrecta legẽtes reperiẽt. gratias deo: ⁊ laudes actori huius referre laborent.

¶ Quia deus teſte pſ. lxi. Reddet vnicuiqꝫ iuxta opa ſua. Expediens ⁊ vtile valde videt dicere aliqđ de gaudijs paradiſi: ⁊ de penis iferni. ſm qđ intelligere valemꝰ de his duobꝰ ex ſacra ſcriptura: ⁊ dictis ſanctoꝝ ⁊ doctoꝝ. Utile inqꝫ ꝓpter tria: videlꝫ Propter ꝯcupiſcẽtiã fugiẽdã. Propter pñiam pagendã. Et ꝓpter vitã iuſtã cõſeruandã. Dies enĩ mali ſunt: imo videnẽ nũc hi dies ẽẽ de qbus ait xp̃s. Abũdabit iniqtas: refrigeſcet charitas mltoꝝ. Mat. xxiiij. Quapropter ſicut mater oñdit filio pomũ vt ad eã veniat: ⁊ rex patibulũ homi ne furtũ faciat: ⁊ rector ſcholaꝝ virgas diſcipulo vt lectionẽ addiſcat Sic dñs ieſus tanqꝫ mater nobis inſinuauit multa de gaudijs paradiſi: vt illũ ſeqmur: ⁊ multa de penis inferni: vt pctm̃ caueamus. Et virgas qbus in ꝑpetuũ puniẽtur dãnati. vt bene agere diſcamꝰ. Primo igitur dicendũ eſt de penis inferni. Secũdo de gaudijs padiſi. Juxta illud pſ. Tranſiuimꝰ ꝑ ignẽ ⁊ aquã ⁊ eduxiſti nos in refrigeriũ. Thema igit ſit iſtđ.

Conuertantur in infernũ oẽs gẽtes q obliuiſcunt deũ. pſ. ix. Cõſideremꝰ igit chariſſimi ⁊ attẽdamus diligenter quot et quanti dolores ſunt in inferno. ⁊ ſic peccatis noſtris reſiliemus: ⁊ ſi nõ amore dei: ſaltẽ penaꝝ timore: qꝛ timor expellit pctm̃. Eccꝉ. i. Uñ in libro de oculo morali. Hic aſpectus. ſ. penarũ inferni vtilis eſt: ⁊ vt culpa vitet: ⁊ vt pena pñs facilis reputet. Uñ dicit Jſiđ. i. ſoliloquioꝝ. Prepone tibi aduerſꝰ carnis ardores futuri ſupplicij ignes. Memoria ardoris gehenne: ardore extinguit luxurie. Videmꝰ ꝙ qñ digitꝰ eſt aduſtus applicat ad ignẽ vt minor calor poſſit extrahi ꝑ maiorẽ ſic ⁊ pctõr inflãmatꝰ igne pcti ſi ꝑ ꝯſiderationẽ applicet ſe igni infernali mior calor extrahi poterit a maiore. Eccli. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternũ nõ peccabis. Facit ſecũdo vt pena pñſens facilis reputet. Uñ dicebat Bern. Uigilias times ⁊ ieiunia manuũqꝫ labores. ſed hec leuia ſunt flãmas ꝑpetuas meditanti. Narrat Beda in geſtis angeloꝝ. ꝙ tpe cõſtantini minoris imperatoris: quidã pater familias cũ deceſſiſſet in anglia: eiꝰ aĩa eterni iudicis ante tribunal eſt adducta: vbi tandẽ obtinuit dei gẽitricis itercellionibꝰ vt priꝰ inſpectis penis ifernalibꝰ poſt hec rediret ad corpꝰ Reuixit igit q erat mortuꝰ ⁊ enarratis de penis iferni mirabilibꝰ ⁊ rebꝰ ſuis erogatis pauperibꝰ ꝓfectꝰ ẽ ad quãdã inſulã vt lingua ſunt ⁊ ope oſtẽderet ꝙ̃ta tormẽta vidiſſet. ⁊ in maria hyeme ſe mergebat i flumẽ. ⁊ cũ eũ ſup hoc amici arguerẽt ⁊ noti. rñdit. Simite me: nã maiora vidi ⁊c̃. Sunt enĩ ibi tot ⁊ tãte miſerie ꝙ ſi eas hõ cognoſceret ꝑ aliquã experientiã nullã poſſit in hoc mũdo cogitare miſeriã quã nõ potiꝰ ſuſtineret ꝙ̃ illas penas ſufferre vellet. Dicamꝰ igit hic de tribus.

Primo de loco ifernali ⁊ eiꝰ qualitate.
Secũdo de dãnatoꝝ pena corporali et eius multiplicitate.
Tertio de pena ſpũali ⁊ eiꝰ varietate.

¶ Primo igitur videdũ eſt de loco infernali ⁊ eiꝰ q̃litate. Uñ dicit Richardꝰ ⁊ tenẽt q̃ſi oẽs doctores. ꝙ infernus eſt in medio terre: qꝛ iſte locꝰ eſt remotiſſimꝰ a celo: qꝛ centrũ ſumme diſtat a circũferẽtia. Nã ſicut deꝰ ordinat corpora i ſuis locis ſm exigentiã ſuorũ naturaliũ ponderũ. Sic ordinat creaturas rõnales in locis ſm exigentiam ſuoꝝ amoꝝ. Et iđ ſicut electi ſunt in celo: qꝛ in ſuo amore celeſtia terrenis prepoſuerunt. Ita reprobi ꝑ diuinã iuſticiam ſunt ⁊ erũt in loco infimo: qꝛ in ſuo amore infima ⁊ terrena ſupioribꝰ ⁊ celeſtibꝰ prepoſuerũt Hec ille. Ex quo pꝫ vbi ſit infernꝰ: qꝛ ſm aſtronomos ⁊ ſperas mẽſurãtes: diſtat ſupficie terre per duo milia. cc. ⁊ l. miliaria: qꝛ eſt in medio diametri. Eſt igit infernꝰ velut foſſa ſiue carcer in medio terre: terra ipſa circũqꝫ cõcluſus. Sꝫ q̃lis ẽ ille carcer

Dico ꝙ ſm doctores ſáctos ibi ſunt q̄c
tuor elemēta. ſ. ignis in ſuo ſupmo calo
re incluſus: vt in clibagno q̄ vndiq; eſſet
firmiter clauſus. Itē eſt ibi aqua i ſuo
ſūmo frigore. Simil' aer ⁊ terra in feto
re maximo. Vñ magnificētia regalis
req̄rit ꝙ nō ſolū hēat palacia ꝓpter bo
nos. ſed etiā carceres ꝓpt malos. Rex
aūt glie q̄ magnificat⁹ ē ſup oēs reges
terre: cur nō haberz carcerē ſicut hʒ pa
laciū. Vñ Augu. in libro de triplici ha
bitaculo. Tria ſunt ſub oīpotentis ma
nu habitacula: ſummū: mediū: ⁊ ymū:
Quoꝝ ſummū regnū dei vel regnū celo
rum: Infimū vocaꝶ infern⁹: mediū ꝑñs
mūdus. vel orbis terraꝝ appellaꝶ. quo
rum extrema oīno inuicē ſibi ſunt ꝯtra
ria ⁊ nulla ſocietate cōiuncta. Que eñ
ſocietas pōt eē lucis ad tenebras: ⁊ xp̄i
ad belyal. ij. Coꝝ. vi. Medium aūt nō
nullas hʒ ſimilitudies ad extrema. Vñ
lucē habet ⁊ tenebras: frigus ⁊ calorē:
dolorē ⁊ ſanitatē: leticiā ⁊ merorē: odiū
⁊ amorē: bonos ⁊ malos: iuſtos ⁊ iniu-
ſtos: regnū ⁊ ſubiectionē: famē ⁊ ſatie-
tatem: mortē ⁊ vitā: ⁊ hm̄oi innumera:
quoꝝ oim pars vna imaginē hʒ regni
dei: pars altera inferni. Cōmixtio eñ
maloꝝ ſimul ⁊ bonoꝝ in hoc mūdo eſt.
In regno aūt dei nulli mali: ſed omēs
boni. ⁊ in inferno nulli boni: ſed omēs
mali vterq; locus ex medio ſuppleꝶ. ho
minū eñ hui⁹ mūdi: alij eleuanꝶ ad ce-
lū. alij trahūtur ad infernū. Similes
quippe ſimilib⁹ cōiunguntꝶ. Bona autē
regni celeſtis dicere aut cogitare vel in
telligere vt ſunt: nullus pōt carne veſti-
tus. multo maiora ſunt ⁊ meliora ꝙ̄ co
gitenꝶ aut itelligantur. Vñ. i. Coꝝ. ij.
Scriptū eſt ꝙ ocul⁹ nō vidit nec auris
audiuit: nec in cor hoīs aſcendit q̄ ꝑpa-
rauit de⁹ diligentib⁹ ſe. Mala aūt infer
ni dicere aut cogitare vt ſunt nemo pōt
peiora ſunt q̄ppe valde ꝙ̄ cogitēꝶ. Hec
Aug. Vñ Eſa. xij. c. Preparata eſt ab
heri tophet a rege ꝑparata ꝓfunda ⁊
dilatata: nutrimēta eius ignis ⁊ ligna
multa. flatus dñi ſicut torrēs ſulphuris
ſuccendēs eā. ꝑparata eſt ab heri. i. ab
initio: ſicut iudices ſemꝑ hñt patibula
in terra ad reos puniendos. tophet. i.
vallis gehēnalis. a rege oīpotēte: q̄ ſol⁹
pōt facere q̄cquid vult. ꝓfunda vt null⁹
poſſit exire. dilatata vt oēs poſſit cape-
re. iuxta hoc loc⁹ iſte plurib⁹ appellaꝶ noi-
bus. Primo dicitꝶ infern⁹: ab infero di-
ctus: ꝙ aīe in pctō mortali morientiū
ante diē iudicij: et poſt aīe cū corporib⁹
ibi inferuntur ad eternaliter patiendum.
Iob. vij. Qui deſcendit ad infernū non
aſcēdet nec reuertetꝶ vltra ad domū ſuā.
Dicitꝶ ſecūdo tartarus. i. ſm papiā tur-
bat⁹: ꝙ ibi erit magna tribulatio ⁊ ma
gna afflictio ſicut īfra dicetꝶ. Dicitꝶ ter-
tio auernus quaſi ſine vere. i. temperie
ꝙ pene nō ſunt ibi tp̄erate ſed nimiū
exceſſiue. Quarto dicitꝶ acherō. ab a q̄d
eſt ſine ⁊ cheron gaudiū q̄ſi ſine gaudio
Aliiſq; noibus appellaꝶ de q̄b⁹ ꝑtrāſeo.
Sunt eñ hec noia ſcʒ ſtix: flogeton: le-
the: cocchitus: que a q̄buſdā dicitur flu
uij infernales. Patet igitꝶ quis locus ſit
infernalis habitatio ⁊ q̄lis. ſed adhuc
magis patebit in ſequentibus.

¶ Secūdo videndum eſt de

dānatoꝝ pena corꝑali ⁊ ei⁹ multiplicita
te. Licet eñ ſint valde plres pene. Decē
tñ intēdo ad p̄ſens declarare. Quarū.
Prima eſt ignis ardentiſſimi.
Secūda eſt frigoris acutiſſimi.
Tertia magnus clamor doloris abſq;
ceſſatione.
Quarta inferni ſum⁹ abſq; euacuatiōe
Quinta odor fetid⁹ ⁊ multū horribilis.
Sexta viſio demonū valde terribilis.
Septima fames crudeliter affligens.
Octaua ſitis ſimiliter conſtigens.
Nona verecūdia ⁊ confuſio.
Decima in tactu maxima afflictio.

[P]rima igitur pena eſt

ignis ardentiſſimi. Mathei
xxv. Ite maledicti i igne eter
nū. Ignis aūt iſte differt ab
igne hui⁹ mūdi in quattuor. ¶ Primo
in acerbitate. Vñ ſm beatū Aug. Ignis
iſte ſenſibilis ita ſe habet ad ignē gehē-
nalem: ſicut ignis depict⁹ ad ignē verū.

Conſidera igitꝶ quāta ſit differentia in
ardore inter igne pictū ⁊ ignē verū. ⁊ cō
ſequēter ꝯſidera ſi potes pati ardorem
ignis infernalis q̄ tñ excedit ardorem
ignis hui⁹. O quantā paſſionē ſuſtine-
res ſi ꝑ horā ſtares ſiue teneres digitū
tuū in igne: ⁊ maiorē ſi totā manū. ⁊ ad
huc maiorē ſi totū brachiū. ⁊ adhuc mꝉ
to maiorē ſi totū corpus. Quātus igitꝶ
erit ardor ignis gehennalis. Credo ꝙ
nec aliq̄s viuēs cogitare aut dicere ſuf
ficiat. Eſa. xxxij. Quis ex vobis poterit
habitare cū igne deuorante. Itē in pſ.
In ignē deijcies eos. Itē pones eos vt
clibanū ignis: ⁊ deuorabit eos ignis. ſi
cut ferrū i fornace totū fit ignis. ꝑ ignē
igitꝶ ſcriptura ſacra acumē dolorꝭ innuit
Sed q: magnitudinē pene eterne exp-
mere nō pōt niſi exēplificādo de rebus
tēporalib⁹ ⁊ ignis penetrabilius ⁊ acri⁹
eſt elementū: magiſq; acutū ceteris ele
mentis. Ideo ſcriptura vt pōt acerbita
tem pene inferni innuit ſepi⁹ vocando
illius pene acerrimū dolorē penā ignis
min⁹ tñ dicēs ⁊ plus ſignificans. ¶ Se
cūdo differt ignis iferni a noſtro in du
ratōe: q: noſter pōt extingui: ille aūt nō
Eſa. vlti. Ignis eoꝝ nō extingueꝶ. Itē
Deut. xxxij. Ignis ſuccēſus eſt in furore
meo ⁊ ardebit vſq; ad iferni nouiſſima
id eſt q̄diu paradiſus ⁊ infernus dura
bit. ſ. in ꝑpetuū. O ardor interminabi-
lis: deuorabitq; terrā cū germie ſuo. i.
terrenoꝝ amatores ꝯburet. i. totaliter
vret. Iſte ignis nō continuaꝶ lignis aut
alia materia: ſed dei voluntate. Ille lo
cus inferni tali igne replet⁹ eſt q̄ nunq̄
extingueꝶ. ſic ꝙ ſi totū mare in eo pone
reꝶ nō ex hoc extigueretꝶ. ¶ Tertio dif-
fert iſte ignis ꝑpetuus a noſtro igne in
luce. nā iſte ignis mūdialis in ſe lucē in
cludit: ſed ignis inferni q̄uis ſit abun-
dans in ardore tñ ſm ordinē diuine iu-
ſticie caret luce. Videbunt tñ dānati ſe
inuicē nō vt inde ꝯſolentur: ſʒ vt magis
torqueanꝶ. Vñ Greg. Quāuis illis. ſ.
dānatis ignis ad cōſolationē nō luceat
tñ ad aliq̄d vt. ſ. magis torqueanꝶ lucet
Eos q̄ppe quos reprobi nūc inordina
te diligūt ſecū tūc in tormētis videbunt
vt penā ꝓprie punitiōis exaggeret car-
nalis cognatio auctori ꝑpoſita pati an
te oculos vltiōe dānata. Vñ ⁊ Iſid. Ig
nis gehēne lucebit miſeris ad miſerie
augmentū vt videāt vnde doleāt: nō ad
ꝯſolationē vt videāt vnde gaudeāt. vide
bunt etiā demones vt dicetꝶ infra. Itē
dñs Bona. li. iiij. di. l. ꝯcluſione pma. ij.
arti. ait. Ignis eſt in triplici dñia. Eſt
eñ ignis purus vt eſt in ꝓpria materia
Et ignis incorporat⁹: vt eſt in materia
aliena vt in t̄ra vel aere. ⁊ ignis non tñ
incorporatus: ſʒ etiā ꝑmixtus vt ſit ſul-
phureus ⁊ fumoſus. Primus eſt lux et
pure lucet ⁊ abundāter. Secundus eſt
ignis carbo ⁊ flāma: hic etiā lucet ⁊ te-
nebrā expellit. Tertius eſt ignis fumo
ſus: ⁊ talis eſt tenebroſus: ⁊ iſte erit in i
ferno. pſ. Poſuerūt me in lacu inferio
ri in tenebroſis ⁊ vmbra mortis. ¶ Quar
to differt hic ignis ab illo in ꝯſumptiōe
ꝙ hic pōt oia cōſumere. Ille aūt nō ꝯſu
met ſed ꝯburet corpora in eo manētia.
Vñ Aug. xxi. de ciui. ſicut declarat frā
ciſcus de maronis dicit ꝙ ſicut corpo-
ra aiabus dolorē faciūt ꝑ organa q̄ tñ
nō iō moriūtur: ita pōt ignis ifernalis
corporibus inferre dolorez nō inferēdo
mortē. ⁊ hoc declarat quarto exemplo
Primo de ſalamādra q̄ in ignib⁹ viuit.
Secūdo de mōtibus Sicilie q̄ ab igni
bus cōburūtur ⁊ nō ꝯſumūtur. Tertio
de carnibus pauonis q̄ plus q̄ ꝑ annū
cōſeruanꝶ mortue a putredine vt ipſe di
cit ſe fuiſſe expertū. Quarto de paleis
q̄ pira maturāt: ⁊ niuē ꝯſeruāt. Hec il-
le. Tunc eñ corꝑa erūt incōſumptibi-
lia: iō ſemꝑ manebūt in illo igne ſine cō
ſumptiōe. vñ tūc verificabitꝶ illud Apo.
ix. In dieb⁹ illis querēt homies mortē ⁊
nō inuenient eā: ⁊ deſiderabūt mori ⁊ fu-
giet mors ab eis. Et de hac pena dr̄ eo
dem lib. c. xxi. Timidis aūt ⁊ incredu-
lis: ⁊ execratis: ⁊ homicidis: ⁊ fornica-
toribus ⁊ veneficis: ⁊ ydolatris: ⁊ oib⁹
mendacib⁹ ps illoꝝ erit in ſtagno arde
ti igne. Expoſitio timidis. ſ. q: timo-
re penarū fidē accipe ſingūt vel accep-

tam relinquūt. Luce. viij. Ad tpus cre
dūt ⁊ in tpe tēptatiōis recedūt. Et in/
credulis q. ſ. bona futura mime credūt
Iere. v. Populo huic factū eſt cor icre/
dulū. Et Eſa. lxv. Expandi manꝰ me/
as ad ppl'm incredulū. Et execratis q
manifeſte more eccleſiaſtico excōicant
Richardꝰ vel ſm Aymonē. Incredulis
id eſt paganis vel iudeis. ⁊ execratis. i.
falſis xpianis q ſunt execrandi a deo. i.
abbominabiles. Un̄ pſ. Uirū ſanguinū
⁊ doloſum abhoiabitur dn̄s. Et homi
cidis qui. ſ. vel voluntatis prauitate vl'
ſermonis ꝑſuaſione vel operis ꝑpetratio
ne aliquē occidūt. i. Ioh. iij. Ois homi
cida nō habet vitā eternā. Et fornica/
toribus. i. ſeruiētibꝰ immūdicie carnis
i. Cor. vi. Neq3 fornicarij regnum dei
poſſidebūt. Et veneficis q malicie ve/
nenū verbo vel exemplo effundunt cru
deliter. Ait Richardꝰ. Uenenuz aſpi/
duz ſub labijs eoꝝ. ait ꝓpheta. Et ydo
latris quales ſunt q relicto vero diuini
tatis cultu ꝑ ydolatriā demonibꝰ ſe ſub
dunt. i. Cor. x. Neq3 ydolatre efficia/
mini. Et oibꝰ mēdacibꝰ q̄les ſt q relicto
veritatis tramite ꝓximos fraudulēter
fallūt. Eccl'. vij. Noli velle mētiri omē
mēdaciū. pars illoꝝ erit in ꝗ in ſtagno
ardēte. i. in ꝓfunda inferni dānatione
in qua eſt ignis q eſt mors ſecūda. i. cor
poris et aīe. Prima mors fuit in aīa ꝑ
pctm̄ ait Aymo. de quo ſtagno dicit'. c.
xviij. ⁊. xix. euſdē Apoc. Pars. ſ. puniti
onis. q2 multe ſunt alie dānatoꝝ pene
Cogitemꝰ chariſſimi quātus tremor ⁊
timor erit his qbꝰ dicet' ꝑ ſniam diffini/
tiuam ⁊ irreuocabilē a ſummo iudice.
Ite maledicti in ignē eternū. Matthei
xxv. Quē tremorē hr̄emꝰ ſi ꝑ iudicē tpa/
lē ꝯdēnaremur ad carcerē toto tpe vite
nr̄e ⁊ maiorē tremorē hērēmus ſi ꝯdem
naremur ad mortē. Quid igit' ſi ꝯdēna
remur ad carcerē inferni ⁊ mortē ꝑpe/
tuaz cū acerbitate ⁊ ardore ignis ardē
tiſſimi. Sz diceret q̄s Que cā erit huꝰ
ſniē taz mirabilis. Rn̄det thema in ſe/
cūda pte ſui cū dr̄. Oms gētes q obliui/
ſcūtur deū. q̄ſi diceret ꝓpheta. Hec eſt
cā dānationis vr̄e. ſ. q2 obliti eſtis deū.

pz. nā iudex cōmemorabit opa mie a re
probis nō ſibi facta: ſz reprobi q̄ſi ſe ex/
cuſantes rn̄debunt et interrogabūt q̄n
hec ſibi nō fecerūt. Uerū vt ait Raba/
nus. Et ſi ſe excuſare ſattagūt tn̄ deuz
fallere nō pn̄t. Un̄ rn̄debit illis dicens
Quādiu nō feciſtis vni de minoribꝰ his
nec mihi feciſtis. Ubi Aug. Chriſtꝰ eſt
caput eccl'ie. corpꝰ eiꝰ eccl'ia. In nr̄o cor
pore caput ſurſum eſt: pedes in terra.
in aliq ꝯſtipatione hoim q̄n aliq̄s tibi
pedē calcat: nōne dic caput calcas me.
Quō g lingua quā nemo tāgit dicit cal
cas me. Sic xp̄us caput quē nemo tan
git dicit Eſuriui ⁊ nō dediſtis mihi mā
ducare ⁊c̄. Ubi ⁊ Chriſ. Uide qualiter
leuia iniūgit. Nō dicit. In carcere eraz
⁊ nō eripuiſtis me. īfirmꝰ ⁊ nō curaſtis
me: ſed nō viſitaſtis ⁊ nō veniſtis ad me
In eſuriendo etiā nō ꝓcioſam petit mē
ſam: ſz neceſſariā. Un̄ Chriſ. Ex hoc
loco ſciendū eſt ꝙ nō tm̄ ꝓ eo ꝙ pecca
uerūt hoies ꝯdēnati ſunt. ſed etiā ꝓ eo
ꝙ nō bene faciūt. Si aūt ꝓ eo ꝙ nō bn̄
faciūt ſic ꝯdēnant' putas quales penas
exoluent ꝓ eo ꝙ peccāt. Et notanduz
ꝙ potiꝰ ſit diſceptatio de opibus mie q̄
de opibus iuſticie. cuz tn̄ magis tenea/
mur ad opa iuſticie. ſed q2 opa mie fa/
ciliora ſunt: q2 natura ad hoc inclinat
ſupple magis: ⁊ ideo magis arguenda
vbi deficiūt: ⁊ minꝰ remunerāda vbi aſ
ſunt. ⁊ g ſi iſta remunerant': ⁊ alia. Itē
potiꝰ arguit de omiſſione q̄ de cōmiſſi/
one cū tn̄ maioris criminis ſit cōmiſſio ⁊
iō magis arguēdo ⁊ puniendo qd minꝰ
eſt innuit ampliꝰ punire de maioribus.
Itē magis arguit de pctis in ꝓximū q̄
in deū: q2 ſi pctā in ꝓximū ꝯdēnant'. mlt
to magis pctā in deū: vt blaſphemia et
ydolatria ⁊c̄. de qbus dictū eſt in aucto
ritate Apoc. Itē cū ſit mia corꝑalis et
ſpūalis potiꝰ arguit defectū corporaliū
q̄ ſpūaliū: q2 opa corporalia ſunt eui/
dentia. vel ꝑ hec etiā ſignant' illa. Ecce
igit' cāz q̄re dicet' reprob q a ſiniſtris e
erunt. i. q ſiniſtra. i. tēporalia q̄diu vixe
rūt. ardēter amauert' diſcedite a me. o
infelix diſcretio: o dura ſeparatō: o mi
ſerabilis ꝯditio: diſcedite a me fonte vi/

te indeficiētis: lumie gl'ie beatificantis
torrente voluptatis inundantis: pleni
tudine vbertatis inebriantis. diſcedite
a me maledicti. Primo maledictōe cul
pe. pſ. Maledicti q decli. a. m. t. Secū
do maledictione pene. iō ſubiungit. In
ignē eternuz. Hoc ē igr̄ qd dicit thema
ꝓpoſitum. Cōuertātur in infernū oēs
gētes ⁊c̄. Et ſic de pima corporis pena
ꝓpter quā euitandaz fugere debemꝰ q̄
citꝰ pctm̄ ⁊ auaricie ardorē: facere pe/
nitentiam: ⁊ viuere ſm iuſticiam.

Ecūda pena eſt fri/
goris acutiſſimi. Matthei
xviij. Ibi erit fletꝰ et ſtridor
dentiū. ſ. ex frigore vehemē
tiſſimo. Glo. Stridor dentiū de frigo
re ſolet excitari: q2 ibi trāſibunt ab aq̄s
niuiū ad calorē nimiū. Iob. xxiiij. Nō in
quit Albertꝰ magnꝰ in lib. de ſacramē/
tis ꝙ ſit trāſitꝰ de loco ad locū: ſed q̄tū
ad ſenſum. ſicut febricitās primo torque
tur frigore: poſtea calore in eodē loco ⁊
in eodez tpe. Sic dānati ſm corpꝰ q̄nꝗ
patient' ardētiſſimū ignis dolorē: ⁊ trā
ſibunt ad acutiſſimū frigus: ⁊ econtra.
Sz q̄to ſpacio ſtabūt in hac pena vel
illa. ⁊ quā pmo patiant' q̄n in corpe ⁊ a
nima ꝯcludent' in infernū: ſolꝰ deꝰ nouit
vt eſtimo. Iſtud aūt frigus differt a fri
gore huiꝰ mūdi in quattuor. Primo in
acerbitate. Un̄ greg. Qd ibi erit frigꝰ
intolerabile. vn̄ imaginor ꝙ ſicut calor
illiꝰ ignis excedit calorē ignis huiꝰ mun
di. Sic frigꝰ iferni excedit iſtud qd hic
ſentimꝰ. Sz quare nō dr̄ in euāgelio: ꝙ
dn̄s dicat in die iudicij. Diſcedite a me
maledicti in frigꝰ eternū: ſicut dr̄ ꝙ di/
cet: in ignē eternū. Dicit'. q2 ignis ē ma
gis actiuꝰ q̄ alia elemēta: ⁊ q2 ꝯgruētiꝰ
poſſumꝰ ſentire eiꝰ ardorē. q2 ⁊ eſtate et
hyeme vtimur igne. iō dn̄s penā iferna
lem magis dr̄ expreſſiſſe ſub noie ignis
q̄ alteriꝰ elemēti vt magis timeamꝰ ⁊ il
las penas g̃uiſſimas icurrere caueamꝰ
ꝯprehēdere tn̄ intēdēs oēs penas iferni
ſub noie ignis. Seniſti ne aliq̄n frigꝰ in
digitis ⁊ dolorē illiꝰ: maxie q̄n approximā

ſti illos igni. Credo ꝙ ſic. Cōſidera illū
dolorē nihil eē ad dolorē frigoris ifernal'
q̄to magis ille dolor erit maior nō ſolū ī
digitis aut i manibꝰ aut pedibꝰ. ſz in toto
corpe. ⁊ maxie cū erit trāſitꝰ imediatꝰ d
tāto ardore ad tātū frigꝰ. Un̄ et aq̄ ille
dr̄r niuiū q ꝑ ceteris dr̄r frigidiores. Sz
q̄rit' quō aq̄ frigidiſſima ſtabit cū igne
ardētiſſimo h' ſtati dicet' in tertia dr̄ia.
Secda dr̄a aq̄ frigide ſm nāz ſuā ad illā
aquā ifernalē ē in lipiditate. Nā hec aq̄
nr̄a ē clara Illa aūt erit obſcura ⁊ plēa
fumo ſic dictū ē de igne. vn̄ ibi eſt tene/
bre exteriores Tenebre eī iteriores dr̄r
pctā. exteriores erūt tenebre iſernales.
Tertia dr̄a ē in duratōe in ſe ⁊ i ſua fri
giditate: q2 aq̄ nr̄a pōt caleſieri ⁊ ꝑ ca/
lorē ꝯſumi: ſz aq̄ iferni nūq̄ caleſiet nec
diminuet'. vn̄ i iferno calor ignis nō de/
ſtruet nec mitigabit frigꝰ aq̄ nec econtra
Hmōi exēplū hēmꝰ i pcis factis egyptijs
Sap. xvi. vbi dr̄. Qd ei mirabile erat i
aq̄ q oia extiguit plꝰ ignis valebat. vin/
dex eē eī orb. Inſli. i. elemēta iuſtoꝝ. glo.
Nec mirū ſi grādo ⁊ ignis mixta ferūt:
q2 ad creatoris volūtatē oia ꝯſētiūt. Et
ſeq̄t' eodē cap. Nix aūt ⁊ glacies ſuſtine
bāt vi ignis ⁊ n̄ tabeſcebāt. Sic dicēdū
vr̄ ꝙ i iferno ſic erūt ignis calidiſſimꝰ ⁊
aq̄ frigidiſſima dīna volūtate ſic iſtitutē
te ad punitōez dānatoꝝ. ⁊ Sap. v. Pug
nabit ꝓ illo orbis terraꝝ ꝯ inſenſatos.
Quarta dr̄a ē. q2 aq̄ nr̄a ſuffocat ⁊ inte/
ficit hoies ſic videmꝰ ꝙ mlti ſubmergūt'
i aq̄s. ſz aq̄ iferni n̄ inficiet nec ſubmer
get dānatos. imo ſic viuūt piſces i aq̄s:
ſic ꝑpetuo hoies viuēt i aq̄s ifern cū illis
acutiſſimis doloribꝰ Aq̄ igr̄ illa nec rōe
ſui nec rōe frigoris īficiet hoiez: imo cū
illo frigore itēſiſſimo dānati ꝑpetuo vi
uēt. o frigꝰ horrēdiſſimū. o aq̄ obſcuriſſi
ma ⁊ fetidiſſima q̄tꝰ ſtridor dentiū erit
ex te in dānatis: imo in toto corpe hor/
ribiliſſimꝰ tremor. vbi erunt ſtuphe ale
manie. vbi camini frācie. vbi caſtra pa
latia ⁊ loca amena huiꝰ mūdi iā nō erūt
in ꝑpetuū nec ab illo frigido carcere vn̄
q̄ vlꝰ exibit. Cōſidera chariſſime q̄tū
dolorē ⁊ q̄tū frigꝰ ſufferres ſi ſine mora/

deſtare poſſes in glacie huiꝰ mūdi ꝑ no
ctem vnā nudꝰ. ⁊ ſi ꝑ ſeptimanā adhuc
plus. ⁊ ſi per annū adhuc mlto plꝰ. Si
igiť in ꝑpetuū in frigore acutiſſimo in-
ferni ſtet dānati quāta erit hec pēa co-
gitet q̇ pōt. O ſi peas iſtas a ttēderemꝰ
nō eſt pena in hoc mūdo quā nō libētꝰ
ſuſtineremꝰ vt nō ad locū illū inferna-
lem nō deſcēderemꝰ. Cōſideremꝰ igiť
has penas vt poſſumꝰ: qꝛ ſcriptū eſt. i.
Regū. ij. Dn̄s deducit ad iferos ⁊ redu
cit ꝑ ꝯſideratōēʒ illaꝝ penaꝝ ⁊ reducit
ad gaudia ꝑadiſi. Cū eñ peccādo vſq̄ʒ
ad portā inferni venit ꝯſideratōe hm̄ōi
penaꝝ q̄ cuilibʒ pctō mortali debētur lʒ
nō i equali gradu penitēs redit ad ſta-
tuʒ grē: et ſic reduciť ab iferno. vñ Job
x. Dimitte me dñe vt plangā paululuʒ
do. m. anteq̄ȝ va. ⁊ nō re. ad. c. t. eto. in.
c. t. mi. et. t. vbi. v. m. ⁊. n. o. ſʒ ſem. hor.
inhabitās. Vñ Job de pluribꝰ gnibꝰ pe
naꝝ q̄ ſunt in inferno facit mentōēʒ in
hac auctoritate de paucꝭ. Conſiderās
igitur hm̄ōi penas ait. Dimitte dñe. i.
locū pnie ⁊ tp̄s ꝯcede. Da mihi dñe tp̄s
vt poſſiʒ me acq̇tare tecū ꝑ pnie plāctū
anteq̄ȝ ad iudiciū veniā: qñ nō erit tp̄s
pnie ꝑ quā poſſint iſta tormēta euadi.
Sed quo ꝑcio quo oꝑe acq̇tat ſe hō cū
deo. Certe nō ridēdo: nō corꝑi ꝯplacē-
do: ſʒ plorādo. Eſa. xxxviij. dic̄ Ezechi
as. Recogitabo tibi. o. a. me. in ama.
aie mee. Et h̄ eſt qđ dicit Job. Vt plā
gā pau. d. meū. Et h̄ ē qđ dic̄ Ezechi-
as: cui in firmātī dati ſunt. xv. āni ad vi
tam. Nō q̄ro ſpaciū vite ad ridendū ad
ſuauiť viuendū ſicut multi cū infirmāť
ſpaciū vite deſiderāt nō vt peniteāt: nō
vt fugiāt penas hm̄ōi horrēdas: ſʒ vt de
litioſe adhuc viuāt ⁊ pctā pctiſ accumu
lēt: ⁊ ſic penas illas in maiori ğdu poſt
iudiciū poſſideāt. ⁊ vt i tp̄alibꝰ filijs ⁊ fi
liabꝰ ꝓuideāt ⁊ nō ſibi. Vñ tp̄s petunt
ad peccādū nō ad penitēduʒ. Job. xxiij.
Dedit ei dñs tp̄s pnie ⁊ ille abutiť eo i
ſupbiā. Abutiť ğ q̄ in alios vſus expen-
dit. Sed poſſet q̄s dicere. Opʒ me eſſe
multū in labore ⁊ dolore ad me acq̇tan
dum cū deo. Et dicit Job ꝙ non. Vn-
de ſequiť. Vt plangā pau. qꝛ q̄cquid in
hac vita ſuſtineres nō ſolū paꝝ: ſʒ etiaʒ
paululū eſt reſpectu eiꝰ quod minimū
eſt in iferno. Sequiť. Anteq̄ȝ va. et nō
reuertar. Quaſi diceret. Si nō penitue
ro opʒ ꝙ ad locū tormētoꝝ vadā et illā
infernalē penā ſuſtineā ignis ⁊ frigoris.
Job. v. Qui timet pruinā irruet ſup eū
nix. Pruina modica ē ⁊ cito trāſit: ⁊ de
terra naſcitur: ⁊ ſignificat penitentiaʒ
quā hō voluntarie ſuſtinet in hac vita.
Nix aūt frigidior ē ⁊ durabilior: ⁊ deſu
per deſcēdit: ⁊ ſignificat penā frigoris
eternā q̄ maxia eſt ⁊ ꝑpetua ⁊ a deo in
flicta. q. d. Qui pniam tp̄alem deuitat
eternam incurret. Nō eñ diceretur iu
dex iuſtꝰ ſi latrones ⁊ homicidas dimit
teret ipunitos. Qualiť ergo credis ꝙ
iudex iuſtiſſimꝰ cuiuſmōi eſt deus te nō
puniat in futuro: ex quo te nō vis puni
re in hoc mūdo: nec de peccatis dolere.
Job. xix. Fugite a facie: ſcʒ ſnie future.
qm̄ iniquitatū vltor ē gladius. Itē Job
xx. Fugiet arma ferrea ⁊ irruet in arcū
eneū. Arma ferrea vocat penā tp̄aleʒ
ſm̄ glo. qꝛ citius in rubigine cōſumunť
Arcū eneū: qꝛ durabilior eſt vocat eter
nū ſuppliciū. q. d. Qui penā fugit tēpo
ralem que breuis eſt: incurret eternaʒ
q̄ durabilior ē. Ideo ꝯſequēter dicit: an
teq̄ȝ vadam. q. d. Si nō plangam: ibo.
Cognoſce igiť te offendiſſe deū: ſi ꝑce-
pta eius trāgreſſus es: ⁊ age penitētiā
ne ad has grauiſſimas penas ignis et
frigoris deſcēdas in corꝑe ⁊ aia: ex qui
bus q̄ ad illas vltima ſentētia iudicabū
tur nunq̄ȝ reuertētur. Ideo dicit Job.
Nō reuertar. O quot hoies ibunt ad il
las penas a poſſeſſionibꝰ ⁊ diuitijs ter
renis: a luxurijs ⁊ alijs pctis ⁊ vicijs. vis
exēplū audire. Legiť in miraculis ſcti
Bernardi de heremita q̄ fuerat deca-
nus eccſie lingoñ. ꝙ cū fuiſſet. xxv. an-
nis in nemore ardaneñ: poſt mortē ſuā
apparuit cuidaʒ ep̄o lingoñ. i maxima
gloria: ⁊ dixit ei: ꝙ in hora mortis eiꝰ.
xxx. milia deceſſerūt e q̄bus ipſe ⁊ btūs
Bernardꝰ ſtatim aſcenderūt in celū et
tres iuerūt i purgatoriū: et oēs reliq̄ in

infernū. Nec ē obijciendū de ꝑuulis ba
ptizatis: ſi forte tūc aliq̄ obierūt: qꝛ nō
ſunt de nūero adultoꝝ. Iteʒ poſt hm̄ōi
recitatōem recitat albertꝰ magnus in
libro de ſacramētis. Nuper inq̄t quidā
maximus clericꝰ ⁊ in ſcia famoſiſſimꝰ
in lecto mortis viſitatus ab ep̄o pariſieñ
ſi ⁊ monitus vt in fine renūciaret plu-
ribus bñficijs ⁊ vnā ꝑbendaʒ retineret
erubeſcēs vel idignās facere cōtra opi
nionē quaʒ tenuerat. Teptabo inq̄t ſi
pōt aliq̄s ſaluari cū pluribus ꝑbendis.
Poſt mortē ſuā apparuit ep̄o eodē mē
ſe orāti hora tertia in habitu quo ſole
bat vti: ⁊ interrogatus quō ſe haberet
Ego ſum ait in eternū dānatus. Et q̄
eſt inq̄t ep̄s cā dānatōis. Nimia inquit
elatio mea dānat me. Et q̄d dicis ait
ep̄s de opinione pluriū ꝑbādarū. Nihil
inq̄t me adiuuerūt. ⁊ addidit. Dic ē ali
q̄s adhuc viuēs in ſeclo. ⁊ ait ep̄s. Quo
modo tu tātus clericꝰ iſta queris vt tā
cito mundū finitū eſſe credas: cū defū-
cti bona ſaltem naturalia nō amittāt.
Certo ait ex quo mortuus fui: tam in
finita aiaꝝ multitudo corruit in infer
num ꝙ nō credebā tot eſſe viuētes ꝑ to
tum mundū. Vñ ſi ieſus xp̄s in tota vi
ta ſua nil aliud ꝑdicaſſet: niſi exemplū
de diuite ⁊ lazaro. Lu. xvi. Sufficere
debuiſſet ad ꝯuerſionē oim̄ pctōꝝ. Vñ
mirꝝ ē ꝙ multi ita ꝑuerſi ſunt. ꝙ ſi cete-
ra ꝟba ⁊ facta dñi ⁊ ſcōꝝ aut nō credūt
aut negligūt. Cur ſaltē iſtud euāgeliū
nō attendūt. Hec albertus. Cōſidera-
ta igiť pena aque tam frigide. exclame
mus ad dñm cū ꝓpoſito nos emēdandi
dicētes illud pš. Saluū me fac deꝰ qm̄
intrauerūt aque vſq̄ʒ ad aiam meam:
Quaſi diceremus. Dñe ꝯſiderauimus
in aia nr̄a penā illiꝰ aque frigidiſſime
quā ꝑparaſti dānatis: nūc te fauēte te
auxiliante volumus ad te ꝯuerti: vt ſal
uos facias nos. Scientiā viarū tuarū
volumus: quia credimus ꝙ cōuertētur
in infernuʒ oēs gētes ⁊c̄. qꝛ ſcriptū eſt.
Ipſi vero nō cognouerūt vias meas q̄
bus iuraui in ira mea ſi introibūt i re-
quiē meā. ¶ Et hoc de ſecūda pena.

Tertia pena inferni
declaranda eſt magnꝰ cla-
mor doloris abſq̄ʒ ceſſatio
ne. Credimus eñ ꝙ ſicut
in gloria erit cātus leticie ſine ceſſatio
ne: tam in angelis btīs q̄ȝ in electis dei.
Sic in inferno erit clamor triſticie tā
in demonibus q̄ȝ i reprobis hoibꝰ. De
angelis beatis dr̄ i ꝑfatōe de trinitate.
Quā laudāt angeli atq̄ʒ archāgeli: qui
nō ceſſant clamare quottidie vna voce
dicētes. De qua laude amplius in tra
ctatu de gaudijs paradiſi diceť dño ad
iuuāte. De plāctu inferni dr̄. Apoc. i.
Plangēt ſe ſup eū oēs tribus terre. eti-
am amē. Et btūs Berñ. In meditati
onibus inq̄t. In inferno nil aliđ audie
tur niſi fletus ⁊ plāctus ⁊ vlulatus me-
rores atq̄ʒ ſtridores dentiū. O plāctus
infinitus q̄ nūq̄ȝ habebis finē. Vidiſti
ne aliq̄ñ ꝑſonā deſolatā ⁊ planctū cla-
moroſiʒ facientē q̄ te ꝓmoueret ad cō
paſſionē ⁊ fletū. Credo ꝙ ſic ſicut ma
xime faciūt hoies ex amiſſione caroꝝ
planctū: ita ꝙ etiā multis diebus non
pñt conſolari. Sicut planctū maximū
credimꝰ ꝟginē dei matrē feciſſe de mor
te filij ſui bñdicti. ſed iſte habuiť finem
die tertio qñ ip̄m reſurrexiſſe cognouit
Sed in iferno erit clamor ploratus et
vlulatus multus: qꝛ oēs ſunt taʒ demo
nes q̄ȝ dānati ꝑ pctis ſuis mortalibus
cū vlulatu q̄ſi canes clamabūt ꝑpetuo:
maxie ꝓpter glīe ſiue dei viſiōis ꝑuati-
oneʒ: ꝓpter tp̄is ꝑditōēʒ: ꝓpter vehemē
tem penaꝝ paſſionē: ꝓpter venie deſpe
ratōēʒ. O quantū tormētuʒ in auribus
dānatoꝝ imo i toto corꝑe. Hoc erit ꝓ
cātilenis ⁊ vocibus cātantiū in choreis
⁊ ludis diſſolutꝭ: in q̄bus ꝯmittunť ma
gna ⁊ multa pctā. Vlulabūt igiť ꝑmo
demones qꝛ ꝑ ſupbiā ſuā ꝑdiderūt tan
tam gl̄iaʒ. Vbi notandū ſm̄ Bonauē.
li. ij. diſ. v. ij. ꝯcluſione. i. arti. ꝙ diabo-
lus quodāmō appetit ſilitudinē imita-
tionis dei quodāmō eq̄litatis. ⁊ hoc ap
paret ſi attēdatur appetibile ⁊ modus
appetēdi. Diabolꝰ eñ appetit alijs ꝑe
eſſe ſua tñ auctoritate. Qđ appetiť ꝑ-

eſſe hoc fuit imitatiõis. ꝛ h̄ aliq̄ñ obti-
nuiſſet ſi ſtetiſſet. ꝙ ãt ꝓpria auctoritate
ita ꝙ ſine meritꝭ ꝛ ſine datore. et ita ꝙ
nulli ſubeſſet h̄ eſt ſoliꝰ dei. ꝛ hoc ẽ equi-
parantie. ꝛ ita dicit Greg. ꝙ appetiit eẽ
ſui iuris. ita ꝙ nulli ſubeſſet Ber. dicit
ꝙ appetiit eq̄litatẽ potentie. Anſel. dic̄
ꝙ appetiit ꝑeſſe ſine meritꝭ. ꝛ oẽs verũ
dicũt ꝛ diuerſe auctoritates circũloquũ-
tur. hoc eſſe qð ẽ ꝑeſſe oibꝰ ſua ꝓpria au-
ctoritate. Et ſic appetiit diuinã eq̄lita-
tem in aliquo. Eſa. xiiii. Aſcendã i ce-
lo ꝛ ero ſimis altiſſimo. Et ꝯñr ꝯcluſiõe
ſequẽti ait. Notãdũ ꝙ ſupbia demonũ
ꝛ alioꝝ ꝯformis fuit capiti totiꝰ mali-
cie ꝑncipi ſcꝫ tenebraꝝ. Ipſe diabolꝰ at-
tendens ſuoꝝ naturaliũ ſtrẽuitatẽ. ꝛ ex-
cellẽtiã ꝛ ꝑcellentiã voluit ꝑeſſe ꝛ rege-
re ſua auctoritate. h̄ ẽ ſine meritꝭ ſi-
ne miſterio. Demones ꝟo ſubiecti nõ
ſunt auſi tñ appetere: ſꝫ ꝯſiderãtes na-
turaliũ ſtrẽuitatẽ voluerũt ſub vmbra
illiꝰ q̄eſcere ita ꝙ ſi miſtrarẽt. ſꝫ quodã
mõ ſub illa potirent̄ volũtaria libtate.
quã videbãt ſe nõ poſſe hr̄e ſub dñio di-
uino. Cognerũt eñ angeli ſe eẽ factos
ad ꝑticipãdũ q̄etꝭ btitudinẽ. ꝛ acq̄rẽdũ
ꝑ merita ꝛ miſteria. In h̄ ſupbierũt ꝙ
ſine meritꝭ voluerũt eã. ꝛ ſine miſterio q̄-
eſcere: ꝛ ſine limite ꝓpriã volũtatẽ im-
plere. ꝛ h̄ totũ ẽ ſupbire. Et dic̄ ꝯñr ꝙ
tã ꝯuerſionẽ bonoꝝ q̄̃ auerſionẽ demo-
nũ pctm̃ luciferi ꝑceſſit. Nã ipſe pmꝰ ſu-
pbiuit. ꝛ ſupbiã ſuã oibꝰ indicauit. ꝛ ex-
tũc q̄dã adheſert ſibi. Alij ꝟo reſtiterũt
ꝛ adheſerũt deo. Quãuis ḡ ſil' fuerit an-
geloꝝ ꝯuerſio ꝛ demonũ auerſio. nõ tñ
ſil' cũ pctõ luciferi. Idẽ di. vi. ꝯcluſiõe p̊-
ma. ait. Mira i hoc dei iuſticia oñdit̄.
q̄ tñ ſuat iuſticiã vt ordinẽ iſtitutũ nul-
lo mõ ifringat: tñ odit pctm̃ vt ꝓpter
pctm̃ quos clariſſios reputauit abijciat
Un̄ credo ꝙ tã ſpectãdũ mõſtꝝ diue ſe-
ueritatꝭ in ãgelo nobiliſſimo ꝛ pmo ho-
mie. quoꝝ vtrũqꝫ ꝓpriis maibꝰ plaſma-
uit. ꝛ decorauit deꝰ nob infirmis oppo-
ſuit ꝛ oñdit: vt addiſcamꝰ q̄tũ odit deꝰ
pctm̃ ꝛ marie ſupbiã. ꝙ ꝑ vno motu cor-
dis nobiliſſima oim creaturaꝝ eĩnabit̄
ꝛ ſine ſpe ẽ dãnata. Et ꝑ eſu pomi ipſe
adã ꝛ tota poſteritas vſqꝫ ad finẽ mũ-
di ẽ mortalitati ꝛ multiplici penalitati
ſubiecta. Et niſi dñs reliq̄ſſꝫ nob ſemẽ
q̄ſi ſodoma fuiſſemꝰ. vt dr̄. Eſa. i. Ex
his efficaciſſimũ relinquit̄ argumẽtũ qð
horrendũ ẽ incidere i manu dei viuẽtis
vt hr̄ Heb. x. Si eñ deꝰ nõ pepcit nobi-
liſſimo ãgelo ſupbiẽti. q̄d erit de viliſſi-
mo cinere ꝛ abiectiſſimo: i altũ ſe extol-
lẽti cũ iacere debeat in cinere ꝛ cilicio.
imo i ipo ſterq̄linio. Hec ille. ij. Pet. ij.
Si eñ deꝰ ãgel' peccãtibꝰ nõ pepcit ſed
rudẽtibꝰ iferni detractos: in tartaꝝ tra-
didit i iudiciũ cruciãdos reſuari. ꝛ ori-
ginali mũdo ñ pepcit. ſꝫ octauũ noe iu-
ſticie ꝑconẽ cuſtodiuit diluuiũ mũdo i-
pioꝝ iducẽs. ꝛ ciuitates ſodomoꝝ ꝛ go-
morreoꝝ i cinerẽ redigẽs euerſiõe dãna-
uit exẽplũ eoꝝ q̄ ipie acturi ſunt ponẽs.
Dicit ꝯñr Boñ. ꝙ de ordinibꝰ ãgeloꝝ
aliq̄ lapſi ſunt. Locꝰ tñ demonũ pꝰ la-
pſuꝫ vſqꝫ ad diẽ iudicij nõ ẽ locꝰ ſubterra-
neus quẽ vocamꝰ infernũ. ſꝫ aer caligio-
ſus i quo gñalr demonũ mltitudo iha-
bitat. Utꝝ ãt aliq̄ ſint detruſi i infernũ
nec inuenio a ſcis determiatũ. h̄ aũt bñ
credo ꝙ aliq̄ deſcẽdãt ad torq̄ndũ aias
ſm ꝙ hñt int̄ ſe deputata maledictõis
officia Nõ aũt q̄re in h̄ aere ſunt. ẽ ꝓpt̄
hũanũ exercitiũ. Sic eñ dic̄ Aug. Nũ-
q̄̃ deus quos ꝑſciebat futuros malos
eos feciſſet: niſi pariter noſſet q̄bꝰ bonoꝝ
vſibꝰ accõmodaſſꝫ. Un̄ diuina diſpõ h̄ exi-
git vt de ꝑuaricãtibꝰ angelis obſequiũ
quodãmõ electoꝝ trahat ꝛ eliciat. ſcit
eñ hñ vti maloꝝ prauis volũtatibꝰ. ꝛ idõ
nõ eos detruſit i infernũ. ſꝫ locũ dedit ap-
tũ ipis demoibꝰ: tũ q̄tũ ad ſtatũ pctĩ: tũ
q̄tũ ad ſtatũ exercitij ſiue belli. Aer eñ
caligioſus ꝓpt̄ caliginẽ ꝯuenit tenebro-
ſitati culpe. ſꝫ ꝓpt̄ nobilitatẽ ꝛ ſubtilita-
tẽ ꝯuenit velocitati ãgelice. Un̄ ſic ali-
q̄bꝰ viris ſcis oñſuꝫ ẽ freq̄nter circa nos
volitãt ſic muſce. ꝛ ita dñs nõ ſtati retri-
buit ꝙ meruerũt. ſꝫ ſil' cũ hoibꝰ eos expe-
ctat ꝑuenire: ꝛ differt̄ ꝓpt̄ nr̄ꝫ exercitiũ:
nec deꝰ ex h̄ imiſericorditer agit cũ ho-
mibꝰ: imo mia ſuꝑexaltat iudiciũ ꝙ cũ

tra fomitẽ dat ſcintillã ꝯſcie ꝯ̄ demonẽ
dat bonũ ãgelũ. ꝛ ſup h̄ dat ſuã grãz. et
ſpũm ſcm̃ q̄ vincit oẽm ꝑtãtez. Hec ille.
Dubiũ aũt ẽ vtꝝ nũc puniat̄ pena ignis
Un̄ dic̄ ibidẽ Boñ. ꝙ poſitio aliquoꝝ ẽ
ꝙ differt̄ pena ignis vſqꝫ pꝰ iudiciũ: tñ
vt eoꝝ exercitiũ nõ obmittat̄: tũ ẽt vt di-
uina mia oñdat̄ q̄ ſuſtinet vaſa ire apta
in iteritũ. in mlta patiẽtia vſqꝫ in diez
quo retribuet oibꝰ ſm fructũ adiuentio-
nũ ſuaꝝ. Et cũ dr̄ i glo. Ja. iij. Sup il-
lo ꝟbo inflãmata a gehẽna. Gehẽna ẽ
diabolꝰ ꝓpt̄ quẽ facta ẽ. ſic ei gehẽna ſp
ardet. ſic diabolꝰ vbicũqꝫ ſit: vel i aere
vel i terra ſp fert ſecũ tormẽta flãmaꝝ
Rñdet Boñ. ꝙ nõ itelligit d' flãma ig-
nis material'. ſꝫ de flãmis vicioꝝ. l. ire
ꝛ inuidie q̄bꝰ etiã torquet̄. Pctm̃ igr̄ dia-
boli initia tũ in ꝑſumptõe: q2 ſtatim vt
vidit ſuã pulcritudinẽ ꝑſumpſit. ꝯſuma-
tũ in abitõe: q2 ꝑſumeñ de ſe appetiit qð
oino ſupra ſe fuit ꝯfirmatũ inuidie ꝛ odij
auerſiõe: q2 ex quo obtinere nõ potuit
qð appetiit inuidere cepit ꝛ affectu odij
ꝯ̄ire: nã diabolꝰ ſupbꝰ nõ valẽs cõſcẽde-
re: ſꝫ ꝯpulſus deſcẽdere odit deũ iuſtũ.
ꝛ inuidet excellẽtie eiꝰ. hec Boñ. Hoc in-
quã pctm̃ pꝰ diẽ iudicij puniet̄ penis il-
lis infernalibꝰ. i q̄bꝰ magnis clamoribꝰ
ipi demones clamabũt ſciẽtes ſe in ce-
lo creatos. ꝛ tã magna gaudia ꝑdidiſſe
ex tanta ſua ſupbia. Eſa. xvi. Clama-
bit moab ad moab. moab igr̄ vlulabit
q2 demones maiores vlulabũt. ꝛ ceteri
rñdebũt. ꝛ h̄ pẽa erit maria i ipis ꝛ i dã-
natꝭ hoibꝰ. Sic i celo dulce ẽ audire cã-
tũ ꝛ laudẽ ãgeloꝝ. ſic triſte ẽ audire vlu-
latũ ꝛ clamorẽ dmonũ. quid clamabũt
Certe maledicẽt deo q̄ eos creauit ma-
ledicet lucifer pmꝰ ille malꝰ ãgelꝰ alijs
inferioribꝰ q̄bꝰ voluit ꝑſidere: maledi-
cẽt iferiores lucifero. cui i tã grãui culpa
ꝯſenſerũt maledicẽt hoibꝰ. cũ q̄bꝰ tã g-
ues penas patiet̄. Illis pctã ſua iprope-
rãdo dicẽtes. O miſeri q̄ nr̄is ſuggeſtio-
nibꝰ ꝛ tẽptatõibꝰ ꝯſenſiſtis: ecce pmiũ
qð inde acq̄ſiuiſtis h̄ ſtabit nobiſcũ noli-
tis velitꝭ accipite qð in eternũ meruiſtꝭ
Clamabũt inſup oẽs pctõ mortali dã-
nati ſil'r deo maledicẽdo. ꝛ horaꝫ i qua
nati ſunt pr̄em ꝛ mr̄ez q̄ eos genuerũt.
Et ſic triſte ẽ in pñti audire clamores
hoīs tribulati. ſic multo triſtiꝰ erit au-
dire clamorẽ tot dãnatoꝝ dicentiũ: ve:
ve: ve. Ve ꝙ vnq̄̃ nati ſumꝰ: ve ꝙ ſꝫ car-
nẽ viximꝰ: ve ꝙ vnq̄̃ i pctĩs gauiſi ſumꝰ
Et filiꝰ ꝯ̄ pr̄ez. ꝛ pr̄ ꝯ̄ filiũ vlulabit. ꝛ ſic
de alijs cũ q̄bꝰ vel ꝓpt̄ quos peccauerũt.
ꝛ multos alios terribiles clamores fa-
ciẽt ꝯ̄ ſe mutuo ad magnã penã ſuarũ
auriũ. ¶ Scd̃o clamabũt ꝓpter tpis ꝑ-
ditõez. Reddituri eñ ſumꝰ rõnẽ de tpe
quo viximꝰ in h̄ mũdo. Un̄ oẽ tp̄s nob
impẽſuꝫ exiget̄ a nob q̄liter expẽſuꝫ fue-
rit. Un̄ q̄libet redditurꝰ ẽ rõnez de oibꝰ
annis mẽſibꝰ: ſeptianis: diebꝰ: horis et
minutꝭ q̄bꝰ vixit. Si fortaſſis. xxx. ãnis
vixiſtis: ꝛ nunq̄̃ deo ꝑ tres ãnos fidelit̄
ſuiſtis q̄d faciendũ ſit. Rñdeo ꝙ dbẽs
de ꝑterito tp̄e ꝯfiteri ꝛ dolere ꝙ tp̄s tuũ
ſic male expẽdiſti. Ber. Nil ꝑcioſꝰ tp̄e
ſꝫ heu eo nihil hodie viliꝰ iuenit̄: trãſeũt
dies ſalutꝭ ꝛ nemo recogitat. Un̄ legit̄
exẽplũ ꝙ q̄dã hõ deuotꝰ q̄ñ audiuit ho-
rologiũ ſignare ſeu ſonorare ſp cogita-
uit ꝛ dixit ad deũ. O deꝰ meꝰ iã iteꝝ ho-
rã tpis mei ꝯſumpſi de q̄ redditurꝰ ſũ
rõnez. quõ eã expẽdi. Un̄ dãnati i infer-
no de h̄ ſignãter ꝯq̄rũtur ꝙ tp̄s gr̄e taꝫ
inutilit̄ expẽderũt. Un̄ q̄daꝫ deuotꝰ exi-
ſtẽs in deuotõibꝰ ꝛ orõnibꝰ ſuis audiuit
quandã vocẽ lugubrẽ ꝛ q̄ſiuit q̄d eſſet. ꝛ
rñdit. Ego ſuꝫ vna aia dãnata. Et il-
le. cur tã amare fles Rñdit illa. Ego
ꝛ oẽs aie dãnate de nulla re in tãtũ do-
lemꝰ ſic de tp̄e grẽ qð inutilit̄ expẽdimꝰ ꝛ
peccãdo ꝯſupſimꝰ vbi vna hora potuiſ-
ſemꝰ d' pctĩs nr̄is penituiſſe ꝛ eternã pe-
nã quã nũc patimꝰ euaſiſſe. Tertio cla-
mabũt ſine ceſſatõe ꝓpt̄ maximũ dolorẽ
penaꝝ q̄s patient̄. Sic aliq̄ vehement̄
infirmi aut dolorẽ vehemẽtẽ ſuſtinẽtes
nõ poſſunt ceſſare a gemitu ꝛ clamore.
Conſidera ſi poſſet abſtinere a gemi-
tu ꝛ clamore hñdo manũ vl' pedẽ i igne
huiꝰ mũdi que tñ pena q̄ſi nihil eſſet in
cõparatõe ad illã inferni. Hec erit gra-
uiſſima pena ꝑ pctĩs que nihil ꝑficiet.

Deq̄ dr̄ Sap̄. v. Dicēt intra ſe pn̄iam
agentes ⁊ pre anguſtia ſp̄us gemētes. Hi
ſunt quos aliquādo habuim⁹ in deri
ſum ⁊ in ſimilitudinē impꝓperij. Nos
inſenſati vitā illoꝝ eſtimabam⁹ inſaniā.
Hec dicēt dānati de his quos nūc mun
dus reputat fatuos. Et ſeq̄tur. Erra
uimus a via veritatis. Interli. Euāge
lij diuine legis ⁊ iuſticie lumen nō luxit
in nobis. ⁊ ſol intelligentie nō eſt in no
bis ortus. Sed q̄d fecim⁹. laſſati ſum⁹
in via iniquitatis ⁊ ꝑditionis. ⁊ ambu
lauim⁹ vias difficiles. viā aūt dn̄i igno
rauim⁹. Quid nobis ꝓfuit ſuꝑbia: aut
diuitiarū iactātia q̄d cōtulit nob̄. Trā
ſierūt oīa iſta tanq̄ vmbra ⁊ tanq̄ nun
cius ꝑcurrēs: tanq̄ nauis q̄ ptrāſit flu
ctuantē aquā cui⁹ cū ꝑterierit nō eſt ve
ſtigiū inuenire: neq̄ ſemitā carine illi⁹
in fluctibus. aut auis q̄ trāſuolat in ae
re cuius nullū inuenit argumētū itine
ris illius: ſed tm̄ ſonitus alaꝝ verberās
leuē ventū. ⁊ ſcindēs ꝑ vim itineris ae
rem cōmotis alis trāſuolauit: ⁊ poſt h̄
nullū inuenit ſignū itineris illius. aut
tanq̄ ſagitta emiſſa in locū deſtinatū
diuiſus aer ꝯtinuo in ſe recluſus eſt vt
ignoret trāſitus illius. Sic etiā nos na
ti ꝯtinuo deſiuimus eſſe. ⁊ virtutis q̄dē
nullū ſignū valemus oſtendere. in mali
gnitate aūt nr̄a ꝯſumpti ſumus. Talia
dixerūt in inferno hi q̄ peccauerūt. In
terli. Qui q̄ ſimilitudinibus terrenaꝝ
rerū defectus oſtendit. Glo. Per vm
bram obliuionē mētis vel mortē carnis
q̄bus humana vita obnoxia eſt accipim⁹
ꝑ nunciū ꝑcurrentē paſſiones aīe vel
corꝑis q̄ ꝓcedūt occaſum vite corrupti
bilis. ꝑ auē excellentiā. ꝑ nauē vero leni
tatē humane mētis q̄ ꝑ amaras ſeculi vn
das demonū fluctib⁹ agitat. ꝑ ſagittā
dolos ⁊ inſidias iniquoꝝ. Hec oīa eñ
in mūdo ꝯſant: ſ; tandē infructuoſam
pn̄iam poſſeſſorib⁹ ſuis reliquūt. Vn̄ ge
mētes nulla voce ꝯſolatiōis releuabūt.
Et ſeq̄tur. c. vi. Audite ergo reges ⁊ in
telligite: diſcite iudices finiū terre: ꝑbe
te aures vos q̄ ꝯtinetis multitudines. ⁊
placetis vobis. i turbis nationū qm̄ da
ta eſt a deo poteſtas vob̄ ⁊ virtus. Interli.
Puniendi ab altiſſimo q̄ interrogabit
opa vr̄a ⁊ cogitatiōes ſcrutabit: qm̄ cū
eſſetis miniſtri regni illius nō recte iudi
caſtis neq̄ cuſtodiſtis legē iuſticie. neq̄
ſm̄ volūtatē dei ambulaſtis. Horrēde
⁊ cito apparebit vob̄ qm̄ iudiciū duriſſi
mū in his q̄ preſunt fiet. Exiguo ei cō
cedit mīa. Potētes aūt potēter tormē
ta patient. Interli. Qui. ſ. mādata dei
ꝯtenendo grauia pctā cōmiſerūt nec peni
tuerūt. Sic etiā potētiores in impietate
fortiora ſuſtinebūt. tormenta gehēne.
Nō eñ ſubtrahet ꝑſonā cuiuſq̄ dn̄s q̄ ē
dn̄ator oīm nec verebit magnitudinē
cuiuſq̄: qm̄ puſillū ⁊ magnū fecit ipſe. et
eq̄liter cura eſt illi de oībus. fortiorib⁹
aūt fortior inſtat cruciatio. Flebunt ⁊
vlulabunt igit dānati ex maxio dolore
penarū q̄s patient abſq̄ ceſſatione. O
quātus clamor quātus dolor q̄s poſſet
hec cogitare. Credo q̄ null⁹ viuēs. Fa
ciamus igit pn̄iam de pctīs nr̄is q̄diu
ſumus i hoc mūdo. Quarto clamabūt
horribiliter ꝓpter veniē deſperationē.
Sciūt eñ dānati q̄ ꝑpetuo in illis pe
nis ſtabunt iuxta ſniam ſummi iudicis
dicētis: diſcedite a me maledicti i ignē
eternū. O q̄ntum erit horrendū ⁊ quāta
materia clamoris planct⁹ ⁊ deſolatōis
ꝑpetuitas tormentoꝝ. Quō ergo illam
ꝑpetuo ſuſtinebūt q̄ hic modicā pn̄iam
ſuſtinere nō pn̄t. Sz poſſz quis dicere.
Quare nō hn̄t ſpē vt a carcere iferni li
berētur. ⁊ maxie cū pctm̄ eoꝝ fuerit trā
ſitoriū ⁊ tā cito ꝯmiſſū. Hec ꝑpetuitas
derogare mie diuine videret. ⁊ ex h̄ pot⁹
diceret crudel iudex q̄ iuſt⁹ aut miſeri
cors. Rn̄det p̄mo ꝑ exemplū. Videm⁹
ei q̄ ēptio momētanea dat ius ꝑpetuū
poſſidēdi rē emptā. Itē vulneratio mo
mētanea mortē inducit ꝑpetuā. Itē ca
ſus in foueā tp̄alis ⁊ ſubitane⁹ eſt detē
tio ꝑpetua. Itē crimē leſe maieſtat eſt
tp̄ale. ſ; ſeruit⁹ ꝑpetua ſine punitō. Sic
dico q̄ ꝑ momētanea delectatōe pcti ⁊
vulnere ſpūali. ⁊ ſic de alijs incurrit dā
natio ꝑpetua. ita q̄ ſi vnā tm̄ guttā tol
leret q̄s de mari in ānis mille. ⁊ aliā in

alijs mille ānis. ſic guttati poſt⁹ eſſ; ma
re exhauſtum q̄ a penis dānati poſt dies
iudicij liberarent. Et ſi poſt tantū ſpa
ciū [illegible] liberarent hoc eſſet aliq̄ſe
gaudiū. Sed q̄ in inferno nulla eſt re
demptio oī ſpe liberatiōis fruſtrabunt.
Rōnes aūt huius ꝑpetue dānatiōis aſ
ſignantur. Prima q̄ ꝗ peccauit i ſuo
eterno. ſ. peccauit q̄diu vixit. nec volun
tas eius peccādi finē habuit. ideo iuſte
in eterno dei ⁊ eternaliter punit. Vñ
Grego. Ad diſtricti iudicis iuſticiā ꝑti
net vt nūq̄ careāt ſupplicio quoꝝ mēs
in hac vita nunq̄ voluit carere peccato
et nullus det iniquo terminus vlcionis. q̄
q̄diu valuit habere noluit terminū cri
minis. Iterū ait. Iniqui nō cū fine pec
cauerūt qui cū fine vixerūt. nā voluiſſet
vtiq̄ ſi potuiſſent ſine fine viuere vt poſ
ſent ſine fine peccare. Oſtendūt eñ q̄
in peccato viuere cupiūt ſemꝑ q̄ nunq̄
deſinūt peccare dū viuūt. Iuſtū igit eſt
vt nunq̄ careant ſupplicio q̄ nunq̄ vo
luerunt carere pctō. Hec Grego. Vñ
⁊ Aug. Factus eſt aūt hō malo dignus
eterno q̄ hoc in ſe perimit bonum qđ eſſe
poſſet eternū. Et Bern. Iuſtus ꝑfecto
ſi peccans patit qđ nolit q̄ nō peccat niſi
velit. ¶ Secūda rō q̄ licet in inferno
nō habeāt facultatē peccādi: habebunt
tm̄ affectū q̄ adhuc peccare vellēt ſi poſ
ſent. Vellent eñ ſi poſſent in pctō ꝑpe
tuo delectari. iō perpetuo debēt puniri
¶ Tertia rō quā ponit ſanct⁹ Tho. ij.
libro ꝯtra gentiles. c. cxliiij. eſt. q̄ aīe poſt
mortē redduntur immutabiles ſm̄ volūta
tem: vt. ſ. vlteri⁹ volūtas mutari nō poſ
ſit neq̄ de bono in malū: neq̄ de malo
in bonū. Quādiu eñ aīa eſt in ſtatu pu
gne pōt de bono i malū mutari. vel ecō
tra. ſed ſtatim cū aīa a corꝑe ſeparatur
nō reſtat niſi receptio premij vel pene.
¶ Quarta rō: q̄ pctm̄ eſt ꝯtra illū q̄ eſt
infinitus. vnde ⁊ pena dz eſſe infinita:
nō quidē acerbitate ſed duratione. Iu
dex ergo iuſtus eſt q̄ punit ꝑpetuo ꝓpter
rōnes datas. Sed eſt ne miſericors in
tali punitōe. Dico q̄ ſic vt magiſter di
cit in ſentētijs. q̄ citra cōdignū ipſos pu
nit. Nunq̄ eñ tm̄ aliquē punit q̄n plus
demeruiſſet. ⁊ iō dicit Richard⁹ ⁊ Bo
nauen. q̄ de⁹ purū miſericordē actū aut
mere iuſtū nō poſſet facere. q̄ inſepara
biliter in deo ſunt annexa iuſticia ⁊ mi
ſericordia. Predicta igit quattuor erūt
cauſa ꝯtinui clamoris ipſoꝝ dānatorū
⁊ hoc: q̄ clamorē xp̄i noluerūt audire
q̄diu hic vixerūt o iuſte iudex. Clama
uit eñ dn̄s Ieſus doctrinā ſuā: ⁊ viam
ſalutis edocēdo. Luce. viij. Ipſe iter fa
ciebat ꝑ ciuitates ⁊ caſtella p̄dicans et
euangeliſans regnū dei. Seq̄tur. Et
hec dicēs clamabat. Qui habet aures
audiēdi audiat. Clamant etiā ꝑ ſuos
p̄dicatores q̄b⁹ dixit. Euntes docete om
nes gētes baptiſantes eos. In noīe pa
tris ⁊c. docentes eos ſeruare oīa q̄cunq̄
mādaui vobis. Et Prouer. i. Sapien
tia foris p̄dicat. in plateis dat vocē ſuā
in capite turbarū clamitat. in foribus
portarū vrbis ꝓfert verba ſua dicens.
Vſq̄quo paruuli diligetis infantiā et
ſtulti ea q̄ ſibi ſunt noxia cupient. ⁊ im
prudētes odibūt ſciētiā. Conuertimini
ad correctionē meā. En ꝓferam vobis
ſpm̄ meū: ⁊ oſtendā verba mea. Voca
ui ⁊ renuiſtis: extendi manū meā ⁊ non
fuit q̄ aſpiceret. Deſpexiſtis oē ꝯſiliū
meū: ⁊ increpationes meas neglexiſtis.
Ego quoq̄ in interitu veſtro ridebo: ⁊
ſubſannabo cū vobis qđ timebatis eue
nerit. cū irruerit repentina calamitas
⁊ interitus q̄ſi tempeſtas ingruerit qm̄ ve
niet ſuꝑ vos tribulatio ⁊ anguſtia. Tūc
inuocabūt me ⁊ ego non exaudiā. eo q̄
exoſam habuerint diſciplinā: ⁊ timorē
dn̄i nō ſuſceperint: nec acq̄euerint cōſi
lio meo: ⁊ detraxerint vniuerſe correp
tioni mee. Comedēt igit fruct⁹ vie ſue
ſuiſq̄ cōſilijs ſaturabuntur. Sic patet
veritas thematis aſſumpti. Conuertā
tur in infernū omnes gentes ⁊c.

Quarta pena erit fu
mus abſq̄ euacuatiōe. Nō
erūt eñ in inferno feneſtre:
aut fracture terre ꝑ quas
iſte fumus exire poſſit: imo inibi cōclu

detur ille fumꝰ vndiqꝫ: terra abſqꝫ quo
cūqꝫ meatu. Cōſidera chariſſime quā
ta pena eſſet hominē eſſe in fumo vnꝰ
camini igne magno ſuccēſo. etiaꝫ ſi tm̄
ibi per hoꝛam ſtaret: ⁊ maioꝛ pena ſi ꝑ
dieꝫ. ⁊ adhuc maioꝛ ſi ꝑ ſeptimanā. O
quāta pena erit eſſe in fumo carceris
inferni ꝑpetuo. Vn̄ ↄſidero ꝙ ex illo fu
mo erūt i dānatis pene q̄ttuoꝛ videlꝫ.
Pꝛimo capitis perturbatio
Senſuum occupatio.
Coꝛpoꝛum denigratio.
Inferni obſcuratio.
¶ Erit igitur iſte fumꝰ capitis ꝑturba
turꝰ. Math. viij. Ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridoꝛ
dentiū. Vn̄ ſanctꝰ Tho. iiij. li. cōtra gē
tiles. c. ix. In coꝛpoꝛibꝰ dānatoꝛū poſt
reſurrectiōeꝫ nihil ꝓhibet coꝛpoꝛaliter
fletuꝫ ⁊ ſtridoꝛē dentiū intelligi. ita ta⸗
mē ꝙ per fletū nō intelligat̃ lachꝛyma⸗
rum deductio. q̄ꝛ ab illis coꝛpoꝛibus re
ſolutio nulla fieri pōt: ſed ſolum doloꝛ
coꝛdis. cōturbatio oculoꝝ ⁊ capitis: ꝓ
ut in fletibꝰ eſſe ſolet. Hec ille. Multi
em̄ flent q̇ non emittūt lachꝛymas. ſed
perturbātur ⁊ dolent cōiter caput. In
inferno igit̃ ex tali fumo hoꝛribili erit
maxima capitis ꝑturbatio: ⁊ doloꝛ ve⸗
hemētiſſimꝰ. Secūdo talis fumꝰ nō ſo
luꝫ caput turbabit: ſed oēs ſenſus occu
pabit ſicut vides in homīe exiſtente i fu
mo: ⁊ in illis qui ↄburūtur. ꝙ fumus in
trat os: nares: oculos: ⁊ aureſ. Sic ibi
fumus ille intrabit os ⁊ ceteros meatꝰ
dānatoꝝ hec erit pena grauiſſima ip⸗
ſis oculis ſicut experimur ꝙ fumꝰ mul⸗
tū nocet oculis. iuxta illud. A fumo ſtil
lante domo neq̄ muliere te remoue.
Tria ſūt q̇ pn̄t valde nocere. hec pena
erit illis q̇ per ocl'os peccādo viderūt ⁊
cōcupierūt huiꝰ mūdi delectabilia: au⸗
rū ⁊ argētū: veſtes: caſtra ⁊ cetera mū⸗
di ↄcupiſcibilia. mulieres. nō ſuas cū q̇
bus actū luxurie cōplere deſiderarunt.
etiā ⁊ ſi nō fecerint. q̄ꝛ nō ſolū actꝰ ē pec
catū tali punitōne dignū: ſed etiā viſio
ad ↄcupiſcēdū. Sicut dicit xp̄s Mt. ath.
vi. Qui viderit mulierē ad cōcupiſcēdū
iam mechatꝰ eſt eā in coꝛde ſuo. O q̄
plures peccant in talibꝰ viſionibꝰ q̇ nō
credūt ſe peccare. Per ocl'os ei ⁊ alios
ſenſus intrat moꝛs pcti ad aīas nr̄as.
Vn̄ Ioh. de pechano li. de oculo moꝛa
li ait. Oculꝰ coꝛpoꝛis ē ianitoꝛ coꝛdis.
Si q̇s pudicꝰ fuerit q̇cquid indecēs no
uerit ee excludit. Natura leonis hec eē
dicit̃ ꝙ ſi q̇s iuxta leonē trāſit: ⁊ leoneꝫ
non reſpicit illeſus euadet. ſi aūt leonē
reſpicit ipꝫ leo deuoꝛaturꝰ inuadit. Sic
interdū ex aſpectu mulieris icauto: in⸗
uadit hoieꝫ tēptatio carnaliſ quā ſi nō
aſpexiſſet ſecurus euaſiſſe. Ideo. Ioh.
xxxi. dicit. Pepigi fedꝰ cū oculis meis
vt non cogitarē quidē de virgine. Sup
quo verbo dicit Grego. Illud nō licet
intueri qđ nō lꝫ cōcupiſci. Et Iſaac in
li. de ſynonimis. Tolle materiā delin
quendi: ſi vis eſſe a foꝛnicatōe tutꝰ. eſto
in viſiōe diſcretꝰ. Nullꝰ ſane mētis iret
ad ſpectandū baſiliſcū cuius aſpectꝰ in
terficit: ergo nullꝰ debꝫ ire ad ſpectacu
la mulieꝝ quaꝝ aſpectꝰ interdū inficit
⁊ occidit. Quidā iuuenis heremita cuꝫ
abbate ſuo iuit ad ciuitateꝫ vbi mulie⸗
res in choꝛea reſpexit ⁊ cuiuſmōi eſſent
ab abbate ſollicite req̇ſiuit. abbas eas
anſeres eſſe r̄ſidit. Reuerſus puer ad
clauſtrū incōſolabilit̃ flere cepit. Cui
abbas. Quid vis fili mi. At ille. Volo
vt de anſeribꝰ quas in ciuitate vidi des
mihi. Tūc abbas fratribꝰ cōuocatis.
Cōſiderate inq̇t fratres mēte ſollicita
q̄ ꝑiculoſa ſint mulieꝝ ſpectacula. Nā
hic puer innocēs q̇ pꝰ mulierē non vi
dit ⁊ in heremo nutritꝰ eſt ſolo viſu ſic
eſt igne cōcupiſcētie carnalis ſuccēſus
Inſanꝰ eſſet hn̄s vas plenū balſamo ſi
illud in media platea poneret et oibus
pplis exponeret vt vnuſq̇ſq̄ꝫ cōtra vas
lapidē iactaret. Sic inſanꝰ q̇ hꝫ in coꝛ⸗
de balſamū gratie tanq̄ i vaſe debili ꝓ
pter ↄtubilitatē liberi arbitrij ⁊ theſau⸗
rū caſtitatꝭ ⁊ integritatꝭ in coꝛꝑe qđ ꝓ
pter ꝓnitatē ad malū eſt multū fragile
q̇ ad ſpectacula mulieꝝ eſt auſus acce
dere ⁊ vas ſuū ictibꝰ lapidē exponere.
Mulier em̄ que ꝓmo reſpicit ad coꝛdiſ
ſui vaſculū ſpēi ſue ſiſitudinē quaſi lapi

dem mittit: ⁊ q̄n̄qꝫ ictu ꝓmo vas frāgit̃
ita vt gr̄a ꝑdat. Vn̄ Greg. in dialogo
qui coꝛpꝰ ſuū ↄtinētie dedicat habita⸗
re cū feminis nō p̄ſumāt. Naꝫ ſpēs mu
lieris oculis oppoſita facit plureſ cogi
tare nephāda. Ideo dr̄ Eccl. ix. Auer
te faciē tuā a muliere cōpta ⁊ ne reſpi⸗
cias mulierē alienā: ꝓpter ſpēm mulie
ris multi perierūt. Sāctꝰ em̄ dauid q̇
ocl'os iecit in mulierē ⁊ fixit illicito ap
petitu deiectꝰ adulteriū ⁊ homicidium
cōmiſit. Niſi em̄ feminā incaute reſpe⸗
xiſſet: in tantā carnis tēptationē mini
me cecidiſſet. Si ergo ꝑ incuriā oculo
rum tantꝰ vir cecidit nos q̇ lōge ab eiꝰ
ſctītate diſtamꝰ iā moꝛtale p̄cipitiū ſn̄
mope timere ⁊ cauere debemꝰ ⁊ oꝛare
cū eodeꝫ dauid ⁊ a dn̄o petere. Auerte
oculos meos ne videāt vanitatē. Tal̃
viſio eſt q̄ſi fumꝰ ledens oculos etiā in
terioꝛes: ⁊ nō tm̄ ꝑ fumū mulierꝭ. i. pul
critudinē q̇ trāſit quaſi fumus homies
ledūtur oculus. ſed etiā auribꝰ ꝑ cantū
⁊ verba ſuauia. Sicut ei ſyrene q̇ ſunt
mōſtra marina ↄgineū vultū habētia
nauigātes cātu ſuo illiciūt. illectiſqꝫ ſo
poꝛē immittūt ⁊ ſopoꝛatos interficiunt.
Sic ⁊ mulier cātu ſuo hoiem attrahit
⁊ in pctō obdoꝛmire facit. Et ſic ipſuꝫ
ſpūaliter iterficit. In quo facto vterqꝫ
culpabilis: mulier: q̄ꝛ virū perimit vir:
q̄ꝛ ad cātus eius vt ſtultꝰ accedit. Ter
tio capit mulier hoiem ꝑ olfactū. Sic
em̄ pathera: vt dicit phiſiologus. Odo
ris ſui fragrātia attrahit cetera aīa⸗
lia: q̇ poſtq̄ ſenſerint ſuauitatꝭ ſue odo⸗
rem ipaꝫ comitātur etiā vſqꝫ ad moꝛtē
Sic ⁊ plerūqꝫ fatui quoꝝ coꝛ varijs o⸗
doꝛibꝰ delectat̃ currūt poſt odoꝛē mu⸗
liebꝛiū vnguētoꝝ. Sꝫ audiāt mulieres
talibꝰ operā dātes ꝙ dn̄s ꝑ Eſa. iij. c.
ↄminat̃. Pꝛo eo ꝙ eleuate ſūt filie ſyō.
⁊ ambulauerūt extēto collo ⁊ nutibꝰ ocu
loꝝ ibāt ⁊ plaudebāt ⁊ ābulabant ⁊ pe
dibꝰ ſuis ↄpoſito gradu incedebāt deca
luabit dn̄s ↄticē filiaꝝ ſyō ⁊ dn̄s crinē
eaꝝ nudabit. In die illa auferꝫ dn̄s oꝛ
namentū calciamētoꝝ ⁊ lunulas ⁊ toꝛ
ques ⁊ monilia ⁊ armillas ⁊ mitras ⁊
diſcrimialia ⁊ ꝑichelidas ⁊ murenulas
⁊ olfactoꝛiola ⁊ inaures annulos ⁊ ge
minas in frōte pendēteſ ⁊ mutatoꝛia ⁊
palliola ⁊ linthea mina ⁊ acus ⁊ ſpecu
la ⁊ ſyndones ⁊ vittas ⁊ teriſtra ⁊ erit
ꝓ ſuaui odoꝛe fetoꝛ ⁊ ꝓ zona funiculus
⁊ ꝓ criſpāti crine caluiciū ⁊ ꝓ faſcia pe
ctoꝛali ciliciū. Iſte ē fumꝰ carnalis la⸗
ſciuie: quo nūc hoies capiūt̃ ⁊ deducūt̃
ad fumū iſernalē. Et ex tali fumo mu⸗
liebꝛi q̄n̄qꝫ capit̃ hō etiā ꝑ tactū: etiam
opꝰ nephariū ꝑpetrādo: ⁊ tūc interfici
tur hō miſer: exēplo vnicoꝛnis: q̇ ſic aſ⸗
ſerūt q̇ naturas ſcripſerūt aialiū h̄ mō
capit̃. Virgo nāqꝫ puella decēter oꝛna
ta i ſilua ponit̃ ⁊ venīēti ſinū aperit. in
quo ille oī ferocitate dpoſita caput po
nit ⁊ doꝛmit quē ſopoꝛatū venatoꝛeſ ca
piūt ⁊ occidūt. Sic ſanſon obdoꝛmiēs
in ſinu dalide ocl'os ꝑdiditꝭ ex quo tādē
⁊ moꝛtē incurrit. Iudicū. xvij. Aſpectꝰ ſi
q̇dē coꝛꝑis aufert interdū oculū rōnis.
Noli igr̃ attēdere fallacie mlierꝭ. ꝓuer.
v. Et in ocl'is eiꝰ captꝰ nō eris: ſicut cō
tra ↄtigit holoferni. Iudith. i. Cū em̄
itraſſet ań faciē eiꝰ iudith: captꝰ ē in eiꝰ
ocl'is holoferneſ. Baſiliſcꝰ ei aues volē
tes iterficit Sic ⁊ mlieris aſpectꝰ q̄n̄qꝫ
viros celeſtes ad yma voluptatꝭ trahit
⁊ ſic ſpūaliter iterficit. Videt̃ quoqꝫ ꝓ
babile ꝙ cū mlier virū libidinoſe reſpi
cit: tūc a coꝛde mulieris libidinoſius fu
mꝰ egredit̃. vſqꝫ ad ocl'os veniēs. de hic
radios viſuales mlieris inficit: q̇ ſic in
fecti veniūt ad oculos viri. ⁊ ſic infectio
vſqꝫ ad coꝛ viri trāſit: ſic a coꝛde mulie
ris ꝓmo ꝓceſſit. Vn̄ ſm̄ phm̄ cū mulier
mēſtruata ſpeculū aſpicit maculat ipꝫ
Sic mulier iterdū ex libidie viꝝ reſpici
ens ificit aiaꝫ. in q̇ tanq̄ in ſpeculo dei
lucet imago Caueamꝰ igr̃ a tali fumo
ne fumū iferni patiamur: q̇ ſic dictū eſt
oēs ſenſus occupabit cū doloꝛe ⁊ affli⸗
ctiōe ineſtiabili ⁊ ꝑpetuo. ¶ Tertio ex
tali fumo erit coꝛpoꝝ denigratio Coꝛ
poꝛa ei dānatoꝝ erūt nigerrima ⁊ tur⸗
piſſima. Eſa. xiij. Vnuſq̇ſqꝫ ad pximū
ſuū ſtupebit. facieſ ↄbuſte vultꝰ eoꝝ. Vn̄
ſicut coꝛꝑa electoꝝ erūt pulcra ⁊ clara.

Ita corpora dānatoꝝ erūt turpia ⁊ deformia. Unde inquit Aug. in li. de natura boni. Sicut ignis iſte ēia lucida ſuo fumo deturpat: ſic ignis inferni corpora reprobꝝ denigrat et obſcurat. Patet etiā exemplo in igne q̄ cōiter dicit̄ ſancti Anthonii q̄ in p̄ſenti vita deturpat mēbra illiꝰ in quo eſt. ⁊ etiā in calore ſolis qui denigrat ethiopes. Sic fumꝰ inferni ex igne ⁊ corporibus dānatoꝝ. tanq̄ ex cadaueribꝰ putridis aſcendēs denigrat oēs dānatos. Treñ. iiij. Denigrata eſt ſup carbones facies eoꝝ. Unde iſti qui volūt repreſentare demones facies ſuas denigrāt. Tunc facies mulierū q̄ dānate erūt q̄s ita mūdas tenuerūt: vt nec in eis minima macula eſſet: erūt turpiſſime ⁊ nigerrime. Et ſicut in celo alia erit claritas martyꝝ: alia cōfeſſoꝝ: alia virginū: alia eoꝝ q̄ in matrimonio ſancti vixerūt. Ita in inferno alia erit turpitudo dānatoꝝ ſm̄ pctōꝝ ſuoꝝ maioritatē. Et ideo volunt aliq̄ doctores dicere. ꝙ ſicut in celo apparebūt aliqua ſigna meritoꝝ: ſic ⁊ in inferno habebūt i corporibus ſigna ſuoꝝ demeritoꝝ. Sicut in fure manꝰ ligant̄ retro ⁊ in homicida ligant̄ ante ad deſignandū ſuū delictū. Qui ergo plura pctā cōmiſerunt plura ſigna ⁊ magis turpia in corporibus habebūt. Etiā illud mēbrū in quo homo plus peccauit maiorē penā habebit ⁊ maiorē deformitatē. Si ergo etiā nil aliud eſſet in dānatis niſi tanta nigredo ⁊ deformitas corpoꝝ: ꝓpter hoc abhorrere deberemus pctā. ¶ Quarto ex iſto fumo erit iferni obſcuratio. Sicut eñ videmꝰ ꝙ fumus facit domū obſcurā: ita iſte maximꝰ fumus infernum faciet obſcurū. Apocalip. xiiij. Fumus tormentoꝝ eoꝝ in ſecula ſeculoꝝ aſcendet. Quāta aūt pena ſit eſſe in tenebris ꝑpetuis cū tanta afflictione ſenſuū nullus poſſet exprimere. Quomō ergo tantū fumū ſuſtinebūt q̄ modicā pniam ſuſtinere nō poſſunt. Iob. xxvi. Cū ſtillā ſermonis eiꝰ vix audiuimꝰ tonitruū magnitudīs eiꝰ q̄s poterit ſuſtinere. Stilla ſermonis eiꝰ eſt pniam agite: ſed tonitruum erit: ite maledicti. Ideo erubeſcant pctōres ⁊ deducant̄ in infernū ꝑ cōſiderationē penarū muta fiāt labia doloſa. i. amplius nō dicāt ſe non poſſe facere pniam: ſed cū viriliter agāt vt penam eternā euadāt: q: vt ait Aug. Aut dñs punit aut hō. Math. iij. Quis vos docuit fugere a ventura ira. ſcꝫ fumi. de quo pſ. xvij. Aſcendit fumꝰ in ira eius. Et reſpōdet Io. bap. Math. iij. Facite dignos fructꝰ penitētie. Aliter cōmēdāt̄ in infernū oēs gētes q̄ obliuiſcunt̄ deū

Quinta pena ē odor fetidus ⁊ multū horribilis. Talis odor erit ibi ex q̄ttuor cauſis.

Primo ex cunctis mūdi vilibus que ibi cōgregabuntur.
Secūdo ex ſulphureis ignibus q̄ itaq̄ miſcebuntur.
Tertio ex dānatis corporibus que ibidem torrebuntur.
Quarto ex horridis demonibus qui perpetim damnabuntur.

¶ Primo igit̄ in inferno erit fetor horribilis ex cūctis mūdi ⁊c. Ubi notandū in li. de veritate theologie. ꝙ ignis maximus p̄cedet faciē iudicis. iuxta illud pſ. Ignis ante ipſū p̄cedet. q: virtute diuina nō ſolū ignis q̄ eſt in ſpera ſua: ſed etiā oēs ignes q̄ in terra ⁊ ſup terrā ſunt cōcurrent ad mūdi cōflagrationē Iſte aūt ignis habebit officiū quattuor igniū. ſ. ignis ifernalis reprobos puniendo. ignis purgatorij bonis a venialibus expurgando. ignis terreſtris vegetabilia ⁊ ſenſibilia cōſumendo ⁊ oīm hoīm corpora incinerādo. ⁊ ignis elementaris: elemēta ſubtiliando ⁊ ad innouationē diſponendo. Per illū igitur ignē ita terre facies exuretur ꝙ figura huiꝰ mūdi peribit. ſicut ⁊ olim factū fuit ꝑ diluuiū. Et merito primū iudiciū dei fuit per aquā cōtra ardorē luxurie que tunc viguit. Ultimū vero iudiciū erit ꝑ ignē cōtra teporē charitatis q̄ tunc quaſi ſeneſcente mundo refrigeſcet. Iſtius ignis actio erit ſucceſſiua: habebit eñ

initiū. mediū. ⁊ finē. Primo nāq̄ iudicis aduentū p̄ueniet. ⁊ quaſi ſimul per illum ignem fiet purgatio iuſtoꝝ ⁊ punitio maloꝝ. ⁊ incineratio corpoꝝ cū conſumptōe naſcentiū. quo facto ſtati erit reſurrectio corpoꝝ cū aduentu iudicis ad iudiciū. ⁊ tūc inflāmabit̄ totꝰ mundus per circuitū. Terminato vero iudicio tota caliditas illiꝰ ignis exeq̄tur ſententiā iudicis. Inuoluet eñ peccatores ⁊ trahet in infernū: ⁊ ita ptꝫ ꝙ ignis ille aduentū iudicis ⁊ p̄cedet. ⁊ cōcomitabit̄ ⁊ ſequet̄. Poſt predicta fiet mun. i. inouatio: ſed inter purgationē ⁊ innouationē multiplex eſt differētia. Primo q: purgatio erit penaliū qualitatū detractio. ſed innouatio erit pulchrioris forme inductio. Secūdo q: purgatio eſt electorū ab ipuritate quā hñt ex cōmixtione ad puritatē imutatio. ſed innouatio ē celorū a ſtatu veteri ad ſtatum nouū cōiunctio. ⁊ hoc per ceſſatōeꝫ a motu. In celis eñ ꝓpter impmixtionem nulla impuritas eſt. ſed tñ imperfectio motꝰ. Unde nō erit purgatio ꝑ ignem: ſed tñ ceſſatio a motu. Sic aute purgabunt̄ elementa ꝙ p̄ſcindetur ab igne vis cōbuſtibilis ab aere obſcuritaſ ab aqua glatialis frigiditaſ a terra vo ḡuitas ⁊ opacitas. Hec ibi. Etic. xv. dicit̄. Terminato iudicio ſtati erit innouatio que nō cōplebit̄. q̄diu pctōr eſt in mūdo. i. quouſq̄ detrudat̄ i infernū Et in fine ca. ij. dr. In innouatōe mūdi q̄cq̄d eſt ignobile in mundo ad locū penaꝝ cōfluet. ⁊ ibi horrorē carceris multiplicabit. Hec ibi. Cōſidera ſi ſint multa fetida et inhoneſta in hoc mūdo: ac ignobilia. ⁊ ſi poſſes ſuſtinere fetorem vnius canis putridi ad nares appoſiti per horā. Quomō ſuſtinere poterit dānatus fetores totiꝰ mūdi i vnū cōgregatos. Ratio huiꝰ pōt eſſe. nam ad bonū ſtatum cuiuſlibet cōitatis ꝑtinet habere locū vbi ſordes ꝓiciātur. Quomō ḡ eſſet bene ordinata ciuitas vniuerſi: niſi haberet hmōi locū in quo ſordes eiꝰ ꝓicerētur. Pctōres facti vt ſtercꝰ terre ſunt hmōi ſordes. pſ. Ut lutum platearum delebo eos. Et cū his etiā iuſtum eſt alias ſordes ad penā eoꝝ ꝓici q̄ in hoc mundo aliquē fetorē pauperꝝ infirmoꝝ eos ꝓpter deū viſitando ⁊ cōfortādo ſuſtinere noluerūt. q̄bꝰ dicitur a xp̄o vt habet̄ Math. xxv. Infirmꝰ fui ⁊ nō viſitaſtis me: ſed abuſi ſunt odoribꝰ bonis multa pctā in eis cōmittendo. Secundo oritur tātus fetor ex ſulphureis ignibꝰ ⁊c. pſ. Pluet ſup pctōres laq̄os ignis ſulphur ⁊c. In hoc ꝙ dicit pluet. abūdātiā ſignificat penaꝝ. pluuia eñ ſine numero ⁊ mēſura cadit. In hoc ꝙ dicit laqueos ſignificat ꝙ de penis exire nō poterūt: per ignē aūt diꝫ acumē doloris innuit. Sed q: ignis ardentiꝰ feruet cū ſulphure: ideo ſulphur addit Et quia ſulphur ſine igne non fetet: iō ſulphuri ignem miſcet. Quātꝰ ſit fetor ſulphuris cū igne ſatis notū eſt his qui accendūt candelā cum ſtipulis ſulphureis. Unde nec vniꝰ ſtipule fetorē valēt ſufferre. Quātꝰ igitur erit fetor ſulphuris inferni: q̄ñ totus ille ignis infernalis erit mixtus ſulphure. Cogitet q̄ poterit. De hoc ſulphure dicit̄ Apoc. xix. Apprehenſa eſt beſtia ⁊ cum illa pſeudo ꝓpheta qui fecit ſigna coram ipſo quibus ſeduxit eos q̄ acceperūt characterem beſtie ⁊ qui adorauerūt imaginē eius viui miſſi ſunt hi duo in ſtagnū ignis ardētis ſulphure. ⁊ ceteri occiſi ſunt in gladio ſedentis ſup equū qui p̄cedit de ore ipſius ⁊ oēs aues ſaturate ſunt carnibꝰ eorū. Glo. Apprehenſa ē beſtia i. antixp̄s crudelis ⁊ beſtialiter viuens Unñ pſ. Poſita eſt pugna antixp̄i ⁊ exercitus eius cōtra xp̄m. et hic cōinter ponitur eius punitio ⁊ eoꝝ qui ſibi adherebant. Ideo dicitur ꝙ apprehenſa eſt. i. apprehēdetur p̄teritum ꝓ futuro. ⁊ cū illa pſeudo ꝓpheta. i. p̄dicatores antichriſti qui fecit ſigna. et ponit̄ ſingulare pro plurali. Et dicitur hi duo viui miſſi in infernū. i. maiores qui ſcīēter operātur malum ⁊ iſti magis torq̄buntur q̄ ſi mortui deſcendūt neſcientes legem. Luc. xij. Seruꝰ ſciens voluntatē dñi ⁊ non faciēs vapulabit plagis mul

tis. Et Ro. ij. Qui ſine lege peccauerũt ſine lege peribũt. Ipſi ergo dicunt̃ poni in ſtagnũ ignis ardẽtis. non quia alij debeant excipi ab hmõi pena. ſ3 q2 nõ tm̃ puniãtur. Dicitur ergo ꝙ mittãtur in ſtagnũ ⁊c. Stagnũ dicitur qđ cõtinet aquas imobiles. ⁊ h̃ reſpõdet ſtabilitati ⁊ pſeuerãtie in culpa. Item pena inferni dicitur ſtagnũ: quia mergit eos q̇ voluptatẽ huiꝰ mũdi quaſi aquaꝫ bibebãt. Itẽ in ſtagno qđ eſt pfundum intelligitur pena r̃ndens culpe ſupbie. In igne pena r̃ndens auaricie. In ſulphure pena r̃ndens luxurie. Et ceteri i. ſequẽtes antixpi ſeducti p pdicationẽ pſeudo pphetaꝝ. Occiſi ſunt in. ſ. gladio diuine ſentẽtie chriſti q̇ ſedet ſuper equũ. i. ſuper humanã naturaꝫ aſſumptam. q2 in die iudicij dabit ſniam diffinitiuã. Ioh. v. Pater om̃e iudiciũ dedit filio. Et oẽs aues. i. oẽs ſancti qui eleuabant̃ a terra pẽnis ꝟtutuꝫ. Phil. iij. Cõuerſatio noſtra in celis eſt. Saturate ſunt. i. delectati ſunt carnibꝰ eorum. i. vidẽdo penas inflictas p opere carnali. In ſulphure igit̃ ſignificat̃ fetor carnis ꝯ vindicta illius pcti. Gen. xix. Pluit dñs ignem ⁊ ſulphur ſup ſodomam ⁊ gomorrã. Tertio erit odor fetidus ex dãnatis corpibus ⁊c. Naꝫ illa corpora erũt fetida ⁊ imunda. ita ꝙ q̇libet ab alio nauſeã ⁊ paſſionem maximaꝫ recipiet. Unde ſicut caro putrida ſup carbones poſita magnũ exalat fetoreꝫ. ſic corpa iſta putrida etiã ex ſe et ex calore ignis maximũ fetorẽ emittẽt Cadauer enĩ hoĩs emittit fetoreꝫ. ita vt a viuente homine nõ poſſit ſuſtineri Penſa igitur quomõ ſuſtinere poterũt dãnati fetorem. non tm̃ vniꝰ ſed quaſi infinitoꝝ corpoꝝ dãnatoꝝ Eſa. xxxiiij. De cadaueribꝰ eoꝝ aſcẽdet fetor. Legiꝰ enĩ. ij. Mach. ix. Qđ antiocꝰ reuertens de pſide elatus in ira cõtra iudeam a deo punitus eſt. ita vt de corpe impij vermes ſaturirẽt odore etiã illiꝰ et fetore exercitꝰ grauaretur. ⁊ cuꝫ nec ipe iã fetorẽ ſuũ ferre poſſet. ita ait. Iuſtum eſt ſubditũ eſſe deo ⁊ mortalẽ non paria deo ſentire. et Ioh. xi. dic̃ Martha xpõ. Dñe iam fetet q̃triduanꝰ enĩ eſt. Hoc dicit martha ne dominꝰ fetore corpis fratris ſui grauaret̃. neſciẽs adhuc a xpõ reſuſcitandũ. Si ergo tantus ſit fetor homis infirmi aut mortui quãtus erit fetor oĩm corpoꝝ dãnatoꝝ. Quarto erit ibi fetor ex horridiſ demonibꝰ ⁊c. Exẽplũ legimꝰ in bti martini vita. Quadam die diabolꝰ in forma regis purpura ⁊ diademate ac aureis caligis ornatꝰ ore ſereno letaq3 facie ſibi apparuit. Cũq3 ambo diu tacuiſſent. Agnoſce inq̇t diabolꝰ martine quẽ colis: ego ſum xps. Tũc ille doctꝰ ſpũſctõ ait. dñs Ieſus xps nõ ſe purpuratum ⁊ diademate renitentẽ ventuꝝ eſſe pdixit. Ego xpm niſi in eo ⁊ habitu ⁊ forma q̃ paſſus eſt crucis ſtigmata pſentantem veniſſe nõ credã. ad hanc vocem ille diſparuit ⁊ totam cellaꝫ fetore repleuit. Credendũ eſt autẽ ꝙ in inferno demones fetebũt etiã ⁊ maximo fetore. cum ibi erũt ppetuo incluſi. O fetor intolerabilis. O fetor horribilis tot fetoribꝰ aggregatꝰ ſi de te cogitaremꝰ nũq̃ peccata pro quibꝰ dãnatis hoibus infligeris: cõmitteremꝰ. Attẽdamꝰ igitur ad hãc maximã penã. Quid faciẽt delicati homies qui non pñt ſuſtinere fetorẽ luti aut cuiuſlibꝫ alteriꝰ rei ſ3 apponũt ſuis naribus roſas ⁊ cetera odorifera. Quõ nõ timẽt tm̃ fetorẽ non vniꝰ diei ſ3 ppetue duratõis. Dimiſſis igitur pctis opemur bonũ. Nã ꝯuertẽtur i infernuꝫ oẽs gẽtes q̇ obliuiſcũtur deũ ⁊c.

Exta pena eſt viſio demonũ terribilis.

Et nõ ſolũ hec pena ipſis dãnatiſ fiet a demonibꝰ. ſimo in ꝗtuor eos affligent. Nam.

Primo pauorẽ grandẽ preſtabunt.
Secundo pctã improperabunt.
Tertio ſuper eos percutiẽt iugiter.
Quarto in vnuꝫ cõprimẽt eos fortiter.

¶ Primo igitur pauorẽ ⁊c. Sunt enĩ viſu horribiles. Uñ etiã naturaliter timemꝰ videre horrẽda ⁊ pauemꝰ. Exẽplum de hmõi pauore ⁊ timore ex viſione demonis. Habemꝰ in libro de dono timoris. vbi legit̃ ꝙ quidaꝫ religioſus de nocte in dormitorio iacẽs icepit clamare horribiliter ⁊ cuꝫ cõuentꝰ ſurgẽs ꝯueniſſet videbãt eũ fixis ocul' imobilr̃ reſpicere ad parietẽ nec ad alid̃ r̃ndentẽ ſ3 mirabilr̃ horrore ꝯcuſſum. In mane aũt req̇ſitꝰ a p̄ore q̇d habuiſſet. r̃ndit ꝙ vidiſſet diabolũ. Inq̇ſitꝰ aũt cuiꝰ forme eſſet. r̃ndit nõ poſſe facile deſcribere. Sed hoc dico ꝙ ſi eſſet furnꝰ ardẽs ex vna pte ⁊ figura illa ex alia. magis eligerẽ intrare furnũ q̃ videre figuraꝫ illaꝫ. Ideo dicit q̇dã ſenex in vitas patrũ. Credo ꝙ ſi q̇s videret demones in ea forma q̃ viſuri ſunt eos dãnati non poſſet viuere. hec ibi. Quartꝰ igit̃ erit pauor ipſis dãnatis: nõ ex ſola viſione vniꝰ demonis: ſ3 tot quot ſunt i inferno Sꝫ q̃reꝫ q̇s. Nõne ex lõga mora adinuicẽ taliſ pauor poterit ceſſare. dr̃ ꝙ nõ q2 oẽs ille pene erũt ppetue: ⁊ nõ erit ibi pauor tm̃ ex viſiõe demonũ: ſ3 etiã ex viſione alioꝝ dãnatoꝝ pp̄ter turpitudinẽ ſuoꝝ corpoꝝ. imo etiã dãnati cum magno pauore ſeipos aſpiciẽt. ſicut experimur ꝙ aliq̇s horret ⁊ pauet q̃ñq3 videre plagã ſi quã h3 horribilẽ. Prouerb. x. Pauor hijs q̇ opant̃ malum. Et. xxi. Pauor opantibꝰ iniq̇tatẽ. Scđo pctã improꝑabũt: ex iproꝑatiõe dãnati multũ ꝯfundẽtur. Uidemꝰ ꝙ ex iproꝑatiõe pctõꝝ hoies ꝯfundũt̃ et erubeſcũt ſi ſint verecũdi. Sic demões improꝑabũt dãnatis ſua vicia dicentes. Iſte eſt fructꝰ ad inuentionũ vr̃aꝝ. Iſta ſunt ſtipẽdia laboꝝ vr̃oꝝ. Ecce q̇d nobiſcũ meruiſtiſ cũ vos tẽptando nobis ꝯſenſiſtis ſupbiendo: luxuriãdo: rapiẽdo: cogitãdo: loquẽdo: operãdo: detrahẽdo: ludẽdo: ridendo ⁊c. Eccli. xviij. Stultꝰ acriter improꝑabit. Et. x. Exigua dabit ⁊ multa improꝑabit. Nã exigua fuit delectatio pcti in quã demones nos pcipitãt: ſed multa erit iproꝑatio: q2 in eternũ; ⁊ vltra. Greg. Quos habuimꝰ itentores i culpis: habebimꝰ deriſores in penis vel tormẽtis. Et h̃ valde timẽdũ cordi nobili. Exemplũ de Dauid q̇ id̃ orauit dicẽs. Ne irrideant me inimici mei. Et iterũ. Ne q̃ñ dicat inimicꝰ meꝰ p̄ualui aduerſus euꝫ. Conſidera quãta pena ſit homini in dolore exñti iproꝑare ſua peccata pp̄ter q̇ patitur ⁊ que leuit̃ potuiſſet euitaſſe ſi voluiſſet: vel pro tp̄e precis penitere ⁊ miam ꝯſequi. Experimur etiã ꝙ multi infirmi p dolore infirmitatis non poſſunt audire ꝟba quecũq3 Cogita igit̃ ſi potes: q̃ grauius pena erit dãnatis q̇ tã infirmi erũt audire improperia pctõꝝ ſuoꝝ ⁊ hec pena corr̃ndet detractoribꝰ ꝯtumelioſis. Uñ ꝯtumelia ꝓp̄e ẽ in ꝟbo. vñ Alexã. d̃ halis. Cõtumelia ẽ pctm̃ ex improperio ſmonis manifeſte tendẽs in nocumẽtuꝫ pximi ⁊ extẽſo noie dr̃ etiã in ſctis ee. Uñ ſup illđ. Ro. i. Cõtumelioſos. i. ſupbos dicit glo. Cõtumelioſi ſunt q̇ dictis vel factis ꝯtumelias ⁊ turpia iferũt. Uñ ꝯtumelioſus dr̃ velox ⁊ tumẽs i ꝟbis iiurie Eſt aũt ꝯtumelia maior ſi q̇s alicui dicat eiꝰ defectũ corã multis in detrimẽtũ honoris. Uñ ſi intẽtio loquẽtis ad h̃ feratur vt per ꝟba q̇ pfert honorem alteriꝰ auferat: hoc ẽ pctm̃ mortale ⁊ meretur penã inferni. Mat. v. Qui dixerit fratri ſuo fatue reꝰ erit gehẽne ignis. Sꝫ detractio ẽ aliene fame p occulta ꝟba denigratio quo vicio pclitat̃ fere totũ genꝰ hũanũ. Inq̇t glo. ſup illud. Eccl'. xxiij. Cũ detractoribꝰ nõ ꝯmiſcearis. Si ꝟo dicat̃ ex leuitate nec ſit voluntas nocẽdi: nec aggrauet̃ ex circũſtãtijs eſt veniale. Et multa ſunt alia vicia ꝟboꝝ vt ſunt ſuſurronũ: deriſorũ ⁊ maledicẽtũ quibꝰ corr̃ndet hec pena q̃uis etiaꝫ alia pctã implorẽtur ⁊ maxime improperabũt̃ xpianis q̇ ſuſcepert̃ baptiſmũ: ⁊ alia ſacramẽta ⁊ q̇bꝰ oñſa ẽ via ſalutis ⁊ noluerũt p illã ambulare. Tertio ſup eos pcutiẽt iugit̃. Prouerb. xix. Parata ſunt deriſoribꝰ iudicia ⁊ mallei pcutiẽtes ſtultoꝝ corpa. Uñ in lib. de cõtẽptu mũdi dr̃. Sunt ibi tortores ſpentibꝰ horridiores: deformes: nigri: ſ3 nõ ad ꝟbera pigri. Nunq̃ laſſant̃ ſ3 ſemp ad h̃ renouatur ad mala feruẽtes ſunt

ad penā ſcꝫ recentes: ſemꝑ triſtati: ſem-
perqꝫ ferire parati ſꝑ inardeſcunt nec
ceſſant: nec tepeſcunt. O quāta dāna-
toꝝ pena q̄ ſine pace ⁊ requie talia patiē-
tur. Sciunt em̄ pueri q̄ntū patiūtur ex
verberibus virgarū: ſed magis paterē-
tur ſi groſſis baculis cū manu foꝛtiſſi-
ma ꝑcuterentur. O deꝰ q̄nta pena cū dā-
nati valde ſenſibiles percutiūtur mani-
bus foꝛtiſſimis demonū abſqꝫ ceſſatio-
ne. de q̄bus Eccl. xxxix. Sunt ſpūs qui
ad vindictā creati ſunt ⁊ in furoꝛe ſuo
ꝯfirmauerūt toꝛmēta ſua in tꝑe ꝯſum-
mationis effundēt virtutē ⁊ furoꝛē eius
q̄ fecit illos. Non em̄ ſunt dei flagella q̄-
bus nos in p̄ſenti ꝑcutit: niſi roſ in cō-
paratiōe ad flagella ſempiterna q̄bus
quaſi iratꝰ per manꝰ demonū ſemꝑ ver-
berabit dānatos. Qđ ꝯſiderās ꝓpheta
oꝛat dicēs. Dn̄e ne in furoꝛe tuo argu-
as me neqꝫ in ira tua coꝛripias me.
Quarto ꝯprimēt eos inuicē foꝛtiter. de
qua pena ⁊ p̄cedenti dicit̄. Eccliaſtici.
xl. Ad hec moꝛs oppꝛeſſiones: fames ⁊
cōtritio et flagella ſuꝑ iniquos creata
ſunt hec oīa. Et de dānato dr̄ Iob. xx.
Uadent ⁊ venient ſuꝑ eū hoꝛribiles. i. de-
mones q̄ hoꝛribiles erūt vt dictū eſt pri-
us. Et de his oībus dicit̄ Math. xviii.
Iratus dn̄s eiꝰ tradidit eū toꝛtoꝛibꝰ. i.
demonibꝰ q̄ dicūtur toꝛtoꝛes dānatoꝛū.
Dicit em̄ Richardꝰ ꝙ coꝛpoꝛa dānato-
rum erūt mutuo valde cōpꝛeſſa ſicut di-
cit Dauid de ipſis. Sicut oues in infer-
no poſiti ſunt. oues em̄ foꝛtiter ſe cōpri-
munt in ouili in hyeme ꝓpter frigus et
in eſtate in vmbꝛa ad fugienduꝫ eſtum.
Sic igit̄ coꝛpoꝛa dānatoꝝ erūt multū
cōpꝛeſſa. ⁊ hec cōpꝛeſſio ꝑ demones fiet
tanq̄ ꝑ executoꝛes diuine iuſticie. Co-
gita igit̄ ſi eſſes ſub maximo lapide ſine
moꝛte q̄nta tibi pena. Coꝛpoꝛa aūt dā-
natoꝝ erūt grauiſſime pōderoſa: ⁊ vnū
ſuꝑ aliud. Sic vt q̄dam dicūt nō poteſt
ſe mouere. Et ita videt̄ dicere ꝓpus de
nō hn̄te veſtem nuptialē. Nā inq̄t de il-
lo. Amice quomō huc intraſti non hn̄s
veſtem ⁊c̄. At ille obmutuit. Tunc di-
xit rex miniſtris: ligatis pedibꝰ eiꝰ ⁊ ma-
nibꝰ mittite eū in tenebꝛas exterioꝛes.
ibi erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dentium. Multi
aūt vocati ⁊c̄. Math. xxii. glo. Et ſi de
vno dixi de multis eſt intelligendū. per
hoc videt̄ innuere ꝙ ligabunt̄ manibꝰ ⁊
pedibus ita vt nō poſſint vti mēbꝛis ad
ſuā voluntatē: ſicut ligant̄ frenetici ⁊ ſi-
mul cōpꝛimentur: ſicut in toꝛculari vue
cōprimūtur. Et hec oīa euenient dāna-
tis: quia noluerūt obedire deo ⁊ eiꝰ mā-
data ſcire ⁊ cuſtodire: nec ꝑ ꝯñs deū ſci-
re. Quia q̄ ſe dicit noſſe deū et mādata
eiꝰ nō cuſtodit mendax eſt. vt dr̄. i. Ioh.
ii. Non igit̄ ſine cauſa dicit thema. Cō-
uertantur in infernū ⁊c̄.

Eptima pena coꝛ-
poꝛalis eſt fames crudelit̄
affligens. Et nō ſolū patiē-
tur: imo nec de aliquo pa-
ne poterūt ſibi ꝓuidere. Paupes erunt
nec aliq̄d poterūt habere. Recoꝛdabū-
tur p̄terite refectionis. Famē patient̄
ꝑpetue afflictionis. Taliter igit̄ puniē-
tur dānati ꝙ de nulla re nec ꝑ ſe nec ꝑ a-
lium poterūt ſibi ꝓuidere. Incarcerati
quidē in carceribꝰ huius mūdi ⁊ ſi ꝑ ſe-
ipſos ꝓuidere ſibi nō poſſunt. tn̄ ꝑ ami-
cos vt ꝑ vxoꝛē filios cognatos aut alioſ
amicos: aut etiā ꝑ hoīes miſericoꝛdes
q̄ elemoſynas eis largiuntur. ⁊ ſic q̄nqꝫ
bene reficiūtur. ⁊ hoc eſt eis magna cō-
ſolatio. Sꝫ nō ſic erit in inferno: q: nec
deū nec aliquā creaturā ꝓpiciam habe-
bunt: imo nō erit creatura q̄ nō nitatur
creatoꝛis iniuriā vindicare. Sapiē. v.
Pugnabit ꝓ eo oꝛbis terrarū cōtra in-
ſenſatos. Filios em̄ ⁊ filias vxoꝛē ⁊ co-
gnatos quos tantū dilexerunt ſentient
inimicos ꝓ pctīs que ꝓ eis cōmiſerunt.
Et filius litigabit ꝯtra patrē in infer-
no: q̄m exemplo patris vſurarii. vſura-
riꝰ fuit aut talis aut talis vite vel ꝙ poſ-
ſedit hereditateꝫ male acquiſitā ⁊ iō ſit
dānatus. Pater ecōuerſo maledicet fi-
lio dicēs. Maledicta hoꝛa in qua te ge-
nui: quia ꝓ te dānatus ſum illicita ac-
q̄rendo. Sic vxoꝛ maledicet viro ⁊ ecō-
tra. ſicut filia ad matrē ⁊ ecōtra. Mich.

vi. Filius cōtumeliā faciet patri: ⁊ filia
cōſurget aduerſus matreꝫ. ⁊ ſic inimici
hominis domeſtici eiꝰ: ⁊ ſic de aliis q̄ ſub-
ditos nō correxerūt q̄ exempla pcī de-
derūt: vel q̄ cōſoꝛtes pcto ꝑ fuerūt. Nul-
lus igit̄ ibi erit amicus: ſꝫ oīs hō deus ⁊
diabolus inimicꝰ. nullus erit qui miſe-
ricoꝛdiaꝫ habeat de ipſis dānatis: imo
letabit̄ iuſtus cū viderit vindictā. manꝰ
ſuas lauabit in ſanguine pctōꝛis. vt dic̄
pſ̄. Et ſic igit̄ nō erit ſpes alicuꝰ auxi-
lii nec a pte dei nec a pte ꝓximi. Quan-
ta igitur fatuitas ꝓ amoꝛe fatuo cuiuſ-
cunqꝫ alteriꝰ ſe velle dānare q̄ nō pote-
rit ſibi ſuccurrere: imo erit inimicꝰ ſi ſit
cū eo dānatus. vel gaudebit de ſua dā-
natione ſi ſit ſaluatꝰ. O q̄nta pena hēre
inimicos quos prius tantū dilexit q̄ eti-
am ſi oībus bonis abūdarent in nullo
ei ſuccurrere vellēt. Tūc erga tales ceſ-
ſabit omīs pietas et mīa. Uidete ergo
quomō debetis amare vxoꝛes filios et
filias aut alios quoſcūqꝫ. Secūdo pau-
peres erūt ⁊c̄. imo nudi erunt ſic ꝙ nec
panniculis paruis coopeꝛient̄. Naum
iii. Reuelabo pudēda tua i facie tua: ⁊
oſtendā gentibꝰ nuditatē tuā. O deꝰ q̄d
facient tūc viri ⁊ mulieres q̄ mō timent
turpia ſua videri. q̄nta eſſet verecundia
vni honeſto viro vel honeſte mſ̄ieri nu-
dum vel nudā eſſe coꝛā magna multitu-
dine populi. Certe maioꝛ verecūdia et
maioꝛ pena ⁊ ꝯfuſio erit ipſis dānatis
nudos eſſe ꝑpetuo coꝛā tanta multitu-
dine demonū ⁊ dānatis cū illis turpiſſi-
mis coꝛpoꝛibꝰ de q̄bus magis verecūda-
buntur q̄ ſi eſſent talia qualia ſunt in h̄
mundo. etiā cū oībus infirmitatibꝰ pꝛe-
ſentis tēpoꝛis. Ubi erūt camiſie delica-
te capitegia ⁊ pepla mulierū ⁊ domina-
rum tunice duplicate ⁊ foderate cū cau-
dis amplis ⁊ alia hmōi veſtimēta. Ubi
lecti molles cū coopertoꝛiis variis. vbi
puluinaria ⁊ tapeta q̄ pedibꝰ ſuſternun-
tur ⁊ parietibꝰ applicant̄. Tunc oīa ta-
lia ꝑ ignē cōflagrationis q̄ pꝛecedet fa-
cieꝫ iudicis vt dictū eſt prius erūt ꝯſum-
ta: imo etiā oīa caſtra: palacia: ⁊ q̄cum-
qꝫ alia edificia. In his cogitēt qui iſtis
tantū abutūtur vt ad infernū deſcendāt
vbi pecunie: vbi theſauri: ⁊ alia p̄cioſa
q̄ tantū dilexerunt vt ꝓ eis acquirēdis
ſint dānati. O bone ieſu vnde nobis tā-
ta inſania ꝙ tot expenſis ⁊ tāto laboꝛe
mūdi gl̄iam querimꝰ ⁊ ꝯfuſionē inferni
nō curamꝰ. Tertio recoꝛdabūtur p̄te-
rite refectionis: ⁊ maxime guloſi q̄ tan-
ta cura ⁊ diligētia ſeruierūt coꝛpoꝛi cū
tantis laboꝛibus nocte ⁊ die vacarunt
comeſtioni nō curantes de ſalute aīaꝝ
ſuarū. Hoc peccato gule infiniti hoīes
dānabuntur. O q̄nta pena q̄nta cōfuſio
ꝙ ꝓ modica ⁊ taꝫ breui comeſtiōe ſunt
dānati. Sed vt ait Augu. in lib. de con-
flictu virtutū ⁊ vicioꝝ ventris ingluuies
dicit. Ad eſum deꝰ oīa mūdana cōdidit
qui ſaturari cibo reſpuit quid aliud q̄
ꝙ cōceſſo muneri ꝯtradicit. Parſimo-
nia ciboꝝ reſpondet. vnū hoꝝ qđ dicis
verū eſt. Ne em̄ homo fame moꝛeretur
deus oīa ad eſum creauit: ſed ne menſu-
ram comedendi excederet abſtinentiā
imꝑauit. Naꝫ inter cetera ſua mala ſa-
turitate maxime panis ſodoma periit
dn̄o atteſtante q̄ ad hierſm ꝑ ꝓphetam
loquitur dicens Ezechielis. xvi. Hec ē
iniquitas ſoꝛoꝛis tue ſodome ſaturitaſ
panis. Quapꝛopter ſicut egreditur ad
medicinā: ſic ad ſumendas dapes hꝫ q̄s
accedere. Nequaq̄ valet in illis volup-
tatem appetens ſed neceſſitati ſuccur-
rens. Hinc incarnata veritas ꝑ euan-
gelium dicit Luce. xxi. Attēdite ne gra-
uentur coꝛda vr̄a crapula. Quo cōtra
de inſatiabili iudeoꝛuꝫ voꝛacitate dicit
Apoſtolus Phil. iii. Multi ambulant
quos ſepe dicebā vobis nūc aūt ⁊ flens
dico inimicos crucis xp̄i quoꝝ finis in-
teritus quoꝝ deꝰ venter eſt. Et rurſum
Eſca venter ⁊ venter eſcis. deꝰ auteꝫ ⁊
hunc ⁊ has deſtruet. Ille aūt plene hoc
vitiū ſuꝑat q̄ in ſumēdis dapibꝰ nō ſolū
parſimoniā tenet vt. ſ. refectionē ſemꝑ
eſuriēs tēperet veꝝ acuratioꝛes ⁊ ſua-
uioꝛes epulas excepta coꝛꝑis infirmita-
te ⁊ hoſpituꝫ ſuſceptiōe cōtemnit. Hec
Aug. Talibus igit̄ ſic deditis gule dice-
tur qđ dictū eſt illi diuiti qui epulabat̄

quottidie ſplēdide ⁊ ſepultꝰ eſt in infer-
no. Luc.xvi. Recordare fili q꞉ re.b.in
v.tua ⁊ lazarus ſimiliter mala:nūc aūt
hic ꝯſolatur:tu vero cruciaris. Sic igi
tur cruciabūtur guloſi dānati.q̄bus di-
cetur. Recordare quomō exceſſus mul
tos ⁊ multa peccata ꝯmiſiſti in prādijs
⁊ cenis ꝓpter q̄ dānatus es. Tunc ma
ledicent hore ⁊ tēpori q̄bus talia cōmi-
ſerunt. Nolite igiꝰ chariſſimi ſic viuere
ſed date elemoſynam pauperi vt vobis
xp̄us dicat in die iudicij illud Mathei.
xxv. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mādicare
Uenite benedicti patris mei:poſſidete
paratū vobis regnū a cōſtitutiōe mūdi
Quarto famē patienꝰ ⁊c̄.de quibꝰ dici
tur Eſa.lxiiij. Et vos qui dereliquiſtis
dn̄m ⁊c̄.p eo ꝙ vocaui ⁊ nō reſpondiſtis
locutus ſum ⁊ nō audiſtis ⁊ facietis ma
lum in oculis meis:⁊ q̄ nolui elegiſtis.
ꝓpter hoc dicit dn̄s deꝰ Ecce ſerui mei
comedent et vos eſurietis. Ecce ſerui
mei letabūtur ⁊ vos ꝯfundemini. Ecce
ſerui mei laudabunt pre exultatiōe cor
dis:⁊ vos clamabitis pre dolore cordis
⁊ p̄ cōtritione ſpiritꝰ vlulabitis. Dāna-
ti igitur pre magnitudie famis clama-
bunt.quāta pena ſit fames pn̄t aliqua
liter ſcire qui illā paſſi ſunt. Incarcera
ti nāq̄ȝ pre magnitudine famis ſolent
comedere brachia ſua ⁊ ptes corporis.
etiā in obſidionibꝰ plurimis homies co
mederūt canes. Sȝ q̄d dico canes ho-
mo etiā matres ꝓprios filios. Nec opȝ
quo ad hoc hyſtorias antiquoꝝ reuol-
uere.nā ⁊ his ānis.lxxxvij.vel circa etiā
matres comederunt ꝓprios natos. O
q̄ꝫta fames vt ſic naturalis amor peat.
Sed reuera fames quorūcūq̄ȝ viuen-
tium nihil eſt ad illā famē iferni que ꝑ
petua erit. Cogitet igiꝰ hanc penam
qui poterit:quia ſicut dicitur de para-
diſi gaudijs.i. Coꝝ.ij.ꝙ oculus non vi
dit nec auris audiuit nec in cor hominis
aſcendit que p̄para.deus dili.ſe. Ita de
penis inferni dicenduȝ eſt. Quid facient
cōtemptores eccleſie q̄ modo nolunt ie
iunare q̄ ibi ꝑpetuo velint nolint ieiu-
nabunt cum tanta fame incogitabili.

Melius eſſet hic ieiunare vel minorē
famē pati:q̄ȝ incurrere illam tam grā-
dem famē que nunq̄ȝ deficiet. Aduerta
mus igiꝰ ad iſta vt effugiamꝰ tantas pe
nas ⁊ viuamꝰ cū tēperētia nobis a deo
idicta.nā dr̄ in themate. Cōuertāꝰ ⁊c̄.

Octaua pena corporalis eſt ſitis ſimiliꝰr cōfigēs

vbi notandū ꝙ circa mem-
brum oris in quo viget ſpe
cialiter ſitis licet etiā totū corpus ⁊ ma
xime interiora afficiat ⁊ his penā ⁊ do-
lorē imittat. Erūt tn̄ q̄ttuor ſpāles pene

Nam ei aqua preſentabitur q̄ ſitim
extinguere non valebit.

Semper ſic cruciabitur cupido bi
bendi minime ceſſabit.

Sapor erit amariſſimꝰ in ore ꝑacit
Dolor dētiū peſſimꝰ torq̄bit crudeꝉr

¶ Primo igiꝰ aqua p̄ſentabiꝰ ⁊c̄. Ubi
ſciendum ꝙ totus ille carcer erit plenꝰ
aqua ⁊ igne:nec aqua extinguet igneȝ:
nec ignis cōſumet aquā ſicut fit in hoc
mūdo. Erūt igiꝰ ibi ignis ⁊ aqua ſimꝉ.
Sȝ q꞉ ignis inter elementa eſt magis
actiuus ⁊ citius nocet corpori:iō ad ter
rorem illarū penarū in ſcriptura ſacra
in pluribꝰ locis fit mentio de igne q̄ȝ de
aqua.⁊ iō ſicut ignis ille nō deſtruet cor
pus:ita ⁊ aqua illa nō extinguet ſitim.
O q̄ꝫta pena habere tantā aquā q̄ non
poſſit ſedare ſitim. Sicut eñ dormien
tes ⁊ ſomniātes ſe habere ſitim:⁊ ſom
niantes ſe bibere cuȝ ex tali fantaſtico
potu nō extinguatur ſitis:q̄ꝫtum patiū-
tur in tali ſomnio. Sed ſi q̄s ſumme ſi-
tiat in vigilia ⁊ habeat aquā ⁊ nō poſſit
bibere:ſumme patiꝰ. Sed nihil eſt cō-
paratione ad dānatos qui ex aqua tan
ta p̄nti ſitim extinguere nō poſſunt. Ibi
erit balneū aquaꝝ multaꝝ quo corpus
nō mūdabiꝰ. Hoc balneū debetur his q̄
ſe balneāt in aq̄s tepidis ⁊ multa pctā
cōmittūt:vtpote cū balneant ſe viri cuȝ
mulieribꝰ nō ſuis:q̄ pctā ꝯmitti tam in
videndo q̄ȝ tangendo ⁊ loquēdo ibidem
poſſunt.deus nouit.de q̄bus poſt hec in
cōfeſſione nō loquūtur:imo cū talibus

peccatis deſcendūt ad balneū inferni.
Talia balnea nō extinguūt ardorē cō-
cupiſcētie carnalis:imo accendūt. Et
de hac pena a que frigidiſſime p̄mo di-
ctum eſt. Sed circa has penas quidaȝ
dicūt ꝙ nullus reuertiꝰ de iferno. Sa
pie.i. Nō eſt agnitꝰ q̄ reuerſus ſit ab in-
feris. Sed ſi rediret aliq̄s qui vidiſſet i
fernū crederent ei. Iſtis aūt pōt rn̄deri
multipliciꝰ. Primo ꝑ interemptiōem p̄
me q̄ falſa eſt.q꞉ lazarꝰ fuit reuerſus.et
ſicut dicit Aug.cū diſcubuit poſtea cuȝ
dn̄o in domo Marthe multa narrauit
in mēſa de locis penalibꝰ. Preterea cir
ca paſſionē dn̄i multa corpa ſctōꝝ ſur-
rexerunt ⁊ apparuerūt multis. Preter
iſtos iueniūtur alij multi inde rediſſe ex
diſpenſatiōe diña.vt Traianꝰ ⁊ alij de
q̄bus iueniꝰ in geſtis ſctōꝝ. ¶ Scd̄o rn̄
dendū eſt ꝑ negationē ſcd̄e.q꞉ ſi etiā ali
q̄s inde veniret nō crederēt ei.imo dice
rent vel ꝙ nō inde veniret:vel ꝙ nō dice
ret ꝟa:vel ꝙ ſicut ille q̄ inde exiuit pēas
ad q̄s ꝑuenerat euaſit:ſic ⁊ ipi poſtq̄ȝ ta
libꝰ penis deputati eēnt eq̄ bene euade-
rēt. Nō attēdentes ad illud qd̄ ſcribitur
in lib.de ortu ſaluatoris.vt inq̄t q̄bꝰ da
tuȝ eſt citiꝰ experiri q̄ȝ credere. Hoc pȝ
Lu.xvi.de diuite epulōe q̄ dixit abrahe
Rogo te pr̄ vt mittas lazarū in domo
patris mei. Habeo eñ q̄nq̄ȝ frēs vt te-
ſtetur illis ne ⁊ ipi veniāt in locū hunc
tormentoꝝ. Et ait illi abrahā. Habēt
moyſen ⁊ ꝓphās. At ille dixit. Nō pater
abrahā:ſȝ ſi q̄s ex mortuis ierit ad eos
pniam agēt. Ait aūt illi. Si moyſen et
ꝓphās nō audiūt neq̄ȝ ſi q̄s ex mortuis
reſurrexerit credēt. Iſte eſt textꝰ euāge-
licus. Quis eñ poſſet reſurgere maio-
ris auctoritatis moyſe ⁊ ꝓphetis ꝑ quorū
ora ſpūſſanctꝰ loq̄batur cui magis eſſz
credendū ¶ Tertio dicendū eſt iſtis ꝙ
hoc ipm̄ ꝙ nō ita paſſiȝ aliqui reuertū-
tur ad nos de iferno eſt vt.ſ. ꝓpter hoc
illuc magis timeamꝰ ire. Sic dr̄ in fa-
bula de vulpe q̄ noluit ire ad curiā leo-
nis q̄ñ vidit ꝙ alioꝝ aialium q̄ venerāt
veſtigia eoꝝ retrorſum nulla appare-
bāt. Exemplū de quodā frē p̄dicatore

q̄ cū p̄dicaſſet de inferno ⁊ diceret ei q̄-
dam dure credulitatis. Maledictꝰ qui
credet vob̄ q̄ nō fuiſtis ibi. Dixit ei fraꝰ
Peſſime hoīm ſi aliq̄s veniret ad te de
iferno nūq̄ȝ ceſſares malefacere. dice-
res eñ apud te ꝙ ſi ires in infernū ꝓpꝰ
pctā tua poſſes inde exire ſicut ⁊ ille exi
uiſſet. Itē aduertendū ꝙ nō ſolū fideles
ſȝ etiā infideles habuerūt fidē de infer-
no. Uñ narraꝰ in quadā tragedia Se
nece q̄ nō habuit fidē nr̄am ꝙ viſum eſt
cuidā ꝙ videret Neronē balneantē ſe a
pud iferos ⁊ miſtros aurū feruēs infū-
dentes.⁊ cū videret choꝝ aduocatoruȝ
ad ſe venientiū huc inq̄t venale genꝰ ho
minū. O aduocati amici mei accedite
vt in hoc vaſe mecuȝ balneamini. Ad-
huc eñ ſupeſt locus in eo quē reſeruaui
vobis. Similꝰr multi poete mentiones
faciūt de inferno in multis ſcripturis.
Sunt igiꝰ infideliores infidelibꝰ q̄ du-
bitāt de iferno.imo nec ſunt fideles cū
i tot locis ſacre ſcripture fiat de eo mē
tio:ſicut dictū eſt:et diceꝰ magis infra.
¶ Scd̄o dānatꝰ ex ſiti cruciabiꝰ et bibē
di cupido nūq̄ȝ ceſſabit. Quis pōt face-
re maiorē fidē huiꝰ rei q̄ȝ xp̄i euangeliū
Luce.xvi. Ubi dr̄. Mortuꝰ eſt autē di-
ues ⁊ ſepultꝰ eſt in inferno.eleuās autē
oculos ſuos cū eſſet in tormentis vidit
abrahā a longe ⁊ lazarū in ſinu eius
et ipe clamās dixit. Pater abrahā mi-
ſerere mei ⁊ mitte lazarū vt itingat ex-
tremū digiti ſui in aquā vt refrigeret li
guaȝ meā:q꞉ crucior in hac flāma. A-
quaȝ petijt ꝓpter ardorē ſitis et nōdum
aque guttā obtinuit nec vn꞉ꝑ obtinebit
Notandū inq̄t de lira ꝙ lingua ⁊ digitꝰ
methaphorice diciꝰ in aiabꝰ ſepatis q̄-
les erāt aie lazari ⁊ diuitis:ſicut in deo
q̄ ſpūs eſt.manꝰ dr̄ virtꝰ eiꝰ opatiua.⁊ ſi
militer hic in lazaro. Per digitū intel-
ligitur virtus eiꝰ auxiliatiua.⁊ ꝑ linguā
diuitis virtus mentis cōceptus expreſſi
ua. Hec pena maxime debeꝰ his q̄ per
linguā peccant in potu. Sapiē.xi. Per
que q̄s peccat per hec ⁊ torqueꝰ. Sicut
ergo ille diues ſemꝑ ſitit q꞉ peccauerat
in bibendo. Sic potatores et potatri-

ces qui in hoc multū peccāt in inferno
ſitient ſi in talib⁹ peccatis moriant̃. O
q̄ta pena ſemper ſitire ſicut pōt imagi
nari illi qui q̄nq3 magnam ſitim paſſi
ſunt ꝑ omnib⁹ diuitijs quas habuerūt
in hoc mundo ꝑ copia frumentoꝝ ꝛ vi
noꝝ que habuerūt in cellarijs ſuis non
habebunt bucellā panis nec vas aque
ad bibendū. Quid igit̃ faciendū Cer-
te facere debem⁹ ſicut peregrini q̄ exeū
tes de patria ſua faciūt burſarios qui
bus ſua tradūt vt ſibi neceſſaria ꝓuide
ant. Sic nos tanq̄ꝫ peregrini q̄ nō ha-
bem⁹ hic ciuitatē manentē ſed futuraȝ
inq̄rim⁹. Heb. vlt. Faciam⁹ burſarios
cōmitam⁹ pauperib⁹ ꝑ quib⁹ xp̄s dicet
in die iudicij illud Math. xxv. Sitiui ꝛ
dediſtis mihi bibere. ꝛ ille cui⁹ intuitu
dedim⁹ ꝓuidebit nobis in alio mundo
de neceſſarijs ſic ꝙ nō indigebim⁹ nec
patiemur famē aut ſitiȝ. Ponūt eñ in
burſa ꝑ futuro tp̄e q̄ elemoſinaȝ dant.
Eccli. xvij. Elemoſina viri q̄ſi ſaccul⁹
cūȝ eo. Pauperes eñ elemoſynas ſibi
datas in celis portāt vt ibi theſauꝝ in-
ueniāt q̄ dederūt. Vñ dixit btūs Lau-
renti⁹ tyrāno. Facultates eccl'ie q̄s re
quiris ni celeſtes theſauros man⁹ pau
peꝝ deportauerūt. Tertio dānatis ſa
por erit amariſſim⁹ ꝛc̃. Jere. ix. Ciba
bo eos felle ꝛ potabo eos abſinthio. q̄d
amari⁹ ad potandū ē etiā amariſſima
mirra ꝛ aloes ſicut ſciunt q̄ guſtarunt.
Non per h̄ intelligit̃ ꝙ ibi ſit fel: ſed ꝙ
in ore erit amaritudo ac ſi comederēt
fel ꝛ biberēt abſinthium: imo maior q̄꞉
nō poſſum⁹ per aliq̄s p̄ntis ſecl'i penas
exp̄mere illas inferni ſed q̄ntum poſſu-
mus exp̄mim⁹ per nota ſemper minus
dicēdo ꝛ magis vel maius intelligēdo.
Vide igit̃ ſi ſit pena ip̄i ori habere tan
tā amaritudinē. Et ad hoc pōt referri
illud. Deut. xxxij. Fel draconū vinū eoꝝ
ꝛ venenū aſpidū inſanabile. i. ſp̄ cruci-
ans. Hec pena erit ꝑ ſalſis ꝛ ſp̄ebus ꝛ
alijs delicabilib⁹ q̄ hic comedim⁹. et in
quib⁹ ipſi dānati plura pctā ꝯmiſerūt.
Quarta pena reſpectu oris erit maluȝ
ſiue dolor dentiū. Cum talis dolor ſit
maxim⁹ etiaȝ in p̄nti ſicut ſciūt q̄ expti
ſunt: ita vt plures q̄ſi fatui reddantur.
Credere debem⁹ illū dolorē non deeſſe
in ipſis dānatis ꝛ multo maiorem q̄ꝫ hic
paſſi ſum⁹: quia ſcriptū eſt Deut. xxxij.
Congregabo ſuꝑ eos mala ꝛ ſagittas
meas ꝯplebo in eis. ꝓpt̃ hoc dicit euan
geliū. q̄꞉ ibi erit ſtridor dentiuȝ. Mat.
viij. ꝛ non ſolū ex nimio frigore de quo
dictū eſt ꝑius: ſȝ ex dolore inteñſiſſimo ip
ſoꝝ dentiū. O de⁹ q̄s poterit oēs hm̄oi
penas portare que iaȝ recitate ſunt. ſ.
xxxij. corꝑales. Hec pena corrñdet ma
xime deuorātib⁹ q̄ detib⁹ ſuis multa de
uorant que erant multū neceſſaria xp̄i
pauperibus.

Nona pena corpora lis erit verecūdia ꝛ ꝯfuſio.

Hec autem cōfuſio erit in quattuor penis.

Nam ipſi damnati.
Tractabūtur viliſſime.
Locabuntur turpiſſime.
In ſeruitute impia.
Cum iniquorum copia.

¶ Primo tractabūtur viliſſime. Tra
ctabūtur quidem vili⁹ q̄ꝫ aliqua res vi
liſſima hui⁹ mūdi. Job. x. Hec ꝯſiderāſ
dicebat. Dimitte me vt plā. paulu. do.
me. añq̄ꝫ va. ꝛ nō re. a. t. t. ꝛ op. ꝛc̃. terrā
miſ. ꝛ te. vbi vm. m. ꝛ nl̃. or. ſed ſem. h.
inha. Ibi igr̃ null⁹ ē ordo. Nō eñ defe-
retur honor regi pluſq̄ꝫ garcioni. Nec
pape plus q̄ꝫ minimo clerico. Nec regie
pl⁹ q̄ꝫ paupcīe vetule q̄n ita viliſſimo vi
lius tractet̃ et puniat̃. Hoc eſt ꝙ dr̃. i.
Reg. ij. Qui ꝯtēnunt me erūt ignobi-
les. Tales eñ q̄ in hoc mūdo fuerunt
in ſtatu digniori magis debuerūt deo ſ-
uire ꝛ ip̄m honorare rōne ſtat⁹ in quo
de⁹ ip̄os poſuerat. Q̄ ſi nō fecerint de
ipſis fiet iudiciū duriſſimuȝ. Sicut dr̃.
Sap. vi. vt pri⁹ dictū eſt i tertio mēbro
tertie pene. Non erit igit̃ ordo: q̄ nūc ꝛ
ſȝ quē ſubditi obediūt ſuperiori. Ibi nō
obediet magis regi garcio q̄ꝫ rex garcio
ni nec reuerebit̃. nec fili⁹ honorē faciet
p̄ri: nec filia matri. O reges ꝛ p̄ncipes

ꝛ alij q̄ in hoc mūdo tm̄ dilexiſtis reue
rentias ꝛ honores: ꝛ ſp̄reuiſtis pauꝑes
cogitate quō tractabimi in iferno. Sȝ
quō dr̃. Sap. xi. Oia fecit de⁹ in nūero
pondere et menſura: ḡ ibi erit ordo. Di
co ꝙ ibi erit ordo vno mō ꝛ alio mō nō
Ordo erit ibi in ꝯꝑatōe pene ad culpā.
ordinabit̃ eñ pena ſm̃ exigentiā culpe
Eſa. iij. Agnitio vult⁹ eoꝝ rñdebit eis
ꝛ pctm̃ ſuū quaſi ſodoma p̄dicauerunt
nec abſconderūt. Ve aie eoꝝ q̄m reddi
ta ſunt eis mala. ve ipio in malū retri-
butio eñ aie ei⁹ fiet ei. Rñdebit igr̃ pe
na culpe multiplr̃. p̄mo in nūero. Non
eñ ē cogitatio dictū vel factū ꝑ quo ibi
pena nō ſoluat̃. Job. xx. Hoc ſcio a p̄n
cipio ex quo poſit⁹ eſt hō ſuꝑ terram ꝙ
laus ipioꝝ breuis ſit ꝛ gaudiū ypocrite
ad inſtar pūcti. Et ſeq̄tur. Luet q̄ fec̃
oia. nec tñ ꝯſumet̃ iuxta multitudineȝ
adinuentionū ſuaꝝ ſic ꝛ ſuſtinebit. Et
ſeq̄tur. Deuorabit eū ignis q̄ nō ſuccē-
det̃. Hec ē ps hoīs ipij a deo Et Ro. i.
Reuelabit̃ eñ ira dei de celo ſuꝑ oēm
impietatē ꝛ iniuſticiā hoīm. Notāter di
cit ſuper oīȝ impietatē vt nūeꝝ inueraſ
flagelloꝝ. Sicut ei nullū bonū irremu
neratū: ita nullū malū ipunitū. Eccli.
xij. Cūcta q̄ fiūt adducet de⁹ in iudiciū
ſiue bonū ſit ſiue malū. Itē in mō: q̄꞉ in
illa parte corpis pl⁹ puniet̃ in q̄ pl⁹ pec
cauit. Luc. xvi. Diues magis cruciaba
tur in lingua idō magis remediū q̄rebat
de lingua. q̄꞉ in illa pl⁹ peccauerat ꝓpt̃
illicita v̄ba ꝛ cibos. Ite in q̄litate: q̄꞉ q̄
in luxuria peccauit vbi ē ardor in corde
ꝛ fetor in corꝑe pl⁹ ardenti pena ꝛ fetē
ti puniet̃. Ita q̄ pl⁹ peccauit i ſuꝑbia et
honore pl⁹ habebit de ꝯfuſione: q̄꞉ q̄ ſe
exaltat hūiliabit̃. vt dr̃. Luc. xviij. Iteȝ
in q̄ntitate: q̄꞉ qui pl⁹ peccauit pl⁹ punie
tur. Sap. vi. Potētes potēter tormēta
patient̃. Et Apoc. xviij. Quātū glorifi
cauit ſe ꝛ i delitijs fuit: tm̄ date illi tor-
mentū et luctū. Sicut eñ idē ignis nō
eq̄liter agit in lignū viride ꝛ ſiccū: ſic ig
nis gehēne lȝ ſit idē ignis vt dr̃ in ſente
tijs. non tñ oēs eq̄liter vret ſȝ ſm̃ delicti
exigētiā. Luce. vi. Eadē q̄ppe menſura
qua mēſi fueritis remetiet̃ vob̃. Sic er-
go ordo ē pene reſpectu culpe. In h̄ au
tē nō eſt ſicut dcm̄ eſt. vel nō dr̃ ibi ordō
q̄꞉ elemēta ibi ordinē naturalē nō ſuā-
būt. Ignis eñ cui⁹ ordo natural' eſt ar
dere ꝛ illuminare ibi ardebit: ſed nō illu
minabit. In p̄s. Vos dñi intercidētis
flam. Q̄ exponēs Ciprian⁹ dic̃. Dñs
flāmaȝ ignis intercidet q̄꞉ ardorē i in-
ferno ꝛ lumē in celo ponet. nō tñ penit⁹
ignis nō lucebit. lucebit eñ vt inde do-
leāt nō vt gaudeāt. Iteȝ nō erit ordo vt
ignis ſeparet̃ ab aqua: ſȝ erūt ſil' mixta
cū alijs multis vt fumo fetore ꝛc̃. Idō ſe
quit̃. ſed ibi ſempitern⁹ horror inhabi
tās. vñ Sap. iiij. vbi ſit ſmo de nuptijs
dr̃. Erūt p⁹ hec decidētes ſine honore ꝛ
in cōtumelia int̃ mortuos in perpetuū
Tractabūtur igit̃ a demonib⁹ eoꝝ tor
torib⁹ viliſſime. Nulli nec pape nec re-
gi honorē dabūt: ſȝ q̄ plus peccauerunt
pl⁹ ꝛ ꝯfuſibili⁹ tractabūtur ꝛ punietur.
Scdō locabūtur turpiſſime ꝛ ad idem
facit auctoritas p̄dicta: q̄꞉ infern⁹ ē ter
ra tenebroſa terra miſerie ꝛ loc⁹ in cor
de terre oīb⁹ miſerijs repleñs vt dictuȝ
eſt pri⁹. ꝛ in iſto loco poſt iudiciū gn̄ale
locabūtur oēs demones ꝛ oēs dānati
perpetuo abſq3 exitu ꝛ ſp̄e cuiuſcūq3 cō
ſolatōis. Math. xxv. Ite maledicti i ig
nē eternū. Vbi erūt camere hui⁹ mūdi
ornate tapetis ꝛ picturis. domi⁹ cū tan
tis expēſis edite: caſtra: palacia: ꝛ alia
ſumptuoſa edificia. Certe hec oia eſt
deſtructa. Vbi ſedebūt reges ꝛ p̄ncipes
Vbi lecti molles ꝛ alia ſumptuoſa q̄ tā
tum in hoc mūdo diligūtur: vt ꝑ acqui
ſitōe taliū multa ꝯmittāt peccata talia
emēdo ꝛ vendēdo cū mēdacijs piurijs ꝛ
alijs fraudib⁹ infinitis q̄ ducunt hoīes
ad infernū. Quāta fatuitas ꝑ re trāſi-
toria ꝛ q̄ſi momētanea tot ꝛ tantas pe
nas ꝑpetuas ſuſtinere velle. Tertio e-
rūt in ſ'uitute ipia. Hō eñ fact⁹ ē vt ſit
dñs oīȝ mūdanoꝝ. In p̄s. Oia ſubieci-
ſti ſub pe. ei⁹. o. ꝛ bo. vni. inſu. ꝛ pe. cāpi
Volucres ce. ꝛ piſ. maris ꝛc̃. Ita tñ vt
obediat ei q̄ fecit eū: ſcȝ deo ſuo ꝛ crea-
tori oīȝ. ſed quia nolūt deo obedire: iu

ſum eſt vt creature ꝓpter ipꝫ facte ſint
ſibi ad ſuppliciũ eternũ ſicut ſatis dcm̃
eſt prius. ⁊ velit nolit hec tormenta pa
tietur ⁊ his ſubijcieť. Etiã dãnati pati
entur a demonibꝰ: ſicut ab eoꝝ tortori
bus: ſicut dictũ eſt priꝰ. O ꝙ grauis pe
na his qui in hoc mũdo iubere ſiue pci
pere ꝯſueuerũt quoꝝ imperiũ ⁊ dñatio
verſa erit in ſeruitutẽ: ⁊ nõ imerito cuꝫ
in hoc mũdo noluerũt obedire ſuo cre
atori ſuo redẽptori in decẽ p̃ceptis. Ui
demꝰ eñ quõ reges ⁊ principes ⁊ ceteri
dñi imo prſamilias et matfamilias ſ
uos ſuos imo etiã filios puniunt et ſub
ijciũt ſeruituti aliqñ mortẽ inferẽdo ſꝫ
diuerſas trãſgreſſiones ſuoꝝ p̃ceptorũ
vel aliter puniẽdo: ſcꝫ icarcerãdo: ꝟbe
ribꝰ caſtigãdo ⁊c̃. Sed hec eoꝝ pena ⁊
ſeruitus tp̃alis eſt ⁊ trãſitoria: ſed vere
ſeruitus inferni erit ꝑpetua. de qua dr̃
Iere. xvij. Seruire te faciã iimicis tu
is in terra quã ignoras. i. in inferno q̇
eſt in medio terre vt dictũ eſt priꝰ. Et
rõ huiꝰ ſeruitutis reddiť. c. xvi. eiuſdẽ ꝓ
phete. Qꝛ dereliq̃runt me p̃res vr̃i: ait
dñs ⁊c. ⁊ legẽ meã nõ cuſtodierũt: ſed ⁊
vos peiꝰ operati eſtis ꝙ p̃res vr̃i. Ecce
eñ ambulabat vnuſq̇ſqꝫ poſt prauita
tem cordis ſui mali vt me nõ audiat et
eijciã ſcꝫ per mortẽ de terra hac i terrã
quã ignoratis: ſcꝫ inferni. ⁊ ſeruietis ibi
dijs alienis. i. demonibꝰ q̇bꝰ obediuiſtꝭ
tanꝙ deo ſeruietis ſcꝫ die ac noc. i. ſem
per: qui nõ dabũt vobis requiẽ. Quar
to erũt dãnati cũ iniquoꝝ copia. Hec
copia ⁊ ſocietas dãnatis erit maxima
pena. Nõ eñ hꝫ veritatẽ illud ꝓuerbiũ
Solaciuꝫ miſeris eſt habere ſocios in
penis. imo q̃to plures erũt dãnati: tã
to ignis ille magis ardebit. ſicut vide
mus ꝙ q̃to ſunt plura ligna in igne: tã
to ardor ignis eſt maior. O quot erunt
dãnati. Cõſiderenꝰ a principio mũdi
quot fuerũt hoies. Quis poſſet cogita
re ſufficiẽter. Credo ꝙ ſolus deꝰ ⁊ q̇bꝰ
reuelatũ eſt ſciunt hoꝝ numerũ. Erũt
aũt vt cõiter dr̃. ⁊ ita tp̃us videtur ſenti
re dicẽdo. Math. xx. Multi ſunt voca
ti: pauci vo electi. plures dãnati q̃ ſal
uati. Etiam fetor erit maior. et ita de
multis penis. ſicut de clamore: pauore
de quibꝰ dictũ eſt. Erit etiã maxia pe
na videre tot demones a quibꝰ nũꝙ ſe
parabũtur. Cogitet igitur qui poterit
hanc penã. ſi pena eſt dãnato ad mor
tem eſſe in carcere cũ frigore: fetore: ⁊
alijs miſerijs que aliqñ ſunt in carceri
bus vel cũ hominibꝰ mortuis ⁊ fetidis q̇
aliqñ ſunt cum alijs viuis incarceratꝭ.
maior eſt pena dãnatis eſſe cũ tam tur
piſſima fetidiſſima ⁊ horrẽda ſocieta
te tot dãnatoꝝ. hec meditari diligẽter
facit hñ pugnare ꝯtra diabolũ ⁊ caue
re pctã ne ad hanc ſocietatẽ perueniã
mus. Cuꝫ eñ quis conſideret ꝙ ſi fue
rit victus a demõe per peccatũ morta
le ad illa tormenta ducetur. Certe de
bet viriliꝰ pugnare ne vincatur. Exem
pluꝫ egiſippꝰ de cladibꝰ iudeoꝝ narrat
ꝙ cum quidam de ſocijs. Alexandri q̇
preerat magno exercitui viderꝫ ꝯtra ſe
exercitũ innumerabilẽ p̃paratuꝫ ⁊ ſui ſu
mierent cibũ ad confortatõeꝫ viriũ: ipe
in quodã ſolatio dixit eis. Prãdeamꝰ
nunc: quia hodie cenaturi ſumꝰ apõ in
feros. Quo verbo ita animati ſunt ad
fugiendũ cenã illã ꝙ nullus preter vnũ
fugit de ꝑlio: ⁊ ſic viriliter pugnauerũt
ꝙ victoriã habuerunt. Sic chariſſimi
taliter reſiſtamꝰ vicijs ⁊ pugnemꝰ cum
mũdo: carne: ⁊ demone: vt victores exi
ſtamus ⁊ illam ſocietatẽ horribilẽ eui
temus. Hec ſocietas debetur illis qui
in ſocietatibꝰ huiꝰ mũdi multa pctã cõ
miſerunt. ſicut fit in tabernis ⁊ ludis ⁊
choreis ⁊ multis alijs copulis vel ſocie
tatibꝰ fatuoꝝ que ſocietates ſunt vitã
de. Qꝛ cum dicit pſ̃. cum peruerſo per
uerteris. Uñ ad hoc eſt ſancꝰ Baſiliꝰ
quaſi in fine ſue regule dicẽs. Euita vi
ros quos erga mãdata dei videris ne
gligẽtes q̇ mortui ſunt virtutibꝰ q̇ letã
tur in ꝓprijs voluntatibꝰ vt gaudijs ca
reant diuinis. Cũ hmõi viris nulla ſit
tibi cõmixtio neqꝫ velis cum eis ſermo
cinari aſſidue niſi in quo eos poſſis ab
errore reuocare. Ceterũ ſi nõ vales de
uita vt publicũ hoſtẽ. Sepe eñ ꝑ vnã

ouẽ morbidã polluitur totꝰ grex. ⁊ mo
dica pars fellis magnũ dulcorẽ ꝯuertit in
amaritudinẽ. ⁊ fermentũ modicũ totã
maſſam corrũpit. hec ille. Euita ḡ ſo
cietates pctõꝝ vt poſſis euitare ſocieta
tes dãnatoꝝ. nam in talibꝰ ſocietatibꝰ
iniquoꝝ viroꝝ nõ eſt memoria de deo.
⁊ ſi eſt: eſt i malo. ꝑiurãdo: blaſphemã
do: ⁊ inhoneſte loquẽdo. vel de abſenti
bus murmurãdo: ⁊ illis detrahẽdo De
talibꝰ dicit ꝓpheta. Cõuertãť ⁊c. q̇ ob
liuiſcũtur deũ: qꝛ ſcꝫ nõ ſeruãt mãdata
dei ſui.

Ecima pena corpo

ralis ipoꝝ dãnatoꝝ erit in
tactu maxia afflictio. pro q̄
pena intelligenda eſt ſcien
dum ꝙ corꝑa illa erũt valde paſſiua: ſꝫ
tñ incorruptibilia. Et ꝑ hoc magis in
telligẽdo cogita aliquẽ valde infirmuꝫ
⁊ debilẽ in ſuis mẽbris vel patientẽ gut
tam vel talẽ infirmitatẽ. Sũt eñ aliq̃
infirmitates q̇ ita reddũt paſſibile cor
pus ſicut ⁊ ego expertꝰ ſum ꝙ non ſuf
ferre poſſunt tactum alicuiꝰ ponderis
Talia igiť erũt illa corpora ⁊ ita paſ
ſibilia ꝙ in tactu patiẽtur grauiſſimaꝫ
penam. ⁊ hoc ex quattuor.

Primo ex tactu ſuorũ membrorꝫ val
de ponderantium.

Scd̃o ex tactu ſuorum locorum ipſos
continentium.

Tertio ex tactu corpoꝝ aliorꝫ dãna
torum.

4° ex tactu demonũ cũ his ꝯdẽnatorũ.

¶ Pria igiť pena erit ex tactu ſuoꝝ mẽ
broꝝ ⁊c. Nã corꝑa dãnatoꝝ erũt põde
roſa multũ: ⁊ ſic brachia ſuꝑ corpꝰ ipſiꝰ
dãnati ⁊ caput ſuꝑ hũeros. ⁊ ſic d̄ alijs
maximũ dolorẽ faciẽt. ⁊ hoc poſſumus
imaginari ex eo ꝙ aliqñ q̇s in ꝑte aliq̃
corpis hꝫ plagã aut malũ aliqd̃ in quo
ſi tãgatur ſtatĩ clamore magno eiulat
dĩ. O deꝰ vos leditis me. etiã ſeipꝫ illuc
nõ audet tãgere. Sic chariſſimi corꝑa
dãnatoꝝ erũt tã infirma vt i tactu ſuo
rũ mẽbroꝝ ſibi penã grauẽ iſligãt ⁊ ta
lis pena erit illis q̇ ſuis mẽbris tetige
rũt turpiſſime et in talibꝰ pctis mortui
ſunt aut q̇ ſe ꝑauerũt nimis ſuꝑflue ſiť
⁊ faciũt multi ⁊ multe intentõe allicien
di ad pctm̃. Et iuxta hoc põt poni exẽ
plũ qd̃ recitať in floribꝰ ſctõꝝ. ⁊ pariſiꝰ
ꝯtigiſſe legiť. Magr̃ eñ quidã dictꝰ ſi
lo quendã ſuũ ſcholarẽ egrotantẽ obni
xe rogauit vt poſt mortẽ ad ſe rediret ⁊
ſtatũ ſuũ ſibi denũciaret. Poſt igiť ali
quot dies ſibi appuit cũ cappa de par
gameno tota deſcripta ſophiſmatibꝰ ⁊
intꝰ tecta flãma ignis ſiue foderata: q̇
reqſitꝰ a mgr̃o q̇ſnã eſſet: ait. Ego ſum
vtiqꝫ q̇ ad te redire ꝓmiſi. q̇ de ſtatu ſuo
reqſitꝰ ait. Hec cappa ſuꝑ me plꝰ põde
rat ⁊ plꝰ me p̃mit ꝙ ſi vnaꝫ turrim ſuꝑ
me haberẽ. ⁊ hec ẽ mihi data vt eã por
tẽꝑ gl̃ia q̃ in ſophiſmatibꝰ habui. Por
ro flãma ignis q̇ ẽ coopta pelles ſũt de
licate ⁊ varie q̃s ferebã: q̇ flãma me cru
ciat ⁊ eſurit. Sꝫ cũ mgr̃ illã penã faci
lẽ indicaret: dixit ei defunctꝰ vt extẽde
ret manũ: ⁊ ſic facilitatẽ pene ſue ſenti
re poſſet. Cũqꝫ manũ ſuã extẽdiſſet ille
guttã vnã ſui ſudoris dimiſit q̇ predictĩ
mgr̃i manuꝫ ſagitta citiꝰ ꝑforauit: ita
ꝙ cruciatũ mirabilẽ ſentiret. et ait. talꝭ
ſum totꝰ. Ille igr̃ mgr̃ ex ipiꝰ pene acer
bitate ſcꝫ deliberauit deſere ⁊ religio
nẽ intrare. vñ mane ſcholaribꝰ ꝯgrega
tis hos ꝟſus ꝯpoſuit. ꝟ. Linquo coax
ranis cras coruis vanaq̃ vanis. Ad lo
gicã ꝑgo q̇ mortis nõ timet ḡ. Et ſic ſe
culũ deſerẽs religionẽ itrauit. Iſtõ exẽ
plũ valꝫ ad oñdendũ ex põdere illiꝰ cap
pe quõ poſt diẽ iudicij qñ corꝑa erũt vni
ta aiabꝰ ex põdere etiã taliũ corpoꝝ dã
natoꝝ valde põderãtiũ ac ſuoꝝ mẽbro
rũ erit maxia pena in dãnatꝭ. ſic ꝙ bra
chiũ dãnati ſuꝑ corpꝰ ſuũ valde paſſiuũ
multũ affliget illud cuꝫ illo ardẽti igne
ſulphureo ⁊ h̄ ꝓ pctis ꝯmiſſis ex orna
mẽtis pulchraꝝ veſtiũ ⁊ pelliũ diuerſaꝝ
in q̇bus ſuꝑflue multa ꝯſumũtur vbi ex
talibꝰ magis deberꝫ ſubueniri xp̃i pau
peribꝰ Uñ nõ dubito ꝙ ſi nobis accide
ret ſicut illi magiſtro. videlicꝫ ꝙ vnam
guttã ſiue paruã penã inferni ſenſiſſe
mus ſperneremꝰ multa q̇ nunc ſunt cõ

⁊ occaſio noſtre damnationis niſi pctã
mortalia que in his fieri poſſunt fugia
mus. ¶ Secũdo erit pena ex tactu ſuo
rum locoꝝ ipſos dãnatos ꝯtinentium.
Sicut eñi videmꝰ ꝙ infirmi ſi poneren
tur ſuꝑ lectũ durũ vel lapidẽ paterẽtur.
imo in lecto molli valde patiũtur: nec
quieſcere pñt multi ꝓpter infirmitatez
ſui corꝑis. Sic corpora dãnatoꝝ maxi
me paſſiua ⁊ ſenſibilia valde affligẽtur
ex tactu locoꝝ. i. corpoꝝ q̃ cõtinebunt il
la. ⁊ hec pena ſpecialiꝰ debetur illis q̃ i
lectis mollibꝰ ⁊ ornatis multa pctã hor
renda cõmiſerũt. de quibꝰ dicit Amos
vi. Ve qui dormitis in lectis eburneis
⁊ laſciuitis in ſtratis veſtris. Ve impꝑ
catio maledictiõis eterne eſt ſiue dãna
tionis his qui dormiũt in lectis ornatiſ
⁊ ibidẽ laſciuiũt pctã luxurie ⁊ alia ma
la ꝯmittẽdo. De peccato iſto vide ſi vis
Ezech. xxiij. Vel qui etiã vt pigri mul
tum tꝑis ꝑdũt quo poſſent orare vel ali
quod bonũ facere. de quibꝰ dr̃ Prouer.
xxvi. Sicut oſtiũ vertit in cardine ſuo:
ita piger i lecto ſuo. O ꝙ grauis pena
his qui aſſueti ſunt dormire i albis lin
theaminibꝰ ⁊ culcitris delicata pluma
O q̃ꝰtum dolebũt eis latera imo totũ
corꝑꝰ ex tam duro lecto. Sed poterunt
ne dãnati ſe vertere. Quidam dicũt ꝙ
nõ niſi q̃ꝰtum demones eos vertent. ſed
quomodocũqꝫ ſit pena eoꝝ nõ alleuiat
ex tali verſione. De iſto lecto dr̃ Eſa.
xiiij. Detracta eſt ad inferos ſuperbia
tua cõcidet cadauer tuũ: ſubter te ſter
net tinea: ⁊ operimẽtũ tuũ erũt vermes
Aliqui tñ dicũt ꝙ in rei veritate ibi nõ
erũt: ⁊ ꝙ nullũ aïal erit in inferno nec
viuet poſt diẽ iudicij: ſed ibi tñ erũt dya
boli ⁊ hoïes in ꝑpetuo carcere cũ igne
⁊ ceteris de quibus dictũ eſt. ſed ſcriptu
ra loquitur ꝑ nobis nota vt ꝑ illa intel
ligamus ibidẽ peiora: ita ꝙ ibidẽ erunt
mala peiora ⁊ abhominatiões maiores
q̃ ſit abhominatio ſerpentũ ⁊ vermiũ hu
ius mũdi. Cõſidera igit̃ ſi deberes eſſe
in lecto etiã q̃ꝰtũcũqꝫ molli cũ. cc. ſer
pentibus ⁊ totidẽ buffonibꝰ q̃ ꝯtinue te
morderẽt ⁊ affligerent crede ꝙ maiora
patieris in lecto inferni ſi ibidẽ vadis.
¶ Tertia pẽa ⁊ grauiſſima erit ex tactu
⁊ põdere corꝑis alioꝝ dãnatoꝝ. O deꝰ
q̃ꝰta pena erit illis q̃ in iſimo loco erũt.
Cõſidera ſi ſuꝑ te eſſet maximꝰ lapis ſi
ne morte quã penã ſufferres. Sic vtiqꝫ
maxima pena erit ipſis dãnatis ex pon
dere alioꝝ corpoꝝ valde põderãtiũ. In
iſimo aũt loco erũt falſi xp̃iani. Vñ le
git̃ in vita macharij ꝙ q̃daꝫ die ipſe ſan
ctus caput defuncti repit: ⁊ cũ oraſſꝫ in
terrogauit illud cuiꝰ caput fuit. Et rñ
dit ſe fuiſſe paganũ vl' pagani. Et dixit
ei Macharꝰ. Vbi eſt aïa tua. Et rñ
dit: in inferno. Cũqꝫ requireret ſi mul
tuꝫ in ꝓfundo eſſet: rñdit ꝙ tantũ erat i
inferno q̃ꝰtũ diſtaret terra a celo. Cui
Macharꝰ. Sunt ne aliq̃ ꝓfundiores
te. Rñdit. etiã iudei. Et ille. Et vltra
iudeos ſunt aliqui ꝓfundiores. Cui il
le. Profũdiores oïbꝰ ſunt falſi xp̃iani q̃
xp̃i ſanguie ſunt redẽpti: ⁊ tñ p̃ciũ ꝑupẽ
derũt. Hec ibi. Ecce igr̃ quõ xp̃iani plꝰ
punient̃ q̃ iudei ⁊ alij pagani: ⁊ nõ ime
rito: q: plura a deo recepert̃ bñficia vt
baptiſmũ in quo ſe ſeruaturos legẽ ſub
miſert̃ ⁊ alia ſacra. Et q: magis ingti
idõ plꝰ punietur. Et hec pena debet̃ illis
q̃ in tactu circa alios peccauert̃ oſculã
do tãgendo ꝑ incitationẽ ad malũ. De
quibꝰ pctis etiã pauci ꝯfitẽtur credẽtes
nõ eſſe pctm̃ in talibꝰ impudicis tactibꝰ
cũ dñs dicat Math. v. Qui viderit mu
lierẽ ad ꝯcupiſcendũ eã iã mechatꝰ ẽ in
corde ſuo. Ita dicũt doctores. Qui teti
gerit ⁊c. ꝑ ꝯſenſum ad peccandũ. O xp̃i
fideles ſi velitis effugere tantũ põdꝰ tot
corpoꝝ dãnatoꝝ abſtinete a tactibus
malis ⁊ ꝯfitemini p̃teritoꝝ cũ ꝓpoſito nõ
reciduãdi. Sꝫ ert̃ ne aliq̃ vt illi q̃ erũt
ſuꝑiores q̃ careãt hac pẽa Credi põt ꝙ
dñs illũ carcerẽ fec̃ a p̃ncipio tãte mag
nitudis vt caꝑe poſſꝫ oẽs dãnatos tã de
mones q̃ꝫ hoïes: q: ipſe p̃ſciuit quot eẽnt
dãnãdi. Et credi põt ꝙ ille iferꝰ pꝰ diẽ
iudicij erit plenꝰ dãnatiſ: ita ꝙ oẽſ ert̃ cõ
ſtricti ⁊ ita patiet̃ oïa corꝑa a ſe mutuo
grauitatẽ: ſꝫ magiſ in hac pẽa ⁊ alijs q̃ ma
giſ peccauert̃ affliget̃. Quarta pẽa ex ta

ctu erit ꝑ demones: q: ſine ceſſatõne: vt
dictũ eſt prius ſuꝑ talia corꝑa ꝑcutient
Cõſidera igit̃ ſi infirmꝰ grauiter ꝑcute
retur in loco infirmitatis: ſi pateretur
Cõſidera igit̃ ſi potes q̃ꝰtus dolor erit
corꝑibꝰ illis tã paſſiuis q̃ tam grauit̃ ꝑ
cutient̃. Hec pena debet̃ eis ſpãliter q̃ i
hoc mũdo alios ꝑcuſſerũt vl' occiderũt
vel' aliã violentiã in corꝑibꝰ alioꝝ fece
runt. Hẽmus eñi exẽplũ in vita bti An
thonij quõ multitudo demonũ eũ adeo
lacerauit ꝙ miniſter eiꝰ eũ q̃ſi mortuũ ꝓ
prijs humeris aſportauit. Cũqꝫ oẽs q̃
eũ comitati fuerãt q̃ſi mortuũ ploraſſẽt
dormiẽtibꝰ cũctis ſubito anthoniꝰ reui
uiſcit ⁊ a miniſtro ad p̃dictũ locũ ſe iterũ
portari fecit. q̃ cũ ibi ex dolore vulnerũ
ꝓſtratꝰ iaceret: ex virtute animi demo
nes ad ꝯflictũ excitabat. Tũc illi in for
mas varias ferarũ apparuerũt vt iterũ
eũ dentibꝰ cornibꝰ et vnguibꝰ crudeliſſi
me lacerarẽt. Hec in vita bti anthonij
Verberauerũt etiã btm̃ Frãciſcũ ⁊ mt̃
tos alios deo ꝑmittẽte. Ita cõiter dr̃ ꝙ
in inferno ꝟberabũt dãnatos. in ꝟbera
tione maximũ dolorẽ faciẽt ipſis. Iſte ſt̃
igit̃ pene corꝑales dãnatoꝝ. xl. ⁊ forte
pl'es alie ert̃: q: nullꝰ dicere poſſet pẽas
illiꝰ loci vt dicũt ſcti. Si q̃s igit̃ attente
hec cogitet: pctã ſua dimittet ⁊ cogno
ſcet ac inq̃ret diligẽter q̃ ſit via ſalutis.
Eccl'. ij. Qui timet dñm inq̃rẽt q̃ beñpla
cita ſunt illi. ⁊ qui diligũt eũ replebunt̃
lege ipꝰ. q̃ timẽt dñm cuſtodient mãda
ta illius ⁊ patientiã habebũt ad inſpe
ctionem illiꝰ dicẽtes. Si pniam nõ ege
rimus incidemꝰ in manꝰ dei ⁊ nõ in ma
nus hoïm. Nã ꝯuertẽtur in infernũ oẽs
gẽ. ⁊c. Et tm̃ de penis iferni corꝑalibꝰ

¶ Seq̃tur nũc tertio vide
re de penis inferni quo ad aïam q̃ gene
raliter in dãnatis pñt aſſignari decẽ. ſ.
Carentia glorie.
Vermis conſcientie
Rancor iracundie.
Tumor ſuperbie
Liuor inuidie.
Timor pene.
Certitudo damnationis
Defectus cõſolationis.
Mortiſ ſcꝫ deſiderium.
Verecũdum ſtipendium.
¶ He ſũt pene. x. quaꝝ q̃libꝫ i q̃ttuor di
uidet̃ vt ꝑus dictũ eſt de corꝑalibus Et
ſic iterũ erũt. xl. O hõ cogita ꝙ ſi corꝑꝰ
patiat̃ ꝙ aïa ꝑamplꝰ puniet̃: q̃ñ ipſa
p̃ncipaliꝰ peccauit ⁊ deũ offendit. Naꝫ
ipſa data eſt corpori vt ipm̃ regeret ⁊ nõ
ecõtra. idõ plꝰ eſt puniẽda. Vñ mgr̃. c. i.
di. xlix. iiij. ait. Poſt reſurrectiõeꝫ ꝑo fa
cto vniuerſo ipleto qꝫ iudicio ſuos fines
hebũt ciuitates due. vna xp̃i. alia diabo
li. vna bonoꝝ. alia maloꝝ. vtraqꝫ tñ ã
geloꝝ ⁊ hoïm. Hec ille. Et. c. i. di. xlv.
dic̃. Preterea ſciendũ eſt vt dic̃ Aug. ꝙ
oẽs aïe cũ de ſclo exierũt diuerſas hñt
receptiões. i. loca vbi hõi hñt gaudiuꝫ:
mali tormẽta. ſꝫ cũ facta fuerit reſurre
ctio ⁊ gaudiũ bonoꝝ amplꝰ erit ⁊ ma
loꝝ tormẽta grauiora. q̃ñ cũ corꝑe torq̃bũ
tur. Hec ille Et rõnẽ aſſignat Ric. di.
xliiij. iiij. q. iij. ſcdi p̃ncipalis. Pena inq̃t
ſpũalis p̃ncipaliꝰ aïam reſpicit ⁊ pena
ignis p̃ncipaliꝰ reſpicit corꝑꝰ. pena tñ
ſpũalis redũdabit in corꝑꝰ ⁊ pẽa corꝑis
in aïam. Hec ille. Sicut nũc experimur
ꝙ dũ patit̃ corꝑꝰ ꝯpatit̃ aïa ⁊ ecõtra. dũ
patit̃ aïa ſit patit̃ ⁊ corꝑꝰ. O q̃ꝰtꝰ dolor:
q̃ꝰta pena: q̃ꝰta triſticia: cũ corꝑꝰ erit af
flictũ p̃dictis penis: ⁊ aïa dicẽdis ꝯſr̃ ẽt
affliget̃ q̃ vehemẽs q̃ incogitabilis pu
nitio: nõ ſolũ ex penis ſm̃ ſe in vtroqꝫ: ſꝫ
ẽt ex redũdãtia penaꝝ corꝑis ad aïam:
⁊ aïe ad corꝑꝰ. Cogita rogo q̃ꝰtuꝫ affli
geris: ⁊ q̃ꝰto dolore aïa afficiet̃ cũ ẽt in
ꝑuo mẽbro tui corꝑis pateris ita vt nec
poſſis dormire aut q̃lemcũqꝫ recipe cõ
ſolationẽ. Sciũt inſuꝑ q̃ infirmati ſũt
in corꝑe quõ ſanitatẽ cõcupierũt ⁊ ma
gna opati ſunt i medicinis ⁊ alijs rebꝰ
vt ſanitatẽ ipſam recuparẽt: ⁊ quõ affli
cti ſunt. O deꝰ iſte infirmitates nihil ſt̃
ad alias ꝑpetuas ifernales. Cogita ẽt
ꝙ dũ aïa eſt triſtis quõ corꝑꝰ tabeſcit et
deficit. Prouer. xvij. Animꝰ gaudẽſ eta
tem floridam facit. ſpũs triſtis exiccat
oſſa. Exẽpluꝫ huiꝰ hemꝰ in lib. timoris.

vbi dicit᷑ ꝙ in vitaſpatrū narrat᷑ ꝙ duo
frēs dimiſſa pnia regreſſi ſunt ad mun
dū: poſtea vero tacti pnia reuerſi ſunt ⁊
recepti: ⁊ vterqꝫ icluſus in cella ſepata
miſtratū eſt eis idē gen⁹ refectionis ſm
pniam taxataꝫ. In fine vero anni iuſſi
ſunt egredi: et ecce vn⁹ apparuit valde
pinguis ⁊ rubicūdus. alter vo miro mō
macilent⁹ ⁊ deformis. Et inuēto p inq
ſitionē ꝙ idē fuerat vtriqꝫ miſtratū ⁊ nō
aliud. mirati ſunt frēs ⁊ ipis dimiſſis q̄
ſitum eſt a pingui qd cogitaſſet. ⁊ dixit
ꝙ de bonitate dei q eū reduxerat ſup h
grās agēs ↄtinue. Scōs reqſitus de eo
dē dixit ꝙ de pctis ppter q̄ deū tam gra
uiter offenderat ⁊ penas eternas me-
ruerat ex hoc dolēs aſſidue. Et indica
uerunt prēs eos eiuſdeꝫ meriti. Ex his
igit᷑ pꝫ quō ex gaudio vel dolore aie cor
pus diſponit᷑. Si igit᷑ ſic corpus aie cō-
gaudet vel cōpatiat᷑ ex ſola cogitatiōe:
qd erit vbi ipſa res cogitata pñs aderit
Erit igit᷑ maxim⁹ dolor in corpe ex pe-
nis aie ⁊ ecōtra. Et ſic oēs pene corpis
affligēt aiam p redūdantiam. ⁊ ecōtra
oēs pene aie affligēt corp⁹. Penſa igit᷑
hec oia diligēter vt euadere poſſis tan-
tam miſeria pniaꝫ agēdo de pctis tuis
⁊ dei mādatis obediēdo. Videam⁹ igit᷑
penas ſpūales ipſi⁹ aie ſm ꝙ poſſum⁹
capere ⁊ intelligere ex dictis ſacre ſcri
pture ⁊ ſanctorum.

Rima igitur erit ca

rētia glīe. De hac pena ait
Criſ. ſup Mat. omel. xxiij.
Due pene erūt in inferno:
ſcilꝫ cōburi ⁊ a regno excidi. Hec pena
difficilior. Multi gehēnam abhorrent
ſꝫ occaſum illius glīe amariorē gehen-
na penā eſſe aio. Pone mille gehēnas
nihil tale q̄le a glīa excidere. a deō ha-
beri odio audire nō noui vos ⁊c̄. Sed
quō eſt hoc verū: qꝛ ⁊ pueri nō baptiza-
ti carebūt viſione dei ⁊ glīa: ſed inde nō
triſtabūtur. quō ergo dicit᷑ carētia glīe
tanta pena cū nō ſit niſi pena dāni ⁊ nō
pena ſenſus. Rñdetur ꝙ pueri ſcient ⁊
cognoſcent ſe puari a glīa ppter pctm̄
originale tm̄ qd fuit actuale ⁊ mortale
in pmis pentib⁹ ⁊ nō cōmiſſum p volūta
tes ipoꝝ pueroꝝ. et iō nō triſtabūtur de
hmōi carētia glīe. Dānati vo alij cog-
noſcent ſe carere glīa ex pctō mortali
p eos cōmiſſo. ⁊ iō ſumme triſtabuntur
ex tali priuatione: ſicut ſi qs in hoc mū
do triſtaretur de priuatiōe hereditatis
⁊ patrimonij ſi hec priuatio eſſet ex cul
pa ſua et nō ſic triſtaret᷑ ſi eſſet ex culpa
patris ſui. Iſta pena erit ex quattuor.

Primo: quia priuati ſunt dei viſiōe
Secūdo angeloꝝ cōſolatione.
Tertio ſanctoꝝ cōgratulatione.
Quarto celi empyrei manſione.

¶ Hec q̄ttuor notat btūs greg. in q̄daꝫ
omel. di. Quis intellect⁹ cape ſufficit il
la ſupne ciuitatꝭ q̄nta ſint gaudia ange
loꝝ choris intereſſe. ecce ſcdm. cū btīſſi
mis ſpiritib⁹ glīe cōditoris aſſiſtere. ec
ce tertiū. pñtem dei vultū cernere. ecce
primū. incircūſcriptū lumē videre. ecce
quartū. Dolebūt igit᷑ dānati ſe fore pri
uatos dei viſione. qua pena ſm Augu.
nulla maior eſt in dānatis. Hmōi autē
viſio eſt illa btā refectio ex q̄ viuūt ſan-
cti. iuxta illud Ioh. xvij. Hec ē vita eter
na vt cognoſcant te ſolū verū deū ⁊ quē
miſiſti ieſum xpm̄. Hac ḡ viſione btā p
uabūtur dānati p quocūqꝫ pctō morta
li ↄ legē diuinā ↄmiſſo. Rōnē hui⁹ pua-
tionis aſſignat ſanct⁹ tho. in. iij. contra
genti. c. cxliij. Quia in eo q peccat mor
taliter ei⁹ auertit᷑ intentio volūtatis ab
vltimo fine. igit᷑ ei q peccat mortaliter
hec pena debet᷑ vt oino excludat᷑ a cōſe-
cutione finis. Hec ille. Math. vij. Di-
ſcedite a me oēs q opamini iniq̄tatem
Itē idē doctor ibidem ait. In his q ſunt
ordinata ad finē talis habitudo inueni
tur ꝙ ſi finis eſt vel erit neceſſe eſt ea q
ſunt ordiata ad fineꝫ fore. ſi aūt ea que
ſunt ad finē nō ſunt nec finis erit. Si
eñ finis eē pōt etiā nō exñtibus illis q
ſunt ad finē fruſtra p hmōi media q̄rit᷑
finis. Nō aūt p opa virtutū ↄſequitur fi
nem vltimū q eſt felicitas. Si ḡ aliqs
ↄ virtutē agat ab intētōe vltimi finis a
uerſus ↄueniēs ē ꝙ vltimo fine puetur.

Hec ille. Sꝫ q̄reret qs. Que eſt hec via
p quā venit᷑ ad btitudinē ⁊ qua dimiſſa
nō puenit᷑. Certe illa eſt de q̄ pphā ait.
Beati imaculati in via q am. in. l. dñi.
Ubi dicit Aug. pmo ſermōe ſup Beati
imaculati. Ab exordio ſuo magi⁹ pſal-
mus iſte chariſſimi exhortat᷑ nos ad be
atitudinē quā nemo eſt q non expectet.
Quis ei vnqꝫ pōt vl̄ potuit vl̄ poterit in
ueniri q eē noluit btūs. Quid igr̄ exhor
tatiōe op⁹ eſt ad eā rē quā ſua ſpōte ap-
petit anim⁹. Nā pphecto q exhortat᷑ id
agit vt excitet᷑ voluntas ei⁹ cū quo agit
ad id ppter qd exhortatōis adhibet elo
quiū. Ut qd ḡ nobiſcū agit᷑ vt velim⁹ qd
nolle nō poſſum⁹: qꝛ oēs q̄deꝫ btitudinē
ↄcupiſcūt. Rñ. Augu. Sꝫ quō ad eā p
ueniāt plrimi neſciunt. Iō h docet iſte q
dicit Bti imaculati in via q am. in. l. d.
Tanqꝫ diceret. Scio qd velis: btitudi-
neꝫ q̄ris. Si ḡ eſſe vis btūs eſto imacl̄a
tus. Illud eñ oēs. Hoc aūt pauci volūt
ſine quo nō puenit᷑ ad id qd oēs volunt
Sꝫ vbi erit qſqꝫ imaculat⁹ niſi i via i q̄
via niſi in lege dñi. Ac p h bti imacula-
ti in via q am. in. l. do. Et ſeq̄tur. Hos
igr̄ errātes in falſaꝫ btitudinē vo miſe-
ria reqrētes reuocat ad viā ſi audiatur
vox iſta dina. Bti ima. in vi. q ā. in. l. d.
Tāqꝫ diceret. Quo itis ſupple alia via
incedēdo pitis inqt ⁊ neſcitꝭ. Non illac
itur q̄ pgitis quo puenire deſideratꝭ. nā
vtiqꝫ beati eſſe deſideratis: ſꝫ miſera ē
⁊ ad maiorē miſeriā ducūt itinera iſta
q curritis. Tam magnū bonū q̄rere p
mala nolite. Si ad illud puenire vultꝭ
huc venite hac agite vie pūerſe relinq-
te malignitatē. Nō aūt beati inquinati
in errore qui ambulāt in pūerſitate ſcli
Sꝫ beati imma. in via. qui am. in. l. d.
Hec aug. Vides ḡ quō pctm̄ mortale ē
occaſio ſiue cā puationis viſionis diui-
ne. Qui ḡ ſic moriūtur iuſte puant᷑ glīa
eterna: qꝛ auerterūt ſe a fine ⁊ viā pue-
niendi ad illā dimiſerūt ⁊ ceperūt viaꝫ
pueniēdi ad infernū. Non ḡ mirū ſi dā
nati puantur viſiōe dei. Et qñ dic̄ aug.
ꝙ oēs volunt beatitudinē certe verū eſt
ſꝫ hoc intelligitur de volūtate naturali
ſiue inclinatione vel in generali: ſed nō
in pticulari. ſiue volūt volūtate remiſſa
ſed nō voluntate plena ſiue efficaci: qꝛ
nō faciūt illud ppter qd poſſent illaꝫ cō
ſequi. Sicut ſi quis vellet ire hieruſalē
⁊ tenderet verſus occidentē nō acciperet
viā p quaꝫ poſſet puenire hieruſalem.
Sic i propoſito. q̄tus igr̄ dolor erit in
dānatis pdidiſſe tantū bonū ex culpa
ſua penſet qui poterit. Secūda pena ē
qꝛ priuabūtur angeloꝝ ↄſolatiōe. Bea
ti eñ nō tm̄ videbunt deuꝫ in paradiſo:
ſed etiā beatiſſimos angelos qui in tā
to numero illic ſunt qui tm̄ nūc gaudēt
de noſtra ſalute. Sicut dicit᷑ Luce. xv.
Gaudiū eſt angelis dei ſup vno pecca
tore penitentiā agente. Ideo verſa vice
gaudebūt hoīes beati vidēdo illos qui
tantū dilexerūt eos dū eſſent in hoc mū
do: ſicut gaudet amic⁹ de viſione amici
ſui. Ideo dicit grego. notāter in aucto-
ritate prius poſita q̄ta ſint gaudia an-
geloꝝ choris intereſſe. Triſtabūtur āt
dānati de amiſſione hui⁹ gratiſſimi cō-
ſortij a quo ppter ſuā culpā puati ſunt
Tertio triſtabūtur de priuatiōe ſocie-
tatis oim ſanctoꝝ hoim. de qua puatōe
ſiue ſepatione dr̄ Mat. xiij. Exibūt an
geli ⁊ ſepabūt malos de medio iuſtoꝝ
⁊ mittēt eos in caminū ignis. Erit aūt
ſepatio ad magnā penā. Vñ glo. ſuper
Apoc. i. dicit. Non tm̄ dolebūt mali de
ſupplicio: ſed qꝛ ſepabuntur a tali ↄſor
tio. O deus q̄tus dolor in tali ſepara-
tiōe ⁊ q̄tus clamor: qꝛ ſepabūtur in ali
quib⁹ pater ⁊ mat᷑ a filijs ⁊ filiab⁹ quos
genuerūt ⁊ ita care nutrierūt. ⁊ pentes
ab amicis ⁊ cognatis cū quib⁹ vixerūt.
Sꝫ qui ſaluabūtur non triſtabūtur de
tali ſepatōe: qꝛ in eis nō poterit eſſe do
lor aut triſticia: ſꝫ dānati valde triſtabū
tur. Et rō hui⁹ ſepatiōis eſt vt ſicut fue
rūt in vita deformes ⁊ diſſimiles: qꝛ ſal
uati bñ vixerūt: aut ſi peccauerīt pniam
egerīt. Dānati vo male vixerūt ⁊ in pec
catꝭ mortui ſunt: ſic iuſtū eſt vt etiā ſint
diſſiles in pmio ⁊ abinuicē ſepati. Iteꝫ
ēt qꝛ āgelis noluerīt acq̄eſcere ſiue ↄſen
tire: iō ſepabūtur ab eis ita ꝙ nūqꝫ poſt

dānati videbūt bonos ⁊ ſanctos. ꝑuua-
ti hmōi ſanctiſſimo ꝯſortio ꝓpter ſuū
pctm̄ in quo ꝯſortio ē maximū gaudiū
licȝ accñtale ſicut no. Greg. in auctori-
tate ꝑallegata cum dr̄ q̄ta ſint gaudia
cū beatiſſimis ſpiritibꝰ glorie ꝯditoris
aſſiſtere. Quarta pena erit ꝑuari celi
empirei mãſione. Ubi ſciendū ꝙ ſic re-
citat Richar. d' me. vi. li. ij. diſt. ij. q. i.
tertij pricipalis vltra aq̄s q̄ ſunt ſupra
firmamentū eſt vnū corꝑale celū qd̄ vo-
catur celū empireū qd̄ nō ab ardore ſȝ
a ſplendore dictū eſt. qd̄ ſm̄ cōiorē opi-
nionē intelligitur ꝑ illud celū qd̄ ſacra
ſcriptura dicit deū creaſſe cū terra q̄a
firmamentū ſcd̄a die factū eſt ⁊ ip̄ȝ ce-
lum empireū eſt locꝰ beatoꝝ. ⁊ ip̄m ce-
lum dn̄s noluit reuolui ad ſignificādū
paceȝ ⁊ quietē mentis illoꝝ qui in illo
celo reſident ⁊ reſidebūt. ⁊ hoc celū dic̄
Strabo eſſe intellectuale: quia illd̄ ce-
lum nō ꝑcipimꝰ ſenſu: ſed per fide qua
intellectꝰ noſter aſſentit ſacre ſcriptu-
re. Et. q. ſequēti dicit ꝙ illud celū non
eſt ſtellatū: ſȝ vniformiter luminoſuȝ ꝑ
totum q̄uis ſua lumioſitas lateat ſen-
ſus noſtros qd̄ ideo eſt vel qꝛ eſt impro-
portionabilis oculis nō glorificatis ſi-
cut lumē corꝑis glorificati. vel qꝛ aque
que ſunt ſuꝑ firmamentū non ſunt illiꝰ
luminis traductiue. vel qꝛ ꝓpter eiꝰ a no-
bis longā diſtātiā multiplicatio ſui lu-
minis nō ꝓtendit᷑ vſq3 ad viſum nr̄m ni-
ſi forte ita debiliter vt a viſu noſtro nō
valeat apꝑhendi. Alijs videtur dicēdū
ꝙ ꝓpter illius celi ſubtilitatē nō eſt ibi
lux ita ꝯgregata vt viſuȝ noſtrū in p̄ſen-
ti ſtatu mouere poſſit ſicut ignis in ſpe-
ra ſua q̄ eſt nobis valde ꝓpinqua reſpe-
ctu celi ēpirei. nō lucet ita vt poſſit mo-
uere viſum noſtrū eo ꝙ nō eſt ibi lucis
cōgregatio ⁊ ꝓpter corꝑis ignis ſubtili-
tateȝ. Corꝑa aūt beatoꝝ erūt illi celo
ꝓ ornamēto maximo. ⁊ ideo deꝰ illd̄ ce-
lum ſtellatū eſſe noluit. Hec Richar.
Hoc eſt igit᷑ tāq̄ palaciū pulcherrimū
ampliſſimū ⁊ clariſſimū in quo angeli
⁊ ſancti vidēt deū. ⁊ h̄ palacio carebūt
dānati ⁊ ponētur i viliſſimo ſterq̄linio
inferni ꝓpter ſua demerita. Et hec pe-
na debetur illis q̄ hic abuſi ſunt caſtris
⁊ palacijs multa pctā mortalia i eis cō-
mittēdo. vel domibꝰ alijs de quibꝰ ⁊ in
quibꝰ cor ſuū nimis appoſuerūt. deꝰ no-
uit q̄nō hoies huiꝰ mūdi curant de edi-
ficijs tpalibus ea ꝯſtruēdo cū maximis
pectis ac ſi eſſent imortales nō cogitā-
tes de palacio paradiſi. Hoc eſt pala-
ciū qd̄ ſcūs Tho. apl̄s Gondoforo re-
gi yndie voluit fabricare ſiue elemoſi-
nis acq̄rere. Cuȝ em̄ veniſſet in yndiā
ſicut legit᷑ in vita ſua deſignato ab apo-
ſtolo mirabili palacio ex copioſo the-
ſauro accepto rex in aliā ꝓuinciā ꝓfici-
ſcitur ⁊ apl̄s vniuerſuȝ theſauꝝ paupe-
ribꝰ elargit᷑. Per totū aūt bienniū quo
abfuit rex apl̄s ꝑdicatōi īſtitit ⁊ innume-
rabilē ꝑplm̄ ad fidem ꝯuertit. Rediēs
aūt rex ⁊ que fecerat thomas diſcēs ip-
ſum in ymo detruſit carceris donec eū
igni daret. Interea. Gad frater regis
morit᷑ q̄ quarta die reſurgēs dixit fratri
ſuo. Hic hō quē excoriare ⁊ incēdere di-
ſponebas amicꝰ dei eſt ⁊ oēs angeli ei
famulātur qui me in ꝑadiſum ducētes
quoddā mihi oſtēderūt palaciū ex auro
⁊ argento ⁊ lapidibꝰ ꝑcioſis mirabili-
ter fabricatū. Et cum eiꝰ pulcritudinē
admirarer dixerūt mihi. Hoc eſt pala-
ciuȝ qd̄ fratri tuo thomas ꝯſtruxerat.
Cūq3 dicerem ꝙ ianitor eius eſſeȝ di-
xerūt mihi. Frater tuus fecit ſe illo in-
dignū ſi vis in illo manere rogabimus
deū vt te reſuſcitare dignetur vt illud a
fratre tuo poſſes emere reddēs ei pecu-
niaȝ quā ſe eſtimatꝰ ꝑdidiſſe. Et hec di-
cēs cucurrit ad carcerē apl̄i fratri ſuo
poſtulās indulgeri abiectiſq3 vinculis
rogare cepit vt veſtem ꝑcioſam accipe-
ret. Cui apl̄s. Ignoras ꝙ nihil carna-
le nihil terrenū geſtiūt q̄ cupiūt hr̄e i ce-
leſtibꝰ poteſtatē vt ſupple ꝑncipalit᷑ glo-
riētur in illis. Egredienti aūt apl̄o de
carcere rex occurrit aduolutꝰ pedibus
eius veniāq3 poſtulabat. Tunc apl̄us
ait. Multū vobis ꝓſtitit deus vt ſecre-
ta ſua vobis oſtēderet. Credite in xp̄ȝ ⁊
baptizemini vt eterni regni ꝑticipes ſitis

Dixit ei frater regis. Uidi palaciū qd̄
fratri meo feciſti ⁊ illud ꝯparare volui
Cui apl̄us. Hoc in ꝑtāte fratris tui ē.
Cui rex. Illud erit meū: ⁊ apl̄us fabri-
cet tibi alterū. qd̄ ſi forte nequerit mihi
⁊ tibi hoc vnū cōe erit. Rn̄dens apl̄s di-
xit. Innumerabilia ſunt i celo palacia
ab initio ſeculi ꝑparata q̄ fidei precio ⁊
elemoſynis cōparate. Diuitie aūt vr̄e
ad illa vos antecedere pn̄t ſeq̄ ꝟo oino
nō pn̄t. Hec ibi. Hec ſunt palacia de q̄-
bus in euāgelio. In domo p̄ris mei mł-
te mãſiones ſunt. Hic aūt accipit᷑ pala-
ciuȝ ſiue domꝰ ꝑ ꝓmio eterno. Sic igit᷑
dānati carebūt dei viſiōe ⁊c̄. qꝛ obliti ſt̄
deū. ⁊ cōuerſi ſunt ad hec inferiora. Er-
go recte dicit᷑. Cōuertantur in inf. o. g.

Ecunda pena ſpūa-
lis ipſius aie erit ꝟmis ꝯſci-
entie. de quo Eſa. vlti. Uer-
mis eoꝝ non morie. de quo
verme Bonauē. in ſi. iiij. mouet tres q̄-
ſtiones. Prima. vtrū dānati habeāt ver-
mē corporalē. Rn̄det di. ꝙ Augu. xx. de
ci. dei ponit circa hoc duas opiniones.
Quidā em̄ volūt intelligere vermē illuȝ
eſſe materialē ꝓpter ꝟba ſacre ſcrptu-
re. Alij vero rōnem ſequētes volūt dice-
re ꝙ vermis ille ſit ſpūalis. ⁊ hoꝝ opini-
onem dicit ſibi magis placere. Et que-
ſtione ſequēti q̄ querit vtrū ꝟmis ſit in
dānatis: rn̄dēdo dicit ꝙ ipſa tranſlatio
vermis ad dolorē ſpūalem manifeſtat.
in q̄bus ⁊ quō ſit ꝟmis ſi attēdat᷑ rō trāſ-
ferendi. In verme em̄ materiali ꝯſide-
ratur origo ⁊ mordificatio. Uermis ei
oritur ex putrefactiōe ⁊ mordet illud in
quo orit᷑. Sic in ſpūali dolore nō q̄libȝ
dolor eſt vermis: ſed q̄ naſcit᷑ ex putre-
factiōe pcti. ⁊ tunc pctm̄ dr̄ putridū qn̄
aia in eo reqeſcit. rurſus opȝ ꝙ in dolo-
re ſit morſio: hec aūt eſt ex ꝯcurſu duoꝝ
mouētiuȝ ſibi inuicē obuiantiū ⁊ reſiſte-
tium. ⁊ iſta duo mouētia ſunt in hoie.
volūtas naturalis ⁊ deliberatiua q̄ruȝ
vtraq3 mouet. Iſta ꝯcurrūt ꝑ ꝯſciam di-
ctantē aliqd̄ factū eſſe indebitū: ⁊ tunc
obuiāt qn̄ naturalis deteſtat᷑ indebitū
⁊ deliberatiue placet. tunc aūt reſiſtunt
qn̄ vtraq3 in ſuo actu viget: ſic ꝙ illa ef-
ficaciter deteſtat᷑ ⁊ iſta imutabiliter ad-
heret. Scd̄m hoc igit᷑ pȝ in quibꝰ eſt ver-
mis ⁊ qn̄. nam deficiēte cōcurſu q̄ eſt ꝑ
pcti ꝯſciam nō eſt vermis: ſicut in here-
ticis ⁊ in his qui credūt peccādo bn̄ fe-
ciſſe. Deficiente etiā obuiatione nō eſt
vermis. vtpote in his q̄ dolent de culpa
ſm̄ voluntatē ⁊ nō tm̄ naturalē: ſed etiā
deliberatiuā: vt ſunt penitētes. Deficiē-
te etiā reſiſtentia nō eſt vermis. vtputa
qn̄ volūtas tanta delectatōe fert᷑ in pec-
catū ꝙ abſorbet motū voluntatis natu-
ralis: vt nō ſentiat. ⁊ ſic patȝ quare ver-
mis deficiat: aut ꝓpter defectū putrefa-
ctionis in iuſtis: aut cōcurſus in cecis.
aut obuiationis in penitētibꝰ aut vero
reſiſtentie: vt in his qui peccāt libidine
et ex his pȝ ꝙ in dānatis vigebit ꝟmis:
qꝛ ibi erit pcti putrefactō ex hoc ꝙ pec-
catū finaliter remanſit in aia eoꝝ. Ibi
erit cōcurſus ꝓpter pctōꝝ aptiſſimā viſi-
oneȝ. Ibi erit obuiatio ꝓpter voluntatiſ
deliberatiue obſtinationeȝ ⁊ ſindereſis
remurmuratonē. Ibi erit reſiſtentia:
qꝛ delectatio peccati erit ablata ꝑ pe-
narum acerbitatē. ⁊ ex hoc ipſius ſinde-
reſis actio erit fortificata. ⁊ ex hoc ver-
mis mirabilit᷑ rodēs ⁊ puniēs. Itē ideȝ
doctor. di. xxxix. ij. q. iiij. in ꝑncipio ait.
Queadmodū ab ipſa creatione intelle-
ctus hȝ lumē qd̄ eſt ſibi naturale idica-
toriū dirigēs ip̄m itellectū in cognoſcē-
dis. ſic affectꝰ hȝ naturale quoddā pon-
dus dirigens ip̄m in appetēdis. Appe-
tenda aūt ſunt in duplici gn̄e. q̄dam em̄
ſunt in gn̄e honeſti. q̄dam in gn̄e ꝯmo-
di. ſicut ⁊ cognoſcibilia ſunt in duplici
gn̄e. q̄daȝ in gn̄e ſpectabiliū. ⁊ q̄dam ex
ꝑte moraliū. Et queadmoduȝ ꝯſcia nō
noiat illud indicatoriū niſi inq̄ntuȝ diri-
git ad opa moralia: ſic ſindereſis nō no-
minat illud pondꝰ volūtatis ſicut volū-
tatē cū ip̄o pōdere niſi inq̄ntū hȝ illā in-
clinare ad bonū honeſtū. Et ſic nomē
ꝯſcie pōt accipi ꝓ potētia cū tali hitu vł
ꝓ hitu talis potētie ſic etiaȝ ſindereſis.
vſitato tn̄ mō loquēdi ſindereſis magis

noiat potētiā hitualē ꝙ̄ noiet hitū. Et
q: iſta potētia nūꝙ̄ ſeꝑatur ab illo hitu
Hinc ē ꝙ hitus ⁊ potētia vno noie ꝯpre
hendūtur ⁊ potētia illa vt ſic hituata no
men ſui hitus ſortit̄: ⁊ ita dicit id qđ ſti-
mulat ad bonū. ⁊ ita ſindereſis nomiat
potētiā affectiuā ſm qđ mouet̄ natura
liter ⁊ recte. Hinc ē ꝙ dr̄ ſuꝑ alias potē
tias volare ⁊ aliis errātib⁹ nō ſe imiſce
re: ſed eas corrigere. Hui⁹ aūt ſunt tres
act⁹ vt dr̄ c li. iiij. q. pen̄. Un⁹ quidem q̄ eſt
inſtigare ad bonū. ⁊ iſte q̄dē ablat⁹ eſt a
dānatis: q: nō ampli⁹ eſt loc⁹ bn̄faciēdi
Secūdus eſt q̄ eſt retrahere a malo faciē
do: ⁊ iſte extinct⁹ eſt i demonib⁹ vl̄ dānatꝭ
ꝓpter iprobā maliciā volūtatꝭ eoꝝ. Ter-
tius q̄ eſt remurmuratio ꝯ malū factū.
⁊ iſte manet in eis iuſto dei iudicio: tn̄
ſm actū iſtū in dānatꝭ nō remurmurat
malo culpe: q: inhoneſtū. Sꝫ q: ex hoc
puniat̄. vn̄ iſte aliquo mō ē extinct⁹. Et
q: demones nōdū ſentiūt acerbitatē pe
narū itēſe vt dānati: iō nō hn̄t ita remor
ſum Sane pōt dici ꝙ̄ ſindereſis remur
murat malo facto q: indebitū. Ipa eīn
ꝯfert culpā ad penā et ꝓpterea reſpicit
honeſtū ⁊ nō ꝯmodū. Et iterū ipa volū
tas delibatiua deteſtat̄ malū culpe ꝓpt̄
penā. Nollet eī impi⁹ peccaſſe vel feciſ-
ſe vn̄ hꝫ tot mala neceſſe pati vl̄ ſaltem
mallet nunꝙ̄ huiſſe electōez ꝙ̄ eſſe in tā
ta miſeria ⁊ dolore. Un̄ ad iſtū actū ſin
dereſis eſt dei inſtrm̄ ad flagellādū ini-
quos. Hec Bonauē. Erit igit̄ remur-
muratio in dānatis ex quattuor.

Primo ex peccatis commiſſis.

Secundo ex bonis omiſſis.

Tertio ex bōoꝝ fortūe vili exercitō

Quarto ex bonoꝝ gratie fruſtrato
ſubſidio.

¶ Primo igr̄ erit remorſus ꝯſcie. i. qui
orieт̄ ex oñſione ꝯſcie ex pctīs ꝯmiſſis. i.
ꝓpt̄ pctā ſuꝑbie: auaricie: luxurie ⁊c. q̄
ꝯmiſerūt: cordē: ore: ac oꝑe. O quot cō-
miſerūt pl̄a pctā cogitādo: loquēdo: et
oꝑando. Fiet aūt iuſto dei iudicio inq̄t
Bonauē. q. vlt̄. ꝙ mali ſit̄ oīa pctā me
moreñt vt de oīb⁹ ꝯtinue torq̄antur. O
pauꝑ pctōr cogita ſi potes q̄tus dolor
iſte erit. Eſſet nanqꝫ magn⁹ dolor ſi ex
putrefactiōe tue carnis ꝟmes orirētur
⁊ ꝯtinue morſu crudeliſſimo te morde-
rēt. Certe maior erit dolor ex pctīs cō-
miſſis q̄ dānatus ꝯſiderabit ꝑpetuo ⁊ ſi
ne ceſſatiōe. de quo dolore dr̄ Sap. v. vt
ſuꝑius dictū eſt. Uidētes ⁊c. Inſli. de glia
ad penā ſe ꝑductos turbabūtur timore
horribili ⁊ mirabūtur i ſubitatōe inſꝑa
te ſalutis gemētes p̄ anguſtia ſpūs dicē
tes intra ſe pniaꝫ agētes Hi ſunt quos
aliqn̄ habuim⁹ in deriſum ⁊ in ſſitudi-
neꝫ iproperij nos inſēſati vitā illoꝝ eſti
mabam⁹ inſaniā ⁊ finē illoꝝ ſine hono
re. quō ḡ ꝯputati ſunt inter filios dei et
inter ſctōs ſors illoꝝ eſt. Ergo errauī-
mus a via veritatꝭ ⁊ iuſticie lumē nō lu
xit nob: ⁊ ſol intelligētie nō eſt ort⁹ nob
Hec dicēt dānati in die iudicij peniten
tes de pctīs ꝯmiſſis ⁊ videntes illos ſal
uari quos hic ꝯtēpſerūt. ſꝫ ꝟe hec pnia
erit nimis tarda nec eis ꝓderit: q: erūt
extra ſtatū merēdi. Hec pnia debet̄ eis
q̄ h̄ pctā ſua nō doluerūt: nec de eis ꝯtri
ti ſunt nec ꝯfeſſi. ⁊ ē ſile de hac pena ꝟ-
mis ſic̄ ſi q̄s exñs in carcere cōſideraret
mala q̄ fecit ⁊ dolet ſe feciſſe ꝓpter penā
carcerꝭ quā patit̄. Sic dānati ꝓpter pe
nas horribiles q̄s patiētur vehemētiſſi
me dolebūt ⁊ ſe peccaſſe triſtabunt̄ nec
poterūt ſe auertere ab illa ꝯſideratiōe.
Sꝫ q̄rit Bonauē. q. pen̄. di. xlix. Utrū
erūt ibi tenebre ſpūales. Et rn̄dēdo di-
cit ꝙ ſic̄ eſt triplex act⁹ lucꝭ corꝑalis ma
nifeſtare: dirigere: ⁊ delectare: ſic in lu
ce ſpūali ſi loq̄nur q̄tuꝫ ad ꝑmū actuꝫ.
ſic dico ꝙ̄ nō oino extra luce erūt: q: ali
qua erūt etiā manifeſta. ſꝫ illa ſolū q̄ fa
ciūt in cumulū pene. Et ꝯſr ibidē dicit
ꝙ recordatio aliquoꝝ eſt ad meſticiā ⁊
dolorē ⁊ ꝯfuſionez aliquoꝝ ad rōnis di-
rectionē. aliquoꝝ ad ꝯſolationē. ſcđam
⁊ tertiā nō hn̄t dānati nec reſpectu alio
rū: q: nō eis eſt mēorie dei vel vt ꝯuertā
tur ſiue recōuertātur ad ipm̄. aut vt de-
lectent̄. in ipo vigebit tn̄ in eis act⁹ mēo
rie q̄tum ad ꝑmuꝫ. ſ. deſolationē: q: ſꝑ
habebūt memoriā pctōꝝ q̄ ꝯmiſerūt et
dei quē offenderūt vt ſuꝑius dixi. Si loq̄-

mur q̄tuꝫ ad ſcđm actū: ſic dico ꝙ oino
erūt extra lucē: q: nō poterit dirigi. Erit
ei extra oēm viā ⁊ tp̄s ⁊ locū bn̄ agendi.
Si q̄tū ad tertiū: ſic dico ꝙ erit ex luce
oino: q: nihil cognoſcēt actu in quo de-
lectētur. Erūt eī oino abſorpti a mag-
nitudie penaꝝ ita vt nō liceat eis cogi-
tare aliq̄ delectabilia Et ita qn̄ dr̄ ꝙ ſit
oino excecati ⁊ ex deū: h̄ intelligit̄ q̄tuꝫ
ad directionē ⁊ delectationē. Nec habe
būt amorē boni honeſti: ſꝫ ꝯmodi. Sic
nec cogitabūt de bono hōeſto: ſꝫ tn̄ cō-
modo. vn̄ cognitio nulla exibit i eis i a-
ctū q̄ ad ipſoꝝ nō faciat cruciatū vl̄ ꝑ ſe
vl̄ ꝑ accñs. Sic igr̄ ex pctīs ꝯmiſſis erit
magn⁹ dolor ꝯtinue corrodēs. Scđo e-
rit ꝟmis ⁊ dolor vehemēs ex bōis omiſ
ſis ⁊ maxie neceſſarijs ad ſalutē vt i ꝓpia
nus negligētia i noticia ⁊ obſuātia mā-
datoꝝ ⁊ in aliis negligētia in noticia ⁊
obſeruātia ꝓmiſſoꝝ. ſ. votoꝝ et alioꝝ q̄
debuerūt fieri. O dānati q̄ta bona fa-
cerētꝭ ſi poſſetꝭ redire: ſꝫ ꝟe q̄diu fuiſtiſ
in h̄ mūdo noluiſtꝭ acq̄eſcere ꝟitati nec
adherere bonitati: iō nō eſt miꝝ ſi eſtis
dānatiſ. Exēplū hui⁹ legim⁹. Duo frēs
fuer̄t quoꝝ vn⁹ fatu⁹ erat ⁊ alter ſapiēs
q̄ ibāt ꝑ viā. Cū aūt veniſſent ad biuiū
vbi erāt due vie. vna delectabil̄: et alia
aſꝑa: fatu⁹ reſpiciēs viā dlectabilē dixit
ſapiēti. Eam⁹ ꝑ iſtā viaꝫ. Sapiēs dixit
ei. Frater. ⁊ ſi iſta via ꝑ quā vis ire ſit de
lectabilis: tn̄ in fine duc̄ ad malū hoſpi
tiū: vn̄ ꝯſulo ꝙ eam⁹ ꝑ viā iſtā: q: licꝫ ſit
aſꝑa: tn̄ in fine ducet ad meli⁹ hoſpitiū
Rn̄dit fatu⁹. Uolo magis credere ocu
lis meis ꝙ̄ tibi de his q̄ nō vides. Et po
ſuit ſe i illa via: qđ videns ſapiēs ⁊ nolēs
eū derelinq̄re ſecut⁹ eſt eū. Pergētes āt
inciderūt in latrones q̄ eos diuidētes po
ſuerūt in diuerſis carcerib⁹. Factū ē āt
vt rex terre illi⁹ faceret oēs incarcera
tos educi corā ſe die q̄dam ad iudican-
duꝫ eos. Uenientes aūt iſti int̄ alios cuꝫ
ſe ibi viderēt: dixit ſapiēs regi. Dn̄e con
q̄ror de iſto frē meo: cū eīn eſſem⁹ in via
⁊ ipe ſit fatu⁹ ⁊ ego reputat⁹ ſim ſapiēs
nolebat mihi credere vt irem⁹ ꝑ quādā
viā bonā quā eū docebā: ſꝫ fecit me ire
ꝑ malā in quā incidim⁹ in latrones: vn̄
reus eſt mortis mee. Fatu⁹ ꝟo dixit re-
gi. Dn̄e imo ego ꝯqueror de eo: q: cū ſit
ſapiēs nō debuit me tā facile ſequi ꝑ vi
am quā ſciebat eſſe malā: qꝫ ſi nō feciſ
ſet: ego rediſſem retro ⁊ ſecut⁹ eū fuiſſē:
et euaſiſſem ꝑiculū: vn̄ re⁹ eſt mortꝭ mee
His auditis rex dedit ſn̄iaꝫ dicēs. Tu
fatue noluiſti ſapiēti credere: ⁊ tu ſapi-
ens ſecut⁹ es fatuū: iō vterqꝫ ſuſpende-
mini. Sic erit in die iudicij vel in ꝯſum
matione ſeculi cū exibūt aie de inferno
vel aliis locis ad recipiendū corpora ⁊
iudicandum corā deo. Quia eīn corp⁹
fatuū ſequi noluit cōſiliū ſpūs ⁊ ſpūs ſa
piens ſecutus eſt corpus. fatuū vtrūqꝫ
cōdemnabitur. ꝓpter hoc dicit̄ Apo-
calip. i. Eius ſn̄ia gladi⁹ ex vtraqꝫ par
te acut⁹: q: ſcꝫ ꝑdet corpus ⁊ aiam. Et
q: hoc valde timendū eſt dicit̄ Math.
x. Illū timete q̄ pōt corp⁹ ⁊ aiam ꝑdere
in gehēnam ignis. Erit igit̄ in dānatiſ
dolor maxim⁹: q: fuerūt remiſſi ⁊ negli
gentes circa oꝑa ſue ſalutis. Joh. viij.
Qui incredulus eſt ꝟbo dei: ira dei ma
net ſuꝑ eū. Quātū ſint ſolicitī hoies de
vita corporali ſatis ptꝫ ꝙ̄ negligētes de
ſua ſalute etiā ptꝫ: imo dicūt ꝙ ea q̄ pre
dicamus nō ſunt vera. Chariſſime nō
credis tu deo qui nō pōt mentiri. Nōne
credis euangeliū eſſe verbuꝫ dei in quo
fit mentio in plurib⁹ locis de inferno ⁊
penis eius. Tu bene credis de gaudijs
paradiſi. Quare. Quia tu vis ſalutē tu
am. ſed remiſſe quia nō vis aliqualē pe
naꝫ ⁊ diligentiā facere vt acquiras illā
O q̄tus dolor erit in dānatis cū ſcient
tantas penas incurriſſe ex negligentia
bene agendi. ⁊ hoc erit eis maxia pena
ꝯtinue remordēs. Tertia pena ſiue re
morſus ꝯſcientie erit ex bonoꝝ fortune
vili exercitio ſiue abuſu. O de⁹ quomō
vtūtur imo abutūtur hoies bōis terre-
nis q̄ data ſunt ad ſalutē ꝓcurandā ⁊ vt
mediū ⁊ occaſio ſalutꝭ q̄ſi cuicꝭ eſt notū
aliis retinentib⁹ multa ſuꝑflua nec pau
perib⁹ tp̄e neceſſitatꝭ miniſtrātib⁹. aliis i
edificiis: veſtib⁹: ludis: ⁊ aliis pctīs ex-
ponentib⁹. O ꝙ̄ grauiter dolebūt de oīb⁹

bis pctis. Sed vere hoīes huiꝰ tēporis
adeo ſunt inſenſati ꝙ ſoluʒ de hiſ rebꝰ
tꝑalibꝰ curant quaſi imortales eſſent.
Et ego dico tibi ꝙ tu morieris. experi
entia te docʒ. Cur igiẜ nō cogitas ꝑpẜ
q̇d tibi data ſunt hec terrena. Exēpluʒ
recitat btūs Grego. de quodā q̇ dedit
calciamēta de q̇bꝰ opari ſolebat: de quo
q̇dam per reuelatōem vidit ꝙ ei domꝰ
edificareẜ i celo. ſed eiꝰ ꝯſtructōes ſolū
die ſabbati opari videbāẜ. qui Greg.
eiuſdē viri vitā poſtmodū diligēter inq̇
rens inuenit ꝙ ipē ex hiis q̇ ſingulis die
bus laborabat q̇cquid ex victu ⁊ veſtitu
ſupeſſe potuiſſet die ſabbati ad eccl'iaʒ
ꝑgēs pauperibꝰ erogabat. O auaritia
auaricia quot hoīes duces ad infernū
ſolꝰ deꝰ nouit. Vñ diues ille. Luc. xvi.
ſepultꝰ eſt in inferno: cui dcm̄ eſt cū pe
teret guttā aq̄. Recordare q꞉ recepiſti
bona in vita tua: lazarus ꝟo ſiẜr mala
nūc aūt hic ꝯſolaẜ tu ꝟo cruciar. Hec
pena debetur hiis q̇ nolūt aduertere in
vſu licito ⁊ honeſto ⁊ vtili bonoꝝ tꝑaliū
a deo ſibi ꝯceſſoꝝ. O deꝰ ſi poſſent diui
tes huiꝰ mūdi dū erūt i inferno poſt re
uerti ad ſuas diuitias quō modicuʒ cor
vellēt illis apponere. iuxta illud pš. Di
uitie ſi affluāt no. cor ap. imo diligētiſſi
me diſtribuere. O diuites diuites pēſa
te ꝟba iacobi. Jaco. i. Agite inq̇t iaco
bus diuites plorate vlulātes i miſeriis
vr̄is q̇ aduenient vob. Diuitie vr̄e putre
facte ſunt ⁊ veſtimenta vr̄a a tineis co
meſta ſunt. aurū ⁊ argentū vr̄m erugi-
nauit: ⁊ erugo eoꝝ in teſtimoniū vobis
erit. ⁊ mādu cabit carnes vr̄as ſic ignis
Theſaurizatis vob irā. i. dānatōeʒ. Et
mānducabit nō ſolū carnes ſed etiā aīas
i. nō ꝯdēnabimi ſolū in carne ſʒ etiā in
aīa ꝓpter vr̄am auaritiā. Et ſequitur.
Ecce merces opariorꝝ q̇ meſſuerūt re
giones vr̄as q̄ fraudata eſt a vobis cla
mat ⁊ clamor eoꝝ i aures dn̄i ſabaoth
introiuit. Epulati eſtis ſuꝑ terrā ⁊ in
luxuriis enutriuiſtis corda vr̄a. Quar-
ta pena ꝟmis erit remorſus ſiue dolor
ex bonoꝝ grē ſubſtracto ſubſidio. Dōa
grē ſunt duplicia: q꞉ q̇dā grē gratis da

te vt eſt ſcia: bonū ingeniū ſanitas elo-
quentia ⁊ multa talia. Alia ſunt bona
grē gratū faciētis q̇ dātur in ſacramen
tis. Dolebūt igiẜ dānati qm̄ nō vſi ſunt
ad ſalutē hiis gratiis. Ro. vi. Grā dei
vita eterna. Et in pš. Gratiā ⁊ glriaʒ
dabit dn̄s. Et marie q̇ in ſacramēto ba
ptiſmi grāʒ cū aliis ꝟtutibꝰ. ⁊ marie fi
de ⁊ ſpe ſuſceperūt. O q̄tum dolebūt q̇
a deo fuerūt diſpoſiti ad ſalutē vt ſi illā
cuſtodiſſent in celeſti glria cū aliis bea-
tis poſiti fuiſſent ⁊ ad celos aſcēdiſſent
nā grā facit hoīem iuſtū. ad Tytū. iii.
Juſtificati grā ipſiꝰ heredes ſumꝰ eter
ne vite. ſ. ſcḋm ſpē. Facit fructificare i di-
uerſis ꝟtutibꝰ. Eccl. iiii. Grā ſicut pa
radiſus in bn̄dictōibꝰ. Per tria p̄cipue
inueniẜ hec grā. Primū eſt humilitas.
Eccl. iii. Humilia te in oībꝰ ⁊ corā deo i
uenies grām. Et Jac. iiii. Deꝰ ſuꝑbis
re. hu. aūt dat grām. Scḋm eſt māſue
tudo. Prouer. vi. Māſuetis dabit grāʒ.
Vñ moyſi q̇ erat mitiſſimꝰ hoīm diciẜ
Exo. xxxiii. Inueniſti grāʒ corā me ⁊ te
ipm noui ex noīe. Tertiū eſt libēter re
ferre deo grāꝝ actōes ꝑ iā datis. Zach.
xii. Exeq̄bit gratiā grē. Jo. i. de pleni-
tudine eiꝰ oēs accepimꝰ gratiā ꝓ grā.
Sūt ⁊ alia q̇ ad gratiā ipetrandā non
modicū ſunt vtilia quoꝝ vnuʒ ē vt hō ſit
pacificꝰ. Vñ hec duo ſepe ꝯbināẜ apl'i
gratia ⁊ pax. Rom. v. pacē habemꝰ ad
deū in iſta gratia. Scḋʒ eſt vt hō ſit bo
nus. Prouer. xi. Qui bonꝰ eſt hauriet
gratiā a dn̄o. Bonꝰ āt ē vt dicit Ariſt.
qui bn̄ delectabilibꝰ ⁊ triſticiis vtiẜ q̇. ſ.
nō effūdit ſe nimis ad delectabilia mū
di nec in triſtibꝰ nimis aīo ruit. Eccli.
Juſtus inueniet gratiā corā oculis dn̄i
Tertiū eſt vt hō ſit verax. Prouerb. iii.
Veritas te nō deſerat ⁊ inuenies grāʒ.
Augmentatur aūt gratia dei in hoīe ꝑ
multa ⁊ ſpāliter ꝑ prudētiā ⁊ diſcretio
nē. Prouer. iiii. Poſſide ſapiaʒ: acq̇re
prudētiā ⁊ exaltabit te. dabit capiti tuo
augmēta grē. E cōtrario dr̄ Prouerb.
xx. gratie fatuoꝝ effūdētur. ⁊ ibidē. Fa-
tuo nō erit amicꝰ ⁊ nō erit grā bonis il
lius. Ephe. i. Gratia ſuꝑ abūdauit in

omni ſapiētia ⁊ prudētia. ſecūdo augeẜ
ꝑ obediētiā ⁊ obſeruantiā mandatoꝝ.
Prouer. iii. Cuſtodi legē atq; cōſilium
meū ⁊ erit vita aīe tue ⁊ grā faucibꝰ tu-
is. glo. Cu lege dei cuſtodimꝰ faucibus
aīe grā multiplicaẜ. Perdiẜ autē grā ꝑ
quodlibʒ pctm̄ mortale qḋ eſt. ait Am-
bro. diuine legis tranſgreſſio ⁊ celeſtiū
inobedientia mādatoꝝ. ꝙ pauci ꝟo de
hac grā hn̄da curent. deꝰ nouit. Cū ei
hoīes habeāt intellectum ⁊ voluntatē ⁊
plura alia media ꝑ q̄ poſſent dei miam
obtinere ſuꝑ hiis tñ aliquē laborē appo
nere nolunt. O deꝰ quot ſunt hoīm ſub-
tilia ingenia in multis rebꝰ mūdi. Aliq̇
em̄ ſunt ſubtiles in edificiis. Aliqui i pi
cturis. Aliqui in pannoꝝ facturis: vt i
tapetis. Aliqui in ſculpturis Aliqui in
ſcripturis. Aliqui in mercaturis. ⁊ bre
uiter nō eſt ita parua ars in hoc mūdo
in qua nō ſint plres ſubtilitates. non eſt
ita ſimplex vetula q̄ nō habeat ⁊ ſciat a
liqua tꝑalia ad vitā corporalē manute
nendam. Qḋ aūt ſciāt narratiōes ⁊ fri
uolas ⁊ cōputatiōes notū eſt. etiā aliqn̄
mlta maleficia ⁊ ſortilegia. ⁊ breuiter
in oī arte ſiue bona ſiue mala hoīes
mūdi ſunt expti valde plures: ſicut vide
mus. etiā vnꝰ puer vel vna puella mul-
tas ſtatim ſciet cantilenas: chorizare:
ludere: ⁊ alia multa facere q̄ plꝰ ſunt ad
dānationē ꝙ ad ſaluteʒ; ſed pauciſſimi
ſciunt viā paradiſi: aut quō grām dei acq̇
rent. ⁊ ſic dona nature ⁊ grē in ipſis nō
hn̄t vſum p̄ncipalē ad que facta ſunt et
data. Et vt dr̄. i. Joh. v. totꝰ mūdꝰ i ma
ligno eſt poſitꝰ. i. in aior ꝑs in igne ꝯcu-
piſcētie ⁊ pcti qḋ intelligētes ⁊ recordā
tes dānati in corꝑe ⁊ aīa ꝑpetuo dole-
bunt grauiſſime. Cōuertanẜ in inf. ⁊c̄.

Ertia pena erit ran

cor iracūdie. Scitis enim
q̄ta ſit pena ira in hoīe. ita
vt etiaʒ in nullo q̄nq; poſſit
ꝯſolari: comedere: aut bibere: aut etiā
aliq̇d boni facere. Hec autē erit pena i
dānatis dicente pš. Pctōr videbit ⁊ ira
ſceẜ dentibꝰ ſuis fre. ⁊ ta. ⁊c̄. Hec āt pe

na ire erit ꝯtra q̄ttuor eis diſplicentia.
Primo iraſcenẜ ꝯ diuinā potentiā
Secundo ꝯtra ꝓpriam miſeriam.
Tertio ꝯtra diabolos inimicos.
Quarto ꝯ hoīes quondaʒ amicos.
¶ Primo igiẜ dānati iraſcētur ꝯ diuinā
potentiā. Credent em̄ deū eſſe iniuſtū
imiſericordē. ⁊ iō ꝯ eū iraſcenẜ ⁊ furore
magno turbabūtur. Eſa. viii. Cū eſu-
rierit iraſceẜ ⁊ maledicet regi ſuo ⁊ deo
ſuo. O q̄tus furor q̄ta veſania: q̄tus
rancor in dānatis maledicere factori
ſuo ⁊ ꝯtra iudicē iuſtiſſimū iraſci. Hec
pena erit in illis q̇ nolunt iraſci ꝯ pctā
ſua ⁊ ſuas peſſimas ꝯſuetudines q̄ ſi diſ
plicerēt eis eas dimitterēt ⁊ ñ ſic ꝯtinue
peccarēt. i pš. Iraſcimini et nolite pec
care. Vñ duplex nūc eſt ira. ſ. ꝑ zelū: ⁊ ꝑ
vindictam. Prima eſt bona q꞉ eſt ꝯtra
peccatū. ſcḋa eſt nobis mala q꞉ ꝓhibi-
ta. mihi vindictā ⁊ ego retribuam. dicit
dn̄s Deutero. xxxii. Damnati vero ita
erūt furore ⁊ ira pleni vt deū vellēt nō eſ
ſe ſi poſſent hoc facere. ⁊ ſic q̄to minus
poterūt irā ſuā exercere magis dolebūt
Vidiſtis ne aliqn̄ aliquos iratos q̇ qn̄
iuxta irā ſuā nō poterāt agere q̄ſi in fu-
rorem ipſi dentibꝰ ſuis lignū vel baculū
mordebāt. Sic erit in dānatis. Sʒ ꝟe
ecōtra deꝰ videbiẜ iratꝰ ꝯtra eos qḋ erit
valde penale eis. Apoc. vi. Reges ter
re ⁊ p̄ncipes ⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes
⁊ oīs ſeruus ⁊ liber abſcōderūt ſe in ſpe
lūcis ⁊ petris montiū. ⁊ dicūt montibꝰ
⁊ petris. Cadite ſuꝑ nos ⁊ abſcondite
nos a facie ſedētis ſuꝑ thronū ⁊ ab ira
agni qm̄ venit dies magnꝰ ire ipoꝝ. Et
q̇s poterit ſtare. Prio magnitudo huiꝰ
ire ꝑpendetur in ſeq̇ſtratione ab eiꝰ pre
ſentia. Exemplū de abſalone. ii. Reg.
xiiii. Qui ꝓpter irā quā habuit paẜ eiꝰ
Dauid ꝯtrariuʒ multis annis nō vidit
faciē regis. ſic ⁊ iſti nūq̄ videbūt facieʒ
dei. Math. xxv. Diſcedite a me maledi
cti in ig. eter. Scḋo ꝑpendiẜ in ꝓiectio
ne eoꝝ i locū ire. Habʒ em̄ dn̄s ſicut p̄n
cipes magni carceres mltos quoꝝ vnꝰ
eſt ꝓ illis q̇bꝰ eſt ſumme iratꝰ: ⁊ iſte ē in
fernus in quē ꝓiciētur poſt diē iudicii.

bis pctis. Sed vere hoies huiꝰ tēporis
adeo ſunt inſenſati ꝙ ſoluꝫ de hiiſ rebꝰ
tpalibꝰ curant quaſi imortales eſſent.
Et ego dico tibi ꝙ tu morieris. experi
entia te docꝫ. Cur igit̄ nō cogitas ꝓpt
ꝗd tibi data ſunt hec terrena. Exēpluꝫ
recitat btūs Grego. de quodā ꝗ dedit
calciamēta de ꝗbꝰ opari ſolebat: de quo
ꝗdam per reuelatōem vidit ꝙ ei domꝰ
edificaret̄ i celo. ſed eiꝰ ꝯſtructōes ſolū
die ſabbati opari videbāt̄. qui Greg.
eiuſdē viri vitā poſtmodū diligēter inꝗ
rens inuenit ꝙ ipſe ex hiis ꝗ ſingulis die
bus laborabat ꝗcquid ex victu ⁊ veſtitu
ſupeſſe potuiſſet die ſabbati ad ecclīaꝫ
ꝑgēs pauperibꝰ erogabat. O auaritia
auaricia quot hoies duces ad infernū
ſolꝰ deꝰ nouit. Vn̄ diues ille. Luc. xvi.
ſepultꝰ eſt in inferno: cui dem̄ eſt cū pe
teret guttā aq̄. Recordare qꝛ recepiſti
bona in vita tua: lazarus ſilr mala
nūc aūt hic ꝯſolat̄ tu vo cruciaris. Hec
pena debetur hiis ꝗ nolūt aduertere in
vſu licito ⁊ honeſto ⁊ vtili bonoꝝ tpaliū
a deo ſibi ꝯceſſoꝝ. O deꝰ ſi poſſent diui
tes huiꝰ mūdi dū erūt i inferno poſt re
uerti ad ſuas diuitias quō modicuꝫ cor
vellēt illis apponere. iuxta illud pſ. Di
uitie ſi affluāt no. cor ap. imo diligētiſſi
me diſtribuere. O diuites diuites pēſa
te vba iacobi. Jaco. i. Agite inꝗt iaco
bus diuites plorate vlulātes i miſeriis
vrīs ꝗ aduenīēt vob. Diuitie vīe putre
facte ſunt ⁊ veſtimenta vrā a tineis co
meſta ſunt. aurū ⁊ argentū vrm̄ erugi-
nauit: ⁊ erugo eoꝝ in teſtimoniū vobis
erit. ⁊ mādūcabit carnes vrās ſicͭ ignis
Theſaurizatꝭ vob irā. i. dānatōeꝫ. Et
māducabit nō ſolū carnes ſed etiā aias
i. nō ꝯdēnabimini ſolū in carne ſꝫ etiā in
aia ꝓpter vrām auaritiā. Et ſequitur.
Ecce merces opariorꝝ ꝗ meſſuerūt re
giones vrās ꝗ fraudata eſt a vobis cla
mat ⁊ clamor eoꝝ i aures dn̄i ſabaoth
introiuit. Epulati eſtis ſupꝝ terrā ⁊ in
luxuriis enutriuiſtis corda vrā. Quar-
ta pena ſpūalis erit remorſus ſiue dolor
ex bonoꝝ grē ſubſtracto ſubſidio. Dōa
grē ſunt duplicia: qꝛ ꝗdā grē gratis da

te vt eſt ſcīa: bonū ingeniū ſanitas elo-
quentia ⁊ multa talia. Alia ſunt bona
grē gratū facientis ꝗ dātur in ſacramen
tis. Dolebūt igit̄ dānati qm̄ nō vſi ſunt
ad ſalutē hiis gratiis. Ro. vi. Grā dei
vita eterna. Et in pſ. Gratiā ⁊ gliaꝫ
dabit dn̄s. Et maxie ꝗ in ſacramēto ba
ptiſmi grāꝫ cū aliis vtutibꝰ. ⁊ maxie fi
de ⁊ ſpe ſuſceperūt. O ꝗtum dolebūt ꝗ
a deo fuerūt diſpoſiti ad ſalutē vt ſi illā
cuſtodiſſent in celeſti glīa cū aliis bea-
tis poſiti fuiſſent ⁊ ad celos aſcēdiſſent
nā grā facit hoiem iuſtū. ad Tytū. iii.
Juſtificati grā ipſiꝰ heredes ſumꝰ eter
ne vite. ſ. ſm ſpē. Facit fructificare i di-
uerſis vtutibꝰ. Eccl. iiii. Grā ſicut pa
radiſus in bn̄dictōibꝰ. Per tria pcipue
inuenit̄ hec grā. Primū eſt humilitas.
Eccꝭ. iii. Humilia te in oibꝰ ⁊ corā deo i
uenies grām. Et Jac. iiii. Deꝰ ſupbis
re. hu. aūt dat grām. Scdm̄ eſt maſue
tudo. Prouer. vi. Māſuetꝭ dabit grāꝫ.
Vn̄ moyſi ꝗ erat mitiſſimꝰ hoim dicit̄
Exo. xxxiii. Inueniſti grāꝫ corā me ⁊ te
ipm̄ noui ex noie. Tertiū eſt libēter re
ferre deo grāꝝ actōes ꝓ iā datꝭ. Zach.
xii. Exeꝗbit gratiā grē. Jo. i. de pleni-
tudine eiꝰ oēs accepimꝰ gratiā ꝓ grā.
Sūt ⁊ alia ꝗ ad gratiā ipetrandā non
modicū ſunt vtilia quoꝝ vnuꝫ ē vt hō ſit
pacificꝰ. Vn̄ hec duo ſepe ꝯbinat̄ apli
gratia ⁊ pax. Rom̄. v. pacē habemꝰ ad
deū in iſta gratia. Scdꝫ eſt vt hō ſit bo
nus. Prouer. xi. Qui bonꝰ eſt hauriet
gratiā a dn̄o. Bonꝰ āt ē vt dicit Ariſt.
qui bn̄ delectabilibꝰ ⁊ triſticiis vtit̄ ꝗ. ſ.
nō effūdit ſe nimis ad delectabilia mū
di nec in triſtibꝰ nimis aio ruit. Eccli.
Juſtus inueniet gratiā corā oculis dn̄i
Tertiū eſt vt hō ſit verax. Prouerb. iii.
Veritas te nō deſerat ⁊ inuenies grāꝫ.
Augmentatur aūt gratia dei in hoie ꝑ
multa ⁊ ſpāliter ꝑ prudētiā ⁊ diſcretio
nē. Prouer. iiii. Poſſide ſapiaꝫ: acꝗre
prudētiā ⁊ exaltabit te. dabit capiti tuo
augmēta grē. Ecōtrario dr̄ Prouerb.
xx. gratie fatuoꝝ effūdētur. ⁊ ibidē. Fa-
tuo nō erit amicꝰ ⁊ nō erit grā bonis il
lius. Ephe. i. Gratia ſupꝝ abūdauit in

omni ſapiētia ⁊ prudētia. ſecūdo auget̄
ꝑ obedietiā ⁊ obſeruantiā mandatoꝝ.
Prouer. iii. Cuſtodi legē atꝗ ꝯſiliū
meū ⁊ erit vita aie tue ⁊ grā faucibꝰ tu-
is. glo. Cu legē dei cuſtodimꝰ faucibus
aie grā multiplicat̄. Perdit̄ autē grā ꝑ
quodlibꝫ pctm̄ mortale qd̄ eſt. ait Am-
bro. diuine legis tranſgreſſio ⁊ celeſtiū
inobedientia mādatoꝝ. ꝙ pauci vo de
hac grā hn̄da curent. deꝰ nouit. Cū ei
hoies habeāt intellectum ⁊ voluntatē ⁊
plura alia media ꝑ ꝗ poſſent dei miam
obtinere ſupꝝ hiis tn̄ aliquē laborē appo
nere nolunt. O deꝰ quot ſunt hoim ſub-
tilia ingenia in multis rebꝰ mūdi. Aliꝗ
em̄ ſunt ſubtiles in edificiis. Aliqui i pi
cturis. Aliqui in pannoꝝ facturis: vt i
tapetis. Aliqui in ſculpturis Aliqui in
ſcripturis. Aliqui in mercaturis. ⁊ bre
uiter nō eſt ita parua ars in hoc mūdo
in qua nō ſint plēs ſubtilitates. non eſt
ita ſimplex vetula ꝗ nō habeat ⁊ ſciat a
liqua ſpālia ad vitā corporalē manute
nendam. Qd̄ aūt ſciāt narratiōes ⁊ fri
uolas ⁊ ꝯputatiōes notū eſt. etiā aliqn̄
mlta maleficia ⁊ ſortilegia. ⁊ breuiter
in oi arte ſiue bona ſiue mala homies
mūdi ſunt expti valde plures: ſicut vide
mus. etiā vnꝰ puer vel vna puella mul-
tas ſtatim ſciet cantilenas: choreare:
ludere: ⁊ alia multa facere ꝗ plꝰ ſunt ad
dānationē ꝙ ad ſaluteꝫ: ſed pauciſſimi
ſciunt viā padiſi: aut quō grām dei acꝗ
rent. ⁊ ſic dona nature ⁊ grē in ipſis nō
hn̄t vſum pncipalē ad que facta ſunt et
data. Et vt dr̄. i. Joh. v. totꝰ mūdꝰ i ma
ligno eſt poſitꝰ. i. maior ps in igne ꝯcu-
piſcētie ⁊ pcti qd̄ intelligētes ⁊ recordā
tes dānati in corpe ⁊ aia ꝑpetuo dole-
bunt grauiſſime. Cōuertant̄ in inf. ⁊c̄.

Ertia pena erit ran

cor iracūdie. Scitis enim
ꝗta ſit pena ira in hoie. ita
vt etiaꝫ in nullo qn̄ꝗ poſſit
ꝯſolari: comedere: aut bibere: aut etiā
aliꝗd boni facere. Hec autē erit pena i
dānatis dicente pſ. Pctōr videbit ⁊ ira
ſcet̄ dentibꝰ ſuis fre. ⁊ ta. ⁊c̄. Hec āt pe

na ire erit ꝯtra ꝗttuor eis diſplicentia.
Primo iraſcent̄ ꝯ diuinā potentiā
Secundo ꝯtra ꝓpriam miſeriam.
Tertio ꝯtra diabolos inimicos.
Quarto ꝯ hoies quondaꝫ amicos.
¶ Primo igit̄ dānati iraſcētur ꝯ diuaꝫ
potentiā. Credent em̄ deū eſſe iniuſtū:
imiſericordē. ⁊ iō ꝯ eū iraſcent̄ ⁊ furore
magno turbabūtur. Eſa. viii. Cū eſu-
rierit iraſcet̄ ⁊ maledicet regi ſuo ⁊ deo
ſuo. O ꝗtus furor ꝗta veſania: ꝗtus
rancor in dānatis maledicere factori
ſuo ⁊ ꝯtra iudicē iuſtiſſimū iraſci. Hec
pena erit in illis ꝗ nolunt iraſci ꝯ pctā
ſua ⁊ ſuas peſſimas ꝯſuetudines ꝗ ſi diſ
plicerēt ei ſ eas dimitterēt ⁊ ñ ſic ꝯtinue
peccarēt. i pſ. Iraſcimini et nolite pec
care. Vn̄ duplex nūc eſt ira. ſ. ꝑ zelū ⁊ ꝑ
vindictam. Prima eſt bona qꝛ eſt ꝯtra
peccatū. ſcd̄a eſt nobis mala qꝛ ꝓhibi-
ta. mihi vindictā ⁊ ego retribuam. dicit
dn̄s Deutero. xxxii. Damnati vero ita
erūt furore ⁊ ira pleni vt deū vellēt nō eſ
ſe ſi poſſent hoc facere. ⁊ ſic ꝗto minus
poterūt irā ſuā exercere magiſ dolebūt
Vidiſtis ne aliqn̄ aliquos iratos ꝗ qn̄
iuxta irā ſuā nō poterāt agere ꝗn̄ in fu-
rorem vsi dentibꝰ ſuis lignū vel baculū
mordebāt. Sic erit in dānatis. Sꝫ vo
ecōtra deꝰ videbit̄ iratꝰ ꝯtra eos qd̄ erit
valde penale eis. Apocꝭ. vi. Reges ter
re ⁊ pncipes ⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes
⁊ ois ſeruus ⁊ liber abſcōderūt ſe in ſpe
lūcis ⁊ petris montiū. ⁊ dicūt montibꝰ
⁊ petris. Cadite ſupꝝ nos ⁊ abſcondite
nos a facie ſedētis ſupꝝ thronū ⁊ ab ira
agni qm̄ venit dies magnꝰ ire ipoꝝ. Et
ꝗs poterit ſtare. Prio magnitudo huiꝰ
ire ꝑpendetur in ſeꝗſtratione ab eiꝰ pre
ſentia. Exemplū de abſalone. ii. Reg.
xiiii. Qui ꝓpter irā quā habuit pat̄ eiꝰ
Dauid ꝯtrariuꝫ multis annis nō vidit
faciē regis. ſic ⁊ iſti nūꝗ videbūt facieꝫ
dei. Math. xxv. Diſcedite a me maledi
cti in ig. eter. Scdo ꝑpendit̄ in piectio
ne eoꝝ i locū ire. Habꝫ em̄ dn̄s ſicut pri
cipes magni carceres iniſtos quoꝝ vnꝰ
eſt ꝓ illis qbꝰ eſt ſumme iratꝰ: ⁊ iſte ē in
fernus in quē piciētur poſt diē iudicii.

Apoc. xiiij. Miſit angelus falſam ſuã
in terrã ⁊ vindemiauit vineã terre ⁊ mi-
ſit in lacũ ire dei magnũ. Tertio ꝓpen
ditur in vehemẽtia penarũ. Videt̃ eniȝ
agere ſicut furioſus. Quis eñ nõ repu-
taret patreȝ furioſum ꝙ ꝓijceret filios
ſuos in ignẽ: ſic tunc fiet apd̾ dãnatos.
pſ. In ignẽ ꝓijcies eos. Quarto in nõ
hñdo miam ſuꝑ eos. Si eñ turbat⁹ ad
horã vel ad annũ deſineret eos in igne
hoc eſſ; tolerabile. Sed ſic erit irat⁹ ꝙ
nõ flectetur mia vt aliqñ extrahat eos
de igne ſed ꝑpetuo ardebunt coraȝ eo.
Eſa. lxv. Cognoſcet̃ man⁹ dñi ſuis ſu-
is ⁊ indignabit̃ inimicis ſuis. q; ecce dñs
in igne veniet quaſi turbo quadrige ei⁹
reddere in indignatiõe furorẽ ſuũ ⁊ in-
crepationeȝ ſuã in flãma ignis. Quito
ꝓpenditur in traditõe eoꝝ in manibus
peioꝝ inimicoꝝ quos habebũt. ſ. demo
nuȝ. Math. xviij. Irat⁹ dñs ei⁹ tra. eũ
tortorib⁹. i. demonib⁹ ꝗ dñr tortores an
tonomatice. Sexto ꝓpendit̃ in gaudiũ
electorũ q; nõ ſolũ ſuſtinebũt eos ſic tor
queri: ſed videbũtur ridere ⁊ inuidere.
Prouerb. i. Ego quoq; in interitu vr̃o
ridebo ⁊ ſubſannabo cũ vobis qd̾ time-
batis euenerit. Septio ꝓpendit̃ in ob-
duratiõe ad gemit⁹ ⁊ clamores eoꝝ. Ip
ſi eñ p̄ dolore cordis clamabunt: ſed nõ
mouebit̃ ſicut quondã mot⁹ fuit ſuꝑ fili
os iſrael in egypto clamãtes. Exo. iij.
Vidi afflictionẽ pp̃li mei i egypto ⁊ cla
morẽ ei⁹ audiui ꝓpter duricia eoꝝ ꝗ pre
ſunt opib⁹ ⁊ ſciens deſcẽdi vt liberareȝ
eũ de manib⁹ egyptioꝝ. Octauo ꝓpen-
ditur in repulſione precũ. Cũ eñ irat⁹
dñs pp̃lo iſrael ꝑ vitulo cõflatili vellet
eũ delere: tñ ad p̄ces moyſi placat⁹ ẽ ab
ira. Exo. xxxij. Placatuſq; eſt dñs ad p̄
ces ſcȝ moyſi ne faceret malũ qd̾ locut⁹
fuerat aduerſus pp̃lm ſuũ. Sed ꝑ dã-
natis nullas audiet p̄ces. Prouerb. vi.
Zelus ⁊ furor viri nõ ꝑcet in die vindi-
cte: nec acq̄eſcet cuiuſꝗ̄ p̄cibus nec ſuſ-
cipiet ꝓ redẽptione dona plurima. No
no ꝓpenditur in reſurrectione ⁊ vnione
corpoꝝ ad aiam ad maiorẽ penã vt ſꝑius
dictũ eſt Iere. xvij. Induc ſuꝑ eos diem

afflictiõis ⁊ duplici ꝯtritione ꝯtere eos
Exemplũ in tyrãnis ꝗ ad maiorẽ penã
puniri faciũt ſuos incarceratos in ꝑti-
bus diuerſis ⁊ mẽbris. Decimo ꝓpendi
tur ira dei in nutrimẽto penarũ. ip̃e ei
ſicut faber flat in ignẽ ne deficiat: ita il
las penas ꝑpetuo cõſeruabit. Eſa. xxx.
Flatus dñi ſicut torrẽs ſulphuris ſuccẽ
dens eã. ſ. fornacẽ inferni. Undecimo
ꝓpendit̃ in exultatione turbe celeſtis in
penuſ eoꝝ. i pſ̃. Ut faciãt in eis iudiciũ
ꝯſcriptũ gl̃a hec ẽ oib⁹ ſan. ei⁹. Quis ei
dubitet ꝙ illi ꝗ ſunt deo ꝯformes in oi-
bus volũtatib⁹ nũꝗ̄ ſic gauderẽt niſi ſci
rent ip̃m valde iratũ ꝯ dãnatos. Bono
ruȝ eñ eſt gaudere de vindicta inimico
rum dñi ſui. Iuxta illud pſ̃. Letabit̃ iu
ſtus cũ vide. vin. ma. ſu. la. in ſang. pec
catoris. Duodecimo ꝓpenditur ira dei
ꝯtra dãnatos in clauſura porte celeſtiſ
ante eos: ⁊ in clauſura porte inferni ꝑ-
petim ſuꝑ eos. Math. xxv. Et clauſa ẽ
ianua ſed porta iferni apta: ⁊ ꝯñr clau
ſa erit ne inde exeãt. Caueam⁹ chariſ-
ſimi ab hac maxia ira ne in inferno cõ
tra deũ iraſcamur. O de⁹ me⁹ ꝗ ſũt hec
ꝗ dixim⁹ valde mirabilia nimis. Scdõ
dãnati iraſcẽtur ꝯtra ꝓpriã miſeriã ſic
videmus aliquos hoies ꝯtra ſe iratos
ꝗ ſibiipſis dicũt. O miſer hõ tu feciſti h̃
ve tibi. Et qñq; man⁹ vltrices in ſeip-
ſos ponũt ſe ledẽdo: verberãdo aut ta-
lia faciẽdo. Sic etem̃ dãnati ꝯtra ſeip
ſos valde iraſcẽtur q; peccauerũt ⁊ ſibi
maledicẽt: ſed ſeipſos iterficere nõ poſ
ſent ſicut multi deſperati ſeipſos inter-
ficiunt in hoc mũdo: aut ſuſp̃edẽdo: aut
gladio occidẽdo: q; vt dictũ eſt pri⁹ erũt
ꝑpetui in aia ⁊ corꝑe. vñ ex ira ſua ꝯtra
ſe manducabũt linguas ſuas. Apoca.
xvi. Id eſt ſeip̃os in linguis ſuis morde
bunt p̄ furore ⁊ ira. Et hui⁹ ire cauſa ẽ
pctõꝝ ꝯmiſſio ⁊ bonoꝝ ꝑditio. Cogno-
ſcent eñ vt dictũ eſt pctã ꝗbus tantã pe
nam meruerũt: ⁊ cognoſcẽt ſe priuatos
fructu bonoꝝ ꝗ fecerũt. Eccl̃. ix. Qui i
vno peccauerit mlt̃a bõa ꝑdet. Et ita
ſuꝑ ſeipſos iraſcẽtur ſic ꝙ cuȝ dolore ſe
videbunt ⁊ hoc erit eis maxima pena.

Sed nũꝗd iſte pene qñq; erũt mitioreſ
ſic ꝙ dãnati aliqñ min⁹ patiãt̃. Rñdet
Bonauẽ. di. xlvi. lib. iiij. q. ij. dicens. ꝙ
mitigatio pene dãnatoꝝ dupl̃r põt in-
telligi: aut ꝗ̄tum ad taxationẽ ⁊ infli-
ctionẽ pene: ⁊ ſic abſq; dubio eſt ibi mi-
tigatio: q; diuina iuſticia nõ totũ exigit
ꝑ eo ꝙ ei⁹ pietate interueniẽte aliquaȝ
ꝑtem pene infligẽde remittit. Alio⁰ põt
intelligi mitigatio poſt pene taxationẽ
⁊ inflictionẽ ⁊ hoc mõ nulla cadit miti
gatio a diuina mia q; ex tũc claudit eis
viſcera pietatis. Et ſi delectatio fuerit
momẽtanea: q; tñ offendit̃ ea bonũ in-
finitũ meretur penã eternã. vñ ꝯtingit
ꝯparare delectationẽ in pctõ ad penaȝ
ſm duplicẽ ꝯparationẽ: aut ſm itentioneȝ
hui⁹ in gñe pene ⁊ illi⁹ in gñe delectatio
nis: ⁊ ſic multo maior eſt pena ꝗ̄ dele-
ctatio: nec eſt ibi ꝓportio ſed exceſſus.
Eſt iterũ ꝯpare hoc ad illud ſm rõnem
meriti vel demeriti. ⁊ ſic dico ꝙ meritũ
delectatõis inordinate excedit penã: q̃a
dign⁹ eſſet ampli⁹ puniri ſnialiter. g̃ in
punitiõe ꝓportionalitas: q; magne cul
pe magna infligit̃ pena: nõ ꝓportio: q;
ꝗ̄tum ad intentionẽ et durationẽ pena
excedit culpã: ſȝ ꝗ̄tum ad meritũ culpa
penã. Hec ille O ꝗ̄tuȝ dãnatus ſibi ira
ſcetur ꝗ ex ſuo defectu quẽ potuiſſet tol
lere ſi voluiſſet cũ gr̃a dei dãnuȝ tantuȝ
incurrit vt ſic ꝑuatus gl̃ia eterna: ⁊ tan
tam penã vt ſit adept⁹ dolorẽ eternum.
Sȝ eſt ne aliqua mitigatio pene nunc
in dãnatis ꝓpter ſuffragia eccl̃ie. Dicit
Bonauẽ. iſta q̃ſtõne eiuſdẽ diſtin. ꝙ eſt
opinio cõior ⁊ ꝓior: ꝙ ſuffragia dãnatis
nõ ꝓſunt: nec eccl̃ia intẽdit orare ꝑ eis.
Vñ Aug. de cura ꝓ mortuis agẽda dic̃
ꝙ eccleſie ſuffragia ꝓ valde bonis ſunt
gr̃arũactiones. ꝓ valde malis ſunt qua
leſcũq; viuoꝝ ꝯſolationes. ergo nõ ꝓ-
ſunt valde malis: ſed valde mali ſunt: ꝗ
ſunt in inferno. Itẽ auctoritas dicit. ꝙ
in inferno nulla eſt redẽptio. et eccleſia
illud cantat. Rõne etiam videtur: quia
dãnati non ſunt ex charitate diligendi
qd̾ ptȝ: q; nõ ſunt ordinati ad vitã: ergo
cũ charitas faciat ſuffragiũ acceptabi

le nullũ ſuffragiũ ꝑ eis factũ deo eſt ac-
ceptum: ergo nec debet ꝑ eis fieri. Iteȝ
ſuffragia facta ꝑ beatis q; ſunt in ter-
mino nõ augẽt gl̃iam. ergo cũ dãnati ſi
militer ſint in termino non minuũt eis
penã. Itẽ nõ minuit de culpa nec de pe-
na. q; tante culpe debet̃ tanta pena. ſȝ
dãnatorũ culpa nõ põt minui. ergo ⁊c̃.
Manebit igit̃ dãnatus in ſuo furore ſi
ue ira ⁊ alijs penis ſine diminutione.
Tertio iraſcentur demonib⁹ ꝗ eos tẽ-
ptauerunt: ⁊ in multis peccatis cadere
fecerũt: ita ꝙ erit eis maxim⁹ dolor illoſ
videre ſicut multa pena eſt irato videre
inimicũ ſuũ: ⁊ maxie ꝗ eũ maxima bõa
ꝑdere ꝓcuraſſet. Sed hic multi q̃runt:
an de⁹ debuerit facere hoiem expugna
bilem ſicut querit Bona. diſt. xxiij. ⁊. ij.
q. i. vbi dicit. ꝙ ad excitandũ deuotionẽ
in mẽte fideliũ ⁊ compeſcendã rabiẽ in
ore blaſphemantiũ: ⁊ deũ in ſuis opib⁹
inculpandum quadruplex põt aſſigna-
ri ratio quare deus talẽ fecit homieȝ vt
poſſit ab aduerſario expugnari. Pria
eſt manifeſtatio diuie potentie. voluit
eñ deus oſtendere homini ꝙ ſicut ſine
eo fact⁹ nõ fuerat: ita nec ſine ip̃o ꝑſiſte
re nõ poterat. Ut igitur hõ noſſet ꝙ di-
uinuȝ poſſe nõ ſolũmodo eſt ois poten-
tie creatiuũ: ſed etiã omis potẽtie ꝯſer
uatiuũ. ⁊ ꝙ ip̃m ſolũ eſt qd̾ non põt defi
cere: nec expugnari: iõ placuit ſibi crea
turã rõnalem facere vertibilem ⁊ expu
gnabilem: nec ip̃am cõfirmare quouſ-
q; experimẽto diſceret ꝙ ip̃e ſol⁹ eſt i quo
nõ cadit nõ poſſe. Scd̃a eſt manifeſta-
tio diue ſapie. Maioris ei ſapie oñſum ẽ
ſcire ordiare bõa cũ mal̃ ⁊ elicere ex ma
lis bõa ꝗ̄ ordiare ſolũ bõa cũ bõis: et iõ
cũ nõ deceret deũ mala facere dbuit ta
lẽ facere creaturã ꝗ poſſet i oꝑando de
ficere ⁊ malũ ꝯmittere: vt de⁹ mala illa
ordiãdo ſuã ſapiaȝ mãifeſtaret. Tertia
rõ ſumit̃ ex mãifeſtatõe diue mie ꝗ potiſſi
me mãifeſtata ẽ cũ vnigẽitũ ſuũ tradidit
ad libatõeȝ ſui. Quarta rõ ſumit̃ ex ma
nifeſtatõe diue iuſticie ꝗ potiſſie mãife
ſtat̃ i h̃ ꝙ de⁹ retribuit vnicuiq; ſm oꝑa
ſua ꝑcipue i et̃na punitõe maloꝝ. hec at

Apocl. xiiij. Miſit angelus falſam ſuã
in terrã ꝛ vindemiauit vineã terre ꝛ mi-
ſit in lacũ ire dei magnũ. Tertio ꝑpen
ditur in vehemẽtia penarũ. Videtur eniꝫ
agere ſicut furioſus. Quis eñ nõ repu-
taret patreꝫ furioſum q̃ ꝓijceret filios
ſuos in ignẽ: ſic tunc fiet apud dãnatos.
pſ. In ignẽ ꝓijcies eos. Quarto in nõ
hñdo miam ſuꝑ eos. Si eñ turbat⁹ ad
horã vel ad annũ deſineret eos in igne
hoc eſſꝫ tolerabile. Sed ſic erit irat⁹ ꝙ
nõ flectetur mia vt aliqñ extrahat eos
de igne ſed ꝑpetuo ardebunt coraꝫ eo.
Eſa. lxv. Cognoſcetur man⁹ dñi ſuis ſu-
is ꝛ indignabitur inimicis ſuis. q: ecce dñs
in igne veniet quaſi turbo quadrige ei⁹
reddere in indignatiõe furorẽ ſuũ ꝛ in-
crepationeꝫ ſuã in flãma ignis. Quito
ꝑpenditur in traditõe eoꝝ in manibus
peioꝝ inimicoꝝ quos habebũt. ſ. demo
nuꝫ. Math. xviij. Irat⁹ dñs ei⁹ tra. eũ
tortorib⁹. i. demonib⁹ q̃ dñr tortores an
tonomatice. Sexto ꝑpenditur in gaudiũ
electorũ q: nõ ſolũ ſuſtinebũt eos ſic tor
queri: ſed videbũtur ridere ꝛ inuidere.
Prouerb. i. Ego quoqꝫ in interitu vr̃o
ridebo ꝛ ſubſannabo cũ vobis qđ time-
batis euenerit. Septĩo ꝑpenditur in ob-
duratiõe ad gemit⁹ ꝛ clamores eoꝝ. Ip
ſi eñ ꝑ dolore cordis clamabunt: ſed nõ
mouebitur ſicut quondã mot⁹ fuit ſuꝑ fili
os iſrael in egypto clamãtes. Exo. iij.
Vidi afflictionẽ ppli mei i egypto ꝛ cla
morẽ ei⁹ audiui ꝓpter duriciã eoꝝ q̃ pre
ſunt opib⁹ ꝛ ſciens deſcẽdi vt liberareꝫ
eũ de manib⁹ egyptioꝝ. Octauo ꝑpen-
ditur in repulſione precũ. Cũ eñ irat⁹
dñs pplo iſrael ꝓ vitulo cõflatili vellet
eũ delere: tñ ad ꝑces moyſi placat⁹ ẽ ab
ira. Exo. xxxij. Placatuſqꝫ eſt dñs ad ꝑ
ces ſcꝫ moyſi ne faceret malũ qđ locut⁹
fuerat aduerſus pplm ſuũ. Sed ꝓ dã-
natis nullas audiet ꝑces. Prouerb. vi.
Zelus ꝛ furor viri nõ ꝑcet in die vindi-
cte: nec acqeſcet cuiuſqꝫ ꝑcibus nec ſuſ-
cipiet ꝓ redẽptione dona plurima. No
no ꝑpenditur in reſurrectione ꝛ vnione
corpoꝝ ad aiam ad maiorẽ penã vt ꝓus
dictũ eſt Iere. xvij. Induc ſuꝑ eos diem
afflictiõis ꝛ duplici ꝯtritione ꝯtere eos
Exemplũ in tyrãnis q̃ ad maiorẽ penã
puniri faciũt ſuos incarceratos in ꝑti-
bus diuerſis ꝛ mẽbris. Decimo ꝑpendi
tur ira dei in nutrimẽto penarũ. ipſe ei
ſicut faber flat in ignẽ ne deficiat: ita il
las penas ꝑpetuo cõſeruabit. Eſa. xxx.
Flatus dñi ſicut torrẽs ſulphuris ſuccẽ
dens eã. ſ. fornacẽ inferni. Undecimo
ꝑpenditur in exultatione turbe celeſtis in
penis eoꝝ. i pſ. Ut faciãt in eis iudiciũ
ꝯſcriptũ glꝰa hec ẽ oib⁹ ſan. ei⁹. Quis eñ
dubitet ꝙ illi q̃ ſunt deo ꝯformes in oi-
bus volũtatib⁹ nũqꝫ ſic gauderẽt niſi ſci
rent ipm valde iratũ ꝯ dãnatos. Bono
ruꝫ eñ eſt gaudere de vindicta inimico
rum dñi ſui. Iuxta illud pſ. Letabitur iu
ſtus cũ vide. vin. ma. ſu. la. in ſang. pec
catoris. Duodecimo ꝑpenditur ira dei
ꝯtra dãnatos in clauſura porte celeſtis
ante eos: ꝛ in clauſura porte inferni ꝑ-
petum ſuꝑ eos. Math. xxv. Et clauſa ẽ
ianua ſed porta iferni apta: ꝛ ꝯñr clau
ſa erit ne inde exeãt. Caueam⁹ chariſ-
ſimi ab hac maxia ira ne in inferno cõ
tra deũ iraſcamur. O de⁹ me⁹ q̃ ſũt hec
q̃ dixim⁹ valde mirabilia nimis. Scđo
dãnati iraſcẽtur ꝯtra ꝓpriã miſeriã ſic
videmus aliquos hoies ꝯtra ſe iratos
q̃ ſibiipſis dicũt. O miſer hõ tu feciſti h̃
ve tibi. Et qñqꝫ man⁹ vltrices in ſeip-
ſos ponũt ſe ledẽdo: verberãdo aut ta-
lia faciẽdo. Sic etẽ dãnati ꝯtra ſeip
ſos valde iraſcẽtur q: peccauerũt ꝛ ſibi
maledicẽt: ſed ſeipſos iterficere nõ poſ
ſent ſicut multi deſperati ſeipſos inter-
ficiunt in hoc mũdo: aut ſuſpẽdẽdo: aut
gladio occidẽdo: q: vt dictũ eſt pri⁹ erũt
ꝑpetui in aĩa ꝛ corꝑe. vñ ex ira ſua ꝯtra
ſe manducabũt linguas ſuas. Apoca.
xvi. Id eſt ſeipſos in linguis ſuis morde
bunt ꝑ furore ꝛ ira. Et hui⁹ ire cauſa ẽ
pctõꝝ ꝯmiſſio ꝛ bonoꝝ ꝑditio. Cogno-
ſcent eñ vt dictũ eſt pctã q̃bus tantã pe
nam meruerũt: ꝛ cognoſcẽt ſe priuatos
fructu bonoꝝ q̃ fecerũt. Eccl. ix. Qui i
vno peccauerit mlta bõa ꝑdet. Et ita
ſuꝑ ſeipſos iraſcẽtur ſic ꝙ cuꝫ dolore ſe
videbunt ꝛ hoc erit eis maxima pena.

Sed nũq̃d iſte pene qñqꝫ erũt mitiores
ſic ꝙ dãnati aliqñ min⁹ patiãtur. Rñdet
Bonauẽ. di. xlvi. lib. iiij. q. ij. dicens. ꝙ
mitigatio pene dãnatoꝝ dupl'r põt in-
telligi: aut q̃tum ad taxationẽ ꝛ infli-
ctionẽ pene: ꝛ ſic abſqꝫ dubio eſt ibi mi-
tigatio: q: diuina iuſticia nõ totũ exigit
ꝓ eo ꝙ ei⁹ pietate interueniẽte aliquaꝫ
ꝑtem pene infligẽde remittit. Alio põt
intelligi mitigatio poſt pene taxationẽ
ꝛ inflictionẽ ꝛ hoc mõ nulla cadit miti
gatio a diuina mia q: ex tũc claudit eis
viſcera pietatis. Et ſi delectatio fuerit
momẽtanea: q: tñ offenditur ea bonũ in-
finitũ meretur penã eternã. vñ ꝯtingit
ꝯparare delectationẽ in pctõ ad penaꝫ
ſm duplicẽ ꝯꝑationẽ: aut ſm itentioneꝫ
hui⁹ in gñe pene ꝛ illi⁹ in gñe delectatio
nis: ꝛ ſic multo maior eſt pena q̃ dele-
ctatio: nec eſt ibi ꝓportio ſed exceſſus.
Eſt iterũ ꝯꝑare hoc ad illud ſm rõnem
meriti vel demeriti. ꝛ ſic dico ꝙ meritũ
delectatõis inordinate excedit penã: q̃a
dign⁹ eſſet ampli⁹ puniri ſinaliter. g̃ in
punitiõe ꝓportionalitas: q: magne cul
pe magna infligitur pena: nõ ꝓportio: q:
q̃tum ad intentionẽ et durationẽ pena
excedit culpã: ſꝫ q̃tum ad meritũ culpa
penã. Hec ille. O q̃tuꝫ dãnatus ſibi ira
ſcetur q̃ ex ſuo defectu quẽ potuiſſet tol
lere ſi voluiſſet cũ gr̃a dei dãnuꝫ tantuꝫ
incurrit vt ſic ꝑuatus glĩa eterna: ꝛ tan
tam penã vt ſit adept⁹ dolorẽ eternum.
Sꝫ eſt ne aliqua mitigatio pene nunc
in dãnatis ꝓpter ſuffragia eccl'ie. Dicit
Bonauẽ. iſta q̃ſtõne eiuſdẽ diſtin. ꝙ eſt
opinio cõior ꝛ ꝓior: ꝙ ſuffragia dãnatis
nõ ꝓſunt: nec eccl'ia intẽdit orare ꝓ eis.
Vñ Aug. de cura ꝓ mortuis agẽda dic
ꝙ eccleſie ſuffragia ꝓ valde bonis ſunt
gr̃arũ actiones. ꝓ valde malis ſunt qua
leſcunqꝫ viuoꝝ ꝯſolationes. ergo nõ ꝓ-
ſunt valde malis: ſed valde mali ſunt: q̃
ſunt in inferno. Itẽ auctoritas dicit. ꝙ
in inferno nulla eſt redẽptio. et eccleſia
illud cantat. Rõne etiam videtur: quia
dãnati non ſunt ex charitate diligendi
qđ ꝑꝫ: q: nõ ſunt ordinati ad vitã: ergo
cũ charitas faciat ſuffragiũ acceptabi
le nullũ ſuffragiũ ꝓ eis factũ deo eſt ac-
ceptum: ergo nec debet ꝓ eis fieri. Iteꝫ
ſuffragia facta ꝓ beatis q: ſunt in ter-
mino nõ augẽt glĩam. ergo cũ dãnati ſi
militer ſint in termino non minuũt eis
penã. Itẽ nõ minuit de culpa nec de pe-
na. q: tante culpe debetur tanta pena. ſꝫ
dãnatorũ culpa nõ põt minui. ergo ꝛc.
Manebit igitur dãnatus in ſuo furore ſi
ue ira ꝛ aliqs penis ſine diminutione.
Tertio iraſcentur demonib⁹ q̃ eos tẽ-
ptauerunt: ꝛ in multis peccatis cadere
fecerũt: ita ꝙ erit eis maxim⁹ dolor illos
videre ſicut multa pena eſt irato videre
inimicũ ſuũ: ꝛ maxie q̃ eũ maxima bõa
ꝑdere ꝓcuraſſet. Sed hic multi q̃runt:
an de⁹ debuerit facere hoiem expugna
bilem ſicut querit Bona. diſt. xxiij. ꝛ. ij.
q. i. vbi dicit. ꝙ ad excitandũ deuotionẽ
in mẽte fideliũ ꝛ compeſcendã rabiẽ in
ore blaſphemantiũ: ꝛ deũ in ſuis oꝑib⁹
inculpandum quadruplex põt aſſigna-
ri ratio quare deus talẽ fecit homĩeꝫ vt
poſſit ab aduerſario expugnari. Pria
eſt manifeſtatio diuĩe potentie. voluit
eñ deus oſtendere homini ꝙ ſicut ſine
eo fact⁹ nõ fuerat: ita nec ſine ipſo ꝑſiſte
re nõ poterat. Ut igitur hõ noſſet ꝙ di-
uinuꝫ poſſe nõ ſolũmodo eſt oĩs poten-
tie creatiuũ: ſed etiã omis potẽtie ꝯſer
uatiuũ. ꝛ ꝙ ipm ſolũ eſt qđ non põt defi
cere: nec expugnari: iđ placuit ſibi crea
turã rõnalem facere vertibilem ꝛ expu
gnabilem: nec ipam cõfirmare quouſ-
qꝫ exꝑimẽto diſceret ꝙ ipſe ſol⁹ eſt i quo
nõ cadit nõ poſſe. Scđa eſt manifeſta-
tio diue ſapie. Maioris ei ſapie oñſuũ ẽ
ſcire ordiare bõa cũ mal' ꝛ elicere ex ma
lis bõa q̃ ordiare ſolũ bõa cũ bõis: et iđ
cũ nõ deceret deũ mala facere debuit ta
lẽ facere creaturã q̃ poſſet i oꝑando de
ficere ꝛ malũ ꝯmittere: vt de⁹ mala illa
ordiãdo ſuã ſapiaꝫ mãifeſtareꝫ. Tertia
rõ ſumitur ex mãifeſtatõe diue mie q̃ potiſſi
me mãifeſtata ẽ cũ vnigẽitũ ſuũ tradidit
ad libatõeꝫ ſui. Quarta rõ ſumitur ex ma
nifeſtatõe diue iuſticie q̃ potiſſie mãife
ſtatur i h̃ ꝙ de⁹ retribuit vnicuiqꝫ ſm oꝑa
ſua ꝑcipue i et̃na punitõe maloꝝ. hec ãt

retributio ⁊ punitio ⁊ etiā ꝑfata mie li
beratio nō eſſet niſi deꝰ creaturā ratio
nalē ⁊ ꝑcipue hoīem in ſtatu ꝟtibilita
tis feciſſet ⁊ ita potentē ipugnari ⁊ ex⸗
pugnari. Et cū dicit Dyon. ꝙ optimi
eſt optima adducere. Dicēdū ꝙ nō itel
ligit abſolute: ſed in oꝛdine: ⁊ ex hoc nō
ſequit̃ ꝙ nō habuerit in optio fieri ſim
pliciť: ſed in ſtatu in quo optime ſerua
retur vniuerſitatis oꝛdo ⁊ pulcritudo et
ſic factꝰ eſt cū ꝓductꝰ fuit in ſtatu ꝟtibi
litatis vt oꝛdinato ꝓceſſu ꝑueniret a me
rito ad ꝑmiū ab imꝑfecto ad ꝑfectum.
ab inferioꝛi ad ſupꝛemū. hec ille. et idē
di. xxi. q. i. eiuſdē. ij. inqt. diabolꝰ videns
hoīez in ſtatu i quo poterat cadere ſub
diabolica ꝑtāte. ⁊ in quo poterat aſcē⸗
dere ad ſupnā felicitate ex q̄ ipē cecide
rat ex ſupbia motꝰ eſt ⁊ ex inuidia ad ip
ſum tēptandū. ex ſupbia nāqȝ vt ipm ſi
bi ſubijceret. ex inuidia ꝟo vt ipm a ſup
na felicitate ipedirz. ⁊ ſupbia fuit ſicut
mouēs ꝑmū. inuidia ꝟo ſicut mouēs p
ximū. Eſto eñ ꝙ nō poſſet dñium ſup
hoīem acq̄rere. adhuc ſtuduiſſet ipm a
paradiſi gaudijs ipedire. Et iō ſcriptu
ra dicit: ꝙ eiꝰ expugnatoꝛ diabolꝰ ad tē
ptandū hoīez ex inuidia motꝰ ē. Sap.
ij. Inuidia diaboli moꝛs intrauit in oꝛ
bem terrarū. hec Boñ. Et adhuc nūc
ex ipa inuidia nos tēptat tāq̄ aduerſa
rius in via ſalutis. iō nō mirū ſi dānati
iraſcētur ꝯ iſtū aduerſariū ⁊ ſuos ꝯpli⸗
ces ⁊ ſocios. Hoc tñ vocabulū tēptare
hȝ multas acceptōes ſicut dicūt illi q̄ ſi
gnificatōes vocabuloꝝ ſtudioſe rima⸗
ti ſunt. Et tñ volumꝰ eiꝰ ꝑcipuā ſignifi
catōem accipere: tēptare ꝓbare eſt. vñ
tēptatio dici pōt q̄dā tactꝰ qꝰ illō qō tā
git̃ ꝓbat̃: ſicut cecꝰ dꝛ tēptare qñ ſuo ta
ctu vult aliquā certitudinez hr̄e de aliq̄
re quā tāgit: ꝑ hūc modū in ſpūalibꝰ tē
ptatio dꝛ quidā tactꝰ ad ꝓbandū oꝛdia
tus. Hoc aūt pōt eſſe q̄druplr̃. Aut q̄a
ille q̄ pulſat intēdit ꝓbare ⁊ appꝛobare
ſiue ꝓbatū oñdere: ⁊ hoc mō teptat deꝰ
ſm qō dꝛ. Sap. iij. Deꝰ tēptauit illos ⁊
inuenit illos dignos ſe. Aut ille q̄ pul⸗
ſat itēdit ꝓbare ⁊ repꝛobare ſiue repꝛo
batū facere. ⁊ ſic tēptat diabolꝰ ſȝ qō dꝛ
Act. v. Cur tēptauit ſathanas coꝛ tuū
mētiri ſpūi ſctō. Aut qꝛ ille q̄ pulſat in⸗
tendit ſolū ꝓbare ⁊ experimētū ſumere
de eo ꝙ eſt in hoīe: ⁊ ſic tēptat hō cautꝰ
⁊ de hac tēptatōe dꝛ. Eccľ. xxx. Ex mľ⸗
tis loquēs tēptabit te: ſubridēs interro
gabit te d̄ abſcōditis tuis. Aut qꝛ ⁊ ſi pul
ſans nihil intēdat ad eius tñ pulſatio⸗
nez ſequit̃ appꝛobatio ſiue repꝛobatio
hoīs ⁊ ſic tēptat caro vel carnis ꝯcupi⸗
ſcētia. de q̄ Jacobi. i. Unuſq̄ſqȝ tēptat̃
a ꝯcupiſcētia ſua abſtractꝰ ⁊ illectꝰ. A
carne eñ ſiue a carnis cōcupiſcētia hō
pulſat̃ ⁊ q̄ſi tāgitur cui tactui ſiue pulſa
tioni ſi ꝯſentiat ꝓbat̃ et repꝛobat̃. ſi ꝟo
diſſentiat ꝓbat̃ ⁊ appꝛobat̃ ⁊ ſic etiā ꝓ⸗
pꝛie carnis impulſio. tēptatio dici pōt
dicit idē doctoꝛ. q. ij. di. xxi. Qō cū dici⸗
mus tēptatōez eſſe a carne vel ab hoſte
hoc duplr̃ pōt intelligi. Aut ſit ſic a mo
uēte ꝑmo aūt ſic a mouēte primo ⁊ ime
diato. Si ſicut a mouēte ꝑmo ſic tēpta
tio carnis nūq̄ pōt eſſe abſqȝ tēptatiōe
hoſtis: q̄a oīs carnis tēptatio eſt ex eiꝰ
coꝛruptōe que oꝛtū habuit a ꝑma hoſtis
temptatiōe. Tēptatio tñ hoſtis pōt eē
abſqȝ tēptatōe carnis tūc potiſſime qñ
is tēptat̃ in quo nō eſt coꝛruptio ſic fuit
in adā ⁊ in xp̄o. vel qñ ex illa tēptatōne
nll'a icuruatio oꝛit̃. Qñ ꝟo tēptatio ho
ſtis ad pctm̄ ꝑtrahit cū nullū pctm̄ ſit i
nobis qō nō habeat oꝛtū ex ꝯcupiſcētia
aliq̄: ſic tēptatio diaboli a tēptatōe car
nis nō pōt ſepari. Uñ glo. Iere. ſup il⸗
lud pſ. Diuerte a malo ⁊c. Oīa mala
ab inſtinctu diaboli ꝓcedūt: ſicut bona
ab inſtinctu dei. dicit tñ ꝙ illō: oīa ma
la ⁊c. dȝ intelligi ſic a mouēte ꝑmo. nō
ſicut a mouēte primo. nā abſente dia⸗
bolo pctm̄ pōt eſſe a libero arbitrio: vľ
a volūtate ꝓpa: vel a trahēte carnis cō
cupiſcētia: ⁊ ita nō eſt ꝑncipiū imedia⸗
tū reſpectu cuiuſlibet pcti. et h̄ pulchꝛe
oñdit ſctūs Tho. i. pte. q. cxiiij. art. iij.
Sȝ qꝛ añ pctm̄ eiꝰ nō fuit aliud ⁊ ipſuz
fuit initiū illiꝰ pcti oꝛiginalis ex quo eſt
inclinatio ad oē malū dꝛ initiū oīs ma
li. dic̄ ibidē Boñ. q. ſeq̄nti de difficulta⸗

te tēptationū carnis ⁊ hoſtis ꝙ reſiſte
re tēptatōi hoſtis vel carnis pōt duplr̃
intelligi: aut reſpectu eiuſdē pcti: aut re
ſpectu altiꝰ ⁊ alteriꝰ. Si reſpectu eiuſ⸗
dem pcti vtpote pcti carnalis ad qō in
ſtigat caro ⁊ inſtigat diabolꝰ tūc tēpta
tio carnis eſt difficilioꝛ ꝓpter ꝯiūctōez
carnis ad ſpm̄ ob quā magis aīam in⸗
curuat. Si āt reſpectu diuerſoꝝ pctōꝝ
vtpote tēptatio carnis intelligat̃ reſpe
ctu carnaliū: ⁊ tēptatio demonis reſpe
ctu pctōꝝ ſpūaliū ſic ſe hñt vt excedētia
⁊ exceſſa. Quidā eñ hoīes ſunt q̄ magis
ꝓni ſunt ad pctā carnalia vt ad luxuri
am q̄ ad ſupbiā q̄bꝰ difficiliꝰ eſt reſiſte
re tēptatōi carnis q̄ tēptatōi hoſtis. qui
dam ſunt q̄ ſunt ꝓnioꝛes ad pctā ſpūa
lia q̄ ad carnalia vtpote illi q̄ magis de
ſiderāt honoꝛes q̄ voluptates ⁊ his dif
ficiliꝰ ē reſiſtere tēptatōi hoſtis q̄ tēpta
tioni carnis. Si q̄s aūt ſit indifferens
ad vtrūqȝ ⁊ equalr̃ ꝓnus q̄tū ē de ſe eñ
quodāmō tēptatio carnis eſt difficilioꝛ
ꝓpter maioꝛē ⁊ magis intrinſecā ⁊ ꝯti
nuā adherentiā: difficilioꝛ vero ē tēpta
tio hoſtis ꝓpter boni ꝓmiſſi appetētiā
⁊ ꝓpter latētioꝛē inſtigātis fallaciā. Si
cut eñ Greg. in moꝛalibꝰ oñdit. hoſtis
antiquꝰ multa q̄ ſunt vicia ſm ꝟitatez
palliat ſub ſpē ꝟtutū. Si aūt q̄ratur q̄
iſtaꝝ magis excedat alterā. Dicēdū ꝙ
qꝛ oīs caro coꝛrūpit viā ſuā ex maioꝛi
pte carnales ſunt q̄ deſideriū carnis in
ſequit̃. iō difficiliꝰ ē reſiſtere tēptationi
carnis q̄ hoſtis. Et lȝ foꝛtioꝛ ſit hoſtis ⁊
aſtutioꝛ ⁊ occultioꝛ nō tñ ꝑmittit̃ tēpta
re ſm totā ſuā potētiā ⁊ aſtutiā. imo re
ꝑmitur ꝑtāte diua: lȝ etiā caro ſit i nr̄a
ꝑtāte ſm oꝛdinē nature. tñ ꝓpter ꝑuer
ſitatē ꝯcupiſcētie i multis regnat ācilla
⁊ fuit dñā: ⁊ nimiꝰ amoꝛ carnis fac̄ vē
trē deū eſſe hoīs. Hec Boñ. q̄ appoſui
ad noticiā tēptatōis ipſiꝰ aduerſarij ge
neris hūani cui qꝛ h̄ dānati nō reſtiterīt
ipȝ cū ira grādi inſpiciēt in iferno ꝑpe⸗
tuo. Quarto irati erūt ꝯ eos quos nūc
dicūt amicos q̄ erūt eis cā dānatōis ſic̄
dcm̄ eſt priꝰ i penis coꝛpalibꝰ. vñ ipi dā
nati ex talibꝰ patiet̃ coꝛpabilit̃ ⁊ ſpūalr̃
⁊ ita ex ipis affligētur i coꝛpe ⁊ in aīa ⁊
plus in aīa ꝙ in coꝛpe. Sȝ q̄rit̃ vtrū
dānati iraſcētur ꝯ eos quos nūq̄ vide
rūt: aut q̄ nunq̄ fuerūt eis occaſio pec
cādi. Dicēdū eſt ꝙ ſic: qꝛ oēs dānati ſi⸗
bimuicē nocebūt: ⁊ in ardoꝛe vt dictuȝ ē
priꝰ ⁊ in clamoꝛe: ⁊ in pōdere ⁊ in multis
alijs: ⁊ iō ſibimuicē iraſcētur ⁊ maledi⸗
cēt. O q̄ iniq̄ ſocietas ⁊ ꝑuerſa. Et ta
lis pena debet̃ eis q̄ non iraſcūtur ꝑ de
bitā coꝛrectōem ⁊ punitōem filioꝝ ⁊ fi⸗
liaꝝ: ſuoꝝ ⁊ ancillaꝝ aut alioꝝ ſibi ſub
ditoꝝ quibꝰ accidet ſicut hely de quo dꝛ
i. Reg. ij. Hely aūt erat ſenex ⁊ audiuit
oīa q̄ faciebāt filij ſui vniuerſo iſraeli:
⁊ quō doꝛmiebāt cuȝ mulieribꝰ: ⁊ dixit
eis. Quare facitis res huiuſcemodi q̄s
ego audio res peſſimas ab oī pplo. No
lite filij mei. Non eñ ē bona fama quā
ego audio vt trāſgredi faciatis pplȝ dñi
Et nō audierūt vocē patris ſui. Et ſe⸗
quit̃. c. iij. vbi loq̄tur dñs ſamueli de ip
ſo hely dicens. Predixi ei ꝙ iudicaturꝰ
eſſem domū eiꝰ in eternū ꝓpter iniq̄ta
tez eo ꝙ nouerat indigne agere filios
⁊ nō coꝛripuit eoſ. Et ſequit̃. c. iiij. Qō
cū cōmiſſum eſſet bellū inter pplm̄ dei:
⁊ philiſteos: ceciderūt de iſrl̃. xxx. milia
peditū ⁊ archa dei capta eſt. duo quoqȝ
filij hely moꝛtui ſūt ofni ⁊ phinees. Cū
qȝ nunciatū eēt hely ⁊ nūciꝰ noiaſſet ar
chā dei cecidit d̄ ſella retroꝛſuȝ ⁊ fractis
ceruicibꝰ moꝛtuꝰ ē. Hic pȝ quō deꝰ pu⸗
nit pr̄es ⁊ mr̄es ꝓpter pctā filioꝝ cōtra
quos nolūt iraſci ira bona ipſos punien
do: ſȝ dicūt ipis. Quare feciſti h̄ fili mi
Et ſi ab alijs ꝟbis moneāt̃ eos i pctis
ſuis defēdere nitūt̃. Et qꝛ nolūt h̄ ꝟtuo
ſe iraſci: ita iraſcētur ꝯ eos ⁊ filij ꝯ pr̄es
⁊ ſubditi ꝯ dñōs et alios q̄ debuerīt eos
docere coꝛrigere ⁊ punire. O q̄ grauis
ſocietas ad cogitandū: ⁊ grauioꝛ ad vi
dendū: ſed grauiſſima ad experienduȝ.
Cogitet q̄ poterit q̄ta ſit hec pena i tā
rabido in ꝑpetuū ꝑmanere. Sicut igit̃
ꝑcepit dñs hely vt iraſceret̃ ꝯtra pctā fi
lioꝝ ita vult ꝙ vnuſqȝ iraſcat̃ ꝑ puniti⸗
onem debitam contrā pctā ⁊ ſui ꝓximi
qō ſi nō fecerint ait ꝓpheta q̄ ſequitur

deñūciando ſcilȝ. Cõuertanꝛ in infer.

Quarta pena ſpūalis

q

eſt timor ſupbie vbi ſciēduȝ
ſm Boñ.di.l.q.i.qua q̄rit.
vtrū dānati velit ſe peccaſ⸗
ſe. Dicendū inq̄t: q: mala volūtas dici
tur dupl'r: ſcȝ act⁹ ꝛ habit⁹. Dico ḡ ꝙ ti
mor ſuilis dānatis non aufert habitū
male volūtatꝭ: ſed aufert actū. Iſte eñ
nõ vult luxuriari: q: timet puniri de ip⸗
ſa volūtate tñ nõ aufert habitū qð ptȝ.
q: ſi ſepararetꝛ ipunitas vellet vtiqȝ lu⸗
xuriari. Sic itelligēduȝ in dānatꝭ ꝙ do
lor penalis aufert ab ipoꝝ volūtate ac
tuȝ volēdi peccare. q: reuera dānati nõ
appetūt luxuriari nec damnari ꝓpꝛ pe
nas q̄s ex illis actib⁹ ſentiūt ſe icurriſſe
hñt tñ habitū volūtatis male ꝑ quē ap
peterēt peccare. ſi nõ crederent ex h̄ pu
niri. Si ḡ queras vtrū dānati velint ſe
peccaſſe. Dico ꝙ nolunt: nõ ꝓpter hoc
ꝙ pctm̄ eis diſpliceat: q: iniuſtū: ſed q:
eis diſplicet pena iuſta: ꝛ iõ hñt malaȝ
volūtatē hoc nolēdo: ꝛ iõ viuit adhuc in
eis volūtas peccādi: lȝ dolore penaꝝ i⸗
pediatꝛ ne exeat in actū ſuū. habebūt tñ
aliquā inordinatõeȝ actualē volūtatꝭ q̄
erit ipſa in penā: ſicut beatis bona volū
tas in gl'iaȝ. vñ ſicꝫ iſti nõ merētꝛ ampli⁹
bona volūtate: nec illi demerētꝛ mala:
ꝛ h̄ dicit Aug. ꝛ hr̄ in l'ra. ſ. mgr̄i ſniaꝝ
hec Boñ. Dr̄ in li. de timore. Qð dāna
ti inq̄etabūtur a peſſimis voluptatib⁹
in eis durātib⁹. Probabile ē ei ꝙ rema
nebūt in eiſ odiū: iracūdia: ſupbia: ꝛ a⸗
lie male volūtates: lȝ forte q̄ntum ad ac
tus exteriores aliquos nõ ꝓdeāt in effe
ctū Eze. xxxij. Deſcenderūt ad infernū
cū armis ſuis: ꝛ poſuerūt gladios ſuos
ſub capitib⁹ ſuis: ꝛ fuerūt iniq̄tates eo
rum in oſſib⁹ eoꝝ. Glo. Cū aliis deo ꝛ
ecclīe rebellib⁹. Hec āt ſunt q̄ nõ ſinūt
q̄eſcere. Exēplū de mari qð a cā intri⸗
ſeca ſp̄ eſt inq̄etuȝ. Eſa. lvij. Impij aūt
q̄ſi mare feruēs qð q̄eſcere nõ p̄t. Sup
bia igitꝛ i dānatꝭ maxie videbitꝛ i q̄ttuor
Prio ipis diſplicebit dñiuȝ creatoris.
Scdo eis ñ placebit iuſticia redēptorꝭ
3⁹ ſp̄ deſiderabūt adimplere volūtatē.
4⁹ etiā impugnabūt ꝓtutē ꝛ bonitatē.
Primo ipſis diſplicebit dñiuȝ creatorꝭ
hec erit maxia ſupbia vt eis diſpliceat
deū eſſe dñm vl'eȝ oim creaturaꝝ: imo
nolūt ſibi ſubijci ꝛ tñ ab eo hñt eſſe, ꝛ vi
uere: ab eo qȝ receperūt valde multa bo
na quib⁹ abuſi ſunt. Q: igr̄ vellēt abijce
re hmõi dñiuȝ ꝙ nūq̄ poterūt h̄ erit eiſ
maxia pena. Uidem⁹ eñ ꝙ dū aliq̄ ſūt
ſub aliquo dño vel p̄lato ꝛ maxie ſi eos
molleſtet: puniat: ꝛ corrigat ꝯ ipoꝝ vo
lūtateȝ: multū eis diſplicet. Et hec pēa
debetꝛ illis q̄ hic nūq̄ ꝟe ꝑmanſerūt ſub
ei⁹ dñio p̄ceptꝭ ei⁹ obediēdo ſȝ fuerūt ſub
dñio diaboli: ꝛ iõ cui⁹ fuerūt ſui ab eo p̄
miabūtur ꝛ cū ſocietate dñi ſui ꝑpetuo
manebūt. o chariſſimi quõ p̄nt ſe dicerꝛ
ſub dñio dei q̄ e⁹ repugnāt volūtati: nec
curāt ſcire q̄d eis p̄cepit aut mandauit
Quõ igitꝛ dicūt deū dñm ſuū cui nolunt
obedire. de q̄b⁹ dr̄ ad Tytū. i. Inq̄nate
ſunt eoꝝ mēs ꝛ ꝯſcia ꝯfitentur ſe noſſe
deū. factis aūt negant cū ſint abhomi⸗
nati ꝛ incredibiles: ꝛ ad oñe op⁹ bonū
reprobi. Tales ſunt plures ſr̄es illi de
quo Beda in geſtiſ angloꝝ. Noui inq̄t
cõuerſum ſolo nomine: ſȝ morib⁹ ꝑuer⸗
ſum q̄ cū corriperetꝛ nõ emēdabatꝛ: ſȝ q:
ſeru⁹ erat optim⁹ ꝓpter nccitatē officij
tolerabatꝛ infirmitatē tādē incurrēs vo
catꝭ frib⁹ dixit ifernū ſibi eſſe aptū: ꝛ nõ
lõge a iuda ꝛ pylato ꝛ caypha locū ſibi
ꝑatū. Cū āt fr̄es ꝓuocaret eū ad pn̄iaȝ
dixit ſe nõ poſſe penitere cū ꝯ eū iā eſſȝ
datū iudiciuȝ ꝛ ſic miſer mortu⁹ ē. Sic
plures ſr̄ xp̄iani ſolo noie: ſȝ morib⁹ ꝑ⸗
uerſi dei negatores: ꝑiuri: mēdaces: lu
xurioſi: guloſi: ꝛ ſic de aliis q̄ nūq̄ emē⸗
dātꝛ: ſȝ ꝑſeuerāt vſqȝ ad mortē. Timeo
ꝙ talib⁹ ſit loc⁹ ꝑat⁹ cū iuda ꝛ pylato i
inferno. Et ſi aliq̄ videatꝛ penitere ne⸗
ſcio vtꝝ ſit ſufficiēs pn̄ia ad ſalutē. q: i⸗
q̄t aug. ſmone d̄ inocētib⁹. hac aīa aduer
ſione ꝑcutitꝛ pctõr vt moriēs obliuiſcatꝛ
ſui q̄ dū viueret oblit⁹ ē dei. Et ꝟe mag̃
eſt dubitatio an talis expectās vſqȝ ad
mortē ſit ꝟe ſu⁹ volūtari⁹ dr̄. Circa hāc
materiā doctor ſubtil' di. xxiiij. q. iiij. q̄⸗
rit vtꝝ pn̄ia i extremiſ valeat ad ſalutē

ponit duas ꝯcluſiões. Pria ē. pn̄ia ꝟa ſi
ue iterior ſola: ſiue exterior ſup. cū iteri
ori ſuſceptõe ſacr̄i pn̄ie. ſufficit ad ſalu
tē pctī i extremis Scđa ē iſta ꝙ. ſ. pn̄ia
q̄ videtꝛ hr̄i: i extremis vix ē ꝟa pn̄ia ſuf⸗
ficiēs ad ſalutē. q: difficile ē tūc h̄re ve⸗
rā pn̄iam. Pria ꝯcl'o pȝ ꝑ auctoritateȝ
Aug. ꝛ ponitꝛ in l'ra mgr̄i: qm̄ de⁹ ſp̄ po⸗
tēs ē ꝛ et in morte p̄ōt iuuare q̄b⁹ placȝ
Cū ḡ op⁹ ſit nõ hois ſȝ dei ꝟa pn̄ia iſpi
rare eā p̄ōt q̄ñcūq̄ vult ſua mia. Scđo
ꝑ rõneȝ: q: ſiue ſola pn̄ia iterior ꝑ mo⸗
dū meriti de ꝯgruo diſpõat ad iuſtifica
tõeȝ ſiue ſacrm̄ pn̄ie opetꝛ ꝑ modū ſacr̄i
ad eādē ſi ab aliquo i extremis habeatꝛ
hec vel illa hr̄ eadē rõ ꝑceptiõis gr̄e q̄ ꝛ
in alio penitēte: ꝛ ꝑ ꝯñs gr̄a ꝑcipietꝛ ꝛ ſic
ſal⁹. Scđa ꝯcl'o ꝓbatꝛ p̄mo: q: tc̄ ipeditꝛ
vſus libere rõis ꝛ volūtatꝭ ex dolore vel
timore iherētib⁹. Maxim⁹ āt dolor in
ꝑte ſenſitiua vl' maxim⁹ timor ꝛ vtraqȝ
paſſio vehemēs nata ē impedire liberꝝ
vſum intellect⁹ ꝛ volūtatꝭ. q: ſm Augꝭ.
li. lxxxiij. q. xxxviij. Paſſiones cauſate a
triſtib⁹ pl⁹ mouēt q̄ paſſiões cāte a de
lectabilib⁹. Paſſio āt delectatõis vehe
mēs q̄nq̄ȝ ipedit totalr vl' fere vſuȝ rõis
vt in li. de ci. dei dr̄. Act⁹ aūt diſplicētie
de pctõ ad h̄ vt ſit ſufficiēſ ad ꝟaȝ pn̄iaȝ
ſiue intrinſecā ſolā ſiue ad dignā ſuſce⸗
ptõeȝ ſacr̄i req̄rit liberꝝ vſuȝ rõnis ꝛ vo
lūtatꝭ. Si dicaſ ꝙ dolor ꝛ timor q̄ ineſt
nõ totalitꝛ impedit itellectū ꝛ volūtateȝ
ꝯcedo: ſed multū ipedit ꝛ ꝑ ꝯñs ꝛ iperfe
ctus vſus itellect⁹ ꝛ volūtatis tūc p̄t ha
beri q̄ vix ſufficit ad diſplicētiā ſufficiē⸗
tem ꝛ req̄ſitā ad verā pn̄iaȝ. Hāc rõeȝ
tāgit mgr̄. iij. c. di. xx. Et eſt ad h̄ Hug.
li. ij. ꝑte. xiiij. c. v. Licet ḡ difficile ſit vt
tūc ſit ꝟa pn̄ia q̄ñ tā ſera venit: q̄ñ cru⸗
ciat⁹ mēbra ligat: ꝛ dolor ſenſum oppri
mit vt vix hõ aliq̄d cogitare valeat. me
lior ē tñ ſera q̄ nulla. Pn̄ia eñ ſi in ex⸗
tremo vite hyatu aduenit ſanat ꝛ libe⸗
rat. Scđa rõ doctoris ſubtilis. Ad hoc
vt diſciplina ſit ordinata opȝ vt ſit debi
te circuſtantionata ꝛ maxime circūſtā
tia finis ꝛ principij actiui vt. ſ. volunta
ria ꝛ ꝓpter deuȝ. ſed difficile eſt tūc hr̄e
actū ſic circūſtantionatū: tū q: qui vſqȝ
tunc fuit impenitēs nõ videtꝛ tūc extorq̄
re a ſeipſo diſciplinā nouā niſi timore
pene imminentꝭ. Preſumitꝛ eñ ꝙ ſi re
motus eſſet a pena ſicut pri⁹ nõ extorq̄⸗
ret a ſeipo talē diſciplinā ſicut nec pri⁹
tum q: ſaltē aliq̄d ſimpl'r inuolūtariuȝ
videtur cā iſti⁹ diſcipline. nā illa ꝓpin⸗
qua expectatio mortis videtꝛ cā iſti⁹ di
ſcipline. Illa aūt eſt inuolūtaria: ſȝ qð
nõ ſit niſi ex ſuppõne cuiuſdaȝ voliti nõ
eſt ſimpl'r volūtariū ſicut nõ oio volūta
rie ꝓijcit q̄s merces in mare ſi nõ ꝓijcit
niſi ex p̄ſuppõne ꝑiclitatõis quā nollet
Saltē qð non ē niſi ſit volūtariū nõ eſt
multū acceptū aliq̄: nec multuȝ videtꝛ ꝓ⸗
pter eius amorē fieri. Hanc rõneȝ tan
git Aug. ꝛ allegat mgr̄ in l'ra di. Quē ḡ
ſero penitet oȝ nõ ſolū timere iudicē: ſȝ
diligere. quia ſine charitate nemo p̄ōt
ſalu⁹ eſſe. Nõ ergo timeat tñ penā qui
penitet ſed anxietur ꝑ gl'ia: q̄ ꝯuerſio ſi
cõtigerit etiā in fine alicui deſperāduȝ
non eſt de ei⁹ remiſſione. Tertia rõ do
ctoris ſubtilis: habit⁹ mal⁹ vſqȝ tūc ꝯti⸗
nuat⁹ multū retrahit ab actu pn̄ie. Et
hanc rõneȝ tangit aug. ꝛ mgr̄ in l'ra di.
p̄dicte. Sed qm̄ vix aut raro ē tā iuſta
ꝯuerſio timendū ē de penitēte ſero ma
xime cū filij quos illicite dilexit ſint p̄n
tes ꝛ vxor ꝛ mūd⁹ ad ſe vocet. Multos
ſolȝ pn̄ia ſerotina decipe: ſed qm̄ deus
potēs ē ſp̄ de ſic penitēte ſero nõ ē deſpe
rāduȝ. vñ ſubdit Scot⁹ ibidē Intellige i
q̄t h̄ delectabilia e: p̄ntia vel i ſe vl' i fā
taſmatib⁹ vehemēter impſſis ꝛ ſiue ſic
ſiue ſic ex vehemētia hr̄t⁹ ꝯtinuari mltū i
clinatꝛ ad inordiate amata. ꝛ ꝑ ꝯñs ma
gnā facit difficultatē ad habendā ma⸗
gnaȝ diſplicentiā de pctis. Quarta q̄ñ
aliq̄s eſt min⁹ dñs ſui act⁹ tanto req̄ri
tur inteñor diſplicētia ad hoc vt ſit ſuffi
ciens diſpoſitio ad deletõeȝ culpe. Iſte
aūt eſt min⁹ dñs: q: nullo mõ dñs act⁹
exterioris ad peccandū ergo ſȝ ſtrictaȝ
iuſticiā req̄ritꝛ inteñor mot⁹ diſplicētie
ad iuſtificatõeȝ iſti⁹ q̄ ad iuſtificatõeȝ
ſani cū vix poſſit hīe eque intenſuȝ. Et
hāc rõeȝ tāgit Aug. ꝛ mgr̄ in littera di.

Age pniaʒ dū ſanꝰ es: ſi ſic agis dico ti-
bi ꝙ ſecurꝰ es qꝛ pniaʒ egiſti eo tꝑe quo
peccare potuiſti. Si vis agere pniam
qñ iā peccare nō potes pctā te dimiſerūt
nō tu illa. Et ſeq̄tur i doc. Ad minꝰ nō
tu illa ita libere dimittis ſicut ille sanꝰ: ꝛ iō
q̄tuʒ deficit in te de libtate tm̄ ſm rigo
reʒ req̄ret a te motꝰ interior queʒ nō vel
vix poteris hr̄e. Et iō dicit Aug. ꝙ ma
gnuʒ ē cui deꝰ tūc iſpirat ſi cōs ē. verā pe-
nitētiaʒ: qꝛ vix ait doc. vł nō ē aliqs q̄ ha
beat diſpōneʒ de ꝯgruo vt ſibi inſpiret.
Ex iſtis ſequūtur duo correlaria Unū
ꝙ ſano ꝑſuadendū eſt vt sanꝰ peniteat
incutiēdo ſibi timorē q̄ piculoſum ſit ex
pectare ſerotinā pniaʒ ꝓp rōes pdictas
Aliud correlariū ꝙ infirmo iā ad arti
culū iſtū deducto ſuadēdū eſt vt ſm poſ-
ſibilitatē ſuā laboret ad pniaʒ ordinatā
vt. ſ. nō obſtāte dolore vł timore vtatur
rōne q̄tuʒ pōt ꝛ nitatr̄ hr̄e diſplicentiam
q̄tuʒ poterit hr̄e lʒ breuē. Et ne in de-
ſperationē mittatr̄ extollēda eſt ſibi dei
mīa ſibi ꝓponēdo exēplū de latrone illo
cuiꝰ fuit ſera pnia: ſʒ nō ſera indulgētia
Dicit ꝯſiter ad articulū tertiū ꝙ oʒ iſtū
aliq̄ pena puniri ꝑ pctō: ſʒ illa pena nō
dʒ ſibi h̄ iponi. qꝛ nō hīc illā explere pōt
nec dʒ ſibi imponi ꝙ tāto tꝑe ſit in pur-
gatorio: qꝛ iſte ſacerdos nō hʒ auctori-
tatē infligēdi illā penā: ſʒ ꝓponēda ē ſi-
bi conſīdes peccatis tali mō. Si sanꝰ eſ-
ſes talr̄ pnia eſſʒ tibi imponenda ſi cōua
lueris ſtudeas adimplere: ſʒ nūc es in ma
nu dñi ꝯfide de mīa eiꝰ: qꝛ ſi puniat mi-
ſericordiſ puniet: vł in caſu vbi nō pōt ꝓ
trahi multꝰ ſermo nō oʒ aliquā penā ſi-
bi ſpecificare: ſʒ tm̄ inſtruere eū de iuſti
cia dei miſicordiſ. hec doc. ſubtil. Non
igit̄ diſpliceat h̄ cuiq̄ agere penitētiā ꝛ
ſe ſupponere ꝑ verā obiam diuine volū
tati cuſtodiēdo eiꝰ mādata: qꝛ hec ſunt
via ꝑueniēdi ad celū vt dictū ē pluries.
Humiliamini igr̄ ſub potēti manu dei vt
vos exaltet in tꝑe viſitatiōis oēm ſolici
tudinē ꝓiciētes in eū qm̄ ipi eſt cura de
voƀ. i. Pet. v. Nolite diē heſternū expe
ctare ꝓpt̄ piculū iā dictū. ꝙ ſi ſupbe vixe
ritis deo vrō nō obediendo ꝛ ſic mortui
fueritis humiliabit vos in inferno ꝑpetuo
cū demonibꝰ. qꝛ q̄ ſe exaltat humiliabit̄ ꝛ
eꝯ. q̄ ſe humiliat exaltabitur. Luc. xiiij. ꝛ
xviij. Et in pſ. de pctōre dr̄. In laq̄o ſuo
humiliabit eū. vñ nō poterit exire. Et tē
talr̄ humiliatio erit dānato maxia pena.
Quid erit de ſupbis huiꝰ mūdi q̄ tm̄ glo
riātr̄ i ſupbia ſua. Certe mlti taliū ſubij
cientr̄ deo velint nolint in inferno: ꝛ hoc
erit eis maxia pena ꝙ nō poterūt tale
dñiuʒ euadere ſicut multi ſubditi ē pēa
qñ nō pñt euadere dñm ſicut ſunt ſui in
multis terris. Scda pena ex ſupbia dā-
natoꝝ erit qꝛ eis nō placebit iuſticia re
dēptoris: ꝛ hec erit maxima ſupbia tan
to iudici ꝛ tā ꝑaci ꝛ iuſto nō iudicio cō
tētari. Sʒ quare eis diſplicebit Certe
qꝛ ſtrictiſſime de oībꝰ pctis tā magnis
q̄ ꝑuis iudicabit. Freq̄nter in cauſis co
raʒ iudice tꝑali trahit̄ hō in cām: ſuper
vno vł duobꝰ vł paucis articulis. In iudi
cio dei nō ſic: imo ſup oībꝰ pctis h̄ fa-
ctis. ꝛ de oībꝰ negligētijs et bōis ꝛ ma
lis oportebit in iudicio reddere rōnem
Eccl. vi. Cūcta q̄ fiūt adducet deꝰ in iu
diciū ꝓ oīi errato ſiue bonū ſiue malū
Et inde ē ꝙ nō ſolū magna: ſʒ etiā mo
dica adducet̄. Modicū ē vbuʒ ocioſum
ꝛ de omni vbo ocioſo qd̄ locuti fuerint
hoies ſup terrā reddet rōneʒ in die iudi
cij Math. xij. Minima eſt cogitatio et
ipſas ſcrutabitur ad reddenduʒ rōnem
Eſa. lxvi. Ego āt opa eoꝝ ꝛ cogitatio
nes eoꝝ venio vt ꝯgregē cū oībꝰ gētibꝰ
Glo. q. d. Iō venio ad iudiciū cū oī-
bus gētibꝰ vt iudicē ſil oīa opa eoꝝ et
cogitatōes: ꝛ reddā eis oīa q̄ merētur
Et nō ſolū grādeua: ſed etiā puerilia.
Nā puerƀ. v. dr̄. Reſpicit dñs oēs vias
hoīs ꝛ oēs greſſus illiꝰ ꝯſiderat. Et iō
dicebat Iob. xiij. Et conſumere me vis
peccatis adoleſcētie mee. Exemplū ha-
bemꝰ in q̄rto dialogoꝝ de puero q̄nquē
ni q̄ fuit dānatꝰ Et nō ſolū ſcrutabitur
ſciēter cōmiſſa: ſʒ etiā ꝑ errorē. vñ ꝓpha
ait. Et ignorantias meas ne memine
ris. Item nō ſolum maniſeſte mala: ſʒ
etiam que videntur bona. Accidit eniʒ
ſm greg. ꝙ interdū ſordet in oclis iudi-

cis qd̄ fulget in oculis auditoris. qꝛ ra
dix itentōis corrūpit qd̄ apparet bonū
vt dare elemoſynā ꝓpter vanā gliaʒ: ꝛ
tūc iudicabit̄. de his in pſ. Cū accepo
tꝑs ego iuſticias iudicabo. i. q̄ videban
tur iuſta. Exēplū due mulieres litiga-
bant de quodā globo fili corā iudice et
vtraq3 aſſerebat eſſe ſuū. Iudex aūt in
q̄ſiuit ab vtraq3 cū quo incepiſſet globū
ſuū. dicit vna: cū carbone. Alia aūt dic
cū pāno albo. Et iudex ait. Reuoluite
globū ꝛ reddite illi cuiꝰ initiū inuenier̄
in eo. Ita ꝓculdubio iudicabūtur ope-
ra q̄liacūq3 appareāt ꝑtinere ad deuʒ
vel diabolū ſm intentōis varietateʒ ab
initio: ꝛ iō timendū eſt ypocritis. Mat.
vi. attēdite ne iu. v. f. c. h. vt. vi. ab eiſ. qꝛ
tales tūc nō habebūt mercedē. Preterea
nō ſolū de his q̄ fiūt. ſed etiam de his q̄
nō fiunt opʒ reddere rōneʒ. vñ Math.
xxv. Tunc dicet rex his q̄ a ſiniſtris eiꝰ
erūt. Diſcedite ꝛc. Eſuriui eīm ꝛ nō de
di. mihi mā. ſicut ꝑus dictū ē in pma pe
na corpali Et h̄ fuit vna de cauſis q̄re
diues epulo nō iuenit guttā aq̄ refrige-
rātis: qꝛ paup lazarꝰ de micis mēſe eiꝰ
hr̄e nō potuit: ꝓpter hoc etiā ꝑuentū eſt
iudiciū ſodome ad ꝯdēnatōem. qꝛ ege-
no ꝛ pauperi nō porrigebāt manū ſicut
dr̄ Eze. xvi. Ecce hec fuit iniq̄tas ſoro
ris tue ſodome ſupbia: ſaturitas panis
ꝛ abūdātia ꝛ ociū ipiꝰ ꝛ filiaꝝ eiꝰ: ꝛ ma
nū egeno ꝛ pauperi nō porrigebāt ꝛ ele
uate ſunt ꝛ fecerūt abhomiatōes coraʒ
me: ꝛ abſtuli eas ſicut vidiſti. Eſt autē
credibile ꝙ ſicut q̄ritur rō de his bonis
q̄ nō fecerūt. ita de alijs q̄ret̄ ꝛ maxime
ad q̄ tenent̄ hoies. Sūt eīm multa ad q̄
magis obligātur q̄ ad dandū ſua. Itē
nō ſolū de bonis que nō fiūt. imo de au-
gmēto bonoꝝ ſi nō ſeq̄tur ex bonis ha-
bitis. vñ Luc. xix. in exēplū dr̄. Quare
nō dediſti pecuniā meā ad mēſaʒ ꝛ ego
veniēs cū vſuris exegiſſeʒ illā. glo. Qui
pecuniā vbi emit a doctore credēdo. ne
ceſſe eſt vt cū vſuris ſoluat opando: vel
de accepto vbi fenore vſuras ſoluit q̄ ex
eo qd̄ audit etiā ſtudet alia intelligere.
Itē nō ſolū de augmēto: ſʒ de pcioſitate
augmēti ſi nō inueniat̄. inde Mat. iij.
Ois arbor q̄ non facit fructū bonū ex-
cidet̄: ꝛ in igne mitet̄. Nota ꝙ dicit bo
nū. Preterea oportebit rōnem reddere de
aīa. Si eīm rex ꝯmiſiſſet filiā ſibi ſimul
limā ꝛ ſpāliter dilectā quā intēderet fa
cere reginā in reginue alicui prepoſito
ſuo: ꝛ ille male cuſtodiſſʒ eā q̄s dubitat
q̄n rex exigeret de eiꝰ cuſtodia rōnem ꝛ
tāto grauiorē q̄to cuſtodiſſet eā negli-
gentiꝰ. Quid ergo faciet rex celoꝝ d̄ il
lo cui filiā ſuā. ſ. aīam ſibi ſīlimā ꝛ ſpā
liter dilectā ꝯmiſit quā intēdebat ad di
gnitatē regiā in celo ſublimare: ſi ma-
le cuſtodiret. iō dr̄: Deute. iiij. Cuſtodi
ſollicite aīaʒ tuā. Felix erit q̄ poterit di
cere in hora mortis. Dñe deꝰ mō reddo
tibi creatori aīaʒ meā. Itē de corpe: ipʒ
quidē eſt caſtrū traditū homi a deo i cu
ſtodiā. Bern. Bonū caſtruʒ cuſtodit q̄
corpꝰ ſuū cuſtodit. ſʒ ſunt ꝓditores aliq̄
qui inimicis dñi caſtri illud exponunt.
Eze. xvi. Expoſuiſti fornicatōem tuā
oī tranſeūti. i. corpꝰ qd̄ ſm apſm forni-
catōi nō debet̄: ſed dño. Expoſuiſti for
nicatōem. i. delectatōes illicitas q̄ faci
unt fornicari a dño. oī trāſeūti. i. cuili-
bet vicio qd̄ dr̄ eē in trāſitu qꝛ nō durat
eiꝰ voluptas vel demonibꝰ q̄ trāſeūt ꝑ
viā hꝰ mūdi iſidiātes trāſeūtibꝰ. Quid
faciet talibꝰ ꝓditoribꝰ: ꝯſtat ꝙ ꝑdat il
los exēplo illoꝝ agricolarū ꝓditoꝝ q̄ ſer-
uos ꝛ filiū occidētes adiudicati ſunt ꝑ-
ditioni. Preterea nō ſolū de ipſis: ſed etiā
de primo: qꝛ vnicuiq3 mādauit deꝰ de ꝓ
ximo: ſicut dr̄. Eccl. xvij. Exēplū de cayn
cui dicit dñs. Gen. iiij. Ubi ē abel frat
tuus. Itē pr̄ de filio. exēplū ad h̄. i. Re.
iiij. vbi legit̄. ꝙ hely punitꝰ ē ꝓ filijs ſuis
Itē dñs ꝓ ſubditis. exēplū ad h̄. Nu. xxv.
Fornicatꝰ eſt inq̄t textꝰ ꝓpls cū filiabꝰ
moab ꝛ iratꝰ dñs ait ad moyſen. Tol
le cūctos pncipes ppl'i ꝛ ſuſpēde eos cō
tra ſolē in patibulꝰ vt auertat̄ furor meꝰ
ab iſrl̄. Itē mgr̄ ꝓ diſciplo nō correcto:
qꝛ ſʒ ſalomonē. Prouer. xxij. vga diſci-
pline fugat ſtulticiaʒ i corde pueri colli
gatā. Itē platꝰ ꝓ ſubditis Eze. xxxiiij. Ec
ce ego req̄rā gregē meū de manu eoꝝ ꝛ

ceſſare eos faciā ⁊ vltra nō paſcēt gre-
gem. Et.c.xxxiiij. Et tu fili hoīs ſpecu
latoꝛē dedi te domui iſrl. Audiēs ḡ ex
oꝛe meo ſmonē annūciabis eis ex me.
Si me dicēte ad ipm. Impie moꝛte mo
rieris nō fueris locutꝰ vt ſe cuſtodiat i-
pius a via ſua ipſe impiꝰ i iniqtate ſua
moꝛiet̃ ſanguinē autē eiꝰ de manu tua
requirā ſi aūt annūciāte te ad ipm vt a
vijs ſuis ꝯuertat̃ nō fuerit ꝯuerſus a via
ſua ipe in iniqtate ſua moꝛiet̃. poꝛro tu
aiam tuā liberaſti. Exēpluꝫ de iacob q̇
dicit Gen̄. xxxi. Quicqd furto ꝑierat a
me exigebat̃. Et nota ꝙ oīs ſupioꝛitas
aut eſt naturalr̃: vt pr̄is ad filiū aut acci
dētalis: ⁊ hoc vel quo ad ptātem: vt pn
cipis. vel quo ad ſciam vt mgr̄i. vel quo
ad ea q̄ ſunt ad bonitatē ptinētia: vt p̄-
lati. Et ſic pꝫ quō plene reqret̃ rō de oi
bus p̄dictis. pterea opꝛtebit reddere rō-
nes de bonis a deo receptis. ipe. n. dn̄s
nihil dat de quo nō velit h̄re rōnem qd
fecerit ide ille cui ꝯmiſit. vn̄ potiꝰ dicit̃
accōmodare q̄ꝫ dare. Reqrit ergo rōes
de oī dato ſiue ſit ſpūale: vt ſunt bōa aie
acq̇ſita ⁊ īfuſa: ſiue coꝛpale: vt ſunt foꝛ
titudo: agilitas: ſiue tp̄ale: vt ſunt diui-
tie: delectabilia honoꝛes. Exēplū ad h̄
Mat. xxv. de qnqꝫ talētis ⁊ Lu. xix. de
nobili q̄ tradidit. x. mnas ſeruis ſuis de
quibꝰ opoꝛtuit reddere rōnem. Itē ſic
vnū membrū ⁊ vnꝰ ſenſus ſuit de officio
ſibi dato: ita ⁊ oēs dn̄t ſuire de gratijs
ſibi datis: ſeu bonis collatis alijs vidē-
tibꝰ. vbi gr̄a. potēs in defendēdo: diues
in largiēdo: iuriſcōſultꝰ de ꝯſilio: medi-
cus de medicamibꝰ: mgr̄ de ſua ſcia: p̄-
dicatoꝛ de vbo dei: et ſic de alijs. i. Pe.
iiij. Vnuſqͦſqꝫ ſicut accepit gratiā in al
terutrū illā adminiſtrātes ſic boni diſpē-
ſatoꝛes multifoꝛmis gratie dei. Quid
aūt iudicandū eſt de diſpēdentibꝰ q̄ re-
cepta ad diſpēdendū ſibi retinēt. Quō
aūt accidit inde q̄ recepta ad dādū ege
nis retinebat ſcitis. nā xp̄ꝫ vēdidit ⁊ in
fine laq̄o ſe ſuſpendit. O q̄ꝫ tremēda ⁊
foꝛmidāda eſt illa rō ⁊ ꝯputꝰ de tātꝭ bo
nis. Pauci vt credo ſunt q̄ ſciūt hec oia
⁊ iō in die iudicij mirabit̃. erūt ſtupefa-
cti de rōne reddēda. imo nec habebunt
iudiciū dei ſup his ꝯtractū. Rōnē huiꝰ
ponit. Eſa. v. c. Vbi dic̄. Opꝰ dn̄i nō re
ſpicitꝭ nec opa manuū eiꝰ ꝯſideratꝭ pro
pterea captiuꝰ ductꝰ ē pp̄ls meꝰ: q2 nō
hūit ſciaꝫ: ꝓptea dilatauit infernꝰ aiaꝫ
ſuā ⁊ apuit os ſuū abſqꝫ vllo termio. ⁊ de
ſcendēt foꝛtes eiꝰ ⁊ pp̄ls eiꝰ ⁊ ſublimes
gl̄ioſiqꝫ eiꝰ ad eū ⁊ incuruabit̃ hō ⁊ hūi
liabit̃ ⁊ ocl̄i ſublimiū depmēt̃ ⁊ exalta-
bit̃ dn̄s exercituū in iudicio ⁊ deꝰ ſctūs
ſctificabit̃ in iuſticia. Faciet ḡ iudiciuꝫ
iuſtū. ſꝫ videbit̃ iniuſtū dānatꝭ admirā
tes quō reddituri ſunt rōnē de tot. imo
dicētes illud iniuſtū: q2 hic noluerūt hie
hax rex noticiā. Quāta ſit pena alicui
puniri vbi credit ſibi non fuiſſe factū iu
diciū iuſtū poteſtis imagiari. Iſta eſt ḡ
vna pena in dānatꝭ ex ſupbia pcedēs ſp
in eis erit murmurātibꝰ de deo: imo et
ipm maledicētibꝰ. vt dictū ē p2iꝰ. Ter-
tio ꝟo ſp deſiderabūt facere ꝓpꝛiā volū
tatē. vn̄ ſuperbia ſiue ſupbire dr̄ q̄ſi ſup
aliū ire. Qn̄ igit̃ q̄s facere ſuā vult vo-
lūtatē ⁊ nō vult ſubijci diuinis ſupbꝰ dr̄. q̄-
lis ē ois peccās moꝛtalr̄. ⁊ tal̄ erit i dā-
natis ſꝫ erit miſera volūtas eox: q2 mlt̃
ta volūt q̄ nō poterūt adiplere. et h̄ erit
maxia pena. ſicut videmꝰ ꝙ pena eſt ⁊
triſticia his q̄ aliqd valde deſiderant ⁊
nō pn̄t illō adiplere. O q̄ꝫtū vellēt liba-
ri a penis illis. Talis ḡ eox volūtas ⁊
pena erit i dānatis: q2 hic noluerūt di-
uinā volūtatē adiplere. Mat. v. Nō oīs
q̄ dic̄ mihi dn̄e dn̄e itrabit in regnū ce.
ſꝫ. q. fa. vo. p. m. q. in celis ē. ipe itra. in
reg. ce. Vn̄ apl̄s ad Ro. xij. Probetꝭ q̄
ſit volūtas dei bōa ⁊ bn̄placēs ⁊ pfecta
Exēplū hꝰ legit̃ in itinerario clemētis
ꝙ cū btō petro p̄dicāti qdā q̄ſdā q̄ōnes
nociuas ⁊ iutiles ꝓponerꝫ dixit ei. Tē
pus breue ē ⁊ iudiciū dei i cā agēdox a-
get̃ nō q̄ōnuꝫ. ⁊ iō añ oia q̄ram̄ qd vl q̄
liter nos agere opoꝛteat vt vitā eternā
ꝯſeq̄ mereamur. ſicut fec̄ ille adoleſcēs
⁊ nobilis cui dic̄ dn̄s. Mat. xix. Magr̄
qd faciēdo vitā eternā habebo. ⁊ ih̄s di
xit ei. Si vis ad vitā igredi ſua māda
ta. Itē Ber. cū ſemel interfuiſſet diſpu

tationi pariſius in ſcholis logicalibus
⁊ ipſi diſputaſſent de multis curioſe: ip
ſe captata opoꝛtūitate fecit etiā argu-
mētū ⁊ dixit eis. Kar̄i ecce ꝓpoſuit no
bis oibꝰ deꝰ olim p̄cepta ſua ⁊ aſſumit
mō trāſgreſſionē: q2 q̄s eſt q̄ ea nō trāſ-
grediat̃. Et ſine dubio ex hoc ꝯcludet i
ſine moꝛtē eternaꝫ. Ezech. ij. Scripte
erāt i eo. i. in libro lamētatōes ⁊ carmē
⁊ ve lamentatōes. i. p̄cepta ad vitā que
ſunt nob̄ lamētū: q2 difficulter volumꝰ
adimplere: ⁊ carmē quo ad trāſgreſſio
nes q̄ mō h̄nt gaudiū: a ve quo ad eter-
nā dānationē. Sic igitur per adipleti
onem ꝓpe carnalis voluptatꝭ incurrit
dānatōem eternā. ideo ait btūs Bern̄.
Tolle ꝓpꝛiā voluntatē et infernꝰ non
erit. Deſeramꝰ igit̃ ꝓpꝛiā volūtatē ⁊ ſe
quamur volūtatē dei: hoc eſt eñ qō pe
timꝰ in oꝛone dn̄ica dicēdo. Fiat volū.
tua ſicut i celo ⁊ in terra. Vn̄ Richar.
de me. vil. li. iiij. di. xv. q. lxxxiiij. Princi
paliter exponēs oꝛonez dn̄icam dic̄ ꝙ
petitionū reſpiciētiū ea q̄ ſunt ad finez
quedā ſunt reſpectu boni: qdā reſpectu
mali. Reſpectu boni due ſunt. in p̄ma
petit̃ meritū quo btitudinē mereamur
qō ꝯſiſtit in obediendo diuinis mādatis.
vn̄ Aug. ij. li. de ſmone dn̄i i mōte. Cū
dr̄ fiat volūtas tua. recte intelligit̃ obe
diat̃ p̄ceptis tuis. ſicut i celo ⁊ in t̃ra. i.
ſicut ab āgelis: ita ab hoib̄. Et i ep̄la
ad ph̄ā. Cū dicimꝰ fiat volūtas tua ⁊c̄.
Nobis ab illo p̄camur illā obediētiam
vt ſic a nobis fiat volūtas eiꝰ quēadmo
dū ſit in celeſtibꝰ ab angel̄. hec Ricar.
Quia igit̃ dānati nō dei volūtatē fece-
rūt ſꝫ ſuā. iō adhuc in iferno illā ſupbiā
habebūt vt vellēt facere ſm ꝓpꝛiā volū
tatem ⁊ q2 nō poterūt grauit̃ patiētur.
Quarta pena ex ſupbia erit: q2 ipugna
būt ꝟtutē bonitatē. Erūt eñ adeo ob
ſtinati ⁊ in malicia obdurati ꝙ oia bo
na ⁊ oēs ꝟtutes ſpernēt. Et eis q̄ſi ifir
mis q̄ ſcti viri diligūt diſplicebunt. Et
his erit mag̃ pena recoꝛdatio ⁊ memo
ria ꝟtutū. Et hec pena debet̃ eis q̄ hic
vixerūt indurati i pctīs. ⁊ q̄ ſpreuerunt
bn̄ agere ſꝫ pctm̄ pctō addiderūt. Sicut
q̄ꝫtum diſplicet diuitibꝰ paupꝫtas. ⁊ gu
loſis abſtinentia ⁊ ieiuniū: ⁊ luxurioſis
caſtitas ⁊ ſupbis hūilitas. Ita diſplice
bit dānatis oīs ꝟtus ⁊ bonitas. ſicut et
hic diſplicuit. O q̄ꝫ magnꝰ eſt nūerꝰ in
hoc mūdo qbꝰ ꝟtutes diſplicēt. Et p h̄
argumentū eſt ꝙ magnꝰ erit nūerꝰ dā
natox qbꝰ ꝟtutes erūt in nauſeā. ſic̄ vi
demꝰ ꝙ multis infirmis carnes aut vi
num ſunt in abhomiatōem. De talibꝰ
igitur ꝟtutes contēnentibꝰ recte dicit̃.
Conuertātur in infernum ⁊c̄.

Vinta pena ſpūalis
eſt liuoꝛ iuidie q̄ eſt in ipis
dānatis. Inuidia ſꝫ Aug.
eſt odiū felicitatꝭ aliene. vl̄
ſm Io. damaſ. ē triſticia de alienis bo
nis. Dr̄ eñ iuidia a nō vidēdo q2 nō pt
videre bona alioꝝ. vn̄ inuidꝰ ꝯpat̃ febri
citāti cui etiaꝫ boni cibi ſunt ꝯrij. vn̄ ſi
cut bonis mala coopant̃ in bonū: ita i-
uidis bona coopant̃ in maluꝫ. Scitis
kar̄i q̄ꝫta pena eſt inuidis huiꝰ mūdi vi
dere bona alioꝛū. hec erit maxima pe-
na ipſis dānatis qui inuidebūt.
Primo diuine bonitati.
Scdō angeloꝝ puritati.
Tertio ſanctoꝝ ſocietati.
Quarto puuloꝝ pene leuitati.
Prio iuidebūt diue bonitati vn̄ inui
dia ⁊ ira dn̄t in h̄. q2 in pctō ire amoꝛe
aliei mali oꝛtū videt̃ h̄ie a malo alteriꝰ
Ille. n. q̄ iraſcit̃ alicui. iō vult ei maluꝫ:
q2 malū ab eo recipit: ira. n. ē appetitꝰ
vīdicte. In pctō aūt iuidie amoꝛ alieni
mali oꝛtū hꝫ ꝓpa malicia. Inuidꝰ ei iō
vult malū alteriꝰ ne ille ſibi p̄ficiat̃. vn̄
pctm̄ iuidie i mā cōicat cū pctō ire. ſꝫ ſi
nē ſcipit a pctō ſupbie. hec i ſūma de vi
cijs i p̄nciꝰ de ſupbia. Iſta ḡ duo eſt i dā
natꝭ. ſ. ira vt dcꝫ ē p2iꝰ. q2 appetēt d̄ deo
vīdictā ſi poſſet illā obtinē. Etiā iuide-
būt q2 nollent deū ſibi p̄ſici in ſupioꝛē ſi
poſſꝫ p eox velle fieri. vn̄ Bon̄. di. v. iiij.
q. iij. ait. Dicēdū ꝙ ⁊ ſi i dānatꝭ aliqͦ re
mittāt̃ affectōes libidioſe ꝓpt̃ peax ma
gnitudinē i quā affectōes q̄ h̄nt āexaꝫ
delectatōeꝫ. ille tn̄ affectōes i qbꝰ ē pēali
tas vigoꝛāt̃. vn̄ ⁊ ſi ceſſꝫ actualr̄ affectꝰ lu
xuriādi ⁊ dn̄andi. tn̄ itēdit̃ affectꝰ ſiue ſu

roꝛ impatiētie ⁊ liuoꝛ inuidie. Vñ tunc
dētibus fremēt ⁊ tabeſcēt. Et qm̄ vige-
bit in eis odiū ⁊ inuidia vehemēter tri-
ſtabūtur ⁊ tabeſcēt in glīa electoꝝ dei.
Hec ille. Et de hoc in ſcđa pena mag͡ꝫ
maꝑie igit̄ dolebūt dānati: qꝛ de⁹ eis ſu-
perioꝛ dn̄s ⁊ iudex tā acriter puniēs ꝑ-
ficieť: ⁊ ita q̄uē noluerunt hic hr̄e dn̄m:
ita illic nollet hr̄e iudicē. O q̄ta pēa eē
ꝑpetuo in inuidia ⁊ doloꝛe de taꝫ bono
iudice. hec pena debeť illis qui ſine dile
ctione ⁊ charitate moꝛtui ſunt. Chari
tas eſt virt⁹ q̄ vnaq̄ꝫ res tanti hr̄ q̄nti
hn̄da eſt. Cōſiderem⁹ igit̄ q̄te bonitat͡ꝫ
eſt de⁹ q̄te excellentie eſt ſuꝑ oēm crea-
turā. Et ſicut ei⁹ bonitatē eē ſuꝑexcedē-
tem bonitatē oīs creature cognoſcim⁹
ita ⁊ amem⁹. In hoc erit charitas dei.
videm⁹ em̄ ꝙ dū cognoſcim⁹ aliquā reꝫ
excedere in bonitate excedētez ⁊ magis
valentē. ꝑamam⁹ etiā poſito ꝙ talis bo
nitas nō videať facere ad vtilitatē no-
ſtrā ſicut qn̄ cognoſcim⁹ duos hoies: et
vnū illoꝝ alio virtuoſioꝛē illuꝫ pl⁹ ama-
mus. O kmi q̄s dubitet deū eſſe melio-
rem oī creatura. Certe null⁹ ſane mēt͡ꝫ
Quare magis ḡ nō diligit̄ oī creatura.
et maꝑie qꝛ ad h̄ incitat natura. ꝑcipit
ſcriptura excitat cultura. Incitat ḡ na
tura. Si naturalit̄ amat fili⁹ pr̄em a
quo hꝫ ꝑtem coꝛpis ſui: q̄to magis debꝫ
hō amare deū q̄ coꝛp⁹ ei⁹ et aiam ex ni-
hilo fecit. Aug. Amādus eſt ḡnatoꝛ: ſꝫ
ꝑponend⁹ eſt creatoꝛ. Ecc͡ꝫ. vij. In tota
aia tua dilige eū q̄ te fecit. ⁊ Ber. in ſer
monib⁹. Parū ne tibi inq̄t videť h̄. cogi
ta qualē te fecit Nēpe ſm̄ coꝛp⁹ egregiā
creaturā. ſm̄ aiaꝫ magis imagine cre-
atoꝛis inſignē. rōneꝫ ꝑticipē. btitudinis
eterne capacē. Poꝛro ambo coherere
ſibi fecit artificio incōꝑhenſibili. ſapia
iueſtigabili. nec añ ꝑmeruit q̄ ante nō
fuit nec ſpes retributōis qm̄ bonoꝝ no
ſtroꝝ nō eget. Si q̄s diligēter attendat
q̄tum bn̄ficiuꝫ fuerit ꝙ coꝛp⁹ ei dedit.
Quot em̄ ſunt mēbꝛa in coꝛpe tot bn̄fi-
cia magna inueniet ꝑ quoꝝ mīmo mē
bro pl⁹ deberet hō deuꝫ amare q̄ multi
amāt eū ꝑ cūctis bn̄ficijs q̄ ab eo rece-
perunt. Si q̄s amiſiſſet oculū q̄tum a-
maret eū q̄ illū ſibi reſtitueret. Nec mi-
nus amādus eſt q̄ eū ab initio dedit ⁊ q̄
datū ꝯſeruauit. cū multotiens vtēdo eo
ꝯtra deū eū amittere meruit. Nō min⁹
amād⁹ eſt q̄ dat cappā q̄ q̄ inueterataꝫ
ꝑditā reſtituit. Et ſicut de oculo: ita de
alijs mēbꝛis. Si ꝓo tantuꝫ amādus eſt
q̄ dedit coꝛp⁹ q̄tum amād⁹ eſt q̄ dedit a-
nimā q̄ in infinitū melioꝛ eſt coꝛpe. Si
amiſiſſes vſum rōnis q̄tuꝫ amares eū
q̄ tibi reſtitueret. Quātū ḡ amādus eſt
q̄ tibi rōnem ab initio dedit. Itē ſi me-
ruiſſes moꝛtē ſiue ſepationē aie a coꝛpe
q̄tum amares eū qui tibi remitteret.
Quātuꝫ ergo amād⁹ eſt ille q̄ mirabilit̄
coꝛp⁹ ⁊ aiam ꝯiunxit. et hanc ꝯiūctionē
tibi ſeruauit cū peccādo meruiſſes mul
totiēs moꝛtē. imo infernū. Ber. Valde
mihi oino amand⁹ eſt ꝑ quē ſum: viuo:
ſapio. Dign⁹ plane eſt moꝛte q̄ tibi dn̄e
ieſu recuſat viuere. Ad hoc facit ꝙ ho-
minē fecit ad imaginē ⁊ ſimilitudinem
ſuā. Figura etiā quā hꝫ coꝛp⁹ hūanū in
citat ad amandū deū. Aug. in lib. de di
ſciplina xp̄iana. Beluas de⁹ ꝓſtratas i
faciē dedit paſtū q̄rentes de terra. te in
duos pedes erexit tuā faciē ſurſum at-
tendere voluit nō diſcoꝛdet coꝛ tuū a fa
cie tua. nō hēas faciē ſurſum ⁊ coꝛ deoꝛ
ſum ne mentiaris in domo diſcipline.
Quid ē ſurſuꝫ hr̄e coꝛ niſi diligere dn̄m
deū tuū. dom⁹ diſcipline eſt eccleſia xp̄i.
vt dicit Aug. in eodē li. Via etiā redēp
tiōis incitat ſiue mouet ad dei dilectio
nē. de q̄. ij. Coꝝ. viij. Scitis grām dn̄i
noſtri ieſu xp̄i. qm̄ ꝓpter vos egen⁹ fact⁹
eſt cū eſſet diues vt illi⁹ inopia vos diui
tes eſſetis. Licet multū poſſet hoieꝫ in
citare ad amandū deū ꝙ ipſe eū fecit.
mlťo tñ ampli⁹ dꝫ eū incitare ꝙ ipſe eū
refecit. vñ Ber. in li. de diligēdo deum.
Si totū me debeo ꝑ me facto q̄d addā
ꝑ me refacto ⁊ refecto hoc mō. Nec em̄
tā facile refect⁹ q̄ factus. Si q̄dē nō ſo-
lum de me: ſed de oī quocūq̄ꝫ q̄d factuꝫ
eſt ſcriptum eſt in pš. dixit ⁊ facta ſunt.
At ꝓo q̄ me tm̄ etiā ſemel dicēdo fecit i
reficiendo ꝓfecto ⁊ dixit multa ⁊ geſſit

mira. ⁊ ꝑtulit dura: nec tm̄ dura ſꝫ ⁊ indi
gna. Quid ḡ retribuā dn̄o ꝑ oib⁹ q̄ retri
buit mihi. Idē ſuꝑ cantica. Suꝑ omia
reddit te amabilem mihi dn̄e ieſu calix
quē bibiſti op⁹ redēptiōis nr̄e. Hoc om
nino amoꝛē noſtrū facile vendicat totū
ſibi hoc inq̄ eſt q̄d noſtrā deuotioneꝫ et
blandi⁹ allicit ⁊ iuſti⁹ exigit ⁊ arti⁹ ſtrin
git ⁊ afficit vehementius. Multū q̄ppe
laboꝛauit ſaluatoꝛ: nec in oī mūdi fabri
ca tantū fatigatōis actoꝛ aſſumpſit. in
dictis ſuis ſuſtinuit cōtradictiōes. in fa
ctis obſeruatoꝛes. in toꝛmētis illuſoꝛes
⁊ in moꝛte exꝓbꝛatoꝛes. Idem loq̄ns
de oꝑe redēptōis. Quid adhuc inq̄t doꝛ
mitat tua affectio: imo nō doꝛmitat: ſꝫ
moꝛtua eſt. ſi huic nō r̄ndet bn̄ficio. Et
idē in ſermonib⁹. O duri ⁊ indurati et
obdurati filij adā quos nō emollit tan-
ta benignitas: tāta flāma: tam ingens
ardoꝛ amoꝛis: tam vehemēs amatoꝛ q̄
ꝑ vilib⁹ ſarcinulis tam ꝑcioſas merces
expendunt. O dānati q̄re nō ꝯſideratis
hec oia vt deū diligeret͡ꝫ ⁊ tātas penas
euaderetis. O viuētes apponite coꝛ ve
ſtrum ad hec intelligēda: vt deū ſuꝑ oia
diligatis ne vos deſcendere cū demoni
bus ad infernū ꝯtingat. hoc eſt etiā ꝑce
ptum ſacre ſcripture. et ad hoc tendūt
oēs ꝑdicatiōes nr̄e vt apponatis coꝛ in
dilectione dei. Et hui⁹ amoꝛis ſunt. x.
ſigna. Primū eſt cū aliq̄s libenter cogi
tat de deo. Ubi em̄ eſt amoꝛ ibi oculus
Vñ ſuꝑ illud Io. xx. Dn̄e ſi tu ſuſtuliſti
eū dicito mihi vbi poſuiſti eū. dicit glo.
Non dicit quē: qꝛ hoc in aio agere ſolet
vis amoꝛis. vt quē ſꝑ cogitat nullū aliū
ignoꝛare credit. Sap. vi. Cogitare de
illa ſenſus eſt ꝯſummatus. et loq̄tur de
ſapia increata. Secūdum ſignū eſt cum
aliq̄s eſt libenter in domo dei. Luc. ij.
De anna dr̄ ꝙ nō diſcedebat de tēplo q̄
meruit intereſſe ꝑſentationi dn̄i in tem
plo. Et xp̄s cū eſſꝫ annoꝝ. xij. inuēt⁹ ē i tē
plo. Luc. ij. Qui matri ſue ⁊ ioſeph ait
Neſciebatis qꝛ in his q̄ patris mei ſunt
opꝫ me eſſe. Et ſuꝑ illud Math. xxi. In
trauit ieſus in tēplū. dicit glo. Ingreſſ⁹
vrbem ꝑmo tēplum adijt dans foꝛmaꝫ
religionis vt quocūq̄ꝫ im⁹ ꝑmū domuꝫ
oꝛonis ſi ibi eſt adeam⁹. Chꝛy. ꝓpꝛium
erat boni filij vt veniēs ꝑmo ad domuꝫ
curreret patris. tu aūt imitatoꝛ xp̄i fa-
ctus cū in aliquā ingreſſus fueris ciui-
tatem ꝑmo ante oēm actū ad eccleſiaꝫ
curras. Tertiū ſignuꝫ eſt cū q̄s de deo
vel cū deo loq̄tur. Hoc exemplū in ma
gdalena q̄ xp̄m dilexit multū: cui⁹ verba
q̄ habētur in euangelio vl̄ de deo vel cū
deo fuerunt. Vñ habes Ioh. xi. Dn̄e ſi
fuiſſes hic frater me⁹ nō fuiſſet moꝛtu⁹
Alia tria habes Ioh. pen. Tulerunt
inquit dn̄m meū ⁊ neſcio v. po. euꝫ. Et
paulopoſt. Dn̄e ſi tu ſuſtuliſti eū ⁊c̄. Et
iterū venit maria magdalena annun-
cians diſcipulis. qꝛ vidi dn̄m. i. Pe. iiij.
Si q̄s loq̄tur quaſi ſermones dei. Et
ſuꝑ illud Ro. viij. Quis nos ſeparabit
a charitate xp̄i dicit Chꝛy. Hic aman
tiuꝫ mos eſt vt amoꝛē ſuū ſilentio tege-
re nequeant: ſed amicis et charis ſuis
efferūt ⁊ ꝓdunt. ⁊ flammas infra pect⁹
ſuū cohibere nō poſſunt. enarrant fre-
quentius vt ipa aſſiduitate narrādi ſo
latium amoꝛis ſui capiāt et refrigeria
imenſi ardoꝛis aſſumāt. Quartū cū q̄s
libenter deū audit ⁊ audita ab eo reti-
net memoꝛiter. Luc. ij. Maria conſer
uabat omia verba hec cōferens in coꝛ-
de ſuo. Eiuſdē. x. Sedēs ſec⁹ pedes dn̄i
au. ver. illi⁹. Io. xiiij. Qui hꝫ mā. me. ⁊
ſer. ea. ille eſt qui dili. me. Quintum eſt
cū quis dat libenter ꝑ deo. Cant͡ꝫ. vlti.
Si dederit hō oēm ſubām ꝑ dilectōne
quaſi nihil deſpiciet eā. ⁊ Lu. vij. dicit
de magdalena poſt beneficia ei⁹ enūe-
rata dimittūtur ei pctā multa qm̄ dile-
xit multū. i. Ioh. iij. Qui habuerit ſub-
ſtantiā mūdi hui⁹. ⁊ viderit fratrē ſuuꝫ
neceſſitatē hēre ⁊ clauſerit viſcera ſua
ab eo quomō charitas dei manet in eo
Sextū eſt cum q̄s libēter ꝑ deo patitur
Ecc͡ꝫ. ij. In igne ꝓbatur aurū ⁊ argen-
tum. hoies aūt receptibiles in camino
humiliatiōis. Ioh. xviij. Calicē quē de
dit mihi pater nō vis vt bibā illū. greg.
in ꝑma ꝑte moꝛal. Bene q̄ppe interro
gat ſi q̄tenus quis veraciter amat. Sep

timũ eſt cũ mãdatis dei aliquis obedit
i. Jo. v. Hec eſt charitas dei vt mãda/
ta ei⁹ cuſtodiam⁹. Itẽ. ij. Jo. i. Hec eſt
charitas dei vt ambulem⁹ ſm mãdata
ei⁹. Joh. xiiij. Si ꝗs diligit me ſer. me.
ſer. Specialiť dicit ſuũ. Jo. xviij. Hoc
eſt ꝑceptũ meũ vt diligatis inuicẽ. Et
maxime amor pauperũ ſignũ eſt diuini
amoris. Illi eñ nõ amanť ꝑpter ſe ſʒ ꝑ
pter deũ. Prouerb. xix. A paupe aũt et
hi quos habuit ſeparanť. In eodẽ. Fra
tres hoĩs paupis oderũt eũ ꝛ amici ꝑ/
cul receſſerũt ab eo. Octauum ſignũ eſt
cũ ꝗs amat q̃ deo placẽt ꝛ odit q̃ deo di
ſplicent. Ad ꝑmũ mouemur exẽplo xp̃i.
Math. xij. Quicũqʒ fecerit volũtatem
patris mei q̇ in celis eſt ille me⁹ frater
ꝛ ſoror ꝛ mater eſt. Ad ſcẽm exẽplo da
uid. Iniquos odio habui. Itẽ q̇ oderũt
te dñe oderã ꝛ ſup inimicos tuos tabe/
ſcebam. Ambr. in exameró. Quid nos
dignũ noſtro referim⁹ creatori cuius ci
bo veſcimur ꝛ diſſimulamus iniurias.
Nonũ eſt cũ ꝗs frigeſcit a ſollicitudine
ꝛ amore mundi. Grego. Tanto frige
ſcit quis a curis ſeculi q̃to ſurgit ardẽ
tius in amorẽ dei. Idẽ iacob qui ange/
lum tenuit vno mox pede claudicauit.
q: qui vero amore ſublimia reſpicit. iã
in hũc mundũ duplicib⁹ deſiderijs ince
dere neſcit. Decimũ ſignũ eſt cuʒ aliꝗs
magnũ honorẽ exhibet miſtris dei. Nã
ſicut qui eos ſpnit xp̃m ſpernit. Math.
x. Sic qui eos honorat deuʒ honorat.
Eccl. vij. In omĩ virtute tua dilige deũ
qui te fecit ꝛ miniſtros ei⁹ ne derelinq̃s
honora deũ ex tota aĩa tua ꝛ honorifi/
ca ſacerdotes. Per iſta igiť decẽ ſigna
cõiecturari poſſum⁹ aliquẽ diligere deũ
q̃ð precipit ſcriptura. Math. xxij. Dili
ges dñm deuʒ tuũ ex toto corde tuo ꝛc̃.
Excitat ẽt cultura. i. viſio clara ꝛ frui/
tio in prima q̃ nobis ꝑmittũtur ex tali
dilectione. i. Cor. ij. Oculus non vidit
nec au. aud. nec in cor hoĩs aſcen. q̃ pre
pa. de⁹ his q̇ diligũt eũ. Eſa. ſo. lxiiij. di
ciť. A ſeculo nõ audierũt neqʒ auribus
ꝑceperũt ocul⁹ nõ vidit de⁹ abſte. q̃ ꝑpa/
raſti expectantib⁹ te. Jac. i. Btũs vir q̇

ſuffert tẽptatõeʒ qm̃ cũ ꝓbat⁹ fuerit ac/
cipiet coronã vite quã reddet de⁹ diligẽ
tibus ſe. Miruʒ eſt quõ amor nr̃ a deo
euadere põt: q: ſi venalis ẽ null⁹ deo ca/
rius emet. Dabit eñ ꝑ illo regnũ celo/
rũ. ſi eſt ad dandũ null⁹ dignior eſt eo q̃
de⁹ cũ ipe ſit ſumme bon⁹. Vñ nulli po/
tius debuit dari q̃ ei. Si vero violẽtiã:
null⁹ maiorẽ violentiã ꝑ eo fecit q̃ ipſe
Petit eñ cũ gladio euaginato. Aut eiʒ
eũ amabis aut eterna morte interficie
ris. In pſ. Niſi ꝯuerſi fueritis ab amo
re. ſ. mũdi ad amorẽ dei. gladiũ ſuuʒ vi/
brauit. Quot ligna bñficiox ſuox appo
ſuit. de⁹ ad hũc ignẽ amoris accendẽdũ
in nobiſ ꝗs poſſet narrare. Ex defectu
igiť hui⁹ amoris erũt hoĩes dãnati inui
dentes ꝛ dolẽtes de tanta dei bonitate.
cui⁹ recordatio erit eis maxima pena.
Scd̃o inuidebũt puritati angelox. co/
gita ꝙ ſi inuideãt deo ꝙ inuidebũt toti
ei⁹ curie. ſicut qñ ꝗs inuidet ꝛ dolet deꝓ
ſperitate alteri⁹: etiã inuidet ꝛ dolet de
ꝓſperitate ſue dom⁹ ꝛ familie. ꝛ eſt ſibi
magna pena videre ei⁹ pulcrã ꝛ morige
rataʒ vxorẽ honeſtos filios ꝛ filias ꝛ ce/
tera q̃ ad ip̃m ꝑtinent. Sic erit in dam
natis reſpectu familie dei et ſuox de q̃
ſunt btiſſimi angeli. Et certe hec erit
magna malicia ꝛ indurata iniq̃tas in
videre illis q̇ tot bñficia ipſis dãnatis
ꝯtulerũt. Et hoc illis erit in penã q̇ hic
ipſis beatiſſimis angelis nullã reuerẽ/
tiã fecerũt. ſʒ corã eis inuerecũde pecca
uerũt nullã deuotionẽ ad eos habuerũt
eis regratiando de bñficijs cõceſſis. O
chariſſime cõſidera dignitatẽ tuã: de q̃
Hierony. Magna eſt dignitas aĩax vt
vnaq̃qʒ hẽat ab ortu natiuitatis i cuſto
diam ſui angelũ delegatũ. ꝛ in pſ. An/
gelis ſu. m. ã. de te vt cuſt. te is o. v. tuis.
vñ Ber. loquẽs de hoc ꝟbo. Quantã in
quit dʒ tibi hoc ꝟbũ inferre reuerẽtiaʒ:
afferre deuotionẽ: ꝯferre fiduciã. Re/
uerentiã ꝑpter p̃ñtiam: deuotioneʒ ꝑpť
beniuolentiã. fiduciã ꝑpter cuſtodiam
Itẽ idẽ Ber. loquens de illo ꝟbo. Eſa.
lxij. Sup muros tuos hieruſalẽ ꝯſtitui
cuſtodes. Benign⁹ es inq̃t qm̃ nõ es cõ/

tẽtus noſtrox fragilitate murox ſʒ ip̃is
hoĩm cuſtodib⁹ angelicã cuſtodiã ſup/
ponis. Ad idẽ ꝑtinet illud Math. xviij.
Videte ne ꝯtẽnatis vnuʒ ex his puſillis.
Angeli eñ eox in celis ſemꝑ vident fa.
patris. m. q̇ in ce. eſt. Itẽ ad heb. i. Nõ/
ne oẽs ſunt adminiſtratorij ſp̃us in mi
niſteriũ miſſi ꝑpter eos q̇ hereditatem
capiũt ſaluť. ꝛ Luc. xvi. Factum eſt vt
moreref mẽdicus ꝛ por. ab angelis in ſi
nũ abrahe. ꝛ multa beneficia alia nob̃
ab angelis cõferũtur. ꝑpter q̃ debemus
eos reuereri amare: ꝛ in deuotõe habe
re ꝛ ſpãliter angelũ cuſtodẽ noſtrũ ne i
grati apud deũ ꝛ ipſos angelos ſimus:
ꝑpter hm̃õi pctm̃ ꝛ alia mortalia mul/
ti dãnabũtur: ꝛ tñ tales dãnati inuide/
bunt angelis ꝛ eox glĩe: ꝛ talis inuidia
erit pena ſicut eſt pena iuido videre bo
nuʒ illi⁹ cui inuidet. Tertio inuidebit
ſanctox ſocietati. vñ q̃rit Bona. diſt. v.
iiij. q. iij. Vtrũ dãnati mallẽt oẽs dãna
tos eſſe: q̃ quo ſdã dãnatos: quo ſdã be
atos dicit. ꝙ ideo ad ſatiandã ſuã im/
piſſimã emulationẽ ꝛ odiũ vellẽt nulloſ
eſſe beatos. imo miſeros. Et q: nec ip
ſi ad beatitudinẽ poſſunt ꝑtingere: nec
alios pñt a ſtatu btitudinis amouere.
Idõ in ſemetipſis vehemẽter tabeſcunt
ꝛ ꝯfunduntur. Cõcedendũ ergo eſt ꝙ
gñaliter loquẽdo mallent oẽs eſſe miſe
ros q̃ ipſis exiſtentib⁹ miſeris aliquos
eſſe beatos. Et ſi obijciť de illo diuite q̇
nolebat fratres dãnari. dicendũ ꝙ quã
uis dãnati in generali nollẽt videre be
atos aliquos: ſed oẽs miſeros. tñ q: ſpe
cialius hñt aliquox amorẽ naturalem
ꝛ priuatũ nollẽt illos dãnari aliiſ exiſtẽ
tibus i ſtatu glĩe: q: ſi illi dãnarenť. ad/
huc tñ maneret emulatio ꝛ occaſio ta/
beſcẽdi ſi nõ ſic eſſet de oibus. Attamẽ
nullos ita diligũt naturaliter. q̃n vellẽt
eos eſſe dãnatos. hoc pacto ꝙ nulli eſ/
ſent beati. vñ q: vidẽt ipſos eleuatos ex
quox ꝯꝑatione ꝯfũdũtur: ꝛ iſti ſunt be/
ati: ꝛ q: hoc obtinere nõ pñt: idõ nõ cõſe/
quũtur inde ſolatiũ. ſʒ hñt inde magnũ
ſuppliciũ. Hec ille. Nec tñ hẽrent mio/
rem miſeriã ſi dãnarenť. Et ponit exẽ/

pluʒ idẽ doc. Sicut inq̃t hõ ſan⁹ in quo
eſt natura bñ diſpoſita appetit cibaria
ſibi ꝯueniẽtia. hõ ꝟo infirm⁹ appetit ea
q̇ nocent q: eſtimat ꝓdeſſe: ſic hũi tanq̃
mẽte ſani appetũt aliox glorificationẽ
q̇ vere eſſet eis ꝓficua ſupple ſi placeret
deo. Dãnati vero hõĩx dãnationẽ quã
eſtimãt ſibi vtilẽ ꝛ delectabilẽ: ſicut inui/
dus alteri⁹ ſubuerſionẽ: attñ ſi eueniret
nõ ꝑpter h̃ miſeria eox decreſceret: im
mo ſuccreſceret. Multa eñ volunt ipij
ꝛ pctõres q̃ ſi obtinerẽt eſſent miſerio/
res. Ad hoc ꝯfirmandũ multũ valet au
ctoritas Augu. in. ij. c. vbi dicit. ꝙ ira:
odiũ: ꝛ ceſſitas in dãnatiſ excreſcet. hec
ille. O miſeri dãnati: o pena crudelis i
uidie in deuʒ: ãgelos ꝛ ſctõs. Vidiſti ne
aliquos inuidos ꝛ dolẽtes de huno alte
rius qui inde murmurãt detrahũt ꝛ ta
beſcũt ſiue deficiũt ꝑ triſticia. Sic erũt
dãnati triſtes de bonis ꝑdictox. O ca/
nes rabidi q̃tuʒ patiemini ex hac inui/
dia. Cogitet hanc penã q̇ põt. Iſta pe/
na q̇ppe debeť inuidis hui⁹ mũdi: quox
maxim⁹ eſt numer⁹ q̇ hic ꝓximos nõ di
lexerũt. Vbi notandũ ꝙ lʒ debeam⁹ dili
gere deũ vt dictuʒ eſt ꝛ nos et ꝓximũ tñ
nõ habem⁹ ſpãle ꝑceptum de amore nr̃i
eo ꝙ amare deũ ſit amare ſeip̃m. Vnõ
Aug. Ille ſolus nouit ſe diligere q̇ deũ
diligit. Siquidẽ ille ſe ſatis diligit q̇ ſe
dule agit vt ſummo ꝛ vero fruať bono.
Idẽ cũ illa dilectione quã de⁹ imꝑat de
beat hõ diligere deũ: ſeip̃m ꝛ ꝓximũ: nõ
tñ ex hoc tria ꝑcepta data ſunt vt intel/
ligatur nullã eſſe dilectionẽ qua q̇ſqʒ di
ligit ſeip̃m niſi q̃ diligit deũ. Ad amorẽ
ꝓximi incitat nos amor quẽ videm⁹ inť
aĩalia irrõnabilia eiuſdẽ ſpẽi. Eccľ. xiij
Oẽ aĩal diligit ſibi ſiſe. Et poſt oĩs ca/
ro ad ſimilẽ ſui ꝯiũgeť. Si lupus ꝛ leo ꝛ
ſerpẽs nõ exercẽt illaʒ ferocitatẽ in aĩa
lia q̇ ſunt ſue ſpẽi quã exercẽt i alia. q̃d
dicenduʒ eſt de hoĩe qui deſeuit in aliuʒ
hoĩem niſi ꝙ ferocior ꝛ crudelior eſt lu
po leone ꝛ ſerpente. Etiam ipſa aqua
que naturaliter habet pugnã cum igne
pacẽ hʒ cũ alia aqua. Scd̃o incitat fra
ternitas naturaľ q̇ ẽ inť hoĩes. Aug. i li.

de doctrina xp̄iana. Si putam⁹ nō eē ꝓximos niſi qui eiſdem naſcūtur parētibus adam ⁊ euā intendam⁹ ⁊ oēs fratres ſum⁹. Voluit de⁹ vnicū hoīez pmo formare ex quo oēs ꝓcederēt vt tanꝙ̄ fratres oēs homies ſe amarēt. Non ſic legim⁹ factū in angelis vel in aīalibus aliis dilectio ē debitū naturale quo vn⁹ hō eſt obligat⁹ alteri a quo debito nullus abſoluit̄ ꝙ̄tūcunqȝ ab eo ſoluat̄. vn̄ ſup illō Ro. xiij. Nemini quicꝙ̄ debeatis niſi vt inuicē diligatꝭ. dicit glo. Augꝭ. Sola charitas eſt q̄ etiā reddita ſp̄ detinet debitorē. Jus cōe generis humani videt̄ ꝯtineri in illis duob⁹ mādatis: qđ ab alio oderꝭ tibi fieri: vide tu ne aliquā alteri facias. Tho. iiij. ⁊ Mat. vij. Quecūqȝ vultis vt faciāt vobis hoīes ⁊ vos eadē facite illis. Tertio fraternitas ſpūalis de qua Augu. in li. de diſciplina xp̄iana. Oēs quidē frēs ſum ꝙ homines ſum⁹ ꝙ̄to magis ſȝ ꝙ xp̄iani ſumus. Ad id ꝙ hō es vn⁹ pater fuit adā vna mat̄ fuit eua. ad id qđ xp̄ian⁹: vn⁹ pater eſt de⁹. vna mater ē eccl̄ia. Hec fraternitas tāto eſt melior fraternitate naturali ꝙ̄ meliorez hȝ patrē deum. Math. xxiij. Patrem nolite vocare vobis ſup terrā. vn⁹ eſt em̄ pr̄ vr̄ q̄ in cel̄ ē. Quarto exēplo xp̄i q̄ tm̄ hoīez dilexit vt ꝓ ei⁹ redēptōe mori voluit. Hoc exēplo angeli: qui a deo amāt hoīem vt cuſtodiāt eū in oībus viis ſuis. Amād⁹ eſt autē xp̄ian⁹ ſicut xp̄s amauit nos. ſ. amore gratuito: amore recto: amore diſcreto: amore vehemēti: amore fructuoſo: amore ꝑſeuerāti. Ois igit̄ amor tal̄ deerit a dānatis ⁊ erūt in inuidia ꝑpetua ⁊ dolore ⁊ triſticia de oīȝ ſcōꝝ ſaluatione. O ꝙ̄ grauis pena vbi mater inuidebit filio ⁊ dolebit de ei⁹ ſalute: ⁊ fili⁹ de patre ⁊ matre ſic ꝙ vellet ipos ſecū dānari vt dictū eſt. Quarto dānati inuidebūt puulorꝝ pene leuitati. Iſti erūt valde multi q̄ in vteris matrū mortui ſunt aut ante baptiſmū: aut tp̄e circūciſiōis añ circūciſionē ⁊ breuit̄ quotquot moriūtur in ſolo pctō originali dānabunt̄ ſic ꝙ nūꝙ̄ videbunt deum glorifice nō tamē patiētur penā ſenſitiuā. vn̄ Aug. in li. de fide ad Petruȝ ait. Firmiſſime tene ⁊ nullaten⁹ dubites: nō ſolum homines iam rōne vtentes. verūetiā puulos qui ſiue in vteris matrū viuere incipiūt ⁊ ibi moriūtur ſiue de matrib⁹ iaȝ nati ſunt ſine ſacramēto ſancti baptiſmatis qđ datur. In noie pa. ⁊ fi. ⁊ ſpi. ſan. de hoc ſeculo trāſeūt ignis eterni ſempiterno ſupplicio puniēdos. q: ⁊ ſi pctm̄ ꝓprie actōis nullū habuerūt: originalis tm̄ pcti dānatōem carnali ꝯceptione ⁊ natiuitate traxerūt. hec Aug. Que auctoritas qualr̄ ſit itelligēda vide in. q. de malo ſcti Tho. xiiij. art. ij. ad primū. ibi em̄ cū ſequenti. ar. iij. pulchra habētur Alexāder aūt de Hal̄ in ſcđo dicit. ꝙ lȝ in igne ſint eterno ab illo tm̄ nō patiētur ſicut ⁊ dānati ꝓ ꝓprio peccato. vn̄ aliter eſt in igne ferrū: alit̄ manus hoīs: quia ferrū nō patitur. ſȝ manus patit̄. Sic erat de puulis vt de ferro. Exēpluȝ hui⁹ habem⁹ Dan. iij. In tribus pueris q̄ ambulabant in medio flamme laudātes deū ⁊ bn̄dicētes dn̄o ⁊ non tetigit eos oino ignis: neqȝ ꝯtriſtauit: nec quicꝙ̄ moleſtie intulit. Sic eſt ſnīa doctorꝝ ꝙ puuli in originali nūꝙ̄ patiētur. Sup iſtis inuidebūt danati patientes penas horribiles: imo credi pōt ꝙ etiā inter ſe inuidebūt. ⁊ ipſis demonib⁹ deſiderātes ipſis maiores penas. Et quia deſideriū ſue inuidie nullū ſortiet̄ effectū valde dolebūt. Et hec pena maxie debetur his patrib⁹ ⁊ matrib⁹ q̄ ſuo malo regimie interficiūt ꝑuulos in vteris matrū. q̄ etiā occidunt añ baptiſmū: aut flumine necāt vel aliter. Et vere crudeliſſima mater ē que ꝓpriū filiū iugulat q̄litercūqȝ ipm̄ cōcepit. hoc nūꝙ̄ beſtia faceret. quō ḡ mat̄ hoc pōt facere. Nōne dȝ magis timere deū quē offendit interficiēdo natū ſuū: ꝙ̄ quācūqȝ mundanā verecūdiā. Vere ſic. Rm̄i diligam⁹ deū ⁊ ſic nosipſos diligem⁹ ⁊ ꝓximū ſiue angelos in eorꝝ p̄ſentia a pctis abſtinēdo ſiue hoīes poſſibiles ad ſalutē. Hec eſt cogitatio q̄ debem⁹ cognoſcere deū et ꝓximū. ſ. amo-

re recto ⁊ honeſto. Jđ de hoc nō obſuātibus dicit̄. Conuertant̄ in inf. ⁊c̄.

Exta pena ſpūalis

in dānatis erit timor pene Vn̄ grego. Hic flāma que ſuccēdit illuminat illic ignis crucians obſcurat. hic met⁹ amittit̄ cū tolerari incipit qđ timebat̄ illic dolor dilaniat ⁊ pauor anguſtat. Horrendo igit̄ mōtūc erit reprobis dolor cum formidine. Vn̄ iſte timor erit q̄druplex: q:

Primo timebūt iudicē ſupnum.
Secūdo cuneum fraternuȝ.
Tertio demones horribiles
Quarto penas terribiles.

¶ Primo igit̄ timebunt iudicē ſupnum Cogita ſi potes quanta pena ⁊ quāto dolore torq̄tur puer in ſchola ſentiens ſe delinquiſſe ⁊ videns magr̄m iratum cū virgis delicatis ⁊ ſcindentib⁹ volentem ipm̄ verberare. Plus adhuc latro timet adiudicat⁹ ſuſpendio vidēs patibulum: ita vt etiā aliqn̄ quaſi exāminis deficere videat̄. Vere talis timor quaſi nihil eſt ad illū timorē quē dānati patiētur: vidētes iudicē iratuȝ. De forma iudicis habet̄ in magiſtro. diſ. xlviij. iiij Vbi dicit̄ ſic. In forma vtiqȝ ſerui iudicabit vt videāt mali in quē pupugerunt xxxvij. ⁊ xij. ⁊ Apoca. i. Diuinitatem vero illi⁹ mali nō videbūt. Vn̄ Eſa. xxvi. Tollat̄ impi⁹ ne videat gl'iam dei. humanitatē videbūt vt timeāt. diuinitatē vero nō ne gaudeāt. diuinitas eniȝ ſine gaudio videri nō pōt. hec ille. Et in ſi. ca. ij. Apparebit terribilis impiis ⁊ mitis iuſtis. Erit em̄ timor malis: ⁊ lumē iuſtis. apparebit terribilis. i. terrorem eis incutiet: hoīs delectationē ſicut ideȝ ſol ſanis oculis delectabilis eſt. egris vero odioſus. Et ca. v. Virtuteſqȝ celorꝝ ⁊ angeli dn̄r moueri nō motu damnationis vel aliqua ꝑturbatione pauoris: ſȝ quadā admiratōe eorꝝ q̄ viderint Vn̄ Job. xxvi. Colūne celi pauēt aduētuȝ ei⁹. Jđ dr̄ Dies illa dies ire ca. ⁊ mi. di. ma. ⁊ a. valde. Sopho. i. Juxta ē dies dn̄i magn⁹ dies ire. di. illa dies tribu- ⁊ anguſtie. dies ca. ⁊ miſ. dies tenebrarūȝ ⁊ caliginis. dies nebule ⁊ turbinis. O ꝙ̄ tremēda eſt dies talis. Jđ tremēs tota eccleſia cantat frequēter: Libera me do. de mor. eter. in die illa tremēda Et felix ē q̄ illū diē p̄cauet. iux̄ ꝯſiliū ſapiētꝭ Eccl. vij. diē malā p̄caue. Iſte timor debet̄ illis q̄ hic timere deum noluerūt. Sūt aūt ſex ſp̄ēs timorꝝ. ſ. timor mūdanus: hūanus: ſeruilis: naturalis: initialis: filialis: ſiue reuerētialis. Sȝ timor filialis eſt ille quo timet̄ de⁹ nō ꝓpter cōmodū: vel incōmodū: vel alias ꝯditiōes timentis: ſȝ ꝓpter ꝯditōes ei⁹ q̄ timet̄: vt cū q̄s timet deū offendere ꝓpter amorē quē hȝ ad eū ex bonis ꝯditionib⁹ ei⁹ Vn̄ ꝓcedit tal̄ timor ex amore: ⁊ iđ dr̄ filialis. ⁊ iſte eſt timor q̄ viros ſolet multum ſanctos cruciare de pctīs p̄teritiſ. Sūt em̄ certi multi q̄ peccauerūt ⁊ neſciunt ſibi pctā remiſſa: q: neſcit hō vtrū odio vel amore dign⁹ ſit. Eccl. ix. Exemplū de abſalō. ij. Reg. xviij. Qui erat in magna anguſtia ex hoc ꝙ nō erat cert⁹ de remiſſiōe p̄me offenſe. Et ad hoc inuitat ſcriptura. dicit Eccl. v. De ꝓpiciatu pctōꝝ noli eſſe ſine metu neqȝ adiicias pctm̄ ſup pctm̄. ⁊ ne dicas miſeratio dei magna multitudis pctōꝝ meorꝝ miſerebitur. Miſericordia em̄ ⁊ ira ab illo cito ꝓximāt ⁊ in pctōres reſpicit ira illi⁹. Nō tardes ꝯuerti ad dn̄m ⁊ ne diſferas de die in diē. ſubito em̄ veniet ira illi⁹ ⁊ in tp̄e vindicte diſperdet te. Item iſte timor multū cruciat bonos etiā de p̄teritis opibus: q: neſciūt vtrū placuerunt deo. Eccl. ix. Sunt iuſti atqȝ ſapientes ⁊ opa eorꝝ in manu dei. Et tm̄ neſcit hō vtrū ⁊c̄. ſed oia in futurū ſeruantur incta. Exemplum in vitis patrū de quodā ſancto p̄re q̄ cū videret̄ timere de morte q̄ſierūt ab eo fratres an timeret. Et ipſe rn̄dit in hūc modū. Seruaui mādata dei iuxta poſſe meū: ſȝ hō ſū ⁊ neſcio vtrū opa mea placuerīt deo an nō. ⁊ iđ nō ſum ſecur⁹ donec veniā ante eū. Itē iſte timor eſt q̄ multū bonos cruciat de pn̄ti. Timēt em̄ ꝯtinue ne in aliquo ope forte oculos ſue maieſtatꝭ of-

fendāt: ſicut famul⁹ diſciplinat⁹ aſſiſtēs
corā regia maieſtate eſt in timoꝛe cōti⸗
nue. Exemplū de Job. ix. Verebar om
nia opa mea ſciens ꝙ nō pceres delin⸗
quenti. Ad hūc timoꝛē videt̄ inuitare.
pſ. di. Seruite dn̄o in timoꝛe. Innuēs
ꝑ hec v̄ba ꝙ in ipſo ope ſeruitij ſemꝑ ti
mere debem⁹. Itē iſte eſt q̄ etiā eos mlt̄
tum cruciat de futuro: q2 nō ſunt certi.
ān foꝛte finaliter cadāt in aliquā ei⁹ of
fenſam: q2 neſcit hō finē ſuū. Eccl. ix.
Exemplū de ſene q̄ audiens caſum al⸗
terius ſancti viri timēs illud de ſe dixit
cōdolendo illi ⁊ timendo ſibi. Ille heri
⁊ ego hodie. Iſte eſt q̄ eoſdē multū cru⸗
ciat de occultis. Sciūt eñ ſm apl̄m. i.
Coꝝ. iiij. ꝙ q̄uis nō ſint ſibi in aliquo
cōſcij de pctō. tñ nō iō iuſtificati: ⁊ iō ti⸗
ment ne aliqđ occultū habeant qđ deo
diſpliceat. Exemplū de Dauid q̄ ſic ti⸗
mens exclamauit dicēs. Delicta q̄s in⸗
telligit ab occultis meis mūda me dn̄e
Itē iſte eſt q̄ facit eos aſſidue ſollicite
ſe mūdare de maculis venialib⁹ exēplo
ſponſe q̄ ſollicite purgat ſe ab oībus im
mūdicijs: etiā q̄ credit ſponſo diſplicere
Et hoc eſt qđ dicit apl̄us. ij. Coꝝ. vij.
Perficientes ſanctificationē in timoꝛe
dei. hec eñ pfecta ſanctificatio cum nō
ſolū a maioꝛib⁹ ſed etiā a minoꝛib⁹ aīa
ſanctificatur. Itē iſte eſt q̄ frequēter fa
cit timere offenſam vbi nō eſt. Grego.
Bonarū mentiū eſt ibi culpā agnoſce⸗
re. i. timere vbi culpa nō eſt. Exemplū
in hyſtoꝛia triptita. li. vij. Vbi dr̄ ꝙ cū
iulianus apoſtata impatoꝛ feciſſet in
quodā magno feſto ante ſeipm̄ ponı va
ſa vt moꝛe imperiali ad honoꝛē ſuū th⁹
imponeretur fecit ad hoc vocari quoſ⸗
dam xp̄ianos ydolis iuxta occultatis q̄
eū ſimplici aīo ad honoꝛem impatoꝛis
thus piecıſſent: nihil de illis idolis ſciē
tes imꝓperarūt eis ydolatre ꝙ thus
ydolis ſacrificaſſent: qđ illi aduertētes
exclamauerūt petētes ſibi dextras am⸗
putari: lȝ nihil feciſſent in reuerentiā
ydoloꝝ. Iſte eſt timoꝛ q̄ om̄e malum ex
cludens ꝓpter eū nō dimittit qn̄ dei fa⸗
ciat voluntatē. Eccl. xxxiiij. Qui timet
deū nihil trepidabit ⁊ nō pauebit. Ti⸗
mētis dn̄m btā eſt aīa ei⁹. Et ſequitur
Oculi dn̄i ſuꝑ timētes eū. Et. i. ca. Ti
moꝛ dn̄i glā ⁊ gl̄iatio ⁊ leticia ⁊ coꝛona
exultatiōis. Timoꝛ dn̄i delectabit coꝛ.
Timēti deū bene erit in extremis: ⁊ in
die defunctiōis ſue bn̄dicet̄. Timoꝛ dn̄i
expellit pctm̄. nā q̄ ſine timoꝛe eſt nō po
teſt iuſtificari. Et. ij. ca. Qui timēt dn̄ȝ
inq̄rent q̄ bn̄placita ſunt illi: ⁊ q̄ diligūt
eū replebūtur lege ipſi⁹. Qui timēt dn̄ȝ
cuſtodiūt mādata illi⁹ ⁊ patiētiā habe⸗
bunt vſq3 ad inſpectionē illius dicētes:
Si pniam nō egerim⁹ incidem⁹ in ma
nus dei ⁊ nō in man⁹ hoim. Et pſ. Be
atus vir q̄ timet dn̄ȝ in mā. e. cu. nimis,
i. valde. Iſte igr̄ tioꝛ eſt filialis quo ni⸗
hil derelinquit̄ eoꝝ q̄ ꝑtinent ad ſalutē.
Exēplo Tho. i. ca. qui nec ꝓpter timo
rem moꝛtis nec rerū dimittebat moꝛtu
os ſepelire. Dānati vero hoc timoꝛe ca
ruerūt: ⁊ iō timoꝛe ſeruili ꝑpetuo time⸗
būt. Credendūq3 eſt ꝙ ad maioꝛem cu
mulū ſue dānatiōis timoꝛ ⁊ terroꝛ tan⸗
tus quo pauebūt in ꝯſpectu iudicis ſem
per manebit in eis. Cogita q̄ꝫto timo⸗
re terret̄ latro vidēs iudicē volentē eū
ad moꝛtē cōdēnare: ſed vere maioꝛi ti⸗
moꝛe ſine cōparatione timebūt dānati
vidētes iudicē. ſ. xp̄m eos cōdēnantē ad
ꝑpetuā inferni penā. ⁊ dicentem illud
Math. xxv. Diſcedite a me maledicti ī
ignē eternū q̄ pa. eſt diabolo ⁊ āgelis ei⁹.
Timebūt ſcđo dānati cuneū fraternū
i. ſocietatē tot dānatoꝝ hoim: q2 vt di⸗
ctum eſt pluries multū affligent̄ ex tan
ta ſocietate. ſicut timēt incarcerati cū
multis alijs ex quibus ſciūt penā carce
ris augmentari. Nam ſi poneretur plu
res infirmi fetidiſſimi ⁊ calidiſſimi in
vno carcere: tūc q̄ꝫto plures eſſent tāto
plus timerēt hi qui illic eſſent ponendi
ſic erit de carcere infernali: imo etiam
hoies dānati tā erūt hoꝛribiles ad vidē
dum ꝙ vnuſquiſq3 pauebit aliū videre.
Vñ ſicut hō deſigurat⁹ vel moꝛtu⁹ quat
tuoꝛ vel q̄nq3 dieb⁹ īfert timoꝛē magnū
ita vt etiā aliq̄ q̄ſi ꝑdant ſenſum ⁊ ma⸗
xime inopinata viſiōe alicu⁹ terribilis

ſic dānati ex viſiōe: mutua maxie time⸗
bunt ad augmentū ſue dānatōis. Eſa.
xiij. Vnuſquiſq3 ad ꝓximū ſuū ſtupebit
facies ꝯbuſte vult⁹ eoꝝ. ⁊ Eccl. xxi. Pa
uoꝛ opantib⁹ iniq̄tatē. De iſto pauoꝛe
etiā dictū eſt in ſexta pena coꝛpali. vide
tur tñ magis timoꝛ ꝑtinere ad penam
ſpūalē q̄ coꝛpoꝛalē: q̄uis etiā pauoꝛe:
ſiue timoꝛe rei viſe coꝛpaliter ſenſus im
mutent̄ patiēdo: ſȝ ille tioꝛ ſpūalis po⸗
terit magis cāri ex viſiōe aīe turpiſſime
ex defoꝛmitate pcti. Legim⁹ eñ in vitis
patrū ꝙ cū q̄dā ſenex ambularet ꝑ here
mū: adiūxit ſe ei āgel⁹ in ſpecie hūana.
Cū aūt veniſſent ad quoddā cadauer
ſene obturāte nares ſuas ꝓpter fetoꝛē
angelus nō obturauit. Euntib⁹ vltra ob
uiauerūt cuidā iuueni angelo aūt obtu
rante nares ſenex nō obturauit: q̄ dixit
angelo In p̄ſētia cadaueris nares non
obturaſti: ⁊ in p̄ſētia iuuenis obturas.
Vñ h̄. Dixit ei angel⁹. Iſti fetoꝛes coꝛ
poꝛales nō ledūt nos: ſȝ pctā hoim illa
fetēt nobis. Vñ tolerabili⁹ fetet canis
putridus hoibus q̄ aīa peccatrix ange
lis. In inferno igit̄ vbi aīe ſe mutuo vi⸗
debūt ſiue intelligēt nō obſtāte coꝛpoꝛe
vna infert alteri ⁊ fetoꝛē ⁊ timoꝛē. Et
iſta pena timoꝛis debet̄ illis q̄ hic ꝓpter
hoim timoꝛē ⁊ verecūdiā dimittūt bn̄ a
gere ⁊ ſaluti ſue ꝓuidere Et iſte dici po
teſt timoꝛ human⁹ quo ducti hoies ma
gis eligūt malū aīe q̄ coꝛpus. ſicꝫ ille d̄
quo dr̄ ꝙ eūdo ad foꝛū poꝛtabat ſotula
res in collo magis eligēs ledere pedes
q̄ ſotulares. magis eñ aliq̄ timet ꝑde⸗
re bona rerū mundanaꝝ q̄ coꝛpis imo
q̄ aīe. Quot ꝯmittūt pctā etiā ꝑ vno de
nario iurādo ⁊ piurādo. de⁹ nouit. Cō
tra hūc timoꝛē dicit xp̄us. Mat. x. No⸗
lite timere eos q̄ occidūt coꝛp⁹. aīā āt
non p̄nt occidere. Sȝ poti⁹ eū timete q̄
pōt aīam ⁊ coꝛp⁹ ꝑdere in gehēnā. Iſte
igit̄ eſt mal⁹ tioꝛ. ⁊ iō ducit ad aliū ma⸗
ioꝛē timoꝛē. Tu eñ ſcis q̄ꝫta pena ſit eſ
ſe in timoꝛe alicu⁹ hois. Credo eñ ꝙ
oēs aliq̄ñ aliquē timuerūt ⁊ ex inſpera
rato territi ſunt. ⁊ ſi ille terroꝛ ſiue tioꝛ
duraret: nūq̄ in h̄ mūdo gauderēt. Co
gita igit̄ q̄ꝫta pena ſit dānatis eſſe in ꝑ⸗
petuo pauoꝛe ⁊ timoꝛe alioꝝ dānatoꝝ.
Tertia pena timoꝛis erit ex viſiōe de⸗
monū. Et lȝ etiā ſit dictū d̄ viſiōe demo
nū in ſexta pena coꝛpali: verūtñ etiā vi
debūtur ſpūaliter. Vñ ſicut aīe btōꝝ vi
debūt deum clare: ⁊ eo fruētur ⁊ gaude
būt: ita aīe dānatoꝝ videbūt demones
ꝑ intellectū. ⁊ iſta viſio ſpūalis eis inſe
ret magnū timoꝛē. Experimur eñ ꝙ
noīatio ei⁹ infert timoꝛē: q̄ꝫto magꝭ ei⁹
viſio ſpūalis. Et iſta pēa erit his q̄ no⸗
lunt eū hic timere: ſȝ acq̄euerūt ſuis tē⸗
ptationib⁹ ⁊ ꝯſilijs ſuis ſequēdo malas
ſocietates: ita ꝙ nec habuerūt timoꝛē
ſeruilē: q̄ eſt cū q̄s nō amoꝛe iuſticie: ſȝ
timoꝛe gehēne vel alteri⁹ pene abſtinet
a malo vel facit aliqđ bonū. Talis fu⸗
it pharao q̄ cū flagellabat̄ dimittebat
ppl̄m: ſȝ q̄ñ tolerabat̄ nec dn̄m cog̃ſce⸗
bat nec ppl̄m dimittebat: ſicut pȝ Exo.
ca. viij. Talis fuit antioc⁹ q̄ infirmi⸗
tate flagellat⁹ oꝛabat dn̄ȝ. ij. Mach. ix.
Vbi dr̄. Suꝑbe locut⁹ eſt venturū ſe hie⸗
roſolymā ⁊ ꝯgeriē ſepulcri iudeoꝝ eum
facturū: ſȝ q̄ vniuerſa ꝯſpicit dn̄s de⁹ iſ⸗
rael ꝑcuſſit eū inſanabili ⁊ inuiſibili pla⸗
ga: ita vt coꝛpe impijmes ſcaturirēt odo
re ēt illi⁹ ⁊ fetoꝛe exercit⁹ g̃uaret̄. et cū
nec ipe iā fetoꝛē ſuū ferre poſſȝ. ita ait
Iuſtū ē ſubditū eē deo ⁊ moꝛtalē ñ paria
deo ſentire. Oꝛabat āt h̄ ſceleſt⁹ dn̄m a
quo nō eēt miāā ꝯſecutur⁹: ⁊ ciuitatē ad
quā feſtinans veniebat vt eā ad ſolū de
duceret: ñ optat liberā reddere. Et ibi
multa ꝓmiſſa ⁊ vota ponūtur. Et ſeq̄t̄
in fi. ca. Igitur homicida ⁊ blaſphem⁹
peſſime ꝑcuſſus. ⁊ vt ipe alios tractaue
rat ꝑegre in montib⁹ miſ̄abili obitu vi⸗
ta funct⁹ eſt Et h̄ q2 ſolo tioꝛe pene mo
uebat̄. Tales erūt iudei ples q̄ tioꝛe pe
ne legē ſeruabāt: qb⁹ xp̄iani multū vidēt̄
peioꝛes q̄ nec timoꝛe nec amoꝛe ſeruāt
legē quā amoꝛe ſeruare deberēt. Sȝ a⸗
lij timoꝛe ſeruili ſunt ſicut pirate q̄ vidē
tes tēpeſtatē faciūt vota ꝯfitent̄ ⁊ ꝓmit
tunt mirabilia. ſȝ ſtatim ceſſante tēpe⸗
ſtate redeūt ad ludos ⁊ blaſphemias ⁊
alia mala ꝯſueta. Tales ſūt iterū ſicꝫ

poꝛcis ⁊ canibꝰ qui percuſſi fugiunt de
domo ad hoꝛã: ſed ſtatim reuertũtur ⁊
faciũt tedia ↄſueta. Idem ſunt ſimiles
cuidam ruſtico truſatoꝛi. de quo dr̃. ꝙ
cũ duceret vaccã ⁊ vitulũ ad montẽ ſcti
michaelis iter fines britãnie ⁊ Noꝛmã
nie ⁊ videret venire fluxus maris excla
mauit dicẽs. O beate michael libera me
⁊ dabo tibi vitulũ. Liberatꝰ ãt dicit ſic
Beatus michael bene erat fatuꝰ ſi cre
debat ꝙ darẽ ei vitulũ meum. Et ecce
iterꝝ fluxꝰ quaſi inuoluẽs eũ ⁊ exclama
uit dicens. O beate michael libera me
⁊ ꝓmitto tibi vaccã ⁊ vitulũ. Libera-
tus autẽ dixit. O michael michael nec
vitulũ nec vaccã habebis. Cum aũt ſic
quaſi ſecurus incederet: ecce iterꝝ fluxꝰ
inuoluẽs ⁊ ſuffocans eũ ⁊ vaccã ⁊ vitu
lum. Sic multi in neceſſitatibꝰ aut in
firmitatibꝰ multa ꝓmittũt ꝙ ſcꝫ bñ vi
uent reſtituẽt ſi habent de alieno. vota
faciũt: ſed ſani vł poſt periculũ nihil fa
ciũt. ⁊ ideo quãdo credũt ſecure viuere
ſuperuenit moꝛs ⁊ inuoluũtur cũ ſuis
pctis in infernũ. quia nec ſe emẽdaue-
runt nec reſtitutiõem fecerũt: aut vota
ſoluerũt. iuxta illud. i. Theſſ. v. Cum
eñ dixerũt pax ⁊ ſecuritas: tũc repenti
nus eis ſupueniet interitꝰ ſicut doloꝛ in
vtero habẽtis ⁊ non effugiẽt. Et ibi lo
quit̃ apl̃s de die iudicij dicẽs. Dies dñi
ſicut fur: ⁊ ita i nocte veniet. Et poteſt
etiã intelligi de die moꝛtꝭ. Notandũ au
tem ꝙ iſte timoꝛ ſeruilis ſm̃ ſe nõ ẽ pec
catũ ſicut mũdanꝰ ⁊ hũanus. Non eniꝫ
eſt malũ in ſe cauere a pctõ ꝓpter timo
rem pene. ſed tñ ſemꝑ eſt cũ pctõ. Un-
de Aug. ſuꝑ illo ꝟbo. Cõfige timoꝛe. t.
c. me. dicit de tali. Uiuit in hoĩe peccã
di volũtas. ⁊ ſequeretur opꝰ ſi ſperare
tur impunitas. Cõſtat autẽ ꝙ peccãdi
volũtas pctm̃ ẽ ꝓpter hoc dicit̃. i. Ioh.
iiij. Timoꝛ nõ eſt in charitate. qꝛ cha-
ritas excludit pctm̃. Et iõ cauere a ma
lo timoꝛe pene tñ attribuit̃ malis. ca-
uere aũt a pctis amoꝛe iuſticie attribu
itur bonis iuxta illos ꝟſus oꝛatij. Ode
rũt peccare mali foꝛmidine pene. Ode
runt peccare boni ꝟtutis amoꝛe: talis

timoꝛ nõ facit euadere penas quas ti-
met. Exemplũ de duobꝰ ſocijs clericis
de quibus dicitur ꝙ ſe multuꝫ diligẽtes
dixerũt adiuicẽ ꝙ qui ꝑmo moꝛeret̃ re-
diret ad alterũ ſi poſſet. Factũ eſt autẽ
vt alter moꝛeret̃ facta ↄfeſſione et rece
pto viatico cum fletu. Poſt aliqđ ꝟo tẽ
pus apparuit ſocio. et q̃ſiuit ſociꝰ quo-
modo ei eſſet. Et reſpõdit ꝙ male. q̃a
dãnatꝰ erat. Et ſocius. Nunqđ ꝓfuit
tibi ↄfeſſio viaticũ ⁊ lachꝛyme quas ef-
fudiſti in extremis. Et ille Non qꝛ oĩa
feci ex ſolo moꝛtꝭ timoꝛe. Ideo dicitur
Prouerb. xi. Iuſticia liberabit a moꝛ-
te. ipſa eſt eñ ſola que facit euadere vi
ſionem demonũ. huiõi timoꝛ non facit
timere filiũ dei. ⁊ per ↄñs heredem re
gni: Non ergo timeamꝰ deũ ſolo tali ti
moꝛe. ſed magis filiali. de quo priꝰ di-
ctum eſt vt euadere valeamꝰ timoꝛẽ il-
lum penalẽ quo demones videbuntur.
Quarto timoꝛ erit in dãnatis ꝓpt̃ pe-
nas vehemẽtes quas patiẽtur. Quãtũ
timeres ſi videres ignẽꝫ in quo opoꝛte
ret te tenere digitũ ꝑ hoꝛã et magis ſi ꝑ
diem. ⁊ adhuc magis ſi totũ coꝛpꝰ ꝑ an
num ⁊ coꝛpus tuũ deficere nõ haberet.
Cogita aũt ſi potes quãto timoꝛe dã-
nati timent q̊ ꝑpetuo ⁊ ſine fine tantũ
⁊ taleꝫ ignẽ patiẽtur. de quo igne dictũ
eſt in prima pena coꝛꝑali. Et nõ ſoluꝫ
ignẽ ſed ⁊ frigus inteñſiſſimũ ⁊ alias pe
nas de quibꝰ dictũ eſt. Quãtũcunqꝫ eñ
ſlent in inferno dãnati ille pene nõ mi
tigabũtur qꝛ in iferno nulla eſt redem
ptio. nulla penaꝝ alleuiatio. ⁊ ideo cuꝫ
quãto timoꝛe poſiti ſunt in inferno tã
to timoꝛe ſemꝑ timebũt. O deꝰ q̃ta pe
na eſt iſta. Sciũt eñ paupes xp̃i ꝙ ti-
ment p̃dones ⁊ raptoꝛes. Uideamꝰ igi
tur kariſſimi quõ iſtum timoꝛẽ poteri
mus euadere. Certe euademꝰ ſi de ti-
moꝛe ſeruili trãſeamꝰ ad iĩtialẽ ⁊ filia-
lẽ. qđ ſic fit. Cũ pctoꝛ audit p̃dicari pe
nam eternã ⁊ territꝰ abſtinet a malis
ſolũ vt vitet penam timet ſeruili timo
re. ⁊ nõ eſt adhuc iuſtꝰ q̃uis abſtineat
a pctõ: qꝛ ſi nõ eſſet pena quã foꝛmidat
nõ abſtineret a pctõ. ⁊ iõ in eo eſt amoꝛ

pcti radicaliter. Iſte dũ abſtinet a ma
lis aſſueſcit ſe bonis: ac per hoc incipit
amare bonuꝫ ⁊ delectari in illo: qđ cuꝫ
cepit amare expelet̃ amoꝛ pcti: qꝛ non
patiũtur ſeſe amoꝛ iuſticie ⁊ amoꝛ pec
cati ſimł. etiã expellet̃ timoꝛ ſeruilis q̃
ſolam penã timuit: ⁊ iam cũ charitate
incipit eſſe timoꝛ initialis q̊ adhuc vnũ
oculũ hꝫ ad penã: ſed alterꝝ hꝫ ad offen
ſam me ↄmittat. Interim bene agẽdo
creſcit charitas. ⁊ ſimul cũ hoc creſcit
timoꝛ offenſe et diminuit̃ timoꝛ pene:
donec totꝰ intuitꝰ animi ſit ad offenſaꝫ
nõ ad penã. ⁊ tũc eſt ꝑfecta charitas: ⁊
tunc expellit̃ timoꝛ initialis ⁊ ſuccedit
filialis cuiꝰ viſus in p̃ſenti eſt reuereri ⁊
timere ne offenſa fiat. Ne ergo icurra
mus timoꝛẽ tentarũ penaꝝ ſaltẽ habe
amus timoꝛẽ initialẽ ad quẽ incutiẽdũ
dicit Ioh. bap. Mat. iij. Uidens mul-
tos phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ venẽtes ad
baptiſmũ ſuũ dixit eis. Progenies vi-
perarũ quis demõſtrauit vobis fugere
a vẽtura ira. Facite ergo fructũ dignũ
pnĩe. iaꝫ eñ ſecuris ad radicẽ arboꝛis
poſita ẽ. Oĩs ergo arboꝛ q̃ nõ facit fru-
ctum bonũ excidet̃ ⁊ in igneꝫ mittetur.
Qui poſt me venturꝰ eſt foꝛtioꝛ me ẽ cu
ius ventilabrũ in manu ſua ⁊ ꝑmunda
bit areã ſuã ⁊ ↄgregabit triticũ ſuuꝫ in
hoꝛreũ. paleas aũt ↄburet igni inextin
guibili. Iſte hꝫ duas alas q̃ date ſ͛t mu
lieri ad volandũ in deſertũ pnĩe. Apo.
xij. Duo p̃dicti timoꝛes. ſ. penaꝝ offen
ſe multas aĩas fecerũt volare ad pnĩaꝫ
Exemplũ de thayde meretrice de qua
dr̃ ꝙ tãte pulchꝛitudis extitit ꝙ mlti ꝓ
pter eã venditis ſubſtãtijs ſuis ad vlti-
mam pauptatẽ deuenirẽt. ſed ⁊ amato
res ſui ꝓ zelo illiꝰ litibꝰ inter ſe ↄſertis
frequẽter thaydis limina ſanguine re
plebãt. qđ cum audiſſet abbas pãnuciꝰ
ſumpto habitu ſeculari et vno ſolido ꝓ
fectus eſt ad eã in quãdã egypti ciuita
teꝫ deditqꝫ ſolidũ q̃ſi ꝓ mercede peccã
di. Illa accepto p̃cio ait illi. Ingredia
mur ſimul in camerã. Cũqꝫ ingreſſus
eſſet ⁊ lectũ p̃cioſis veſtibꝰ ſtratuꝫ aſcẽ-
dere minaret̃ dixit ad eã. Sic eſt iteriꝰ

cubiculũ in q̃m eamus. Illa aũt dixit.
Eſt quoddã cubiculũ vbi nullꝰ ingredi
tur. Si ꝟo deũ times non eſt locꝰ q̊ dei
tati eiꝰ abſcõdat̃. Qđ cũ ſenex audiſſet
dixit ei. Et ſcis eſſe deũ. Que reſpõdit.
Scio eſſe deũ ⁊ regnũ futuri ſeculi nec
non ⁊ toꝛmẽta pctoꝝ. dixitqꝫ ei. Si er-
go noſti cur tantas aĩas ꝑdidiſti. Et
non ſolũ ꝓ tua: ſed ꝓ illoꝝ reddituꝛa rõ
ne dãnaberis. Illa ꝟo audiens ꝓuolu
ta ad pedes eiꝰ cum lachꝛymis oꝛabat
dicens. Scio eſſe pnĩam pater ⁊ ↄfido
remiſſionẽ te oꝛãte ſoꝛtiri. tñ peto tri-
bus hoꝛis iducias. ⁊ poſt hoc quo iuſſe
ris ibo quecũqꝫ p̃ceperis faciã. Cumqꝫ
locũ illi abbas ↄſtituiſſet vbi venire de-
beret illa collectis oĩbꝰ quecũqꝫ ex pctõ
lucrata fuiſſet ꝑlatiſqꝫ in medio ciuita
tis ppl̃o ſpectãte igne ↄbuſſit clamãs.
venite oẽs q̊ peccaſtis mecum ⁊ videte
quõ oĩa q̃ ↄtuliſtis mihi exuraꝫ. Erat
aũt p̃ciũ auri libraꝝ q̃dringẽtaꝝ. Que
cuꝫ oĩa incẽdiſſet ad locũ quẽ abbas cõ
ſtituerat perexit quã ille receptã ꝟginũ
monaſterio in cellulã paruã recludẽs
oſtiũ celle plũbo ſignauit ⁊ paruã reli-
quit feneſtrã per quã ei victꝰ inferret.
Iuſſitqꝫ ei oĩbꝰ diebꝰ parꝝ panis ⁊ pau-
lulũ aque miniſtrari. Cũ aũt ſenex de
ſcenderet ait ad eũ. Quo iubes pr̃ vt ex
naturali meatu aquã meã fundã. ait il
le. In cella ſicut digna es. Cũqꝫ iteruꝫ
quõ deberet adoꝛare inq̃reret. ait. Nõ
es digna noiare deũ neqꝫ in labijs tuis
nomẽ trinitatis adducere ſꝫ nec ad ce-
lum manꝰ extẽdere: qm̃ labia tua iniq̃-
tate plena ſunt ⁊ manꝰ tue ſoꝛdibꝰ inq̃-
nate: ſed tñ modo incũbens ↄtra oꝛiẽ-
tem reſpice hũc ſermonẽ frequẽter ite-
rans. Qui plaſmaſti me miſerere mei
Cũ ergo tribꝰ annis fuiſſet incluſa cõ
doluit abbas pãnuciꝰ ⁊ ꝓfectus ad an-
thoniuꝫ vt req̃reret ſi deꝰ remiſiſſet illi
pctã. ⁊ narrata cauſa Anthoniꝰ ↄuoca
tis diſcipulis ſuis p̃cepit eis vt illa no-
cte vigilãtes in oꝛatõe ꝑſiſterẽt ſigillatĩ
q̃tenꝰ alicui ex hijs declararet deꝰ cau-
ſaꝫ ꝓ qua pãnuciꝰ abbas venerat. Cũ
ergo inceſſant̃ oꝛaſſent abbas paulus

maioꝛ diſcipul⁹ anthonij vidit ſubito le
ctum in celo ꝓcioſis veſtib⁹ oꝛdinatum
quem tres ꝟgines clara facie cuſtodie
bāt. Cūq; paulus illis diceret gſiaʒ il-
lā tm̄ eſſe anthonij. Uox aūt diuina rn̄
dit. Nō eſt patris tui anthonij: ſʒ thay-
dis meretricis. Qd̄ cū mane; paul⁹ pā
nucio dixiſſet cū gaudio diſceſſit ⁊ moꝛ
ꝑfect⁹ ad monaſteriū oſtium celle ape
ruit. Illa vero rogabat vt adhuc mane
ret incluſa. dixit autē ei. Egredere qm̄
dimiſit tibi de⁹ pctā tua. Et illa rn̄dit.
Teſtoꝛ deuʒ qꝛ ex quo huc ingreſſa ſuʒ
ex omnib⁹ peccatis meis feci velut ſar
cinaʒ ⁊ ſtatui ante oculos meos. ⁊ ſicut
non deceſſit anhelit⁹ de maxillis meis
ſic nō diſceſſerūt pctā mea ab oculis. ſʒ
flebam ſemꝑ illa ꝯſiderās. Cui abbas
dixit. Non ꝓpter pniaʒ tuā remiſit tibi
de⁹ pctā tua: ſed qꝛ hunc timoꝛē ſemper
habuiſti in aīo. Et cū inde illam addu
xiſſet. xv. dies ſupuixit. ⁊ pauſauit i dño
O de⁹ me⁹ qd̄ nos faciem⁹ de tot pctis
noſtris ſuꝑ quib⁹ nihil timem⁹. dixiſti
eni dñe ſicut dr̄ Math. xxi. Amen amē
dico vobis qꝛ publicani ⁊ meretrices ꝓ
cedēt vos in regnū dei. Hoc videm⁹ ve
rum in ſctā thaide ⁊ ſeqm̄ur ſi timoꝛeʒ
habuerim⁹. Iſte dr̄ īitialis qꝛ eſt initiū
ſapie. Eccli. i. Et i pſ. Qui timet deū
faciet bona. Eccli. xv. Sapia ꝟo ē nō
in cognitōe boni ⁊ mali: ſed etiā in re-
probatōe mali ⁊ electōe boni. Itē dr̄ in
itialis q̄a eſt in incipiētib⁹ bn̄ agere vt
cōiter. Hoc timoꝛe igit̄ penas inferni
euadem⁹ ⁊ reuerētialem obtinebimus
in patria. de quo dr̄ in pſ. Timoꝛ dñi
ſanct⁹ permanet in ſeculū ſeculi. de nō
habentib⁹ hic timoꝛē hmōi in charita-
te ⁊ nō cognoſcētib⁹ deum ei ſuper oia
obediendo dicitur in themate. Conuer
tantur oēs in infer. oīs gentes ⁊c.

ſ

Eptima pena ſpūa
lis i dānatiſ erit certitudo
ſue dānatōnis. O q̄ pena
terribilis ſcire q nūq̄ ceſ-
ſabūt a tanta tribulatōe q nunq̄ meli
us habebūt. Scis eni q̄tuʒ ſunt triſtes
qui ſunt certi q adiudicati ſunt moꝛti
Et dānati certi erūt q ſunt adiudica-
ti eterne moꝛti ꝑpetuo tam grauiſſime
punitōi. O de⁹ me⁹ q̄ta fatuitas ꝓ mo
mētanea delectatōe velle icurrere ꝑpe
tuā dānatōem. Hec conditio igit̄ ꝑpe-
tuitatis multum aggrauabit.

Erunt igitur certi de quattuoꝛ.
Primo q iudex nō reuocabit ſniaʒ ſuā
Scdo q bene agendi nūq̄ obtinebūt
quanq̄ potentiam.
3° certi erūt ſocietatꝭ maledicte eīnalr̄
4° loci infernalis puniētꝭ hoꝛribiliter.

Primo igit̄ erūt certi q iudex ⁊c. Un-
de hoc. Certe ex ſnia ꝓlata qꝛ iudex di
cet ſniam ꝓferēdo. vt dr̄ Mat. xxv. Di
ſcedite a me ma. in ig. eter. q̄ pa. eſt dia
bolo ⁊ angelis ei⁹. Et ſeq̄tur i fine ca-
pituli. ⁊ ibūt hij. ſ. q̄ a ſiniſtris ei⁹ erunt
in ſuppliciū eternū. Iuſti aūt in vitam
eternā. glo. Fruſtra ergo Origenes ſpō
det liberatōeʒ poſt multos annos ma-
lis hoibus ⁊ ipſis demonib⁹. Uides er
go quō iudex ſniam dat vt eternalr̄ pu
niātur. Et ibi ponitur eternū. ſ. a par-
te poſt ꝓ ꝑpetuo. Cōſidera igitur q iu
dex nunq̄ reuocabit ſniaʒ ſuā: ⁊ de hoc
erūt certi dānati. Nūc ꝟo ſum⁹ incerti
de ſnia illa an ferēt ꝯtra nos vel nō: ſed
ſnia ꝓ regno. iō inq̄t bea. Pe. ij. pe. c. i.
Quapꝛopter frēs magis ſatagite vt ꝑ
bona opa certā viaʒ vocatōeʒ ⁊ electio
neʒ faciatꝭ. Hec eni facientes nō pecca-
bitis aliqn̄. Si eni abūdanter miniſtra-
bitur vobis introit⁹ in regnū celoꝝ dñi
nr̄i ſaluatoꝛis ieſu xp̄i. Sūt eni aliq̄ fa
tui q̄ dicūt q de⁹ nō erit adeo dur⁹ vt in
eternū puniat. Contra quos ait idem
apls. c. ij. eiuſdē epl̄e. Fuerūt ꝟo ⁊ pſeu
do ꝓphe in ppl̄o ſicut ⁊ i vob̄ erūt mgr̄i
mēdaces q̄ introducēt ſectas ꝑditōnis.
Et ſeq̄tur. Si eni āgelis peccātib⁹ nō
pepcit ſʒ ruētib⁹ iferni detractos i tar
taꝝ tradidit in iudiciū cruciādos reſer
uari ⁊c. Et ſeq̄tur. c. i. Hāc ecce vobis
kmi ſcdam ſcribo eplam in q̄b⁹ veſtrā
excito in cōmonitōe ſincerā mentes vt
memoꝛes ſitis eoꝝ que ꝑdixi verboꝝ a
ſctis ꝓphetis ⁊ apl̄oꝝ ſcōꝝ ꝓceptoꝝ do

mini ⁊ ſaluatoꝛis. Hoc pꝛimū ſcientes
q venient in nouiſſimis dieb⁹ in dece-
ptione illuſoꝛes iuxta ꝓpꝛias ꝯcupiſcē
tias ambulātes dicētes vbi eſt ꝓmiſſio
aut aduēt⁹ ei⁹. Ex quo eni patres doꝛ-
mierūt oīa ſic ꝑſeuerāt ab īitio creatu-
re. Et ſeq̄tur. Nō tardat dñs ꝓmiſſio-
neʒ ſuā: ſed patiēter agit ꝓpter vos no
lens aliquos perire: ſed oēs ad pniam
reuerti. adueniet aūt dies dñi vt fur. ꝓ
pter qd̄ kmi ſatagite immaculati ⁊ iuio
lati et inueniri in pace et longanimita
tem dñi noſtri ſalutē arbitramini. No
lite igit̄ dubitare qꝛ ꝟe ita erit ſic̄ ſcri-
ptura loq̄tur nā nō volūtate hūana al
lata ē aliqn̄ ꝓphetia ſed ſpūſcō inſpira
ti locuti ſunt ſcti dei hoies. Ut igr̄ iſtaʒ
ſniam ipſis dānatis certā. ſ. q nūq̄ re-
uocabit̄ poſſim⁹ euadere laboꝛem⁹ ad
bn̄ agendū. qꝛ credūt multi ſaluari qui
dānabūtur. Un̄ legim⁹ in vitis patruʒ
q abbas ſiluan⁹ cū fact⁹ fuiſſet i exceſ-
ſu mēt coꝛā fratrib⁹ ⁊ rediſſet ad ſe fle
bat valde. Et interrogauerūt eū frēs qd̄
haberet. Abbas aūt ille tacebat ⁊ fle-
bat. Cū aūt inſtarēt vt diceret qd̄ hiet
dixit. Ego ad iudiciū dei raptus fui et
vidi quoſdā de habitu noſtro exeuntes
ad toꝛmēta. quoſdā ꝟo de habitu ſecla
ri eūtes ad regnū. Et ideʒ eſt qd̄ dicit̄.
Mat. vij. Multi dicēt mihi in illa die.
dñe dñe nōne i noīe tuo ꝓphetauimus
⁊ in noīe tuo demonia eiecim⁹: ⁊ in no
mie tuo ꝟtutes multas fecim⁹. Et tūc
ꝯfiteboꝛ illis. qꝛ nūq̄ noui vos. diſcedi
te a me oēs qui opami iniquitatē. Si
aūt ꝓphe ⁊ fugātes demones ⁊ miracu
la facientes tūc repellētur q̄s pōt eē q̄ de
ſe nō dubitet. Incert⁹ eſt. igit̄ q̄ſq; de le
ge cōi de illa ſnia de q̄ certi erunt dāna
ti etiā q executio illi⁹ erit ꝑpetua. Eſt
eni magna ꝯſolatio cū hr̄ ſpes de mia
iudicis ⁊ de reuocatōe ſue ſnie: ſʒ h̄ nō
erit tūc qꝛ mō eſt tp̄s mie tūc erit tp̄s ve
ritatis ⁊ iuſticie. Leo papa i ꝟitate iu
dicabit te q̄ in ꝟitate te redemit. Hec
pena debet̄ illis qui nolunt credere ſa
cre ſcripture ⁊ deo: ſʒ dicūt nos iſta ad
ueniſſe i timoꝛē peccatoꝝ. Tales ſunt
peſſimi ⁊ falſi chꝛiſtiani qui cōtradicūt
euāgelio ⁊ per conſequens deo et eccle
ſie ⁊ articulo fidei oꝛthodoxe in quo di
citur. Inde ſcꝪ de celo venturus iudi-
care viuos ⁊ moꝛtuos. Taleſ bene vel
lent perpetuo ſaluari ſed ſine laboꝛe et
certamine cum tn̄ dicat apls. Non coꝛo
nabitur niſi q̄ legitime certauerit. Cū
ergo dicāt vitam beatā eſſe eternā. āre
etiā non credūt penā ⁊ moꝛtē eternaʒ.
Et q̄uis ſint multe rōnes ⁊ auctoꝛita
tes pꝛi⁹ circa hoc allegate: nūc tn̄ aliq̄
addūtur. Per ſe notū eſt inq̄t ꝯpilatoꝛ
libri de ꝟtutib⁹ q q̄ addit ſuꝑ pctm̄ ſuuʒ
cōtumaciā ſeu i penitentiā auget pctm̄
ſuū ⁊ penā ⁊ q̄tum durat iniuria dʒ du
rare ⁊ pena. Quia ergo quis i inferno
addit ſuꝑ pctm̄ ſuū ꝯtumaciā vel ipeni
tentiā. nulla eni ꝟa pnia vel emēdatio
eſt apud inferos: ſicut dicendū eſt ma
gis in pena ſeq̄nti ⁊ tādiu durat iīuria
q̄diu nō eſt emēda: merito ſp durabit
ipſi⁹ pena. Et hanc mouet q̄ſtionē pe-
trus diſcipul⁹ gregoꝛij ipſi gregoꝛio in
iiij. dya. di. Scire velim quō iuſtū ſit vt
culpa q̄ cū fine ꝑpetrata ē ſine fine pu-
niatur. Greg. Hoc recte dicet̄ ſi diſtri
ctus iudex nō coꝛda hoim ſed facta pē-
ſaret. Iniqui eni nō cū fine dereliquerūt
qui cū fine vixerūt. nam voluiſſet vtiq;
ſi potuiſſet ſine fine viuere ſine fine pec
care: ſicut ſatis dictū fuit pꝛi⁹ in pena
coꝛꝑali. Ad hoc ꝓpoſitū vide pulcherri
mā reſolutōeʒ i ſctō Tho. i. ij. q. lxxxvij.
art. iij. ⁊ infra. Et. iiij. ſen. diſ. xliij. ar.
iij. quo querit. vtrū ex diuina iuſticia i-
feratur pctōꝛib⁹ pena eterna. Et ſic pʒ
q ſententia iudici ſerit irreuocabilis de
quo certiſſimi erunt ipſi dāmnati q̄ cer
titudo erit ſuꝑma pena. Scda erit pe
na certitudinis in hoc q bn̄ agendi ⁊c.
O q̄ta pena erit ſe ſcire certitudinalr̄
priuatos eſſe illa poteſtate qua potuiſ
ſent lucrari celū ſi voluiſſent. Tunc au
tem non poterunt quod potuiſſent hic
faciliter ⁊ de hoc erūt certi. Et hec pe
na dabitur illis qui hoc nō fecerūt quā
do potuiſſent. Tales ſunt qui non ha
bent fideʒ certā. aut ſi habent fideʒ illa

eſt mortua. Ubi notandum ſicut dr̄ in
ſumma de ꝟtutibꝰ ca. de fide ꝙ tria exi
gūtur ad bn̄ opandū: ſcire: poſſe: ⁊ velle
Et qꝛ i ꝑntētione opatiōis ꝑoꝛ eſt finis
bis q̄ ſunt ad finē ⁊ ſm̄ naturā finis ſu-
mūtur ea q̄ ſunt ad finē. idō i opando ea
q̄ ſunt ad deū ⁊ ſalutē nr̄am neceſſe ha-
bemꝰ finis bonitatē cognoſceꝛ ⁊ deſide
rare ⁊ aliquā fiduciā obtinendi hr̄e. vt
ſ. cognoſcamꝰ quo debemꝰ tēdere ⁊ veli
mus vēire ⁊ ſperemꝰ poſſe ꝑuenire. Nō
eñ tēptāda ſunt q̄ oīno effici nō pñt. vt
ait ſapiēs. Fide bonitatē finis agnoſci
mus: charitate deſideramꝰ ſpe fiduciā
obtinēdi habemꝰ. Et qꝛ ſcire eſt dimi-
nutū in vi rōnali ⁊ poſſe i iraſcibili ⁊ vel
le inordinatū in cōcupiſcibili: idō fides ē
ſupplementū cognitiōis in rōnali ſpes
ſupplementū fortitudis in iraſcibili et
charitas eſt ordiatiua volūtatꝭ in ꝯcupi
ſcibili. Fide agnoſcimꝰ ſupnuꝫ bonū ſi-
ue ſummū bonū eſſe bonū ſe cōicans ex
qua cognitiōe due affectiōes oriūtur. ſ.
ſpes ex eo ꝙ cognoſcit̄ liberaliſſimꝰ bo
na ſua cōicando: ⁊ deſideriū ex eo ꝙ co
gnoſcit̄ eē bonū quo nihil meliꝰ pōt deſi
derari. Bonū eñ eſt qd̄ deſiderat̄ ab oi
bꝰ: vt ait btūs Dyoniſiꝰ. ⁊ ſm̄ Ariſtote.
Oia bonū exoptāt. Uita hominis abſqꝫ lu
mīe fidei vaga eſt neſciens quo tendat.
Jo. xij. Qui ambulat in tenebris neſcit
quo vadat Mō abſqꝫ fide ad molā iſtoꝝ
tꝑaliū circuit ad modū ſanſonis excecu
lati. Judic. xvi. eterna nec cognoſcens
nec cupiēs. ps̄. Jn circuitu impij ambu
lant. Et in li. dicte ſalutis dr̄. Ad hoc
ꝙ fides ſit ꝯmēdabilis dꝫ hr̄e tria. ſ. ve-
ridicā ꝯfeſſionē: magnificā deuotioneꝫ
⁊ catholicā ꝓfeſſionē. Primo igit̄ fideſ
dꝫ hr̄e veridicā cōfeſſionē vt verū dicat:
ne aliud credat: aliter viuat vt. ſ. fides
ſit viua nō mortua: vera nō ficta. Res
eñ mortua nō eſt res: ſꝫ equoce. ſicut hō
mortuꝰ nō eſt homo. Res eē ficta ꝓprie
nō eſt dicēda res. ſicut leo pictus nō eſt
leo. denariꝰ de auricalco nō eſt verꝰ de-
nariꝰ q̄ dꝫ eſſe de auro. Tales ſunt fal-
ſi ⁊ ficti xp̄iani. de quo dicit apl̄s Titū
i. Confitent̄ ſe noſſe deū. factis aūt ne
gant. Tales ſunt ſicut chimera q̄ ē res
ficta: ⁊ tñ nihil eſt i rerū natura. Fides
veridica eſt ſic viuēdo ſicut credit. Se-
cūdo dꝫ habere magnificā deuotioneꝫ
in tribꝰ. Primo vt in ſolo deo ꝯfidat et
ſi natura vel rō ꝯtradicat. Talē fidē ha
buit abrahā q̄ vetulꝰ de vetula et ſterili
ꝯtra oēm rōnem credidit deo ꝓmittēti
ꝙ hēret ſemē in quo bñdicerent̄ oēs gē-
tes. Uñ dr̄. Geñ. xv. Credidit abrahā
deo ⁊ reputatuꝫ eſt ei ꝓ iuſticia. Scdō
fides eſt magna ſi in aduerſitate nō de-
ficiat ſꝫ plus inualeſcat. de qua dicit ſal
uator. Math. xvij. Si habueritꝭ fidē ſi
cut granū ſinapis ⁊c. Granuꝫ ſinapis
q̄to plꝰ terit̄ fortiꝰ viget. Talis fuit fi-
des martyrū q̄ vt dr̄ Heb. xi. ꝑ fidē vice
runt regna ludibria ⁊ verbera inſup et
vincula ⁊ carceres. de hac fide dr̄. i. Joh.
v. Hec eſt victoria q̄ vincit mūdū fides
nr̄a. Talē nō habuit petrꝰ q̄ videns ven
tuꝫ validū timuit ⁊ ſtatim merſus fuit.
cui ⁊ ſaluator dicit Math. xiiij. Mo di
ce fidei q̄re dubitaſti. Sic multi viden-
tes ventū validū tribulati ſtati turbāt
⁊ mergūtur in mari deſperatōis. qd̄ eſt
mortuū in quo nil pōt viuere. Tertio ē
fides magna ſi ꝓpter dilationē hō pete
re nō deſiſtat qd̄ ſibi ꝓmiſſum eſt. ſ. re-
gnum ⁊ bñ opando ⁊ orādo. Talē fidē
habuit mulier chananea q̄ q̄tumcūqꝫ
fuiſſet a xp̄o repulſa nunqꝫ ceſſauit a p̄ce
quouſqꝫ fuit exaudita. Uñ dicit̄ Mat.
xv. O mulier magna eſt fides tua: fiat
tibi ſicut petiſti: qꝛ vulgo dicit̄. Qd̄ dif-
fert̄ nō auffertur. Jtē fides dꝫ habere ꝓ
feſſionē catholicā. Uñ catholica ꝓfeſ-
ſio xp̄iana ꝯtinet. xij. articulos q̄ in ſym
bolo ap̄lico ꝯtinentur. Eſt tñ aliud cre
dere deo. aliud credere deū. aliud crede
re in deū. Credere deo eſt credere verū
qd̄ dicit. credere deū eſt credere ip̄m eē.
credere in deū vt dicit Aug. eſt credēdo
amare credēdo in eū ꝑ amorē ire ⁊ eiuſ
mēbris incorpari: ⁊ tales ſūt q̄ eiꝰ p̄cep
ta cuſtodiūt. Talis fides eſt q̄ poſſumꝰ
mereri vitā eternā: ⁊ q̄ dānati potuiſſet
ſi voluiſſent: tūc aūt nō poterūt: qꝛ erūt
extra ſtatū merēdi Cōſidera q̄ta pena

eſt alicui ⁊ triſticia q̄ ꝓpter ſuū defectū
perdit ſuā hereditatē ⁊ eſſet maioꝛ tri-
ſticia ſi perderet vnū regnū. Sic maxi
ma erit triſticia ipſis dānatis q̄ ꝓpter
ſuā malā volūtatē ⁊ qꝛ nō fuerūt veri fi
deles ⁊ boni xp̄iani ꝑdiderūt gr̄iaꝫ ⁊ pa
tiētur tā grauiſſimas penas ⁊ certi erūt
ꝙ nunq̄ ampliꝰ habebūt tale poſſe q̄le
habuerūt Tertia pena erit qꝛ erūt cer
ti ſocietatꝭ maledicte ⁊c. q̄tum ſit gra-
ue homi eſſe in ſocietate q̄ diſplicet no-
tum eſt ⁊ plus eſt moleſtū ſi talis ſocie-
tas iferat penā. Et ſi q̄s eſt certꝰ ꝙ in-
ferat penam. Et ſi q̄s eſt certꝰ ꝙ in ta-
li ſocietate ſemꝑ deberet manere mul
tū eſſet triſtis. ſic q̄dā dānati certi erūt
de illa ſocietate videlicet ꝙ cū demoni
bus ⁊ alijs dānati ꝑpetuo manebūt in
qua ⁊ ex qua ſocietate multū affligent̄
vt dictū eſt prius i multis penis corpo-
ralibꝰ ⁊ ſpūalibꝰ. O deus q̄ta tribula
tio q̄ta triſticia ⁊ pena ſtare ꝑpetuo in
tali ſocietate taꝫ fetida: tam ignita ⁊c.
Ubi erūt ſocietates huiꝰ mūdi. vbi prā
dia ⁊ ꝯuiuia in quibꝰ fiūt tot exceſſus ⁊
in ꝟbis ⁊ in cibis. vbi choree in q̄bꝰ tot
mala ꝯmittūtur. vbi ſocietates ludētiū
⁊ bibentiū in tabernis Certe ex talibꝰ
mūdanis ſocietatibꝰ ꝓpter pctā ibideꝫ
ꝯmiſſa mortalia ibūt hoies ſi ſic mori-
untur in illi ſpctis ad illā ſocietatē ifer
nalē. Fugite igit̄ kmi tales mūdi ſocie
tates vt vitetis ſocietatē dānatoꝝ. ſoci
etatē pluriū nō opꝫ ſeq̄. Uñ ponit̄ ad h̄
exemplū in legēda ſcōꝝ. ꝙ quidā rex cū
deberet baptizari ⁊ iā vnū pedeꝫ habe
ret in lauacro alterū retrahēs interro
gauit vbinā plures maioꝝ ſuoꝝ eſſent
in inferno vel ꝑadiſo. et audiēs plures
eſſe in iferno itinctū pedē retrahēs ſan
ctius eſt inq̄t plures q̄ pauciores ſeq̄. ⁊
ita iudicatꝰ eſt a demone ꝓmittēte ſibi
ꝙ tertia die incōꝑabilia bona daret ſꝫ
ipſe quarta die ſubita et eterna morte
periꝫt. Sic multi malūt ſeq̄ ſocietates
fatuoꝝ q̄ bonoꝝ ⁊ volūt magis ire cuꝫ
illis q̄ vadūt ad infernū q̄ cū illis q̄ va
dūt ad ꝑadiſuꝫ. Sed iſta ſocietas q̄ hic
eis fuit grata in iferno erit triſtis ⁊ in
grata. Quarta pena erit certitudo lo
ci infernalis. Scitis eñ q̄ta pena ē eē
in loco fetido vel inhoneſto. ⁊ hanc pe
nam alleuiat ſpes exeūdi a tali loco. ſꝫ
qñ nō eſt ſpes de exitu talis loci: tūc eſt
grauiſſima Cogita q̄tus eſſet doloꝛ ſi
adiudicatꝰ eſſes ꝑpetuo ſtare in latri-
nis q̄tum eſſes triſtis. igit̄ pēſa. Et ve
re locus inferni vt iam dictū eſt erit in
honeſtioꝛ: fetidioꝛ: horribilioꝛ: ⁊ grauio-
rem penā iferēs oibꝰ locis mūdi vt ſci
ent per experientiā dānati a quo ſciēt eti
am ſe nunq̄ exituros. O deꝰ q̄tū time
re debēt hoies huiꝰ mundi q̄ ꝓpter loca
cito trāſitoria. ſ. ꝓpter domos edificā-
das ⁊ acquirendas caſtra ⁊ maneria:
terras ⁊ alia loca multa pctā ꝯmittūt
Naꝫ alij rapiūt caſtra ⁊ dñia alteriꝰ ꝑ
violentiā. vt pꝫ in generis. Alij ſubtra-
hūt ꝑ fraudes hereditateſ alioꝝ. ſ. diui
tes a pauperibꝰ. Alij ampliāt terras ⁊
prata ſecreto ſigna diuiſionis inter ꝓ-
ximos amouētes. q̄ oia dānabilia ſunt
dicente ꝓpheta. Eſa. v. Ue q̄ ꝯiūgitis
domū ad domū ⁊ agrū agro copulatis
vſqꝫ ad terminū loci. nūquid habitabi
tis vos ſoli in medio t̄re. certe cito mo
riemini nec vlteriꝰ in his locis mora-
bimini. Ubi ergo. in inferno ſi in pec-
cato mortali moriamini. ꝓpter quorū
locoꝝ acquiſitōem nō tñ ipſi dānātur:
ſed etiā ſucceſſores. Exemplū q̄daꝫ mi
les defunctꝰ i dextrario nigerrimo ap
peruit: de cuꝰ naribꝰ fumꝰ ⁊ flāma ꝓ-
cedebāt. apparuit inq̄ tectꝰ pellibꝰ oui
nis ⁊ molē terre geſtāꝫ in hūeris. Cui
cinis cui appuit ait. Eſtis vos dñs fri
dericꝰ. rñdente illo ego ſuꝫ. adiūxit vñ
venitis: ⁊ q̄d ſignificant iſta que video.
Ego inquit in maximis penis ſuꝫ. pel
les iſtas a tali vidua abſtraxi q̄s mō ar
dentes ſentio. Sil̄r parteꝫ cuiuſdā ta-
lis agri mihi vēdicaui iniuſte: cuꝰ nūc
pondere ꝑmoꝛ. ſed ſi filij mei iſta reſti-
tuerēt: penā meā multū alleuiarent. ſic
qꝫ euanūt. Audiētes aūt filij ꝟba pr̄is
ab illo maluerūt eū in pena remanere
q̄ p̄dicta reſtituere: imo etiā illa iniuſte
detinere. ⁊ ſic ꝯſequenter damnari. O

quot ſunt tales filij qui malunt patres
in penis ⁊ in illo loco etiam ꝑpetuo dā
nari ꝙ reſtituere. etiā ſi ꝑ tali reſtituti
one ſcirent illos ſaluādos: imo malūt
dānari ipſimet ꝙ reſtituere vl' loca iſta
vel alias res. Exēpluꝫ in li. de dono ti-
moris. Sacerdos quidā vſurariū mo
nebat de ſalute aie ſue: qꝛ grauiter īfir
mabatur. dicebatqꝫ ſibi tria fore neceſ
ſaria. ſ. dolere de pteritꝭ. ⁊ plene ꝯfiteri
de pctis. ⁊ reſtituere pro poſſe. Et ille.
duo pria libēter faciā: ſed tertiū quod fa
cereꝫ: nihil mihi neqꝫ filijs meis rema
neret. Et ſacerdos. ſine hoc nō potes
ſaluari. Et ille. dicūt ita ſapiētes ⁊ ſcri
pture. Ita vere dicit ſacerdos. Et ille.
Et ego volo ꝓbare vtrū dicant veruꝫ:
quia non reſtituā. Et ſic mortuꝰ ē ma
gis timēs paupꝑtatē pſentem ꝙ futurā
penā in loco illo viliſſimo. O īſania ce
teris rebꝰ admirāda q̄ videt ſe in exitu
hūꝰ mūdi ⁊ non curat ſibi ꝓuidere de
loco futuro ꝑpetuo: ꝓ certo talis nō hꝫ
fidem ꝙ ſit infernus quē fidelis ſe cre
dit eſſe. ideo dicit de tali ⁊ ſibi ſimilibꝰ
Conuertantur in ⁊c.

Ctaua pena ſpūa-

lis erit defectꝰ ꝯſolatōis. ⁊
ſꝫ alibi ſit dictū de hmōi de
fectu: tñ aliꝰ eſt defectꝰ ꝯſo
latōis corꝑalis: aliꝰ defectꝰ ꝯſolatōnis
ipſius aie. Nam vt videmꝰ aliq̄ ꝯſolan
tur corꝑaliter q̄ nō ſpūaliter ⁊ econuer
ſo. q̄uis deſolatio aie redūdet in corpꝰ
⁊ ecōtra vt dictū eſt in principio pena-
rum ſpūalium. q̄ta igitur pena dāna-
tis erit q̄ ꝯſiderabūt a nullo. ſ. nec a deo
nec ab aliqua creatura ꝯſolari aut cō-
fortari in tā maximis penis: ſꝫ erūt in
inferno poſiti q̄ſi ſpliꝰ nulla ſit deo cu
ra de eis. O deꝰ meꝰ q̄tam curā ꝓ ho-
mie ſaluādo habuiſtis: q̄ hō fuiſtis paſ
ſibilis abiectꝰ ⁊ deſpectꝰ ⁊ mortē tā vi-
liſſimā paſſus eſtis. Nūq̄d obliuiſcemi
miſereri vtiqꝫ vt dictū eſt: qꝛ nūc eſt tps
mie tūc aūt iuſticie. Erit igit dānatis
pena ⁊ triſticia magna. Quia.
Erūt priuati omni diuina ꝯſolatōe
Angelica viſione.
Omniū ſanctoꝝ compaſſione.
Damnatoꝝ cōfederatōe.

¶ Primo ergo ꝑuabuntur oi diuina ꝯſo
latōe: qꝛ deꝰ ipe iuſtꝰ nihil eis dabit in
quo ꝯplaceāt: imo de quocūqꝫ recorda
būtur ſiue de deo ſiue de q̄cunqꝫ alia re
totū erit eis in deſolatōem ſiue ꝑ ſe ſiue
ꝑ accñs. Hic aūt nō ſic punit deꝰ: qꝛ ꝙ
tūcunqꝫ q̄s patiat aliquā ꝯſolatōeꝫ pōt
hr̄e. Vñ ipſe iob lꝫ ſit hic grauiſſime af
flictꝰ: tñ patient ſuſtinuit di. Iob. ij. Si
bona ſuſcepimꝰ de manu dñi: mala au
tē q̄re nō ſuſtineamꝰ. Scribit aūt poſt
eodē. c. Egreſſus ſathā a facie dñi per
cuſſit iob vlcere peſſimo a plāta pedis
vſqꝫ ad verticē capitis eiꝰ q̄ teſta ſaniē
radebat in ſterq̄linio. dixit aūt illi vxor
ſua. Adhuc ꝑmanes i ſimplicitate tua
Bñdic deo ⁊ morere. Qui ait ad illam
Quaſi vna de ſtultis mulieribꝰ locuta
es. Si bona ⁊c. Et ſic ptꝫ ꝙ patientiā
hñt quā non habebūt dānati: imo deo
maledicent: ſicut ꝯſulebat mulier. Iob
eidē dicēs. Bñdic deo ⁊c. maledic. Tā
tū eñ abhorret diuinā maledictōeꝫ ſa-
cra ſcriptura vt loco maledic poſuerit
bñdic: vt q̄dā dicūt. Sꝫ ſeq̄tur. In oibꝰ
ſcꝫ afflictōibus nō peccauit Iob labijs
ſuis. Glo. Duobꝰ modis labijs pecca
mus cum iniuſta dicimꝰ vel iuſta tace-
mus ſꝫ iob neqꝫ ꝯ ferientē ſuꝑba dicit.
Nec ꝯ ſuadentē recta tacuit patientiā
hūit deo grās agēs. ſapia ꝯiugē arguē-
do docēs. Patiētia aūt ⁊ ſapia magna
ſunt dei dona. Sic ptꝫ ꝙ q̄tūcunqꝫ q̄s
affligat in h̄ mūdo in aliq° pōt ꝯſolari
ꝑ patiētiā ſaltē. Etiā qꝛ h̄ pena tꝑalis
⁊ ꝑ patiētiā pōt eſſe meritoria vite eter
ne ⁊ purgatiua penaꝝ ꝓ pctis ſoluēda
rū. ſꝫ nihil tale accidet dānatꝭ. Scito-
te ꝙ hec pena debet illis q̄ hic hñt oēm
mundanā ꝯſolatiōeꝫ i iocis in triūphis
⁊ comeſſatōibꝰ ⁊ potatōibꝰ ⁊ luxurijs ⁊
alijs pctis multꝭ ꝑ q̄bꝰ nec volūt dolere
ꝑfecte nec ſatiſfacere. Pnia eñ eſt pte
rita mala plāgere ⁊ plāgēdo nō iterare
Credūt eñ pleſ tales decipe deū: qꝛ di
cūt ore ſe dolere de pctis ⁊ ꝓponere ab

ſtinere. ſed in rei vitate aliud hñt i cor
de qd ptꝫ patent: qꝛ facta ꝯfeſſione oīs
corā ſacerdote tali q̄li ſtati redeunt ad
modū viuēdi priorē. Sicut priꝰ iurauerāt
ſtati ꝯtīr iurabūt ꝑ ſanguinē dei ꝑ mor
tem dei: ⁊ ſic de alijs pctis. Et dicūt ꝙ
nō poſſent aliter viuere. Et id qꝛ h̄ no-
luerūt abſtiere a pctis nec obedire deo
Ideo in futuro in nullo ꝯſolabili deus
acq̄eſcet illis. O q̄ta pena ſi hic tñ pu
nieris ꝙ i nulla re poſſes ꝯſolari. Co-
gitet igit penā hac in dānatꝭ q̄ poterit
Secūda pena erit: q̄a ꝑuabūtur āgelica
viſiōe. vñ poſt diē iudicij nullꝰ bonꝰ āge
lus ad dānatos deſcēdet. mōvo ad pur
gatoriū qd eſt q̄dā ps inferni angeli bo
ni q̄nqꝫ deſcēdūt ad purgādos ꝯſolādū
Vñ in libro de dono timoris dr. ꝙ q̄dā
pctōr correptꝰ grauiſſima infirmitate
rogabat dñm vt eū tolleret de mūdo iſto
qd cū frequēter petiſſet aſtitit corā eo
angelꝰ dei dicēs. Miſſus ſuꝫ ad petitio
neꝫ tuā expediendā. Elige qd vis aut
duobꝰ diebꝰ ſtare i purgatorio aut duo
bus ānis ſuſtinere īfirmitatē iſtā. At il
le gaudēs elegit primū ⁊ mortuꝰ ē. Poſt
horā āt modicā appuit ei exiſtēti i pur-
gatorio iteꝝ angelꝰ quē vidēs dixit. q̄s
es tu. Et ille. Ego ſuꝫ angelꝰ dñi q̄ ap
parui tibi in ſeclo adhuc viuēti. Et ille
abſit. Tu nō es angelꝰ: qꝛ āgeli nō mē-
tiūtur. tu aūt mihi mētitꝰ es dicēs. ꝙ ſo
lū duobꝰ diebꝰ ſtarē in purgatorio. hic
aūt ſteti iam tot ānis. Angelꝰ aūt ait.
Scias ꝙ nōdū h̄ ſtetiſti ꝑ horā itegrā.
Tūc ille. Rogo igit vt reducas me ad
ſclm: qꝛ patꝰ ſuꝫ ſuſtinere q̄taꝫ īfirmi-
tatē deo placuerit dūmō huc nō reuer-
tar. Qd ⁊ factū eſt ex diſpēſatiōe diuina.
Et regreſſus huc ſuſtinuit patiēter īfir
mitatē ꝑ duos ānos pꝰ quos mortuꝰ ē.
Pie igit credit ꝙ angeli boni viſitāt cō
ciues ſuos in purgatorio exiſtentes ⁊ fre-
quēter ꝯſolātur ⁊ vt patiēter ſufferant
exhortāt: vt dr in legēda aurea in ꝯme-
moratōe defunctoꝝ. Et forte ſpecialiꝰ
eos viſitāt āgeli q̄ fuerūt cuſtodes eoꝝ
Dānati aūt nō ſic ꝯſolabūt ꝑ ipſos bo-
nos āgelos. et h̄ iuſte: qꝛ h̄ nūqꝫ voluerūt
acq̄eſcere eis vl' ſi q̄nqꝫ acq̄euerūt nō tñ
ꝑſeuerauerūt: ſꝫ in pctis mortui ſt. De
effectibꝰ angelice cuſtodie loq̄tur mḡr ī
euidēter. Boñ. di. xi. iiij. q̄ ſunt. xij. Qui
imo occaſio erit maxie deſolatiōis ipſis
dānatꝭ dū recordabūt ꝙ deꝰ tñ eos di-
lexerit ꝙ eiſ ſic dicit Hiero. ab ortu na
tiuitatꝭ dederit āgelū cuſtodē. ſ. q̄ñ aia
infundit corꝑi Quadruplex tñ ꝑncipal
effectꝰ ꝯſueuit cuſtodie aſſignari circa
aias. Vnꝰ ē vt pficiat aia in bonū grē.
aliꝰ vt nō cadat in malū culpe. Tertiꝰ
eſt ſi cadat ꝙ pꝰ modū reſurgat. Quar
tus ē ne toties vl' intm̄ malū cadat quo
tiēs vel ad q̄tū aduerſariꝰ icitat. O q̄
ta triſticia dānatꝭ nō acq̄euiſſe moniti
onibꝰ ſui boni cuſtodis ⁊ cū eo nō iuiſſe
ad gl'iaꝫ celeſtē ſꝫ magꝭ acq̄euiſſe illi dā
nato āgelo dato i exercitiū. vñ mgr di.
xi. ij. c. i. ait Greg. quoqꝫ dic ꝙ q̄ſqꝫ vnū
bonū āgelū ſibi ad cuſtodiā deputatū ⁊
vnū malū ad exercitiū hēat. Cū ei oēs
angeli boni nrꝫ bonū velint cōiterqꝫ ſa
lutē hoīꝫ ſtudeāt. ille tñ q̄ deputatꝰ ē ali
cui ad cuſtodiā ſpālit euꝫ hortat ad bo-
nū: ſicut legit de angelo thobie: ⁊ de an
gelo petri i actibꝰ apl'oꝝ vt pulchre oſ-
dit ſcūs tho. i. pte. q. cxiij. q̄ totū. Sꝫ ⁊
mali angeli cū deſiderēt malū hoīꝫ. ma
gis tñ hoieꝫ ad malū incitat ⁊ ad nocē
dū fortiꝰ inſtat ille q̄ ad exercitiū eiꝰ de
putatꝰ ē. hec ille. Cōſidera igit ꝙ ſi da-
rētur tibi duo viri quoꝝ vnꝰ īduceret ad
bonū ſinū ⁊ aliꝰ iſtigaret ad malū fini
nū ſi credes malo īducēti te ad locū ta-
lē q̄lis ē (I)nfernꝰ q̄tū dolereſ ⁊ triſtari de
beres: qꝛ malo acq̄euiſti ⁊ bono credere
noluiſti. Preſentꝰ igit nē ſi ꝯſentire pctis
vt talē ⁊ tātā triſticiā ꝑpetuā vitare poſ-
ſimꝰ. Tertia pēa erit ꝑuari oīꝫ ſcōꝝ cō
paſſiōe: qꝛ ſcptū ē in pſ. Letabit iuſtꝰ cū
viderit vīdictā manꝰ ſuas lauabit i ſan
guie pctōꝝ. et ſi q̄ſi balneabūt ſecū vide
būt tātā iuſticiā fieri de dānatꝭ. et ſic pr̄
in celo nō triſtabit d dānatōe filij i infer
no nec filiꝰ d dānatōe pr̄is: nec filia d dā
natōe mr̄is. o q̄ta triſticia i dānatꝭ cū
ſciēt filios ⁊ filias q°s ita care nutrierūt
gaudere d dānatōe ſua. vñ ⁊ mgr. ſe. di.

L.iiij. querit de iſta cōpaſſione di. Sed
cū ſancti malos in tormētis videāt. nō-
ne aliqua cōpaſſiōe erga eos mouebun
tur. Nōne eos de tormentis liberari cu
piunt. Et rn̄det in fi. ca. di. Iuſtoꝝ aie
ꝛ ſi nature ſue bonitate miam hn̄t iam
tunc auctoris ſui iuſticie ꝯiuncte tanta
rectitudīe ꝯſtringent̄ vt nulla ad repro
bos ꝯpaſſiōe moueāt̄. Hec ille. Scot⁹
ꝑo in. iiij. eadē di. dic̄. Nō credo ꝙ bti cō
ſolētur abſolute de penis eoꝝ. nō ergo
gaudēt de eis niſi ꝓpter iuſticiā iudicis
ꝛ qꝛ vidēt deū hoc velle volunt ꝛ ipi. hoc
tn̄ ſi placeret deo abſolute nollēt nec ꝓ-
pter hoc eſt in eis triſticia: qꝛ eoꝝ volū
tas nō eſt triſticie capax ꝓpter delecta
tionem ꝑfectaꝫ q̄ impedit oēm triſticiā
oppoſitā ſꝫ quācūqꝫ ꝯtingentē nec etiaꝫ
eſt iſta volitio niſi conditionalis. Hec
ille. imo etiā gaudebūt. Sciendū tn̄ in
quit idē doctor ꝙ aliter dꝫ gaudere iu-
dex de pena iuſte inflicta q̄ ali⁹ cui non
intereſt. Vn̄ de⁹ acceptat penā dānato
rum qꝛ iuſta eſt ꝛ fit in vindicta offenſe
iudicis. ꝛ iō ei⁹ intereſt hr̄e maiorē ꝯpla
centiam in infligendo iuſte penā quaꝫ
debeāt bti: eo ꝙ eos nō ꝑtineat vīdicta
Hec ille. Et hec pena erit in dānatis.
qꝛ noluerūt reuereri ſctōs nec deuꝫ eo-
rum feſta colendo: alia bona oꝑando:
in quib⁹ hoies cōiter plura mala agūt
q̄ in aliis dieb⁹. Alii ſunt ocioſi cogitā-
tes peſſima de qb⁹ nūq̄ ꝯfitent̄ nec cre-
dunt cogitatiōes malas eſſe pctā. De-
betur etiā his q̄ nō hn̄t cōpaſſionem de
miſeria ꝓximi. ꝛ iō nec de⁹ nec ſācti cō-
patient̄ talib⁹ damnatis. Quarta pena
erit: qꝛ ꝑuati erūt mutua ꝯfederatōe: qꝛ
nō ſolū ſibi inuicē iuidebūt vt pri⁹ dictū
eſt: imo impoſſibile erit vt ſibi ī aliquo
amore cōiungant̄. hic autē lꝫ q̄n̄qꝫ aliq̄
hoies odio ſe habeāt tn̄ q̄n̄qꝫ pacifican
tur ꝛ fiūt poſt aliqn̄ boni amici: ſꝫ nihil
tale inter dānatos poterit fieri: ita ꝙ
de ſe mutuo gaudere nō poterūt. Sed
nūquid poterūt gaudere de dilectōe ſui
ſicut videm⁹ pctōres gaudere: lꝫ ſe amēt
inordinate. Rn̄det doc. ſubtil̄. vbi pri⁹
ꝙ ſi q̄libet dānatus ꝛ ꝑcipue demones
poſſent ſtare in cognitōe ſua ꝛ dilectōe
ꝑpetua ꝛ nō determinarent̄ ab alio re-
putarēt ſe btōs btitudine naturali: ꝛ iō
in cognitione ſua maxime quieſcerēt. ꝛ
credo ꝙ qꝛ ab hoc impediūtur ꝙ eſt eis
maxima pena: ſed null⁹ dānatoꝝ abſo-
lute pōt ſtare in cognitōe ꝛ dilectiōe ſui
ſꝫ tn̄ vt eſt termin⁹ cuiuſdā alteri⁹: ſicut
infirm⁹ ꝯſiderat ſe nō tn̄ delectat̄: qꝛ nō
ꝯſiderat ſe niſi vt eſt termin⁹ ꝯcupite ſa
nitatis q̄ caret ꝛ quā obtinere nō pōt et
iō ampli⁹ triſtat̄ ꝛ punitur. ꝛ ſic diligēs
ſe ad habenduꝫ aliq̄d qd̄ nō pōt habere
ex illa dilectiōe patit̄ maiorē penā ꝛ tri
ſticiam. dānati igitur ſe amantes ꝛ ꝯſi
derantes finē ꝓpter quē facti fuerūt et
quē potuiſſent cū diuino auxilio in hoc
mundo acq̄ſiſſe maxime cruciabūtur ꝛ
ꝯfuſionē ſuꝑ ſe habebūt qꝛ noluerūt fa-
cere bonū ꝛ fugere malū. Non ſic igitur
chariſſime tibi q̄ue dimittere pctā nec
ꝯfīdaris in hn̄ agēdo diligēter inq̄re q̄
ſunt ad ſalutē neceſſaria: qꝛ xp̄us dicit.
Primū querite regnū dei ꝛ hec oia adii
cientur vobis. Math. vi. quia de nō q̄-
rentib⁹ regnū dei dr̄. Couertant̄ ꝛc̄.

Quinta pena dānato-
rum erit mortꝭ deſideriū. et
de hac pena dictū eſt pri⁹ a-
liqualiter ꝛ allegat⁹ textus.
Apoca. ix. in quo dr̄. deſiderabūt mori
ꝛ mors fugiet ab eis. Mouetur autē q̄
ſtio a doctorib⁹. l. di. iiij. Vtruꝫ dānati
appetāt nō eſſe ꝓpter fugiendā miſeriā
ꝛ argumētis poſitꝭ ad ꝑtes ꝯrias ꝑ ſco-
tum in ꝑma ꝯcluſiōe eiuſdē di. ꝛ ſolutōe
poſita dicit in principio ſolutiōis ſcōe.
Licet dānati debeāt magis velle non
eſſe q̄ in pctō ꝑmanere Credo tn̄ ꝙ ap
petūt nō eſſe nō ꝓpter culpā fugiendaꝫ:
qꝛ ſunt obſtinati: ſꝫ ꝓpter penā quā ſu-
ſtinent. Bona. etiā dicit. ii. q. eiuſdē di.
rn̄detur ad hoc. Dicūt aliqui ꝙ dānati
mallent nō eſſe q̄ ſic eſſe: ſed appetitus
eoꝝ eſt inordinat⁹ ꝛ indiſcret⁹ et fanta-
ſticus: qꝛ ſibi nociuū appetit: ſicꝫ eſt ap-
petit⁹ infirmi q̄ nō venit ex natura: ſꝫ ex
fantaſtica imaginatiōe: qꝛ exiſtimat ſi

bi ꝓdeſſe qd̄ nocet Sic dānati: qꝛ exiſti
mant ſe hr̄e q̄etē ſi oino nō eſſent appe-
tunt magis nō eſſe q̄ eſſe in penis. Et
hoc mō videt̄ dicere Aug. in li. de miſe-
ria hu⁹ mūdi loq̄ns de dānatꝭ. O mors
q̄ dulcis eſſes q̄bus amara fuiſti te ſo-
lum deſiderāt q̄ te vehemēter oderunt.
Vn̄ ꝯſiter dicit. Credo ꝙ magis appe
tendum eſſet ſi poneret̄ in optiōe oino
non eſſe q̄ eſſe ꝛ eternalit̄ torqueri. Et
loquor de appetitu q̄ refugit in ꝯmodū
hoc enī iudicat mēs mea magis appeti
bile ſicut decollatiōeꝫ q̄ diuturnā ignis
aduſtionē. verūtn̄ ſm̄ appetitū honeſti:
ſi cruciatus talis eſt ad glām dei vtiqꝫ
magis vellēt ignib⁹ ſubiacere ad ꝯtinuā
dei laudē q̄ ꝑ oimodā corruptionē ma-
iuꝫ dei effugē. Hec ille. Sic igit̄ appe-
titu refugiēte penā tam graue deſidera
bunt mori. Vn̄ mors h̄ dupl̄r accipit̄. ſ.
ꝓ nō eſſe ſimpl̄r nec ſm̄ corp⁹ nec ſm̄ a-
nimā: aut ꝑ ſeparatōe aie a corꝑe ſicut
cōiter dicit̄ hō mori qn̄ aia recedit a cor
pore: ꝛ vtrāqꝫ mortē affectione cōmodi
putatiui dānati deſiderabūt.
Primo vellēt ſe nō fuiſſe creatos.
Secūdo vellēt ſe eſſe annihilatos.
Tertio vellēt ſe nō fuiſſe redēptos.
Quarto vellēt ſe nō eſſe, ſuſcitatos.
¶ O quot velle ad impoſſibile ſm̄ diui
naꝫ ordinationē erūt in dānatis in q̄b⁹
grauiſſime cruciabūtur. Et primo vel
lent ſe nō fuiſſe creatos accipiēdo crea
tionē cōiter ꝑ factiōe: qm̄ ſi nō fuiſſent
facti nō cōmiſiſſent pctā ꝓpter q̄ dāna-
ti ſunt. iō maledicēt ꝯceptiōi ſue ꝛ nati
uitati. Iob. iii. Pereat dies in quo na-
tus ſum: ꝛ nox in qua dictū eſt ꝯceptus
eſt hō. Cogita triſticiā hois cadētis in
foueā ꝓfundā ꝛ dicetis. O maledicte ve
tibi qꝛ ꝑ tale viā veniſti ſi nō veniſſes nō
cecidiſſes. Ita dānati dicēt ſi nō fuiſſes
ꝑcreat⁹ nō fuiſſes dānat⁹ Talis triſticia
accidet his q̄ nolūt cōſiderare q̄re facti
ſunt. de q̄b⁹ dicit̄ in pſ̄. Hō cuꝫ i honore
eſſet nō in ꝯpa. e. iu. inſi. ꝛ ſilis fact⁹ ē il-
lis. Quis honor hois maior q̄ fieri ad
imaginē dei. ꝛ tandē hr̄e glīam illā eter
naꝫ i regno celoꝝ. Sꝫ volēti ad aliqueꝫ
locū diſtantē ꝑuenire opꝫ ꝑus ꝑtranſire
ꝑ viā mediā q̄ ad terminū vie ꝑuenire.
ita te pri⁹ opꝫ viā ꝑadiſi aggredi ꝛ ꝑ illā
ire: q̄ te poſſe paradiſū obtinere: quā ſi
nolis ingredi opꝫ te ire ꝑ viā inferni: qꝛ
in hoc mūdo nō ſunt niſi due vie. quarū
vna eſt arta: ꝛ alia eſt lata: vt dicit xp̄s.
Math. vii. Nec potes h̄ ſemꝑ viuere: ſꝫ
te opꝫ mori: qꝛ ſtatutū eſt hoibus ſemel
mori. Heb. ix. et neſcis qn̄ nec vbi nec ī
qua ſocietate nec in quo ſtatu. Preui-
deas igit̄ tibi de futuro exemplo illius
q̄ ſibi ꝓuidit dū regnaret. Narrat̄ eīꝫ ꝙ
fuit ꝯſuetudo in regno quodā ꝙ nullus
regnaret ibi niſi ꝑ annū. finito vero an
no rex ſpoliat⁹ oibus cū vituꝑio mitte-
batur ad q̄ndam inſulā in ꝑpetuū exili-
um ꝛ ali⁹ ingrediebat̄. Multis vero fa
ctis regib⁹ ſic exulatis et in īſula illa fa
me ꝛ miſeria ꝑiclitantib⁹ ſucceſſit q̄daꝫ
ſapiēs q̄ dū durauit poſſe ſuūꝫ ꝑmiſit in
inſulā multa neceſſaria de q̄bus fuit ei
bn̄ cū illuc fuit expulſus. et h̄ eſt qd̄ dn̄s
nobis dicit. Lu. xvi. exēplo villici iniq̄-
tatis vt faciam⁹ nob̄ amicos. ſ. pauꝑes
ꝛ viros bonos et ſanctos de māmona
iniq̄tatis vt cū defecerim⁹ recipiētꝭ nos
in eterna tabernacula. Eccꝭ. xiiii. An-
te obitū oꝑare iuſticiaꝫ qm̄ nō eſt apud
inferos. i. in alio ſeculo inuenire cibū: ſi-
cut dictū eſt pri⁹. Fruſtra ḡ dānati vel-
lent ſe nō fuiſſe natos: qꝛ etiā h̄ ſolo pri
uat̄ de⁹ ingenita facere q̄ genita fuerūt
vt dicit agathon. vt ait Ariſto. vi. ethi.
Secūdo dānati vellēt annihilari. qꝛ et
ſi non pōt eſſe qn̄ fuerint: poſſet tn̄ fieri
ꝙ nihil eēnt O dn̄e ieſu cur feciſti quos
ſciuiſti ꝑpetuo dānandos. Cur nō ſuf-
ficit tibi vt tāto tp̄e pctōres puniant̄ q̄-
to peccauerūt. Cur eos nō ānihilas ſi
nō vis eos ſaluare aut aliq̄d aliud de ip
ſis facere. vbi eſt mia tua. quō verū ē qd̄
dicis ꝑ ꝓphetam. Miſericordias dn̄i in
eternū cantabo. Hec ſunt cogitatu mi
rabilia ꝛ terribilia ad audiendū: ſꝫ ter-
ribiliora ad videndū: terribiliſſima ad
ſentiendū. Hec dubia ſoluūtur ꝑ docto
res. di. xl. vi. iiij. Et lꝫ de his ſit dictū ſ⁹
placꝫ tn̄ hoc idē repetere. Ad ꝑmā ꝯclu

ſionē poſſiꝰ dicere cū aplo Ro.xi. O al
titudo diuitiaꝝ ſapie ⁊ ſcie dei ꝙ̄ incōpre
hēſibilia ſunt iudicia eiꝰ ⁊ iueſtigabiles
vie eiꝰ Quis ei cognouit ſenſuꝫ dñi aut q̄s
eiꝰ ꝯſiliariꝰ fuit. vel pōt dici ſicut dicit An
ſel. pſologion.c.ij. ad deū loquēs vt inq̄t
Rich.i.q.l.di. Id ſolū iuſtū eſt qđ vis ⁊
nō eſt iuſtū qđ nō vis. Et ita cū dei volū
tas ſit pma rīa oim volēdoꝝ: nō eſt q̄rē-
duꝫ cur deꝰ vult h̄ vel illđ. Alij diſtigunt
ꝙ volūtas dei dr̄ aīīs ⁊ ꝯñs. vt ſan. tho.
i. pte. q. xix. ar. vi. ad pmā volūtatē inq̄t
aīīti vult oēs hoies ſaluos fieri vt oēs ſi
vellēt ſaluarent̄: qꝛ hñt naturalia legeꝫ
ſacra ⁊ cetera ad ſalutē nccria. Volun
tate aūt ꝯñti nō vult oēs hoies ſaluos fie
ri: ſꝫ ſm eoꝝ merita aliquos ſaluabit ⁊
alios dānabit. Aliq̄ tñ dicunt vt recitat
Bonauē. i.q. diſ. xliiij. infernū nō eſſe ꝑ
eo ꝙ dicūt nullū cruciatū eſſe poſt hāc
vitā. Et iſtū erroꝛē ꝯuīcit rō recta q̄ ita
dictat ꝙ malū nō dꝫ remanere ipunitū.
Si ḡ multi peccāt ⁊ in hac vita nō cru
ciant̄: imo gaudēt ⁊ letant̄ neceſſe ē eos
pꝰ hāc vitā cruciari aut deſtruere oꝛdi-
neꝫ vniuerſi aut diuinā iuſtiaꝫ negligē-
teꝫ ⁊ remiſſaꝫ eē circa punitōeꝫ pcti. A-
lij ꝟo negauerūt īfernū eē ꝑ eo ꝙ nega-
uerūt ipios eternalr̄ cruciari: vt oꝛige-
nes ⁊ ſeq̄ces eiꝰ ꝗuis ſm eos pꝰ hāc vi-
taꝫ aliq̄s maneat cruciatꝰ. dixerūt ei ꝙ
h̄ nō pōt diua mīa ſuſtinere ꝙ creatura
ſua quā nō odit: ſꝫ diligit eternalr̄ ſit in
penis cū ipe nō delectet̄ in punitiōe nr̄a
nec ſatiet̄ cruciatibꝰ nr̄is nec obſtat q̄n
nō poſſit eos q̄ puniūtur ſine aliquo pu
dicio libare a peīs. Et ſi aliq̄n ſcriptu-
ra ꝯmiat̄ pctōꝛibꝰ penā eternaꝫ: h̄ dicūt
nō eſſe dictū ſm ꝟitateꝫ pmiſſiōis: ſꝫ ſm
terroꝛē ꝯminatiōis q̄ intēdit deꝰ malos
liberare a pctis. Iſte aūt error oꝛigēis
fuit ⁊ ſuoꝝ ſeq̄ciuꝫ q̄ tanto eſt imanioꝛ
ꝗ̄te videt̄ eſſe mitioꝛ ⁊ miſericoꝛdioꝛ ꝑ
eo ꝙ diuinā iuſticiā blaſphemat dū eaꝫ
diminuit dū tñ dat mie ꝙ nō relinq̄t lo
cum iuſticie. Scđo vero qꝛ ſpem nr̄am
euacuat. Si ei ſcriptura ſuppliciū pec
catoꝛibꝰ ꝯminat̄ nō ſm ꝟitate ſꝫ vt deter
reat q̄d cauſe eſſet cur etiā nō intelliga

mus pmia pmittere nō ſm veritatē: ſed
vt ad opꝰ iuſticie alliciat ac ꝑ hoc ſcrip-
tura tota ⁊ fides nr̄a vana ⁊ friuola po
terit iudicari. Et iđ eſt tertia poſitio rō
nalis ⁊ fidel̄ ꝙ ſit ponere cruciatū eter
nuꝫ: ⁊ hoc mãifeſte dicit ſcriptura diua
ꝯfirmat fides ⁊ ꝯcoꝛdat rō recta. Scri
ptura Mat. xxv. Ite maledicti i ig. ⁊c.
Vñ etiā Greg. moꝝ. xxiiij. Sūt nōnul
li q̄ pctis ſuis idcirco finē ponere negli
gūt qm̄ hr̄e q̄nq̄ꝫ ſup ſe finē futura iudi-
cia ſuſpicant̄. Quibꝰ breuiter rn̄demus
Si q̄nq̄ꝫ finiēda ſunt ſuppplicia repro
boꝝ q̄nq̄ꝫ ḡ finiēda ſunt gaudia beato-
rum. Per ſeipſam nanq̄ꝫ veritas dicit
Ibūt hi in ſuppliciū: iuſti aūt in vitam
eternā. Itē rōe videt̄: qꝛ ſi đ duobꝰ ꝯriis
eſt repire alterū extremoꝝ ⁊ mediū ne-
ceſſe eſt ponere alterū extremuꝫ. Hec ē
radix ſtabiliēdi ꝯria apud phōs: ſꝫ ē po
nere pfectā btitudinē in pr̄ia ⁊ medium
ſtatū in via inter pfectā btitudineꝫ ⁊ p-
fectā miſeriā. ḡ eſt ponere pfectā miſe-
riaꝫ poſt hāc vitā. Hoc aūt dicimꝰ īfer
nuꝫ. Itē ſicut deꝰ eſt ſumme miſericoꝛs
ita eſt ſumme iuſtꝰ. ſicut ḡ ſumme miſe
ricoꝛdis ē ſumme miſereri: ⁊ miaꝫ ſuaꝫ
ſumme manifeſtare: ſic ⁊ ſumme iuſti ē
ſumme punire ⁊ ſuā iuſticiā manifeſta
re ꝑ effectū. Si ḡ infinita iuſticia nō pt
manifeſtari niſi ꝑ effectū infinitū: videt̄
ꝙ aliq̄bus pctōꝛibꝰ reddi debeat crucia
tus infinitꝰ ſꝫ nō pōt eſſe cruciatꝰ infini
tus niſi eternꝰ. ḡ nccē eſt eſſe cruciatuꝫ
eternū. hūc aūt dicimꝰ infernū. Crucia
tuꝫ etiā ponere eternū facit ad ꝯplemē
tuꝫ vniuerſi ⁊ iuſtū iudiciū dei. Cōgruū
eñ eſt vt pulcritudo vniuerſi decoꝛet̄ q̄
buſdā antitet̄. i. ꝯriis: vt ſicut bonis red
dūtur bona eterna: ita et malis eterna
ſupplicia. Neceſſariū etiā eſt ad ꝯſeruā
dū oꝛdieꝫ iuſticie vt vnicuiq̄ꝫ reddat̄ ſm
opa ſua cū vētū fuerit ad iudiciū. Pctōꝛ
aūt cū peccat peccat ꝯ̄ bonū eternū ⁊ in
finitū. ⁊ ex hoc dignꝰ ē cruciatu eterno.
Peccat etiā in ſuo eterno vt dū deceſſe
rit non eſt ampliꝰ locus meriti ac ꝑ hoc
nec remiſſionis peccati: ⁊ iđ ſemꝑ ē cul
pa. Et qꝛ culpa oꝛdiatur in pena. dꝫ ſp

eſſe in pena. Et iſta eſt vna rō ꝯpleta q̄
colligit̄ ex greg. ⁊ Aug.. Greg. aūt dicit in
li. dia. ꝙ iđ pctōꝛ eternalr̄ cruciādꝰ ē: q̄a
peccat in ſuo etno. Augu. ꝟo dicit ꝙ iđ
eternalr̄ punit̄: qꝛ peccauit ꝯ̄ bonū eter
nū. Et ꝙ illud iudiciū iuſtū ſit oñdit ꝑ
exēplū i hūanis iudicijs ⁊ legalibꝰ vbi di
it ꝙ peccans ꝯ̄ rēpuplicā aliquo grādi
rimie moꝛte moꝛit̄: nō qꝛ in moꝛa q̄ oc
iditur eiꝰ ſuppliciū leges eſſe extimāt
ū ſit hoꝛa pbreuis: ſꝫ qꝛ eū in ſempiter
uꝫ auferūt a ſocietate viuentiuꝫ. Hec
ona. Et pꝫ magis in exilio ꝑpetuo ſi
petuo viuet exulatꝰ. Ad aliđ de mīa di
t idē doc. in ſi. huiꝰ. q. ꝙ ſicut deꝰ ē ſum
e miſericoꝛs: ita et decet vt ſit ſumme
ſtꝰ: ⁊ iđ effectꝰ ſūme mie nō excludit ef
ctū iuſticie. ⁊ ꝓpter h̄ deꝰ diſtinxit ſibi
uo tpa. Vnū in quo oñderet mie ſue i
initatē tradēdo vnigenitū filiū ſuū ꝑ oi
us inimicis ſuis ⁊ ꝑcendo oibꝰ ad ſe re-
ire volētibꝰ. Aliud i quo oñderet iuſti
cie ſue imēſitatē ⁊ id ē tps qđ deputatuꝫ
ē etnis cruciatibꝰ. Dicit et mgr̄ in lr̄a ad
auctoꝛitatē Ja.ij. Judiciū ſine mia fiet
illi q̄ nō fecit miaꝫ. ita inq̄t intelligi pōt
ꝙ iudiciū dānatiōis fiet illi qui nō fecit
miaꝫ ꝑ eo ꝙ fuit ſine mia. vel fiet illi iu
diciū ſine mia liberāte ⁊ ſaluāte q̄ tñ in
aliq̄ pene alleuiatiōe miam dei ſentiet:
qꝛ nō tm̄ puniet̄ ꝗ̄tū meruit: ſꝫ h̄ nō ſine
cā dꝛ mia ⁊ iudiciū in futuro: qꝛ ⁊ h̄ mlꝛ-
tis mōis miſeret̄ deꝰ q̄bus nō miſerebit̄
tūc. Vocat eñ nūc pctōꝛes ⁊ iuſtificat
qđ tūc nō faciet: ſꝫ tūc reddet ſingul̄ ſm
merita. Manifeſte iudicabit q̄ nūc oc-
culte iudicat. Sꝫ q̄rit̄ vtrū dānati puni
entur ſine intermiſſiōe. Rñſio inq̄t Bo
nauē. dicēdo ꝙ punitio gehēnalis erit
ſine oi itmiſſiōe. Et h̄ pꝫ ꝑ illud qđ dr̄
Apoc. xiiij. Aſcendet fumꝰ toꝛmētoꝝ in
ſc̄la ſc̄loꝝ ⁊ nō hēbunt requiē die ac no
cte: qꝛ cū nō ſit interpolatio in culpa nō
dꝫ eſſe in pena. Et ſi dicat̄ iux̄ illđ Job.
xxiiij. ꝙ trāſibunt ab aq̄s niuiū ad calo-
rem nimiū. ⁊ ſic dr̄ ꝙ in iſto trāſitu ſit i
termiſſio. Rñdeo ꝙ dupl̄r pōt intelligi
vel ſicut eſt trāſitꝰ ſubi ab vno ꝯ̄rioꝝ im
mediatoꝝ in aliud: ita tñ ꝙ ſp eſt ſub al

tero ꝯ̄rioꝝ: ſic intelligatur in ꝓpoſito:
vel ita vt nō intelligat̄ ſucceſſio: ſed nec
trāſitus cū ſucceſſiōe ſꝫ varietas cū ſuc
ceſſiōe. Hec Bona. Et ita foꝛtaſſe di-
ci poſſet de penis ſpūalibꝰ: qꝛ mirabile
nimiū videt̄ intelligere tot ⁊ tanta ⁊ vel
le ſit tot impoſſibilia. Erit igr̄ dānatis
maxima pena: qꝛ vellēt ambulari ⁊ non
poterūt deo volēte eos ſꝑ ſtare in infer-
no cū tā grauiſſimis penis. Tertia pe-
na erit qꝛ vellēt ſe nō fuiſſe redēptos O
ꝗ̄ta pēa dānatis cū ꝯſiderabūt tantū re-
mediū ꝯ̄ pctā ſua ſpreuiſſe Cogita ſi eſ
ſes adiudicatꝰ moꝛti vel ꝑpetuo carceri
⁊ aliq̄s vellet te libare ⁊ hanc liberatio
neꝫ ꝯtēneres ⁊ poſt cū velles libari non
poſſes ꝗ̄ta meſticia afficereris. Erit
ḡ dānatis maxia pena cogitare de illa
liberatiōe quē ꝯtēpſerūt imo vellēt ꝙ ds
nō fuiſſet incarnatꝰ: qꝛ magis punietur
ex eo ꝙ nō curauerūt tantū bonū ⁊ ma
xime xp̄iani ſicut dictū fuit prꝰ Hec pe
na maxie debet̄ his q̄ tāto bñficio ingrā
ſunt. O miſerrimi dānati q̄ tanto bñfi
cio tanto amoꝛe nō potuerūt: qꝛ nolue
rūt retrahi ad amoꝛē dei. Vñ xp̄s oſtē-
dit nobis dilectionē valde grandē cū to
tuꝫ coꝛpꝰ ſuū ⁊ oia mēbꝛa ſua moꝛti ex-
poſuit. De qua dilectiōe ait Bern. Si
dñs nr̄ ieſus xp̄s habuiſſet tot mēbꝛa in
ſuo coꝛꝑe quot ſunt ſtelle in firmamēto
⁊ vnūquodq̄ꝫ mēbꝛuꝫ ſingularē vitā ha-
buiſſet oia ſigillatim moꝛti expoſuiſſet
anteq̄ꝫ vnā aīam faucibꝰ diaboli dimi-
ſiſſet. Hec ille. Fuit ergo xp̄i paſſio ſuf-
ficiens ꝑ redēptione totiꝰ humani gene
ris: ſed maledicti dānati hoc nō curan
tes magis eū occiderunt peccatis ſuis
ꝗ̄tum in eis fuit. Heb. vi. Rurſus cru
cifigentes ſibimetipſis filiū dei. Et ita
triſtabūtur valde: quia fuerūt a moꝛte
peccati liberati ſi voluiſſent fructū paſ
ſionis ſuſcipere. Quarta pena erit: q̄a
nollent ſe fuiſſe ſuſcitatos: immo liben
ter anime dānatoꝛum illa toꝛmenta vi
liſſima dimitterēt. O quātꝰ doloꝛ quā-
ta triſticia ipſis animabus dānatoꝛum
in ſumptione ſine reunione coꝛpoꝛum:
quia oñs pene coꝛpoꝛales q̄ dicte ſunt

ſionē poſſu⁹ dicere cū aplo Ro.xi. O al
titudo diuitiaꝝ ſapie ꝛ ſcie dei ꝙ̄ incōpre
hēſibilia ſunt iudicia ei⁹ ꝛ inueſtigabiles
vie ei⁹ Quis ei cognouit ſenſuꝫ dñi aut ꝗs
ei⁹ ꝯſiliari⁹ fuit. vel pōt dici ſicut dic̄ An
ſel. pſologion. c. ij. ad deū loq̄ns vt inq̄t
Rich. i. q. l. di. Id ſolū iuſtū eſt qḋ vis ꝛ
nō eſt iuſtū qḋ nō vis. Et ita cū dei volū
tas ſit pma rl̄a oim volēdoꝝ: nō eſt q̄rē-
duꝫ cur de⁹ vult h̄ vel illḋ. Alij diſtigunt
ꝙ volūtas dei dr̄ añs ꝛ ꝯñs. vt ſan. tho.
i. pte. q. xix. ar. vi. ad pmā volūtatē inq̄t
añti vult oēs hoies ſaluos fieri vt oēs ſi
vellēt ſaluarent̄: q: hñt naturalia leges
ſacra ꝛ cetera ad ſalutē nccr̄ia. Volun
tate āt ꝯñti nō vult oēs hoies ſaluos fie
ri: ſꝫ ſm eoꝝ merita aliquos ſaluabit ꝛ
alios dānabit. Aliq̄ tn̄ dicunt vt recitat
Bonauē. i. q. di. xliiij. infernū nō eſſe p
eo ꝙ dicūt nullū cruciatū eſſe poſt hāc
vitā. Et iſtū errorē ꝯuicit rō recta q̄ ita
dictat ꝙ malū nō dꝫ remanere ipunitū.
Si ḡ multi peccāt ꝛ in hac vita nō cru
ciant̄: imo gaudēt ꝛ letant̄ neceſſe ē eos
p⁹ hāc vitā cruciari aut deſtruere ordi-
nez vniuerſi aut diuinā iuſtiaꝫ negligē-
tez ꝛ remiſſaꝫ eē circa punitōez pcti. A-
lij ꝓo negauerūt īfernū eē p eo ꝙ nega-
uerūt ipſos eternal̄r cruciari: vt orige-
nes ꝛ ſeq̄ces ei⁹ ꝗuis ſm eos p⁹ hāc vi-
taꝫ aliq̄s maneat cruciat⁹. dixerūt ei ꝙ
h̄ nō pōt diua mia ſuſtinere ꝙ creatura
ſua quā nō odit: ſꝫ diligit eternal̄r ſit in
penis cū ipe nō delectet̄ in punitōe nr̄a
nec ſatiet̄ cruciatib⁹ nr̄is nec obſtat q̄n
nō poſſit eos q̄ puniūtur ſine aliquo pu
dicio libare a pēis. Et ſi aliq̄n ſcriptu-
ra ꝯmiat̄ pctōrib⁹ penā eternaꝫ: h̄ dicūt
nō eſſe dictū ſm ꝟitatez pmiſſiōis: ſꝫ ſm
terrorē ꝯminatiōis q̄ intēdit de⁹ malos
liberare a pctis. Iſte aūt error origēis
fuit ꝛ ſuoꝝ ſeq̄ciuꝫ q̄ tanto eſt imanior
q̄nto videt̄ eſſe mitior ꝛ miſericordior p
eo ꝙ diuinā iuſticiā blaſphemat dū eaꝫ
diminuit dū tn̄ dat mie ꝙ nō relinq̄t lo
cum iuſticie. Scḋo vero q: ſpem nr̄am
euacuat. Si ei ſcriptura ſuppliciū pec
catorib⁹ ꝯminat̄ nō ſm ꝟitate ſꝫ vt deter
reat q̄d cauſe eſſet cur etiā nō intelliga

mus pmia pmittere nō ſm veritatē: ſed
vt ad op⁹ iuſticie alliciat ac p hoc ſcrip-
tura tota ꝛ fides nr̄a vana ꝛ friuola po
terit iudicari. Et iḋ eſt tertia poſitio rō
nalis ꝛ fidel̄ ꝙ ſit ponere cruciatū eter
nuꝫ: ꝛ hoc māifeſte dicit ſcriptura diuā
ꝯfirmat fides ꝛ ꝯcordat rō recta. Scri
ptura Mat. xxv. Ite maledicti i ig. ꝛc̄.
Vñ etiā Greg. moꝝ. xxxiiij. Sūt nōnul
li q̄ pctis ſuis idcirco finē ponere negli
gūt q̄m hr̄e q̄n̄qꝫ ſup ſe finē futura iudi-
cia ſuſpicant̄. Quib⁹ breuiter rn̄demus
Si q̄n̄qꝫ finiēda ſunt ſuppplicia repro
boꝝ q̄n̄qꝫ ḡ finiēda ſunt gaudia beato-
rum. Per ſeipſam nanqꝫ veritas dicit
Ibūt hi in ſuppliciū: iuſti aūt in vitam
eternā. Itē rōe videt̄: q: ſi ḋ duob⁹ ꝯrijs
eſt repire alterū extremoꝝ ꝛ mediū ne-
ceſſe eſt ponere alterū extremuꝫ. Hec ē
radix ſtabiliēdi ꝯria apud phōs: ſꝫ ē po
nere pfectā btitudinē in pr̄ia ꝛ medium
ſtatū in via inter pfectā btitudinez ꝛ p-
fectā miſeriā. ḡ eſt ponere pfectā miſe-
riaꝫ poſt hāc vitā. Hoc aūt dicim⁹ ifer
nuꝫ. Itē ſicut de⁹ eſt ſumme miſericors
ita eſt ſumme iuſt⁹. ſicut ḡ ſumme miſe
ricordis ē ſumme miſereri: ꝛ miaꝫ ſuaꝫ
ſumme manifeſtare: ſic ꝛ ſumme iuſti ē
ſumme punire ꝛ ſuā iuſticiā manifeſta
re p effectū. Si ḡ infinita iuſticia nō pt
manifeſtari niſi p effectū infinitū: videt̄
ꝙ aliq̄bus pctōrib⁹ reddi debeat crucia
tus infinit⁹ ſꝫ nō pōt eſſe cruciat⁹ infini
tus niſi etern⁹. ḡ nccē eſt eſſe cruciatuꝫ
eternū. hūc aūt dicim⁹ infernū Crucia
tuꝫ etiā ponere eternū facit ad ꝯplemē
tuꝫ vniuerſi ꝛ iuſtū iudiciū dei. Cōgruū
enī eſt vt pulcritudo vniuerſi decoret̄ q̄
buſdā antitetis. i. ꝯrijs: vt ſicut bonis red
dūtur bona eterna: ita et malis eterna
ſupplicia. Neceſſariū etiā eſt ad ꝯſeruā
dū ordiez iuſticie vt vnicuiqꝫ reddat̄ ſm
opa ſua cū ventū fuerit ad iudiciū. Pctōr
aūt cū peccat peccat ꝯ bonū eternū ꝛ in
finitū. ꝛ ex hoc dign⁹ ē cruciatu eterno.
Peccat etiā in ſuo eterno vt dū deceſſe
rit non eſt ampli⁹ locus meriti ac p hoc
nec remiſſionis peccati: ꝛ iḋ ſemp ē cul
pa. Et q: culpa ordiatur in pena. dꝫ ſp

eſſe in pena. Et iſta eſt vna rō ꝯpleta q̄
colligit̄ ex greg. ꝛ Aug. Greg. āt dic̄ in
li. dia. ꝙ iḋ pctōr eternalr̄ cruciād⁹ ē: q̄a
peccat in ſuo etno. Augu. ꝓo dicit ꝙ iḋ
eternal̄r punit̄: q: peccauit ꝯ bonū eter
nū. Et ꝙ illud iudiciū iuſtū ſit oñdit p
exēplū i hūanis iudicijs ꝛ legalib⁹ vbi di
cit ꝙ peccans ꝯ rēpuplicā aliquo grādi
crimie morte morit̄: nō q: in mora q̄ oc
ciditur ei⁹ ſuppliciū leges eſſe exiſtimāt
cū ſit hora pbreuis: ſꝫ q: eū in ſempiter
nuꝫ auferūt a ſocietate viuentiuꝫ. Hec
Bona. Et pꝫ magis in exilio ppetuo ſi
ppetuo viuet exulat⁹. Ad aliḋ de mia di
cit idē doc. in ſi. hui⁹. q. ꝙ ſicut de⁹ ē ſum
me miſericors: ita ēt decet vt ſit ſumme
iuſt⁹: ꝛ iḋ effect⁹ ſūme mie nō excludit ef
fectū iuſticie. ꝛ pꝑter h̄ de⁹ diſtinxit ſibi
duo tpa. Vnū in quo oñderet mie ſue i
finitatē tradēdo vnigenitū filiū ſuū p oi
bus inimicis ſuis ꝛ porrigendo oib⁹ ad ſe re-
dire volētib⁹. Aliud i quo oñderet iuſti
cie ſue imēſitatē ꝛ id ē tps qḋ deputatuꝫ
ē etnis cruciatib⁹. Dic̄ ēt mgr̄ in l̄ra ad
auctoritatē Ja. ij. Iudiciū ſine mia fiet
illi q̄ nō fecit miaꝫ. ita inq̄t intelligi pōt
ꝙ iudiciū dānatiōis fiet illi qui nō fecit
miaꝫ p eo ꝙ fuit ſine mia. vel fiet illi iu
diciū ſine mia liberāte ꝛ ſaluāte q̄ tn̄ in
aliq̄ pene alleuiatiōe miam dei ſentiet:
q: nō tm̄ punie̅t q̄ntū meruit: ſꝫ h̄ nō ſine
cā dꝫ mia ꝛ iudiciū in futuro: q: ꝛ h̄ mł-
tis mōis miſeret̄ de⁹ q̄bus nō miſerebit̄
tūc. Vocat enī nūc pctōres ꝛ iuſtificat
qḋ tūc nō faciet: ſꝫ tūc reddet ſingul̄ ſm
merita. Manifeſte iudicabit q̄ nūc oc-
culte iudicat. Sꝫ q̄rit̄ vtrū dānati puni
entur ſine intermiſſiōe. Rñſio inq̄t Bo
nauē. dicēdo ꝙ punitio gehēnalis erit
ſine oi intmiſſiōe. Et h̄ pꝫ p illud qḋ dr̄
Apoc. xiiij. Aſcendet fum⁹ tormētoꝝ in
ſcl̄a ſcl̄oꝝ ꝛ nō hēbunt requiē die ac no
cte: q: cū nō ſit interpolatio in culpa nō
dꝫ eſſe in pena. Et ſi dicat̄ iux̄ illḋ Job.
xxiiij. ꝙ trāſibunt ab aq̄s niuiū ad calo-
rem nimiū. ꝛ ſic dr̄ ꝙ in iſto trāſitu ſit i
termiſſio. Rñdeo ꝙ dupl̄r pōt intelligi
vel ſicut eſt trāſit⁹ ſubi ab vno ꝯrioꝝ im
mediatoꝝ in aliud: ita tn̄ ꝙ ſp ſit ſub al

tero ꝯrioꝝ: ſic intelligatur in ꝓpoſito:
vel ita vt nō intelligat̄ ſucceſſio: ſed nec
trāſitus cū ſucceſſiōe ſꝫ varietas cū ſuc
ceſſiōe. Hec Bona. Et ita fortaſſe di-
ci poſſet de penis ſpūalib⁹: q: mirabile
nimiū videt̄ intelligere tot ꝛ tanta ꝛ vel
le ſil̄ tot impoſſibilia. Erit igr̄ dānatis
maxima pena: q: vellēt ānihilari ꝛ non
poterūt deo volēte eos ſp ſtare in infer-
no cū tā grauiſſimis penis. Tertia pe-
na erit q: vellēt ſe nō fuiſſe redēptos O
q̄nta pēa dānatis cū ꝯſiderabūt tantū re-
mediū ꝯ pctā ſua ſpreuiſſe Cogita ſi eſ
ſes adiudicat⁹ morti vel ppetuo carceri
ꝛ aliq̄s vellet te libare ꝛ hanc liberatio
nez ꝯtēneres ꝛ poſt cū velles libari non
poſſes q̄nta meſticia afficereris. Erit
ḡ dānatis maxia pena cogitare de illa
liberatōe quē ꝯtēpſerūt imo vellēt ꝙ ds
nō fuiſſet incarnat⁹: q: magis punietur
ex eo ꝙ nō curauerūt tantū bonū ꝛ ma
xime xp̄iani ſicut dictū fuit pu⁹ Hec pe
na maxie debet̄ his q̄ tāto bñficio ingrati
ſunt. O miſerrimi dānati q̄ tanto bñfi
cio tanto amore nō potuerūt: q: nolue
rūt retrahi ad amorē dei. Vñ xp̄s oſtē-
dit nobis dilectionē valde grandē cū to
tuꝫ corp⁹ ſuū ꝛ oia mēbra ſua morti ex-
poſuit. De qua dilectiōe ait Bern̄. Si
dñs nr̄ ieſus xp̄s habuiſſet tot mēbra in
ſuo corpe quot ſunt ſtelle in firmamēto
ꝛ vnūquodqꝫ mēbruꝫ ſingularē vitā ha-
buiſſet oia ſigillatim morti expoſuiſſet
anteq̄ vnā aiam faucib⁹ diaboli dimi-
ſiſſet. Hec ille. Fuit ergo xp̄i paſſio ſuf-
ficiens p redēptione toti⁹ humani gene
ris: ſed maledicti dānati hoc nō curan
tes magis eū occiderunt peccatis ſuis
q̄ntum in eis fuit. Heb. vi. Rurſus cru
cifigentes ſibimetipſis filiū dei. Et ita
triſtabūtur valde: quia fuerūt a morte
peccati liberati ſi voluiſſent fructū paſ
ſionis ſuſcipere. Quarta pena erit: q̄a
nollent ſe fuiſſe ſuſcitatos: immo liben
ter anime dānatorum illa tormenta vi
liſſima dimitterēt. O quāt⁹ dolor quā-
ta triſticia ipſis animabus dānatorum
in ſumptione ſiue reunione corporum:
quia oēs pene corporales q̄ dicte ſunt

prius in aiaꝫ redūdabunt ſicut glīa cor
poris in celo in aiam. ⁊ ideo aie btē cuꝫ
gaudio ſua corpa reſumēt. ⁊ aie dāna-
toꝝ cū triſticia. Cogita corpꝰ putridū
⁊ plenuꝫ vmibꝰ ⁊ q̄ntum deforme pote-
ris penſare. Dico tibi ꝙ aie dānatorū
tale corpꝰ plus vellēt hr̄e q̄ꝫ illud dāna
tum cū penis illis cruciātibꝰ. O igr̄ aia
cur tm̄ places huic corpi. Cur illud nu
tris in luxurijs: in gula: in ocio: et alijs
delectatōibꝰ. Cur non cogis illud tibi
ſeruire ⁊ nō tu illi. Tu deſideraſti vt il
lud a te non ſepareṫ dum eras in h̄ mū
do ⁊ non potuiſti obtinere q̄n ꝑ mortē
ſepareṫ: tūc optab̄ vt ſeꝑetur ⁊ nō pote-
ris obtinere: qꝛ mors fugiet a te. Ta-
lis pēa merito erit illis q̄ nimis carna
liter vixerūt: ita ꝙ eoꝝ corpꝰ erit aiabꝰ
carcer ꝑpetuꝰ. Si īfirmātur voluptuo
ſi aut q̄cq̄d mali in aliquo mēbro patiū
tur ſtatiꝫ apponūt remediuꝫ: vadūt ad
medicū: adhibēt vnguēta: imo q̄cq̄d ſua
ſerit medicꝰ obſeruādū ꝓ ſanitate cor-
poris diligēter obſeruāt. ſed ſi īfirmā
tur in aia nō curāt nec querūt mediċuꝫ
imo fugiūt. nolūt credere deo ipos diri
gēti ad ſalutē ꝑ ꝓdicatores ⁊ ɔfeſſores.
⁊ ideo nō miru ſi dānantur. ſicut nō eſſꝫ
mirū ſi q̄s infirmꝰ nolēs credere medi
co moreret. ideo notāter dicit̄ i thema
te priꝰ aſſumpto. Cōuertāt̄ in ifer. ⁊c̄.

Ecima ⁊ vltia quo

6 ad p̄ſitem tractatuꝫ pena
ſpūalis eſt vecūdū ſtipen
dium: quia dānati nō ſolū
verecūdia corpali ɔfundētur: ſicut ɔfū-
dunt̄ hoies nudi: ſꝫ etiā vecūdabūt̄ ⁊ cō
fundētur ex denudatōe ⁊ viſione ſeu co
gnitōe ſuoꝝ pctōꝝ qd̄ mō nō fit: qꝛ pctā
hoiꝫ nūc a ſolo deo videntur. et adhuc ex
tali viſione non curāt. Hec autē ɔfuſio
ſpiritualis erit quadruplex.

Prio eñ ɔfundētur ex dei cognitōe.
Secundo ex ſanctoꝝ viſione.
Tertio ex aſpectu dānatoꝝ.
Quarto ex iſpectu peccatorū.

¶ Prima igit̄ pena ɔfuſionis dānato-
ruꝫ erit ex dei cognitōe. Penſare eñ po

teſtis q̄nta eſſet ɔfuſio latroni ſi iudex vi
deret ipſuꝫ furē in furto ſuo ⁊ hoc bene
ſciret. ſꝫ maior puelle vecūde ſi a patre
ſuo ihoneſte cū viro videret̄. Vere ma
ior ɔfuſio erit dānatis ex viſiōe pr̄is ce-
leſtis. Hec ē illa ɔfuſio de q̄ Iere. xvij.
dr̄. Dn̄e oēs q̄ te dereliq̄rūt cōfundētur
recedētes a te in terra ſcribētur qm̄ de
reliquerūt venā aquaꝝ viuentiū dn̄m.
Sꝫ quare nō ſic ɔfundūtur pctōres cuꝫ
ſciāt ꝙ oia apta ſunt ⁊ nuda oculis dei
Certe qꝛ vel nō credūt vere vel ſi idubi
tanter credūt: qꝛ nūc videt̄ diſſimulare
pctā qꝛ nō punit: idō nō curāt. Si g̃ ex a
liquo inhoneſto facto vel vbo hoies ve
recūdi ɔfundūtur: q̄nto magis ex pecca
to mortali qd̄ ſumme deo diſplicet dā-
nati ɔfundētur. Et hec pena erit q̄ mō
noluerūt ɔfundi ſine erubeſcere i pctis
ꝑpter deū q̄ tn̄ nō facerēt corā hoibus.
Exemplū huiꝰ. Quidā bonꝰ vir cuidaꝫ
fatue mulieri inſeq̄nti euꝫ vt cū ea pec-
caret dixit. Veni ⁊ ſeq̄re me. Et cū eā
duxiſſet ad foꝝ dixit. Mō para te. Que
dixit. Nō hic vbi vidēt hoies ſꝫ in domo
At ille. Si tu nō vis h̄ opꝰ hic exercere
ꝑpter hoies q̄ viderēt: nec ego in domo
ꝑpter deū q̄ videret. Et h̄ eſt qd̄ dr̄ his
vbibꝰ. Cū q̄d turpe facis q̄ me ſpectā-
te ruberes. Cur ſpectāte deo nō mug̃
ipe rubes. et Boec. in fi. v. de ɔſo. Ma
gna ē nob̄ idita bn̄faciēdi neceſſitas cū
cūcta agamꝰ añ oculos iudicis cuncta
cernēt̄. Quot mala fiūt in occulto deꝰ
nouit. Si tn̄ feceꝛ̄ pctm̄ corā deo ē re-
mediū vt nō ɔfundaꝛ̄ in eternū vt. ſ. cō
fundaris ɔfitēdo. De qua cōfuſione dr̄
Eccꝉ. iiij. Pro aia tua nō ɔfundaꝛ̄ di-
cere vex. Eſt eñ ɔfuſio adducēs glīaꝫ
⁊ grāꝫ. Quaſi diceret ꝙ duplex eſt ɔfu-
ſio. q̄dā ē aliquoꝝ q̄ tm̄ vecūdant̄ ⁊ con
fundūtur reuelare i ɔfeſſione pctā ſua
ꝙ ea tacēt. ⁊ hoc eſt mala. Alia eſt ɔfu
ſio q̄ ɔfundūtur ⁊ vecūdant̄ in cōfeſſiōe
nō tn̄ ſic q̄n dicāt pctā ſua ɔmiſſa. ⁊ hec
eſt bona cōfuſio ducēs ad gratiā ⁊ glo
riam ex q̄ ɔfundit̄ diabolꝰ ⁊ ꝑ quā eua
dit̄ ɔfuſio eterna. q̄ tanta ē vt eā cogita
re nō poſſumꝰ. Secūda pena ɔfuſiōis

erit ex ſcōꝝ viſiōe. Nō eñ ſolꝰ deꝰ videbit
pctā dānatoꝝ: ſed etiā tota curia celeſtꝭ
Vñ Ber. Ignis vbiq̄ꝫ feroꝝ ruptis pu-
gnabit habenis. Cūctaq̄ꝫ cūctoꝝ cūctꝭ
archana patebūt. Sꝫ quō poterūt ſcti
angeli ⁊ alij btī videre pctā dānatoꝝ cū
nūq̄ꝫ ad infernū deſcendāt: ⁊ tanta ſit
diſtantia ꝑadiſi ad infernū. Ad h̄ dicit
Bonauē. in. iiij. di. l. q. iij. ꝙ ſancti vidēt
in ſpeculo eterno penā reprobo vt fa-
ciat ad eoꝝ glīam cumulandā. Sꝫ q̄d
hec cognitio faciet ad dānatoꝝ ɔfuſio
nem. Dico ꝙ faciet. Sicut magis ɔfū
ditur latro dū eiꝰ furtū cognoſcit̄ a tota
curia alicuiꝰ dn̄i q̄ꝫ ſi a ſolo dn̄o: ita ma
gis cōfundent̄ ad minꝰ extēſiue ex cogni
tione curie celeſtis q̄ꝫ ſi a ſolo deo cog-
noſceret̄ eoꝝ pctm̄. Scient eñ quō pec
cata eoꝝ fuerūt viſa in iudicio a cūctis
⁊ ad eoꝝ ɔfuſionis cumulū recordabun
tur illiꝰ viſionis ɔfundētis ſicut ſi q̄s re-
cordaretur ꝙ pctm̄ ſuuꝫ viris honeſtis
fuit ⁊ eſt notū ɔfunderet̄ ⁊ verecūdaret̄
Et vtiq̄ꝫ hec erit magna ɔfuſio dū dā-
nati ſcient pctā ſua nota fuiſſe ⁊ eſſe vir
gini glīoſe angelis ⁊ ſctis dei q̄ tot erūt
in illa ſuꝑna hierꝉꝫ ciuitate. Et hec pe
na debet̄ illis q̄ ſanctoꝝ vitā deriſerunt
nec imitati ſunt. Sunt eñ multi miſe-
ri q̄ deridēt ⁊ obloquūtur nō ſolū ɜ ſctō-
rum vitā: ſed etiā cōtra xp̄m ɔtēnentes
ſua p̄cepta ⁊ ɔſimilia. Exēplū in vitaſ-
patrum ⁊c̄. Illam ergo ɔfuſioneꝫ dāna
ti nō hituri eſſent ſi voluiſſent ſctōꝝ ſeq̄
veſtigia vel dei p̄cepta ɔſpexiſſe ⁊ fecīſ-
ſe: qꝛ ſcriptū eſt in pſ. Tunc nō ɔfūdar
cū pſpexero in oibꝰ mādatis tuis. Ter
tia pena ɔfuſionis erit ex aſpectu dam-
natoꝝ. nā ſicut ex aſpectu vicini tui cō-
fuſionē pateris ex multis peccatis tuis
imo mulier cōfundet̄ in aſpectu viri ex
multis ſuis miſerijs. ita dānati vidētes
mutuo ſua pctā q̄ fuerūt eis priꝰ occul-
ta ɔfundent̄ ſicut nunc multi ɔfunderē-
tur ſi viderēt eoꝝ mala etiā ab his qui
ſunt ſimiles ⁊ talibꝰ pctis maculati. O
deus meꝰ quot cōfuſionibus ɔfundētur
dānati q̄ tot erūt in illo carcere ꝑpetuo
Nā a quolꝫ demone ⁊ alio dānato cum

eis ɔfundent̄ verecūdabūtur ⁊ exprobra
buntur. ⁊ maxime hi q̄ maiorē oportu-
nitatem ſalutis habuerūt. Et p̄ncipali
ter verecūdabūtur xp̄iani i q̄bus appa-
rebit caracter baptiſmatis. et ꝑamplꝰ
viri religioſi q̄ maioreꝫ ſalutis occaſio-
nem habuerūt. ⁊ ſm̄ ꝙ maiora ⁊ plura
pctā habebūt. Confundent̄q̄ꝫ illi ſuꝑbi
demones q̄ de celo empyreo ceciderūt:
⁊ maxime ille lucifer apoſtata cui dicet̄
illud Eſa. xiiij. Quō cecidiſti lucifer q̄
mane oriebaris. Corruiſti in terraꝫ q̄
vulnerabas gētes. q̄ di. in cor. tuo. i ce.
aſcen. ſu. aſt. c. exal. ſo. m. ſedebo in mō
te teſtamenti. in la. aqui. aſcendam ſuꝑ
altitudinē nubiū ero ſimilis altiſſimo.
Verūtn̄ ad infernū detraheris in ꝓfun
dū laci. Hec ɔfuſio debet̄ ſuꝑbis q̄ ſiꝉes
effecti demonibꝰ deū ɔtēpſerūt volūtatē
ſuā voluntati diuine p̄ferentes. Hec ēt
pena debet̄ illis q̄ nō verecūdant̄ publi
ce ⁊ palā peccare ⁊ ſuis malis exēplis a
lios corrūpere. De q̄bus dicit̄. Math.
xviij. Qui aūt ſcandalizauerit vnum de
pu. iſtis qui in me cre. expe. ei vt ſu. mo.
aſin. in co. eiꝰ ⁊ demer. in ꝓfun. maris.
Quid aūt ſit ſcandalū dicit Nico. de ly
ra ꝙ ſcandalū actiue eſt dictū vel factū
minꝰ rectū p̄bens occaſioneꝫ alteri rui
ne. Scandalizare igit̄ aliquē eſt facere
eū ruere in pctm̄ mortale ex dicto vl̄ fa
cto ſuo malo. ⁊ hoc eſt ꝓprie nocumētū
ex ꝑte aie qd̄ eſt recte ɜ charitatē. ⁊ idō
faciens aliū ſic ruere ſi faciat hoc ex in
tentiōe ſeu ex aduertētia ſꝑ peccat mor
taliter. Etiā ſi factū vel dictū ex quo a-
lius ruit nō eſſet de gn̄e pcti mortalis.
ſicut dicēs mēdatiū ioco ſum mulieri in
tentiōe ꝑtrahēdi eā ad aulteriū ē pctm̄
mortale ex intētione finis. Qui g̃ ſcan
dalizauerit vnū de puſillis. Dicit āt pu
ſillis: qꝛ nullꝰ ſcandalizat̄ paſſiue niſi in
quātuꝫ puſillꝰ. i. ꝑue virtutis: qꝛ hō ꝑfe-
cte virtutis ex dicto vel facto malo alte
rius nō ruit in pctm̄. Expedit igit̄ ei. i.
ſcandalizāti actiue mō dicto: vt ſuſpen
datur mola ⁊c̄. Loq̄tur euāgeliſta ad
modū terre paleſtinoꝝ in q̄ ɔdēnati ad
mortē ligato ſaxo ad collū p̄cipitabant̄

in mare. Expedit ergo. ſenſus eſt. i. me
lius eſſet homini mori corporaliter ꝙ ex
malo ſuo exemplo facere aliū ruere in
pctm̄ mortale: q2 ex h̄ meretur mortez
eternā q̄ grauior eſt morte tp̄ali. Et iō
ſequitur. Ue mūdo ab ſcandalis. i. mū
danis hoibus: q2 nō curāt ſcandalizare
primos. Neceſſe eſt em̄ vt veniāt ſcāda
la. Ibi nō eſt neceſſitas abſoluta: ſ3 tm̄
ex ſuppoſitione. Si em̄ hoies velint vi-
uere mūdane ⁊ in oibus volūtatē ſuam
adimplere neceſſario ſeqtur ad h̄ ſcan
dalū alioꝝ: q2 nō formidāt primos ſcā-
dalizare. Ue rūtm̄ ve hoi. i. cōminatio pe
ne eterne ſibi affligende ꝑ quē ſcandalū
venit actiue. ſc3 primū ſcandalizando.
Hec ille. Tales igit̄ q̄ hic nō verecūdā
tur alios ſcādalizaſſe. in inferno vere-
cundabūtur hoc feciſſe. Quarta pena
⁊ vltima eſt ꝯfuſio ex inſpectu pctoꝝ. i.
ex aſpectu interiori ſiue ſue aie quā q̄ſ-
q3 dānatus videbit maculantē ⁊ turpez
ex pctō ſuo Et ex hoc multū ꝯfundetur
Eze. xliij. Cōfundant̄ ab iniq̄tatibus
ſuis. Sicut habēs pulcrā veſtē ꝯfundit̄
etiā ꝑ ſe ſic ceciderit in luto. O deꝯ meꝯ
q̄ta ꝯfuſio dānatis q̄ tam pulcrā aiam
a deo ſuſceperūt: q2 ad imaginez ſuā. et
eā ita ſordide ꝯfunderūt. He ꝯfuſiones
⁊ alie pene puꝯ dicte ⁊ etiā nō dicte ipis
dānatis in loco illo infernali erūt ꝑpe-
tuo ſine ceſſatione. Eccl. xx. Cōfuſio il
loꝝ cū ipſis ſine intermiſſiōe. Sic ḡ de
infinitis inferni doloribꝯ pauca ſcripſi.
Nō em̄ credo cor ſufficere ad cogitādū
nec os ad loquēduz quot ⁊ q̄te miſerie
ſunt in inferno. Qui ḡ vult fugere a vē
tura ira faciat dignos fructꝯ pnie. Q̄d
nobis cōcedat ieſus redemptor noſter.
Cui ſit laus honor ⁊ glīa.

¶ Expedita materia de loco infernali
⁊ penarū ibidē a dānandis tolerenda-
ruz: quas idcirco nobis deꝯ voluit reue-
lare vt illas effugere ſtudeamus. iuxta
illud pſ. Dediſti metuētibꝯ te ſignifica
tionem vt fugiāt a facie arcus. ſ. eterne
dānationis vt liberētur dilecti tui. Cō
ſequenter videndū eſt de loco paradiſi:
eiuſq3 delitijs corporalibus. ſ. ⁊ ſpūalibus
cuius attracti ⁊ illecti q̄libet noſtrū di-
cere poſſit cū pſ. Inclinaui cor meū ad
faciendas iuſtificatiōes tuas ꝓpter re-
tributionē ſupple in glīa celeſti bonis ⁊
iuſtis a ſummo bonoꝝ oium largitore
tribuēda. Ad quā modo nobis poſſibili
cognoſcendam tale. thema ꝓponemꝯ.

Uenite benedicti
patris mei poſſidete pa
ratuz vobis regnū a cō-
ſtitutione mūdi. Mat.
xxv. De regno dicturi
adiuuāte ieſu xp̄i grā in
quo pax ſumma ē ⁊ reqes ꝑfecta ⁊ quo
eſt ſtatus bonoꝝ aggregatiōe ꝑfectꝯ. vt
ait boe. tria ṗncipalia pūcta dducemꝯ.

Prio vbi ponat̄ regni celoꝝ hitatio
Scdo q̄ ⁊ qualis ſit in aiabꝯ glīatio
Tertio q̄ ⁊ q̄lis ſit i corpibꝯ p̄miatio

¶ Et de his tribꝯ dicemꝯ ſm ꝙ ex ſcrip
turis ſacris ⁊ dictis doctoꝝ intelligere
valemꝯ. Nā ſicut ait Aug. li. de triplici
habitaculo. Bona regni celeſtis dicere
vel cogitare vel intelligere vt ſunt nul-
lus pōt carne veſtitꝯ. Multo em̄ maio-
ra ⁊ meliora ſunt ꝙ cogitent̄ et intelli-
gant̄. Nā ſcriptū eſt. i. Coꝝ. ij. Oculus
nō vidit nec auris audiuit nec i cor ho-
minis aſcēdit q̄ ꝑparauit deꝯ diligenti-
bus ſe. Regnū nāq3 dei oi fama maiꝯ ⁊
oi laude meliꝯ oi ſcietia innumerabilius
oi glīa q̄ putat̄ excellentius. Regnū ita
q3 dei plenū eſt lucis ⁊ pacis ſapie ⁊ glīe
honeſtatis ⁊ dulcedinis. melodie ⁊ leti
cie ⁊ btitudinis perēnis et ois boni q̄d
nec dici nec cogitari pōt. At locꝯ infer-
ni plenꝯ eſt tenebraꝝ diſcordie: odij ſtul
ticie: miſerie: turpitudis: amaritudis:
offenſionis: doloris aduſtionis: famis
ſitis: ignis inextinguibilis: triſticie: vin
dicte ꝑennis: ⁊ ois mali q̄d nec dici nec
cogitari pōt. Ciues celi ſūt iuſti hoies
⁊ angeli quoꝝ rex eſt deꝯ omnīs. At con
tra ciues inferni ſunt impij homies et
demones quoꝝ princeps eſt diabolus.
Satiat iuſtos viſio ſanctoꝝ hoium et
angeloꝝ: ⁊ ſuper omnia ipſius dei. cru
ciat impios ⁊ peccatores viſio dānato-

rum hoim ⁊ demonuz: et ſup oīa ipſius
diaboli. Nihil in regno dei deſideratur
q̄d nō inuenitur: ſed in inferno nihil in
uenit̄ q̄d deſideret̄: nihil ſentit̄ neq3 vi-
detur. In regno dei nihil inuenitur niſi
q̄d placet ſatiat ⁊ delectat. At ꝯtra i la
cu miſerie perennis nihil videt̄ nihilq3
ſentitur niſi q̄d diſplicet cruciat ⁊ offen
dit. Oē bonū in regno dei abūdat: et
nullū malū. oē malū abūdat in carce
re diaboli ⁊ nullū bonū. Nullꝯ indignus
in regno dei ſuſcipit̄. nullus dignꝯ. nul-
lus iuſtus ad infernū trahitur. hec Au
gu. Gaudiū aūt celeſtis patrie expedit
ꝯſiderare ſm ꝙ poſſumꝯ intelligere tri-
plici rōne. Primo quia facit libētius ⁊
feruentius laborare. Scdo q2 dolorez
laborantis ſolet valde mitigare. Ter-
tio cōſolatur ne laborans valeat deſpe
rare. Primo facit libētꝯ ⁊c̄. Laborās
em̄ cito laſſatur qn̄ neſcit p̄mium labo
ris ſui: ſed qn̄ ſcit p̄mij ſui magnitudiez
tūc laborē ſuſtinet libenter. Sic q̄ gau
dia attēdit libēter bona opatur. Eſto
te igitur fortes in bello ⁊ pugnate cum
antiquo ſerpēte ⁊ accipietis regnū eter
num. Uideo em̄ ꝙ piſcator vel aliꝯ la-
borator tota die ⁊ etiā q̄nq3 nocte labo
rat vt lucretur. xij. denarios vel paucio
res forte q̄to magis ſi crederet mille
marchas auri qualis eſſet āguſtia quā
nō ſuſtineret. Satis videmꝯ ad oculuz
quot ⁊ q̄tos labores hoies mūdi ꝓ re-
bus trāſitorijs ſuſtinēt tam in terra ꝙ
in mari. Sic qui gaudia vite eterne pē
ſaret labores ꝑ illa glīa imarceſſibili li
benter aſſumeret. Euigilate igit̄ pigri
⁊ cogitate lucrari illud regnū q̄d ſemꝑ
manet. S3 q̄d eſt q̄d te oporteat face-
re ꝓ eterno regno acq̄rendo. Reſpon-
det xp̄s Mat. xix. Si vis ad vitā igredi
ſerua mādata. Scdā rō q2 dolorē ⁊c̄. ꝯplꝯ
dico q2 q̄ gaudia illa hn̄ attēderet pēas
⁊ tormenta nō ſentiret: ſicut de multis
martyribꝯ legitur. Modicuz abſinthij
poſitū in dolio mellis amaritudinē ſuā
amittit. Sic ſi modicas tribulationes
iſtas quas patimur in illā maximā dul
cedinem mergeremus ꝑfecto vel parū
vel nihil ſentiremus. Tertia rō q2 ꝯſo
latur ⁊c̄. Cōſiderās em̄ ꝙ ꝑ multas tri
bulationes op3 nos venire in regnū dei
gaudēt in tribulationibus ſperās illas
eſſe viā ꝑueniendi ad regnuz. Oportuit
em̄ pati xp̄m ⁊ ita intrare in glām ſuā.
Q̄d igitur nos cū illud regnū dudū per
peccatū ꝑdidimus. Non igit̄ deſperent
hoies in tribulationibus p̄ntis ſeculis:
ſed patienter ſe habeant ⁊ gaudeāt: q̄a
tales pene ſi velimꝯ ſunt meritorie vite
eterne ⁊ regni ꝑadiſi ad q̄d vocabimur
ꝑ xp̄m ſi iuſti fuerimꝯ dū dicet his qui a
dextris eius erūt thema ꝓpoſitū. Ueni
te be. ⁊c̄. O quale gaudiū q̄ta exultatio
q̄tum tripudiū q̄tum feſtū ſanctis dei
angelis ⁊ hominibus et toti curie celeſti
in hac vocatione ⁊ inuitatiōe ad rega-
les nuptias ad viſionē ⁊ dilectionē cum
ꝑpetua tenſione illius deitatis beatiſſi
me. Si gaudeat pauꝑ intromiſſus au-
lam regiā cui ciboꝝ ⁊ neceſſarioꝝ ꝓ vi
ctu ⁊ vnica refectione fiat ſufficiēs ad-
miniſtratio: quō nō magis ſine cōꝑatio
ne gaudebūt iuſti q̄ hic fuerūt pauꝑes ⁊
multa paſſi in introitu illiꝯ celeſtis aule
vbi ꝑpetuo q̄cunq3 deſiderabilia abun-
dantiſſime miniſtrabuntur.

Uideamus igitur p̄-
mo de loco vbi erit tāta glīa
Erit ne in ꝑadiſo terreſtri
q̄ eſt locus delitiarū: de quo
magr̄ ſentē. di. xvij. ij. ſic ait. Fateor ter
tiam opinionē mihi placere. ſ. vt hō in
paradiſo corpali ſit poſitꝯ q̄ in illo ṗnci-
pio plantatꝯ accipi pōt: quo terrā oēm
reniotꝭ aq̄s herbas ⁊ ligna ꝓducere iuſ
ſit: q̄ ⁊ ſi p̄ntis eccl'ie vel future typū te-
net ad lr̄az: tn̄ intelligendū eſt eē locū a
meniſſimū fructuoſis arboribꝯ magnuz
⁊ magno fōte fecūduz. Q̄d dicimꝯ a ṗn-
cipio. aliqua trāſlatio dicit ad orientē.
Unde voluit in orientali ꝑte eſſe ꝑadiſuz
longo interiacente ſpacio vel maris vel
terre a regionibꝯ quas incolūt hoies ſe
cretū ⁊ i alto loco ſitū vſq3 lunarē circu
luz ꝑtingentē. Unde nec aque diluuij illuc
ꝑuenerūt. Hec ille. Nōne talis locꝯ ſuf-

ficere pōt homī p loco ſue glie. Rńdet
Bona. in dubijs circa litterā eiuſdē di.
dicēs. Qđ duplex eſt paradiſus ſm dupli
cez ſtatū hois. ſ. iperfectū ⁊ pfectū. Se
cundū ſtatū ipfectū paradiſus ē loc⁹ ame
nus ī ptib⁹ orietis. de quo dicit Damaſ.
Paradiſus eni eſt dei manib⁹ ī edē plā
tat⁹ gaudij ⁊ exultatōis vniuerſe prom
ptuariū. Jn h aūt loco decuit hoiez po
ni vt eēt ei facilitas puenīedi ad pīaz
⁊ vt de⁹ homi oñderz beniuolentiā cui
locū amenīſſimū ad habitandū pparaue
rat: ⁊ ſic amenitaſ exterioris habitacu
li corrñderz delicijs interiorib⁹ q̄les hz
aīa q̄ eſt tēplū dei ⁊ hēbat aīa pmi hois
Extra aūt hūc locū debuit hō pduci vt
meli⁹ cognoſcerz dei bñficiū dū ſe vide-
ret q̄ſi aliūde adductū. ⁊ etiā vt oñderz
p hoc q̄ hō nō erat fact⁹ ad ibi eternali
ter habitādū: ſed tpaliter pegrinandū.
Et qr de⁹ pſciebat hoiez caſurū ſiue ho
minis caſuz in padiſo voluit eū colloca
re. vt p ei⁹ eiectōez de loco voluptatiſ co
gnoſcerz ſenſibiliſ q̄nta bona ſpūalia a
miſiſſet p culpā. cognoſcerz etiā nihilo
min⁹ q̄nta eēt dr̄ia inter eū q̄ dño obe-
dit hūiliter ⁊ eū q̄ ipm ↄtēnit. Et ſic di-
cūt doctores. padiſi corpalis ſit⁹ eſt val
de eminēs ⁊ alt⁹ ⁊ iuxª eq̄noctialē ī oriē
te quodāmō vgens ad meridiē. Eſt āt
tāte altitudinis vt illuc nō aſcēdant va
pores in aere eleuati: ſed ſit ibi aer mū
dus ⁊ purus ydoneus ſtatui ppetuitatiſ
⁊ pp̄ter puritatē aeris ibi eē ↄtēperā-
tiā caloris. Qđ aūt dr̄ vſq; ad lunarez
circulū ptingerz hoc nō ē dictū ſm ſituz
ſed ſm quandā pprietatē ſue qr ↄforta
tur in raritate ⁊ lumioſitate trāqllita
te ſiue qr vapores q̄b⁹ dñatr lūa illuc nō
ptingūt. ⁊ ī hoc padiſo erāt ligna diuer
ſi gnīs. Uarietas vo lignorū ſub trib⁹
differētijs ↄphendit ſm q̄ ad triplicem
vtilitatē hois poterat ordiari aut ex p-
te corpis aut ex pte aīe aut ex pte ↄiūcti
Si ex pte corpis ſic erāt ligna fructife
ra q̄ pbebant ei alimēta ad corpis ſuſtē
tatōem. ſi ex pte aīe ſic fuit lignū ſcie bo
ni ⁊ mali qđ ordiabatr ad obediētie ho-
minis pbatōnem. Si ex pte ↄiūcti ſic
erat lignum vite qđ faciebat ad hūane
vite ppetuitatē. De his aūt lignis duo
tm̄ nomiata ſunt pp̄ter ſpāles effectus
pp̄ter quos de⁹ illa duo ligna colloca-
uit in medio padiſi ⁊ vnūz poſuit iuxta
alterz vt ex vno ↄcipet hō affectū amorſ
⁊ ex alio affectū timoris: ⁊ q̄ſi oppoſita
iuxta ſe poſita eluceſcerēt ⁊ faciēdo ab
ſtinētiā ob vno mereret̄ hr̄e ſufficientē
refectōem ab altero. Et hoc eſt qđ dicit
Aug. in de ci. dei loq̄ns de pmis parēti
bus. Stat⁹ imortalitatis eis de ligno
vite qđ in medio padiſi cū arbore veti-
ta ſimul erat mirabili dei gr̄a mōſtra-
batr tm̄ ⁊ alios ſumebāt cibos ppt̄ vnaz
arborē que fuerat interdicta. de⁹ autez
homi lignū illud phibuit pp̄ter obediē
tie meritū acq̄rendū ex pte hominis ⁊ pro
pter oñdendū ſue iuriſdictōis dñiuz qđ
habebat in hoie vt p hoc diſcerz q̄ deo
deberet eē ſubiect⁹ ⁊ q̄ntuz etiā differt
inter eū q̄ obedit ⁊ eū q̄ ↄtēnit ei⁹ impe
riū. Nulla igitur fiebat ex hoc hoī iniu
ria: imo fiebat vtilitas dū pcipiebatr ad
ei⁹ eruditōem ⁊ meriti amplificatōem
qđ ſi ↄtrariū euenit h fuit ex culpa ſua
ex qua ↄuertit ſibi bonū in malū ſic im
pijs ⁊ pctōrib⁹ bona ↄuertūtur in malū
pp̄ter iſti⁹ tm̄ euētus puiſionē nō debuit
de⁹ dimittere dare mādatū. qr ordo et
decor q̄ attēditur in operib⁹ dei ſz regu
lam diuīne ſapiētie nō dz intermitti p-
pter incōmodū alicui⁹ ſpālis creature
pterea ex illo malo ⁊ exinde ſequēti po
terat deus ⁊ ſciebat multomagis bonū
elicere. Et vt dicit magr̄ di. xxij. ↄpleto
numero electorz oēs ſiīt ad meliora trāſ
ferētur vt eēnt ſicut angeli dei in celis
dicit tm̄ magr̄. Incertū nobiſ relinq̄tur
vtrū ſimul trāſferētur an p ſucceſſiōes.
Hec ille. Ecce igit̄ padiſum terreſtrē
deſcriptū quo ad aliqua. ⁊ patet q̄ ille
poſt reſurrectōem non erit loc⁹ in quo
erit beatitudo ppetua. Eſt igit̄ ali⁹ lo-
cus multo nobilior illo qui ſz ſtatū pfe-
ctum hois ipſi ↄgruit: ſcz celū empireū
de quo celo dicit magiſter. ij. di. ij. q̄ dr̄
empyreū id eſt igneuz a ſplendore nō a
calore quod ſtatim factum angelis re

pletum eſt. Et Bona. di. ij. ſuper ſentē
tias. Notandū inquit q̄ quattuor fue-
runt pmo data. ſ. celuz empyreū. ange
lica natura. materia. ⁊ tp̄s. Ratō vna
quia in principio debuerūt pma in om
ni genere dari. ſ. in reb⁹ ⁊ mēſuris ⁊ in
reb⁹ corporalib⁹ ⁊ ſpūalib⁹. ⁊ in corpa
libus actiuis ⁊ paſſiuis. Qm̄ igitur pri
ma inter ſubſtātias ſpūales eſt angel⁹
pma inter ſubſtātias corpales actiuas
eſt celū empyreū. ⁊ pma inter paſſiuas
eſt materia elemētorz. ⁊ pma inter mē
ſuras eſt tp̄s. quia nō tm̄ dicit mēſuraz
duratōis: ſed etiā egreſſionis. ideo hec
q̄ttuor dicūtur pma creatura. Hec ille
Ecce igitur chariſſime vbi erit tua p-
petua māſio: quia ī celo empyreo. Bo
nauē. di. ij. inquit. q̄uis ſcti parū loquā
tur de h celo quia latet noſtros ſenſus
⁊ phī. ad minus tm̄ ponere eſt celū em-
pyreū ſicut dicit ſacra ſcriptura Gen.
j. In pncipio creauit deus celum ⁊ ter
ram ⁊c. Strab. exponit de celo empy-
reo. ⁊ hoc pbat p litterā ſequentē: quia
firmamentū ⁊ celū aqueū facta ſunt ſe
cūdo die. Et Damaſcen⁹ hoc exponit
In pricipio creauit de⁹ celū. i. ſine ſtel-
lis ſperice forme. Ponenduz eſt etiā il-
lud celū: qr pſuadet ratio triplex.
vna eſt pfectio vniuerſi. Alia eſt pp̄ter
motū firmamēti. ⁊ tertia pricipalis p-
pter habitatōem hois beati. Et qm̄ fi
nis iponit neceſſitatē hijs q̄ ſunt ad fi-
nez pp̄ter perfectiōem vniuerſi neceſſe
eſt ipm eē vniforme: quia cū celum ſit
luminoſum diffōrme ſi nō eēt vnifor-
me non eēt vniuerſum ↄpletuz pp̄ter
motum firmamēti ponendū eſt ipz eē
imobile vt mot⁹ mobiliſ ſiat circa imo
bile ſcz centruz ⁊ intra ↄtinēs imobile.
Tertio pp̄ter habitatōem hois bti po
nendū eſt celum empyreū lumioſitatis
pfecte vt habitatio ↄgruat ſuo habita-
tori. Ex his ergo colligit̄ quare ſit fa-
ctuz ⁊ cui⁹ ſit diſpoſitōis inter alios ce
los: qr vniforme imobile ⁊ lumioſitatiſ
pfecte. Hec Bona. Ad ppoſitum hui⁹
dicit̄ in paſſionali ſanctorz ⁊ feſto aſcē
ſionis. In hoc igitur celo empyreo xp̄s
reſidet ⁊ eſt ſpālis ⁊ ppria eius manſio
⁊ angelorz ⁊ aliorz ſanctorz Et cōgruit
hec habitatio habitātib⁹. Illud eni ce-
lum ceteros celos excellit dignitate tē
pore: ſitu: ⁊ hītu. ⁊ ideo eſt ↄueniēs ha
bitatio xp̄i: quia oēs celos rōnales ⁊ in
tellectuales trāſcendit dignitate: eter-
nitate: ſitu imutabilitatis: ⁊ hītu ptā
tis. Eſt etiā ↄgrua habitatio ſanctorū
angelorz ⁊ hoim qui fuerūt vniformes
in opatōe. imobiles in dilectōe. ⁊ lumi
noſi in fide ſiue in cognitione. Hec ibi.
Richar. de me. vil. ij. di. ij. ait. Hoc ce
lum ſanctis angelis eſt repletū non re
pletōe occupatōis: ſed quia oēs ange-
li ibi creati fuerūt. Sicut ciuitas dicit̄
repleta hoibus q̄ſi habitatores eius in
ſufficiēti ⁊ apto numero ſunt. Hec ille
Hec habitatio ſanctorz angelorz ⁊ be-
atorz dicit̄ vt iam dictū eſt celum empy
reum: paradiſus: dom⁹ dei: regnū: ter-
ra viuentiū. ⁊ multis alijs noībus no
minatur. de quib⁹ poſt dicetur ſatiſ. De
hoc celo dr̄ Baruch. iij. O iſrael q̄ ma
gna eſt dom⁹ dñi ⁊ ingēs loc⁹ poſſeſſio-
nis eius magn⁹ ⁊ non hz finez excelſus
et immenſus. O xp̄e q̄s poterit ad hunc
locū puenire. Quantuz gaudebit q̄ntuz
exultabit ⁊ letabitur ſolus de⁹ nouit. O
deus meus q̄ntuz nos diligis q̄ nob car
nalib⁹ ⁊ miſeris pctōrib⁹ tātū ⁊ tale pa
laciū pparaſti. Sanct⁹ tho. iiij. li. ↄ gē
ti. c. lxxxvij. ait. Quia locus dz pportio
nari locato ↄſequēs eſt q̄ cuz corpa re-
ſurgentiū pprietatē corporz celeſtiū cō
ſequenter etiam in celis locū habeant
vel magis ſup oēs celos vt ſimul cū xp̄o
ſint: cui⁹ virtute ad hanc gl̄iaz pducent̄
De quo dicit aplus ad Eph. iiij. Qui
aſcēdit ſup oēs celos vt adimpleret oīa
Friuolum aūt videtur ↄtra hāc diuinā
pmiſſionem ex naturali elementorz in
clinatōe argumētari q̄ſi impoſſibile ſit
corp⁹ hominis cum ſit terrenū ⁊ ſm ſuaz
naturā infimū locuz habēs ſup elemē-
ta leuia eleuari. Manifeſtuz eni eſt q̄
ex virtute anime eſt q̄ corpus ab ipſa p
fectum inclinatōes elementorz non ſe-
quatur. Ipſa eni anima ſua ↄtute etiā

nunc ↄtinet corpus ꝙdiu viuimꝰ: nec ex
cōtrarietate elemētoꝝ diſſoluat̃ ⁊ ꝟtu-
te etiaꝫ aīe motiue corpꝰ in altū eleua-
tur ⁊ tāto amplꝰ q̄to virtꝰ motiua for-
tior fuerit. Manifeſtuꝫ ē aūt ꝙ tūc aīa
ꝑfecte ꝟtutis erit qn̄ deo ꝑ viſionem cō-
iūgetur. Non igit̃ dꝫ graue videri ſi tūc
ꝟtutem aīe corpꝰ ab oī corruptōe ſerue-
tur imune: ⁊ ſupra q̄cūqꝫ corpa eleuet̃.
Nec etiā huic ꝓmiſſioni diuine īpoſſibi-
litatē affert ꝙ corpa celeſtia frangi nō
pn̄t vt ſup ea corpa glorioſa ſubleuent̃:
quia a ꝟtute diuina hoc fiet vt corpora
glorioſa ſimul cū alijs corpibꝰ eſſe poſ-
ſint cuiꝰ rei iudiciuꝫ in corpe xp̄i ꝓceſſit
duꝫ ad diſcipulos ianuis clauſis intra-
uit. Hec .ſ. Tho. De h̄ ergo regno no-
bis ꝓmiſſo dicit̃. Venite benedicti pa-
tris mei ⁊c̃.

ſ Ed quia gloria cor-
poris erit ex redūdātia glo-
rie ipſiꝰ aīe ſpāliter: idō ↄ̄nr
dicēdū eſt de gl̄ia ipſiꝰ ani-
me que erit in decem.

Prīo erit dei noſtri clara cognitio.
Secunduꝫ eiuſdem tota dilectio.
Tertiuꝫ perpetua ac firma tentio.
Quartū verū gaudium ⁊ leticia.
Quintuꝫ omniū reꝝ abundantia.
Sextū honor magnus īſuperabilis.
Septimū animaꝝ decor mirabilis.
Octauū ↄpleta pax interminabilis.
Nonum ſocietas deſiderabilis.
Decimū felicitas inuariabilis.

¶ Sed quid dixi .x. cuꝫ dicatur in fine
libri de ↄpendio veritatis theologice ꝙ
tot ibi ⁊ tanta ſint gaudia ꝙ oēs arthi-
metici huiꝰ mundi non poſſent ea enu-
merare. oēs geometrici nō poſſent ea
meſurare. oēs grāmatici: dyaletici: et
rethorici non poſſent ea ſermonibꝰ ex-
plicare. quia oculus nō vidit nec auris
audiuit ⁊c̃. Dixi ergo decem ad aliquā
conſolatōem noſtrā exhortationē ⁊ de-
ſiderium inflammandū vt ſic virtuoſe
hic viuamus vt ibi ꝑuenire valeamus.
Ut autem oſtendit doctor ſanctꝰ in .iij.
contra gentiles. c. xxiiij. finis cuiuſlibet
rei eſt in quod terminat̃ appetitꝰ eius.
Appetitus aūt cuiuſlibꝫ rei terminatur
ad bonum. Sic eñ phūs diffiniuit bonū.
Quod oīa appetūt. Finis igitur oīꝫ eſt
bonū. Dicit etiā .c. xxiiij. ꝙ cognitio di-
uina finis vltimꝰ hoīs eſt ⁊ cuiuſlibꝫ in-
tellectualis ſubſtātie. Joh. xvij. Hec eſt
vita eterna vt cognoſcāt te ſolū veꝝ de-
um ⁊ quē miſiſti ieſum xp̄m. Finis igi-
tur intellectꝰ ⁊ bonum eſt veꝝ et ꝑ ↄ̄ns
vltimꝰ finis premiū veruꝫ. Eſt ergo vl-
timus finis hoīs cognoſcere deū. Hec
ille. Petrus de acq̄la. in .iiij. ait. Finis
cuiuſlibꝫ rei habētis eſſe ab alio eſt du-
plex .ſ. finis cuiꝰ ⁊ finis quo. Finis cuiꝰ
⁊ exterior eſt deſiderabile ꝑfectum. ſed
finis interior ſiue quo eſt oꝑatio medi-
ante qua cōiungitur res ipſi principio.
Et quia beatitudo ſm̄ oēs eſt finis ra-
tionalis creature: ideo ↄformiter diſti-
guitur duplex beatitudo .ſ. vna interior
formalis ⁊ cāta .ſ. vltima oꝑatio perfe-
cta ad quā pōt beatificabil' natura at-
tingere. Alia eſt beatitudo exterior ob-
iectiua ⁊ increata .ſ. vnꝰ deꝰ ⁊ trinus. ⁊
iſta vocat̃ beatitudo obiectiua: quia ex
iſta in tali btō btitudo cauſat̃. Scdꝫ ꝙ
dic̃ .b. Aug. i. de doctrina xp̄iana. Res
que nos beatos faciūt ſunt pat̃ et filiꝰ
⁊ ſpūſſanctꝰ. beatitudo aūt formalis cō-
ſiſtit in ↄiūctōe cuꝫ obiecto nobiliſſimo.
Hec ille. O q̄tuꝫ gaudiū videre clare
taꝫ ꝑfectiſſimū obiectuꝫ. Cogita q̄tuꝫ
gaudet homo videre reꝫ pulcherrimā
quā multū deſiderabat videre. ſed vere
nihil eſt vel q̄ſi nihil de viſione cuiuſcū-
qꝫ rei create q̄tūcūqꝫ pulchre ⁊ gaudio-
ſe cius in comparatōe ad illam viſionē ſi-
ue intellectōem beatā. Hec autem viſio
clara erit de quattuor. Nam

Prīo videbūt deū ī quē priꝰ crediderāt.
2º videbūt ſcōs q̄ tāta bōa meruerūt.
Tertio videbūt pctā q̄ ātea ↄmiſerāt.
4º videbūt īfernū quē prudēt' fugerāt.

¶ Primo igitur videbūt deuꝫ ⁊c̃. De q̄
viſione ait beatꝰ Aug. in li. de triplici
habitaculo. Sicut eñ per ſpeculuꝫ vi-
treuꝫ trina nobis viſio miniſtrat̃: quia
nosipſos ⁊ ſpeculū ⁊ quicquid eſt prius

videmus. Sic ſpeculū diuine claritatis
⁊ ipſum deum videbimus q̄tum poſſi-
bile eſt creature: ⁊ noſmetipſos et cete-
ros vera ⁊ certa ſcientia cognoſcemꝰ.
Tūc iuſtis manifeſtū erit ꝙ vnꝰ ex vno
natus ſit alter ex duobꝰ ꝓceſſit. ⁊ quo-
modo pater nō ꝓceſſit filiū tempore ſꝫ
origine. nec ſpiritūſanctū et quō mūdꝰ
erat in deo anteq̄ in ſemetipō eſſꝫ mū-
dus. Tunc videbūt ſuas aīas ⁊ ꝟtutes
intimas ⁊ ſpūs angelicos. Hec Aug.
Albertꝰ magnus in ſacramētali. Tā-
ta inquit erit ſcīa ꝙ preteritoꝝ p̄ſentiū
⁊ futuroꝝ nihil latebit ⁊ plꝰ ſciet vetu-
la quelibꝫ in illa gloria q̄ oēs clerici ⁊
phī ſcire potuerūt in hac vita. i. Cor.
xiij. Videmꝰ nūc per ſpeculū ī enigma-
te: tunc aūt facie ad faciē. Nūc cogno-
ſco ex parte: tunc aūt cognoſcam ſicut
⁊ cognitus ſuꝫ. Glo. Nunc eñ ymagi-
nes veritatis per fideꝫ videtur. tūc res
ipſa vel ſpeculū eſt aīa in quo aliquo
modo deuꝫ cognoſcimꝰ: ſed in enigma-
te .ſ. obſcure. tunc autem videbimus fa-
cie ad faciem. i. manifeſte a ſimili vul-
tu ſe intuentiū. Eſt eñ quedā viſio hu-
ius temporis. Erit altera futuri. Iſta
per fidem: illa erit per ſpecieꝫ. Et nūc
non alij ſoluꝫ ſed etiā ego cognoſco ex
parte. i. obſcure imperfecte. Tunc au-
tem cognoſcam ſicut ⁊ cognitus ſuꝫ. i.
videbo promiſſa ſicut videor a ꝓmittē-
te. i. cognoſcam deum ſicut ⁊ ip̄e me co-
gnouit. O q̄ iocunduꝫ erit habere cla-
ram noticiā tam perfectiſſime nature
Nos eñ experimur hic ꝙ dum videmꝰ
aliquem bonū clericū ⁊ ſapientē mul-
tum vellemus habere ſcientiā illius: ⁊
dicimꝰ. Utinaꝫ talis poſſet mihi dare
ſcientiā ſuam dum morietur ⁊ ego ſup-
uiuaꝫ. Scientia aūt de deo clare nota
maior erit omni ſciētia hoīs huiꝰ mū-
di. Unde beatus Augu. xxij. de ci. Deꝰ
ita nobis erit conſpicuus vt videat̃ ſpi-
ritu a ſingulis nobis in ſingulis nobis
videatur ab altero in altero videatur.
a ſemetipſo i ſemetipſo videatur in no-
uo celo ⁊ noua terra: atqꝫ in omni que
tunc fuerit creatura videatur. Hec il-
le. Et breuiter ſicut intelligo vbiqꝫ ⁊ in
quocūqꝫ videbitur deus: ſicut ⁊ nūc an-
geli vbicūqꝫ ſint ſiue in celo ſiue in ter-
ra vident deuꝫ. ⁊ ita boni latronis aī-
ma in inferno vidit deum clare et fuit
beata. ſꝫ hec viſio dicitur paradiſus di-
cente chriſto eidem. Luc. xxiij. Hodie
mecum eris in paradiſo. In compen-
dio veritatis theologice dicitur prima
dos anime eſt cognitio q̄ diuina eſſen-
tia videbitur ab omnibꝰ tota ſed nō to-
taliter id eſt non prout eſt infinita. Ui-
debitur tamen diuina eſſentia limpi-
dius ab vno q̄ ab alio: ſicut idem ſol di-
uerſimode a diuerſis aſpicitur. vel ea-
deꝫ littera a diuerſis legitur diuerſimo-
de ſm̄ ꝙ oculus magis vel minus ē di-
ſpoſitus. Nam inq̄tum vna potentia
magis erit perfecta in lumīe glorie q̄
altera: tāto perfectius operabitur cir-
ca vnum et idem ſubiectuꝫ. Uidebimꝰ
ergo deum in ſe ⁊ deuꝫ in nobis: et nos
in deo: ⁊ deum ī creaturis ⁊ creaturas
in deo. Hec ibi. Notandum tamen ꝙ
eſſentiam vt infinitam oſtendit beatis
vt in qua primo ⁊ principaliter cōſiſtit
beatitudo. creatu autē videtur in ipſa
non niſi ex cōſequēti ⁊ comitāter. Un-
de Auguſti. in .v. confeſſionuꝫ. Qui vi-
det te ⁊ non illa beatus eſt. qui videt a-
lia ⁊ non te non propter hoc beatꝰ. qui
videt te ⁊ illa non propter hoc beatior
ſed propter te ſolum beatus. Et vide-
tur aliquibus ꝙ intellectꝰ creatus poſ-
ſit proficere in cognitorū multitudine
circa creaturas viſas in eſſentia diui-
na abſqꝫ profectu eius in cognitionem
eſſentie diuine: quia per cognitionē il-
larum in diuina eſſentia non augmen-
tatur eſſentialis beatitudo nec per il-
lorū ſubtractionē diminuit̃: tamen ali-
quis modus beatitudinis ↄſiſtit in cre-
aturis. Unde Auguſti. Non cognitis
ydeis nemo ſapiens poteſt eſſe. Nota
etiam ꝙ deus illabitur ipſis beatis ſm̄
familiariſſimā intimitatem. Illapſus
tamen dei duplex eſt. vnꝰ eſſentie dei in
eſſentia aīe. ⁊ hoc illapſu ↄſeruat eam
in eſſe: ⁊ ſic illabitur omni creature in

timādo ſe eſſentie illiꝰ inq̄tuꝫ deus inti
mioꝛ eſt cuilibꝫ creature ꝙ̄ ipſa ſibi. ſic
aūt nō beatificat: qꝛ ſic oīs creatura eſ
ſet beata. Alius illapſus dei eſt vt obie
cti in hō eſſe aīam ꝑficientis. ꝛ ex iſta i-
timitate nihil apparet niſi q̄ſi deꝰ. Sic
ferrū cādēs i igne lucet ꝛ ardet vt ignis
ſic ꝙ nō apparet aliud eſſe q̄ ignis: ꝛ h̄
eſt ex penetratiōe ignis in ferrū. Illabi
tur ḡ deus in potentiā intellectiuā ꝛ ip
ſam purgando ampliꝰ illuminat vt vide
at clarius. Et hec ſunt mira ꝛ intelle-
ctu difficilia pro ſtatu iſto. Hec aūt vi-
ſio btā ſuccedit fidei ꝑ quam meremur
ad hanc clarā viſionē ꝑuenire. In libro
de virtutibꝰ. Ex fide cū fidei rectitudie
q̄ſi ex ꝑfecta argumētatiōe vita eterna
infert. Ex fide cū vite prauitate mors
eterna ꝯcludit. Et Ber. in ſermone de
vigilia dñi. Illuminemꝰ nob lumē ſcie
priuſq̄ de huiꝰ mūdi tenebris tranſea-
mus ne de tenebris tranſeamꝰ ad tene
bras ſempiternas. Que eſt aūt iſta ſcia
Profecto ſcire qꝛ veniet dñs. ꝛ ſic q̄n ve
niet ſcire nō poſſumꝰ at ſi q̄s dicat. iſta
ſcia eſt oium. Quis enī neſciat vel noie
tenꝰ fidelis: qꝛ venturꝰ eſt iudicare viuos
ꝛ mortuos ꝛ reddere vnicuiq̄ꝫ iuxta opa
ſua. Sꝫ vere nō oim iſta eſt ſꝫ nec mlto
rum. Paucoꝝ eſt: qꝛ reuera pauci ſunt
q̄ ſaluant. Putas qꝛ cū illi q̄ male fece-
rint exultāt ꝛ letant in rebꝰ peſſimis vt
ſciāt vel recogitēt qꝛ veniet dñs. Si di-
xerint ipi tu noli credere: qꝛ qui dicit ſe
noſſe deū ꝛ mādata eiꝰ nō cuſtodit men
dax eſt. Nō enī ita ſe oi impuritate pol-
luerent ſi dñm venturū fore ſcirēt: ſꝫ for
midarent ꝛ vigilarēt vtiq̄ꝫ nec finerent
tam grauiter ꝑfodi domū ſeu ꝯſciētias
ſuas. Sciētia aūt illa i p̄mo gradu ope
ratur penitudinē ꝛ dolorē ꝛ riſum in lu
ctum cantū in planctū ꝛ gaudiū in me-
rorē ꝯuertit vt incipiant tibi diſplicere
q̄ vehementer ante placuerāt. ꝛ illa ſpe
cialiter horreas q̄ ſpāliter appetebas.
In ſcđo vo gradu opatur correctionē:
vt iaꝫ nō exhibeas mēbra tua arma ini
quitatis peccato. ſed coherceas gulam
iugules luxuriam: ſupbiam deprimas:
ꝛ facias ſeruire ſanctitati corpꝰ q̄ꝺ an-
te ſeruierat iniquitati. Penitudo enī ſi
ne correctione nō ꝓdeſt. Qui enī bapti
ꝫatur a mortuo et iterū tangit eū nihil
ꝓficit lauatio eius. ſed hec diutius ha-
beri nō poſſunt niſi circa ſe multa circū
ſpectione mēs noſtra ſ indefeſſa vigilet
ꝛ attendat. In tertio gradu opatur ſol
licitudinē vt iam incipiat ſollicitꝰ am-
bulare cū deo ſuo ꝛ ex omni parte ſcru-
tetur ne vel in leuiſſima re tremēde illi
us maieſtatis offendat aſpectꝰ. In pe-
nitudine attenditur in correctiōe ardet
in ſollicitudine lucet ꝛ interius ꝛ exte-
rius renouatur. Hic iam reſpirare in
cipit a tribulatiōe maloꝝ ꝛ dolore ꝛ ti-
moris magnitudinē ſpūali leticia tem
perare ne ſuoꝝ enormitate ſcelerū abū
dantiori triſticia abſorbeatur. Hinc ꝛ
ſi timet iudicē ſperat in ſaluatore cū iā
in aīmo timor ꝛ leticia obequitent ꝛ ob
uient ſibi. Plerumq̄ꝫ timor leticiā ſupe
ret. Leticia ſepe timorez excludat. Et
infra ſui gaudij archanū felix ꝯſcia i lu
ctamine hmōi indeſinenter ꝯficitur do
nec q̄ꝺ mortale eſt abſorbeat a vita do
nec euacuetur timor qui eſt ex parte et
ſuccedat leticia q̄ꝺ ꝑfectum eſt: qꝛ non
timor ſempiternꝰ: ſed leticia ſempiťna
erit. hec ille. Hec ē igr̄ fides cui ſuccedit
viſio clara. De hac eſt articulus dicēs.
Credo vitā eternā. Ideo q̄ hꝫ fidē de vi
ta eterna ſollicitꝰ dꝫ eſſe quō illi ꝓuideat
Si cū tanta ſollicitudine ꝓuidet huic
miſere vite de q̄ nēo certꝰ eſt ꝑ diez. q̄ꝺta
ſollicitudo dꝫ eſſe ꝓuidendi illi vite de
qua certꝰ eſt ꝙ erit eterna. Et ſi dicat
ꝙ vnꝰ eſt interitꝰ hoīs ꝛ iumētoꝝ. Eccl.
iij. Dicendū eſt ſicut Gregoriꝰ. ꝙ ſalo
mon in illo libro diuerſas ꝑſonas in ſe
ſuſcepit. ꝛ q̄n dicit ꝙ mens iperita ſen
tit. vt in ꝟbo ꝓpoſito. q̄nq̄ꝫ vero ꝙ rō be
ne diſpoſita decernit vt eiuſdē. ſ. Quid
habet amplius ſtulto ſapiēs niſi vt per
gat illuc vbi eſt vita. Et eiuſdē. q. Cor
da filioꝝ hoīm implentur malicia ꝛ cō
temptu in vita. ſ. ꝛ poſt hec ad inferos
deducētur Et ſi dicat iterū illud apli. i.
ad Thy. vi. vbi dr̄ de deo qui ſolꝰ habet

immortalitatē. Rñdeo ꝙ ibi imortali
tas ꝑ imutabilitate accipitur quā non
hꝫ creatura per naturā ꝛc. Primū igr̄
premiū beatoꝝ erit diuine eſſentie cla
ra viſio. q̄ viſio clara viſiōe obſcura ac-
q̄ritur. qꝛ ſcriptū eſt i pſ̄. In lumie tuo
videbimꝰ lumē. Scđa viſio ſiue cogni-
tio erit illiꝰ ſacratiſſime ꝟginis matris
dei marie: tot miliū angeloꝝ ſcōꝝ ꝛ ſcā
rum. O q̄s poſſet penſare illiꝰ ſocieta-
tis pulcritudinē decorē ꝛ ornatū. Sta
ꝛ demorare in hac cogitatiōe. Nec h̄ lo
quor de viſione corꝑali ſed intellectua-
li q̄ nobilior erit multo viſione illa cor-
porali de qua dicet infra. Si pulchruꝫ
eſt videre regē aut reginā i decore ſuo.
q̄ pulchriꝰ erit videre illā reginā celi i
gloria celi. de q̄ ꝓpħa ait xp̄o. Aſtitit re
gina a dextris tuis in veſtitu deaurato
circūdata varietate. i. charitate illa q̄
diligit a deo ꝛ deū diligit ꝛ aliis ꝟtutibꝰ
videbit ꝙ ipſa ſit mater dei ꝛ quō filiuꝫ
dei ꝯcipere meruit. peperit manēs vir
go: lactauit: nutriuit: et portauit: ac in
paſſione aſſociauit. quō ꝑ eā mundꝰ re
dēptꝰ eſt ꝛ angelica ruina repata. q̄lꝭ
honor illi a deo ab oibꝰ angelis et ſctis
exhibet cogitet qui pōt. Videbit quō ſit
exaltata ſuꝑ oēs choros angeloꝝ: ꝛ bre
uiter tot ꝛ tāta mirabilia de ea cogno
ſcētur ꝙ mortalis pēſare nō poſſet: imo
etiā oēs ordies angeloꝝ cū admiratio-
ne ipſam cognoſcēt et videbūt. Videbit
etiā q̄libet beatꝰ nouē ordines angelo-
rum. de q̄bus dr̄ Dan. vij. Milia miliū
miniſtrabāt ei: ꝛ decies centena milia
aſſiſtebāt ei. Ubi ait Nic. de lyra. No-
tandū ꝙ hic ponit numerꝰ determina
tus ꝑ indetermiato. quia āgeli ſunt in
maximo numero nobis indetermiato
Quantū igr̄ mirabile videre tot ange
los. Sic regia ſabba vt dr̄. iij. Reg. x.
Videns ſapiam ſalomonis ꝛ ordinem
miniſtrantiū veſteſq̄ꝫ eoꝝ ꝛc. nō habe-
bat vltra ſpm̄ vt diceret ad regem verꝰ
eſt ſermo quez audiui in terra mea ſuꝑ
ſmonibꝰ tuis ꝛ ſapia tua ꝛ nō credebaꝫ
narrantibꝰ mihi donec ipſa vidi oculis
meis. q̄to magis debemꝰ credere eē mi
rabilius videre illiꝰ regis regū ordineꝫ
ſibi aſſiſtentiū angeloꝝ. Quāta eſt ꝯpa
ratio ſalomonis ꝛ ſue domꝰ ad domuꝫ
regis eterni. Certe q̄ſi nulla: imo nec
ꝓprie poſſumꝰ capere donec videamꝰ
illius domꝰ eterne pulchritudinē. q̄ꝺ di
caꝫ de viſione tot ſanctoꝝ ꝛ ſanctaꝝ de
quibꝰ Apoc. vij. Audiui numeꝝ ſigna-
toꝝ centuꝫ quadragitaq̄ttuor milia ex
omī tribu filiorū iſrael. Ex tribu iuda
ꝛc. Et ſeq̄tur. Poſt hec vidi turbā ma
gnam quā dinumerare nemo poterat
ex omnibꝰ gentibꝰ ꝛ tribubꝰ et populis
ꝛ linguis ſtantes ante thronū in cōſpe
ctu agni amicti ſtolis albis ꝛ palme in
manibꝰ eoꝝ. Unde hic ponit numeruꝫ
electoꝝ de iudeis. ꝛ poſtea de gētilibꝰ.
ibi. Poſt hec vidi. Et qꝛ pauciores fue
runt electi de iudeis: ideo ponit certus
numerus ꝛ finitꝰ. ſ. cxliiij. milia de gen
tilibꝰ ꝟo ponitur numerꝰ īfinitꝰ. tamē
per hunc numerū ſm̄ vnam gloſam in
telligitur numerꝰ oim electoꝝ quia eſt
certus ꝛ finitꝰ deo. Poſtea ponitur in
certus numerꝰ eorūdem quia nobis eſt
incertꝰ. Item abbas Joachim dicit. c.
ꝓpter ꝓmiſſam beatitudinē. In eo enī
tranſitur a leua ad dexterā. xl. ꝓpter de
calogi impletionē ꝛ euāgelici ſacramē
ti ſignificatiōeꝫ. iiij. ꝓpter ꝟtutū excita
tionē millenariꝰ ꝓpter oimodā perfe-
ctionē. Unde mille eſt nomē vltimū in
numeris nec eſt vltra ꝓpriū nomē niſi
ſumptū ex prioribꝰ numeris. Videre er
go tot ſanctos valde glorioſum eſt. Fu
giamus malas ſocietates ne tā grata
ſocietate ꝑuemur. trāſeamꝰ cū regina
ſabba ab hiis terrenis ad ꝯtemplandā
illam celeſtē hieruſalē dicente. Aug. in
enchyridiō. Si ꝯſiderēmꝰ fratres cha-
riſſimi que ꝛ quāta ſint q̄ nobis ꝓmit
tūtur in celis vileſceret animo oia que
habētur in terris. Et ſequit. Que autē
lingua vel quis itellectꝰ capere ſufficit
illa ſuperne ciuitatis quāta ſint gaudia
angeloꝝ choris intereſſe cū btiſſimis ſpi
ritibꝰ glie ꝯditoris aſſiſtere ꝑſentez dei
vultū cernere incircūſcriptū lumē vide
re nullo mortis metu affici icorruptiōis

munere letari. Hec ille. Conſideret igi
tur quis tāte ſocietatis iocūditatē leti-
ciaʒ ⁊ gaudiū. Si pulchra ſocietas hu
ius mūdi bonoꝝ viroꝝ gaudentiū ⁊ le-
tantiū letificat aliquē ſm̄ illud apoſto
li. Gaudere cū gaudētibꝰ. Ro. xij. q̄to
magis viſio tāte ſocietatꝭ. ſ. tot angelo
rū ſctōꝝ ⁊ ſctāꝝ erit glīoſa. Solꝰ deꝰ ⁊
hi q̄ hac leticia pfruūt tm̄ nouerūt gau
dium. De hac aūt viſione beatifica lo-
quit̄ beatꝰ Aug. in li. de triplici habita
culo dicēſ. In hac viſione trina ſcia pa
ſcitur hō. Sicut em̄ p ſpeculū vitreū tri
na nobis viſio miſtrat̄. q: nos ipos ⁊ ſpe
culuʒ ⁊ q̄cquid p̄ſens eſt videmꝰ. Sic p
ſpeculū deū charitatis ⁊ ipʒ deū videbi
mus q̄tum poſſibile eſt creature ⁊ nos
ipſos ⁊ ceteros ꝑua ⁊ cetera ſcia cogno
ſcemus. Tunc abdita creaturaꝝ ⁊ in-
ferni vidēdo deum videbimꝰ. tūc iuſtus
manifeſtū erit quō deꝰ eſt inuiſibilis ni
ſi p gratiaʒ ſupple incōpabilis ⁊ ſine fi-
ne ante oia q̄cquid intereſt inter naſci
qđ ad filiū ptinet: ⁊ pcedere qđ ad ſpi-
ritūſctm̄: excepto q vnꝰ ex alio natꝰ ſit
alter a duobꝰ pceſſit. ⁊ quō pater nō p̄
ceſſit filiū tpe: ſed origine: nec ſpm̄ſcm̄
Hec Augu. Sed dixi tertio q beati vi
debūt pctā q̄ ante ꝯmiſerūt. Sed dice-
ret q̄s. quō hoc erit veꝝ cū pctā eoꝝ ſint
per ꝯtritiōeʒ ⁊ ꝯfeſſionē deleta ipo deo
ſpālīter indulgēte ⁊ illa remittente: ſi-
cut orauit pphēta dicens. Et ſm̄ mul
titudinē miſe. tu. dele ini. meā. Si ſint
ergo delata quō videbūtur. ⁊ a quo vi-
debūtur. hoc eſt qđ ait Anſelmꝰ lib. de
ſimilitudinibꝰ di. Quid ē hoc pctā q̄ fe-
ci ſciāt oēs. Ad hoc ea ꝯfeſſus ſuʒ vt de
lerētur vt nulli amplius pāderent̄. Et
rn̄det ſup his ꝑbis. Cū tu in illa gloria
ab oī criminū ſorde purgatꝰ vultui dei
p̄ſens aſtiteris. ingratus ne ei poteris
eſſe p tanta mīa quā tibi fecit remiſſis
illis delictis. Non inquies. Et vn̄ gra
tias agēs ſi nihil eoꝝ vnde iure grās il
las debeas in tua memoria habes. vt
igitur in illis laudibꝰ eternaliter iocū
deris ſemp de ꝓpta miſeria ſis eruꝰ vt
puto coronā. i. gaudiū habebis. Cū er
go ſinguloꝝ ꝯſcientie ſingulis pateant
ꝯfiteri audeo: ea quoq; peccata cūctis
alteroꝝ patere p quoꝝ curatiōe tu deo
gratioſus exiſtes aſſidue. nō ad tuā cō
fuſionē: ſed ad magnā dei miaʒ: eiuſq;
glorificatōem: tuāq; ꝯgratulatōeʒ. Nō
em̄ pro pctis maior cordis anguſtia p̄-
met: ſcelerū tuoꝝ magis pudebit q̄ alī
quē magis olim vulneribꝰ ſauciū: iāq;
ab omni pte ſanatū aboliti languoris
moleſtia p̄mit. Cum integra ſanitas:
perfecta mūdicia: plena remiſſio: ſecu
ra oim offentionū impunitas: tibi cer-
to artuſerit cognitio vł recordatio pec
catoꝝ tuoꝝ: in nullo tibi magꝭ horrorē
vel ꝯfuſioni valebit q̄ eſt modo btō Pe
tro apl̄oꝝ principi abiuratio ſua cōtra
xp̄m negauit. beate marie magdalene
peccata ſua: ⁊ multis alijs quibꝰ mul-
ta ſunt donata crimina. vn̄ ſup h̄ agnī
tis delictis velut enormi ac feda infir-
mitate pietas ꝑtus ſapia medici q̄ te
ſanauit ſublimiꝰ a cūctis admirabitur
laudabit̄ ⁊ magnificabit̄. Laus aūt ⁊
magnificētia glorie dei ſi bn̄ aduertis
tua glīa eſt. Hec Anſel. Hoc quippe ē
qđ ait aplūs Ro. vi. Scimꝰ qm̄ diligen
tibus deū oia coope. in bonū his q̄ ſʒ p
poſitū vocati ſunt ſancti. ſm̄ ppoſitū. i.
ſm̄ dei p̄deſtinatōeʒ vocati ſunt ſcti. vn̄
glo. Interli. Scimꝰ h̄ qm̄ di. deū. i. mā
data dei ſuātibꝰ oia pſpera ſiue aduer
ſa ſiue etiā p̄terita pctā ꝯuertūtur ī bo
num. i. in eternā btītudinē vt p excellen
tiā dictum ſit q̄ſi bonū bonoꝝ. Et ſi de
pctis remiſſis a deo ſit gloria ⁊ iocūdi-
tas q̄d erit de meritꝭ: vtiq; btī̄ gaude
būt ſe ꝑtuoſe vixiſſe: ⁊ carnis mūdi ⁊ de
monis tēptatiōes ſupaſſe ⁊ forte maiꝰ
erit gaudiū ſe bona feciſſe q̄ mala eua
ſiſſe: ⁊ rō eſſe pōt: q: ex bonis meritꝭ ac
q̄ris glīaʒ illā ſempiternā: ſicut ex pctō
mortali acq̄ris dānatōem eternā. ⁊ q̄-
to plura merita feceris tāto ampliꝰ p̄-
miaberꝭ dicēte xp̄o. Joh. xiiij. In domo
pr̄is mei māſiones multe ſunt. Domꝰ
pr̄is ait Nico. de lyra h̄ vocat̄ glīa cele
ſtis in q̄ ſunt multi gradꝰ ⁊ diſtinctōes
q: q̄uis ſit idē obiectū btītudinis nullā

diuerſitatē habēs: tn̄ ex pte beatoꝝ ē di
uerſitas in pcipiendo illud obiectū ſm̄
varietatē meritoꝝ. q: aliq̄ vidēt clariꝰ
⁊ fruūtur ſʒ maioritatē habitꝰ charita
tis qui facit aīam capacē btītudinis.
Hec ille. Et reuera ſi hniꝰ glīe magnū
haberemꝰ deſideriū conaremur ad o-
pera ꝑtutis ⁊ meritoria ſicut ſcti q̄ tan
tis deſiderijs conati ſunt hāc glīaʒ acq̄
rere ieiunijs: vigilijs: oratōibus: ⁊ alijs
opibꝰ charitatꝭ. Et ꝑe multū diligēter
p hac gloria hn̄da laborare nos opʒ at
tenta ſolutōe xp̄i. Luc. xiij. facta cuidā
ab eodeʒ xp̄o q̄renti. Dn̄e ſi pauci ſunt
q̄ ſaluātur. Jeſus āt dixit. Cōtēdite in
trare p anguſtā portā. quia multi dico
vobis q̄runt intrare ⁊ nō poterūt. Vn̄
Nico. de lyra ſup hūc textū dicit: q ī pe
nitētibꝰ eſt triplex difficultas ad opa ꝑ
tuti. Una eſt ex corruptiōe nature per
pctm̄ primoꝝ parentū ex qua tāta ē in
humana natura pnitas ad malū: ⁊ dif
ficultas ad bonū ſʒ qđ dicit̄ Gen. viij.
Senſus ⁊ cogitatio hūani cordis pro
na ſunt ad malum ab adoleſcētia ſua.
Scđa difficultas eſt in pluribus. q: ex
pctis p̄teritis cauſatꝰ eſt in ipſis pecca
tibꝰ quidā habitꝰ: vel ſalteʒ diſpō incli
nans ad pctā ſimilia. Tertia ex diffi-
cultate operis ꝑtuoſi q: virtꝰ ē circa bo
num ⁊ difficile. et ideo modꝰ penitendi
ad hoc q ſit efficax dʒ cū magno cona-
tu fieri. Hec ille. Et hoc ē qđ dr̄ a xp̄o.
Cōtēdite intrare p anguſtā portam.
Et p hoc etiā ſoluit̄ queſtio ppoſita de
paucitate ſaluādoꝝ. nā pauci reſpecti
ue inueniūtur ita feruide penitētes q
non ipediamur pp̄ter dictas difficulta
tes. ideo ſubdit̄. Multi q̄rūt intrare et
nō poterūt ⁊ iſti ſunt tepidi p̄dictꝭ diffi-
cilibꝰ ipediti. Quapropter ait Petrus
ij. c. i. Fratres magis ſatagite p bona
opa certā veſtrā vocatōeʒ ⁊ electōeʒ fa
ciatiſ. Nā q̄to plura bona feceritꝭ ma
ius gaudiū recipietꝭ. Ex cogitatōe igr̄
⁊ recordatōe pctōꝝ p dei miaʒ indulto-
ruʒ ⁊ opeꝝ bonoꝝ ſancti dei gaudebūt
⁊ hoc erit tertiū. Quarto bti videbūt i-
fernū ⁊ penas dānatoꝝ quas pudēter
euaſerūt. Unde Richar. in quarto di.
l. iij. q. tertij p̄ncipalis dicit. Scti mul-
to pfectiꝰ vidēt penā dānatoꝝ q̄ dānā-
ti cognoſcāt glīam eoꝝ. quia bti penā
dānatoꝝ vidēt in ꝑbo ⁊ clare in genere
pprie eo q talis viſio eſt ad aliquā glo
riam accidētalē eoꝝ q: in vidēdo dei iu
ſticiā delectātur. iuxta illō pphete. Le
tabit̄ iuſtꝰ cuʒ viderit vin. ma. ſ. laua. in
ſan. pec. Et illoꝝ penā in ꝯpatōe ad ſu
am glīam ꝯſiderātes deo grās vberio-
res agent: nec eis ꝯpatiūtur: nec ꝯpaſ-
ſione q̄ eſt paſſio: q: talis nō eſt ſine alī
qua pena nec ꝯpaſſione q̄ eſt motu ele
ctiuꝰ quo q̄s vult aliū a miſia liberari.
q: bti nihil volūt ꝯriuʒ huic qđ vidēt de
um abſolute velle. vident aūt velle ſim
pliciter dānatos ī ſua pena ppetua re-
manere. hec ille. Et hoc ē qđ dicit mgr̄
eadē di. Sicut inq̄t ſcti tradunt ⁊ boni
malos ⁊ mali bonos vidēt vſq; ad iudi
ciū. pꝰ iudiciū ꝟo boni videbūt malos
ſʒ nō mali bonos. vn̄ Greg. Infideles
in ymo poſiti an̄ dieʒ iudicij fideles ſup
ſe in reqe attendūt quoꝝ gaudia pꝰ cō-
templari nō pñt. hec ille. De hac aūt vi
ſione btōꝝ reſpectu dānatoꝝ loquitur
mgr̄. c. vi. di. l. Poſtremo inq̄t q̄rit̄: an
viſa pena reproboꝝ decoloret glīaʒ be
atoꝝ an btītudinē eoꝝ pficiat. De h̄ ita
ait Greg. Apō aiʒ iuſtoꝝ nō fuſcat be
atitudinē aſpecta pēa reproboꝝ: q: ibi
iā cōpaſſio miſerie nō erit btōꝝ minue
re leticiā nō valebit. Et ſʒ iuſtꝭ ſua gau
dia ſufficiāt ad maiorē glīaʒ videbūt pe
nas maloꝝ q̄s p grām euaſerūt: q: qui
dei claritatē vidēt nihil ī creatura agi-
tur qđ videre nō poſſint. Nō ē aūt mirā
dū ſi ſcti iā imortales reprobos videāt
mētis itelligētia cū pphete adhuc mor
tales videre hec oia meruerīt. Egrediē
tur em̄ electi nō loco: ſʒ itelligētia vł vi
ſiōe manifeſta ad vidēdū ipioꝝ crucia-
tus quos vidētes dolore nō afficient̄: ſʒ
leticia ſatiabūtur agētes grās de ſua li
beratōe viſa ipioꝝ ineffabili calamita
te. vn̄ Eſa. ipioꝝ tormēta deſcribēs: ⁊ ex
eoꝝ viſiōe leticiā bonoꝝ exprimēs ait.
egredient̄ electi ⁊ videbūt cadauera viro

rum q̄ p̄uaricati ſunt in me: ⁊ erūt vſq̄
ad ſatietatē viſiōis oī carni.i.electꝫ.hec
ing̃.Quale aūt ⁊ q̄tū erit iſtō gaudiū
in cogitatiōe tot ⁊ tantarū penaꝝ.lꝫ tñ
ſit gaudiū accidētale cogitet qui poteſt

ſ Ecunda gl̃ia aīme

erit dei tota.i.perfecta dile
ctio.Tūc eñ illud p̄ceptuꝫ.
Diliges do.de.t.ex.t.c.t. et
ex to.a.t.⁊ in to.vi.t.implebiť qđ poni
tur Mat.xxij.⁊ Marci.xij dicať.ex to.
c.t.⁊ ex to.a.t.⁊ ex to.m.⁊ ex t.vi.t. Et
Deuť.vi.dicať. Diliges do.de.t.ex.t.c.
t.⁊ ex to.a.t.⁊ ex to.foꝛ.t. Et Luce.x.
idē habeť ſub alijs verbis cū dicať. Dili
ges do.d.t.ex to.c.t.⁊ ex to.a.t.⁊ ex.o.
vi.t.et ex.o.m.t.q꞉ mēs ibi ferť in deuꝫ
totaliter ⁊ pfecte q̄tum eſt ſibi poſſibi-
le ⁊ ſine aliqua interruptione ⁊ hoc mō
intelligendo hoc p̄ceptum dicit Augu.
q̄ mandatū charitatis ſolum implebiť
in pr̃ia vbi erit charitas pfecta Magr̃
di.xxvij.tertij ait. Dilectionis aūt mo-
dus inſinuať cū dicať ex to.c.t.id eſt ex
toto intellectu.ex to.a.id eſt ex tota vo-
lūtate.⁊ ex to.m.id eſt ex mēoꝛia vt oēs
cogitatiōes ⁊ oēm vitā ⁊ oēm intellectū
in illū ꝯferas a quo habes ea q̄ fers.il-
lud aūt p̄ceptū nō impleť ab hoīe in hac
vita moꝛtali.Sꝫ cur p̄cipiť hoī iſta pfe
ctio cū in hac vita nemo eā habeat. Re
ſpondit Augu.q꞉ nō recte curriť ſi quo
currendū eſt neſciať.de lyra dicit ſuper
Math. q̄ quattuoꝛ ſunt de rōne hui⁹ p̄-
cepti.ſ.diligere deū ex toto coꝛde ⁊ ex t.
men.⁊ ex t.a.⁊ ex to.foꝛ.Cui⁹ rō eſt:q̄a
diligere eſt act⁹ volūtatis.Duplex autē
eſt act⁹ volūtatiſ.Un⁹ eſt elicit⁹:⁊ alter
impatus.Act⁹ aūt elicit⁹ eſt q̄ imediate
egrediť ab ipſa voluntate.et iſte tangiť
cū dr̃.Diliges ⁊c̄.ex to.c.t.id eſt ex tota
voluntate:q꞉ ſicut ex coꝛde oꝛiť mot⁹ ad
alias ptes coꝛpis:ita voluntas mouet
potētias aīe.Act⁹ aūt impatus volūta-
tis eſt act⁹ alteri⁹ potētie mote ad ſuuꝫ
actū p ipſam volūtatē. Uñ ſeq̄tur. Ex
t.mente.Mens eñ accipiť ibi p ip̄o in
tellectu q̄ ſp deū clare videbit. Per vo-
luntatē etiā moueť appetit⁹ ſenſitiu⁹ vt
ꝯfoꝛmetur ſupioꝛi:⁊ iſte eſt act⁹: noiať
cū dr̃ ⁊ ex.t.a.Per aīam intelligiť parſ
ſenſitiua ſm qđ dicitur Geñ.i. Factus
eſt hō in aīam viuētem.i.vitā aīalem ⁊
ſenſibilem.Itē p voluntatē mouētur po
tentie executiue ad opanduꝫ ex dilectio
ne.⁊ h̄ notatur cū ſubdiť.ex to.foꝛ.t.vel
ex o.vi.t.qđ idē eſt Hec ille. Hec omia
ꝯplebuntur in beatis ⁊ in illa felicitate
eterna vbi videbim⁹ deū ſine ſine ama-
bimus ſine interruptiōe laudabim⁹ ſine
ceſſatione.Tunc eñ amoꝛ dei poſſide
bit totū coꝛ:⁊ ſm q̄ cōiter diciť a mltis
in clara viſione ⁊ pfecta dilectione ſiue
fruitione ꝯſiſtit beatitudo. Sꝫ de bea-
titudine cōiter ſit talis diſtinctio: quia
vno mō dr̃ felicitas ſiue beatitudo vt il-
lud quo foꝛmaliter intrinſece q̄s dr̃ be-
atus.Alio mō p̄nt eſt illud quo tanq̄ a
cauſa intrinſeca imediate cauſatur iaꝫ
dicta beatitudo foꝛmalis ⁊ intrinſece p
ficiēs ip̄m btm̄. Primo mō appellatur
beatitudo foꝛmalis eo q̄ ſit aliqua pfe
ctio inherens ipſi btō. Scđo mō appel
latur beatitudo finalis eo q̄ ſit vltim⁹ fi
nis oim.ſ.ipſe de⁹. Prima iſtarū beati
tudinū dr̃ beatitudo creata. Scđa dici
tur icreata:q꞉ ipſa eſt creatrix eſſentia
Utraq̄ iſtarū btitudinū replet ⁊ q̄etat
ipſius beati om̄e deſideriū:aliter tñ ⁊ a
lia:q꞉ prima replet foꝛmaliter:⁊ iō q̄n-
q̄ appellatur finis itrinſec⁹ q̄ dicitur fi
nis quo. Scđa replet ⁊ q̄etat finalr̃ et
effectiue.⁊ iō dr̃ finis extrieſec⁹ ſeu finis
in quo.quē alloquēs Augu.in li.ꝯfeſſio
nuꝫ ait.Q꞉ feciſti nos ad te inq̄etum ē
coꝛ meū donec requieſcat in te. Hec aūt
btitudo creata vt dicūt q̄dam p̄ncipali⁹
eſt in actu volūtatꝭ q̄ intellect⁹:⁊ rō eſt
q꞉ ſicut inter hitus vie charitas eſt do-
nuꝫ p̄ncipali⁹ ſm Aug.xv.de ci. Et ſm
apl̄m.i.Coꝛ.xiij.ita inter habit⁹ pr̃ie
charitas pr̃ie eſt donū p̄ncipalius.ſꝫ in
pr̃ia nobilioꝛ habit⁹ ſiue nobilioꝛ virt⁹
hꝫ nobilioꝛē actū.g̃ pfecte deū diligere
q̄ eſt act⁹ charitatis patrie eſt nobiliſſi
mus act⁹ aīe. Cū g̃ in nobiliſſimo actu
p̄ncipali⁹ ꝯſiſtat btitudo:⁊ diligeř ſit ac

tus volūtatis p̄ncipali⁹ ꝯſiſtit in actu vo
lūtatis q̄ intellect⁹. Et q̄uis voluntas
nō poſſit exire in aliquē actū ſine actu i
tellectus.nō tñ ſeq̄tur ꝓpter hoc q̄ intel
lectus ſit nobilioꝛ q꞉ lꝫ act⁹ volūtatis in
digeat actu intellect⁹ q̄tuꝫ ad ſui initiū
indiget tñ intellect⁹ actu volūtatis quā
tum ad ſui complementū. In dilectiōne
autē patrie quattuoꝛ erūt gradus.
Nā p̄io de⁹ ſe diliget tanq̄ ſumma bōitas
Scđo in ſe q̄ſq̄ reflecteť ex amoꝛe ꝓpo
Tertio p̄ximū pſeq̄tur feliciū charitaſ
q̄rto coꝛp⁹ ſuū ꝯplecteť ſpūs abſq̄ vicio
¶ Primo ergo de⁹ vere diligeť ⁊c̄. Uñ
in pr̃ia regnabit oꝛdo charitatis q̄ eſt i
via p cōparationē hoīs ad deū. Unde ſi
cut de⁹ nunc eſt ſup oīa diligend⁹ ⁊ illud
bonū qđ eſt de⁹ maioꝛi affectu ex chari-
tate hō dꝫ velle ipſi deo q̄ ſibi: ita etiaꝫ
erit in patria. Et rō eſt:q꞉ q̄tuꝫ res ha
bet de bonitate tñ habet de diligibili-
tate.ſed bonitas dei tranſcendit boni-
tatē creature in infinitū g̃ eſt plus q̄ to-
ta creatura diligendus:nec eſt aliqua
bonitas maioꝛ ea ad quaꝫ ſua bonitas
poſſit referri:ergo eſt ꝓpter ſe diligen-
dus.Talis ergo amoꝛ btoꝝ erit in pa-
tria ꝯtinuus ⁊ ꝑpetuus. Unde hoc amo
re magis viuetur beat⁹ cū deo q̄ ſibi ip̄i.
Remanebit etiā oꝛdo charitatis ad ſe
⁊ ad p̄ximū:⁊ coꝛp⁹ ꝓpꝛium ſm aliquid
qđ eſt in via ſicut declarabiť infra. Iſta
dilectio erit pfecta ⁊ ſine timoꝛe ſeruili
De quo amoꝛe ait Grego.ix.moꝛaliū
ca.xxiij. Tunc ſolū deo obſequia reddi
mus cū eū ꝓpter amoꝛis fiduciaꝫ nō ti-
memus cū nos ad bona opa affect⁹ nō
metus dirigit nā q̄ a puerſitatis opere
ex timoꝛe reſtringiť:puerſa libēter age
ret ſi liceret. Nequaq̄ ergo veraciť tra
ctus q̄ adhuc a prauitatꝭ deſiderio liber
nō eſt q̄ ꝓa obſeq̄a deo non reddim⁹ ſi ex
timoꝛē mādatis illius ⁊ nō potius ex a
moꝛe ſeruim⁹:ſꝫ cū menti nr̃e ei⁹ dulcedi
nis amoꝛ accēditur:om̄e deſideriū pre-
ſentis vite languet.i.tranſit ⁊ a nob elon
gať:imo in tediū delectatio.ſ.p̄ns vertit
atq̄ hāc cū meroꝛe mēs tolerat cui vi-
cta pri⁹ reꝓbo amoꝛe ſeruiebat. Uñ
beat⁹ Iob. Hoc diuino amoꝛe accēſus
dicebat. Tedet aīam meam vite mee.
Hoc amoꝛe diuino accēſus paul⁹ dice-
bat. Quis nos ſepabit a charitate xp̄i.
Ro.viij. Apoſtol⁹ eñ in hoc oñdit quō
boni fideles etiā in p̄nti vita debent ſir
miter xp̄o adherere p dilectionē ⁊ amo
rem nihil eñ pōt hoiem a deo ſeparare
niſi pctm̄. Eſa.lix. Pctā veſtra diuiſe-
runt inter vos ⁊ deū veſtrū. Dicit ergo
apl̄us. Quis ſeparabit nos ⁊c̄.tribula-
tio.i.afflictio coꝛpis:aut anguſtia mē-
tis:aut pſecutio.i.fugatio de loco ad lo
cum:aut fames.i.penuria cibi: an nu-
ditas.i.penuria veſtimēti: an periculū
i.apparat⁹ ſubit⁹ moꝛtꝭ:an gladi⁹.i.ip-
ſa moꝛs ſiue diuiſio aīe a coꝛpe. Certe
nihil hoꝝ dꝫ nos ſepare a charitate xp̄i
nam charitas oīa ſuffert:oīa [illegible].
i.Coꝛ.xiij. Et bene dicit q̄ nihil ſepa
bit nos a charitate xp̄i q̄m ſicut [illegible].c.
viij.diciť. Nō ſunt ꝯdigne.i.equales paſ
ſiones hui⁹ tēpoꝛis lꝫ multiplices:q꞉ tē-
poꝛales ⁊ momētanee ad futurā gl̃iaꝫ
p̄merendā. Uñ Aug. Tribulatio nā-
q̄ eſt cū fine.merces ſine ſine. Et multo
maioꝛ erit ibi gl̃ia ⁊ dilectio dei maioꝛ
q̄ reuelabiť in nobis. Reuelabiť inq̄ h
deū amantib⁹ ⁊ in charitate decedenti
bus. Hec eñ charitas qua diligim⁹ hic
deū ſup oīa ⁊ pluſq̄ oīa eſt.de qua dicit
apl̄us.i.Coꝛ.xiij. Charitas nunq̄ ex
cidit.ſ.in futuro:ſꝫ poti⁹ augmentabiť.
O q̄nta erit gl̃ia habere deū p̄ntem ⁊ vi
dere deū facie ad faciē ⁊ toto amoꝛe ſi-
ue pfecto diligere eū. Hoc eñ erit finiſ
oim̄ deſiderioꝝ noſtroꝝ. In hoc termi
nabitur appetit⁹ nr̃:ita q̄ nihil vltra va
lebimus deſiderare. Et ad hoc melius
intelligendū attēde aliquē multū cupiē
tem aliquā rem.ſicut auarus multū cu
pit aurū vel argentū. Si talis poſſꝫ hře
om̄e aurū qđ poſſꝫ deſiderare q̄tū gau
deret. Certe vltimū deſiderabiliū eſt
btitudo ſiue deū videre in ſe ⁊ ip̄o frui
ſiue ip̄m diligere.⁊ ibi quies ſumma. Di
cente ꝓpha. Saciaboꝛ cū apparuerit
gl̃a tua. Si cogitaret q̄s vim oim̄ bto
rum ſit cū illis viſio ⁊ cū illis dilectio. Rā-

ſ

deo. In beatitudine eſt ꝯſiderare obiectuꝫ:
ſcꝫ deū q̄ videbit̃ ſiue bonū increatū ⁊ h̄
erit vnū ⁊ idē oim btoꝝ. eſt etiā ꝯſidera/
re ipam diſpoſitioneꝫ ſiue merita per q̄
meruerūt videre deū clare: ⁊ pfecte dili
gere ⁊ ex pte huꝰ diſputatiōis vnꝰ erit a
lio beatior: ⁊ ita videbit deū clariꝰ alio:
⁊ diliget pfectiꝰ. Et h̄ eſt qd̄ dicit aplš
i. Coꝛ. xv. Stella differt a ſtella i cla
ritate. ſic erit ⁊ reſurrectio moꝛtuoꝝ: ca
pacitas tñ cuiuſlibet bti impleta erit p
ꝯparationē ad ſuā diſpōnem: nec vltra
deſiderabit intelligens ſe non vltra me
ruiſſe: ſed etiā intelliget ſe vltra meritū
accepiſſe. Ex dictis pꝫ quō ſit deꝰ dilige
dus in via. ⁊ quō diligetur in pſ̄ia. ⁊ iſte
erit pmus gradꝰ dilectionis. Secūdus
gradus erit reſpectu ſuipſius. naꝫ btūs
diliget ſeipm maioꝛe dilectiōe ⁊ pfectio
ri q̄ viatoꝛ diligat ſe i via. Diliget n̄ q̄
vt ſibi velit ipam felicitatē eternaliter p
manſuram. Nā ſicut btūs Augu. ⁊ reci
tat magr̃ diſ. xxviij. tertij. dicit quattuoꝛ
eſſe diligenda ex charitate. Unū qd̄ ſu/
pra nos eſt. ſ. deꝰ. Alterū qd̄ nos ſumꝰ.
Tertiū qd̄ iuxta nos ē. ſ. pximꝰ. Quar
tum qd̄ infra nos eſt. ſ. coꝛpꝰ. Et h̄ eſt
qd̄ ait ſalomon. Cant. ij. Oꝛdinauit i
me charitatē. Poſt deuꝫ igr̃ debemus
nos diligere ⁊ in patria diligemꝰ maio
ri affectu q̄ pximū. Qd̄ declarans Ri/
chardꝰ de me. vil. in. iij. ait. Natura in/
tegra dictabit hoiem plus ſe debere di/
ligere q̄ aliū. Gloꝛia etiā ꝓpria itimiꝰ
⁊ pfectiꝰ reſpicit illū in quo eſt q̄ aliuꝫ.
diuina etiaꝫ iuſticia hoc exigit vt hō plꝰ
gaudeat de ꝓpꝛijs meritis q̄ alienis.
Cū ergo diligere ſe ſit velle ſibi bonum
poſſumꝰ loq̄ de oꝛdie diligēdi p ꝯpatio/
neꝫ ad bonū volitū ⁊ dilectū vel ad intē
tionem actꝰ volēdi. Primo mō q2 nullꝰ
erit poſſibilis ad maius bonū q̄ tūc ha
beat: idō tūc volet melioꝛi maius bonuꝫ:
⁊ ſic ſancti volēt primo xp̄o vt hoi maiꝰ
bonū glie q̄ ſibi ⁊ virgini glorioſe: ⁊ ſic
de alijs q̄ plꝰ meruerūt. In ſtatu aūt vie
nō eſt ſic. ⁊ rō eſt q2 in via minꝰ bonꝰ eſt
poſſibilis ad maiꝰ bonū q̄ illud bonum
qd̄ hꝫ melioꝛ eo: excepto forte xp̄o cui h̄
eſt datꝰ ſpūs ad menſurā. Joh. iij. Idō ex
charitate pōt ſibi optare tantū bonum
q̄tuꝫ optat melioꝛ ſe. Loquēdo ſo ſe/
cundo mō. ſ. quo ad intentionē amoꝛis
maioꝛi affectu volet ſibi bonū q̄ cuicū
q3 primo ſiue melioꝛi ſe ſiue minꝰ bono
Exēpluꝫ familiare eſt ad hoc. nā minꝰ
diues vult maioꝛi affectu minꝰ bonū qd̄
habet q̄ diligat ditioꝛis ſe maiꝰ bonum
qd̄ hꝫ. ⁊ hoc declarat̃ magis. Nā p glo/
riam nō tollit̃ ſed pficit̃ natura: ſꝫ in ſta
tu nature integre hō nūq̄ tantū dilexiſ/
ſet aliū q̄tuꝫ ſeipm. natura autē in glia
erit oino reſtaurata ⁊ reparata: ex hoc
pꝫ q maioꝛi affectione q̄ſq3 factꝰ ex cha
ritate ſeipm diliget q̄ pximū. O quan
ta erit glia beatis duꝫ ſe intelliget btōs
⁊ in illa glia ꝯfirmatos. Quātū nanq3
gauderet q̄s auarꝰ ſi oē aurū qd̄ poſſꝫ
poſſideri cognoſceret vere ſe hr̄e ⁊ in ta
li poſſeſſione ſciret ſe nō poſſe impediri
Ibi ille fatuꝰ amoꝛ quē habemꝰ ad nos
ceſſabit: quo amoꝛe iniquo diligimus
mūdi diuitias. coꝛpis delitias: honoꝛes
⁊ reuerētias. quo etiā amoꝛe ſponimꝰ
coꝛpꝰ aie ⁊ tēpoꝛalia ſpūalibus. nā na/
tura noſtra verſa eſt in ꝯtriuꝫ ſue inclia
tionis vt videt̃. nā ꝯtēptis virtutibꝰ dili/
git vicia q̄ ſibi ſunt noxia ad modum ſe
duciētis ⁊ hoīs ſtulti. Iuxta dictum ſa
pientis. Prouer. i. Uſq3quo paruuli dili/
gitis infantiā: ⁊ ſtulti ea q̄ ſibi ſunt no/
xia cupient. Hec dilectio praua ⁊ per/
uerſa rūpit legē nature: legē ſcripture:
⁊ legē grē. hec triplex lex rūpit̃ ex amo/
re diuitiarū tēpoꝛaliū. Eccle. v. Auarꝰ
nō replebit̃ pecunia: ⁊ q̄ amat diuitias
fructū nō capiet ex eis. ⁊ Eccl. x. Nihil
iniquiꝰ q̄ amare pecuniā. Hic enī aiaꝫ
ſuā venalē hꝫ qm̄ in vita ſua pꝛoiecit inti
ma ſua. Alij amant delitias carnales.
de q̄bus dr̃ Prouerbi. xxi. Qui diligit
epulas replebit̃ egeſtate. Exemplū de
diuite epulone. Luc. xvi. Alij honoꝛes
ſeculares. Math. xxiij. Amāt pmos ac
cubitus in cenis. De his oibꝰ dr̃. Eccl.
iij. Qui amat piculum pibit in illo. Hi
ſunt q̄ odiūt aias ſuas de q̄bꝰ pꝛopha ait.
Qui diligit iniquitatem odit animam ſuā.

Iniquū eſt cōiter hoies piuria mēdacia
furta: vindictā primi: ⁊ cetera pctā que
ducūt ad moꝛtē gehēne. Sꝫ his videtur
aduerſari dictū xp̄i. Joh. xij. Qui odit a
nimā ſuā. ſ. in hoc mūdo in vitā eternā
cuſtodit eā. Sꝫ rn̄det glo. dicēs. Ille nō a/
mat: ſed odit aiam ſuā in hoc mundo q̄
diligēdo deū potꝰ q̄ in eū peccet eligit
occidi. Hec glo. Ex ita odire hic acci/
pitur p velle viuere in hoc mūdo in pec
cato. Et ita dicit̃ eodē. c. Qui amat a
nimaꝫ ſuā volendo viuere in pctō pdet
eā. Et hoc eſt verius odire q̄ amare.
Sꝫ redeamꝰ ad id a quo digreſſi ſumꝰ
ſꝫ ad amoꝛē illū quē q̄ſq3 btūs hebit i ſe
⁊ de ſe. Habebit enī ad ſe amoꝛē q2 vi/
debit ſe veſtitū illa veſte nuptiali d̄ qua
Mat. xxij. Amice quō huc intraſti non
hn̄s veſtē nuptialē. Ubi ait Nico. de ly/
ra. Intrat rex. i. xp̄us vt videat diſcum
bentes. i. exiſtentes in hoc mūdo volē
tes tranſire ad gliam celeſtē. Intrat in
q̄ dupliciter. ſ. ſpālit̃ in moꝛte cuiuſ/
libet hoīs q̄ deſiderat puenire ad regnū
⁊ gnāliter intrabit in futuro generali
iudicio. Et ait. Amice. Uocat̃ aūt pec
catoꝛ amicꝰ ꝓpter naturā q̄ ad imagi/
neꝫ dei facta ē ſicut ⁊ dixit inde. Amice
ad q̄d veniſti. dicit ergo. Quō huc intra
ſti. i. itrare voluiſti nō hn̄s veſtē nuptia
lem. i. charitatē quā ſi haberes dignus
eſſes intrare ad nuptias. Hec eſt enī vt
dicit Aug. q̄ diuidit int̃ filios regni ⁊ p/
ditōis. Scti igr̃ in glia hac veſte induti
tanq̄ p̄cioſo veſtimēto ſe diliget: q2 hāc
veſtē ſeruauerunt in h̄ mūdo ⁊ cū ea ad
regnū trāſierūt ſicut rex vl̄ regina vel q̄
cūq3 alia pſona vidēs ſe oꝛnatū vel oꝛ/
natā p̄cioſo veſtimēto: in tali veſtimēto
gloꝛiatur quodāmō. ⁊ idō pcioſa veſtimēta
hoīes diligēter cuſtodiūt vt in eis loco ⁊
tpe honeſtioꝛes appareāt. Hec erit oꝛ
namētū cōe: q2 nullꝰ erit in illa glia qui
nō ſit hac veſte charitatꝭ indutꝰ. Sꝫ nā
q̄d xp̄iani hebūt aliquē oꝛnatū in ſe quē
nō hebūt ſcti veteris teſtamēti. Certe di
cendū q̄ ſic: q2 hebunt ſignū illud qd̄ ſu
ſceperūt in ſacramēto baptiſmi. ſ. cara/
cterē baptiſmalē q̄ eſt q̄dā oꝛnatꝰ ⁊ de/
coꝛ aie. Habebūt q̄ ſunt ꝯfirmati aliū
decoꝛē ⁊ oꝛnatū. ſ. caracterē ꝯfirmatio
nis. Habebūt q̄ ſunt oꝛdinati ⁊ ſacros
oꝛdīes ſuſceperūt alios caracteres. i.
alia ſigna ſpūalia q̄ oia in ſe cognoſcēt
⁊ diliget ſe q2 talia ſuſceperūt. Gaude
būt de ꝓpꝛijs meritis q̄bꝰ virtutes acq̄ſie
rūt q̄ vt cōiter dr̃ remanebūt in pſ̄ia: vt
de iuſticia quā acq̄ſierūt. iuſta opa inp
pmū faciēdo: ⁊ opa mie adimplēdo: tā
ſpūalia q̄ coꝛpalia. de prudētia quā ac/
q̄ſierunt prudēter opa virtuoſa dictādo
⁊ regulādo. de foꝛtitudine quā acq̄ſierūt
opa foꝛtia pagendo. de tēperātia quāꝫ
acq̄ſierunt tēperate viuēdo. ⁊ ſic de alijs
q̄ plꝰ vel minꝰ meruerūt ⁊ q̄bus meritis
augmētū charitatis habuerūt. Nā ⁊ ſi
oēs hn̄t charitatē habebūt tñ q̄dā p/
fectioꝛē charitatē alijs ſm quā magis ſe
diligēt: ⁊ ita de alijs virtutibꝰ. Sicut ei
videmꝰ q veſtimētū ſcarlati vel purpu/
re eſt alio p̄cioſius ⁊ meliꝰ: ita in beatis
virtutes erūt in q̄buſdā pfectioꝛes ⁊ ma
ioꝛes ſicut in xp̄o ⁊ virgine glioſa erūt vir
tutes cunctis noꝛes nobiliꝰ ſiue pfectiꝰ
q̄ in angelis. Uñ de q̄libꝫ pſona btā po
terit dici illud. pš. xliij. Aſtitit regia. i.
aſſiſtet regia: q2 regnabit i illa glia ꝓpe
tuo a dex. tuis. in veſti. deau. cir. va. ſcꝫ
virtutū. Nā ois glia eiꝰ. ſ. filie regis. ab in
tus ſcꝫ in aia. O q̄tā gliabitur ⁊ ſe dili
gēt q̄ talia hic meruerūt fidē xp̄i ⁊ bona
opa ꝯſeruādo ⁊ faciēdo. Quō igr̃ debe/
mus attendere diligētibꝰ vt hanc glo/
riā acq̄ramus: ita vt vnuſquiſq3 noſtrū
in ea vocatiōe qua vocatus eſt pmane/
at opando virtutis opera. Naꝫ ad hāc
gloꝛiam inuitamur ⁊ vocamur per the
ma noſtrū cū dicatur. Uenite benedicti
⁊c. ¶ Tertius gradus dilectionis erit
ad pximū quē quiſq3 btūs hebit volēdo
illud bonū eternū cuilibet alteri ſancto
cuilibet angelo. ⁊ etiam cuicūq3 in illa
gloꝛia exiſtenti: vnde illud erit ad pxi
mū licet accidentale a viſiōe dei. quia
dictū eſt in pcedentibus: quia ſicut a/
liud eſt actus intelligēdi ⁊ aliꝰ diligere
ſicut ꝯſequētia hoc q2 actu intelligi
mus q̄ non diligimus: ita alia erit glia

6. D. L. C. D. Z.

v aliud premiũ viſio: ⁊ aliud dilectio vn-
de ibi adimplebit illud qđ ſequit. di. do
minũ. d. t. ⁊c. ſed ⁊ primũ. t. ſicut teipm
id eſt ad eandẽ beatitudinẽ ad quã dili
gis te. Notandũ tñ ꝙ triplex eſt amor
ſcilz amor naturalis. amor carnalis. ⁊
amor ſpũalis. Et de iſtis aliqualiť eſt
dicẽdũ vt videatur ꝗs amor maneat in
patria ad ꝓximũ. Prim⁹ igitur eſt na-
turalis quo pater diligit filiũ. Et licet
amor [illegible] ſit licit⁹: tamen de ſe nõ ẽ me
ritorius in via: poteſt tamẽ fieri meri-
torius ſi pater diligit filiũ. quia bonus
eſt vel vt bon⁹ ſit tũc eñ diligit filiuz nõ
vt filiũ: ſed deũ diligit in filio: ⁊ tunc re
ducitur ad illud p̄ceptum. Diliges ꝓxi
mũ. t. ſicut teipm. Alia eſt dilectio car
nalis q̄ eſt inter viꝝ ⁊ vxorez. et iſta licz
ſit licita tñ de ſe non eſt meritoria. põt
tamẽ fieri meritoria qñ ſcz vir diligit
vxorẽ: vel quia bona ẽ vel vt ſit bona. qꝛ
tunc nõ diligit vxorem vt vxorẽ: ſed deũ
in vxorem. ⁊ tunc reducitur ad p̄ceptũ
ſcz. Diliges ꝓximũ tuũ ſicut teipſuz: ſcz
ad gratiã in p̄ſenti: ⁊ gloriã in futuro.
de qua dilectiõe diciť Ephe. v. Uiri di-
lig. vxo. ve. ſicut ⁊ xp̄s dilexit eccliam et
tradidit ſemetipm ꝑ ea. Tertia põt di
ci dilectio ſocialiſ ſiue ꝯſuetudinis q̄ cõ
trahiť ex ꝯſuetudine cohabitãdi collo-
quendi ⁊ ꝯuerſandi q̄ etiã lz ſit licita tñ
nõ eſt meritoria: qꝛ etiã iter aialia quo
dãmodo reperiť: põt tamẽ fieri merito
ria qñ ſcz quis diligit: qꝛ bon⁹ eſt vel vt
bonus fiat. Eccl. vi. Amic⁹ fidelis me
dicamentũ vite: ⁊ tũc reduciť ad illud p̄
ceptũ. Dili. ꝓxi. tu. ſic. teip. Quarta di
lectio eſt rõnalis ⁊ ſpũalis qua ꝗs dili-
git aliũ vt bon⁹ ſit. vel q̄a bon⁹ eſt: ⁊ iſta
ꝑ p̄ceptũ dictũ intelligiť. Alij ſunt amo
res plures illiciti vt ẽ amicicia mundi:
de qua Jac. iiij. Amicicia hui⁹ mũdi in
imica eſt deo. ⁊ Joh. in p̄ma cano. in p̄
mo. c. ait. Nolite diligere mundũ: neqꝫ
ea q̄ in mũdo ſunt. Si ꝗs diligit mũdũ
non eſt ca. patris in eo. Et accipiť hic
mũdus ꝑ hoib⁹ delectabilia hui⁹ mũdi
inordinate ꝗrẽtib⁹. de ꝗb⁹ dr̄ Joh. i. Et
mũd⁹ eũ nõ cognouit. qꝛ occupatio cir

ca delectabilia mũdi ipedit cognitiõez
dei. Alia eſt amicitia carnalis ⁊ mala
de qua dr̄ ad Ro. xiij. Carnis curã ne
feceritis in deſiderijs ſcz ſuꝑfluis ⁊ iho
neſtis. Hi oẽs amores illiciti in illo re
gno pacis eſſe nõ poterũt: ſed ſolũ lici-
ti ⁊ honeſti. vñ ſuꝑ hoc dicunt quidã vt
recitat Alexãder de Halis in. ij. In pa
tria non erũt niſi duo amores ſcz natu
ralis ⁊ ſpũalis: ſed adhuc trãſibit natu
ralis ad ſpũalẽ. vñ hõ diliget deũ maxi
me in patria ⁊ angel⁹ ſiľr. Si ḡ hõ ma
gis habeat deũ ꝙ̃ angel⁹. i. maiori btĩ
tudine ſit beat⁹ ⁊ gĩoſius pl⁹ diliget hõ
hoiez ꝓximũ ꝙ̃ angelũ etiã ꝓximũ. Si
ꝟo angel⁹ pl⁹ habeat deũ hõ pl⁹ diliget
angelũ: ⁊ ita nõ erit ibi ordo dilectõnis
reſpectu ꝓximi q̄ nunc ẽ in via. ⁊ idẽ for
te dici poſſet de dilectõe ſui reſpectu al
teri⁹ melioris ſcz ꝙ magis diliget me-
liorẽ ꝙ̃ ſeipſum vt ſit ꝯformitas maior
diuine volũtati ⁊ ipſoꝝ beatoꝝ. Unde
Anſelmus ꝓſlogyon. c. penul. ait. In
terroga intima tua ſi capẽ poſſit gaudiũ
ſuum de tãta btĩtudine ſua: ſed certe ſi
ꝗs ali⁹ eſſet quẽ oino ſicut teipm dilige
res q̄ eandẽ btĩtudinẽ haberet duplica
retur gaudiũ ſuũ: quia nõ min⁹ gaude-
res ꝓ eo ꝙ̃ ꝑ teipo. Si ꝟo duo vel tres
idipm haberẽt tantũdẽ ꝑ ſingulis ꝙ̃tuz
pro teipo gauderes ſi ſingulos ſicut te-
ipſuz amares. Igitur i illa ꝑfecta cha
ritate innumerabiliũ beatoꝝ angeloꝝ ⁊
hoim vbi null⁹ diliget aliũ min⁹ ꝙ̃ ſeip
ſum. nõ aliter gaudebit q̄ſqꝫ ꝑ ſingulis
alijs ꝙ̃ ꝑ ſeipſo. Si ergo cor hominis de
tanto bono ſuo vix capiet gaudiuz ſuuz
quõ capax erit tot ⁊ tantoꝝ gaudiorũ.
Cõſidera ſi potes. Attẽde o cor huma
nũ: cor indigẽs: cor erũnis plenũ. Attẽ
de diligẽter o chriſtiane ſi centuz filios
haberes quos multuz diligeres ⁊ vide-
res quẽlibet ipoꝝ regẽ: ꝙ̃tuz gauderes
gaudio mũdano ⁊ trãſitorio. Quãtum
igitur gaudebis cũ videbis deũ quẽ pl⁹
diliges ꝙ̃ teipm: qñ videbis illã reginã
celoꝝ ſuꝑ oẽs choros ãgeloꝝ exaltatã.
qñ videbis tot milia ãgeloꝝ: tot milia
hoim in diuerſis gradib⁹ beatitudinis

quos diliges ſuꝑ teipm. O gaudiũ ine-
ſtimabile indicibile q̄d loquor de te qđ
nõ noui: nõ tẽptaui: nõ ꝓbaui. O vtinã
poſſim⁹ hanc dilectionẽ ⁊ amorẽ poſſi-
dere in illa gĩa ſempiterna. Tũc eniz
in talib⁹ beatis erit ois inuidia ãnulla-
ta ⁊ ab ipſa patria aliena q̄ tñ in p̄ſenti
via multũ regnat ⁊ mľtos impedire po
teſt ne ꝑueniant ad illud regnũ celeſte.
Hec eñ ꝯtrariatur ſpãliter charitati
ſine qua nullus videbit deũ. Inuid⁹ eniz
triſticiã habet in ꝓſperis ꝓximi: ⁊ exul
tationẽ in aduerſis: tales ſiľes ſunt ꝑri
ſuo diabolo q̄ de bono dolet: ⁊ de malo
gaudet. Uñ ſapien. i. Inuidia diaboli
mors intrauit in orbẽ terrarũ. Imitan
tur aũt illũ q̄ ſunt ex parte illi⁹. Notan-
dum tñ ꝙ dolor de bono alieno eſt qua
druplex: qꝛ vel eſt primo primus mot⁹
ex natura veniẽs ſicut q̄dam naturaliť
ſunt inuidi ⁊ hoc nullũ pctm̃ eſt cũ nul-
lo modo ſit in ptãte noſtra. vel eſt ſecũ-
do prim⁹ motus qñ ſcilz appetitus ſine
cõpleta deliberatiõe tali paſſione affici
tur: ⁊ ſic eſt veniale peccatũ: vel eſt act⁹
voluntarius deliberatiue: ⁊ ſic eſt pctm̃
mortale: vel trahiť ꝑ intentionez extra
ſuã rõnem: vt qñ dolor de alieno bono
ſurgit ex cauſa bona ſicut dolet aliquis
de bono tẽporali alterius: qꝛ videt redũ
dare in detrimentũ anime ſue: vel in de
trimentũ cõitatis: ⁊ talis dolor bonus
eſt. Sed hec oia in illa celeſti gĩa ceſſa
bũt qñ diligem⁹ ꝓximos noſtros. i. oẽs
ſanctos ⁊ ſanctas ſicut nosipſos. Tũc
illa ꝓphete ꝟba verificabunť q̄bus diciť
Ecce ꝙ̃ bo. ⁊ ꝙ̃ ioc. ha. fra. in vnũ. Ad
hoc igiť bonũ dilectionis vocamur per
verba thematis. Uenite benedicti ⁊c.
Quarto corp⁹ ſuũ amplecteť ⁊c. Naz ſi
cut dictũ eſt corp⁹ noſtrũ ẽ vnũ de quat-
tuor q̄ ſunt ex charitate diligenda. Uñ
dicit ſan. Tho. in. iij. ꝙ dilectio chari
tatis hz ꝑ fundamẽto cõicationẽ beate
vite p̄ncipaliter ⁊ gratie ſm̃ ꝙ ordinat
ad ipſam. Hec aũt vita tripliciter habz
relationẽ ad hñtem charitatem: eſt eñ
vno mõ in aliquo ſicut in p̄ncipio diffũ-
dente vitã iſtam in alijs ⁊ ſic eſt in deo.

Eſt aũt in patria poſt reſurrectionem
in aia ſicut i ꝑticipãte p̄ncipaliter. Eſt
tertio in corꝑe ꝑ quandaz redundantiã
⁊ de hac redũdantia diceť cũ de gĩa cor
poris dicem⁹. Et hoc de ſcđo p̄ncipali

t Ertia gĩa aie erit

ꝑpetua et firma tẽtio. Hec
eñ gĩa nõ erit trãſitoria ſi
cut gĩa mũdi: ſed erit ꝑma
nens ⁊ nunꝙ̃ habebit finẽ. ⁊ hec eſt vna
ꝯditio ꝓpter quã eſt appetibilior ⁊ ma-
gis optanda ꝙ̃ ſi eſſet tranſitoria. Et
hec firma tentio erit ꝓpter quattuor.

Primo ꝓpter dei ꝓmiſſionem.
Scđo ꝓpter ſtatus imutationem.
Tertio ꝓpter mẽtis quietationem
Quarto ꝓpter ꝯpletam reditionem

¶ Dico p̄mo ꝙ hec gĩa erit ꝑmanens
ꝓpter dei ꝓmiſſionẽ. De⁹ eñ nõ põt fal
lere nec falli. nã ſi falleret nõ eẽz verax
qđ ei repugnat cũ ipẽ ſit prima ꝟitas ⁊
hoc cognoſcẽt beati. ſ. ꝙ nõ põt fallere.
Cũ igiť ꝓmiſerit eis hanc felicitatẽ eẽ
ꝑpetuã certificabũtur ꝙ̃ ſemꝑ ſic erunt
in tali gĩa. O ꝙ̃ta iocũditas: o ꝙ̃ta le
ticia hr̃e certitudinẽ de tali gĩoſa ⁊ feli
ci vita. Quot ſunt in mũdo q̄ valde gau
derent ſi eſſent certi de gĩa hui⁹ mundi
cũ. ſ. hñt abundantiã rerũ mũdi. ſ. auri
⁊ argenti et oium alioꝝ q̄ in hoc mũdo
ſunt: ſicut ſunt honores: delicie: ⁊ diui-
tie. Certi multi ſunt q̄b⁹ ſufficeret hec
gĩa nõ intelligẽtes magnitudinez hui⁹
celeſtis gĩe: nec dr̃iam hui⁹ gĩe mũdi ⁊
illius. Prima eñ differẽtia gĩe mundi
ad gĩam paradiſi eſt: qꝛ gloria mũdi ẽ
exterius. gĩa vero patrie celeſtis p̄nci-
paliť interi⁹ in aia. Uñ i hoc mũdo abũ
dãtes q̄ñqꝫ patiũtur pľes triſticias: nec
eas pñt repellere nec ſe vindicare de i-
iuriantib⁹: put plures appetũt. In iſta
ꝟo gĩa celeſti nulla erit triſticia nec ali
ꝗs iniuriã patieť: ſz oia erũt ſũme leti-
cie. Scđa dr̃ia eſt: qꝛ gĩa mũdi eſt incõ
pleta: qꝛ quãcũqꝫ pl⁹ beat: adhuc multa
eidẽ dẽficiũt ſicẽ videm⁹ ad experiẽtiã. In
iſta autẽ gĩa nihil deerit: qꝛ eſt ſtat⁹ oiz
bonoꝝ aggregatiõe ꝑfect⁹. vt ait Boe.

ti.iiij.de ꝯſola.pſa.ij. Tertia dr̃ia eſt:qꝛ
glia mũdi eſt trãſitoꝛia ſic videm⁹. Ubi
eſt nũc gl'a ſapiẽtis ſalomõis quã regia
ſaba voluit videꝛ. Sicut dicit̃.iij. Reg.
x. Regina ſaba audita fama ſalomõis
venit tẽptare eũ in enigmatib⁹ ⁊ ingreſ
ſa cũ comitatu multo ⁊ eq̃s hierl'm ⁊ di
uitijs:camelis poꝛtãtib⁹ aromata ⁊ au
rum infinitũ nimis ⁊ gẽmas p̃cioſas ve
nit ad regẽ ſalomonẽ. Uidẽs aũt regia
ſaba oẽm ſapiam ſalomonis ⁊ domos
quas edificauerat ⁊ cibos mẽſe ei⁹ ⁊ ha
bitacula ſeruoꝝ ⁊ oꝛdies miniſtrantiũ
veſteſq̃ eoꝝ ⁊ pincernas et holocauſta
que offerebat in domo dñi nõ habebat
ſpm̃. Dixitq̃ ad regẽ. Uerus eſt ſermo
quẽ audiui in terra mea ſup ſermonib⁹
t. ⁊ ſuper ſa.t. ⁊ nõ credebã narrantib⁹
mihi:donec ip̃a veni ⁊ vidi oculis meis
⁊ pbaui ꝙ media ps mihi nũciata non
fuerat. bti viri ⁊ beati ſerui.t.hi q̃ ſtant
coꝛã te ſp ⁊ audiũt ſapiam tuã. Et ſeq̃t
ca.ij. Magnificat⁹ eſt ḡ ſalomõ ſup oẽſ
reges terre diuitijs ⁊ ſapia:et vniuerſa
terra deſiderabat videre vultũ ſalomo
nis vt audiret ſapiam ei⁹. Que oia fue
runt figura illi⁹ glie celeſtis ꝗ̃tum ter
rena pñt nos in cognitionẽ eternarum
manuducere. Sꝫ attẽde:glie hui⁹ trãſi
tum. Nã ſeq̃tur ca.ij. Rex aũt ſalomon
adamauit mulieres alienigenas mul
tas filiã quoq̃ pharaõis ⁊ moabitidas
⁊ amonitidas ydumeas et ſydonias et
etheas. de gentib⁹ ſup q̃bus dicit dñs fi
lijs iſrael. Nõ ingrediemini ad eas. his
itaq̃ copulat⁹ eſt rex ſalomõ ardentiſſi
mo amoꝛe fuerũtq̃ ei vxoꝛes q̃ſi regine
ſeptingente ⁊ cõcubine trecẽte ⁊ auerte
runt mulieres coꝛ ei⁹. Cũq̃ iam eẽt ſe
nex deprauatũ eſt coꝛ ei⁹ vt ſeq̃ret deos
alienos ⁊ colebat ſalomõ aſtaron deaꝫ
ſydonioꝛũ ⁊ moloch ydolũ amonitaruꝫ
⁊ chamos deũ moabitarũ. Tũc edifi
cauit ſalomõ fanũ chamos ydolo mo
ab in mõte q̃ eſt ꝯ hierl'm ⁊ moloch ydo
lo filioꝝ amõ:atq̃ in hũc modũ vniuer
ſis vxoꝛib⁹ ſuis alienigenis. Dixitq̃ dñſ
ſalomõi. Qꝛ habuiſti h̃ apud te ⁊ nõ cu
ſtodiſti pactũ meũ ⁊ p̃cepta mea q̃ mã
daui tibi dirũpẽs ſcindã regnũ tuũ ⁊ da
bo illõ ſuo.t. Ecce q̃lis fuit ⁊ quõ infir
ma gl'a ſalomõis. Et in fi.ca.dr̃. Dies
ãt quos regnauit ſalomõ in hierl'm ſup
oẽꝫ iſrl'.iiij.ãni ſunt doꝛmiuitq̃ ſalomõ
cũ prĩb⁹ ſuis ſepultuſq̃ ẽ in ciuitate dauid
prĩs ſui. Sꝫ vbi nũc glia alexãdri. Ubi
glia karoli magni ⁊ ceteroꝝ q̃ potẽter
regnauerũt. Certe verũ ẽ qđ dr̃ Sap.v.
ſcꝫ trãſierũt oia illa tanq̃ vmbꝛa ⁊c. nõ
ſic de gl'a illa ſupna q̃ ꝑpetuo durabit.
Nã ſup h̃ ẽ articul⁹ fidei cũ dicim⁹ Cre
do carnis reſurrectiõeꝫ ⁊ vitã eťnã. hãc
pmiſit cũ ait Pniaꝫ agite appꝛopĩq̃bit
enĩ reg.ce. Mat.iij. ⁊ Mat.v. Bti pau
pers ſpũ.q.ip.ẽ.r.c. Et.ca.vij. Qui fa
cit volũ.pa.m.q̃ i ce.ĩ.i.int.i re.ce. Et
Mat.xxv.dr̃. Ibũt hi.ſ.pctõꝛes i ſuppli
ciũ eťnũ.iuſti aũt in vi.eter. Ad hãc igr̃
vocamur cũ dr̃ Uenite bñdi.⁊c. Scđo
dixi ꝙ hec gl'a erit pmanẽs ꝓpť ſtat⁹ ⁊c.
Scđꝫ doc.ſubti.di.iij.pnu dr̃ ꝙ ſtat⁹ nõ
videꝛ eẽ niſi ſtabilis pmanẽtia firma le
gib⁹ ſapie. Sapia ꝓo dina ſic ſtatuit vo
luit ⁊ oꝛdinauit ꝙ p⁹ hãc vitã creatura
rõnalis ceſſaret in merẽdo vł demerẽ
do:ſꝫ q̃diu ſum⁹ in h̃ mũdo poſſum⁹ bñ
agere ⁊ male. p⁹ moꝛtẽ ꝓo ab his ceſſa
mus: ⁊ rõe hui⁹ pñs vita vocaꝛ via. vita
ꝓo q̃ p⁹ moꝛtẽ coꝛpaleꝫ viuem⁹ vocaꝛ ter
min⁹ ad quẽ. Iuxͣ illud qđ ait aplš. heb.
xiij. Nõ habem⁹ h̃ ma.ci.ſꝫ fu.inq̃rim⁹.
Cũ igiꝛ puenerim⁹ ad ciuitatẽ illã cele
ſtem ⁊ obtinuerim⁹ qđ inq̃rim⁹ ceſſabit
mot⁹ nr̃. ⁊ ſic erim⁹ de mãſione illa ꝑpe
tua ſecuri q̃ſi de habitatõe xp̃i meritis ⁊
nr̃is ſi ad etatẽ merẽdi puenerim⁹ acq̃ſi
ta. Ibi erit ſtat⁹ meriti ⁊ charitatꝭ. ⁊ in
iſto ſtatu hoies bti aſſumentur ad oꝛdi
nes angeloꝝ:ita ꝙ aliq̃ erũt eis eq̃les i
glia vel etiã maioꝛeſ. Cũ enĩ btitudo ſi
ue glia p̃rie dicat hĩt:ꝫ ſine actũ nobiliſ
ſimũ creature rõalis ꝑfectiſſimũ eſt ip
ſi⁹ creature ꝯſummatiuũ. Sciendũ tñ
ꝙ in creatura multe ſunt diſpõnes ad
hãc gl'iam. q̃daꝫ ſunt diſpõnes recte cu
iuſmõi ſꝫ habilitates naturales indite
ipſi nature rõali p q̃s hꝫ aptitudinẽ ad
btitudieꝫ ſeu gl'aꝫ ſic ẽ rõ imagis. q̃dã ſꝫ

medie: ⁊ iſte ſunt gr̃e ĝtis date q̃ de ꝓxio
diſponũt ad gr̃am gratũ faciẽteꝫ vt ſcꝫ
bona volũtas ⁊c. Quedã aũt ſunt ꝓpin
que ⁊ imediate ſicut gr̃a gratũ faciens
ſeu charitas q̃ ſunt diſpõnes neceſſitatꝭ
ex pacto diuino qñ i ſunt finaliꝛ. Licet
igr̃ naturales habilitates maioꝛes ⁊ ex
peditioꝛes ſint q̃tuꝫ eſt de ſe in angelis
q̃ in homib⁹:tñ alie diſpõnes ſicut gr̃e
gratis date ⁊ gratũ faciẽtes pñt eſſe eq̃
les vel maioꝛes in multis hoib⁹ q̃ i mul
tis angelis. Nõ eſt enĩ incõueniẽs ꝙ de⁹
multas gr̃as ĝtis datas dederit multis
hoib⁹ q̃s nõ dedit multis angelis q̃ mo
uẽt ⁊ adiuuãt naturales habilitates ad
bonũ gr̃e ⁊ gl'e. ⁊ p talẽ excitationẽ ⁊ ad
iutoꝛiu põt hõ ad eq̃lem cũ angelis gra
tiã gratũ faciẽtẽ aſcẽdere. Itẽ hꝫ gr̃am
gratũ facientẽ ⁊ bñ vtẽs ip̃a põt ſibi me
reri p ip̃aꝫ iã habitã augmẽtũ gr̃e: ⁊ ita
de gr̃a mioꝛi i maioꝛẽ põt ꝓficere. Qm̃
igiꝛ diuturni⁹ tp̄us datũ eſt hoi ad merẽ
duꝫ q̃ angelis fuerit datũ: qꝛ angeli nõ
habuerũt niſi modicũ tp̄s:lꝫ p gr̃aꝫ qua
bñ vſi ſunt magnã gl'aꝫ meruerũt. Hic
eſt ꝙ p multiplicẽ actũ gratie hõ põt ſe
diſponere ad tantã vel maioꝛẽ grãm q̃
habuerint angeli. Scđm igiꝛ diſpõneꝫ
gr̃e introduciꝛ foꝛma vltima:ſicut pꝫ de
btã virgine q̃ qꝛ grãm oĩb⁹ angelis ex
cellentioꝛẽ habuit:iđ exaltata eſt ſuper
oẽs choꝛos angeloꝝ ⁊ dignitate p̃mij ⁊
loci. Alij aũt ſancti ſm̃ ꝓpoꝛtionẽ ⁊ q̃li
tatẽ gl'e aſſumunꝛ ad diuerſos oꝛdines
qꝛ q̃daꝫ aſſumũtur ad oꝛdinẽ ſeraphin.
q̃dam ad cherubin. ⁊ ſic de alijs. ⁊ foꝛte
multi ſup oẽs oꝛdies: q̃ fuerũt in gl'a et
meritꝭ gl'e p̃uilegiati. Poſtremo certũ ẽ
ꝙ oia merita noſtra efficaciã ⁊ virtutẽ
hñt a merito xp̃i: ⁊ ita cooperaꝛ meritũ
xp̃i oib⁹ meritꝭ nr̃is:aliter enĩ nõ ſuffice
rent merita noſtra. Nõ ſic aũt angelis
qm̃ vt dr̃ Heb.ij. Nuſq̃ angelos appꝛe
hẽdit ſꝫ ſemẽ abꝛahe. Qm̃ igiꝛ merituꝫ
xp̃i p̃cedit a gl'a p̃ma q̃ſi infinita. iđ ꝟtu
te meriti xp̃i coopantꝭ meritꝭ ſctõꝝ hoiꝫ
q̃ nõ in vacuũ gr̃am xp̃i receperũt:ſꝫ ſm̃
illã ꝑfecerũt ſꝫ poſſe ſuũ põt fieri ꝙ me
ritũ hoiſ ſcti maioꝛẽ hꝫ efficaciã reſpe
ctu p̃mij q̃ habuerit meritũ angeli. Qꝛ
igiꝛ ſtat⁹ btitudinis erit i celo empyreo
vt dictũ ẽ ſup̃:i quo celo ẽ imutabilitas
⁊ ꝑfecta ſtabilitas bti certi erũt ꝙ etiã i
ſua btitudine ꝑpetuo manebũt. ⁊ i illis
oꝛdinib⁹ angeloꝝ in q̃b⁹ aſſumpti erũt.
Iſte igiꝛ ẽ ſtat⁹ ad quẽ vocamur p nr̃m
thema. Uenite ben.⁊c. Tertio dixi ꝙ
hec glia erit ꝑpetua ꝓpť mẽtis q̃etatõeꝫ
Ubi ſciendũ ꝙ creatura rõnalis iđ ꝙ
talis ẽ facta eſt ad imaginẽ dei in potẽ
tia cognoſcẽdi ⁊ diligẽdi. Sic dic aug.
Nã h̃ ipſo ꝙ eſt expꝛeſſa imago dei hꝫ ne
ceſſariã oꝛdinatõeꝫ ⁊ relationẽ ad ip̃aꝫ
nec ꝯſeruaꝛ niſi in ip̃o: ⁊ iđ ip̃e de⁹ ẽ ime
diate finis creature rõnalis ⁊ vltim⁹. ⁊
iđ ſũme nata eſt delectari in ip̃o. Hoc
ip̃o aũt ꝙ ſũme nata ẽ delectari in ip̃o ⁊
ꝑfici nata ẽ ip̃m ſũme diligere:qꝛ ſũma
delectatio nõ põt eẽ ſine ſumma dilectõ
ne. ⁊ iđ naturalẽ hꝫ potẽtiaꝫ ad ip̃ꝫ ſum
me dilegẽdũ ſibi inditã ⁊ imp̃ſſam ſꝫ ꝙ
vult aug.li.de tri. Et etiã dicit Boe.iij
de ꝯſo.pſa.ij. ꝙ mẽtib⁹ hoim i ſerta ẽ ſũ
mi boni cupiditas. Qꝛ tñ iſta potẽtia ẽ
reſpectu ſupioꝛis ſe. iđ lꝫ ſit naturaꝛ tñ
eſt ex ſe inſufficiẽs ⁊ incompleta. ⁊ iđ nõ
põt exire ad actũ niſi p educẽs aliqđ ſu
peri⁹ ꝙ ſit ꝓpoꝛtionabile tã potẽtie q̃ a
ctui q̃ etiã obiecto. Hoc ẽ charitas ſiue
gl'a: iđ ſine ipſa nõ p̃t naturalis potẽtia
amatiua dei idita creature rõnali in a
ctũ exire. h̃ eſt in actũ diligẽdi ſũme ſiue
ad diligẽdũ deũ ſup ſe ⁊ ſup oia ſine cha
ritate. Tenẽda eſt igiꝛ iſta ſnia:qꝛ mi
nus videꝛ extẽdere poſſe nature ⁊ dimi
nuere p̃uilegiũ charitatis ⁊ gl'e. Sicut
ḡ videm⁹ ꝙ materia hꝫ potẽtiã natura
lẽ ad oẽs foꝛmas: ⁊ tñ ad illas ñ attigit
ſine educẽte. Sic ẽt videm⁹ ꝙ creatura
rõnalis naturalẽ hꝫ potẽtiã ad grãm ⁊
btitudinẽ:q̃ tñ ex ſe nõ p̃t exire i actũ ꝑfe
ctũ ſine educẽte ſiue adiutoꝛio determi
nato ⁊ oꝛdiato a datoꝛe illi⁹ potẽtie Ex
ẽplũ hẽm⁹ de oculo cui lꝫ data ſit potẽtia
vidẽdi coloꝛes:ñ tñ p̃t eos videre ſine ad
iutoꝛio lucꝭ exterioꝛꝭ. Exẽplũ ſitr̃ đ aue
cui dſunt pẽne:q̃ tñ naturalẽ hꝫ potẽtiã
⁊ aptitudinẽ ad volãdũ ⁊ appetit h̃ ⁊ itẽ

dit ad hoc ⁊ mouet ſe: ſed tñ nõ erit i ac
tū pfectū volandi: donec debeꝛ ſibi pē
ne. Et hoc eſt qḋ dic̄ Aug. in li. de fide
ad petrū in hec v̄ba. Spūs eternos h̄
eſt imortales creauit deus ⁊ eiꝰ facul⸗
tatē atq̃ intelligētiā: cogitādi: cogno⸗
ſcēdi: diligēdiq̃ diuinitatꝭ infudit: quoſ
tñ creauit vt etiā ꝑ ſeipſis eū diligeret.
Aptitudo eñ i p̄dicta auctoritate a be
ato Augu. appellaꝛ facultas diligēdi.
Adueniēte igitur gratia p̄ie ipſi volū⸗
tati facit ipam exire in actū ſumme di⸗
lectõis: ac p h̄ facit expiri ⁊ guſtare qm̄
dulcis eſt dñs: ⁊ p hoc moueꝛ ad ip̄ꝫ de
um ſumme diligendū: ⁊ i eo q̇etatur. et
ſup hoc p cognitõez huiꝰ q̇etatõis certi
ficaꝛ ꝙ in hac gl̄ia ppetuo manebit. vñ
Ber. ca. xij. de diligēdo deo dic̄. Cū in
troductꝰ fuerit ſeruꝰ bonꝰ ⁊ fideꝛ i gau
diū dñi ſui. ⁊ inebriatꝰ ab vbertate do⸗
mus dei: tūc eñ ebriꝰ miro quodā mo⸗
do oblitꝰ ſui ⁊ a ſe velut deficiēs penitꝰ
totꝰ pget in deū. ⁊ deiceps adherēs vnꝰ
cū eo ſpūs erit: arbitror ꝓphetā h̄ ſen⸗
ſiſſe cū diceret. Introibo in potētiā dñi
dñe memorabor iuſticie tue ſoliꝰ. Itē
in eodē lib. dicit ꝙ ibidē quartꝰ amoris
gradꝰ ppetuo poſſidebiꝛ cū ſumme ⁊ ſo
lus diligetur deꝰ: quia nec noſipſos ni⸗
ſi ꝓpter ip̄m iam diligemꝰ. O btm̄ gau
dium. O amor ſanctꝰ ⁊ caſtus. O dul⸗
cis ⁊ ſuauis affectꝰ. O pura ⁊ defecata
intētio volūtatis. Sic affici deificari ē
Quō eñ ſtilla aque modica: multo īfu
ſa vino deficere a ſe tota videꝛ. vñ ⁊ ſa⸗
porē vini induit ⁊ colorē. Et quō ferrū
ignitū ⁊ candēs igni ſimillimū fit p̄ſti⸗
na ꝓpaq̃ exutum forma ita inebriata
illo amore ſuauiſſimo tota deificata
erit ⁊ in deū trāſformata: ⁊ tota a ſeip
ſa deficiēs. Et q2 nā alid appetere va⸗
lebit: ois ſui deſiderij ꝯpos q̄ſq̃ btūs in
hanc pacē ⁊ quietē pmanebit Ad hanc
aūt quietē p thema nr̄ꝫ aduocamur. ſ.
Uenite bñdic. ⁊c. Dixi q̄rto ꝙ hec erit
firma a tētio ꝓpter ꝯpletā reditõem. Ui
dēmus eñ ꝙ dū circuiēs faciēdo circu
lū redit ad punctū a quo incepit: tūc q̇e
ſcit ⁊ ampliꝰ circulariter nõ moueꝛ: ſic
creatura rõnalis cū imediate a deo ſit
creata cū ad ip̄m redit p grām et gl̄iaꝫ
tūc quieſcit: ⁊ hoc eſt qḋ ipe deus dixit.
Apoc. i. Ego ſum alpha ⁊ o. p̄ncipiū ⁊
finis. Et puerb. xvi. ſcribiꝛ. Uniuerſa
ꝓpter ſemetip̄m opatꝰ eſt deꝰ. hic eſt fi
nis noſter quē quottidie petimꝰ. quem
quottidie deſiderare videmur dū ora
mus dicētes. Adueniat reg. t. Hoc re⸗
gnū petimꝰ aduenire a xp̄o nob̄ ꝓmiſ⸗
ſū xpi paſſione ⁊ ſanguie q̄ſitū vt q̇ xp̄o
in ſeculo añ ſeruiuimꝰ poſtmodū cum
ip̄o regnāte regnemꝰ. Bñ aūt regnū ce
leſte petimꝰ q2 eſt ⁊ terreſtre regnū cui
ſi renūciauerimꝰ regno eterno regna⸗
bimꝰ. Sed orātes nõ infructuoſis nec
nudis p̄cibꝰ ad deū veniamꝰ: q2 ſcriptū
eſt. Math. vij. Non ois q̇ dic̄ mihi dñe
dñe: intrabit in reg. ce. Multi eñ ſicut
dic̄ apl̄s ad Titū. i. Cōfitētur ſe noſſe
deū factꝭ aūt negant. Recordemur il⸗
lius petitõis m̄ris filioꝝ zebedei Mat.
ij. vbi dr̄. Qḋ acceſſit ad xp̄m mater fi⸗
lioꝝ zebedei cum filijs ſuis adorās ⁊ pe
tens aliq̇d ab eo. Qui dic̄ ei. Quid vis.
At illi. Dic vt ſedeant hij duo filij mei
vnꝰ ad dexterā tuā ⁊ altꝰ ad ſiniſtrā in
regno tuo. Rñdenſ aūt ieſus dixit. Ne
ſcitis q̇d petatis. vbi ait Criſ. Res tā
p̄cioſa vili p̄cio nõ ꝯpatur. M. agnū la
borē neceſſe ē nob̄ impēdere ſi volumꝰ
ad celeſtia regna ꝑuenire. Regnū enī
dei eſt p̄mū in intētiõe: ſꝫ vltī i executõe
vñ Criſ. ſup illo v̄bo. Mat. vij. Que
rite p̄mū regnū dei ⁊ iuſticiā eꝰ. ait. Re
gnū dei eſt retributõ bonoꝝ opeꝝ. iuſti
cia aūt eſt via pietatꝭ p quā itur ad re⸗
gnū. Si ḡ die ⁊ nocte cogites q̄lis erit
gl̄ia ſctõꝝ vel q̄lis erit interiꝰ impioꝝ
neceſſe eſt vt aut ꝓpter timorē pene ter
ritꝰ recedas a malo: aut ꝓpꝛ deſideriū
gl̄ie excitatꝰ feſtines ad bonū. et ſi quot
tidie cogitauerꝭ q̇ ſit iuſticia dei ⁊ qḋ o⸗
dit ⁊ qḋ amat ip̄a iuſticia oñdit tibi vi
as ſuas: naꝫ iuſticia ſic odiētes ſe fugit
ſic amātes ſe ſeq̇tur. hec Criſ. Uide ḡ
ſi vis redire ad p̄ncipiū tuū ad deū tuū
vt ſeq̄rꝭ iuſticia: qm̄ hec ē via q̇ te ducet
ad regnū eternū ad qḋ cū redieris ſecu

rus es ꝙ nūq̄ꝫ exibis ꝓpo dicēte. Ioh̄. vi.
Eū q̇ venit ad me non eijciā foras. Ad
hāc igitur ſecuritatē ⁊ regnū perpetuū
inuitamur per v̄ba aſſumpti thematis
Uenite bñdicti ⁊c.

Quarta gloria aīe in

regno celeſti erit veꝝ gau⸗
diū ⁊ leticia. De hac aūt le
ticia ſiue gaudio q̄runt do
cto. ⁊ ſpāl̄r Richar. de me. vil. di. xliij.
iiij. Utꝝ i volūtate btā ſit idē realr̄ frui
tio ⁊ gaudiū. Et rñdendo ait. Qḋ frui
tio ⁊ gaudiū btõꝝ nõ ſunt realr̄ idē. Il⸗
la eñ fruitio ē ſummo bono clare viſo
pfecto amore inherere ꝓpter ſeipſum.
Amor aūt gaudiū nõ ē. Cauſatur eñ
gaudiū ex amati boni p̄ntia vñ btõꝝ
gaudiū eſt aliq̄ ſpūalis paſſio involūta
te cāta ex pfecto amore ſummi boni p
clarā viſionē ⁊ pfectā dilectõeꝫ vniti aīe
ſeu ſibi p̄ntis. h̄ Rich. Uñ videmꝰ q̄ñq̃
ꝙ mꝛ tenerrime diligēſ filiū: nõ gaudet
etiā ſi ip̄m videat ⁊ habeat p̄ntem ⁊ fe⸗
raꝛ actualr̄ in amorē alias ipedita ab
hmõi gaudio ꝓpter aliquā infirmitatē
Hoc exēplū clare manifeſtat dilectõeꝫ
⁊ gaudiū nõ eſſe idē. In illa tñ magnifi
ca gl̄ia nihil poterit impedire q̇n ex di⸗
lectõe pfecta ſeq̇tur maximū gaudium
Uñ idem doctor q̄ſtione ſeq̄nti recitat
duas opiniones. vnā q̇ dic̄ ꝙ q̄uis gau
diū btõꝝ ſit btītudinis quoddā accñta⸗
le ꝯplemētū ab ip̄a btītudine inſepabiꝛe
per q̄cūq̃ v̄tutē creatā: tñ nõ eſt de eſ
ſentia btītudinis. eſſentia eñ btītudīs
ꝯſiſtit in pfecta ꝯiūctõe creature rõnaꝛ
cū deo. gaudiū aūt btõꝝ nõ eſt de rõe hꝰ
ꝯiūctõis cū nõ ſit viſio nec fruitio. Nec
eſt ſumma ſecuritas. de q̇ dcm̄ eſt: ſꝫ eſt
aliq̇d cauſatū ex iſtis. Uñ ē p ſe effectꝰ
btītudinis de neceſſitate ꝯñs ad ipſaꝫ.
hec ille. Exēplū videmꝰ de igne de cuꝰ
eſſentia nõ eſt calor: ſed tñ ſeq̇tur de ne
ceſſitate nature ad ip̄ꝫ. Aliā aūt opini
oneꝫ recitat di. ꝙ alijs videꝛ ꝙ gaudiū
ſit de eſſentia btītudīs: q2 eſt de rõne p⸗
fecte vnionis volūtatꝭ cū ſummo bono
Uoluntas eñ vniꝛ ſummo bono nõ tñ
mouēdo ſe imediate in ip̄ꝫ ꝓpꝛ ſe q̇ mo⸗
tus ē amor fruēs: ſed et imediate patiē
do ab eo q̄ paſſio ē gaudiū. Que iſtarū
opinionū ſit v̄ior p nūc nõ diffinit: ſꝫ h̄
certū ſit ꝙ i illa ꝯiūctõe ⁊ vnione aīe no
ſtre ad deū erit ſumma delectatio. Frā
ciſcꝰ ḋ marchia i fine. iiij. ſup ſen. dic̄ cū
p̄ma opinione ꝙ btītudo ñ ꝯſiſtit i dile
ctõe. q2 ipſa ē paſſio ꝯñs actū dilectõis
Hec ille. Hoc vtiq̃ gaudiū erit.
Euacuans gaudiū mundanū.
Inebrians ſubiectū humanū.
Non generans vllū faſtidiū.
Sed ſatians hois ſtudium.
Primo dixi ꝙ h̄ gaudiū euacuabit gau
diū mūdanū: imo q̇ gaudēt hic illic gau
dere nõ poterunt. hi ſunt de q̇bus diciꝛ
Sap. ij. Uenite fruamur bonis q̇ ſunt
⁊ vtamur creatura tāq̄ꝫ in iuuētute ce⸗
leriter vino p̄cioſo ⁊ vnguētis nos iple
amus ⁊ nõ p̄tereat nos flos tp̄is. Co⸗
ronemꝰ nos roſis añq̄ꝫ marceſcāt. Ta
les ſunt mūdani q̇ eſtimāt hoīes ſolum
ad h̄ factos vt hic accipiāt ꝯſolatõnes
ſuas. De q̇bꝰ eodē li. Sap. xv. dr̄. Eſti
mauerūt luſū eſſe vitā nr̄am et ꝯuerſa
tionē vite ꝯpoſitā ad lucrū ⁊ oportere
vnūquēq̃ etiā ex malo acq̇rere. O gau
diū mūdi quot hoīes de illo ineſtiabiliꝛ
gaudio nõ curātes decipis: quot ad in⸗
ferna deducis nouit deꝰ imo ſunt adeo
fatui ꝙ dū nil aduerſi nil mali tp̄alis
eis euenit. dicūt ſe a deo diligi nõ ꝯſide
rātes illḋ. Act. xiiij. Per multas tribu
latões oꝫ nos itrare i regnū dei. Et. i.
Pe. iiij. Si iuſtꝰ quidā vix ſaluabiꝛ im
pius ⁊ pctõr vbi pebūt. Et v̄e illud exē⸗
plū in vita btī ambroſij ſcriptū ē bñ me
morie ꝯmēdādū. Nā ibi legibꝰ ꝙ cū ipe
ambroſiꝰ Romā pgerꝫ. ⁊ in quadā vil
la tuſcie apḋ quendā hoīeꝫ nimiū locu
pletē hoſpitatꝰ fuiſſet illū hoīeꝫ ſup ſta
tu ſuo ſollicite inq̇ſiuit. Cui ille rñdit.
Statꝰ meꝰ dñe bñ felix extitit ⁊ gl̄ioſꝰ
ecce eñ diuitijs abūdo infinitis ſuos ⁊
ancillas ꝯplures habeo. copioſaꝫ filio
rū ⁊ nepotū turbaꝫ poſſideo ⁊ oia ſp ad
votū habui: nec vnq̄ꝫ mihi aliq̇d aduer
ſū accidit vel qḋ ꝯtriſtaret euenit. Qḋ

audiens Amb. vehemẽter obſtupuit: ⁊
his q̇ ſecũ in comitatu erãt dixit. Sur
gite ⁊ hinc ꝗcitiꝰ fugiamꝰ: q: dñs nõ ẽ
in loco iſto: feſtinate nec ĩ fugiẽdo mo⸗
rã facite nec h̃ diuia vltio nos ꝯꝑhẽdat
⁊ in iſto parit̃ nos iuoluat. Cũ ġ fuge⸗
rẽt ⁊ aliꝗtulũ ꝓceſſiſſent ſubito ſe terra
aperuit ⁊ hoiez illũ cũ vniuerſis q̇ ad il
lũ ꝑtinebãt: ita abſorbuit vt nullũ inde
veſtigiũ remanerz. Qđ cernẽs Ambro.
dixit. Ecce frẽs ꝙ miſericordit̃ deꝰ ꝑcit.
cũ aduerſa tribuit ⁊ ſeuere iraſcit̃ cũ ꝓſ
pſpera elargit̃. In eodẽ aũt loco fouea
ꝗdã ꝓfundiſſima remãſiſſe dr. q̇ vſqꝫ ho
die in huiꝰ teſtimoniũ ꝑſeuerat. O ꝗtũ
igit̃ ꝑiculũ oĩa huiꝰ mũdi ꝓſꝑa: oĩa gau
dia ⁊ vana hĩc ad nutũ. Queramꝰ igit̃
gaudere ĩ futuro. ⁊ ſi gaudere h̃ velimꝰ
gaudeamꝰ oẽs in dño iuſte viuẽdo. deo
nr̃o obediẽdo: q: ex hoc gaudio ĩꝑfecto
ad illđ gaudiũ ꝑfectũ trãſibimꝰ. Unde
apl̃s Phil. iiij. Hoc duplex gaudiũ inſi
nuãs ait. Gaudete in dño ſꝑ. ſ. h̃ bona
vſqꝫ ĩ finẽ ꝯtinuãdo: iter dico gaudete.
Quaſi dicerz ex h̃ gaudio quo hõa agi
tis ĩ gaudiũ ꝑfectũ trãſibitꝭ. Et xp̃s dic̃
diſ. ſu. Ioh. xvi. Amẽ amẽ dico vob. q̇a
plora. ⁊ flebi. vos. mundꝰ aũt gaudebit
vos aũt ꝯtriſtabimi. ſꝫ triſticia vr̃a ver
tet̃ in gaudiũ Hoc ẽ gaudiũ plenũ atqꝫ
ꝑfectũ quo oẽ gaudiũ euacuabit̃ fatuũ
⁊ mundanũ. Tales hti ſꝑ gaudebũt in
dño. Ad hoc igit̃ gaudiũ vocamur. cuꝫ
dr in themate. Uenite bñ. ⁊c. Scđo di
xi ꝙ hoc gaudiũ adimplebit ſubiectũ hu⸗
manũ dicẽte ꝓph̃a de ſctis ⁊ electꝭ exñti
bus in gl̃ia. Inebriabũtur ab vbertate
domꝰ tue ⁊ tor. volu. t. po. tab eos. Qđ
exponẽs Nico. de lyra ait. Inebriabũt̃
i. ſaturabũt̃ ab vbertate do. t. i. domꝰ ce
leſtis gl̃ie ⁊ tor. volup. po. eos. Hoc in⸗
q̇t addit̃ ad oñdendũ ꝑfectiõez refectio
nis gl̃ie. q: apđ nos refectio ꝑficit̃ ex ci
bo ⁊ potu. Hec ille. Et bñ inebriari di
cunt̃: qm̃ btitudo ꝯſiſtit in ꝑfectiõe ꝯple
tiſſima Ibi eñ hõ erit ꝯpletiſſimꝰ ĩ mo
ribꝰ in ſciẽtijs ⁊ in delitijs. Quelibꝫ eñ
potẽtia hꝫ ibi ſuũ ꝑfectiſſimũ ꝯplemen
tũ. nã intellectꝰ ẽ ꝑfectꝰ in ſciẽtijs. volũ
tas in delitijs. iraſcibilis in eminẽtijs.
Eſt eñ rõnalis q̇ tendit ad verũ ⁊ iđ ꝑfi
citur in ỽitate ſciaꝝ. ꝯcupiſcibil̃ q̇ tẽdit
in bonũ: ⁊ iđ eſt ibi bonitas oĩꝫ delitia⸗
rũ. iraſcibilis q̇ tendit ad arduũ: ⁊ ideo
eſt ibi arduitas oim dignitatũ: honoꝝ
⁊ eminentiaꝝ: ⁊ ita gaudio ⁊ leticia cõ
plebit̃ creatura rõnalis: h̃ ẽ ꝙ ſumme
deſideramꝰ. ſ. delitias ⁊ gaudent̃ viue⸗
re. Si eñ ſpes futuroꝝ bonorũ eſt hoĩ
maxia delectatio: q̇d erit ⁊ ꝗta ipa de⸗
lectatõis poſſeſſio. Uere mirabil̃ ieſti⸗
mabilis erit illa delectatio. Sic igr̃ vi
uamꝰ vt hãc delectatõez h̃ ꝑfectiſſimuꝫ
gaudiũ habeamꝰ. Nũc igr̃ nõ delectemꝰ
in mal̃ delectatõibꝰ quibꝰ diuerſimode
hoies a diabolo capiũt̃. Dr eñ Gen.
iij. Uidit mulier ꝙ bonũ eſſet lignũ ad
veſcẽdũ: ⁊ pulchrũ ocul̃ aſpectuqꝫ dele⸗
ctabile: tulit de fructu illiꝰ ⁊ cõedit: de⸗
ditqꝫ viro ſuo. Hoc fuit lignũ de quo ꝓ
hibitũ fuerat ade ne cõederet: cõtra qđ
faciẽtes ꝑmi parẽtes: q: delectati ſunt
ꝑadiſuꝫ ꝑdiderũt. O deꝰ quot hoibꝰ dele
ctatões carnis: delectatões mũdi: veſtiũ
ornatꝰ in viris ⁊ mulieribꝰ erũt cã dã⸗
natõis. Iđ dr Luc. vi. Ue vob diuitibꝰ
q̇ hic habetꝭ ꝯſolatõez vr̃aꝫ: ve vob q̇ ſa⸗
turati eſtis: q: eſuri. ⁊c. ve vob q̇ ridetꝭ
nũc: q: lugebitꝭ ⁊ flebitꝭ. Delitie ei mũ
di lꝫ in ꝑncipio ſunt dulces: in fine ỽo
ſunt amare nimis. Iđ dic̃ Ioh. Apocꝭ.
c. xviij. Quãtũ gl̃ificauit ſe ⁊ in delitijs
fuit tm̃ date illi tormẽtũ. Delitie eñ ſt̃
laquei diaboli q̇bꝰ q̃ſi totꝰ mũdꝰ capit̃ ſi
cut ad oculũ videmꝰ. vñ ſiſes ſumꝰ alle
cibꝰ q̇ vbicũqꝫ lumẽ viderint ibidẽ talit̃
delectãtur ꝙ illuc ꝯcurrunt ⁊ capiũtur
Fugiamꝰ igr̃ has delectatões ⁊ inq̇ra⸗
mus illã ſuꝑnã delectatõez q̇ nõ hẽbit fi
nẽ. Illa eñ ẽ ꝑfecta delectatio q̇ acq̇rit̃
vias vite inſeq̇ndo. vñ ꝓph̃a. Notas mi
hi fe. vi. vite adim. me. le. cũ. vult. t. d. i.
d. t. v. in finẽ. Ad hãc igit̃ delectatõez i⸗
uitamur cũ dr nob. Uenite be. ⁊c. Zꝰ di
xi ꝙ h̃ gaudiũ ſiue delectatio non gn̄at
vllũ faſtidiũ. Hec eñ eſt vna dr̃ia inter
gaudia ⁊ delectatões mũdi ⁊ ꝑadiſi: q:
hec gaudia mũdi tandẽ faſtidiũt et di⸗

ſplicentiã generãt. Uidemꝰ eñ ꝙ ſi q̇s
gaudeat in delitijs carnis vtpote in bi
hẽdo ⁊ comedẽdo ꝗtũcũqꝫ cibi ſint bo⸗
ni vel vina optima final̃r ỽtũtur ĩ nau
ſeã: imo pñt nocere ad mortez. Conſi
dera oĩa alia in q̇bꝰ hoies ſolẽt gaude⸗
re ⁊ letari ſiue ſint honores: ſiue digni⸗
tates: cantꝰ: choree: ⁊ cetera hmõi oĩa
hñt fine[illegible]ẽ. Prouer. xiiij. Riſus do
lore miſce[illegible]: et extrema gaudij luctus
occupat. Gaudiũ aũt ⁊ delectatio glo
rie celeſtis nunꝗ diſplicebit: ſed ſꝑ pla
cebit: imo viſio dei ⁊ delectatio erĩt tãte
ꝯplacẽtie ⁊ delectatõis ꝙ vt dicit Pe. c.
i. ꝑma cano. Ipſe deꝰ ẽ in quẽ deſiderãt
angeli ꝓſpicere. Sꝫ q̇rit glo. Cur cer⸗
nere deſiderãt cuiꝰ faciẽ cernere nunꝗ
ceſſant. Et ſoluit ipa glo. q: ꝯtẽplatio
diuine ꝑſentie ita ãgelos btificat vt eiꝰ
viſa gl̃ia ſatiẽtur et eiꝰ ſꝑ dulcedinẽ q̃ſi
noua inſatiabilit̃ ſiue infatigabilit̃ eſu
riãt. Et greg. Celeſtes delicie habite
appetitũ excitant. terrene aũt faſtidiũ
generãt. Eccl. xxiiij. Qui edunt me ad
huc eſuriẽt. ꝓpter hoc dic̃ ſpõſa. c. v. ꝙ
ſpõſus eiꝰ ẽ totꝰ deſiderabil̃. et Heſter
viti. Ualde admirabil̃ es dñe et facies
tua plena ẽ gr̃aꝝ. Hoc etiã ꝯueniet ip⸗
ſis hoibꝰ btis q̃ erunt in illa gl̃ia ſicut
angeli dei. Et h̃ eſt multũ difficile nob
ad intelligẽdũ. ſ. eſſe in tãta delectatõe
⁊ nũꝗ faſtidiri: ſed ſꝑ iocũdiſſime illaꝫ
poſſidere: ſꝫ ita ẽ certitudinal̃r. q̇a alit̃
nõ eſſet ſumma felicitas ſi aliq̇d triſte
poſſet illic accidere Hoc gaudiũ ⁊ hãc
delectatõez ſpũ diuino faciẽte itelligẽs
regius ꝓph̃a ait. Guſtate ⁊ videte. q.
ſua. eſt. do. Ubi ait Nico. de lyra. q̃ſi di
ceret ꝑ experimẽtũ poteſtis ꝓbare qm̃
ſuauis eſt dñs. Et loq̇tur ad modũ ho
minũ dulcedinẽ vini ꝓbantiũ. q: ꝑmo
modicũ deguſtãt ⁊ ex hoc cognita eius
dulcedine alliciũtur ad ampliꝰ guſtan
dũ. Sic hoies deuoti ꝑcipiẽtes aliq̇d đ
dulcedine dei alliciũtur ad ãpliꝰ guſtã
dũ. Aduertẽdũ tñ ꝙ ꝓbãtes dulcedinez
vini illđ modicũ qđ ꝑguſtãt ſuꝑ linguã
diu retinẽt. Sic ſentiẽtes diuinã dulce
dinẽ dñt eaꝫ ꝗdiu pñt retinere: q: h̃ eſt
quoddã preludiũ btitudinis future: ꝓ
pter qđ ſeq̇tur Btũs vir qui ſperat ĩ eo.
Talis eñ ꝑguſtatio diuine dulcedinis
auget ſpẽ future beatitudinis. Et licꝫ
apud hoies nimia familiaritas aliq̃n
pariat ꝯceptuꝫ. tal̃ tñ familiaritas dei
ad hoiem qua ei cõicat in pñti vita ſuã
dulcedinẽ magꝭ auget reuerentiã filia
lem hoĩs ad deũ. ideo ſubdit̃. Timete
dñꝫ. o. ſ. e. q. n. eſt in. o. t. e. Ex h̃ eñ ꝙ
ſentiũt in ſe diuinaꝫ ꝑſentiã. mõ ꝑdicto
ſufficit eis ꝓ omi bono. imo alia bona
eis deſipiũt: niſi ꝗtuꝫ neceſſitas exigit
hec de lyra. Si igr̃ deꝰ tm̃ ſapit ĩ via q̇d
faciet in pr̃ia cũ videbit̃ facie ad faciẽ.
Hec igit̃ ſumma delectatio nũꝗ faſti⸗
diens: nũꝗ diſplicẽs. ſed ſemꝑ q̃ſi noua
reficiẽs huiꝰ nõ erit finis. O deꝰ meus
q̇d nob ſaperẽt oĩa hec mundi gaudia:
he delectatões q̇bꝰ tm̃ adheremꝰ. Cer
te hec oĩa reputaremꝰ velut amara. et
diceremꝰ cũ apl̃o. Phil. iij. Que fuerũt
mihi lucra h̃ arbitratꝰ ſuꝫ ꝓpt̃ xp̃ꝫ detri
mẽta. Et ỽe ſi hãc maximã dlectatõez
bñ attẽdamꝰ ea q̇ putamꝰ lucra vt abũ
dare diuitijs honoribꝰ ⁊ delitijs mundi
reputabimꝰ detrimẽta ⁊ iepta. iđ ſequit̃
Oĩa inq̇t paulꝰ exiſtio detrimẽtuꝫ eẽ ꝓpt̃
eminẽtẽ ſciaꝫ ieſu xp̃i dñi mei: ꝓpt̃ queꝫ
oĩa detrimẽtũ feci ⁊ arbitror vt ſterco⸗
ra vt xp̃ꝫ lucrifaciã. Q: ibi ſcꝫ in xp̃i vi⸗
ſione erit ſummũ gaudiũ ad qđ vocam̃
ꝑ thema ꝓpoſitũ. Uenite be. ⁊c. Quar
to dictũ ẽ. ꝙ ibi q̇eſcit hoĩs ſtudiũ. Stu
diũ eſt vehemẽs aĩ applicatio ad aliq̇d
ꝑagendũ: Cõiter eñ hoĩs ſtudiũ ⁊ ap⸗
plicatio tã ꝑ intellectũ ꝗ ꝑ volũtatẽ eſt
ad h̃ qđ ꝑ ceterꝭ deſideramꝰ qđ deſide⸗
riũ ſi ꝯpleat̃ delectat aiaꝫ. Prouer. xiij.
Oẽs aũt hoies. vt dr ꝑmo Metha. na
tural̃r ſcire deſiderãt. ⁊ oĩa ĩꝑfecta na
tural̃r deſiderãt ꝑfici ⁊ maxime creatu
ra rõalis deſiderat ꝑuenire ad gaudiũ
eternũ dicẽte ꝓph̃a. Queadmodũ deſi⸗
derat ceruꝰ ad fontes aquaꝝ ita de. a.
m. ad. t. deꝰ. Si. a. m. ad. d. f. vi. Iđ oẽs
debemꝰ ſtudere ⁊ oẽm diligentiã appo
nere vt ad id qđ deſideramꝰ attigamꝰ.
Sed quõ verũ eſt ꝙ ſuper oĩa deum vi

dere in glĩa deſiderēmꝰ ⁊ cū eo gaudere cū paucos ad hoc ſe diſponere ꝑ vitā vi deamus. Ad hoc ait Rich. de me. villa diſt. xlix. iiij. i. q. ij. ꝓncipalis. ꝙ beatitu do dupl̄r pōt ꝯſiderari in gñali in q̄tuꝫ eſt bonū quoddā ſufficientiſſimū: vel in ſpeciali. ſ. in q̄tum ꝯſiſtit in clara dei vi ſione ⁊ in ꝑfecta eiꝰ dilectione ⁊ gaudio qđ habet̄ de dei bonitate p̄ñti ꝑ claram eiꝰ viſionē ⁊ ꝑfectam dilectionē. Primo mō btitudo eſt oībus hoībus nota. Qui libet eñ ſcit q̄d eſt bonū ⁊ q̄d eſt ſufficiē tiſſimū. Scđo mō non eſt oībꝰ nota. vñ nō oēs eā appetūt. ſed pmo mō oms eaꝫ appetūt: q꞉ appetitꝰ eius naturalis eſt. Vñ Aug. xiij. de tri. c. viij. dicit ꝙ ad ap petendū beatitudinē natura ꝯpellit cū ſumme bonꝰ ⁊ imutabilis ei btūs crea toꝛ h̄ indidit. Dicit etiā glo. ſuꝑ illđ pſ̄ Beata gens ꝙ animꝰ eſt naturalit̄ ca par btitudinis. nulla autē creatura ca par naturalr̄ alicuiꝰ boni derelicta oi naturali inclinatiōe. Boñ. in. iiij. diſti. xlix. q. ij. Ad hoc idē inq̄t. Duo ſunt que faciūt appetitū. ſ. cōueniētia ⁊ indigen tia. Qm̄ igit̄ aīa rōnalis creata eſt ad dei imaginē ⁊ ſilitudinē facta eſt capax boni ſufficientiſſimi. ⁊ ipſa ſibi nō ſuffi cit cū ſit vana ⁊ deficiēs. iđ dico ꝙ verā beatitudinē appetit naturalr̄. Et ſeq̄t̄. Oēs ḡ hñt appetitū btitudinis ſꝫe in ge nerali ⁊ hñt cognitionē in gñali. Oms eñ credūt ꝙ btitudo ſit bonū qđ ſufficit ⁊ oēs illud appetūt in ſpāli ſꝫo qñ aſſu nitur hoc ſufficere. ſ. honoꝛē vel poten tiam errat cognitio ⁊ declinat affectio Et ſile de eo q̄ vult emere aurū ⁊ fruſtū auri credit eſſe auricalcū. Si q̄ras ab eo q̄d velit emere. rñdebit. aurū. Si q̄ ras qđ fruſtū. Rñdebit ꝙ hoc: demon ſtrato auricalco. Silr̄ ſi ab auaro que ras vtrū appetat btitudinē verā ⁊ velit hr̄e. Rñdebit ꝙ ſic. Si queras q̄d velit vtrū ꝑadiſum vel denariū. Rñdebit de nariū. Et huiꝰ rō eſt: q꞉ hic credit ſuffi ciētiaꝫ: ⁊ ibi nō eſt. Si q̄ras quđ cogno ſcit in gñali. dico ꝙ innata eſt illa cog nitio. Si q̄ras ꝑ q̄d. Dico ꝙ ſufficiētiā noſcit ꝑ indigentiaꝫ. Si opponas ꝙ ꝑ uatio nō eſt via cognoſcendi habitū. di cendum ꝙ eſt q̄dam indigentia oino ꝑ uans q̄dam diſponēs ⁊ inclinās. ⁊ hec ē rō cognoſcendi. vñ ſi materia hēret po tentiaꝫ cognoſcendi: cognoſceret vtiq̄ꝫ formā ad quā inclinat̄ ꝑ diſpōnes. Hec Boñ. Sed vere ꝑ fidē aliā habemꝰ co gnitionē de vita eterna. Scimꝰ eñ ꝙ re ſurgemꝰ ⁊ in coꝛpe ⁊ in aīa [illegible] in illa ce leſti glĩa ꝑpetuo manebim[illegible]. Sicut plꝰ dicet̄ cū de vnione coꝛꝑis ad aīam tra ctabimꝰ quare ſtudiū noſtrū ⁊ vehemēs applicatio dꝫ eē in nobis: circa ea q̄ du cunt ad hoc gaudiū: q꞉ finis īponit ne ceſſitatē his q̄ ſunt ad finē. Hoc ē dictu ꝙ ſi finē nr̄m q̄ eſt glĩa eterna velimꝰ aſ ſequi oꝫ nos ſollicite prudēter ⁊ attente ſcire oia q̄ ſunt gaudij huiꝰ media acqui rendi. Sicut eñ videmꝰ ꝙ ignis q꞉ ap petit ſurſum eſſe. iđ ſemꝑ aſcendit ⁊ tē dit ſurſuꝫ: ita ⁊ nos ſi deſideramꝰ ſꝫe ⁊ ſi ficte gaudia ꝑadiſi debemꝰ ſꝑ faciē coꝛ dis nr̄i hr̄e ſurſuꝫ: q꞉ illa gaudia ſunt de ſiderabilia ſuꝑ aurū ⁊ lapideꝫ ꝓcioſum multū: ⁊ dulcioꝛa ſuꝑ mel ⁊ fauū: vt dic̄ pſ̄. Cernꝰ eñ calefactꝰ in venatōne nō ꝯſueuit ſiſtere in riuulo ſciens ꝙ ibi ad plenū nō poſſet recreari: ſed currit vſq̄ꝫ ad fontē ſiue ad locū aqua abūdantem vbi ꝑfecte recreat̄ ⁊ refrigerat̄. Sic ſꝫe deſideriū nr̄m nō dꝫ eſſe ad riuulū bono rū mūdi: q꞉ ibi nulla eſt ſatietas: ſꝫ cele riter debemꝰ currere ⁊ a iuuētute incipe hmōi curſuꝫ: q꞉ neſcimꝰ qñ moꝛiemur. debemꝰ inq̄ currere ad fontē ꝑadiſi vbi ꝑfecte poterimꝰ recreari: vt poſſimꝰ di cere cū ꝓpha. Perfecit pedes meos tan q̄ ceruoꝝ ⁊ ſuꝑ excelſa ſtatuēs me. In h̄ ſil̄es eē debemꝰ onagro q̄ ē aſinꝰ ſilueſtriſ q̄ q̄uis multū ſitiat: nūq̄ tñ vult bibere a quaꝫ turbidā: imo expectat clarā. iuxta illud pſ̄. Expectabūt onagri in ſiti. In quo ꝓculdubio iſtruimur ꝙ ſitiſ ⁊ ardoꝛ deſiderij nr̄i nūq̄ dꝫ bibere aq̄s turbidaſ voluptatiſ carnis ⁊ mūdi: q꞉ nō ſatiāt: ſꝫ aq̄s claras ⁊ mūdanas grāꝝ ⁊ glĩe qđ eſt ꝯ ꝑctōꝛes imūdos q̄ magis deſiderāt aquā turbidā huiꝰ mundi. de q̄bꝰ Ro. i. tradidit eos ds̄ i deſideria coꝛdiſ eoꝝ ⁊c.

Abſtinete ergo vos a carnalibꝰ deſide rijs q̄ militant aduerſus aīaꝫ. i. Pe. ij. Et ſtudete ꝑuenire ꝑ bona opa ad illđ regnū vbi hmōi deſideriuꝫ ſaturabit̄ et ꝯplebitur. Nā ad hoc excitamur ꝑ the ma noſtrū cuꝫ dr̄. Venite bñdicti ⁊c.

q Uinta gloꝛia aīe in celeſti patria erit oīm reꝝ abundātia. O auari q̄ tan tuꝫ deſideratiſ abundantiā auri ⁊ argēti. O ſuꝑbi q̄ deſideratiſ ſub limitatē honoꝝ ⁊ dignitatum. O volu ptuoſi guloſi ⁊ carnales q̄ deſideratiſ ſa turari bonis vinis. ⁊ ꝓcioſis cibiſ diuī tiue hec ſatus que ſꝫe nō ſatiāt: ſed cito finē habēt. ſicut dictuꝫ ē[illegible]. Attēdite ḡ ad hanc glĩam: q꞉ ibi abūdabitis oībꝰ bonis ꝓcioſiſſimis. de hac abundantia ait ꝓpha in pſ̄. Ego dixi in abūdātia mea nō moueboꝛ in eternū. Sed notā dū eſt ꝙ ſicut abundātia floꝝ in arboꝛe eſt cā abūdātie fructuū: ita abūdantia ꝟtutū ⁊ gratiaꝝ eſt cā abūdantie gau dioꝝ. Ideo ait xp̄s. Mat. v. Niſi abū dauerit iuſticia veſtra pluſq̄ ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ nō intrabitiſ in regnū celoꝝ. Ita ecōtra erit abūdantia penaꝝ: q꞉ ſi cut hic abūdauerūt i culpa: ita i iferno abūdabūt in pena. pſ̄. Retribuet abū dāter facientibꝰ ſuꝑbiā. In celo igitur erit abundātia oīm bonoꝝ.

Ex obiecto oia continente.
Ex ſubiecto oia poſſidente.
Ex proximoꝝ ſociatione.
Ex optimoꝝ ꝯparatione.

¶ Primo igitur erit abūdantia oīꝫ bo noꝝ ex obiecto. i. ex deo q̄ oia ꝯtinet bo na. vñ apl̄s ad Ephe. ij. ait. Deꝰ aūt q̄ diues eſt in mia ꝓpter nimiā charitatē ſuā qua dilexit nos cū eſſemꝰ moꝛtui in pctīs noſtris q̄ viuificauit xp̄o cuiꝰ grā ſumꝰ ſaluati ⁊ cōreſuſcitauit ⁊ ꝯſedere fecit in celeſtibꝰ in xp̄o ieſu vt oſtēderet i ſeculis ſuꝑuenientibꝰ abūdātes diuitias grē ſue. Diues ergo deꝰ i ſe: diues. i. co pioſus fuit in mia: q꞉ ꝓpriū eſt eiꝰ miſe reri ⁊ parcere ꝓpter nimiā charitatē ſuā ⁊ nō ꝓpt̄ merita nr̄a cuꝫ eſſemꝰ moꝛtui pctīs ⁊ filij ire. i. nati i pctō oꝛiginali cō uiuificauit nos xp̄o: nos ſibi ꝑ fideꝫ foꝛ matā incoꝛpoꝛādo: cuiꝰ grā ſumꝰ ſalua ti in ſpe. ſ. ⁊ ꝯreſuſcitauit ſilr̄ in ſpe. ⁊ ꝯſedere etiā fecit in ſpe. vt oſtēderet ꝑꝰ hoc ſeculū diuitias grē ſue. i. oia bona celeſtis glĩe cuiꝰ ipſe ē p̄miū. Vñ alpho rabiꝰ li. de cauſis ꝓpoſitōe. xx. ait. Pri mū eſt diues ꝑ ſeipm̄ ⁊ eſt diues magis. Et ratiōes reddit ꝯmentū eiuſdē ꝓpōis dicēs. Illa res diues magis q̄ influit et nō fit influxio ſuꝑ eā ꝑ aliquē modoꝝ rērū reliq̄ue aūt q̄ ſunt intelligibiles aut coꝛpoꝛee ſunt nō diuites ꝑ ſeipſas: imo indigēt vno de influēte ſuꝑ eas bonita tes et omnes gratias. hec ibi. Has di uitias diuine maieſtatis meliꝰ videbi mus cū ipſas poſſidebimꝰ cū deū habe bimus qm̄ nūc hec a nobis ſunt abſcō dita. ſed ꝑ fidem ⁊ ſpē certā: ſibi̇̄ egeri mus q̄ſi iam poſſidemꝰ. Sicut merca toꝛ cū iam emit ⁊ ſoluit aliquā rē ꝓcio ſam: lꝫ nondū ꝓncipaliter habeat: repu tat ſe illā rē habere ⁊ maxime ſi ſit cer tus ꝙ ab aliquo nō poſſit impediri eiꝰ ꝑncipalis poſſeſſio. Vere deꝰ adeo eſt diues et oībꝰ bonis abūdans vt ſi mille mūdos cogitaremꝰ ⁊ illos haberemus in dñio. talis poſſeſſio nihil eſſet ꝯpati ue ad diuitias diuine bonitatiſ: q꞉ finiti ad infinitū nulla eſt ꝓpoꝛtio. Nō igit̄ apponamꝰ coꝛ noſtrū ad diuitias huiꝰ mūdi q̄ ipediūt ab eternis diuitijs: q꞉ ſcriptū eſt. Mat. xix. Faciliꝰ eſt came lū ꝑ foramē acuſ trāſire q̄ diuitē itrare regnū celoꝝ. Sꝫ hoc mirabile videt̄ cū plures diuites ſint ſaluati ſm̄ fidē nr̄aꝫ ⁊ in veteri teſtamēto ⁊ in nouo. Nōne legimꝰ plures reges ſanctos eſſe vt He ricū impatoꝛē ⁊ Ludouicū regē frācie ⁊ alios multoſ. Quid eſt h̄ igit̄ ꝙ a xp̄o dr̄ faciliꝰ eſt ca. ⁊c. Qm̄ hmōi eſt ipoſſi bile. ſ. camelū trāſire ꝑ foramē acus. ḡ ⁊ ſm̄ Chryſ. ſuꝑ Mat. q̄ dicit. Appoſi tio diuitiaꝝ maioꝛē apponit flāmā vt vehemētioꝛ ſit cupido. Et q꞉ cupiditaſ eſt venenū charitatiſ: iđ poſſeſſio diuiti arū reddit hoīem difficilē ad ꝑfectiōeꝫ acquirendā. Vñ ille iuuenis cui dīc̄ xp̄s.

Si vis pfectus esse. i. ascēdere ad statū
salut' necessariū. vade ɔ̄tēnendo oia tē
poralia. z vēde q̄ habes z da pauperib'
ꝓpter deū. q̄ despicere tp̄oralia ꝓpter
christū bonū est meritoriū. sicut aliq
ꝑti fecerunt z habebis thesaurū in celo z
veni et sequere me. In sequela em̄ xp̄i ꝑ opa
charitatis ɔ̄sistit pfectio principalr̄. A
paupertate aūt voluntaria inchoatiue ꝑ
modū remouētis ꝓhibens: qz ꝑ hoc au
fert̄ cura tp̄oraliū q̄ impedit aim a di
lectione dei z disponit̄ anim' ad libere
deo vacandū. Cū aūt audisset ṽba xp̄i
adolescēs abijt tristis: qz nimis amabat
possessiones terrenas vel plusq̄ talē ꝑ
fectionem. z ideo nō poterat ad pfectiōez
voluntarie paupertat' ascēdere. Et iō dic
ihs. Amē dico vobis: qz difficile diues
intrabit i regnū celoꝝ. Math. xix. Nō
dicit q̄ sit impossibile sed difficile est di
uitias possidere z non teneri nimis a
more eaꝝ. qz sz q̄ dic̄ Aug. In ep̄la ad
paulinū Bona terrena diligūtur arti'
adepta q̄ ɔ̄cupita. Aliud est em̄ velle in
corpare q̄ desunt. aliud iā incorpata di
uellere. Illa em̄ velut extranea repudi
antur. ista velut mēbra pscidūtur Red
dūt ergo hoiez difficile ad pfectiōez acq̄
rēdaz: nō tn̄ faciūt impossibile: qz abraha
fuit pfect' vt habet̄ Gen. xvij. Ideo dr̄
Eccli. xxxi. Btūs diues q̄ inuēt' est sine
macula z q̄ post auꝝ nō abijt nec spauit
in pecunie thesauris. Quis est hic z lau
dabim' eū. Quis diceret. Uix z cū dif
ficultate inuenit̄. Ex quo ꝑz q̄ nō loq̄
tur de quocūq̄ diuite; sed de diuite cō
stituēte finē in diuitijs ꝓpter qd̄ ap̄lus
Colloc. iij. Uocat talē diuitē auarū z
auaritiā dicit esse seruitutē idoloꝝ. i. si
milis est ydolatre ꝑ quanto auar' colit
pecuniā suā studiose. Talis fuit ille di
ues de quo dr̄ Luc. xvi. Mortu' est di
ues z sepult' ē in iferno. z factū ē vt mo
reret̄ mēdic' z portaret̄ ab āgelis in si
nū abrahe: q̄ nūc est i celis possidens
deū ditissimū vt dicet̄ statiz. Et deo igi
tur oia bona cūmēter ɔ̄tinēte z i boni
tate sine ɔ̄patiōe quecūq̄ creata excedē
te bti erūt diuites: z in oib' diuitijs abū

dabūt. Uenite igr̄ bñdicti zc. Scḋo di
xi q̄ in glia padisi erit oim reꝝ abūdan
tia ex subiecto possidēte. Posset em̄ qs
dicere. Et lz deus sit diues: dubitat̄ tn̄
an ille diuitie qbus est diues sint in ꝑtā
te cuiuslibet bti. Dico tibi q̄ sic. Possi
debis em̄ deuz ad voluntatē tuā qz ipse
erit premiū et salariū laboris nr̄i. Si
cut em̄ quod labore iuste acq̄ritur dici
tur esse acq̄rentis: sic deus erit nr̄. Si
em̄ dicam' nunc q̄ de' sit nr̄ q̄to magis
dicem' tūc. Dicim' em̄ nunc. illud ps.
Dñe dñs nr̄ q̄ ad. zc. Et forte possz di
ci q̄ nūc nr̄ est de' ꝑ creationē. ꝑ guber
natiōem. z redēptiōem. Dico tñ q̄ tunc
erit nr̄ ꝑ possessionē: qz nunq̄ a nob po
terit tolli quin illū videam' illū diliga
mus in illo delectemur. Istud p̄miū et
ista possessio vocat̄. Luc. xiiij. Cena ma
gna. vñ ibidē dr̄. Hō q̄dā fecit cenā ma
gnaz z vocauit multos. Sed hec pote
rūt meli' applicari ad ea q̄ dicentur de
glia corpis. Sed q̄re hoies pn̄tis tpis
ad hāc possessionē siue ad hanc abūdā
tiā nō attēdūt. Certe hoc cōtingit ex
trib'. p̄mū igr̄ est ignorātia eterne re
tributiōis. scḋz est nō amor ṽtuose opa
tōis. tertiū est defect' diuine dilectōis.
Ex illis oritur indeuotio: impseueran
tia tarditas: ociositas: dilatio circa bo
nū op' faciendū: remissio circa icepta.
Ad quā possessionem vocamur. dicēte
ap̄lo. Thes. ij. Testificati sum' vob vt
ambuletis digne deo q̄ vocauit vos i suū
regnū z gliam. Iō de nolētib' attēdere
ad hāc vocatiōez ɔ̄q̄rit dñs ip̄e. Prouer.
i. dicēs. Uocaui z renuistis: extēdi ma
nū meā z nō fuit q̄ aspiceret. despexistis
omne ɔ̄siliū meū z increpatiōes meas ne
glexistis. Multos de' vocat di. Uenite
z man' adiutrices extēdit dādo eis ɔ̄si
liū quō a pctīs resurgāt quō vitā eternā
merebūtur z viā eis edoctā nolūt aspi
cere: qz noluerūt accipe disciplinā idu
rauerūt facies suas supra petrā z nolu
erūt reuerti. Iere. v. Figurati sunt ta
les ꝑ reginā vasti. de q̄ dr̄ Hester. i. Q
rex assuer' vocauit reginā vasti ꝑ nun
cios. sz ad regl' iperiū venire ɔ̄tēpsit. ꝓpt

qd̄ irreuocabili sniā puata est regno.
Rex assuer' iterptat̄ btitudo z sigt deū
q̄ est btitudo nr̄a. Regina vasti q̄ debe
bat esse regi subiecta z obediēs sigt quē
libet nostrū q̄ dz esse subiect' deo ei' ob
seruando mādata: sz qz noluit obedire
puata est regno: ita q̄ noluerint obedi
re dō puabuntur illo celesti regno i quo
est oim reꝝ abūdātia. Attēdam' igit̄ vt
possim' obtinere illā supnaz abundā
tiā. de q̄ dr̄ in themate. Uenite zc. Di
xi tertio q̄ in glia erit oim reꝝ abūdā
tia ex primoꝝ associatiōe. Ibi em̄ q̄libz
ꝑximū' oia sua cōicabit alteri suo ꝑxio.
Tūc em̄ ṽificabit̄ illd̄ Act. ij. Qd̄ dcm̄
est de ap̄lis. habebāt oia cōia. Si q̄ fa
cile charitate ap̄li habuerūt oia cōia
multo magis credēdū est de btīs q̄ chari
tate pfecti erūt iter se veri amici q̄ oia
habebūt cōia. Hoc etiā fuit in statu in
nocētie qz oia erāt cōia. vñ Isid. dicit.
Scḋz legē nature: cōis ē oiz possessio z
oim vna libertas. Ita inq̄t Aug. de ba. q̄
vnusq̄sq̄ suus sufficiet illis sui beneplaciti
voluntas ordiata. Sic absq̄ dubio cre
dendū ē q̄ in illa btitudine erit tāta di
lectio z tāta charitas. vt oēs cōiūgant a
liqua sua bōa. Uñ erit ibi inq̄t Ansel. lib.
de similitudinib'. amicicia q̄ in inimiciciā
ɔ̄uerti nō pōt. Null' tñ hic hz amiciciā
q̄ ɔ̄uerti nō possit i inimiciciā. Iō h mul
tus amiciciā habet: sz ibi q̄dā seipm̄ q̄sq̄
ita z tādiu diliget z alterū. Sed nec vi
deo qm aliter esse possit pfertim. cū oēs
vnū corp' xp̄i sint. z xp̄s q̄ est ip̄a pax est
caput oiū: nec q̄ minori se affectu ɔ̄plectā
tur q̄ mēbra vni' corpis sibiinuicē copu
lant̄. Abūdās ergo erit in dilectiōe qn̄
hec fuerit tibi in possessiōe. Ex hac ma
xima amicicia erit oiz bonoꝝ cōicatio
Et sequitur in eodē lib. Societas illa ius
toꝝ nil poterit velle diuersū. sz eandē
volūtatē sp̄ habebūt. Corp' vnū erim': ec
clesia vna erim'. Sponsa xp̄i erim' q̄cu
q̄ ibi erim'. Ipsa dei volutas nr̄a erit in
tus diuersa. sed sicut tu vis qd̄ alter ta i cū
ctis ille qd̄ tu. Sz forsitā diceres. Ergo
si deus z oēs illi beatoꝝ ceci' nollēt qd̄ ego
[illegible] mei boni nollēt mecū qd̄

egoꝫ ibi nō velle nō potero: ero ita q̄ ꝓ
velle meo de maioꝛib' in celo huic tue i
becillitati respōdeo: qz si etiā hō Petr'
in gloria esse volueris eris. In glia di
co. qz vt petr' si in ꝑsona velle nō pote
ris. nā si hoc velles tempū esse nihil vel
les qd̄ velle nequibis. Sz neq̄ illi i glia
eq̄ri si meritis ei' ipar fueris velle po
teris. qz pulcherrimā illi' corpis ɔ̄posi
tiōez quā in h' ɔ̄spiceres violari pl' oi cō
modo amab'. Neq̄ em̄ in humano corpe
vel pes loco aut officio man' fingi exop
tat aut os sine nasus vel oculi sz aut ocli
vbi os vl' nasus relictis sedib' suis cupiūt
trāsferri. Eodē mō in illa admirabili
z glificata dispōe z eq̄ue disposita grati
ficatiue btē ciuitatis dei. ita q̄sq̄ qd̄ ade
ptus fuerit amabit vt statū suū potiori
gradū mutari nō velit. quare Deo cuiq̄
satis erit sua felicitas. et btitudo sibi ꝑ
meritis suis misericordit̄ impartita. Amplis
us sibi q̄ iā tūc in ip̄sius corpis vnitate lo
cati fuerint maiora q̄ sint adepti desi
derēt eoipso miseri erūt: qz nō dū hērent
qd̄ vellet. Ad erit ita qz oib' oia sufficiē
tia quā pficiet i singl'is vnanimis z ple
na ɔ̄cordia. Mali ṽo i discordia tāta ꝑ
sistēt vt eoꝝ corp' z aia sp̄ dissideāt. nā
z corp' aiam odio hēbit z q̄ male vniq̄
cogitauerit z aia corp' q̄ male cogita
ta ope ɔ̄pleuerit. ꝑ qd̄ oib' torqbunt̄ in
penis. hec ille. Ergo q̄cūq̄ noluerit de' q̄
libz etiā nolet hoīs. z gaudebit de qbus
cūq̄ gaudebit de' sz nō illi iterus. z ita
de qbuscūq̄ gaudebit vnus btūs gaude
bit z alius. z ita erit gaudiū indicibile
gaudiū iestimabile cuiuslibz bti z abun
dātia mirā bonoꝝ spūaliū z icōpabi
liter maioꝝ q̄ sint oia bona corpalia q̄
fuerūt sūt z erūt. imo q̄ oia q̄ possent ima
ginari. Si em̄ nūc gaudem' cū gaudē
tib' sz dcm̄ ap̄li. Ro. xij. Quāto magis
ibi gaudēdū erit cū gaudētib'. Quale
gaudiū q̄lis z q̄ta erit ibi abūdātia le
ticie z exultatōis cogitet q̄ pōt. Ad hāc
supabūdantē leticiā vocamur ɔ̄tinue ꝑ
internā ispiratōez z eternā p̄dicatōez z
alia mō. Uenite. b. zc. Dixi 4° q̄ i glia
erit oīz reꝝ abūdantia ex optimoꝝ cō

parati͂de. diuites eni͂ hui⁹ mūdi. ⁊ lʒ poſ
ſideant plura: nō tñ ſic oia poſſeſſa itel
ligūt. nec p ͻñs ſic ſmul diligūt ſʒ ſucceſ
ſiue. ⁊ ſic eoꝝ delectatio. nūc eſt de iſto:
nūc de illo. nūc de vxore: nūc de pueris: nūc
de argento et auro: nūc de tali poſſeſſiōe
vel tali. Nō ſic erit in btīs imo ſimꝉ oia.
ſcʒ deū ⁊ creaturas intelligēt ⁊ diligēt ⁊
de oībus gaudebūt. Intelligēt eni͂ illud
ſummū bonū ab eis poſſeſſuʒ virginem
glioſam dei matrē angelos ⁊ oēs ſimul
btōs: ⁊ de oībus iſtis tantā abūdantiaʒ
gaudij habebūt ꝙ null⁹ mortalis expri
mere poſſit: ⁊ erit ſiue ſicut nūc eſt de be
atis angelis q̄ nos cuſtodiētes nr̄oqʒ p
fectui intendētes nō min⁹ ſemp ͻtēplan
tur diuinā maieſtatē dicēte xpo Mat.
xviij. Angeli eoꝝ ſemp vidēt faciē pr̄is
mei q̄ in celis eſt. vbi Nico. de lyra. Qu
ācūq̄ nūcūqʒ mittātur ad rerū tēporaliuʒ
adminiſtrationē tñ ſemp deo inherent
p aptam viſionē. Et Mat. xxij. dicit ꝙ
in reſurrectione hoīes ſunt ſicut ange
li dei viuētes. ait idē doctor Nico. de ly
ra viſiōe ⁊ fruitōne dei. Iſte mod⁹ bñdi
tot ⁊ tanta bona cū delectatiōe ſimulta
nea erit alius ab oībus modis bñdi in
hoc tpe. Qd eni͂ aia nō poſſit ſimul eſſe
intenta diuerſis opationib⁹ diuerſaruʒ
potentiarū intenſe. hoc eſt ꝓpter imbe
cillitatē viriū ſuarū. Uñ ſimul nō pōt i
tenta eſſe multū circa regimē corpis et
circa opationes ſpūales. Sʒ tūc aīa
beata p habitū gl̄ie vigoroſa poterit ſi
mul intēta eſſe ⁊ circa corp⁹ ſicut neceſ
ſe erit ⁊ circa dei cōtemplationem: vnō
nō impediret ab vno p aliud. Et exem
plum habem⁹ de aia xpi q̄ ſimul habuit
intenſe ⁊ act⁹ ptinētes ad ſtatū viatoris
⁊ ad ſtatū ͻpreheſoris. ⁊ hoc fuit ꝓpter
pfectionē ei⁹ in natura ſua: et in actib⁹
potentiarū. Habuit eni͂ pfectaʒ valitu
dinem ⁊ vigorē potentiaꝝ: ⁊ ſic dicim⁹
de aia btā. Sic igit beat⁹ poterit multa
valde q̄ faciēt ad beatitudinē eſſentialē
⁊ accidētalē intelligere ſimul. Hec igr̄
abūdātia rerū tantaꝝ nos hʒ allicere
ad bene agendūʒ in hac vita vt merea
mur habere qd̄ dictū eſt ⁊ ſatiari. dicit
ergo in themate. Venite benedicti.

SExta gloria anime
erit honor magnus et inſu
perabilis. Naʒ ſancti erūt
beati per deuotionem.
Secundo filij per adoptionem.
Tertio reges per exaltationem.
Quarto dij p participationem.

¶ Sed forte alicui videt ſatis inconue
niens tot et tāta de glia celeſti pdicare
cū gnare tediū poſſint hoībus. Rñdeo
ꝙ verū eſt ꝙ indeuotis ⁊ ꝗ̄rentib⁹ leticiā
⁊ dilectionē pñtis ſcli hec oia tediū affe
rentiʒ certe deuotis ⁊ ad hanc gl̄am tē
dentib⁹ nimie hec erunt onerosa. Inde
uotis igr̄ pñt eſſe tedioſa: qr non intelli
gūt: imo nec intelligere volūt qd in ipa
vita btā ſint habituri. Quid igit inqt An
ſelm⁹ in li. de ſimilitudinib⁹ agendū eſt vt
hec illis aliquatin⁹ ſapiāt ⁊ aliqliter ſapi
entibus magis ſapiāt: ⁊ ſic ad opa bōa
euigilēt. Pueroꝝ more cibādos eſtimo
q̄ ſi aliqn aliqd groſſius pomū edēdum
pcipiūt illud ob dentiū teneritudinē et
oris anguſtiā aſſumere nequeūt ſi p il
lorū capacitate pri⁹ nō fuerit pticulati
diuiſum. Ita diuidam⁹ ıgıt̄ illa ma
gna gaudia illa magna bona q̄ btī ſunt
poſſeſſuri. Et vt meli⁹ elucēat ⁊ ampli⁹
deſiderent ͻſiderem⁹ q̄ in hac vita mēs
bñ regulata auide appetit ⁊ ex his ͻie
ctemus illa btōs habituros i eterna vi
ta. Hec ille. Nōne quattuor pmiſſa a bo
nis hoībus appetūtur in hac vita. ſ. vt
ſint ſancti vt ſint filij dei. vt bñ regāt ſe
ipſos: vt de⁹ eos inhabitet p grām: ⁊ ſic
dij ſint p pticipationeʒ. Utiqʒ viri boni
⁊ deuoti hec oia appetūt q̄ excellentius
in illa vita glioſa eis ͻcedētur ⁊ habe
tur. Erūt nempe ſancti p deuotioneʒ. vbi
ſciendū ꝙ deuotio vt ait Pe. de bethe
no eſt illa virt⁹ q̄ q̄s ſe totū deo deuouet
⁊ dedicat: q̄ etiā tot⁹ vacat diuinis ⁊ vi
tia a ſe euellit ⁊ eradicat q̄ inſup totus
fertur in celeſtib⁹ ⁊ terrena vilipēdit. vi
detur ḡ ꝙ vir deuot⁹ eſt idē ꝙ vir pfect⁹
virtutib⁹ ⁊ gratijs tot⁹ plen⁹. Et hugo
dicit ꝙ feruor bone voluntatis quē qui

ſolidiores qd valēs certis indicijs mani
feſtat. Certe in illa vita btā erit maxi
mꝰ feruor huī voluntatis qñ nō poterit
deū nō diligere: imo ͻfirmata erit i dei
amore: ſic ꝙ ſemp diliget ipm: ⁊ oia p
pter ipm. Deuotio naqʒ eſt qua dator
munerꝰ ſeipm largit qua factor ſyderū
hec vita ſentit qua quicquid eſt aſperū
dulciter lenitur. In deuotione ſidereſſe
ipm deus largitur. Cor eni͂ humanum
nunꝗ̄ p deuotionē madeſieret niſi ros
diuine gratie deſup deſcenderet. Deus
eni͂ eſt ſicut vinea balſami q̄ precioſiſſimā
deuotionis guttā in fialis diuerſoꝝ cor
dium diuerſimode ſe fundit. O ꝗ̄ ample
o ꝗ̄ abunde ſe fundet illud balſamū p
cioſiſſimū in aiabus ſanctoꝝ. Cogita
re nullus mortaliū pōt. Scdo deuotio
eſt illa virtus qua deus in ſuo fonte ſo
let ſentiri ⁊ qua in terris pōt pcipi. Nul
la eni͂ alia virtus ita guſtat deū ſicut de
uotio: qua deuotione mēs fert in deum
ſed hic impfecte. in patria vero pfecte.
Tertio deuotio eſt illa virtus qua om
ne aduerſum ⁊ aſperū dulciter lenitur.
Nam cōſtat ꝙ deuotio oēm triſticiam
fugat ⁊ quicqd eſt in rebus onoroſum
⁊ aſperū dulce facit. Sed i illa requie
talis erit deuotio ad deū ꝙ nihil triſte
nihil moleſtū ibi poterit eſſe. Erūt igit
ſancti ſine terra ſine affectione mala p
deuotionem. Unde ſanctitas adeo eſt
vniuerſalis bonitas ꝙ ea habita neceſ
ſe eſt hoīem in cunctis pticularibus vir
tutibus eſſe ornatū. Si eni͂ vna virt⁹ de
ficeret: ſanct⁹ nō eſſet. Et hoc erit in il
lis beatis. iō merito dicent ſācti vt poſ
ſint tūc dicere illud Eccl. xxiiij. In ciui
tate ſanctificata ſimilr̄ requieui. Ad hāc
igit ſanctitatē inuitamur dū dicitur in
themate. Venite bñdicti ⁊c̄. Scdo dixi
ꝙ btī erūt filij p adoptionē. filius natu
ralis ⁊ legitimus ſuccedit hereditati pa
terne. Sic fili⁹ dei ſuccedet hereditati
patris ſui. ſ. xpi. Gala. iiij. Si fili⁹ ⁊ he
res p deū ipʒ adoptantē. Filio eni͂ adop
tiuo debet aliqua ps hereditatis ſm le
ges ait Nico. de lyra. Ipſe eni͂ dñs de⁹
tenet naturaʒ vituli marini q̄ natat in
mari ⁊ gradit in terra: filioſqʒ ſuos in
terra generat atqʒ parit: ſed ipſos ſiua
liter ad mare reducit. Sic de⁹ per gra
tiaʒ in hoc mūdo fideles ſuos generat
⁊ pducit: ſed tandē poſt hunc mundū ip
ſos ad mare. i. ad abundantiā paradi
ſi ducit: ⁊ regni celeſtis ſucceſſores tan
ꝗ̄ legitimos filios eos facit. Iohā. viij.
Qui facit pctm̄ ſeruus eſt pcti: ſeru⁹ au
tem nō manet in domo in eternū. filius
aūt manet in domo in eternū. Hec eni͂
filiatio hic incipit. Si patri noſtro deo
obediuerimus tunc qdam filiū erimus
hic ⁊ in eternū. Si eni͂ glorioſum eſt ho
mini eſſe filiū regis ꝗ̄to magis glorio
ſum erit nos eſſe filios dei regis regū ⁊
cū ipſo manere in illa aula ſumme glo
rie in delitijs paradiſi. Unde pater no
ſter celeſtis cuilibet btō dicet illud Lu
ce. xv. Fili tu ſemp mecuʒ es: ⁊ oia mea
tua ſunt. Attendam⁹ igit ad hanc filia
tionem. Sicut dicit. i. Ioh. iij. Videte
qualem charitatē dedit nobis deus pa
ter vt filij dei nominemur ⁊ ſimus. Vide
te ergo. i. diligenter attēdite qualē cha
ritateʒ oſtendit nobis deus vt vocaret
nos filios. iō dicit vt filij dei nominemur
⁊ ſimus. Et notāter dicit ſimus. Mul
ti eni͂ nominātur filij dei quorū aliq nō
ſunt filij ſed putant. Sed vere ſi nomina
mur filij dei etiā poſſum⁹ eſſe ſi in nobis
nō ſteterit. Ioh. i. Dedit eis ptātem fili
os dei fieri. Et ſequitur eodē ca. Cha
riſſimi nūc ſumus filij dei ſupple ſi volu
mus ⁊ nondūʒ apparuit quid erimus.
Scimus qm̄ cū apparuerit: ſimiles ei
erimus qm̄ videbim⁹ eū ſicuti eſt ⁊ ois q̄
hʒ hanc ſpem in eo ſanctificat ſe: ſicut
⁊ ille ſanct⁹ eſt. i. imitat ſanctitateʒ put
poſſibile eſt. hūc in quē eſt ſpes nr̄a quo
tidie vocamus patrē cū dicim⁹. Pat nr̄
q̄ es in celis. Hic pr̄ dr̄ oim gn̄aliter rō
ne creatiōis. addit tñ ait Nic. de ly. nr̄.
qr eſt pater ſpūalis iuſtoꝝ p grām adop
tionis. Dicit inſup q̄ es in celis: qꝛ lʒ ſit
in oībus p eſſentiā: pñtiā ⁊ potentiā. ē
tñ ſpāli mō in iuſtis p grām. ſpāliſſime
vero excellētia ei⁹ relucet in ſctis p glaʒ
Alexander de halis dicit: qr pat in illa

ſtõne accipit̃ eſſentialiter. ⁊ dr̃: paſ nr̃
ꝑ adoptionẽ q̃ gr̃a adoptiõis ⁊ ſi nõ cõis
oibus actu: eſt tñ cõis oibꝰ potẽtia. Qui
eñ dat talẽta ſua vnicuiqȝ ſm ꝑpriã vir
tutem paratꝰ eſt dare grãm adoptõnis
vnicuiqȝ facienti qđ in ſe eſt. vñ ſicut ſpẽi
cõuenit rõ vniuerſalitatis vnico exiſten
te indiuiduo nõ vniuerſalitate q̃ ẽ actu
ſed q̃ eſt potẽtia: ita gratia adoptõis di
citur cõis oibus nõ cõitate q̃ eſt actu: ſȝ
q̃ eſt potẽtia. Non tamẽ peccat ille q̃ eſt
in pctõ mortali dicendo orõnez dñicam
duabꝰ de cauſis. Prima ẽ qꝛ hec oratio
cõis eſt ⁊ dicẽda eſt in ꝑſona eccleſie q̃ i
ſe multos filios adoptionis hȝ. Scđa
eſt: qꝛ ſicut petitiões ſeptẽ ſequẽtes dep/
catiue vel optatiue orõnes ſunt ⁊ nõ in/
dicatiue. Sic captatio beniuolẽtie ma
gis intelligit̃ optatiue q̃ȝ indicatiue ab
illo q̃ eſt in pctõ mortali. Ille ergo q̃ eſt
in pctõ mortali nõ põt dicere pater in/
dicatiue. i. indicando ſe eſſe filiũ actua
liter: põt tñ dicere pater optatiue. Hec
Alexãder. In gl̃ia ꝟo q̃libet dicere po/
terit pater indicatiue. qꝛ vere erit filiuſ
ꝑ gratiã ⁊ gl̃iam ineternũ: id ad hãc fi/
liationẽ inuitamur ſpãliter cũ dr̃ in the
mate. Uenite bñdicti ⁊c̃. ¶ Tertio di/
xi ꝙ beati erũt reges ꝑ exaltatiões. in il
lo eñ regno celoꝝ q̃libet erit rex. Rex
dicit̃ a regẽdo vt inq̃t Origenes. Si er
go animꝰ in te regnat: ⁊ corpꝰ obtempe
rat: ſi vicia freno ſobrietatis ꝑmas me
rito rex vocaris. Sic rex diceris in his
inferioribꝰ: ſed ibi aliter rex dr̃: qꝛ nõ a
regendo cũ ibi nihil indigeat regi: qꝛ il/
le ſtatꝰ erit talis ꝙ nõ poteris deficere
vel obliquari. Dicet̃ ergo rex a regẽdo:
qꝛ q̃libet ibi exiſtẽs: ita erit potẽs vt fa/
ciat q̃cq̃d voluerit. ita erit diues vt ha/
beat q̃cquid petierit: ita erit ſapiens vt
ſapiat q̃cquid cupierit: ita erit fortis vt
nullus eũ vincere poſſit. O q̃ȝ glorioſuȝ
regnũ in quo ſancti ꝑpetuo regnabunt
qꝛ ineternũ ⁊ vltra. Hoc regnũ petimꝰ
cũ dicimꝰ. Adueniat regnũ tuũ: Mat.
vi. Uñ dicit alexander de halis. hac pe
titione põt peti vt veniat regnũ militã/
tis eccl̃ie ad regnũ triumphãtis vt fiat
triũphans. vel adueniat. i. manifeſtet̃:
ſcȝ regnũ dei hominibus q̃bus ꝟt lux eccis
nõ videt̃ ꝙ nullus ignorare poterit cũ ſi
lius iudicare venerit in quo regnabũt ⁊
ſancti. Sicut dr̃ Math. xxv. Percipite
regnũ qđ vobis paratũ eſt ab origie mũ
di. Hec ille. O q̃ñta bonitas: q̃ñta clemẽ
tia: q̃ñta mĩa: q̃ñta benignitas nobis diſ
poſuiſſe: ⁊ ꝑparaſſe tm̃ regnũ. Si eñ no
bis diſponeret q̃s dare regnũ frãcie vel
aliud magnificũ regnuȝ tꝑale: ⁊ maxi/
me in quo eſſet ſumma pax: omis gl̃ia:
ois ptãs: ⁊ illud eſſet ꝑpetuũ q̃ñtum deſi
deremus tale regnuȝ. Sȝ vere illud ni/
hil eſſet ſi tale poſſet eſſe ad ꝯparatiões
regni celeſtis. Primũ igit̃ chariſſimi q̃
rite regnũ dei: qꝛ nulluȝ tale inuenit̃ in
his terrenis rebus: qꝛ regnũ mũdanuȝ
eſt tranſitoriũ. Daniel. ij. Deꝰ mutat tẽ
pora ⁊ etatis tranſfert regna atqȝ ꝯſti/
tuit. Et inde eſt ꝙ iſtud eſt vituperabi/
le ꝓpter ſuã mobilitatem. Eccl. x. Re
gnuȝ a gẽte in gentẽ tranſfertur ꝓpter i
iuſticias ⁊ iniurias ⁊ cõtumelias ac di
uerſos dolos ꝓpter ſuã diuerſitatẽ. vñ
in regnis huiꝰ mũdi nõ eſt pax. In pſ.
Cõturbate ſunt gẽtes ⁊ inclinata ſunt
regna. Et Luc. xxiij. Surget gens in
gentẽ: ⁊ regnũ aduerſus regnũ. Regnũ
vero celeſte hȝ oppoſita his de quo pro
pheta ait. Regnũ tuũ regnũ oim ſecu/
loꝝ: qꝛ hȝ intermiabilẽ eternitatẽ. Da.
vij. Poteſtas eiꝰ ptãs eterna q̃ nõ aufe/
retur: ⁊ regnũ eiꝰ qđ non corrũpet̃. In/
eſtimabilẽ amenitatẽ etiã habet Sap.
v. Accipient regnũ decoris ⁊ dyadema
ſpẽi de manu dñi. Habet tertio indeficie
ctibilẽ fertilitatẽ Luce. vi. Beati q̃ nũc
eſuritis: qꝛ ſatura. ⁊c̃. Et. xiiij. dr̃. Bea
tus q̃ mãducabit panez in regno dei. H
eſt igit̃ regnũ ad qđ vocamur ꝑ noſtruȝ
thema cũ dr̃. Uenite bñ. ⁊c̃. ¶ Dixi q̃r/
to ꝙ erimus dij ꝑ participationez. pſ.
lxxxi. Ego dixi dij eſt̃. In illo eñ regno
tanta erit amicicia: tãta vnitas ⁊ ꝯiun
ctio btõꝝ ad ipm deũ ꝙ nõ ſolũ filij dei
amici dei: ſȝ etiã ꝓpter pticipationem ⁊
infinitatẽ dei ad ipſos btõs vocabũtur
dij. Uidemꝰ eñ ꝙ dij aliqs ab alio multũ

intenſe amat̃ dicit̃ ille q̃ amat: qꝛ dile/
ctio trãſformat amantẽ in amatũ. Ibi
aũt deꝰ ſanctos ſuos amabit inteñe: ſic
q̃dem vt ſeipm det in ꝓmiũ cunctiqȝ btõ
id nõ immerito vocabũtur dij per pticipa
tionẽ. vñ petrꝰ de hethbono ait. ꝙ ꝑ deos
intelligũtur viri iuſti q̃ a cõibꝰ ꝯditioni
bus ſunt ſepati ab humanis vitijs alie/
ni ⁊ maxime dñr dij q̃ ſunt in celis cele
ſtia ꝯtẽplando q̃ ſunt imortales ſemꝑ i
ſtatu gl̃e ꝑſeuerãdo. ſunt inuiſibiles a
viſibus humanis ſe occultãdo. ſunt om
niſcientes diuinã ſapiam amplexãdo.
ſunt oipotentes mirabilia opa facien/
do: vñ de his põt exponi illud. i. Reguȝ
xxviij. Deos vidi aſcendentes de terra:
qꝛ ꝓpter vitã iuſtã ⁊ ſanctã quaȝ tenue/
runt in terra: dij erũt in celis pticipãdo
ꝓprietates q̃ſdaȝ quodãmõ ipꝰ deitaꝗ.
O q̃ñtũ debemꝰ optare ad hãc dignitatẽ
puẽire vt dij ꝑ pticipatões ſimꝰ. Ad hãc
igr̃ pticipatões vocamur. cũ dr̃ Uẽite b.

Eptima gl̃ia aĩme

S erit aiarũ decor mirabilis.
Si eñ deceat reginã cõro/
natam multiplr̃ dũ ꝯiungit̃
regi: q̃ñto magis decet quãlibet creatu/
ram btãm ⁊ ꝯiũctaȝ ꝑfecta ꝯiunctione
ſponſo ſuo deo eſſe multiplr̃ ornatã ſic̃
aſs ſunt tactũ aliq̃liter Talis aũt orna
tus ⁊ decor aiaꝝ ſctãꝝ erit in quattuor.
Prĩo in lumie gl̃ie itellectũ eleuãte
Scđo in mũere gl̃e affectũ ꝑficiẽte
Tertõ i ꝯſtutũ dcore dinitꝰ collataꝝ
Quarto i ipaꝝ tẽore ꝑ actꝰ acq̃ſitaꝝ
¶ Dixi ꝑmo ꝙ ornatꝰ ⁊ decor aiaꝝ erit
in lumie glorie ⁊c̃. ⁊ hoc eſt qđ dicit pro
pheta Dauid. pſ. xxxv. In lumie tuo vi
debimꝰ lumẽ. i. inq̃t de lyra. In lumine
creato gl̃ie videbimꝰ lumẽ tue eſſentie:
qꝛ videri nõ põt ab intellectu creato ni/
ſi ad h eleuet̃ ꝑ lumẽ gl̃ie fortificans lu
men naturale intellectꝰ creati: ſicut nec
oculꝰ noctue poſſet videre lumẽ ſolis ni/
ſi aliquo ſibi addito fortificaret̃ ꝓpter
qđ dicit̃. ij. Methaphiſice: ꝙ ſicut ſe hȝ
oculus noctue ad lumẽ ſolis ita itellectꝰ
nr̃ ad ea q̃ ſunt maniſeſtiſſima ſm ꝯtu/
tẽ intellectꝰ nr̃i excedẽtia. Sicut lux ſo/
lis eſt maxie viſibilis: tñ improportiõa
ta noctue oculis. hec ille. Ad qđ ꝓpoſi/
tũ pl̃a dicit ꝑpulcra ſanctꝰ Tho. x. ꝑte.
q. xij. arti. iiij. ⁊ v. Cõſidera igit̃ ꝙ ſi eſ/
ſes in aliquo loco obſcuro ⁊ multũ op/
tares videre aliq̃d: ibidẽ exñs q̃ñtũ gau/
deres ſi tibi miniſtraret̃ lumẽ magnũ ⁊
grande ꝓpt̃ qđ videre poſſes apte ⁊ ma
niſeſte viſibile deſideratũ videri. Utiqȝ
multũ gauderes. Sic certe inter oia q̃
ſumme deſiderare debemꝰ ad videnduȝ
eſt deꝰ noſter: qꝛ i tali viſiõe eſt felicitas
eterna. Joh. xvij. Dicẽte xp̃o. Hec ẽ aũt
vita etñā vt cognoſcãt te ſolũ deũ veꝝ ⁊
quẽ miſiſti ieſum xp̃m. vt igit̃ deꝰ in ſe vi
deatur requiritur lumẽ adiuuans intelle
ctum ad videndũ: ſicut lumẽ a ſole emiſ
ſum adiuuat oculũ ad vidẽdũ: nõ tñ ſolẽ
ad mouendũ. Sicut ĝ nõ videt̃ ſol ma/
terialis ab oculo corporali ſine emiſſio
ne luminis vel radij in oculũ. ſic nec ab o/
culo ſpũali ſol iuſticie ſine lumie ab ipo
intellectu emiſſo. Hoc autẽ lumẽ exigit
intellectꝰ debilitas: qꝛ nõ põt lumẽ illud
increatũ videre in ſua claritate niſi aſſi
milet̃ et ꝑfecta aſſimilatiõe. Oĩe aũt ſi
mile ſimiliſſime eſt ſiſe ſm Aug. li. xxxiij
q. xiij. Oculus aũt ſpũalis cũ ſit in pñia
increato lumini ſiſis nõ eſt ſiſis ꝑ eſſen
tiam: ſȝ ꝑ pticipationẽ. ĝ opȝ ꝙ heat ali
qđ lumẽ ſibi inherẽs ⁊ increato lumini
aſſimilãs. Sic eñ qđ eſt ſiſe ſumme bo
nitati ꝑ pticipationẽ hȝ bonitatẽ ſibi in
herẽte ⁊ ſũme bonitati aſſimilãtẽ Sic i
ꝓpoſito in eiꝰ viſione opȝ ponere aliqđ
lumẽ creatũ in oculo ſpũali inherẽs ei
⁊ aſſimilans illi lumini. Et huic videt̃
ꝯcordare Aug. ad italicũ di. Jntantuȝ
videbimꝰ inq̃ñtũ ſiſes ei erimꝰ. Dico ĝ ſi
ne ꝑiudicio ꝙ lumẽ increatũ videbit̃ in
ſua claritate. in pñia ꝑ lumẽ creatũ me
diuȝ aſſimilãs ei formalit̃ ſpũalez ocłm
Dicere etiã oppoſitũ eſt error dãnatuſ
in clemẽtinis. extra de here. Ad noſtrũ
Ubi dr̃ q̃rto ꝙ q̃libet intellectualis na
tura ſeipa naturaliter eſt btã qđqȝ aia
nõ indiget lumie gl̃ie ipam eleuãte ad
deũ videndũ ⁊ eodem beate fruendum.

Et ſequitur in fine capi. Nos ſacro cō
cilio approbāte ſectā cū p̄miſſis erro/
ribus dānamus ⁊ reprobamꝰ ⁊c. Hoc
igitur lumīe creato eleuabit̄ ⁊ decora/
bitur aīa noſtra in celeſti gloria. Vn̄ ſi
cut lumīe ſolis dies pulchra dicitur. ſic
anima noſtra tali lumīe ornabit̄ ⁊ pul
chrificabit̄. Ad hm̄oi ergo ornatū vo/
camur. huꝫ dicit̄ per thema noſtrū. Ve
nite bn̄. ⁊c. Dixi ſecūdo ꝙ animaꝝ no/
ſtraꝝ decor erit in munere grē ⁊c. Naꝫ
in gloria erit gratia cōſummata ⁊ pfe/
cta ꝓpter qd̄ apl̄us. i. Corint. xiij. Pre
fert charitatē ſue gloriaꝫ aliis virtutibꝰ
di. Charitas nunq̄ excidit. Qd̄ decla
rans. Nico. de lyra ait. Apl̄s oſ̄dit hic
excellentiā charitatꝭ reſpectu alioꝝ do
noꝝ q̄tū ad pmanentiā q2 ſicut eſt in
via: ſic pmanebit in patria cū augmē
to. Unde ait ibidē apl̄s. Siue ꝓphetie
euacuabūtur. ꝓphetia eīm eſt reſpectu
futuri. Status aūt patrie futurū nō ex
pectabit: ſed ibi erit finale ꝯplementū
oīm. Item ꝓphetia ē cognitio enigma
tica q̄ ceſſat i p̄ria vbi ē clara cognitio.
Siue lingue ceſſabūt qd̄ nō eſt intelli/
gendū de corꝑalibꝰ liguis: q2 ſancti re/
ſurgēt in integritate corꝑis. Silr̄ hec
ceſſatio nō eſt intelligeda q̄tū ad vſuꝫ
linguarū: quia ibi erit laus vocalis ſm̄
ꝙ dicit glo. ſup pſ. Exultatōnes dei in
gutture eoꝝ: ſed intelligendū eſt de do
no linguaꝝ quo aliq̄ in p̄mitiua eccl̄ia
linguis variis loquebātur. Act. i. Pro
pter illos qui nō intelligebāt linguam
natiuā apl̄oꝝ. que tunc ceſſabit. q2 qui
libet quācūq linguā itelliget ꝓpter qd̄
nō erit neceſſariū loqui variis linguis
In p̄mo eīm ſtatu generꝭ humani erat
vnus populꝰ ⁊ vnū labiū oīm. Gen. xi.
et multomagis videt̄ ſic fore in vltimo
ſtatu ꝯſummatōis oīm. ſequit̄. Scien
tia deſtruetur ſcꝫ ſcīa hic acq̄ſita: nō tn̄
quo ad ſpēs intelligibiles: ſꝫ quo ad ha
bitum modernū qui eſt per ꝯuerſioneꝫ
ad fantaſmata. Tali vō ꝯuerſione nō
indiget anima beata. Sequr. Ex pte
eīm cognoſcimꝰ ⁊c. Ubi apl̄s facit talē
rōnem. Adueniēte pfectōe tollitur imp

fectio ei oppoſita. ſtatus aūt glorie pfē
ctiſſimꝰ eſt: ergo ipſo adueniēte tollun/
tur dona habitūa imꝑfectōeꝫ vel ſimpli
citer: vel q̄tum ad id ꝙ eſt imꝑfectōis.
oīa ſunt hm̄oi p̄ter charitatē q̄ eſt idē
cū gratia gratū faciente: vel habꝫ eam
inſeꝑabiliter annexā: ergo i gloria tol/
lūtur oīa alia ſimpliciter vel ſm̄ q̄d. Id̄
ait apl̄us. Ex parte eīm cognoſcimꝰ. i.
imꝑfecta eſt ſcientia noſtra que habe/
tur in via. ⁊ maxime illa que eſt de deo
ad queꝫ ſe hꝫ itellectꝰ noſter ſicut oculꝰ
noctue ad luceꝫ ſolis. ij. Metha. Et ex
parte ꝓphetamus. i. imꝑfecta ē cogni
tio ꝓphetica eo ꝙ eſt enigmatica ⁊ per
iſta duo dona intelligūtur alia imper/
fecta excludenda. Cū aūtē venerit qd̄
perfectum eſt. i. ſtatus glorie qui ē per/
fectiſſimꝰ euacuabitur quod eſt ex par
te. i. imperfectū quod declarat p ſimile
de ſtatu puerili imperfecto. q̄ ceſſat ad
ueniēte ſtatu virili pfecto di. Cū eſſem
puulꝰ loquebar vt paruulꝰ. ſ. balbutiē/
do ⁊ imꝑfecte ſapiebaꝫ vt puulꝰ appro
bādo aliqua q̄ magis erant reprobāda
⁊ ſimiliter reprobādo que magiſ erant
approbanda. Cogitabā vt puulꝰ. ſ. va
na ⁊ inutilia. Cū aūt factꝰ ſuꝫ vir eua/
cuaui q̄ erant puuli. ſ. p̄dicta ⁊ ꝯſimilia
pfectioni virili nō ꝯuenientia. Et ſeq̄tur
Uidemꝰ nūc p ſpeculū. hic oſtēdit ꝙ a/
lia dona a charitate ſunt imꝑfecta. q̄a
nunc videmꝰ per ſpeculū ⁊ in enigma/
te: quia hec ſilitudo creaturaꝝ ad deū
eſt obſcura ⁊ valde imꝑfecta: tūc aūt. i.
in patria. facie ad faciē. i. clare. Nunc
cognoſco deū ex pte. i. obſcure et imꝑfe
cte. tūc aūt cognoſcā ſicut ⁊ cognitꝰ ſuꝫ
a deo. Sicut eīm cognoſcit eſſentiā no
ſtram ita tūc cognoſcemꝰ ſuā. Iſtō ta/
mē ſicut nō importāt equalitatē cogni
tionis ſed ſimilitudinē tn̄ longinquaꝫ.
Si aūt arguatur ex dictis ꝙ charitas
euacuabit̄. quia nūc eſt imꝑfecta. Dicē
dum ꝙ nō valet q2 q̄n imꝑfectio ꝯuenit
alicui p ſe euacuat̄ adueniēte pfectōe.
ſi aūt inſit p accñs manet ſicut imꝑfectio
eſt hc rōne pueritie. nō aūt ē imꝑfectio
de rōe hūanitatꝭ ⁊ iō adueniēte ſtatu vi

rili ceſſat pueritia: nō autē hūanitas
cui p accidēs cōpetit imꝑfectio inq̄tuꝫ
eſt in puero. Imꝑfectio vero p ſe reſpi/
cit ſcīam noſtrā ⁊ ꝓphetiā vt dictū eſt p
pter qd̄ euacuant̄. Charitati vero ꝯpe
tit imꝑfectio p accidēs ꝓpter īꝑfectiō/
nem. ſ. cognitiōis adiuncte. Charitati
eīm p ſe ꝯpetit in deū tendere. ſed ꝙ nūc
imꝑfecte tendit eſt p accidēs. ſ. ꝓpter co
gnitionis imꝑfectionē ꝓpter qd̄ manet
adueniēte cognitiōe pfecta. iō ꝯcludit
apl̄us di. Nunc aūt. i. tēpore vie manēt
fides: ſpes: charitas: tria hec: ⁊ per iſta
duo fideꝫ ⁊ ſpem intelligūtur alia dona
de quibus hic nō facit expreſſe mentio/
neꝫ que ſunt euacuāda in p̄ria. Maior
aūt horuꝫ eſt charitas. Fides eīm ⁊ ſpes
ſunt excellētiora ceteris donis euacuā/
dis: q2 ſunt virtutes theologice q̄ dātur
nobis ad ꝯiungendū nos deo. alia vero
dona ſunt q̄dam diſpoſitiōes nobis da
te vt reddamur bene mobiles a ſpūſan
cto. ⁊ ſic ordinant̄ ad virtutes theologi
cas vt ad fines. Et q2 charitas eſt ma/
ior fide ⁊ ſpe ſequit̄ ꝙ etiā ſit maior ce/
teris donis. Hec de lyra. Iſta eſt veſtis
nuptialis ſine qua nullꝰ recipiet̄ ad vi/
tam eternā. ⁊ q̄cūq eā habuerit in fine
ſaluabit̄. de qua dicit̄. Math. xxij. Ami
ce quō huc intraſti non hn̄s ve. nup. vbi
ait de lyra. Uocatur aūt amicꝰ pctōr p
pter naturā q̄ ad imaginē dei facta eſt
⁊ ꝓpter fidē informē q̄ dei donū eſt licet
nō ſufficiat ad ſalutē. Hec ille. Iſta eſt
igitur veſtis aurata de qua oīs veſtiū
tur in glīa paradiſi. vn̄ xp̄us vidēs oīs
ſaluandos indutos hoc veſtimēto dicet
illis. Uenite bn̄dic. ⁊c. ¶ Dixi tertio ꝙ
ornatus btōꝝ erit in virtutū decore di/
uinitus collatarū. Poſſet eīm q̄s quere
re an ſola charitas q̄ eſt virtꝰ īfuſa erit
ornamentū ſanctarū aīaruꝫ. Reſpon/
detur ꝙ non illa ſola: ſꝫ etiā multe alie
erunt ornamentū. Si eīm in baptiſmo
multe alie virtutes a charitate infun/
duntur ad decorē ipſiꝰ aīe: nō eſt dubitā
dum q̄n etiā in p̄ria aīe btē ornent̄ ⁊ ve/
ſtiātur multis ſpēbus virtutū. vn̄ aīe be
ate poterūt dicere illud Eſa. lxi. Gau

dēs gaudebo i dn̄o ⁊ exultauit aīa mea
in deo meo: q2 induit me veſtimēto ſalu
tis: ⁊ indumēto iuſticie circumdedit me
quaſi ſponſum decoratū corona: ⁊ qua
ſi ſponſam ornatā monilibꝰ ſuis. Cuꝫ
dicit ꝓph̄a. Induit me veſtimēto ſalutꝭ
intelligit̄ charitas: q2 illa eſt q̄ diuidit i
ter filios regni ⁊ pditōis. ſic dicit Aug.
⁊ indumēto iuſticie p qd̄ intelligunt̄ aīe
virtutes infuſe. Remanebūt etiā acq̄ſi
te ſicut q̄rto ſn̄ nō ſolū vt ornamentū ſꝫ
⁊ ſm̄ actus ſuos p̄ncipales nō ſecūdari
os. Prudētie eīm actꝰ vel vſus principa
lis eſt nullū deo p̄ponere. ſcd̄arius eſt i
ſidias p̄cauere q̄ inſidie in p̄ria nō erūt:
⁊ iō ibi prudētia nō erit quo ad hoc ſed
quo ad p̄mū actū tn̄ q̄ dictꝰ eſt. Tem/
perentie inſup vſus p̄ncipalis eſt nullo
motu noxio delectari: ⁊ hō erit in patria
Secūdꝰ actꝰ eſt cogitatiōes prauas co
hibere ⁊ hoc nō erit in p̄ria vbi nihil no
xiū erit. Itē fortitudīs actꝰ ſcd̄arius eſt
pferre moleſtias: ⁊ hoc nō erit i patria
Principalis vero eſt deo firmiter adhe
rere ⁊ hic actꝰ erit in patria: q2 ſcti deo
adherebūt ⁊ ſine ſepatione ꝑpetuo ꝯiū/
gent̄. Itē iuſticie actꝰ ſcd̄arius eſt ſubue
nire miſeris ⁊ hic nō eſt in p̄ria: vbi nul
lus erit miſer. p̄ncipalis vero eſt deo re
genti ſubditū eſſe. et ex hoc reddit̄ ei qd̄
ſuū eſt: ⁊ iſte actꝰ erit in p̄ria vbi oēs deo
erūt ſubditi ſine ꝯtraditione ⁊ rebellio
ne. igit̄ virtutes acq̄ſite remanebūt i ſā/
ctis in glīa quo ad actꝰ p̄ncipales vt dī
ctuꝫ eſt. Talis ergo ornatꝰ ſanctoꝝ po
teſt d̄duci ⁊ argui ex rebꝰ viſibilibꝰ. Deꝰ
ei celū ornauit ſtellis: aerē auibꝰ: aquā
piſcibꝰ: terrā ab extra herbis et floribꝰ
ab intra vō auro ⁊ argento ⁊ aliis me/
tallis ⁊ etiā lapidibꝰ p̄cioſis vt pꝫ ad ſen
ſuꝫ. Uidemꝰ etiā ꝙ hoīes honoris ſe di
ebus feſtiuis cultioribꝰ veſtimētis ador
nant p qd̄ deſignat̄ ornamentū interiꝰ.
ſi ḡ ſic eſt in iſtis corꝑibꝰ q̄d erit in glīa.
Certe incōꝑabiliter aīme ille btē orna
būtur excellētꝰ. Vn̄ dr̄ Iob. xxvi. Sp̄s
dn̄i ornauit celos. i. btōs. Si ḡ homies
cupiūt ornari his rebꝰ trāſitoriis quāto
magis debēt optare illiſ ornari ſpūalibꝰ

ornamētis. Sic igr̄ pȝ de ornatu ſpūali in celeſti glā ad quā vocamur in diuina te. Uenite benedi. ⁊c.

Octaua glīa aīe erit cōpleta pax intermīabilis. Eſa. xxxii. Erit opꝰ iuſticie. pax. Et ſeqtur. Sedebit pplus meꝰ in pulcritudine pacis. ⁊ in tabernaclis fiducie. et i reqe opulēta. Et hoc erit in quattuor.

Primo erit pax cū deo ꝑ oīmodam conformitatem.

Secūdo erit pax cū angelis ꝑ amicabilem charitatem.

Tertio erit pax cū hoībus per aiorum tranquillitatem.

Quarto erit pax cū hominibus per cordialem ſerenitatem.

¶ Primo erit pax cum deo. Nūc ꝟo vix poſſumꝰ hr̄e pacē cū deo ſubijciēdo ei ad nutū ⁊ cū oī ꝯformitate volūtatē noſtrā ⁊ h̄ ꝓpter corruptiōeȝ nature nr̄e q̄ inclinata eſt ad malū. Geñ. vi. Senſus enī ⁊ cogitatio hūani cordis ad malū pna ſt̄ ab adoleſcētia ſua. Et h̄ q̄ꝛ diabolus i via aduerſarius ē ⁊ ſp̄ hoīs inimicꝰ q̄ laqueos tēdit: lapſus parat: foueas fodit aptat ruinas: ſtimulat corpꝰ: pūgit animas: cogitatiōes ſuggerit: dat virtutes odio: vicia addit amori. errores ſerit. diſcordiā nutrit: pacē turbat: affectꝰ diſſipat: ⁊ breuiter eſt tanq̄ leo rugiens q̄ circuiuit querens quē deuoret. i. Pe. v. Iſte turbauit pacē inter deū ⁊ ꝓmos parentes Geñ. iij. Iſte eſt cuius inuidia mors intrauit in orbē terraꝝ. Sap. ij. Sȝ eo ꝓiecto cū ſuis in ꝓfundo inferni ꝑpetuo. Apo. xx. vbi dr̄. Infernꝰ ⁊ mors miſſe ſunt in ſtagnū ignis. Et ꝑ mortē ait Nic. de lyra. hic intelligit̄ diabolus cuiꝰ inuidia morsītrauit in orbē terrarū ſicut p̄dictū eſt: ſancti ⁊ bti viri q̄ hic legitime certauerūt pacē ⁊ q̄etē hebunt cū deo ⁊ in deo. Iſta eſt pax de q̄ apl'us Phil. iiij. ait. Pax dei q̄ exuperat oēm ſenſum: cuſtodiat corda vr̄a ⁊ intelligētias vr̄as. Hec pax ē tā ꝑcioſa tā digna q̄ exupat oēm ſenſuȝ oēm eſtimationē. Si pax hec tpalis tātū diligit̄ q̄tum dȝ ꝯcupiſci pax eterna. d̄ pace terrena ait Aug. Tale eſt bonū pacis vt in rebus creatis nihil gratioſiꝰ ſoleat audiri: nihil delectabiliꝰ ꝯcupiſci: ⁊ nihil vtiliꝰ poſſideri. Quid igr̄ dicemꝰ de pace ꝑpetua Jō Ber. hāc pacē ꝯſiderās dicebat ſup Cantiꝗ. Mecū bn̄ agit̄ ſi pacē habuero Et hinc eſt q̄ i ſpe dicebat ꝓpha in pſ̄. In pace in ipm̄ dormiā ⁊ reqeſcā. Hec eſt optia pax q̄n creatoris ad creaturā erit amoris indiſſolubile vinculū ⁊ ꝯformitas volūtatū: ita q̄ oīne qd̄ deꝰ voluerit ipſa btā ſanctoꝝ voluntas velit. ⁊ oē qd̄ volūtas beata voluerit ipe deꝰ velit. Sap. iij. Fideles in dilectiōe acqeſcent illi q̄m donuȝ ⁊ pax eſt electꝭ dei. Ut igit̄ ſcti illā poſſideāt in die iudicij dicet̄ eis. Uenite be. ⁊c. Scd̄o erit pax cū angel' ⁊c. In glīa eterna habitāt ciues angelici ſub triplici ierarchia ad quoꝝ ordies iuſti de eccl'ia militāte aſſumūtur. Un̄ Aug. in. i. lib. de ci. dei: duas enumerat ciuitates. Unā dei. Alterā diaboli. Ciuitas dei eſt ciuitas ſanctoꝝ angeloꝝ ⁊ hōīꝝ de qua admirādo ait ꝓpha in pſ̄. Glioſa dicta ſunt de te ciuitas dei Ciuitas ꝟo diaboli ſp̄ inuidet ⁊ ꝯ̄dicit dicēte ꝓpha in pſ̄. Uidi iniq̄tatē ⁊ ꝯ̄dictionez in ciuitate. ſ. diaboli. Et hec ꝯ̄dictio ex p̄liſ ponit̄ Apoc. xij. vbi dr̄. Factū ē p̄liū magnū i celo michael ⁊ āgeli eiꝰ p̄liabāt̄ cū dracone ⁊ draco pugnabat ⁊ angeli eiꝰ ⁊ nō valuerūt: neq̄ȝ inuētꝰ eſt locꝰ eoꝝ ampliꝰ in celo. Demones igit̄ huiꝰ ciuitatis dei ⁊ hōīꝝ ipugnatores q̄tum p̄nt nitūtur nos inimicos facere ꝑ pctm̄ dei ⁊ angeloꝝ. Sȝ eꝯ̄ ipi ſcti angeli nos cupiūt ꝓtegere ⁊ defēdere. Un̄ Jero. ait. Indq̄t magr̄ ſen. di. ij. ſcd̄i. c. i. Magna ē dignitas aīaꝝ vt vnaq̄q̄ȝ hēat ab ortu natiuitatꝭ in cuſtodiā ſui āgelū delegatuȝ. Greg. quoq̄ȝ dicit q̄ q̄lq̄ȝ vnū bonū angelū ſibi ad cuſtodiā deputatū. ⁊ vnū malū ad exercitiū hȝ. Cū enī oēs angeli boni bonū nr̄m velint cōiter oī ſaluti ſtudeāt. Ille tn̄ q̄ deputatꝰ ē ad cuſtodiā alic̄ eū ſp̄aliter hortat̄ ad bonū. Silr̄ ⁊ mali angeli cū deſiderēt malū hoīȝ magis tn̄ ad malū incitat: ⁊ ad nocēdū fortiꝰ iſtat ille q̄ ad exercitiū eiꝰ deputatꝰ ē. Hec mgr̄. Et rōne hꝰ cuſtodie aſſignāt

Jero. in Omelia feſtiuitatꝭ āgeloꝝ ait. Nec ei tuta poſſȝ eē hūana infirmitas iter tot ⁊ tātas hoſtis illiꝰ iſidias niſi ſāctoꝝ angeloꝝ muniret̄ auxilio. Hi igit̄ ciues celi q̄tū in ipſis eſt nos ꝓmouent ad pacē ſempitnā. vn̄ q̄dā ſunt actꝰ āgelici reſpectu hoīm in q̄bꝰ ꝓprie ꝯſiſtit angelicū miſteriū ſic̄ eſt excitare ad bn̄ agēdiȝ ſiue ꝓmouere: adiuuare: dirigere: ⁊ ſil̄r cuſtodire: defendere: ſiue tueri ꝯ̄ hoſtes ⁊ ꝯ̄ maluȝ: ſil̄r a malo reuocare ad bonū. ⁊ iſtud miſteriū reſpicit hoieȝ ſm̄ ſtatū vie ⁊ meriti. Alij ſt̄ actꝰ angelici in q̄bꝰ large ⁊ iproprie dicimꝰ ꝯſiſtere miſteriū angelicū ſic̄ eſt aſſiſtere aīabꝰ ſctis. gratulari de hōis ipaꝝ ſicut ē de glīa aſſociare ipas ⁊ q̄ſi ad modū deducentꝭ ſe hr̄e ad ipas cū aſcēdūt ad celū empyreū ⁊ iſti ſt̄ actꝰ oſtēſiui charitatꝭ ⁊ dilectōis quā hn̄t angeli ſcti ad aīas. Et rō q̄re iſtos vltios actꝰ hn̄t reſpectu taliū aīaꝝ ē multiplex. Prima ē ꝓpt̄ ꝯſummatiōeȝ meriti angeloꝝ. Cū ei ipſi angeli quottidie mereant̄ ex h̄ q̄ miſtrāt aīabꝰ ꝓpt̄ adeptionē ſalutꝭ. in h̄ ꝯſummat̄ ⁊ terminat̄ meritū eoꝝ. Quādiu ei aīe ſunt circā terim tādiu ſunt āgeli in merēdo rōne ipaꝝ ⁊ iō gratulant̄ aīabꝰ i adeptiōe plena illiꝰ glīe. Scd̄a rō eſt ꝓpt̄ reuerētiaȝ ipaꝝ aīaꝝ: dignū ei eſt ⁊ iuſtū q̄ q̄ h̄ in eccl'ia militāte huiliant̄ ⁊ ꝯculcant̄ ꝑpter amorē xp̄i in aſcēſu ad eccl'iaȝ triūphantē honorēt̄ a ciuibꝰ eccl'ie triūphātis. Tertia rō ē ꝓpter oſtēſionē ydoneitatis aīaꝝ ad ipſuȝ ſuū p̄miū: ⁊ ad p̄mij locū. vn̄ q̄ꝛ angeli miſtrauert̄ aīabꝰ ſctis imerito: ⁊ iō nouert̄ merita ipaꝝ: ipi ſūt q̄ ſciūt ⁊ p̄nt portare teſtioniū de idoneitate ipaꝝ ad p̄miū ⁊ ad gradū p̄mij: ꝓpt̄ iſtas igr̄ rōnes dicimꝰ q̄ angeli aſſiſtūt in aſcēſu ad celū nō ꝓpt̄ indigentiā ipaꝝ ſȝ ꝓpter reuerētiā ⁊ rōes dictas. In illa igr̄ glīa erit amicabilis dulcꝭ ⁊ ꝟa pax iter āgelos ⁊ ſctōs cū illa ciuitas ſuis ciuibꝰ replebit̄ ⁊ angelica ruina ex hoībꝰ repabit̄. de q̄ loq̄tur Anſel. li. de ſilitudinibꝰ di. Omps deꝰ ciuitatē quādā mgnā ⁊ ad modū ſpacioſaȝ ad ſuā glīam edificauit: quā copioſa ciuiū multitudine repleuit quoꝝ nōnulli cū ꝓpriā volūtatem potꝰ elegerēt facere q̄ ſub volūtate ⁊ ordine dei remanere miſerabilr̄ corruerūt. ⁊ domꝰ ⁊ edificia magna ⁊ ſpacioſa vacua remanſerūt: vt igit̄ aliquis q̄uibem magnā fieri ordinaſſet q̄ multa in ea palacia ꝯſtruxiſſet: multaſq̄ȝ manſiōes ad vrbis edificatiōeȝ feciſſet: ſȝ hitatores nō hēret ⁊ oēs quoſcūq̄ȝ potuiſſet ad ſe iuitaret. Sic facit deꝰ. Oēs ei vt ad ſe veniāt ⁊ vt ad ſue ciuitatꝭ edificatiōeȝ ſubueniāt ꝟcat: admonet: inuitat bonas leges p̄hēs pacē ⁊ ſecuritatē ꝓmittēs. hec ille. Angeli igit̄ iā ciues illiꝰ ciuitatꝭ nos aduocāt vt ad ipaȝ ꝑuenire valeamꝰ: q̄ꝛ ibi ſummā pacē cū ipis hēbimꝰ. O q̄tū talē ſocietatē taleq̄ȝ amiciciā optare debemꝰ. Si ei vnuſq̄ſq̄ȝ i hac via in ciuitate pacifica manere deſiderat q̄ꝰto magis debemꝰ tēdere ad illā eīnaȝ manſiōeȝ in q̄ ſcti recipiēdi ſunt cū dicet̄ eis: Uēite bn̄. ⁊c. Tertio ibi pax erit cū hoībus ⁊c. In h̄ ei mūdo raro int̄ hoies repent̄ pax ⁊ trāq̄llitas ꝓpter mūdanoꝝ ꝯcupiſcentiā. vn̄ Iacꝭ. iiij. dr̄. Un̄ bella ⁊ lites in vob. Nōne ex ꝯcupiſcētijs vr̄is q̄ militāt in mēbris vr̄is. Cōcupiſcitꝭ ⁊ nō habetꝭ occiditꝭ ⁊ n̄ zelatꝭ ⁊ nō poteſtꝭ adipiſci: litigatꝭ ⁊ belligeratꝭ ⁊ nō hētis. Diuitie g̃ ⁊ ꝯcupiſcētia earū ſt̄ cā litiū ⁊ guerraꝝ ſic̄ videmꝰ ad experiētiā. Un̄ ei ē guerra q̄ſi immortal' int̄ reges ⁊ regna niſi q̄ꝛ ꝯcupiſcūt caſtra poſſeſſiōes ⁊ cetā tpalia: q̄ꝛ qd̄ vnꝰ poſſidet deſiderat alt̄ hr̄e: ⁊ ex h̄ ſequit̄ mala quaſi īfinita. vn̄ iter hoies q̄rele: placitatiōes: rācores: odia: ⁊ alia mala niſi ex ꝯcupiſcētia trenoꝝ. Jō notāter dic̄ Jac. Un̄ bella ⁊ lites in vob. Nōne ex ꝯcupiſcētijs vr̄is. q. d. Sic vos. ſ. hētꝭ talia ex mala ꝯcupiſcētia. ſȝ hec ꝯcupiſcētia ceſſabit i illa celeſti glā cū nullꝰ ꝯcupiſcet bonū alteriꝰ. ſȝ erit de ſuo bono ꝯtētꝰ ⁊ de bono alteriꝰ gaudebit ſic̄ d̄ ſuo ꝓprio. Ibi erit pax ⁊ tranq̄llitas int̄ ciues illiꝰ citatꝭ: q̄ꝛ ait ꝓpha. Iuſticia ⁊ pax oſcu. ſunt. Qꝛ g̃ ibi int̄ ſctōs erit iuſticia: iō erit pax int̄ illos Ad hāc pacē vocabimur cū nob̄ dicet̄ Ueite bn̄. ⁊c. Quarto erit pax i hoībꝰ ⁊c. Nūc ei i-

ter aiam ⁊ corp⁹ nõ eſt pax: ſ; diſſenſio ⁊
guerra. de q̃ dicit aplus Galat. v. Ca⁄
ro cõcupiſcit aduerſus ſpm̃ ⁊ ſpũs ad⁄
uerſus carnẽ. Caro dicit a carẽdo: q̃a
caret oĩ bono. Sep eñ nitit ſpm̃ refre
nare ⁊ p delectatões infeſtare pvarias
cogitatões moleſtare p mũdi tribulati
ones. ij. Cor. vij. Nullã req̃em habuit
caro nr̃a. Qualis aũt ꝯtrouerſia ſit int
carnẽ ⁊ ſpm̃ oñdit aplus Gal. v. Ubi
enumerat. xvij. opa carnis. q̃ ſunt ſicut
xvij. ſagitte ſiue machine cũ q̃b⁹ ꝑliatur
aduerſus ſpm̃. Dicit g̃ manifeſta ſunt
opa q̃ ſunt fornicatio: imũdicia: impu⁄
dicitia: luxuria: idoloꝝ ſuit⁹: veneficia:
inimicicie: ꝯtentiões: emulatões: ire: ri
xe: diſſentiões: ſecte: inuidia: homicidia
ebrietas: cõmeſſatões. S; in gl̃ia erit
ſumma ꝯcordãtia inter aiam ⁊ corpus
dũ ipm̃ corp⁹ ad nutũ: i oĩbus obediet
ſpũi ſicut magis dũ dicet de gl̃ia corpo
ris dicem⁹. vñ tũc corp⁹ nõ ipediet aia;
a ꝯtẽplatione dei. Uñ btũs Augu. xiij.
de ciui. dei dicit ꝙ corp⁹ ſumma ⁊ mira
bili obtẽperãdi facultate ſubdet ſpũi oĩ
corruptibilitate ⁊ tarditate detracta: i
mo reſũptio corpis iuuabit ⁊ quodã⁄
mõ ꝑficiet btitudinẽ aie: q: appetit⁹ na
turalis q̃ eſt ipſi⁹ aie ad corp⁹ ceſſabit et
reſũptio corpis ꝑmouebit ipa; i deu;
Sic igit erit pax ⁊ ꝯcordia ac magn⁹ a
mor inter aiam ⁊ corp⁹ in illa regione
btõꝝ. Uñ Ber. in quodã ſmone de oib⁹
ſctis q̃ incipit. Auertiſtis niſi fallor ⁊c.
dicit ſic. Acceperũt ſanctoꝝ aie ia; ſin⁄
gulas ſtolas: ſ; nõ veſtiũtur duplicibus
donec veſtiamur ⁊ nos. Sy vñ hoc o mi
ſera caro: o feda: fetida: vñ tibi hoc. A
nime ſctẽ q̃s de⁹ ipa inſignauit imagie
q̃s xp̃o redemit ſanguie te expectãt et
ipaꝝ ſine te cõpleri leticia. ꝑfici gl̃a cõ⁄
ſummari btitudo nõ põt. Adeo ſiq̃dem
viget in eis hoc deſideriũ naturale: vt
necdũ tota eoꝝ affectio ꝑgat in deũ: ſed
ꝯbatur quodãmõ ⁊ rugã faciat dũ incli
nant deſiderio tui. hec ille. Erit igitur
pax aie ꝯpleta dũ corp⁹ ſuũ hebit ⁊ corp⁹
ipm̃ a ſua gl̃ia ꝑficiet. Si igit dũ corp⁹
eſt infirmũ optam⁹ ei⁹ ſanitatẽ: q̃topꝰ
debem⁹ deſiderare eiuſdẽ impaſſibilita
tem de qua poſt dicet. Dum igit in hoc
corpore mortali ꝑegrinamur a dño ſic
viuam⁹ vt illã pacẽ obtinere valeamus
q̃ pax nobis ꝯcedetur dum in die iudicij
nobis dicetur. Uenite benedicti ⁊c.

n

ONa gl̃ia aie erit ſa
tietas deſiderabilis. ſicut ei
ait magiſter ſen. di. i. ij. ca.
iij. Dei tanta eſt bonitas vt
btitudinis ſue q̃ eternaliter btũs eſt: ali
os velit eſſe participes quã vidit ⁊ cõi⁄
cari poſſe ⁊ minui non poſſe. Et ſeq̃tur
ca. vi. Si q̃rit ad q̃d creata ſit rõnalis
creatura. Rñdet Ad laudandũ deũ ad
ſeruiendũ ei: ⁊ ad fruendũ eo: in q̃bus ꝑ
ficit ipſa nõ de⁹. ꝙ ergo rõnalis creatu
ra eſt facta a deo: ⁊ referẽdũ eſt ad cre⁄
toris bonitatẽ: ⁊ ad creature vtilitate;.
Et ſicut fact⁹ eſt hõ ꝓpter deũ. i. vt ei ſer
uiret: ita mũd⁹ fact⁹ eſt ꝓpter hoie;. ſ. vt
ei ſeruiret. Hec magiſter. Uñ hõ natu
raliter h; vultũ ad celeſtia erectũ ⁊ ſta⁄
turã corpis ſurſu; eleuatã ad celũ. Uñ
ſm̃ Iſid. Abuſiue hõ dict⁹ eſt ab humo
cũ ex ſocietate: nõ tm̃ corpis ſ; aie ſit cõ
cretus. ⁊ iõ grece antropos. i. ſurſu; ere
ctus cõpellat eo ꝙ ab humo ad ꝯtẽpla⁄
tionẽ ſui artificis ſpũs regine ſubleuan
tur. Uñ Ouidi⁹ in li. de tranſformatis
Pronaq; cõſpectãt aialia cetera terrã
Os homi ſublime dedit celũq; videre.
Iuſſit ⁊ erectos ad ſydera tollere vult⁹
Que oia denotãt hoiem ad illam celeſ⁄
tem gloriã a natura ſua tendere ⁊ hr̃e
appetitũ ⁊ inclinationẽ. Ibi igit erit ſa
tietas ⁊ q̃es ſui deſiderij ſm̃ quattuor.

Primo, finem ſuũ attingendo.
Secundo a labore quieſcendo.
Tertio virtuoſe ꝯuiuendo
Quarto loco celi cõſiſtendo.

¶ In gl̃a igt erit ſatietas hoĩs ſinẽ ſuũ
attigẽdo. finis ei eſt illõ ꝓp qõ aliq̃d ſit
ſ; phos. Alio⁹ finis ẽ vltimũ rei ſiue ad
qõ aliq̃d ordinat. i. Thy. i. Finis ꝑcep⁄
ti eſt charitas S; ſimplicit vltim⁹ finis
ille. d quo btũs petr⁹. i. Pe. i. Credẽtes
aũt exultabitis gl̃ificata leticia inenar
rabili ⁊ gl̃ificata reportãtes ſinẽ fidei

veſtre ſalutẽ aiaꝝ vr̃aꝝ. De quo Aug.
li. xxij. de ciui. dei dicit. Ipe erit finis de
ſideriorꝝ noſtroꝝ qui ſine ſine videbit ſi
ne faſtidio amabit: ſine fatigatõe lau⁄
dabit. Iſte eſt finis nr̃ ſic ipe dic Apoc.
i. Ego ſu; alpha ⁊ o principiũ ⁊ finis.
de hoc fine acq̃rendo d; eſſe pĩcipalis
⁊ ſingularis cura ⁊ diligẽtia: libentius
eñ facit hõ qõ ꝑcipit qñ magnũ eſt pre
miũ qõ ꝑmittit. Cũ igitur vita eterna
ſit ſummũ p̃miũ ⁊ imenſu; qõ deo obe⁄
dientib⁹ ⁊ mãdata ei⁹ cuſtodiẽtib⁹ ẽ ꝓ⁄
miſſum: q̃ta vigilãtia debem⁹ ei⁹ volũ
tatẽ facere ⁊ cuſtodire. Iõ dr̃ Mat. xix.
Si vis ad vitã igredi ſua mãdata. Et
ce p q̃d ille finis attingit poſſibiliter. et
habet. Prouer. vij. Serna mãdata et
viues ⁊ legẽ meã quaſi pupillã ocli tui
liga eã in digitis tuis ſcribe illã in tabu
lis cordis tui. Hec eſt igit via ꝑueniẽdi
ad finẽ noſtrũ. Uis igr ſatiari: vis oĩmi
bono ditari: vis ꝑfici oĩ gaudio ⁊ ꝯſola
tione. Fac bñ viuendo ꝙ ad hũc finem
attingas qui habit his q̃b⁹ dicetur. Ue
nite be. ⁊c. Scdõ dr̃ ꝙ in gl̃ia erit ſatie
tas a labore q̃eſcẽdo. Uidem⁹ eñ ꝙ is
qui labore vexatur expectat q̃ete; ⁊ dũ
illã ꝯſequitur multũ delectatur. Quot
laborib⁹ quot turbatõib⁹ vexat hõ in h
mundo. Notũ eſt. Et Iob ait. xiiij. Hõ
nat⁹ de mu. bre. vi. t. re. m. miſerijs ſcil;
calore frigore fame ſiti infirmitatib⁹ ⁊
hm̃oi ꝓpter pctm̃ p̃mi parẽtis. Sed in
vita beata nõ erũt tales miſerie: q: ibi
erit oĩs ⁊ ꝑfecta req̃es. Sic dr̃ Apoc.
xiiij. Ubi btũs iohãnes ait. Audiui vo⁄
ce de ce. di. mihi. Scribe bti mor. q̃ i dño
moriũtur. A modo iã dicit ſpũs vt re. a
la. ſuis. Dictũ ẽ igitur iohãni ſcribe. ſ.
in libro vt ad ꝯſolatõem electoꝝ diuti⁹
ꝯſeruet beati ſc; erũt mortui q̃ i dño. i.
in gratia ⁊ charitate dei moriũtur. Nã
q̃ manet in charitate i deo manet ⁊ de
us in eo: vt dr̃. i. Ioh. iiij. Dicit eñ ſpũs
ſctũs. i. ꝑmittit iã. vt req̃eſcant amodo
i. poſt mortẽ a laborib⁹ ſuis. i. ab operi
bus laborioſis q̃b⁹ vitã eternã meruerit
Sed ſumme ꝯſiderandũ eſt dcm̃ ꝓphe
quo dr̃. Ipſi vo nõ cog. vi. m. q̃b⁹ iu.
in ira mea ſi itro. in re. meã. Qõ expo⁄
nẽs Nico. de lyra ait. Ipi nõ cog. v. m.
i. p̃cepta mea de q̃b⁹ debebãt ambula⁄
re q̃b⁹ iuraui. i. irreuocabilr diffiniui ſi
intro. i. nõ intrabũt in requiẽ meã. i. in
terrã ꝑmiſſiõis q̃ fuit figura q̃etis btõꝝ
⁊ patiẽtia: q: oĩa in figura ꝯtingebant
eis. i. Cor. x. De hac req̃e loquit aplus
Heb. iiij. Timeam⁹ ergo ne forte reli
cta pollicitatõe introeũdi in requiẽ ei⁹
eſtimet aliq̃s ex nob deeſſe. Et ca. ij. di
cit. ꝓpterea abũdãti⁹ op; obſuare nos
ea q̃ audiuim⁹ ſc; a filio dicta i euãge⁄
lio ⁊ p aploſ p̃dicata. ⁊ hoc abũdanti⁹
q̃ vba ꝓphetaꝝ vl angeloꝝ obſeruata
fuerint a iudeis. Math. v. Niſi abũda
uerit iuſticia vr̃a pluſq̃ ſcribaꝝ ⁊c. O;
hoc inquã ne forte ꝑefluam⁹. i. eterna
liter puniamur. fluim⁹ q̃dẽ ſ; glo. p cul
pam originalẽ effluim⁹ p actualẽ venia
lẽ ⁊ mortalẽ: ſed ꝑefluim⁹ p eternã dã
natõe;. Et no. h Nico. de ly. forte arbi
trij libertatẽ nõ dubitatõe;. Hec Pe. d
tharẽtaſia. Itẽ ſeq̃tur. c. iiij. Feſtinem⁹
ergo igredi in illa; requiẽ vt ne in idip̃;
q̃s incidat incredulitatis exẽplũ Feſtine
mus inq̃t pe. oẽs ſit nõ q̃libet p ſe. Un⁹
eñ d; aliũm trahere ⁊ ſollicitare: ⁊ ita
vnanimit feſtinari igredi p fidẽ ⁊ bona
opa in illã nõ figuratiuã vt ẽ req̃s ſab⁄
bati ⁊ terre ꝑmiſſionis: ſed in req̃e; ve
ram ⁊ eternã. de q̃ Eſa. xxxij. Sedebit
ppl̃s me⁹ in pulchritudine pacis in ta
bernacl̃o fiducie in req̃e opulẽta. Feſti
nem⁹ inq̃ in hoc ne q̃s. i. aliq̃s nr̃m ici
dat in idip̃m incredulitatis exẽplũ. i. i eã
de; culpã incredulitatis in quã iciderũt
antiq̃ pr̃es q̃ culpa d; nobĩ eſſe i exẽplũ
vt caueam⁹. vel ſic. Ne aliq̃s nr̃; icidat
in idip̃m. i. eandẽ penã incredulitatis in
quã iciderũt pr̃es q̃ pena d; nob eſſe in
exemplũ vt timeam⁹. Hec petr⁹ de tha
rẽtaſia. Hodie g̃ ait aplus. Heb. iij. ſi
vocẽ ei⁹. i. xp̃i audieritis Et Nico. de ly.
Hodie. i. in tpe gr̃e in quo v̾itas ẽ reue
lata. tp̃s eñ legis fuit q̃ſi tp̃s noctis ſm̃
ꝙ dic aplus Ro. xiij. Nox p̃ceſſit dies aũt
appropinq̃uit. Si voce;. Et ponit h ſi
p q: vox ipi⁹ xp̃i loq̃ntis audita ẽ in euã

gelio.i. natura hūana aſſumpta. Jn ve
teri aūt teſtamēto audita ē vox ꝓpħaꝝ
eiꝰ ſm ꝙ dicͭ Aug. in li. de ſmone dn̄i in
mōte exponēs illō Mat. v. ⁊ apiens os
ſuū ⁊c. Tūc eñ ille apuit os ſuū q̄ in ve
teri lege apiebat ora ꝓpħetaꝝ. Nolite
obdurare corda vr̄a ꝑ iobediētiā. hō ei
inobediēs deo ab eo ſe auertit. ⁊ ꝑ ↄ̄ñs
deꝰ iuſte grām ſuā illi ſubtrahit. Et qꝛ
grā dei cor mollificat ⁊ ꝑ ↄ̄ñs i ſubtra-
ctōe grē ſeq̄tur ipſiꝰ hominis obduratio.
Talis aūt obduratio ē ab hoīe īchoa-
tiue ⁊ demeritorie: inq̄ntū ꝑ liberū arbi
triū adheret pctō ⁊ ꝑ ↄ̄ñs auertit̄ ab eo
inq̄ntum in ſe eſt. ⁊ ſic demeret̄ ꝙ deꝰ ei
ſubtrahat grām ſuā. ⁊ ſic eſt a deo inq̄
tuꝫ ē pena iuſti inflicta. Nolite ḡ obdu
rare corda vr̄a. i. volūtates vr̄as ꝑ ino
bedientiā. ſed ſolliciti ſimꝰ ꝑ obediētiā
de ingreſſu ad illā requiē. de q̄ ait btūs
Aug. li. ↄfeſſionū. Jnquietū eſt dn̄e cor
meū: donec requieſcat in te. Ad quā inui
tabimur ⁊ ad quā vocabimur dū nobiſ
dicet̄. Venite be. ⁊c. Tertio dcm̄ eſt ꝙ
ibi erit q̄es deſiderij ꝟtuoſe ↄuiuēdo. in
clinamur eñ a natura ad ipas ꝟtutes
tanq̄ ad ꝑfectōes intrinſecā. nā ꝟtꝰ eſt
mētis diſpō qua mēs rōni ↄſentit ⁊ obe
dit. vñ Aug. li. de ſpū ⁊ aīa inq̄t ꝟtus eſt
habitꝰ mētis bñ iſtitute. Et idē li. de li
bero arbitrio virtꝰ eſt bona q̄litas mē-
tis q̄ recte viuit̄: qua nemo male vtitur
quā deꝰ in nob̄ ſine nob̄ opat̄. Que diſ-
finitio de ꝟtutibꝰ infuſis maꝑie intelli
git̄ q̄ oia in illa celeſti pr̄ia p̄cipue ↄple
būtur. Vñ ꝓpħeta ait ꝙ ſci ibūt te ꝟtu
te in ꝟtutē videbit̄ deꝰ deoꝝ i ſyon. Me
diāte oī ꝟtute cor ad ſupna erigit̄. et a
terrenis ſegregat̄. Sites eñ ſunt ꝟtu
tes aeri quo ſi doliū plenū fuerit nunq̄
in ꝓfundū aq̄ deſcendit. Silr teſta oui
plena rore tacta radijs ſolis ꝑ iſtuꝫ cui
munit̄ aſcēdit. Sic mēs repleta ꝟtuti
bus iferiora ↄtemnēs ad ſublimiora ſe
trāſuehit per ſctā deſideria ⁊ affectōes
ſinceras. vñ Macrobiꝰ ait. ꝙ ſole ꝟtu
tes btīn faciūt. iō viri ꝑfecti nō de corru
ptib: libꝰ ſcꝫ auro ⁊ argēto theſauꝝ fa-
ciūt: ſꝫ de ꝟtutibꝰ Per has ḡ vincimus

hoſtes noſtros ⁊ ꝑuenimꝰ ad celū. Vir
tuoſus q̄deꝫ ꝑ ſufficiētiā vincit diuitias
ꝑ obſtinentiā vincit delitias. ꝑ ſapiam
vincit blanditias. per patientiā vincit
triſticias. Vñ quidā phūs capta ciui-
tate ſpoliatꝰ vna cū ceteris oībꝰ tpalibꝰ
ſolꝰ nullū dolorē deducebat. imo ceterꝭ
lamētantibꝰ gaudiū oñdebat. Jnterro
gatus igr̄ cur nō triſtaret̄. r̄ñdit. Fortu
na ſua recepit meā autē nō portauit: ſꝫ
dimiſit ſcꝫ ꝟtutes. Jn illa igit̄ vita btā
oēs erūt ditiſſimi: qꝛ ꝟtutibꝰ repleti. et
talis erit vita iocūda. Sicut eñ terre
ni ⁊ aiales hoīes gaudēt in diuitijs mū
di in theſaurꝭ iſtis q̄ cito ꝑdūtur: ita in-
cōꝑabiliter plꝰ gaudebūt ⁊ ſatiabūt̄ in
diuitijs illis ſpūalibꝰ. Sācti viri i grā
paradiſi ↄuiuētes. Vñ ꝟtꝰ dr̄ q̄ſi virēs
ſtatꝰ cuiuſmōi erit ſtatꝰ grīe ad quē ibi
mus ⁊ aſcēdemꝰ medio ꝟtutis dū dicet̄
Venite ⁊c. Quarto ſatiabimur loco ce
li ↄſiſtendo. locꝰ eñ btōꝝ erit celū empy
reū vt dictū eſt in principio. Vñ ſm ve-
ritatem fidei catholice aie decedētes a
corporibꝰ ſine vllo purgabili: vel tñ ꝑfe
cte purgate ſtatiꝫ euolāt ad celū empy
reuꝫ qđ eſt locꝰ ſue grīe. Et rō huiꝰ ē. qꝛ
ſtatꝰ beatitudīs ē altiſſimꝰ vniformis
ſtabilis ⁊ imutabilis vt dicet̄ āplꝰ ↄſtr:
iō ↄgruit ꝙ locꝰ ſit ei deputatꝰ hñs cōdi
tōes ↄſimiles ⁊ ↄformes tali ſtatui. Ce
luꝫ aūt empyreū eſt altiſſimū nobiliſſi-
mū in quo eſt vniformitas inuarietas
⁊ imutabilitas. Declaratur etiā: qꝛ cū
xp̄s ſit caput oīm beatoꝝ: vbi eſt caput
ibi debēt eſſe ⁊ mēbra ⁊ cū ſit caput hoīꝫ
non ſolū ꝓ illo ſtatu quo ſunt aie in cor
poribꝰ: ſed etiā aliaꝝ ꝓ oī ſtatu ſcitatꝭ
in quo ſunt tenendū ē ⁊ credēdū ꝙ oēs
aie q̄ ſunt digne ſuo ↄſortio ⁊ nihil pur
gabile hñt ad celū empyreū i quo ē xp̄s
ſublimet̄. Jtē Hugo de ſcō victore. ij. li.
de ſacramētis. xvi. pte. ca. iiij. Loquēs
de loco inferni ſubdit. Jn h̄ inferno di
cūt eſſe ignē inextinguibilē ad hūc ifer
nū aie ſceleratoꝝ a corpibꝰ egreſſe ſta
tim recrudi eſtimātur: et q̄ ad hac vita
purgabili exeunt ſine mora ad celū vbi
ſm hūanitatē ſuas xp̄s ieſus in dextera

dei patris ſedet in gloriā ↄtinuo dedu-
ci creduntur. ſicut ſcriptū ē Math. xxiiij.
Vbicūqꝫ fuerit corpꝰ ibi ↄgregabuntur
⁊ aq̄le. Dicͭ eñ Richar. di. xlv. ꝙ celuꝫ
empyreū q̄uis in nullo oīa augeat aiaruꝫ
beataꝝ delectationē eſſentialem in ali
quo tñ auget eis delectatōem accidēta
lem inq̄ntuꝫ ille aie locū illū pluſq̄ alia
loca diligunt. Pñtia aūt rei dilecte ali
quā cauſat delectatōeꝫ. Rō aūt quare
illū locuꝫ plꝰ ceteris diligūt triplex eſt.
Vna qꝛ locū illū ſciūt ſibi eē deputatuꝫ
a deo quē ſumme diligūt. Scđa rō eſt.
qꝛ in illo ꝓpter excellum nobilitatꝭ ſue
nature ſup alia corpa excellꝰ q̄ in alijs
locis refulgere tanqꝫ in affectu diuinā
bonitatē ↄſpiciūt. Tertia rō eſt. qꝛ illi
us loci ſublimitas: luminoſitas: imobi-
litas: ſuā ſpūalē ſublimitatē expſſiꝰ ⁊ lu
minoſitatē ⁊ quietꝭ ꝑpetuitatē q̄ q̄lita
tes alioꝝ locorū repñtant. Vnuſq̄ſqꝫ
aūt plus ceterꝭ paribꝰ diligit locū q̄ ma
gis eſt repñtatiuꝰ ſue nobilitatꝭ quā
diligit. Hec ille. Jn hoc igr̄ ↄplet̄ ⁊ quo
dāmodo ꝑficit̄ btūdo ſctōꝝ ꝙ ſunt i ce
lo empyreo ad quē locuꝫ aſceſuri ſumꝰ
nō ſola ſm aiaꝫ: ſed etiā ſm corpꝰ ⁊ ani
mā cū audituri ſumꝰ ꝟbum ꝓ themate
ſumptū ſcꝫ Venite bñdicti ⁊c.

Decima gloria anime

6 erit felicitas inuariabilis
⁊ h̄ maꝑie vex erit poſt ge
neralē reſurrectōeꝫ ſicͭ poſt
declarabit̄. Tūc ei erit ꝑfecta felicitas
Abſqꝫ triſticie admixtione.
Abſqꝫ aliqua fatigatione.
Abſqꝫ aliqua ceſſatione.
Abſqꝫ aliqua alteratōe.
¶ Primo igitur erit perfecta felicitas
abſqꝫ triſticie admixtōe. Felicitas eniꝫ
mūdana nō eſt ſic ꝑfecta q̄n aliq̄ poſſit
accidere triſticia. Jmmō q̄ntūqꝫ aliq̄s
ſit in hoc mūdo ꝑfectꝰ dicere pōt cū ꝓ
pħeta. Heu mihi qꝛ incolatꝰ meꝰ ꝓ. ē.
Vbi glo. Heu mihi qꝛ incolatꝰ meꝰ. i.
ꝑegrinatio huiꝰ ſeculi ꝓlongata ē q̄piꝫ
ſi breue ſit tpā tñ deſiderio nimio lōgūꝫ
videtur. Jtē vt ibidē dr̄ aſcēdere cupiēs

ad eternā hieruſalē multos inuenit ob
ſiſtentes. ideo a linguis eoꝝ cupit libe-
rari dicēs. Dñe libera aiaꝫ. m. a la. in.
⁊ a lin. dolo. nam cū cogitat hō aſcēde-
re ſiue ꝓficere ↄtēpto ſeculo ſoli deo ad
herēdo incipit pati linguas aduerſan-
tium. i. detrahentiū. ⁊ qđ grauꝰ eſt q̄ſi
ↄſulendo a ſalute aduertētiū. Has aūt
q̄ nō patitur nondū ꝓficere conat̄. aſcē
ſurus ergo ꝑmo ↄtra eas p̄catur. q. di.
Quia me in q̄du ↄſtituiſti. iā ḡ. O dn̄e
libera aiam meā a labijs iniq̄s. i. q̄ ini
qua ſuadēt ⁊ a lingua doloſa q̄ ſub ſpe-
cie ↄſulendi plꝰ nocet. Talia eñ labia
ꝑmo hoī occurrent. vñ perijt. labia eñ
iniqua fuerūt quibꝰ expulſum ē comede
lingua doloſa q̄ palliato ſine ↄſilij dēꝫ
eſt. eritis ſicut dij. Peregrinꝰ q̄dem hō
trāſiēs ꝑ villas ſemꝑ hꝫ canes infeſtos.
vñ Sene. Natura canū eſt ibecilliū q̄
tominꝰ vires habuerit plꝰ latrare. hec
in glo. Et hec q̄dē ⁊ alia plura pñt eſſe
cauſa triſticie. iuxta illud ꝙ ꝑ eundē ꝓ-
pħetā dr̄. Defectio tenuit me ꝓ pec. de
re. le. tuā. Glo. Jn me ↄſolatꝰ ſum: ſed
defectio vel tediū tenuit me ꝓ pctōribꝰ
⁊c. Tedet eñ eū: qꝛ cū his ↄuerſat̄: do-
nec area vētiletur. vl̄ tediū ⁊ defectꝰ eſt
ei ꝓ excellibꝰ peccantiū: qꝛ plꝰ ḡuat ſan
ctum virū q̄ ſua pena quoꝝ dolore de
fecit tātorē ꝟtus pietatꝭ. hec glo. Jn illa
aūt felici vita nō erit lingua doloſa: nō
erūt labia detrahētia: nec erit q̄c q̄ qđ
poſſit eē cauſa doloris. Unde nos hec
audientes ⁊ ad celeſtē hieruſalē ſuſpirā
tes dicere poſſumꝰ cū pſ̄. Letatꝰ ſum
in his q̄ dicta ſunt mihi i do. do. ibimꝰ.
Amor nāqꝫ q̄liſcūqꝫ ſit vacare non pōt
nam ſi terrenꝰ eſt: aiam ad ↄcupiſcēda
terrena inclinat. Si ꝟo celeſtis eſt ad
celeſtia ſubleuat ⁊ ad eterna inflāmat
vbi ſunt cōciues noſtri angeli. hec glo.
Si ergo amor diuinꝰ ſit in nobis i do-
mū dn̄i ibimꝰ vbi ꝑfecte gaudebimꝰ duꝫ
nobis dicet̄. Venite bñdicti ⁊c. Scđo
illa felicitas erit abſqꝫ fatigatōe. Hoc
eñ mirabile ꝙ ſancti in illa ↄtēplatōe
⁊ viſione beata non fatigabūtur nunc
vero cum deuꝫ cōtemplamur aut aliq̄d

boni facim⁹ intātū ſum⁹ fragiles ꝙ pa-
timur fatigā ⁊ nō poſſum⁹ ſꝑ ozare et aut
bñ agere. ⁊ hoc videṫ ꝓcedere a ꝑte cor
poris. de quo dr̄ Sap. ix. Corp⁹ qḋ cor
rūpiṫ aggrauat aiā ⁊ deꝑmit terrena
inhabitatio ſenſuꝫ multa cogitātem. vñ
Nic. de ly. ait. Corp⁹ corruptibile impe
dit intellectū in ſuo oꝑe. Jḋ dicit corp⁹
qḋ corrūpiṫ aggrauat aiā. q. d. Hoc ñ
facit corp⁹ inq̄ntū corp⁹: q2 nō impedie
bat in ſtatu innocētie: ſꝫ inq̄tuꝫ corrup
tibile q̄le factū eſt ꝑ pctm̄ ad eē ⁊ terrena
inhabitatio deꝑmit ſenſuꝫ. i. intellectū
multa cogitantē. nā ꝓpter hāc ihabita-
tionē hꝫ cogitare de neceſſarijs multis
ex ꝑte corporis. hec ille. Jn illa vero gl̄ia
celeſti corp⁹ nullo mō impediet aiam a
cōtēplatiōe diuina vt poſt dicet: nec ꝑ ꝯñs
erit aliq̄ fatigatio aut labor in illa feli-
citate. ſed ſemꝑ plena ⁊ ꝑfecta delecta-
tio ⁊ infatigabilis. Hoc tñ ꝑmiū infati-
gabiliter quo ad habitū ⁊ deſideriū aie
debem⁹ appetere. Ubi ſciendū ſicut ait
Nico. de lyra ſuꝑ. ij. Cor. v. ꝙ appetit⁹
eſt inclinatio ſequēs formā. Eſt aūt in
nobis duplex forma. ſ. naturalis et gr̄a
bitualis. Appetit⁹ aūt nature inclinauit
ad ꝯſeruandā vnionē aie cū corpe. ⁊ iḋ
diſſolutionē refugit ⁊ abhorret. Appe-
titus aūt gl̄e inclinat ad ꝯſecutionē gl̄e
q̄ ꝯſiſtit in clara dei viſione ⁊ fruitione.
Jgiṫ ſi aia poſſet ꝯſequi gl̄iā abſq3 diſ
ſolutiōe corporis hui⁹ mortalis appetitus
gl̄e tēderꝫ in ꝯſecutiōeꝫ gl̄e celeſtis ſine re
tardatiōe ꝑ appetitū naturalē. Sꝫ q2 h̄
nō pōt fieri: iḋ appetit⁹ naturalis eo ꝙ
refugit naturaliṫ diſſolutionē hanc quo
dāmō repugnat appetui gl̄e. iḋ ait apo
ſtol⁹ ibidē. Jn h̄ ingemiſcim⁹ hitudineꝫ
noſtrā. i. deſideram⁹ cū tedio dilatōnis
gl̄e ꝯſecutionē q̄ de celo eſt: q2 daṫ a deo
⁊ nō eſt ex ꝑncipijs intrīſecis nature: ꝓ-
pter qḋ indumētū dr̄. Jḋ dicit apl̄s. Su
ꝑinduí cupientes appetitu. ſ. gl̄e. ſi tñ
veſtiti nō nudi inueniamur. i. ſi abſq3 diſ
ſolutiōe corporis corruptibilis quo induiṫ
aia vt veſtimēto poſſet ſuꝑinduí gl̄ia: tc̄
abſq3 aliquo retardante appetit⁹ gl̄e in
hoc ferreṫ. ſꝫ q2 h̄ eſt impoſſibile. iḋ re-
tardaṫ ꝑ naturalē appetitū diſſolutio
nē aīe ⁊ corporis abhorrentē: ꝓpter qḋ
ſubditur. Nam ⁊ q̄ ſum⁹ in hoc taberna
culo. i. in hoc corpe mortali ingemiſci-
mus grauati de diſſolutiōe corporis ⁊ aie
eo ꝙ nolum⁹ expoliari corpe ꝑ mortē
ſꝫ ſuꝑueſtiri. ſ. gl̄ie veſtimēto. Appetit⁹
tñ gl̄ie in oibus ſanctis vincit appetitū
nature. iḋ ait apl̄s. Audem⁹ aūt. ſ. ſi-
ne trepidatiōe ⁊ bonā voluntatē habe-
mus. i. delectationē in mēte magis pe-
grinari a corpe. i. diſſolutionē hui⁹ cor-
poris ꝑ mortē ſubire ⁊ ꝑñtes eſſe ad deū
i. vt ꝑ hoc habeam⁹ clarā dei viſionē ⁊ ꝑ
fectā fruitionē. hec Nic. de lyra. ꝓpter
qḋ apl̄s ait. i. ca. ad phil. Coartor. n. e
duobus. i. moueor ad appetendū duo q̄
nō pñt ſimul haberi deſideriū hñs diſſol
ui ꝑ mortē corporalē et eſſe cū xp̄o. ſ. in
gl̄ia. Multo meli⁹ eſt. i. videṫ ꝑ me. per
manere aūt i carne. i. diuti⁹ viuere ma-
gis neceſſariū eſt ꝓpter nos. i. ad noſtrā
ꝯfirmationē in fide ⁊ morib⁹ ꝑ doctrinā
meā. Hec de lyra. Ergo gl̄ia igiṫ in pau-
lo ſuꝑuincens appetitū nature eū incli
nabat infatigabiliṫ ad gl̄am. ⁊ hec erit
rō q̄re in illa gl̄ia nulla erit fatigatio:
q2 illa gl̄a erit cū gl̄ia ꝯſummata in cor
pore gl̄ioſo ſicut poſt diceṫ. Et iḋ illam
beatā vitā optantes nō fatigemini aní
mis veſtris deficiētes. Heb. xij. Ad hāc
igiṫ vitā felicē vocabimur dū xp̄us ꝓfe-
ret Uenite bñ. pa. mei poſſi. ⁊c. ¶ Ter
tio illa felicitas erit abſq3 ceſſatiōe nūc
quidē q̄nq3 opꝫ ceſſare ab oꝑe virtutis ⁊
vel quocūq3 alio oꝑe. nā poſt vigiliā opꝫ
dormire: opꝫ etiā nūc bibere: nūc come
dere. Et ſic nō valem⁹ eandē oꝑationē
abſq3 ceſſatione facere. in illa gl̄ia non
ſic. nūq̄ eñi ibi dormiem⁹. nūq3 ab ea-
dem oꝑatione ceſſabim⁹: ſed dei viſio ⁊
fruitio ⁊ breuiter oēs oꝑationes ibideꝫ
aie ⁊ corpi ꝯuenientes erūt ꝑpetue ⁊ ſine
ceſſatiōe. Nec in iferno ceſſabūt tormē
ta: ſed erūt ꝑpetua ⁊ abſq3 fine. ꝓpt qḋ
Salomō monet nos abſq3 ceſſatione
audire doctrinā q̄ poſſit nos perducere
ad gl̄iam dicēs. Prouer. xix. Nō ceſſes
fili audire doctrinam nec ignores ſmo

nes ſcie. Nā ſicut illa gl̄ia eſt in ꝯtinua
viſiōe ⁊ fruitione dei ſic diſpoſitio ad il-
lā eſt in ꝯtinua acq̄ſitiōe ſcie ⁊ virtutū
q̄ntum poſſibile eſt. vñ Criſ. ſuꝑ Mat.
De ita nos diſpoſuit eſſe vt nec ſtuden
tes nec laborātes circa ſcripturas acq̄
ramus ſalutē ſcie ſine gr̄a dei: vt ne nob
imputem⁹ qḋ ſcim⁹ nec tñ grām acq̄re-
mus niſi ſtuduerim⁹ ⁊ laborauerim⁹ cir
ca ſcripturas ne donū dei negligētibus
detur. Gr̄a dei adiutoriū eſt infirmi
tatis humane. adiutoriū aūt nō dormiēti
bus daṫ: ſed feſtinātib⁹ ⁊ ꝑualētib⁹. Si-
cut in bello nō ois q̄ pugnat vincit. Ne-
mo tñ vīcere pōt niſi pugnauerit. ſic nō
oēs q̄ ſtudēt ⁊ legūt acq̄runt ſciētiā ſpūa
lem. Nemo tñ acq̄rere pōt niſi q̄ aut ſtu
dioſus fuerit ad legendū: aut aſſiduus
ad audiendum. Hec ille. Et Eccl. vi.
Cogitatū habe in ꝑceptis dei ⁊ in mā
datis illius maxime aſſidu⁹ eſto. Nā vt
eodē li. dr̄. c. ij. Qui timēt dñm inq̄rēt q̄
beneplacita ſunt illi: ⁊ q̄ diligūt eū replebū
tur lege ipſi⁹. Et rō eſt q2 ſicut lux eſt ne
ceſſaria gradientib⁹ vt recte ambulent
Sic noticia legis ad deū tendētib⁹. Jḋ
dr̄ Prouer. vi. Conſerua fili ꝑcepta ꝑris
tui. Et ſequiṫ. Cū ambulaueris gradi
antur tecū: dormieris cuſtodiēt te. Et eui
gilās loq̄re cū eis: q2 mādatū lucerna eſt
⁊ lex lux. Sꝫ hodie viā hāc lucis ⁊ iuſti-
cie relinq̄ntes inuigilāt oib⁹ malis: nec
ceſſant a pctis. Nō ſic in illa vita beata
erit: in q̄ vt ait Ber. noſtrū rōnale de⁹ im
plebit luce ſapientie: ita vt penit⁹ nulla
ſcia deſit. Jmplebit ꝯcupiſcibile noſtrū
fōte iuſticie vt oio deſiderem⁹ eā ⁊ ea pe
nit⁹ repleamur. Noſtrū iraſcibile reple
bit ſumma iocūditate atq3 leticia. Hec
ille. Nō ceſſem⁹ igiṫ bene facere charíſſi
mi: q2 q̄ ꝑſeuerauerit vſq3 in finē hic ſal
uus erit. Mat. x. q2 nec ceſſabim⁹ illā
diuinā eſſentiā ꝯtēplari ad quā vocabi
mur dū nob diceṫ. Uenite bñ. ⁊c. Quar-
to dictū eſt ꝙ illa felicitas erit ſine alte
ratiōe. Jn hoc eñi mūdo ſunt valde mul-
te alterationes tā in aia ꝙ in corpe ſicut
notū eſt ſunt multa impedimēta vt nō
valeam⁹ ad illud regnū ꝑuenire niſi cū
magna difficultate. Sed in celeſti gl̄ia
nulla erit alteratio: nec in aia nec i cor
pore: imo oia erūt ſic ſtabilia ſic placē-
tia vt q̄libꝫ btūs poſſit dicere illud Job.
xix. Gl̄ia mea ſemꝑ innouabiṫ. Nā res
meli⁹ placēt ⁊ magis ſunt gl̄ioſe. Jḋ ad
denotādū ſummā delectationē illi⁹ gl̄ie
dr̄ ꝙ ſemꝑ innouabiṫ: q2 tale ac tantū
erit gaudiū p⁹ milia miliū annorū: imo
⁊ in ꝑpetuū q̄tū erit in ꝑmo agreſſu ad
illā. De ſignis aūt q̄ oñdūt hoiem eē de
numero electorū ad illā gl̄iam ait Ber.
Quis poterit dicere ego de electis ſum
ego de ꝑdeſtinatis ad vitā. ego de nūe-
ro filiorū reclamāte nimirū ſcriptura.
Eccl. ix. Neſcit hō vtrū dign⁹ ſit amore
vl odio. Certitudinē vtiq3 nō hēm⁹: ſed
ſpei fiducia ꝯſolaṫ nos ne dubitationis
hui⁹ anxietate penit⁹ cruciemur. Propt
hoc data ſunt q̄dā ſigna ⁊ indicia manife
ſta ſalutis: vt indubitabile ſit eū eē de nūe
ro electorū in quo ea ſigna ꝑmanſerint.
Nā quos ꝑſciuit ⁊ ꝑdeſtinauit de⁹ ꝯfor-
mes fieri imaginis filij ſui vt q̄b⁹ certi-
tudinē negat cā ſollicitudinis fiduciā
ꝑſtet gr̄a ꝯſolationis: itaq3 q̄ ſtat videat
ne cadat. Et in ea forma q̄ ſalutis indi
cium eſt ⁊ argumētū ꝑdeſtinatiōis ꝑſe
ueret atq3 ꝓficiat. Porro inter ea q̄ fi-
duciam ꝑſtant ⁊ materiā ſpei illud vnū
maximū eſt teſtimoniū Joh. viij. Qui eſt
ex deo verba dei audit. Nōnullos eſt ſic i
terdū inuenies audiētes: ac ſi nihil ꝑti-
neant ad eos q̄ dīr nō intrare cor ſuū
nō diſcutere motus ſuos ſi cogitare: ne
forte qḋ audiūt dictū ſit ꝓpter eos. Si
forte ſermo dei manifeſte aduerſus vi-
cia illa proceſſit q̄b⁹ ſe illi ſentiūt obliga-
tos diſſimulāt ⁊ auertūt oculos cordis.
aut qualibꝫ adinuentiōe palliāt vicia ⁊
ſeducūt miſeri ſemetipſos. Jn his ḡ ſa
lutis ſigna nō video magis aūt vereor:
ne forte ꝓpterea nō audiāt vbū dei: q2
nō ſunt ipſi ex deo. Eſt ⁊ aliud teſtimo
niū qḋ in terra daṫ ad diſcernēdos celi
ciues a ciuib⁹ babylonijs. Nō eñi ſine te
ſtimonio electos ſuos deſerit de⁹ aut cer
te q̄nam eis poterat eſſe ꝯſolatio inter
ſpē timorē ſollicitudine anxia fluctuā-

tibus: ſi nullū electiōis ſue habere teſti-
moniū merent. Proinde fidelis ſermo
⁊ oī acceptōe dign⁹ quo ſalutis teſtimo
nia ꝯmendant. Tres ſunt inq̄t q̄ teſtio
niū dant. Spūs: aqua: ⁊ ſanguis. In
pmo hoīe oīēs peccauim⁹: in ipſo etiaꝫ
cecidim⁹ vniuerſi. Cecidim⁹ ſane ī car-
cerem luto ⁊ lapidib⁹ plenū. exinde iace
bam⁹ captiui īq̄nati cōquaſſati. Quo nec
venit deſiderat⁹ gētib⁹ q̄ nos redimeret
abſtineret adiuuaret. Hic eſt eñ qui ſan
guinē ppriū dedit in redēptionē: aquaꝫ
ſimul pduxit de latere ſuo: in ablutionē
Emiſit deinde de excelſo ſpm̄ ſuū q̄ ad-
iuuaret infirmitatē noſtrā. Quis ē aūt
qui teſtimoniū hꝫ effuſi ſanguis xp̄i niſi
q̄ cōtinet a peccatis. Seru⁹ eñ peccati
eſt qui facit pctm̄ q̄ ſi deīceps cōtineri
poterit ⁊ iugū abijcere miſere ſeruitutis
certiſſimū habet teſtimoniū redēptiōis
quā opatur ſine dubio ſanguis xp̄i. Ue
rum nō ſufficit pctōri ſi nō aſſit etiā pe-
nitentia. Habet ergo ab aqua teſtimo
niūꝫ q̄ laborat in gemitu ſuo lauans p
ſingulas noctes lectū ſuū. Sane nouiꝫ
ſupueniſſe ſpm̄: certiſſime noua ꝯuerſa
tio teſtat. Jam vt breuiter repetā a ſan
guine ⁊ aqua ⁊ ſpū habere teſtimoniuꝫ
eſt ſi cōtines a peccatis: ſi dignos agis
penitentie fruct⁹: ſi facis opa vite. Hec
Ber. Ex his igit̄ ſignis pōt eſſe ſpes et
cōiectura eterne pdeſtinatiōis ad illaꝫ
gl'iam de qua pauca locuti ſumus: in
qua ſunt aliqua multoplura q̄ loqui nō
valemus: q: vt dicit̄. i. Corinth. ij. ocu-
lus nō vidit nec auris audiuit nec ī cor
hoīs aſcēdit q̄ pparauit de⁹ diligentib⁹
ſe: quib⁹ dictum⁹ eſt vt oſtēdat magnitu-
dinēꝫ gl'e ſue. Uenite beñ. ⁊c̄. Et ſic di-
ctū eſt de his q̄ pertinēt ad aiaꝫ ⁊c̄.

C Onſequenter vi
dendūꝫ eſt de btitudine
corpis: vñ nō ſoluꝫ bea-
ta erit aīa: ſꝫ ⁊ ipm̄ cor-
pus ſuo mō beatificabi
tur. Circa qđ tria ſunt
declaranda.

Primū erit de gn̄ali reſurrectione.

Scdm̄ erit de finali diiudicatione.

Tertiū erit de corpoꝝ glorificatōe

¶ Circa pmū ait aplīs. i. Coꝝ. v. Oēs
q̄deꝫ reſurgem⁹. ſ. tam boni q̄ mali: ſꝫ
nō oēs imutabimur ſcꝫ de ſtatu aialita
tis ad ſtatuꝫ ſpūalitatis. Iſte eñ eſt ar-
ticulus fidei q̄ ſcꝫ credim⁹ carnis reſur
rectionē q̄ quis nō poſſit pbari neceſſa
ria rōne. pōt tñ pbari auctoritate ⁊ rhe
thorica pſuaſiōe ſic. Juſtū remunerato
rem decet vt illa ꝯiūgat in ꝯſolatōe pre
mij q̄ ſua virtute ꝯiūxerat in labore me
riti: ſed de⁹ eſt iuſt⁹ remunerator et ſua
potētia ſine virtute aiaꝫ ꝯiunxit corpori
in labore vite pn̄tis: ergo aiam ꝯiunget
in ꝯſolatione pmij vite future. Hoc aūt
fieri nō pōt niſi illi q̄ deceſſerīt reſurgāt
a mortuis. ergo ⁊c̄. Preterea pmiū cō
ſiderē hꝫ merito ⁊ pena demerito. ſed
aīe ſaluandoꝝ merent̄ in ſuis corpib⁹:
g̈ ⁊ aīe ſaluandoꝝ tandeꝫ debēt pmiari
in ſuis corpib⁹: ⁊ ita aīe dānatoꝝ debēt
cruciari in ſuis corpibus. Itē cū aīa na
ta ſit eſſe corpis forma ⁊ forme natura
lē hēat inclinatiōeꝫ ad materiā. aīa hꝫ
naturalē inclinationē ad pficiendū hu-
manū corp⁹ ⁊ regendū: ſꝫ nulla natura
lis inclinatio eſt fruſtra: q: vt dꝫ pmo đ
celo ⁊ mūdo. natura ñ facit aliqđ factū
vanū. ⁊ ſi h̄ eſt verū de natura naturata
multo forti⁹ hoc eſt verū de natura na-
turāte. hoc eſt de inſtitutore create na-
ture: q̄ tñ ipaꝫ nō naturaliter nec de ne
ceſſitate ſed libera voluntate inſtituit.
Fruſtra aūt ⁊ vane eſſet in aīa ſepata p̄
dicta inclinatio ſi nunq̄ eſſet humano
corpori iterū vniēda. Quāuis eñ natu
ralis appetit⁹ btitudinis in dānatis re
manſurus ſit ppetuo incōplet⁹: nō tñ eſt
fruſtra: q: eſt ad maioris iniq̄tatis in q̄
obſtinati ſunt punitionē. ⁊ p h̄ ad diuīe
iuſticie manifeſtatōneꝫ: nō ſic tñ poſſet
dici de inclinatiōe aiarū: ſi nunq̄ eſſent
iterū corporib⁹ vniēde. Nō eñ pōt dici q̄
ppetua puatio ꝯplemēti illi⁹ inclinatio-
nis eēt pp̄ter aiarū obſtinatiōeꝫ in pctō
q: hec cū extēdi nō poſſet ad aias btās.
Has rōnes ponit Richar. Itē aīa rōna
lis naturaliter appetit vniri ſuo corpi.

ergo ſi in pfecta btitudine ipa aīa eſt ſuo
corpori vnita. aliq̄ pꝫ p btm̄ Aug. ſuper
Gen. ad lram vbi ait. q̄ aīa btā retar-
datur ne tota intētiōe ferat̄ in illud ſum
muꝫ celū. ſ. diuinā eſſentiā pp̄ter appe-
titū ſeu deſideriū qđ hꝫ ad viuificanduꝫ
corp⁹ ſuū. minor etiā pꝫ: q: in pfecta bti
tudine oīe deſideriū aīe implet̄. Et ri
chard⁹ inq̄t: hōc redit vniuerſi pfectio
De pfectione eñ ei⁹ eſt triplex ſubſtan
tia. ſ. pure corpalis: ⁊ pure ſpūalis: ⁊ ex
corpali ⁊ ſpūali compoſita. Uñ hac pte
ſue pfectionis careret vniuerſum ppe-
tuo ſi aīe a corpib⁹ ſepate nunq̄ corpo-
rib⁹ vnirent̄. Hec ille. Uñ mgr̄ dī. pliij.
iiij. ca. i. ait: Reſurrecturā carnē oim̄ q̄
unq̄ nati ſunt atq̄ naſcent̄ ⁊ mortui ſt
atq̄ morient̄ nullaten⁹ ambigere debē
mus⁹. Ait eñ Eſa. xxvi. ſm̄ tranſlatio
neꝫ. lxx. interptū. Reſurgēt mortui ⁊ re
ſurgēt q̄ erāt in ſepulcris. Et apoſtol⁹.
ij. Theſſa. iiij. Nolum⁹ vos ignorare de
dormiētib⁹ ⁊c̄. Recta g̈ fides ait Bona
uē. dicit reſurrectionē corpoꝝ nroꝝ eſſe
futurā. ⁊ ad h̄ credendū adiuuat̄ p fidē
reſurrectiōis xp̄i iā facte. Si eñ xp̄s eſt
caput et mēbra dñt conformari capiti.
Cū ġ xp̄s reſurrexit ꝯſtās eſt vt ⁊ nos re
ſurgam⁹. Et richar. Aīe vnient̄ eiſdeꝫ
corporib⁹ numero a q̄b⁹ ſeparate fuerīt.
Aīe eñ ſepāte inclinant̄ naturalr̄ ⁊ de
terinate ad illa corpa q̄ aiauerūt. Quā
uis eñ a pncipio creatiōis aīa q̄ eſt hu
ius corpis forma potuiſſet fuiſſe ꝯuenī
ens alteri⁹ corpis ſicut: tñ ex ſui vnione
ad corp⁹ ad ipm̄ determiate ꝯtrahit na
turalē amiciciā. Exēplū hui⁹ ponit̄ ta-
le. Supponit̄: due puelle in oīb⁹ ſiles h̄
excepto q̄ numero differūt. Quāuis a
pncipio indifferēs eſſet alicui viro duce
re qualibꝫ iſtarū: tñ vna ducta iā nō eſt
indifferēs ad vtrāq̄. ⁊ ſi ābe reſurgerēt
in ſtatu corruptibili iterū nupture ma-
gis inclinaret̄ ad illā: cū q̄ familiarita
tem ꝯtrarit prius. Preterea rectitudo iu
ſticie h̄ exigit vt dictuꝫ eſt: vt q̄ pticipes
ſunt ī merito vel demerito pticipes ſint
in pena vel pmio. Et hoc ē q̄ dīc Job.
xix. In nouiſſimo die de ter. ſur. ſum et

rur. cir. pel. m. ⁊ in c. m. vi. d. ſal. meum
Erit igr̄ idē hōi nūero q̄ prius fuit: qđ de-
terniat Ric. di. Diua puidētia oēs ho-
mies deteriat in ſuū finē electos ordiat
in vltimū finē rōne. ſ. finalis bonitatis
eis debitū. Illā bonitatē ⁊ illuꝫ finē eis
ꝯferēdo. Reprobos ordiat in vltimū fi
neꝫ eis debitū rōe finalis malicie: nō il-
laꝫ maliciā eis ꝯferendo q: malicia nō
eſt a deo: ſꝫ iuſte pmittēdo eos decedere
in malicia ⁊ illū finē eis iuſte infligēdo.
Ille āt finis eſt vltia pena. Hoies vero
nō ꝯſequūtur finē ſuū in hac mortali vi
ta: q: nec aſſequūtur adeptionē ſummi
boni nec pfecte ei⁹ adeptōe pruāt̄. Ergo
ꝯſequūtur ſuū vltimū finē p⁹ mortē: ſꝫ ſi
q̄diu nō ſunt. Hoies aūt q̄ mortui ſunt
nunq̄ erūt hoīes niſi reſurgāt: g̈ de neceſ
ſitate ſeq̄t̄ q̄ illi idē hoīes q̄ mortui ſunt
reſurgēt. alit̄ nunq̄ ꝯſeq̄rēt finē ſuū vlti
mū. Et ita ne aliq̄ opa dei remanerēt ī-
pfecta: ⁊ ne natural' appetit⁹ quē aīab⁹
īdidit ad ſua corpa. ſit fruſtra. aīe tñ re
proboꝝ reuniēt̄ nō pp̄ter eoꝝ ꝯſolatōeꝫ
ſꝫ ad ſue dānatōis cumulū. Predicta tñ
reſurrectio erit imediate p diuinā potē
tiam fiet in ſup in iuſſu xp̄i ſicut dicit̄ ad
Theſ. iiij. Ipe dñs in iuſſu ⁊ in voce ar
chāgeli. ⁊ in tuba dei deſcēdet de celo et
mortui q̄ in xp̄o ſt reſurgēt pmi. deinde
nos q̄ viuim⁹ q̄ relinq̄mur ſīl rapiemur
cū illis in nubib⁹ obuiā xp̄o in aera: ⁊ ſic
ſemp cū dño erim⁹. Text⁹ ſic exponit̄ a
Nico. de lyra. Ipſe dñs in iuſſu dicēdo
ſurgite mortui ad iudicium. ⁊ ī voce ar
chāgeli. ſ. michael' q̄ ē pnceps eccl'ie ſub
quo intelligūtur angeli: alij q̄ miſteriū
adhibebūt in reſurrectiōe colligēdo pul-
ueres q̄ magnū ſonū faciēt q̄ñ iudicij p
cones. Pōt etiā alit̄ exponi: vt illđ dictū
Surgite mortui ad iudiciū ſit archāge
li michael' executiue ⁊ xp̄i impatiue cu⁹
ꝯtute infinita fiet reſurrectio. Et ſic cū
dꝫ in iuſſu refert̄ ad xp̄ꝫ. ⁊ qđ ſubdit̄. Et
ī voce archāgeli ad michaelē archāgl'ꝫ
Et ī tuba dei. Iſta tuba nō ē aliđ q̄ vox
pdicta q̄ dicit̄ tuba pp̄ter ſimilitudinem
tube materialis veteris teſtamēti: q̄ fie-
bat ꝯuocatio ad ꝯſiliuꝫ et pparatio ad

bellum ⁊ inuitatio ad feſtum: quia tūc
oēs ꝯgregabūtur in iudicio ⁊ armabi
tur creatura ad vltionē inimicoꝝ ⁊ inui
tabūtur iuſti ad feſtū angeloꝝ. Deſcen
det ꝗ xp̄s de celo. nā̄ iudicabit in for-
ma humana apparēs. ſ; ꝙ dr̄ Act. i. Hic
Jeſus q̄ aſſumpt⁹ ē a vobis. ſ. in forma
humanitatis ſic veniet ſcʒ ad iudiciuʒ.
Et mortui q̄ in xp̄o ſunt reſurgent pri
mi. Iſta p̄oritas ⁊ poſteritas nō pōt in
telligi ad actū reſurgēdi: q2 omēs reſur
gēt in eodē inſtāti ſm̄ qd̄ dr̄ p̄me Coꝝ.
xv. Oēs quidē reſurgem⁹. Et ſubditur
in momēto in ictu ocl̄i: ꝓpter qd̄ ſalua
meliori iudicio videtur mihi ꝙ iſta p̄o
ritas ⁊ poſteritas ſit referēda ad q̄etē
in xp̄o in ei⁹ fide moriēdo. Deinde nos
ſimul rapiemur cū illis: iā reſuſcitari cū
ipſis obuiā xp̄o venienti ad iudiciū in ae
ra vbi ꝓferet ſententiā iudicij ſup vallē
Joſaphat. vt dictū fuit Johel. iij. Et ſic
ſemꝑ cū dn̄o erim⁹: q2 electi a xp̄o nō ſe
pabūtur ampli⁹. ſ; ſemꝑ erūt ſibi ꝯiūcti
non ſolū in aīa ſed etiā in corpe. Hec
Nico. de lyra. Boñ. vero di. xliij. iiij. ꝙ
in xp̄o eſt aſſignare nr̄e reſurrectōis du
plicem cām ſcʒ cām efficientē ⁊ finalē;
Efficientē autē dupl'r aſſignare aut ſi-
cut p̄mū principiū aut ſicut inſtrumētū
efficiēs. Sicut primū principiū eſt xp̄s
ſm̄ deitatē ⁊ tota trinitas efficiens: ſic
inſtrumentū eſt vox xp̄i ad cui⁹ ꝓlatōeʒ
⁊ vocatōem mortui reſurgēt. Simil'r cau
ſa exēplaris duplex eſt vna. i. qua res co
gnoſcitur ⁊ diſponit̄. ⁊ ſic eſt dei fili⁹ ſ;
naturā diuinā ⁊ totā trinitas. alio mō
in quo incboatur ⁊ exēplificat̄. ⁊ ſic ē re
ſurrectio xp̄i. quia vt dicit Augl. de tri.
Talia erūt corpa qualē xp̄s in ſua re-
ſurrectōne mōſtrauit. Vñ fuit quoddā
exemplū in quo fuit noſtra reſurrectio
incboata tan̄ꝗ̄ mēbrū in capite. ſic dr̄
Ephe. ij. De⁹ ꝯuiuificauit nos xp̄o nos
ſibi ꝑ fidē formatā icorꝑando cui⁹ gra-
tia ſum⁹ ſaluati. ſcʒ in ſpe ⁊ ꝯreſuſcita-
uit ſimil'r in ſpe. Dicit idē doc. ꝙ pri⁹ natu
ra reſurgent ꝗ̄ audiant. Vñ in auditu
ſunt duo ſcʒ receptio ſpeci in organo et
iudiciū de re recepta. Quātum ad rece

ptionē precedet excitatōem: ſed ꝗ̄tum
ad iudiciū ſequetur. ⁊ ita ad vocem xp̄i
fiet reſuſcitatio ad honorē ipſi⁹ huma
nitatis in qua fuit mortu⁹. Vñ vox iſta
erit v̄tuoſa. Et ideo dicitur iuſſus qua
ſi p̄ceptū. Dicet em̄ ⁊ fiet. Erit angeli
ca. ideo dicit̄ vox archāgeli id eſt princi
pis. Erit nihilomin⁹ ſerena. et iō vox
tube dicitur. et idē multiplici vocabulo
exprimitur ad inſinuandū illi⁹ vocis ꝓ
prietatē multiplicē et dignitatē. Joh. v.
Nolite mirari hoc. quia venit hora in
qua oēs qui in monumētis ſunt audiēt
vocem filij dei.

Declarat idem doctor ꝙ in reſurre
ctione tria erunt.

Primū erit corporis ex puluerib⁹ re-
formatio.

Secdō ipi corpi reformato aie vnio.

Tertio vnitoꝝ iſepabilis colligatio

¶ Primū erit ꝯtra naturā. i. ꝯtra ſoli-
tum curſuʒ nature q̄ pōt ꝑfecta deſtrue
re: non tn̄ pōt deſtructa repare. Secdm
erit ſm̄ naturā: quia aīa corpori opti
me organizato cui deſiderabat vniri v-
nietur. Tertiū erit ſupra naturā ſcʒ ex
corruptibili fiat incorruptibile. Q2 er
go p̄mū ⁊ vltimū nō eſt a natura: iō nō ē
dicendū reſurrectōem eſſe naturalē. P̄-
mū. ſ. recollectio pulueꝝ videt̄ debere fi
eri ꝑ angelos. iuxta illud Math. xxiiij.
Mittet āgelos ſuos cū tuba ⁊ voce ma
gna ⁊ ꝯgregabit electos ei⁹ a q̄ttuor vē
tis celi: a ſummis celoꝝ vſqʒ ad terios
eoꝝ. De lyra. Mittet angelos ſuos q2
miſterio angeloꝝ colliget̄ cineres mor
tuoꝝ. Cū tuba: ſicut em̄ in datiōe legis
audit⁹ eſt ſon⁹ terribil'. vt habet̄ Exo.
xx. Ita audiet̄ tūc ſonit⁹ ꝯſimilis v̄tute
angeloꝝ fact⁹. ⁊ voce magna. Iſta vox
erit vox xp̄i vocāſ mortuos ad iudiciū.
Et ꝯgregabūt electos ei⁹. Licʒ enim
oēs adducātur ad iudiciū: tn̄ electi ſpā
liter adducētur miſterio āgeloꝝ: quia
erūt ꝯciues eoꝝ. A q̄ttuor vētis celi. i. a
q̄ttuor ꝑtib⁹ mūdi vnde oriūtur p̄ncipa
les vēti. ⁊ ꝑ hoc itelligūtur alie ꝑtes or-
bis min⁹ p̄ncipales. A ſummis celoruʒ
⁊c. Iſte mod⁹ loquēdi eſt ſm̄ apparētiā:

q2 ſummū celi videt̄ eſſe ſuꝑ cenith capi
tis noſtri. termin⁹ aūt celi videt̄ vbi ter
minatur aſpect⁹: q2 ibi videt̄ celū ꝯiūgi
terre. ſ; ſm̄ veritatē eq̄liter diſtet a ter-
ra vndiqʒ. Eſt ergo ſenſus a ſummis
celoꝝ. i. ab omni loco q̄ ſub celo eſt ad-
ducent̄ electi ad locū iudicij. Hec Nic.
de lyra. Secdm hoc dicit̄ ꝙ corꝑalis re
collectio puluerū nō fit in inſtanti: quia
nulla virt⁹ creata pōt aliqd̄ corp⁹ de lo-
co ad locū transferri in inſtanti: ſ; virt⁹
angeloꝝ quoꝝ miniſterio talis puluis
materialis recolliget̄. de quo formāda
ſunt corpa reſurgentiū eſt finita: erit tn̄
tēpus breue ⁊ impceptibile humano ſen
ſui: q2 ꝗ̄uis hmōi actio angeloꝝ menſu
retur tpe ſiue euo mēſura tamē talis eſt
adeo velox ꝙ excedit oēm tēporalē velo
citatē ab hoīe excogitabilē. Iō apls dic̄
ꝙ fiet in momēto. Formatio tn̄ corpis
⁊ aīatio fiet in inſtanti: q2 ſola virt⁹ di-
uina de p̄dicto puluere poteſt humanū
corp⁹ formare ⁊ formatū aīare: que qui
dem virt⁹ eſt ſimpliciter infinita. Et ſi
v̄ba apl̄i referātur ad hanc corpis for-
mationē: ⁊ aīaruʒ infuſionē tūc pōt ꝯce
di ꝙ ꝑ ictū oculi ⁊ ꝑ momētū intelligit i
ſtantaneā menſurā. nō tn̄ hoc faciet d̄s
in inſtāti ꝓpter neceſſitatē: ſ; magis ꝓ-
pter ꝯgruitatē: vt ex hoc. ſ. magis eluce
ſcat diuine virtutis ꝑfectio oēm virtutē
creatā excedēs: ⁊ hoc dico ꝓbabiliter.
Et hoc ſufficit in iſta materia ſupnatu
rali ad quā intellectus human⁹ nō pōt
ſufficiēter attingere pro ſtatu miſerie.
Circa hanc materiā querit Richard⁹
vtrū ex materia cuiuſlibet mēbri reinte
gretur idē mēbrū in numero. Et ſoluē-
do dicit ꝙ in materia mēbri eſt ꝯſidera
re illud qd̄ de neceſſitate ad debitā mē-
bri ꝯſiſtentiam: ⁊ illud qd̄ ibi eſt de ſuꝑ-
fluitate. nā ꝯtingit qñqʒ membrū aliqd̄
plus hēre de materia ꝗ̄ cōueniēs ſit for
me ei⁹. Primū ergo redibit ad idē; mē
bruʒ in numero: q2 reformatio dʒ reſpō
dere formationi. Si tn̄ aliter fieret ni
hilomin⁹ videret̄ ꝗ̄buſdā ꝙ poſſet idem
corp⁹ in numero reſurgere ex quo redi-
ret totius eadem materia in numero ⁊

eadē in numero forma: q̄ ſunt eſſentia-
les partes cōpoſiti: qd̄ ſentire videt̄ Au
guſti. xij. de ciui. vbi ponit exēpluʒ de va
ſe facto in limo ⁊ poſtea in eundē limū
redacto: ⁊ de eodē limo iterū reparato
Et ibidē dicit ꝙ ad hoc ꝙ redeat idem
numero nō opʒ ꝙ illa ꝑs materie q̄ ꝑus
erat in fundo iterū ponat̄ in fundo: ſed
ſufficit ꝙ totū reparet̄ de toto. Et ſimi
le dicit in libro Enchyri. xci. Si ſtatua
inquit cuiuſlibet metalli ſolubilis aut
igne liqueſceret aut ꝯtereret̄ in pulue-
rem: aut funderet̄ in maſſam ⁊ eā vellet
artifex rurſus ex illi⁹ materie quātita-
te reparare: nihil intereſſet ſi ad ei⁹ in-
tegritatē reparate q̄ ꝑticl'a materie cui
mēbro redderetur dū tn̄ totū ex quo cōſti
tuta fuerat reſtituta reſumeret: ita de⁹
mirabiliter atqʒ ineffabiliter artifex d̄
quo caro noſtra ꝯſtiterat eā mirabili ⁊
ineffabili celeritate reſtituet: nec aliq̄d
attinebit ad ei⁹ reintegritatē vtrū capil
li ad capillos redeant: ⁊ vngues ad vn-
gues: an q̄cquid eoꝝ perierat mutetur
in carnē ⁊ in ꝑtes alias corpis reuocet̄
curante artificis ꝓuidentia ne q̄d inde
ꝯens fiat. Hec Augu. Dicit inſuꝑ idem
doctor ca. p̄cedēti. Nō aūt perit deo ter
rena macerie: de qua mortaliū creat̄
caro: ſed in quelibet puluerē cineres; ve
ſoluatur in quoſlibet halit⁹ auraſqʒ diſ
fugiat in quācūqʒ alioꝝ corporū ſubſtā
tiam vel in ipſa elemēta vertat̄ in quo-
rūcūqʒ aīalium etiā hoīm cibum cedat:
carneſqʒ mutet̄ alimonie humano pun-
cto tp̄is cedit q̄ illā p̄mit⁹: vt hō fieret
creſceret ⁊ viueret aīauit. Hec ille. S;
de etate ⁊ q̄ntitate reſurgentiū iam di-
camus. apl̄us nāqʒ ait Ephe. iiij. ꝙ of-
ficia de q̄bus ibidē loquitur exercebūt̄
in eccleſia militāte donec occurramus
omēs in vnitatē fidei. id eſt ait Nico. de
lyra q̄ ſimus vniti in fide et cognitione
xp̄i in virū ꝑfectū. i. occurram⁹ xp̄o veni
enti ad iudiciū qui eſt vir oino ꝑfectus:
in menſurā plenitudinis xp̄i. oēs em̄ re
ſurgent in etate. xxxiij. annoꝝ q̄ eſt etas
plene ꝑfecta ⁊ in qua xp̄us paſſus fuit.
Hec Nico. de lyra. Quod deducēs Ri

char.diſt.xliiij.quarti ait. Omēs reſur
gent in ſtatu corporis ⁊ naturalis virtu
tis quā habituri erant ſi tantū vixiſſent
vel quā habuerūt q̄ tantum vixerūt qui
eſt in tpe ad quod terminaꝰ motꝰ ꝑfici
endi qui circiter de lege cōmuni eſt illō
tēpus quo xp̄us mortuus eſt. Vn̄ Aug.
xxij.de ciui.ait. Quod cōmemorauit a-
poſtolꝰ de menſura etatis plenitudinis
xp̄i ſic accipiamꝰ dictū vt nec vltra nec
infra iuuenilem formā reſurgāt corpa
mortuoꝝ: ſed in ea etate et robore vſq̄
ad quā hic xp̄m ꝑueniſſe cognouimꝰ. ꝓ-
pter eīn ꝑfectionē nature decet vt reſur
gant in optimo ſtatu corpis quē habue
runt: vel ſi tn̄ vixiſſent erant naturalr̄
habituri. Ille aūt ſtatus eſt in termio
motus ꝑficiendi vt dictū eſt: ⁊ ita non
oēs reſurgēt in equali virtute naturali
vel ſupnaturali: ſed oēs reſurgēt in na-
turali virtute quā quilibꝫ habiturꝰ erat
vel habuit in termio ſui ꝑfectus: ⁊ illud
tēpus fere idē eſt q̄tum ad omēs. ideo
oēs dicūtur reſurrecturi in eadē nocte.
Et dixi fere q̄a tēpus menſurās motū
ꝑfectus in oibus hoibus nō eſt punctu-
aliter equale. Hec Richar. Magiſter
etiā.i.c.di.xliiij.dic̄. Oēs ei in eadē eta
te reſurgent: in qua xp̄us mortuus eſt ⁊
reſurrexit cuiuſcūq̄ etatis mortui fue-
rint: ſed nō oēs eandē ſtaturā corporis
obtinebūt. Unde apl̄us nō ait. In men
ſuraꝫ corporis ⁊ ſtature: ſed etatis. Sꝫ
vt ait Richar. quilibet reſurget in illa
qualitate ⁊ ſtatura q̄ vnicuiq̄ debebaꝰ
in termino motꝰ ꝑficiendi ſm naturalē
virtutē caloris extendentis humidū et
humidi ſuſcipientis extenſionem: natu
ra nō enarrāte: vel ꝑ aliq̄d accidens in
naturale nō impedita: q2 ꝑ reſurrectio
nem nō reducetur tm̄modo idē in ſpe-
cie ſed etiā in numero: ⁊ iō rōnale eſt vt
nō tn̄ reſurgat in ſtatura q̄ debeꝰ ſpēi:
ſed etiā in illa q̄ debetur indiuiduo. Si
aūt ꝑ errorē nature vel nimiā ſupabun
dantiaꝫ materie eſſet indebitꝰ quātita-
tis exceſſus vel diminutio ſeu defectus
diuina potentia ſupplebit vel reſecabit
Hec ille. Itē idē dicit. Uiri reſurgent

in ſexu virili ⁊ femine in femineo: quia
hoc exigit natura indiuidui ⁊ ꝯgruit ꝑ-
fectioni ſpēi ⁊ erit occaſio laudandi ſa
pientiā dei. Unde q̄uis mulier genere
tur p̄ter intentionē ꝑticularis nature: ē
tn̄ de intentione nature vlis q̄ vtrūq̄ ſe
xū reqrit ad ꝑfectionē humane ſpeciei
Nec erit poſt reſurrectionē in iſto ſexu
ꝯfuſio: q2 ſicut dicit Aug. Nō erit ibi li-
bido q̄ eſt ꝯfuſionis cauſa. nam p̄uiſq̄
peccaſſent vir ⁊ femina nudi erāt ⁊ nō
ꝯfundebanꝰ. Vn̄ nec poſt reſurrectiōeꝫ
opꝰ erit veſtibꝰ ꝓ tegumēto: ſꝫ tn̄ amic
ti erūt lumine ſicut veſtimēto. Hec ille.
Reſurgēt inſup corpora electoꝝ ſine de
formitate. vn̄ ſicut accipi pōt ex ſnia au
guſti.xxij.de ciui.ois deformitas redu-
citur vel ad illaꝫ q̄ eſt ex ꝑte coloris; vel
ad illā q̄ eſt ex ꝑte figure: vel ad illā que
eſt ex ꝑte diminutionis partium: vel ad
illā q̄ eſt ex ꝑte ſupabundātie. Dico ait
Richar. ꝙ quocūq̄ p̄dictoꝝ modoꝝ de
formitate accepta corpora electoꝝ ſine
omni deformitate reſurgent: q2 ois de
formitas ad aliq̄d viciū nature ꝑtinet.
Vn̄ Auguſt. in Enchyridion: ⁊ recitat
giſter in littera di.xliiij. circa finē.ca.ij.
Reſurgēt ſanctoꝝ corpa ſine vllo vicio
ſine vlla deformitate: ſicut ſine vlla cor
ruptione onere: difficultate: ſicut plꝰ di
cetur infra. Vn̄ Bonauē. tractās hmōi
reſurrectionē ⁊ ſi humores reſurgent ⁊
ſimiliter rerū inteſtina: capilli vngues:
⁊ talia dicit ꝙ de veritate nature hūa-
ne aliquid di2 tripliciter ſcꝫ aut q̄tū ad
eſſe neceſſariū ſicut ſunt pricipalia mē-
bra: aut q̄tum ad eſſe cōpletum: vt ſunt
illa que faciūt ad corpis ꝑfectionē: aut
q̄tum ad eſſe decoꝝ ꝑma neceſſariū eſt
reſurgere ſm totalitatē: ſed alia ꝯgruū
eſt reſurgere ſm ꝙ faciūt ad ꝯplemen-
tum ⁊ decorē. ⁊ q2 humores faciunt ad
plenitudinē et integritatē reſurgent in
tanta q̄titate quāta competit corpori
Vn̄ nō opꝫ ꝙ totus ſanguis quē q̄s ami
ſit per minutionē reſurgat ſꝫ q̄tum con
gruit. Sil̄r de carne q̄ fluit ⁊ refluit iu-
dicandū eſt. Similiter reſurgent inte
ſtina que erūt plena nobilibus humori

hus que reddent totum corpus agilius
Capilli vero ⁊ vngues ſunt ad ornatū:
ideo reſurgent ad ornatū ⁊ pulcritudi-
nem corpoꝝ electoꝝ. Luce.xxi. Capil
lus de capite veſtro nō peribit. Hoc ait
Nico. de lyra inquid. xp̄us ad declaran
dum veritatē future reſurrectionis per
quā reſurgent in electis nō ſolum illa q̄
ſunt de neceſſitate nature humane: ſed
etiā ea que faciūt ad decorē cuiuſmodi
ſunt capilli. Hec ille ⁊c̄. Queritur hic
quare reſurrectio corpoꝝ differtur vſq̄
ad generalem oim̄ reſurrectionē. Reſ-
pondeo ꝙ corpora hn̄t quandā ꝯtinua
tionē ⁊ cōuenientiā: q2 ſm illa deus ex
vno homie fecit genꝰ humanū ſicut di-
citur Actu.xvij. dicente Paulo. Fecit ds
ex vno humanū genꝰ omē vnde oīa ho
mines ſimul fuerūt in vno hoie materi
aliter ſiue originaliter ſm corpa ⁊ etiā
oia ſimul fuerūt in materia ⁊ in origi-
nali p̄ncipio: ⁊ ſic deꝰ fecit quodāmodo
ſimul oia corpa hoim: ſed nō ſic eſt de a
nimabus: imo fecit eas ſigillatim nec
cōdite ſunt in aliquo vno ſimul ſꝫ quot-
tidie a deo creanꝰ de nihilo. ⁊ ideo cum
ſit ꝯueniētia inter originē ſiue ꝓductio
nem ⁊ ꝯſummationē q̄ eſt per glorifica
tionem ꝯgruit ꝙ corpa glorificenꝰ ſimꝰ
⁊ ſimul intrent celū empyreū ꝓpter cō-
nexionem quā habēt. Anime aūt ⁊ ſigil
latim ⁊ ſucceſſiue. Aliqui tn̄ ex ſingula-
ri p̄mio etiā ſm corpꝰ ſunt in celo empy
reo: ſicut corpus xp̄i ⁊ beate virginis: et
alioꝝ q̄ ſurrexerūt cū xp̄o vt eſſent veri
teſtes reſurrectiōis ſm quorūdam opi-
nionē de qua vide in tertia parte ſancti
Tho.q.liij.arti.iij.ad.ij. Sciendū q̄ꝓ-
pe eſt poſt hec ꝙ hec reſurrectio ſiue re-
ſumptio corporis glorioſi neceſſaria ē
anime iā beate: ad ꝯſummationē ⁊ ſub
ſtantialē ꝑfectionē ſue btitudinis: ita ꝙ
ante nō hꝫ ſuā totalē ſubſtantialē beati
tudinē imo ſꝑ expectat ꝯſummationē
ſuā in illa vſq̄ ad corpis reſumptiōeꝫ: ſꝫ
tūc implebiꝰ ⁊ ꝯſummabiꝰ: ita ꝙ plꝰ nō
expectabit. Aia ḡ poſt corpis reſumpti
oneꝫ erit beatior q̄ ante. Et hꝫ duplicir̄
ſcꝫ extēſiue ⁊ intenſiue. Extenſiue q2 in

pluribus: q2 tūc erit beata in ſe: hoc eſt
in bonis ꝓprijs ⁊ in bonis corpis: tunc
eīn erit p̄miata ſicut meruit. ſ. in corpe.
Et ꝙ aia beatificeꝰ in corpe hoc exigit
natura aie q̄ eſt forma corpis: hoc etiā
exigit rō meriti ꝙ neceſſario eſt anie in
corpore. Scd̄o btitudo aie erit maior
intenſiue: q2 ania ꝑfectior eſt in ſuo eſſe
naturali: ⁊ i ſuo poſſe qn̄ eſt corpori glo
rioſo ꝯiuncta q̄ qn̄ eſt ſepata: ⁊ iō per-
fectius opatur. Quādiu eīn caret cor-
pore glioſo ferꝰ appetitꝰ eius ad aliud
extra ⁊ extra deū. ⁊ iō neceſſario appeti
tus aie ⁊ intentio diſꝑgitur ⁊ diuiditur
⁊ ideo nō ita intenſe ⁊ ꝑfecte ꝑ cogitati
oneꝫ ⁊ amorē fertur in deū. cū aūt ꝯiun
gitur corpori glorioſo intētio aie nō diſ
pergitur ad aliq̄d extra deum ⁊ extra ſe
ad aliquid nō habitū ⁊ ſic tolliꝰ natura
lis imꝑfectio anie q̄ retardabat ⁊ impe
diebat ne poſſet in ꝑfectiorē actū. Tol
litur etiā inquietudo appetitꝰ ⁊ intentio
nis anime: quia totū iam habet quod
appetebat ⁊ deſiderabat: et ſic tollitur
omne quod erat impeditiuū cōſumma
tionis beatitudis ⁊ ſic pꝫ quomō reſum
ptio corpis glorioſi facit ad btitudineꝫ
aie intenſiue ⁊ extenſiue. Et hoc eſt q̄d
ait btūs Anſelmꝰ li. de ſimilitudinibus
Conſtat anias ſanctoꝝ q̄ iam celeſtia
tenent. necdum plena felicitate frui do
nec incorrupte corpoꝝ ſuoꝝ potiantur
Et ſic pꝫ de reſurrectione generali.

S[ecundo] dicendū
de finali diiudicatione de q̄
tractat magiſter diſt.xliiij.
q̄rti vbi dicit ꝙ domino ad
uenīete ad iudiciū p̄cedet eū ignis quo
ꝯburetur facies mūdi huiꝰ: ⁊ peribit ce
lum ⁊ terra dicente beato Petro in ſe-
cunda canonica.c.vlt. Adueniet auteꝫ
dies dn̄i ſicut fur in q̄ celi magno impe-
tu tranſiēt. elemēta ꝟo calore ſoluenꝰ ⁊
terra ⁊ ea q̄ in ipſa ſunt oia opa exuren
tur. Quō expones Nic. de lyra ait. Adue
niet autē dies domini. i. dies iudicij qui
dicitur dies dn̄i: quia tunc in omnibus
fiet voluntas eiꝰ in punitione maloꝝ et

premiatione bonoꝝ. Et subditur mo-
dus veniēdi cū dicitur vt fur .i. repente
⁊ ex improuiso. sicut dꝛ Mt. at. xxiiij. De
die aūt illa ⁊ hora nemo scit. In quo ce-
li .i. superioꝛ pars aeris ⁊ inferioꝛ ma-
gno impetu trāsiēt a statu in quo nunc
sunt ꝑ impetū ignis ꝯflagratōis. Ele-
menta ꝟo caloꝛe soluētur .q.d. Non so-
lū aer sed etiā cetera elemēta igne pur-
gabūtur. Terra ⁊ ea ⁊c. i. non solū ter-
ra: sed oīa que in ip̄a sunt facta ⁊ de ip-
sa ꝓducta exurētur. Hec ille. Ubi notā-
dum est ꝙ duo erunt iudicia. Unū per
aquā ⁊ aliud per ignem. Primū factū
est per aquā. Scd'm fiet per ignē. In p̄-
mo enī statu viguit luxuria in qua sunt
duo .s. ardoꝛ et feditas ꝓpter qd̄ fiebat
purgatio ꝑ aquam que est refrigerās ⁊
mūdificans. In vltio statu vigebit aua-
ritia vnde hoīes infrigidati frigidita-
te auaritie et defectu charitatis. Mat.
xxiiij. Quoniā abūdabit iniq̄tas refri.
charitas multoꝝ ꝓpter qd̄ erit purga-
tio per ignē qui hꝫ contrariā qualita-
tem. De isto igne dicit Richar. ꝙ erit
supnaturalis. Ait enī di. xlvij. Uidetur
mihi dicendū ꝙ illius ignis ꝓductio su-
pnaturalis erit ⁊ cū hoc erit aliqua na-
turalis aptitudo ad illaꝫ operatōeꝫ ad
quā applicabit a diuina ꝟtute p̄ncipa-
liter mouēte: quia ignis ille erit ꝟtute
illiꝰ instrumētuꝫ. erit tn̄ ille ignis eius-
dem sp̄ēi cum igne elemētari. Bon. dic̄
ꝙ est loqui de igniū ꝯflagratōne q̄tum
ad inchoatōem ⁊ ꝓgressum ⁊ ꝯsumma-
tionē. Quantū ad inchoatōeꝫ dicendū
est ꝙ a ꝟtute supra naturā est. Qd̄ enī
ignis sic agat nouo ⁊ insolito mō ꝯsu-
mēdo ⁊ sic multiplicādo hoc nō esset ni-
si aliqua ꝟtus noua assisteret. Que au-
tem sit illa ipse deꝰ nouit. Quantū aūt
ad ꝓgressuꝫ q̄ est purgare: vrere subtili-
are: dicendū est ꝙ hoc est a ꝟtute natu-
rali. Sed q̄tum ad ꝯsummatōeꝫ vt .s.
purgata sint incoꝛruptibilia ⁊ ipoꝝ q̄li-
tates mutate hoc est supra naturā. Ig-
nis igitur iste ascēdet tm̄ quantū durāt
coꝛpa ꝯsumptibilia. ⁊ q̄tum durāt spa-
ciū ꝯtinēs elemēta: ascēdet flāma ⁊ vlte-
rius nō ꝓcedet. Un̄ illius ignis duplex
erit purgatio. Una est a vetustate coꝛ-
ruptōis. ⁊ hec est in oībꝰ elemētis q̄ erūt
incoꝛruptibilia post resurrectōem: ⁊ q̄-
tuꝫ ad hanc ascēdet vsqꝫ ad vltimā spe-
re ignis. alia ē purgatio a feditate pctī
q̄ se extendit ꝑ aerē caliginosuꝫ nō ꝙ in
ip̄o aere sit pctm̄: sed quedā feditas ꝯ-
trahit in loco ex pctō: ⁊ ita ex fumo sa-
crificioꝝ exhibitoꝝ ydolis quodāmō ē
aer infectꝰ: ⁊ q̄tum ad istam purgatio-
nem tn̄ ascēdet q̄tuꝫ aque diluuij ascē-
derūt. hec ille. Et Rich. querēs de hoc
igne an p̄cedat iudiciū dicit ꝙ ignis il-
le q̄tū ad sui iudiciū p̄cedet iudiciū. iux
illō ps. Ignis an̄ ipm̄ p̄cedet q̄tuꝫ ad ꝓ-
gressuꝫ ꝯcomitabit iudiciū. Sequitur ve-
ro q̄tum ad sue opatōis ꝯplementū. vt
enī aliqui dicūt illo igne incipiēte mun-
dū purgare in supioꝛi pte q̄ purgāda ē
xp̄s incipiet venire ad locū iudicij ⁊ sta-
tim ad eiꝰ p̄ceptū motꝰ celi cessabūt et
resurgēt q̄ tūc inuenientur moꝛtui ⁊ illi q̄
tūc inuenientur viuētes valde cito moꝛiē-
tur ꝓpter cessatōem motꝰ celi. ⁊ etiā vt
volūt quidā ꝓpter distēpantiā caloris q̄
ex tūc erit in loco habitatōis hoīꝫ q̄uis
adhuc vsqꝫ illuc substātia ignis p̄dicti
nō ꝑuenerit: ⁊ q̄si statim pꝰ p̄dictꝰ ignis
descēdet ⁊ icinerabit coꝛpa eoꝝ ⁊ pur-
gabit illud qd̄ inueniet purgandū i ele-
ctis. Quo facto statim resurgēt: ⁊ tunc
illi ⁊ alij electi q̄ parū surgēt an̄ eos ra-
pientur simul obuiā xp̄o in aera. Et hec
oīa fiēt anteq̄ xp̄us ꝑueniat ad locū iu-
dicij. Et sic pꝫ ꝙ xp̄us veniet ad locū iu-
dicij successiue sicut successiue in celum
ascēdit. de qͦ dꝛ Actu. i. Sic veniet quē-
admodū vi. e. eū i celū. Huiꝰ purgatio-
nis ꝑ ignē cām ⁊ rōneꝫ idē doc. assignat
di. Phs dicit. ij. phisi. ꝙ nos sumꝰ quo-
dāmodo finis oīm .s. reꝝ coꝛpaliū: et idō
ꝯueniēs est ꝙ cū hō ꝑ resurrectōem glo-
riosam inouabit: mundꝰ etiā inouabit
innouatōe ꝯueniēte ꝓ illo statu. Unde
Apo. xxi. dꝛ. Ecce noua facio oīa. Et
q2 p̄dictaꝫ hoīs innouatōeꝫ p̄cedit pur-
gatio duplex .s. ab ipuritate coꝛruptibi-
litatis ⁊ culpabilitatis sic ꝯueniēs est vt

predictā mūdi inouatōem purgādo ab
impuritate duplici coꝛrūpente duabꝰ
hoīs impuritatibꝰ p̄dictis. Una est im-
puritas elemētoꝝ que ꝑ mutuā actiōeꝫ
⁊ passionē sese alterāt in ꝯfinijs suis sꝫ
ꝓhm in p̄mo methecoꝛoꝝ sic ꝙ nullū ele-
mētoꝝ est in puritate sue nature et hec
impuritas coꝛrespōdet coꝛruptibilita-
ti coꝛpis humani: q2 talis elemētoꝝ cō-
fusio est ꝓ coꝛruptibili vita ꝯueniens.
Est quedā impuritas alia coꝛrn̄dens
culpabilitati hoīs: ⁊ illa est quedā indi-
gnitas ad susceptiōem innouatōis p̄di-
cte ꝓpter pctā in hac pte mūdi ꝯmissa
longo tp̄e taꝫ ab hoībus q̄ ab angelis
quoꝝ modo cōis est habitatio i isto ae-
re caliginoso. Purgatio aūt mūdi a p̄-
ma ipuritate erit per sepatōeꝫ cuiuscū-
qꝫ nature extranee ⁊ dispōnis coꝛrupti-
bilis a quolibꝫ elemēto. Purgatio aūt
a scd'a impuritate erit quedā mūdi re-
cōciliatio ad sctitudinē illiꝰ q̄ recōciliā-
tur eccl'ie ꝓphanate. Et q2 ignis natu-
ra est eiusdem nature ꝯgregare ptes ⁊
dispōnes extraneas segregare vt docet
experiētia in purgatōe auri ⁊ argenti.
Et ideo talis purgatio ꝯueniēter fiet
per ignē. Etiā ad purgandū mūdū ab
alia impuritate magis ꝯgruꝰ est ignis
q̄ aliud elemētū: q2 pctā ꝯmittūtur ex in-
oꝛdinato amoꝛe q̄ est ignis sp̄ualis im-
mūdus. Et idō ad recōciliandū mundū
ꝯtra illā indignitatē ꝯueniēs erit ignis
sicut instrumentū: q2 ignis īter alia ele-
mēta magis rep̄sentat q̄litates coꝛpo-
rum gloriosoꝝ ꝓpter eiꝰ luminositatem
subtilitatē: ⁊ actualitatē ⁊c. Hic ignis
purgare incipiet a pte supioꝛi q̄ purgā-
da est vt dictū est ⁊ veniet descēdēdo suc-
cessiue inferius. Et rō est: q2 in medio
interstitio aeris ē cōis habitatio demo-
nū vsqꝫ ad iudiciū ⁊ prius peccauit ma-
lus angelꝰ q̄ hō. Alia rō ē ad significā-
duꝫ ꝙ ille ignis nō aget tn̄ in ꝟtute na-
turali: sed vt instrumētū diuine ꝟtutis.
Ignis enī ꝑ naturā tendit sursum: non
deoꝛsuꝫ. Ille tn̄ ignis nulliꝰ elemēti de-
struet essentiā sic nullā rarefactiōem fa-
ciet in aere nisi illaꝫ que ꝯpetit nature
ignis in sua puritate: ⁊ ille reducet par-
tes terre ad terram: ⁊ ptes aq̄ ad aquā
⁊ ꝯdēsabitur aqua sm̄ ꝙ ꝯpetit nature
aque in sua puritate. Causa aūt qua-
re post iudiciū elemēta manebūt in es-
sentijs suis ⁊ q̄litatibus actiuis ⁊ passi-
uis in esse ꝯpletissimo: ⁊ tn̄ nō se altera-
būt. est: q2 deus supnaturalr̄ a materia
elemētoꝝ remouebit p̄uatōem q̄ neces-
saria est ad trāsmutatōem materialē
sicut dꝛ p̄mo phisicoꝝ. Preterea influē-
tia gn̄alis p̄me cause sine q̄ nulla crea-
tura pōt in suā actōem nō aderit elemē-
tis ad hoc vt agāt ⁊ patiātur adinuiceꝫ
⁊ hec causa sufficereꝫ si nulla alia pone-
retur. Quō aūt moꝛiētur q̄ paꝝ ante iu-
diciū viuēt declarat Rich. ponēdo opi-
nionem satis ꝓbabilē. Dicit enī q̄ ali-
qui dicūt ꝙ anteq̄ cesset motꝰ celi oēs
hoīes erūt moꝛtui: quia ante cessatōeꝫ
motꝰ eiꝰ erit quedā distēperātia in ae-
re ꝑ caloꝛis excessuꝫ per quē oēs hoīes
qui tunc inuenientur viui moꝛiētur. ⁊ sꝫ
hoc ꝓ tāto dicitur ꝙ aliq̄ inueniētur vi-
ui in aduētu iudicis q2 aliq̄ erūt adhuc
viuētes valde paꝝ an̄ iudicis aduentuꝫ
⁊ etiam ante ignē cōflagratōis. qui tn̄
moꝛiētur parū anteq̄ xp̄s veniat ad iu-
diciū ⁊ an̄q̄ veniat ignis p̄dictus. Coꝛ-
poꝛa tn̄ illoꝝ qui viui inueniētur paruꝫ
ante aduentū iudicis per illū ignē inci-
nerabūtur vt moꝛe alioꝝ a cineribꝰ fit
resurrectio eoꝝ. ⁊ sic erit actio ignis p̄-
dicti an̄ iudiciū. ⁊ opinio videt satis ꝓ-
babilis. Purgato ꝟo mūdo ꝑ igneꝫ ait
magister ⁊ ad iudiciū veniēte dn̄o emit-
tet vox illa magna q̄ resurgēt oēs moꝛ-
tui: ⁊ tūc misterio angeloꝝ vētilabitur
area: q2 boni ꝯgregabūtur ei de q̄ttuoꝛ
ptibꝰ oꝛbis angelico misterio: quo ⁊ ra-
piātur obuiā xp̄o i area: reprobis i ter-
ra quā dilexerūt remanētibꝰ. Hec ma-
gister. Dicit etiā Rich. ꝙ ignis ille de
quo diximꝰ reprobos cruciabit etiā an̄
iudiciū: q2 statiꝫ cruciabit eos cū resur-
rexerint: sedēte et iudice igne illo cruci-
abūtur ⁊ nō igne ifernali vt videt: q2 il-
le ignis nō exibit de iferno. ꝫ tūc ignis
ꝯflagratōis vice eiꝰ supplebit: cruciabit

etiã eos poſt iudiciũ: q: oĩs reprobos
cũ oĩbus mundi ſordibꝰ inuoluet ⁊ p̃ci/
pitabit in infernũ: q: qḋ i illo igne erit
impurũ ꝟtute diuina ſegregabit a pu/
ro ⁊ deſcendet in infernũ ad augenduꝫ
imppetuũ reproboꝝ cruciatũ. Nec ẽ in
cõueniẽs ꝙ duplici igne crucientur: imo
rõnale ẽ vt poſt iudiciũ eoꝝ cruciatꝰ au
geatur. Ille aũt ignis q̇ de pte materie
cuiuſlibꝫ elemẽtoꝝ ſupnaturalr pducet
tur ſm ſuã puritatẽ nõ deſcẽdet in ifer/
nũ ſed pacto ꝯplete purgatõnis officio
in p̃iacentẽ materiã reſoluet ⁊ trãſmu
tabit. pars in terrã purã et ps in aquã
purã ⁊c. ⁊ fiet iſta reſolutio ⁊ trãſmuta
tio ſupnaturali ꝟtute ſic p eã ille ignis
de p̃dicta materia pducet. Hec Rich.
Qḋ aũt dic̃ btũs Pe. ꝙ celi ardẽtes ſol
uentur nõ eſt inq̇t Boñ. itelligendũ de
illis celis q̇ ſunt incorruptibiles: ſed de
celo aereo ⁊ igneo ⁊ hos vocat ſcriptu
ra celos. ſm illud Mat. xiij. Volucres
celi comederũt illud. Si etiã inueniat
ꝙ ſtelle cadẽt de celo intelligit de celo
aereo ⁊ ſtelle vocãt aſſub: q: hñt ſilitu/
dinẽ ſtellaꝝ. Et ſm vulgarẽ opinioneꝫ
dicitur ſtelle cadere qñ aſſub deſcẽdit
⁊ ſcriptura ꝯformat ſe mõ cõi loquẽdi.
Tũc aũt maxie fiet talis impſſio: q: ig
nea q̃titas abũdabit. et hoc faciet dñs
ad terroreꝫ pctõꝝ. hec Boñ. Ideo d: ꝙ
ante ſupnaturalẽ pductõeꝫ ignis ꝯfla/
gratõis. ait Rich. generabit ad actio/
nem corpoꝝ celeſtiũ tã vehemẽs calidi
tas ⁊ ſiccitas q̇ erũt ꝯgrua diſpoſitõ ad
ignis p̃dicti pductõem ꝙ deſinẽt gene
rari arcus nubiũ q̇ generãtur ex nubis
raratõe ⁊ alie impſſiones humide ⁊ ge
neraliter aſſub deſcẽdens in tãta mul/
titudine ꝙ apparebit aſpiciẽtibꝰ ꝙ ſint
ſtelle de celo cadẽtes. hec ille. Tũc eñ
verificabit illḋ Lu. xxi. Erũt ſigna in
ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis ⁊ in terris p̃ſſura gẽ
tium p̃ ꝯfuſione ſonitꝰ maris ⁊ fluctuũ
areſcẽtibꝰ hoĩbꝰ p̃ timore ⁊ expectatiõe
que ſupueniẽt vniuerſo orbi. Nam ꝟtu
tes celoꝝ mouebũtur. ⁊ tũc videbũt fili
um hoĩs ⁊c. Ut eñ ad hũc aduẽtũ iudi
cis nos p̃parem̃ꝰ diuina puidẽtia ea q̇
precedere debẽt iudiciũ nobis denũcia
tur. Johel. ij. Sol ꝯuertet in tenebras
⁊ luna i ſanguinẽ añq̃ veniat dies dñi
magnꝰ ⁊ horribilis. Sed querit quare
deus iſta p̃mittere diſpoſuit. R̃ndet ꝙ
xp̃s hoc diſpoſuit ad p̃nunciãduꝫ futu/
ra mala dicẽte Greg. Ultima tribula
tio mltis tribulatõibꝰ p̃uenit ⁊ ꝑ crebra
tia maloꝝ q̇ p̃ueniẽt iudicãtur mala ꝑ
petua q̇ ſubſequũtur. Scḋo ad punien
dũ premiſſa facta. vñ Gregꝰ. Et q: in
cunctis deliq̇mꝰ in cũctis ferimur. oĩa
eñ q̇ ad vſum vite accepimꝰ ꝯuertimꝰ
ad vſuꝫ culpe. ⁊ ideo ſequit ꝙ q̇ ad vſuꝫ
prauitatis inflexímꝰ ad vſuꝫ nobis cõ/
uertũtur vltõis. Tertio ad ꝯcutienduꝫ
hoĩm corda. Uñ Beda. Appropinquã
te ſuo termio elemẽta q̃ſi pauida nutãt
⁊ tremũt q̃tum ergo erit timendũ hoĩ.
Quarto ad oñdendũ diuinũ zelũ vt oñ
dant ſe creature parate ad vlciſcendũ
creatoreꝫ de hoſtibꝰ ſuis: ſicut fit i p̃lijs
q: amici oñdunt ſe cũ armis patos ad
pugnã ꝯtra iimicos. Sic tũc creatura
deſeruiẽs ſuo factori exardeſcit in tor/
mentis aduerſus iiuſtos. Sap. vi. Et
accipiet armaturã zelꝰ illiꝰ ⁊ armabit
creaturã ad vltionẽ inimicoꝝ. Sap. v.
Hoc ad amouẽdũ noſtrũ affectũ a mũ
do. Greg. Deus ac redẽptor nr̃ patos
nos iuenire deſiderãs q̇ mala ſequunt
ſeneſcentẽ munduꝫ denũciat vt nos ab
eiꝰ amore ꝯpeſcat. Erũt ergo ſigna de
quibꝰ Math. xxiiij. Sol oſcurabit ⁊ lu
na nõ dabit lumẽ ſuũ: ⁊ ſtelle cadent de
celo. Obſcuratio ſolis erit tũc ex ꝓprij
luminis ſubſtractõe: q: ſm glo. ſol ⁊ luna
⁊ ſtelle ad tp̃s ꝓprio lumine p̃uabũtur
non q̇deꝫ naturalr ſicut mõ fit qñ con/
tingit eclipſis: ſed ſicut in morte xp̃i ſol
q̇ factori ſuo ꝯpatiens totꝰ ſupnatura/
liter fuit obſcuratꝰ: ſic in mũdi termio
hoĩ ꝓ quo ſol factus fuit q̇ multiplicibꝰ
malis grauabit obſcurabit gnãlr in vni
uerſo mũdo. Et q: luna et ſtelle a ſole
lumẽ recipiũt ſole obſcurato. ⁊ ipſe ob
ſcurabũtur. Sicut eñ homie hñ inſti/
tuto in ſtatu innocẽtie ſol ei amplꝰ lu/
cebat: ⁊ hoie ſtãte ſol in ſuo pleno lumi

ne ſtetit. ſic poſtea hoie cadẽte a ſue lu/
cis plenitudine cecidit: ſic ⁊ homie tur
batõi maxime appropinquãte luce ſua
ad tp̃s vt malũ ſibi futurũ denũciet p̃ui
uabitur vt vnicũ dñi aduentũ denũciet
ne ex iſperato veniat iudicare. Et ſtel
le cadent de celo ad ſenſuꝫ piꝰ expoſitũ
Erũt ergo ſigna in ſole ⁊ luna nõ ſicut
in tpe ioſue quo fuit ſolis ſtatio: q: tũc
lucebat. nec vt tpe ezechie quo ſol retro
ceſſit. x. lineis: quia etiaꝫ tũc lucebat: ſꝫ
ſicut in morte xp̃i. Poſuit ergo terrorẽ
ſignoꝝ p̃cedentiũ in luminariũ mutati
one. ꝯſr ponit merorẽ hoim hoc viden
tium ex ꝑturbatõe. Erit eñ multiplex
tribulatio in hoĩbus etiã ꝑfectis. Joh.
xvi. In mũdo preſſurã habebitis. Pre
ceſſit eñ triplex tribulatio ⁊ ſequet q̃r/
ta oĩm crudelior. Prima fuit tyrãnoꝝ
cõtra martyres. Scḋa hereticoꝝ ꝯtra
cõfeſſores. Tertia ypocritaꝝ ꝯtra ſim
plices. Quarta erit antixp̃i cõtra fide
les. Hec ſunt quattuor vẽti ⁊ quattuor
beſtie que pugnabant in mari. ⁊ quar/
ta erat ſeuiſſima. Daniel. xij. quia tũc
erit tp̃s quale ante nõ fuit etiã vt ſi fie/
ri põt in errorẽ mittãtur electi. Dic̃ tñ
Nico. de ly. ſup Math. xxiiij. ꝙ poſt tri
bulatõeꝫ antixp̃i anteq̃ appareat ma/
nifeſta ſigna iudicij erit tẽpus breue in
quo poterũt illi q̇ decepti fuerint ꝑ an/
tixp̃m penitere. ⁊ iſtud tempꝰ vt dicit q̇
dam non durabit niſi ꝑ. xl. dies, vel cir/
citer. Ideo dicit Math. xxiiij. Statim
poſt tribulatõem illoꝝ dieꝝ. i. tpe par/
uo elapſo poſt tribulatõem antixp̃i ap
parebũt ſigna manifeſta ꝓpinq̇ iudicij
Et ideo ſubditur. ſol obſcurabitur ⁊c.
ſicut prius dictũ eſt ⁊ ꝟtutes celoꝝ mo/
uebũtur: quia angeli frequẽtius ſolito
mouebũtur ex diuina volũtate ad faci
endũ miraculoſas trãſmutatões in ele
mentis ad incutiendũ hoĩbus timoreꝫ
iudicis veniẽtis. hec Nico. de lyra. Et
q̃uis xp̃s in morte cuiuſlibꝫ ſinglare iu
diciũ ſm merita ⁊ demerita iuſte exer/
ceat tñ q: tale iudiciũ eſt nobꝭ occultũ ⁊
quo ad penã: ⁊ quo ad gl̃iam impfectũ
⁊ etiam ſolũ reſpectu hoim: ⁊ nõ demo
nuꝫ. ideo neceſſe eſt vniuerſale iudiciũ
oĩm ſimul viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ in fine mũ
di eſſe venturꝫ. qḋ erit manifeſtũ: q: oĩ/
bus oĩa erũt nota: erit ꝑfectũ. quia taꝫ
boni q̃ mali in corpe ⁊ aĩa p̃miabũtur
⁊ generale: quia demones ⁊ angeli ſm
merita perfectaꝫ mercedẽ recipiẽt. In
hoc aũt iudicio fient illa q̃ttuor q̇ i mũ/
dano iudicio fieri ꝯſueuerũt. Videmꝰ
eñ in mundano iudicio in quo publicꝰ
latro captꝰ ẽ ꝯdemnãdus ad mortẽ cõ/
currere q̃ttuor. Primuꝫ eſt tube reum
precedẽs oĩs ꝯuocãs ad ſententiã au
diẽdaꝫ. Amos. ij. Morietꝰ moab. i. reꝰ
in clamore tube. Scḋꝫ eſt ſcriptura cõ
feſſionis ꝓprie coram ꝓplo lecta in ꝓ/
prie dãnatõis argumentũ. Heſter. xij.
Duos ſeruos ꝯfeſſos ꝙ vellẽt manum
mittere in regẽ: iuſſit rex duci ad mortẽ
Tertiũ ẽ ſentẽtia ab ore iudicij in reuꝫ
ꝓlata ad mortis ſuppliciũ ſuſtinenduꝫ
Exo. xxij. Non patieris maleficos vi/
uere ſup terrã. Quartũ eſt obedientia
miniſtroꝝ trahentiũ reũ ad puniẽduꝫ.
ij. Macha. vi. His dictis trahebãt eũ
ad iudiciũ. Iſta eñ quattuor erũt in ex
tremo iudicio viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. vñ no
uitates p̃cedentes erũt tãq̃ tube formi
dabiles: quia erunt ſigna in ſole ⁊ luna
⁊c. ſicut dictũ eſt priꝰ. vnde hee nouita/
tes erũt circa corpora celeſtia. Circa
elemẽta. Et circa hominũ vitã. Circa
corpora celeſtia: q: ꝑ aliquot dies ante
iudiciũ lumẽ retrahet a nobis vt mini/
me videãtur. Johel. iij. Stelle retraxe
runt lumen ſuũ. Scḋo circa elementa
nam tunc erunt terremotꝰ magni ꝑ lo
ca: ⁊ ſonitus maris: ⁊ turbatio fluctuũ
qualis nunq̃ fuit. Naꝫ ſm Hiero. ele/
uabitur mare cubitꝭ. xl. ſup oẽs mõtes.
poſtea tã ꝓfunde deſcẽdet ꝙ vix videri
poterit poſtea belue marine dabũt mu
gitus terribiles. poſtea videbit totũ ar
dere ⁊ ex his in gentibꝰ timor et pauor
cũ preſſura in homibꝰ generabit. Ideo
dicitur Math. xxiiij. Erit i terris p̃ſſu
ra gentiuꝫ. Tertio erit nouitas circa
corporalẽ hominũ vitam. naꝫ ex timo/
re belloꝝ ⁊ aduerſoꝝ: ⁊ ex pauore

fluctuū maris ꝛ vndarū: ꝛ ex clamore ꝛ
mugitu piſciū deſiccabūtur hoīes ꝛ ma
cri ꝛ pallidi fient. Vñ dicit Mat. eodē
ca. Areſcentib⁹ hoīb⁹ pre timore ſonitus
maris ꝛ fluctuū: ꝛ expectatiōe maloꝝ q̄
ſuperuenīēt vniuerſo orbi. Nā ſm Hiero.
poſt ꝯfuſionē maris ꝛ fluctuū videbunt
hoīes herbas ꝛ arbores ſanguinē plue-
re. oīa edificia ruere: petras ad inuicē
collidere ꝛ gñalem terre motū ꝛ maxi-
muꝫ fieri: ex quo timore areſcent hoīes
ꝛ de abditis exeūtes ibūt quaſi amētes
ex dictis et ex formidine maloꝝ q̄ de p-
ximo expectabūt. Nam virtutes celorū
mouebūtur. i. angeli in celo habitātes
tremēt a facie iudicis: nō timore amiſ-
ſionis gr̄e: ſed timore reuerētie ꝛ timo
re ꝯpaſſionis dānatoꝝ. Job. xxvi. Co-
lūne celi pauebunt ꝛ ꝯtremiſcēt ad vul-
tum iudicis. Et eſa. xxxiii. Angeli pacꝫ
amare flebūt. Seqtur. Tunc videbūt
filiū hoīs ꝛc. Cōgregata multitudīe gē
tium ꝯprimentiū ſe inuicē ex timore ſen
tentie apparebit xp̄s cū ſignis plagarū
in manib⁹ ꝛ pedib⁹ ꝛ latere ꝛ cū inſtru-
mentis ſue paſſiōis: ſcꝫ lancea: corona:
cruce: clauis: ꝛ malleis deferentib⁹ an-
gelis: ex q̄bus peccātores de ingratitudine
tanti beneficij acriter redarguet dicēs
ſm Aug. Ego in mūduꝫ ꝓpter vos deſ-
cendi de celo: carnē veſtrā aſſumpſi: vo
biſcū annis. xxx. ꝯuerſatus ſui. ꝛ impro
peria toleraui: capt⁹ ꝛ flagellat⁹ fui: et
durā paſſionē ꝛ crudelē mortē ꝓpter vos
ſuſtinui. ꝛ hec oīa cognoſcere noluiſtis
ꝛ ſi cognouiſtis ꝯtempſiſtis: ꝛ toto poſ-
ſe offendiſtis. Et tūc ſm Mat. xxiiij.
Plangent omēs trib⁹ terre. Ubi dicit
Criſo. Uere plangēt oēs peccātores. naꝫ
plangent iudei q̄ xp̄m crucifixerūt. plā-
gent gentiles q̄ ydola adorauerūt. plan
gent greci q̄ in fide errauerūt. plangēt
falſi xp̄iani q̄ carnē ꝛ mūduꝫ pluſq̄ deū
amauerūt. Plangēt oēs trib⁹ terre: q̄a
nulla erit virt⁹ ad reſiſtendum nulla fa
cultas ad fugiendū. null⁹ loc⁹ ad penitē
duꝫ. nullū tēpus ad ſatiſfaciendū. ꝛ nul-
la mīa iudicis ad ſubueniendū. Q̄d igit̄
facient peccatores cū xp̄s apparebit ſi

cut leo. Circa hoc q̄ritur quare magiſ
dicit̄ filius iudicare q̄ alia pſona. Joh.
v. Pater nō iudicat quēq̄ ſed oēm iudi-
cium dedit filio. Rñdeo inqt Richar.
di. xlviij. Chriſtus nō tm̄ iudicabit ī na
tura diuina ſm quā eſt creator: ſed etiā
in humana ſm quaꝫ eſt redēptor: q̄a ad
hoc iudicabit vt electi admittātur ad re
gnuꝫ ad q̄d nō ſufficerēt bona creatio-
nis ſine beneficio redēptionis ſꝫ nō eo-
dēmodo iudicabit ſm vtrāq̄ naturā: q̄
ſm differentiā iudicabit p̄ncipali aucto
ritate ſiue ptāte ordinaria ſm humanā
vero: ideo iudicabit poteſtate delegata
Judicare aūt principali auctoritate eſt
cōmune trib⁹: ꝛ equaliter eis ꝯuenit: q̄
in eis eſt vna ꝛ eadem numero iudican
di poteſtas: nō eſt tñ inconueniens q̄ idē
ſub diuerſa rōne plurib⁹ appropriet̄ p
ſonis. vnde ſapientia ſub rōne qua im-
portat cognitionem appropriat̄ filio ꝛ
ſub rōne qua eſt bonū appropriatur ſpi
ritui ſancto. Dico ergo q̄ rōne ptātis q̄
requiritur ad iudicanduꝫ iudicare pōt
appropriari cui appropriat̄ ſnia. ſꝫ rōe
diſcretiōis q̄ requirit̄ in iudicio pōt ap-
propriari filio cui appropriatur ſapiē-
tia. rōne aūt rectitudinis q̄ reqritur in
volūtate iudicātis pōt appropriari ſpi-
ritui ſancto cui appropriatur bonitas.
Hec ille. Secundo querit idem doctor
vtrū in iudicio xp̄s videbit̄ ab oībus glo
rioſus. Reſpondeo q̄ ſicut dicit Aug.
p̄mo lib. de trini. ca. penult. Boni ꝛ ma
li viſuri ſunt iudiceꝫ in claritate: in qua
iudicabit: nō in humilitate in qua iudi-
catus eſt. Uñ ſicut in p̄mo aduentu qñ
venit vt ꝓ nobis iudicaretur apparuit
in natura humana mortali: ita in ſcd̄o
aduētu quādo veniet vt iuſte iudicet ap
parebit oībus in natura humana glo-
rioſa: nō tñ videbūt mali gl̄iam aīe ei⁹
nec oculo corporali nec intellectuali ni
ſi in q̄buſdaꝫ effectibus ſuis de q̄bus do
lebūt: ſed boni gl̄iam ei⁹ videbunt ꝛ quā
tum ad gloriam corporis oculo corpo-
rali. ꝛ videbūt gloriam aīe ei⁹ oculo mē
tali. vnde virtute diuina fiet ſupnatura
liter vt mali videāt gl̄iam corpis ad eo-

rum ꝯfuſionē q̄ q̄libet hō mal⁹ triſtat̄
ꝛ ꝯfundit̄ i vidēdo gl̄iaꝫ illi⁹ quē vehemē
ter odit. dānati vo odiūt deū vehemen
ter nō ſub rōne q̄ ſumme bon⁹ eſt: q̄ ſic
odiri nō pōt. ſed ſub rōe qua punit eos
vñ q̄uis videre corp⁹ glorioſuꝫ xp̄i ſit p
ſe delectabile: tñ p accñs erit reprobis
triſtabile: q̄ erūt ei⁹ inimici ꝛ inuidebūt
ei. vñ ad hoc dr̄ Lu. xxi. Uidebūt filiuꝫ
hoīs in nube venientē cū ptāte magna
et maieſtate. Querit̄ tertio vtrū xp̄s iu
dicabit in valle ioſaphat. rñdet Rich.
di. Q̄d xp̄s nō deſcēdet i vallē ioſaphat
ſed reſidebit in aere in alto loco vt oībꝫ
poſſit videri ſup mōtē oliueti de quo in
celū aſcēdit: ſicut dicit mgr̄ penult. c. di.
xlviij. iiij. ꝛ forte pa ꝑ citra illuꝫ locū in
quo apl̄i deſerūt eū corpalr̄ viderūq̄ſ
aſcēdit in celū. Hoīes aūt ꝯgregabun-
tur in valle ioſaphat cui p̄minet mons
oliueti. et quot in illo valle poterūt capi
tot erūt ibi. alij circa vallē quidā ꝓpin-
qui: quidā remoti⁹: electis tñ exiſtē-
tib⁹ ad dexterā iudicis nō in terra ſꝫ in
aere ſicut dictuꝫ eſt. Et hoc dīc apl̄s. i.
Theſſa. iiij. Rapiemur cū illis i nubi
bus obuiā xp̄o i aera. de hoc loco iudi-
cij dicit̄ Johe. iij. Cōgregabunt̄ oēs gē
tes: ꝛ deducā eas in vallē ioſaphat ꝛ di
ſceptabo cū eis ibi. Et h⁹ loci aſſignat̄
triplex rō. Prima: q̄ loc⁹ iudicij hꝫ eſſe
cōis cuiuſmōi eſt vallis ioſaphat cuꝫ ſit
loc⁹ medi⁹ terre habitabil̄. Scd̄a q̄ hꝫ
eſſe public⁹ ſed loc⁹ ſ̄dict⁹ eſt famoſiſſi
mus ꝓpter opa noſtre redēptiōnis q̄ ibi
ꝛ circa geſta ſunt. Tertia: q̄ ꝯpetit il-
le loc⁹ rōne negocij: q̄ tractandū eſt ibi
opus mīe ꝛ iuſticie. Mons aūt oliueti
qui eſt apud vallē iſtā deſignat miam.
ioſaphat aūt q̄d iterptatur iudiciū: de
ſignat iuſticiā. Querit idē doc. vtruꝫ in
iudicio erit vocalis diſceptatio. Et di
cit q̄ magis videt̄ ꝯcordare cū textu ſa-
cre ſcripture ſꝫ aliquos q̄ ibi erit diſce
ptatio ꝛ mētalis ꝛ vocalis: q̄ xp̄s q̄ iu-
dicabit de⁹ ē ꝛ hō. ꝛ ideo iudicabit mo
do diuino ꝛ hūano. naꝫ ex hoc erit ma-
ius gaudiū ſenſibile bonoꝝ ꝛ maior do
lor ſenſibilis reproboꝝ. Sicut tñ erit

mentalis ꝛ vocalis citatio quia mētal
liter ad iudiciū vocabūtur ꝛ per miniſte-
rium angeloꝝ vocaliter ſicut dictū eſt:
ita erit reproboꝝ mentalis et vocal̄ ac
cuſatio. Accuſabūt eñ eos ꝯſciētie eo-
rum ſm apl̄m. Ro. ij. ꝛ eoꝝ iniq̄tas oī-
bus manifeſta. ita xp̄s vocaliter accu-
ſabit eos. Mat. xxv. Eſuriui ꝛ nō dedi
ſtis mihi mādūcare. Accuſabūt eos eti
am angeli q̄ fuerūt cuſtodes eoꝝ. Ho-
mines etiā electi vocaliter ꝯtra eos te-
ſtificabūtur. Sñia etiaꝫ diffinitiua nō
tm̄ mētaliter: ſed etiā vocaliter pferet̄
vt videt̄ ſonare ſacra ſcriptura. Mat.
xxv. Hec ille. Per quot aūt dies dura-
bit iudiciū incertū eſt vt ait Aug. xx. de
ci. ꝓbabile tñ eſt q̄d nō tendet̄ p horam
multū plixaꝫ: q̄d videt̄ ſentire Aug. xx.
de ciui. dei. q̄ iudex ꝯuincet ꝯſcientias re-
proboꝝ ſine vlla ſmonis pluritate. vñ il
la vocalis diſceptatio nō erit eū quoli-
bet in ſingulari nominatiꝫ: nec de quoli
bet loꝝ ſingulari: ſed ſicut ſaluator nar
rat i euāgelio fore ſic credendū eſt. Hec
Richar. Querit idē doctor vtꝝ oēs iu
dicabimur. Et dicit rñdendo q̄ in illo
iudicio erit de meritis ꝛ de demeritis di
ſceptatio erit etiā p meritis: ꝛ etiā de me
ritis retributio. Quātū ad retributio-
neꝫ oēs iudicabūtur: q̄ augebit̄ ſuppli
ciū maloꝝ tā hoīꝫ q̄ angeloꝝ. Augebit̄
etiam gaudiū bonoꝝ tam hoīm q̄ an-
geloꝝ. Boni eñ angeli q̄uis iā habeāt
ſuā retributōeꝫ eſſentialē: tñ p miniſterio
q̄d nobis exhibēt recipiēt aliq̄d accidē
tale gaudiū. Et mali angeli p malis q̄
nobis pcurāt graue recipiēt ſuppliciū
poſt reſumptōem etiā corpoꝝ reprobo
rum hoīꝫ etiā augebit̄ ſuppliciū: et ele-
ctoꝝ augebit̄ p̄miū vt dictū eſt. Quan-
tum aūt ad diſtributōeꝫ nō oēs iudica-
būtur: quia ſm Greg. xxvi. mora. Alij
iudicātur ꝛ pereūt. Alij nō iudicant̄ ꝛ p
eunt. Alij iudicātur ꝛ regnāt. Alij non
iudicātur ꝛ regnāt. Judicātur ꝛ pereūt
quib⁹ dñica inclamatōe dicitur. Eſu-
riui ꝛ non dediſtis mihi mādūcare. ſiti
ui ꝛc. Alij in extremo iudicio non iudi-
cantur ꝛ pereūt. de quibus ꝓpheta ait.

Non reſurgūt impij i iudicio. Et de q̄-
bus dn̄s dicit Joh. iij. Qui aūt non cre
dit iā iudicat⁹ eſt. Et de q̄b⁹ Paul⁹ ait
Ro. ij. Qui ſine lege peccauerūt ſine le
ge pibūt. Profeſſionē vō fidei retinētes
ſed pfeſſionis opa nō hn̄tes redargui
tur vt peant. q̄ vero nec ſacramenta fi
dei tenuerūt increpatōez iudicis in ex-
trema examinatōe nō audiūt: q̄ p̄iudi
cati in fidelitatis ſue tenebris: ei⁹ quez
deſpexerāt inuectiōe redargui nō merē
tur. Ex electoꝝ vō parte alij iudicant
⁊ regnāt q̄ vite lachrymis maculas ter
gūt: qui mala p̄cedētia factis ſequētib⁹
redimētis q̄cq̄d illicitū aliq̄n fecerunt:
ab oculis iudicis elemoſynarū ſupdu-
ctione cooperiūt: quib⁹ iudex veniens
in dextera ꝯſiſtentib⁹ dicit. Eſuriui eñi
⁊ dediſtꝪ mihi mādicare. ſitiui ⁊c. Alij
aūt nō iudicātur ⁊ regnāt q̄ etiā prece-
pta legis pfectiōe v̄tutū tranſcēdunt: q̄
nequaq̄ hoc ſolū qd̄ cūctꝪ diuina lex p̄-
cipit implere ꝯtēti ſunt: ſed p̄ſtātiori de
ſiderio plus exhibere appetūt q̄ p̄ceptꝪ
generalib⁹ audire potuerūt: quib⁹ dn̄i
ca voce dicit̄ Math. xix. Vos q̄ reliqui
ſtis oia ⁊ ſecuti eſtis me cū ſederit fili⁹
hois i ſede maieſtatꝪ ſue: ſedebitꝪ ⁊ vos
iudicātes ſup duodecim trib⁹ ⁊c. Hec
oia Grego. Hoꝝ quattuor ōrdinū po-
nit etiaz Iſidor⁹ lib. p̄mo de ſummo bo
no. c. xxvij. Querit idem doctor vtrū di
ſceptatio erit de ſolis opibus mie. Rn̄
det di. q̄ vt preuis dictuz eſt. In iudicio
erit diſceptatio mētalis ⁊ vocalis. pri-
ma erit de oibus operib⁹ nō tm̄ in gn̄a
li: ſed etiā in ſingulari. q̄ ſicut dicit Au
guſt. xx. de ci. v̄tute diuina fiet vt que-
cūq̄ opa bona vel mala cūcta i memo
ria reuocētur ⁊ mētis ituitu mira cele-
ritate cernātur vt accuſet vl̄ excuſet ſu
am ꝯſcientiā: atq̄ ita ſimul oēs ⁊ ſingu
li iudicētur. Utruz aūt de aliis opib⁹ q̄
de operib⁹ mie vocalis aliq̄ diſceptatō
ſit futura certū non eſt nobis: ſed tamē
certū ſatis eſt q̄ aut fiet de ſolis operi-
bus mie aut p̄cipue de illis q̄ vt appare
at oibus manifeſte q̄ qui pcā per mi-
ſericordie opera nō redemerūt idigni
ſunt miſericordia iuxta illō pſ. Diſpe
reat de terra memoria eoꝝ p eo q̄ non
eſt recordat⁹ facere miam. Et Jac. ij.
Judiciūz ſine mia: ſcz ſaluāte: fiet illi q̄
nō fecerit miam. Hec Richar. Et q̄a
dicit̄ Mat. xxv. Media nocte clamor
fact⁹ eſt ec. ſpo. ve. exi. ob. ei. Querit idē
doc. vtrū reſurrectio erit de nocte. Ad
quod ait. Rn̄deo q̄ mot⁹ celi ceſſabūt
circa ſolis ortū luna exiſtēte in occidē-
te: quia in tali diſpōne ſol ⁊ luna credū
tur creati fuiſſe. Et quia in illo inſtan
ti in quo ceſſabūt mot⁹ celi: erit cōis re
ſurrectio mortuoꝝ exceptꝪ paucis q̄ in
aduentu iudicis inuenientur viui. iō ꝯce
dendū eſt q̄ cōis reſurrectio mortuorū
non erit de nocte: quia exiſtētib⁹ in ori
ente citi⁹ eſt dies q̄ exiſtentib⁹ in occi-
dente. quidaz tamē reſurgēt de nocte p̄
comparatōez ad locū in quo reſurgēt.
per comparatōem tm̄ ad locū vbi tene-
bitur iudiciū erit ſol in ortu an̄q̄ aliq̄s
reſurgat. Et hoc pz: q̄ xp̄i reſurrectio
fuit exēplar noſtre reſurrectōis. ſ; xp̄s
reſurrexit nō de nocte: ſed in principio
diei: ergo reſurrectio mortuoꝝ non erit
de nocte. ⁊ ita reſurrectio erit i vltimo
inſtanti tpis ꝓprij dicti vt ſtatus corru
ptibilitatis vel mot⁹ celi ſit eſſe deſināt
⁊ ſtat⁹ icorruptibilitatꝪ ⁊ q̄es celi ſit in
cipiāt. Et ſi dicatur q̄ iudex adueniet
media nocte ⁊ q̄ſi fur. Hoc dr̄ ſ; glo. q̄
nullo ſciente vel ſperāte veniet. hec ille
Hui⁹ manifeſti ⁊ terribilis iudicij figu
ram expſſaz habem⁹. Dan. vij. Aſpicie
bam inquit daniel donec throni poſiti
ſunt ⁊ antiqu⁹ dierꝝ ſedit veſtimentum
eius quaſi nix candidū et capilli capitꝪ
eius quaſi lana mūda thron⁹ ei⁹ flāme
ignis ecce rote ei⁹ ignis accēſus. fluui⁹
igne⁹ rapiduſq̄ egrediebat̄ a facie ei⁹
milia milliū miſtrabāt ei ⁊ decies mil-
lies centena milia aſſiſtebāt ei. iudiciū
ſedit ⁊ libri aperti ſunt Uñ ſciendū ait
frater Frā. de abbate q̄ h̄ deſcribit̄ ex-
tremū iudiciū q̄ntum ad tria: ſcz q̄ntum
ad iudicis conditōem. ad ꝯuitū aſſo-
ciatōem: ⁊ ſententie ꝓlatōez. Conditio
iudicis talis eſt q̄ ipſe xp̄us ieſus ē ſōn

Totius humani generis cum ipm crea
uerit ⁊ ſuo p̄cioſo ſanguine emerit Et
q̄uis i natura hūana ſit iuuenis: q̄ an
noꝝ. xxx. tn̄ antiqu⁹ dierꝝ appellat̄ quo
ad naturā diuinā. in qua an̄ mūdi cre-
ationem genit⁹ eſt a patre. Sed xp̄s ve
niens vt iudex erit indut⁹ quo ad natu
ram humanā veſte alba vt nix. Hec ve
ſtis ſignificat gl̄iam corpis: quia i for-
ma corpis glorioſa oib⁹ appebit vt di-
ctum eſt pri⁹. Et capilli ei⁹ ad litteraz
erūt quaſi lana mūda: vel per capillos
pn̄t intelligi plage paſſionis que erunt
in corpe eius lucentes vt ſtelle munde.
Thron⁹ aūt ſiue cathedra erit magna
ei⁹ dignitas ⁊ ptās ꝯtra ſuos inimicos
accēſa furore ira ⁊ indignatōe. Uel po
teſt intelligi ille ignis qui tūc ꝯburet et
cruciabit pctōres in ꝑpetuū. ideo dr̄ ro
ta que apta eſt ad reuolutōes ꝑpetuaz.
Secūdo deſcribitur q̄ntum ad aſſocia-
tionē: q̄ ſicut tota hoim̄ generatio ibi
ꝯgregabit̄: ita tota āgeloꝝ natura ibi
aſſiſtet ad iudicē reuerendū ⁊ ad toti hu-
mano generi miſtrandū: q̄ iſti electos
ad gloriā aſſociabūt ⁊ reprobos hn̄tes
corpa pōderoſa ad iudiciū tranſporta-
bunt. Et tūc libri erūt apti. Per libros
intelligit̄ ꝯſcientia ſingloꝝ. In iudicio
eñ ait Richar. Quilibꝫ per diuinā v̄-
tutem poterit legere in cuiuſlibꝫ ꝯſciē-
tia oia bona ⁊ mala que vnq̄ fecerit vt
oēs videāt q̄ in cuiuſlibꝫ dānatōe ⁊ ſal
uatōe deus iuſte ponderabit bona eoꝝ
⁊ mala que vnq̄ fecerūt. O q̄ta ꝯfuſio
erit dānatis ⁊ maxime xp̄ianis q̄ ſi vo-
luiſſent potuiſſent ſaluari. Ibi aperiū-
tur duo libri. ſcz mortis ⁊ vite. In libro
mortis erūt ſcripta mala oiū reprobo-
rū. ⁊ a parte ſiniſtra exiſtentiū q̄ publi
ce coraz oibus legētur. De quo Eze. ij.
dicitur. Uidi angelū habentē libru ſcri
ptum intus ⁊ foris: ⁊ expandit illum in
quo erant ſcripte lamētatōes carmē ⁊
ve. dicitur ſcriptus intus et foris ꝓpter
peccata priuata ⁊ publica: que tūc ma-
nifeſtabūtur corā toto mūdo. ⁊ ad ma
gnaz confuſionē ⁊ detrimentū dāmato
rum: quia ibi erūt lamentatōes plo-
ratus ⁊ timoris carmen doloris ⁊ affli
ctionis et ve infernalis ſupplicij ⁊ eter
ne dānationis. Secūdus liber appel-
latur liber vite: quia in eo ſcripta erūt
merita eterne vite ⁊ opera viua ab his
qui in dextera erunt facta que ad lau-
dem electorum legentur: et ad conſola
tionem eorum publicabūtur. ⁊ ideo ap
pellatur liber vite. de quo dicit̄ Dan.
xij. Saluabitur populus tu⁹ omnis q̄
inuentus fuerit ſcriptus in libro. Cō-
ſequēter his peractis iudex in oēs diffi
nitiuam proferet ſententiā. De q̄ ſentē
tia dicit̄. Fluui⁹ igneus rapiduſq̄ egre
diebatur de ore iudicis in throno ſedē-
tis. Fluuius iſte eſt magna ſententia ⁊
inueſtigabilis intelligentia que ex ore
iudicis procedet: per q̄uam feret ſentē-
tiam iuſtiſſimam ⁊ irreuocabilē in bo-
nos ⁊ malos: que ſententia erit ignea
⁊ rapida: ſed ignea. i. amore ⁊ charita
te plena quo ad bonos. ⁊ rapida. i. hor
rēda ⁊ furore plena quo ad malos. cuꝫ
dicitur eis illud Math. xxv. Ite maledi
cti in ignem eternuꝫ qui paratus ē dya
bolo ⁊ angelis eius. Hic oſtēdit̄ ſentē-
tia iuſta: quia ſunt maledicti ꝓpter cul
pe feditatē. ⁊ acerba ꝓpter ignis acer-
bitatem: cum dicit. Ite in ignem eter-
num ꝓpter pene ꝑpetuitatem. quia di-
citur. Ite maledicti in ignem eternuꝫ.
Erit horrenda propter demonum ſo-
cietatem: quia cōcluditur qui paratus
eſt ſupple vobis cuꝫ diabolo et angelis
eius. Ecce dies ergo illa que dicit̄ dies
ire cala. ⁊ mi. di. ma. ⁊ ama. valde. Sꝫ
quo ad illos qui erunt in dextera par-
te ſentētia erit ignea id eſt amore ⁊ cha
ritate plena. Ideo dicit eis thema i p̄n
cipio aſſumptuꝫ. Uenite benedicti pa-
tris mei. po. pa. vo. re. a conſti. mundi
Euangelium autē preponit diſceptā-
tionem id eſt ſententiā diffinitiuā pro
electis ſententie diffinitiue pro repro-
bis. Sed hic attēdamus fratres de nu
mero electorum ⁊ reproboꝝ quid poſ-
ſum⁹ cōiecturare cū xp̄s dicat. Math.
xxij. Multi ſunt vocati pauci vero ele-
cti. et Origenes ſuper hoc dicat ...

terribile verbum. Timendum eſt inductne
ſpiani in illo nūero introeāt in regnuʒ
celoꝝ: quo nūero introierūt filij iſrael
in terrā pmiſſiōis. Unde. Quid eni ter-
ribiliꝰ nobis pōt dici ꝗ ꝙ multi ſunt vo
cati pauci vo electi. Fratres cū dñs di-
xiſſet diſcipulis ſuis vnꝰ vr̄m me tradet
oēs diſperūt. Nūqd ego ſum dñe. Ita er
go ſi vnꝰ ex toto humano genere periturus
crederet. ⁊ tñ vnꝰ: quis nō vehemēter
expaueſceret. Multo magis cū is q̄
oīa nouit dixerit. multi ſunt vocati pau-
ci vo electi tremere debēt ⁊ timere vni
uerſi. Unde Criſo. Qui de glīa cogitat ⁊
nō magis timet de caſu: ille nec infirmi-
tatē ſue carnis cognoſcit nec verſutiaſ
ꝯſiderat diaboli: nec intelligit qd̄ ait a-
poſtolꝰ Ephe. vi. Nō eſt nobis colluctatio
cū carne ⁊ ſanguine: ſupple tm̄. ſed
aduerſus principatus ⁊ poteſtates aduerſus
rectores tenebrarū harꝝ. In h̄ ergo cer
tamine ſpūali vincētes nō debemꝰ cogi-
tare quātā glīam ꝯſequemur. ſ. pmo. ſʒ
quō ruinā pcti euadamꝰ. Hec ille. Si
eni indiſtincte doctor certamē bñ peregerit
poſtea pōt iudex ſm meritū certaminis
pmiuʒ menſurare ⁊ eſtimare. Hec ille.
Hec dixi vt pmo cogitemꝰ hic bñ viue-
re: ſi poſt mortē velimꝰ glīoſe viuere. his
ergo q̄ bene vixerit ⁊ in grā mortui fue
rint dicet iudex. Uenite bñdicti ⁊c. O
quis poterit cogitare q̄le ⁊ q̄tum gau
diū erit electoꝝ tali ſnīa audita. Uere
erit ſnīa oī gaudio plena ppter ope-
rū ſanctitatē: q: bñdicti ppter eternoꝝ
felicitatē: q: poſſidete regnū. ⁊ ppt an-
geloꝝ ſocietatē: q: cū beatis ab origine
mūdi. Terminata igit̄ ſnīa iudicis nil a
liud reſtat niſi executio ſnie vt recipiat
vnuſqſqʒ penā vel pmiū p ſuoꝝ qualita
te factoꝝ. Immediate ḡ abſqʒ quacum
qʒ dilatiōe iudex bonos cū iubilo ducet
ad celū empyreū: ⁊ reprobos cū demo-
nibus oibꝰ pcipitabit in gehennā. Unde
ꝯcludit Math. xxv. Et ibunt hi ſcʒ dāna
ti in ſupplicium eternū. Iuſti aūt in vitaʒ
eternā. his terminatis erit inouatio mū
di. Sicut eni ille marinꝰ ignis elemen
ta purgabit cū habeat vim expulſiuam

forme extrinſece: ſic renouabit innouabit
diſpoſitiue ſubtiliando ipa elemēta. Unde
Richar. ait ꝙ p purgationē mundi re-
mouebit̄ ab elemētis aliqua res poſiti-
ua derogās ſue puritati: ſic ꝙ p purga-
tionē ſepabūtur a quolibʒ elemēto par
tes alioꝝ ⁊ diſpoſitiones ad alia elemē
ta q̄ cauſant̄ p mutuā actionē ⁊ paſſio-
neʒ in cōfinijs ſuis. Habebūt etiā lucis
quā mō nō hñt. Primo eni lux in corpo
ribus celeſtibꝰ augebit̄. Eſa. xxx. Erit
lux lune ſicut lux ſolis: ⁊ lux ſolis erit ſe-
ptempliciter ſicut lux ſepē dierū. ⁊ ꝯ ꝯ-
ſequēti elementa abundantiꝰ illumina
buntur ꝗ mō: q: recipiēt a corporibꝰ ce-
leſtibus ampliorē luminis influentiaꝫ.
Utrū aūt poſt illā claritatē quā a cor-
poribꝰ celeſtibꝰ recipiēt lux eis imprima
tur alia incertū eſt: tñ nullū eſt inconue-
niens ſi dicat̄ ꝙ ſic. ⁊ tūc ſicut aie ele-
ctoꝝ p lumē glorie aliquo mō cōformā
tur manēte differētia ⁊ ꝓprietatibꝰ na-
turalibꝰ: ſic corpora inferioꝝ p ſuā illu
ſtrationē aliqualiter corpibꝰ celeſtibus
cōformabūtur ſalua dīa in eſſentia ⁊ ꝓ
prietatibꝰ naturalibus. terra tñ nō illu-
minabit̄ niſi in ſui ſupficie. Si eni in ꝓ
fundo illuminaret̄ impij lumē illud vi-
derent qua viſiōe ſunt indigni. Hec ille
Bonauē. vero ſic dicit Erit hoc ad glo
riam electoꝝ. Sicut eni glīa eſt regi ha
bere plures cameras in palacio ⁊ pul-
cram coquinā q̄uis nō ingrediat̄ ſic et
electis erit glīa ⁊ honor ꝙ nō ſolū aula
paradiſi ⁊ celū empyreū ſit ſepulcrū: ſʒ
etiā ꝙ celū ſyderū ⁊ antiquū habitacu-
lum. Hec ille. Animalia vero bruta et
etiā plante nō manebūt. Unde Bonauē.
dicit ꝙ aīalia ⁊ plante nō ſunt ad orna
tum terre: nec ad hoīs obſequiū nec ad
dei laudē: nec ad vniuerſi pfectionē: ni-
ſi ſm eū ſtatū q̄ eſt corruptibilis ⁊ varia
bilis: ⁊ ideo illa nō opʒ innouari. Unde
terra habebit aliū ornatū. Et Richar.
ait. Quāuis bruta aīalia ⁊ plante ſerui
ant homi ſicut elemēta ipa tamen tan-
tum habent opinionem ad ſtatum in-
corruptibilitatis ſicut elementa: quia
ſunt incorruptibilia ſm ſe tota.

Ertio ⁊ vltimo vi-
dendū eſt de glīa corporis.
Ubi ſciendū ſm Rich. di.
xlix. ꝙ i btis eſt pmiū eſſen-
tiale: qd̄ eſt aie beatitudo ꝯſiſtens in cla
ra dei viſiōe ⁊ pfecta fruitiōe: ac pfecta
ſecuritate de pdicte viſionis ⁊ fruitiōis
ꝑpetuatiōe ⁊ gaudio. pmiū vo acciden-
tale dicit̄ qd̄ habet bonū creatū p obie-
cto. qd̄ accidētale dicit̄ nō q: ſit accidēs
q: tūc btitudo aie etiā diceret̄ premium
accidētale: ſed q: tale pmiū nō eſt de rō
ne beatitudinis ipſius anie: eo ꝙ ipſa ſi
ne illo vere eſſet beata dicēte Aug. li. v.
ꝯfeſ. ⁊ loquente ad deū de bonis creatis.
Beatꝰ eſt q̄ te ſcit etiā ſi illa neſciat. q̄
vero te ⁊ illa nouit: nō ppter illa beatior
ſed ppter te ſolū btūs eſt. Duplex vero ē
beatitudo: ſcʒ aie ⁊ corpis. Dicit̄ autē
de eſſentia beatitudīs aīme oē id ſine
quo nō eſſet vere beata. Et q: ſine cor-
pore vere beata eſt: btitudo corporis ꝑ-
tinet ad pmiū aie accidentale. Sed id
ſine quo corpus nō poſſet eſſe beatū: vi
detur eſſentialis eius beatitudo vel ad
ipaʒ ptinere: ⁊ ita pōt dici ꝙ beatitudo
corpis aliquo mō eſt eſſentialis: q: ē eſ-
ſentialis corpori inq̄tum ſine illa cor-
pus nō poſſet eſſe beatū: tñ nō eſt eſſen-
tialis pncipaliter ⁊ ſimpliciter eo ꝙ ſi-
ne illa ps hominis pncipalior eſt beata p
pfectam ſui cū deo ꝯiunctionē. Iteʒ eſt
ſciendum ꝙ eſt quoddā pmiuʒ qd̄ dicit̄
aurea: quoddā qd̄ dicit̄ aureola: quod-
daʒ qd̄ nec eſt aurea nec aureola. Au-
rea eſt pmiū ſubſtātiale beatoꝝ qd̄ p ſi-
militudinē aurea dicit̄. Tum: q: datur
victoribꝰ ⁊ victori debet̄ corona. Tum
quia p ipm creatura rōnalis eſt deo p-
fecte ſubiecta: cui eſſe ſubiectū regnare
eſt. Tum: q: ad ſimilitudineʒ corone q̄
ꝯtinet̄ linea circulari: ita pfecta ē vt ei
nō poſſit fieri additio niſi accidentalis
ita illud pmiū eſt. ita pfectuʒ ꝙ q̄cquid
ſupadditur accidētale eſt. Tum q: ſicut
corona q̄ circularis eſt ad eundē punctū
quo incipit terminatur: ita p ipm pmiuʒ
eſſentiale creatura rōnalis. pmo pnci-
pio ꝯiungit̄ a quo in eſſe p creationē exi

uit. Aureola vero eſt gaudiū de opibus
a ſe factis rōneʒ hñtibꝰ victorie excellē-
tis p qd̄ apparebit exteriꝰ in corpe quī-
dam decor qui pdictū interius gaudiū
exteriꝰ declarabit. Ergo aureola ē gau
dium de bonis creatis nō quibuſcūqʒ: ſʒ
pruilegiatis priulegio victorie excellentꝫ.
⁊ ſic aureola eſt pmiū accidentale. Et
dicit̄ reſpectu auree vocabulo ſignificā
te diminutionē ad ſignificandū ꝙ ē mi-
nus pmiū ꝗ aurea. de quo in figura Ex.
Exo. xxv. de tabula q̄ ponebatur ſup ar
cham. Facies illi labiū aureū p circui-
tum: ⁊ illi labio coronā ⁊c. ⁊ ſup illā al-
teram coronā aureolā. Nec tñ oē pre
miuʒ accidentale aureola eſt: q: nō oīa
bona opa q̄ fecerūt beati ⁊ de q̄bus gau
dent hñt rōnem victorie excellentis: et
tñ gaudiū de illis cū ſit de bono creato
eſt premiū accidētale Hec ille. Hoc aūt
pmiuʒ debet̄ virginibꝰ rōne excellētis vi
ctorie quē habuerūt ꝯtra carnē. docto-
ribus rōne excellentis victorie quā ha-
buerunt ꝯtra carnē ⁊ diabolū. martyri
bus etiā debetur rōne excellentis victo
rie quā habuerūt ꝯtra mūduʒ. Nūc aūt
ꝯſequenter videndū eſt de gloria corpo
ris. Unde decem reperio que ſequūtur
corpꝰ glīoſum ſiue q̄ habebit in patria.

Primū erit euidentiſſima claritas.
Scdm erit ꝯſtans impaſſibilitas.
Tertiuʒ erit vigoroſa ſubtilitas.
Quartum erit velocior agilitas
Quintum erit celeſtis habitatio
Sextum erit vocalis collaudatio.
Septimū erit delectabilis viſio.
Octauum grata nimis auditio
Nonū erit redolens odoratio.
Decimuʒ erit ſuauis deguſtatio.

Prima igit̄ gloria e-
rit ⁊ eſt in corpibꝰ iam glo-
rioſis vt eſt corporis xpi et
virginis glorioſe ⁊ forte plu
riuʒ alioꝝ euidētiſſima claritas Mat.
xiij. Iuſti fulgebūt ſicut ſol in regno pa
tris eoꝝ. ⁊ Sap. iij. Fulgebūt iuſti ⁊ tā
q̄ ſcintille in arūdineto diſcurrent. De
hac claritate ait alexander in. iij. ꝙ nō
eſt generatiua caloris: ſed eſt ꝯfortans

z delectans viſum. z ppter hoc cōpara
tur claritati lapidis iaſpidis q̄ ꝯfortat
aſpectū: z talis fuit claritas quā habu
it xp̄us in tranſfiguratione. Hec ille.
Hec aūt claritas erit.

Primo glīe aīme ꝓportionata.
Scd̄o partib⁹ corpis ꝯparata.
Tertio differens in multis corpib⁹
Quarto correſpōdens bonis opib⁹

¶ Primo igit̄ claritas illa erit glīa zc̄.
Un̄ ait Rich. di. xlix. iiij. Claritas cor
poꝝ erit differēs ſm differentiā glorie
aiarū: z hoc eſt rōnabile: q2 ex clarita
te btitudinis aīe claritas redūdat i cor
pus. Un̄ ſm ꝓportionē qua beatitudo a
nime xp̄i excedit beatitudinē cuiuſlibet
alteri⁹ aīe: ſic lux ſui corpis excedit lucē
futurā in quocūq3 corpe alio glorifica
to. Quando ꝟo dicit̄ ꝙ fulgebūt iuſti ſi
cut ſol. ſciendū eſt ꝙ lux elementaris et
lux corpis glorificati eiuſdē ſpēi nō ſunt
ſed lux elemētaris eſt quaſi quedā imi
tatio illi⁹ ſicut lux naturalis ſpūalis aīe
nō eſt eiuſdē ſpeciei: cū ſpūali luce glīe:
ſ3 eſt quedā imitatio illi⁹: lux tn̄ corpis
erit eiuſdē ſpēi cū luce q̄ poſt reſurrecti
onē erit in aliis corporib⁹ glorificatis.
Juxta illud ad Ephe. iij. Saluatorē ex
pectamus dn̄m ieſum xp̄m q̄ reforma
bit corp⁹ humilitatis noſtre ꝯfiguratū
corpi claritati ſue. Ubi ait Nico. de ly
ra ꝙ nunc dr̄ corp⁹ humilitatis, nā mo
do eſt nobis occaſio humilitatis: eo ꝙ
eſt corruptibile z putrefactibile et cor
rodetur a vermib⁹ z in cineres reſolue
tur. O q̄tum nunc debemus humiliari
ſub manu potētis dei q̄ nobis reſurgen
tibus dabit talē ac tantā claritatē atq3
lucē. Si eñ vt ait ſapiēs. Eccli. ij. Dul
ce lumē et delectabile eſt oculis videre
ſolē q̄to magis delectabile erit videre
illam lucē glorioſam. Hec claritas in
tranſfiguratione fuit tam delectabilis
petro: vt diceret. Dn̄e bonū eſt nos hic
eſſe. Sup quo ait Remigius ꝙ petrus
viſa maieſtate dn̄i adeo delectat⁹ eſt vt
cuncta tēporalia obliuioni traderet et
imperpetuū manere vellet. Quid igit̄
erit de illa luce perpetua. Secūdo dixi

ꝙ hec claritas erit partib⁹ corporis cō
parata. nō eñ omēs partēs corpis eq̄li
ter lucebunt. Unde richard⁹ vbi prius
dicit ꝙ plenitudo humani corpis requi
rit vt quedā eius ptes ſint clariores q̄
alie. Jdeo nō erūt omēs ptes corporis
equaliter clare. Erūt tn̄ clare ſm illā
ꝓportionē quā magis reqret corporis
pulcritudo. Hec ille. Sicut eñ in cor
pore nō glorioſo oculi ſunt pulcriores z
clariores aliis partibus corpis: ita erit
ibi. Jta etiā in corpore myſtico aliqui
ſunt clariores z ſapientiores aliis vt ſ3
illi quib⁹ dictum eſt Mat. v. Uos eſtis
lux mūdi. Un̄ Aug. ſup Gen̄. ad litterā
dicit ꝙ lux eſt ſubſtantia corporea ſum
me ſimplex in genere corporū: ſumme
multiplex in efficacia. Un̄ Luce in cor
poribus nihil eſt vtilius: nihil pulcrius
nihil cōmunius: nihil velocius: nihil im
paſſibilius: nihil virtuoſius inuenit̄: im
mo lux eſt facies oīm rerū q̄ oīa oīb⁹ bo
nis prelatis z doctorib⁹ cōueniūt. id nō
immerito dicit̄ eis. Uos eſtis lux mundi:
q2 ſapientiā docent, z iuſticiā z pruden
tiam atq3 virtutes q̄bus nihil vtilius in
vita eſt hoībus. Unde doctor debet ver
bis ſanctis z monitionib⁹ alioꝝ corda
illuminare z tenebras mentis auferre
vt dicere valeat his quos docet cū ap̄lo
Ephe. v. Eratis eñ aliquādo tenebre
nunc aūt lux in dn̄o. vn̄ de platis q̄ ſunt
lux mūdi. Dicit Jſido. li. iij. de ſummo
bono. ca. xlvi. Sacerdotes debent ex
quirere pctā populoꝝ z ſagaci ſollicitu
dine vnūquēq3 pbare. Juxta teſtimoni
um dn̄i ad Jerem̄. vi. Probatorē dedi
te in populo meo z ſcies z pbabis vias
eoꝝ. Et ſequit̄ eodē cap. Sacerdotes
ſtudio corrigendi facta pſcrutari debēt
ſubiectoꝝ vt emēdatos lucrifacere poſ
ſint. Et ſequitur. Bonoꝝ ſtudia ſacer
dotum multa diligentia etiā parua ple
bium facta pquirūt vt dū in minimis ſub
ditoꝝ pctis ſe acerrimos pſtant in ma
ioribus malis cautos atq3 ſolicitos fa
ciant. Hec ille. Utiq3 ſic erūt lux mūdi
vt ſic ex tali luce doctrine ad lucē glorie
ꝑueniant. Juxta illud Daniel. xij. Qui

docti fuerint fulgebūt quaſi ſplēdor fir
mamēti: z qui ad iuſticiā erudiūt mul
tos quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates
Sicut igit̄ in corpe myſtico q̄dam ptes
plus lucent ſcil3 plati z doctores pluſq̄
ſimplices: ſic in corpore glīoſo quedā
ptes plus aliis lucebunt. Tertio dixi ꝙ
pdicta claritas erit differens in multis
corporib⁹. de qua differentia ait ap̄ſus
i. Cor. xv. Alia claritas ſolis: alia cla
ritas lune: z alia claritas ſtellaꝝ. Stel
la eñ a ſtella differt in claritate: ſicut z
reſurrectio mortuoꝝ. Super quo textu
ait Nico. de lyra. Per hoc ꝙ dicit̄ alia
claritas ſolis: intelligitur claritas xp̄i
Alia claritas lune: itelligit̄ claritas vir
ginis marie. Alia ſtellarū. i. alioꝝ ſan
ctoꝝ. Et ſubditur. Stella eñ a ſtella
differt i claritate: ſic z reſurrectio mor
tuoꝝ. hec ille. Erit ergo alia z alia cla
ritas in corporibus glorioſis id eſt ma
ior z minor: q2 claritas corporis xp̄i erit
maior z intenſior oībus aliis. z ꝯſr cla
ritas virginis poſt claritatē xp̄i omnes
alias claritates excedet. Jta etiam int̄
ſanctos erit differentia claritatū ſicut
eſt differentia claritatū inter ſtellam z
ſtellam. Et Richar. dicit ꝙ quodlibet
corpus glorificatū fortius lucebit z in
tenſius q̄ lucet ſol. O q̄ pulcrū z iocun
dum erit videre tot lumina: tot clarita
tes delectabiles viſui. Nullus viuēs nar
rare poſſet. Erūtq3 in corporibus mar
tyrū cicatrices. ſicut dicit btūs Auguſt.
xxij. de ciui. Dicit eñ ꝙ cicatrix illa nō
erit in eis deformitas: ſed dignitas: ſic
recitat Richar. Sicut eñ xp̄us in ſua
reſurrectione retinuit plagas paſſiōis
quas omēs videbunt in die iudicij vt di
ctum eſt ſus. ita credendū eſt ꝙ marty
res ad decorē habebūt ſigna in corpore
ſui martyrij. Sic credendū eſt ꝙ beat⁹
Frācīſc⁹ habebit plagas ſibi impreſſas
a xp̄o ſicut legim⁹ de ipſo: z poſt mortē
viſe ſunt ab oībus q̄ pſentes fuerūt dū
corp⁹ ei⁹ traderet̄ ſepulture: z videre vo
luerūt. Et credēdū eſt etiā ꝙ tales par
tes magis lucebūt. Quot cicatrices au
tes remanebūt in corpib⁹ martyrū: de⁹

nouit. Sic igit̄ p3 quō in corporib⁹ erit
alia z alia claritas. Quarto dixi ꝙ hec
claritas erit correſpondēs bonis operi
bus. Querit tn̄ Richar. vtrū bti habe
bunt aliqd̄ accidētale premiū p bonis
operibus q̄ fecerūt in peccato mortali.
Et rn̄dēdo dicit ꝙ ſicut pena duplex eſt
quedā ſc3 inflicta a iudice. quedā acta
ab ipſo peccāte: q2 hō peccando ſibimet
infert penā. ita dico ꝙ duplex eſt gaudi
um accidentale in beatis. Quoddā re
ceptū ſpāliter a deo miſericorditer re
tribuēte. Quoddā actū ab ipſo btō reco
gitando bona opa ſua z ſibi cōplacēdo
in eis. Primū gaudiū magis ꝓprie ha
bet rōnem premij q̄ ſecūdū: q̄uis ſecun
dū aliquo mō habeat: eo ꝙ omīa q̄ ha
bent beati pncipaliter a deo ſunt: Cū
ergo beatis placeat ſe feciſſe opera bo
na q̄ in pctō mortali fecerunt: maxime
inq̄tum videbunt ꝙ illa opa eos ad pe
nitentiā diſpoſuerūt ſeu inclinauerūt
p illis habēt aliqd̄ accidentale premiū
extendēdo nomē pmij ad gaudiū quod
libet btōꝝ: nō tn̄ ſic gaudet de illis bōis
opibus ſicut de illis q̄ fecer̄t in charita
te de q̄bus gaudēt rōne opis opati z ra
dicis z forme. z de aliis gaudēt ratione
opis opati tm̄. Hec ille. Ex quo p3 ꝙ
q̄ntūcunq3 q̄s ſit in pctō mortali: nō tn̄
deſiſtere a bonis opib⁹ d3: vt ab orōne: a
ieiunio: ab elemoſyna: z ceteris bonis:
q2 ſi ſaluet̄ p illis etiā gaudebit ſpāliter
tn̄ d3 conari z ſe exercere in bonis ope
ribus dū eſt in charitate ſm cōiecturā
quādam. vnde hoīes antiquitus tēpo
re quadrageſime: z tēpore paſchali ſo
lebant ſe exercere in bonis opibus: ſed
vere nūc pauci curāt de bonis operib⁹
fiendis tali vel tali tēpore. et p ꝯſequēs
pauci curant de ſalute ſua qd̄ eſt multū
dolendū. vnde quaſi oīm tpe hoīes ſunt
pigri ad bonū: z ſunt ſolliciti ad laſciui
as: ad choreas: ad ludos: z ad ceſa ma
la. vn̄ de hoībus hui⁹ tēporis verificat̄ il
lud Sap̄. xv. Eſtimauerūt luſum eē vi
tam noſtrā: cōuerſationē vite eſſe cōpo
ſitā ad lucrū. z oportere vndecūq3 etiā
ex malo acqrere. Aduertam⁹ diligēter

⁊ delectans viſum. ⁊ ꝓpter hoc cōpara
tur claritati lapidis iaſpidis q̄ ꝯfortat
aſpectū: ⁊ talis fuit claritas quā habu
it xp̄us in tranſfiguratione. Hec ille.
Hec aūt claritas erit.
Primo gl'ie aīme ꝓportionata.
Sc'do partibꝰ corporis ꝯparata.
Tertio differens in multis corpibꝰ
Quarto correſpōdens bonis opibꝰ
¶ Primo igit̄ claritas illa erit gl'a ⁊c̄.
Vn̄ ait Rich. di. xlix. iiij. Claritas cor
poꝝ erit differēs ſm differentiā glorie
aiaruꝫ: ⁊ hoc eſt rōnabile: q2 ex clarita-
te btitudinis aie claritas redūdat i cor
pus. Vn̄ ſm ꝓportionē qua beatitudo a
nime xp̄i excedit beatitudinē cuiuſlibet
alteriꝰ aie: ſic lux ſui corpis excedit lucē
futurā in quocūq3 corpe alio glorifica-
to. Quando ꝟo dicit̄ ꝙ fulgebūt iuſti ſi
cut ſol. ſciendū eſt ꝙ lux elementaris et
lux corpis glorificati eiuſdē ſpēi nō ſunt
ſed lux elemētaris eſt quaſi quedā imi-
tatio illiꝰ ſicut lux naturalis ſpūalis aie
nō eſt eiuſdē ſpeciei: cū ſpūali luce gl'ie:
ſ3 eſt quedā imitatio illiꝰ: lux tn̄ corpis
erit eiuſdē ſpēi cū luce q̄ poſt reſurrecti
onē erit in aliis corporibꝰ glorificatis.
Iuxta illud ad Ephe. iij. Saluatorē ex
pectamus dn̄m ieſum xp̄m q̄ reforma-
bit corpꝰ humilitatis noſtre ꝯfiguratū
corpi claritati ſue. Vbi ait Nico. de ly-
ra ꝙ nunc di corpꝰ humilitatis. nā mo-
do eſt nobis occaſio humilitatis: eo ꝙ
eſt corruptibile ⁊ putrefactibile et cor-
rodetur a vermibꝰ ⁊ in cineres reſolue-
tur. O q̄tum nunc debemus humiliari
ſub manu potētis dei q̄ nobis reſurgen
tibus dabit talē ac tantā claritatē atq3
lucē. Si eñ vt ait ſapiēs. Eccl'i. ij. Dul
ce lumē et delectabile eſt oculis videre
ſolē q̄to magis delectabile erit videre
illam lucē glorioſam. Hec claritas in
tranſfiguratione fuit tam delectabilis
petro: vt diceret. Dn̄e bonū eſt nos hic
eſſe. Sup quo ait Remigius ꝙ petrus
viſa maieſtate dn̄i adeo delectatꝰ eſt vt
cuncta tēporalia obliuioni traderet et
imperpetuū manere vellet. Quid igit̄
erit de illa luce perpetua. Secūdo dixi
ꝙ hec claritas erit partibꝰ corporis cō-
parata. nō eñ omēs partēs corpis eq̄li
ter lucebunt. Vnde richardꝰ vbi prius
dicit ꝙ plenitudo humani corpis requi
rit vt quedā eius ptes ſint clariores ꝙ̄
alie. Ideo nō erūt omēs ptes corporis
equaliter clare. Erūt tn̄ clare ſm illaꝫ
ꝓportionē quā magis reqret corporis
pulcritudo. Hec ille. Sicut eñ in cor-
pore nō glorioſo oculi ſunt pulcriores ⁊
clariores aliis partibus corpis: ita erit
ibi. Ita etiā in corpore myſtico aliqui
ſunt clariores ⁊ ſapientiores aliis vt ſ3
illi quibꝰ dictum eſt Mat. v. Vos eſtis
lux mūdi. Vn̄ Aug. ſup Gen̄. ad litterā
dicit ꝙ lux eſt ſubſtantia corporea ſum
me ſimplex in genere corporū: ſumme
multiplex in efficacia. Vn̄ Luce in cor
poribus nihil eſt vtilius: nihil pulcrius
nihil cōmunius: nihil velocius: nihil im
paſſibilius: nihil virtuoſius inuenit̄: im
mo lux eſt facies oīm rerū q̄ oia oibꝰ bo
nis prelatis ⁊ doctoribꝰ cōueniūt. idō nō
imerito dicit̄ eis. Vos eſtis lux mundi:
q2 ſapientiā docent, ⁊ iuſticiā ⁊ pruden
tiam atq3 virtutē q̄bus nihil vtilius in
vita eſt hoibus. Vnde doctor debet ver
bis ſanctis ⁊ monitioibꝰ alioꝝ corda
illuminare ⁊ tenebras mentis auferre
vt dicere valeat his quos docet cū aplō
Ephe. v. Eratis eñ aliquādo tenebre
nunc aūt lux in dn̄o. vn̄ de p̄latis q̄ ſunt
lux mūdi. Dicit Iſido. li. iij. de ſummo
bono. ca. xlvi. Sacerdotes debent ex
quirere pctā populoꝝ ⁊ ſagaci ſollicitu
dine vnūquēq3 pbare. Iuxta teſtimoni
um dn̄i ad Ierem̄. di. Probatorē dedi
te in populo meo ⁊ ſcies ⁊ pbabis vias
eoꝝ. Et ſequit̄ eodē cap. Sacerdotes
ſtudio corrigendi facta pſcrutari debēt
ſubiectoꝝ vt emēdatos lucrifacere poſ
ſint. Et ſequitur. Bonoꝝ ſtudia ſacer-
dotum multa diligentia etiā parua ple
bium facta pquirūt vt dū in nimis ſub
ditoꝝ pctis ſe acerrimos p̄ſtant in ma-
ioribus malis cautos atq3 ſolicitos fa
ciant. Hec ille. Vtiq3 ſic erūt lux mūdi
vt ſic ex tali luce doctrine ad lucē glorie
pueniant. Iuxta illud Daniel. xij. Qui

docti fuerint fulgebūt quaſi ſplēdor fir-
mamēti: ⁊ qui ad iuſticiā erudiūt mul-
tos quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates
Sicut igit̄ in corpe myſtico q̄dam ptes
plus lucent ſcil3 p̄lati ⁊ doctores pluſq̄
ſimplices: ſic in corpore gl'ioſo quedā
ptes plus aliis lucebunt. Tertio dixi ꝙ
p̄dicta claritas erit differens in multis
corporibꝰ. de qua differentia ait aplūs
i. Cor. xv. Alia claritas ſolis: alia cla
ritas lune: ⁊ alia claritas ſtellaꝝ. Stel
la eñ a ſtella differt in claritate: ſicut ⁊
reſurrectio mortuoꝝ. Super quo textu
ait Nico. de lyra. Per hoc ꝙ dicit̄ alia
claritas ſolis: intelligitur claritas xp̄i
Alia claritas lune: itelligit̄ claritas vir
ginis marie. Alia ſtellarū. i. alioꝝ ſan-
ctoꝝ. Et ſubditur. Stella eñ a ſtella
differt i claritate: ſic ⁊ reſurrectio mor-
tuoꝝ. hec ille. Erit ergo alia ⁊ alia cla
ritas in corporibus glorioſis id eſt ma-
ior ⁊ minor: q2 claritas corporis xp̄i erit
maior ⁊ intenſior oibus aliis. ⁊ ꝯſr cla
ritas virginis poſt claritatē xp̄i omnes
alias claritates excedet. Ita etiam int̄
ſanctos erit differentia claritatū ſicut
eſt differentia claritatū inter ſtellam ⁊
ſtellam. Et Richar. dicit ꝙ quodlibet
corpus glorificatū fortius lucebit ⁊ in-
tenſius ꝙ̄ lucet ſol. O q̄ pulcrū ⁊ iocun
dum erit videre tot lumina: tot clarita
tes delectabiles viſui. Nullus viuēs nar
rare poſſet. Erūtq3 in corporibus mar
tyrū cicatrices. ſicut dicit btūs Auguſt.
xxij. de ciui. Dicit eñ ꝙ cicatrix illa nō
erit in eis deformitas: ſed dignitas: ſic
recitat Richar. Sicut eñ xp̄us in ſua
reſurrectione retinuit plagas paſſiōis
quas omēs videbunt in die iudicij vt di
ctum eſt prius. ita credendū eſt ꝙ marty-
res ad decorē habebūt ſigna in corpore
ſui martyrij. Sic credendū eſt ꝙ beatꝰ
Frāciſcꝰ habebit plagas ſibi impreſſas
a xp̄o ſicut legimꝰ de ipſo: ⁊ poſt mortē
viſe ſunt ab oibus q̄ p̄ſentes fuerūt dū
corpꝰ eiꝰ traderet̄ ſepulture: ⁊ videre vo
luerūt. Et credēdū eſt etiā ꝙ tales par
tes magis lucebūt. Quot cicatrices au
tē remanebūt in corpibꝰ martyrū: deꝰ
nouit. Sic igit̄ p3 quō in corporibꝰ erit
alia ⁊ alia claritas. Quarto dici ꝙ hec
claritas erit correſpondēs bonis operi
bus. Querit tn̄ Richar. vtrū hi habe-
bunt aliqd̄ accidētale premiū p bonis
operibus q̄ fecerūt in peccato mortali.
Et rn̄dēdo dicit ꝙ ſicut pena duplex eſt
quedā ſc3 inflicta a iudice. quedā acta
ab ipſo peccāte: q2 hō peccando ſibimet
infert penā. ita dico ꝙ duplex eſt gaudi
um accidentale in beatis. Quoddā re-
ceptū ſpāliter a deo miſericorditer re-
tribuēte. Quoddā actū ab ipſo hōe reco
gitando bona opa ſua ⁊ ſibi cōplacēdo
in eis. Primū gaudiū magis ꝓprie ha
bet rōnē premij ꝙ̄ ſecūdū: q̄uis ſecun
dū aliquo mō habeat: eo ꝙ omīa q̄ ha
bent beati p̄ncipaliter a deo ſunt. Cū
ergo beatis placeat ſe feciſſe opera bo
na q̄ in pctō mortali fecerunt: maxime
inq̄tum videbunt ꝙ illa opa eos ad pe
nitentiā diſpoſuerūt ſeu inclinauerūt
p illis habēt aliqd̄ accidentale premiū
extendēdo nomē pmij ad gaudiū quod-
libet hōꝝ: nō tn̄ ſic gaudet de illis bōis
opibus ſicut de illis q̄ fecer̄t in charita-
te de q̄bus gaudēt rōne opis opati ⁊ ra
dicis ⁊ forme. ⁊ de aliis gaudēt ratione
opis opati tm̄. Hec ille. Ex quo p3 ꝙ
q̄ātūcunq3 q̄s ſit in pctō mortali: nō tn̄
deſiſtere a bonis opibꝰ d3: vt ab orōne: a
ieiunio: ab elemoſyna: ⁊ ceteris bonis:
q2 ſi ſaluet̄ p illis etiā gaudebit ſpāliter
tn̄ d3 conari ⁊ ſe exercere in bonis ope-
ribus dū eſt in charitate ſm cōiecturā
quādam. vnde hoies antiquitus tēpo-
re quadrageſime: ⁊ tēpore paſchali ſo-
lebant ſe exercere in bonis opibus: ſed
vere nūc pauci curāt de bonis operibꝰ
fiendis tali vel tali tēpore. et p ꝯſequēs
pauci curant de ſalute ſua qd̄ eſt multū
dolendū. vnde quaſi oīb3 tpe hoies ſunt
pigri ad bonū: ⁊ ſunt ſolliciti ad laſciui
as: ad choreas: ad ludos: ⁊ ad ceſa ma
la. vn̄ de hoibus huiꝰ tēporis verificat̄ il
lud Sap. xv. Eſtimauerūt luſum eē vi
tam noſtrā: cōuerſationē vite eſſe cōpo
ſitā ad lucrū. ⁊ oportere vndecūq3 etiā
ex malo acq̄rere. Aduertamꝰ diligēter

rogo v̄ba ſapiētis. Prouerb. i. dicētis.
Sapia foris p̄dicat: in plateis dat vo-
cem ſuā dī. Uſqꝫquo paruuli diligitiſ infā
tiam ⁊ ſtulti ea q̄ ſunt noxia cupient: et
impudētes odibūt ſciam. Cōuertimini
ad correctōem meā. et ſeq̄tur. Uocaui
⁊ renuiſtis: extendi manū meā ⁊ nō fuit
qui aſpiceret deſpexiſtis om̄e ꝯſiliū me
um ⁊ icrepatōes meas neglexiſtis. ego
quoqꝫ in interitu v̄ro ridebo ⁊ ſubſanna
bo cū vobis qd̄ timebatiſ aduenerit: qñ
venerit ſup vos tribulatio et anguſtia
tūc inuocabūt me ⁊ non exaudiā mane
ꝯſurgent ⁊ non inuenient me: eo ꝙ exo
ſam habuerint diſciplinā: ⁊ timorē dñi
non ſuſceperint nec acq̄euerint cōſilio
meo ⁊ detraxerint vniuerſe correctōni
me. Comedēt ergo fruct⁹ vie ſue: ſuiſ-
qꝫ ꝯſilijs ſaturabūtur. hec ibi. Quid igi
tur expectam⁹ bñ agere ſi vitā illā glo
rioſaꝫ ⁊ claritatē illam tā mirabilē taꝫ
delectabileꝫ deſideram⁹ habere. Scd̄ꝫ
eñ ꝙ plura bona merita ⁊ in charita-
te fecerim⁹ ſm hoc maiorē claritatē in
patria habebim⁹. Hec eſt lux de q̄ ait
Job. xvij. Poſt tenebraſ ſpero lucē. Ad
quā lucē vocabimur i die iudicij dū no-
bis dicetur. Uenite bñdicti ⁊c.

Secunda gloria cor

porꝛis erit ꝯſtans ipaſſibili
tas. Uñ apſus. i. Cor. xv.
dicit de corpe. Seminať in
corruptōe: ſurget in incorruptōe: ſemina
tur in ignobilitate: ſurget in gloria: ſe-
minatur in īfirmitate: ſurget in v̄tute.
ſeminať corp⁹ aīale: ſurget corp⁹ ſpūa
le. vbi ait Nic. de lyra. Hic oñdit apſs
differentiā corporis reſurgētis ⁊ mor-
tui q̄tuꝫ ad q̄ttuor dotes corpis glorio
ſi. Semiatur in corruptōe. i. ſepelit̄ in
terra corp⁹ corruptibile: vel ſeminatur
id eſt per naturā generať ſurget in in-
corruptōe. i. corp⁹ ſurgēs habebit incor
ruptōeꝫ p dotem impaſſibilitatis. Se-
minať in ignobilitate. i. corp⁹ obſcurū
⁊ vile ſurget in nobilitate corp⁹ habēs
dotem claritatis. Et hoc dicit ad duo
p̄ma. et ſequit̄ ibidē. Oportet eñ corru

ptibile h̄ induere incorruptōem: ⁊ mor
tale hoc induere imortalitatē. Hec au
tem impaſſibilitas vt volūt quidā prin
cipaliter cauſatur a diuina volūtate i-
quantū tollit ordinē ſubiectōis corpoꝝ
ipſoꝝ beatoꝝ reſpectu quorūcūqꝫ agē-
tiuꝫ actōe corruptiua ſeu afflictiua: tñ
imediate hmōi ipaſſibilitas aliquo mō
cauſatur ab ipſa anima beata que hu
iuſmodi corpus informat cui de⁹ dedit
talem virtutē ꝙ corp⁹ per ipſaꝫ viuifi-
catum pōt p̄ſeruare ab oī actōe leſiua.
Et illud videtur innuere btūs Aug. in
li. ad Dyoſcoꝝ vbi ait. Tā potētis na
ture fecit deus aiam vt ex eius felicita
te redūdet in corpus ſanitas ꝑpetua et
vigor incorruptibilitatiſ. Richar. vero
dicit di. xlix. iiij. ꝙ in paſſibilitate eſt cō
ſiderare. ⁊ illud qd̄ ponit ⁊ illd̄ qd̄ exclu
dit. Quāuiſ eñ ſignificeť negatiuo mō
tñ res per eam ſignificata: non eſt p̄ua
tio ſed habitus. Eſt eñ qualitas i cor
pore ex redūdātia beatitudinis anime
cauſata corpus p̄hibēs ab om̄i paſſio
ne ſiue p̄fectoni cōtraria. Hec ille. Un
de hec impaſſibilitas erit.

Pmo in oīb⁹ corpib⁹ equalť in p̄uatōe
Secūdo erit inequalis poſitione.
Tertio erit equalis i eodē corpore.
Quarto in ſubſtracto eq̄lis opere.

¶ Primo igitur hec i paſſibilitas erit
equalis in p̄uatōe. Unde Richar. ait
ꝙ q̄tum ad excluſionē paſſibilitas im
paſſibilitas erit equalis i oibus corpo
rib⁹ beatoꝝ. Hec ille. Et ratio eſt: q2 a
nullo intrinſeco vel extriſeco poſſet cor
pori glorioſo inferri leſio. qd̄ declarās
Boñ. in. iiij. dicit ꝙ licet elementa ma
neant in corpore glorioſo ſm ſubſtan-
tiam ⁊ qualitates ⁊ opatōes: attenden
dum tamē eſt ꝙ quadruplex eſt opatio
Una q̄tum ad conſtitutiōem. ⁊ hec eſt
mixtionis. alia q̄tum ad ꝯſeruatōeꝫ. ⁊
hec eſt miniſterialis caloris vitalis per
corpus. Tertia eſt pugne ordinās ad
diſſolutiōem. Quarta eſt exterioris im
preſſionis per quā alicu⁹ elemēti ope-
ratio intēditur ⁊ pugna oritur. Prime
due opatōnes manebūt vt patebit ma-

gis in quarto membro. due ſecūde non
manebūt: quia ordināt ad diſſolutōeꝫ.
hec ille. Et ita in omnib⁹ corpib⁹ erit
equalis p̄uatio īfirmitatis aut cuiuſcū
qꝫ leſionis. Corp⁹ etiaꝫ glorioſuꝫ pati
non poterit ab extrinſeco. Uñ ait ideꝫ
doc. ꝙ corp⁹ glorioſuꝫ nō poteſt pati p
violētiā corporis obuiātis: q2 om̄e cor-
pus eſt p̄uiū ei. Uñ ſicut ſi aliq̄s habe-
ret cultellū criſtallinū nō diuideret ra-
dium per ei⁹ ictū: imo radius penetra
ret tales cultellū ⁊ nō pateretur ab ip̄o.
ſic in ꝓpoſito ad intelligendū eſt corp⁹
glorioſuꝫ penetrare cultellū. O q̄ pul-
chra ſunt hec ⁊ itellectui iocūda. Sed
certe magis erunt iocūda ⁊ delectabi-
lia dum experimēto hec cognoſcemus
Sic igitur pꝫ quō ipaſſibilitas erit eq̄-
lis in p̄uatōe leſionis vel paſſionis in
omnib⁹. Scd̄o ipaſſibilitas erit ineq̄-
lis poſitione. Dicit eñ Richar. ꝙ q̄tū
ad id qd̄ ponit non erit equalis in cor-
poribus oīm beatoꝝ: ſed differens ſm
differentiā meritoꝝ ⁊ ſm differentiam
beatitudinis animaꝝ. hec ille. Uñ hic
doc. videtur ſentire ꝙ ſicut doſ charita
tis non erit equalis i corporib⁹ omniū
beatoꝝ. ſicut dictuꝫ eſt pri⁹. ita nec dos
impaſſibilitatiſ. Talis igitur qualitas
erit differens in chriſto. ⁊ alijs ſicut p-
p̄ie dictū ē de claritate. Et videbiť rō
nabile vt ſcꝫ corpus glorioſuꝫ qd̄ prius
fuit mortale ⁊ paſſibile: ⁊ cui illate ſūt
multe paſſiones frigoris ⁊ caliditatiſ et
famis ⁊ ſitis ⁊ multaꝝ aliaꝝ tribulati
onum p̄mietur a dō aliqua q̄litate q̄ ſit
p̄hibens ab omni paſſione ſiue p̄fectio
ni ꝯtraria ꝓpter hāc aūt gloriā corpis
obtinendā multū debemus patiētes eē
quoniā oportet nos per multas tribu-
latōes intrare in regnuꝫ dei. Act. xiiij.
Nos eñ eſtimam⁹ poſſe illam gloriam
habere ⁊ nihil pati. ſꝫ vtiqꝫ nos ſcire de-
bemus regnū celoꝝ eſſe reꝫ litigioſaꝫ ⁊
non niſi litigio vel certamine obtineri
poſſe dicente apoſtolo. ij. ad Thim. ij.
Non coronabiť niſi qui legitime certa
uerit. Quidam eñ pacem habent cum
diabolo in omnibus ei obediētes: p̄ctā

ꝯſequentes: peccata de die in diē mul-
tiplicātes. mundo ⁊ carni ſue ſeruiētes
talibus non eſt regnū celoꝝ ꝓmiſſum:
ſed his qui i dei ſeruitio fideliter labo-
rant. quibus dicetur in die iudicij illud
Math. xi. Uenite ad me om̄es qui la-
boratis ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiam
vos. Multi eñ ſunt fatui q̄ male agūt
ſiue viuūt ⁊ expectant gloriam. naꝫ qui
plantāt ſpinas ⁊ tribulos fatui ſunt ſi
expectant ex eis ficus ⁊ racemos. De q̄
bus dicitur Eſa. lix. Expectauim⁹ iu-
diciū ⁊ non eſt ſupple ꝓ nubis: ſed con
tra nos. ſalutē ⁊ elongata eſt a nobis.
Et ſubdit cauſam. Multiplicate ſunt
eñ iniquitates noſtre coram te: ⁊ pec-
cata noſtra reſpōderunt nobis. Sꝫ ta
les dicunt. Miſericordia dñi magna ē
quotiens eñ dolebo de pctīs miſerebi
tur mei. ⁊ ſic ſaluabor iuxta illud Eze-
chie. xviij. Cū auerterit ſe impi⁹ ab im
pietate ſua quā operat⁹ eſt ⁊ fecerit iu
dicium ⁊ iuſticiā ipſe aiam ſuam viuifi
cabit. Tales non attēdunt ad illud qd̄
dicitur Eccl. v. Non adijcias pctm̄ ſu-
per pctm̄ ⁊ ne dicas miſeratio dñi ma
gna eſt multitudinis pctōꝝ meoꝝ miſe
rebitur. et miſericordia eñ ⁊ ira cito ab
illo approximāt ⁊ i pctōres reſpicit ira
illius. Non tardes ꝯuerti ad dñm ⁊ ne
differas de die i diem: ſubito eñ veniet
ira illius: ⁊ in tpe vindicte diſperdet te
Dicit tñ Richar. di. x. iiij. ꝙ hō etiā in
articulo mortis q̄diu vſuꝫ retinet libe
ri arbitrij pōt penitere digne. Tūc eñ
eſt penitentia digna cum penitens effi
caciter dolet de p̄teritis: ⁊ ꝓponit caue
re amor talib⁹ futuris ⁊ ꝯfiteri vere et
ſatiſfacere ꝓ poſſe. ⁊ ſi ad hec oia p̄nci
paliter moueatur ex amore bonitatis
diuine. Hos aūt om̄s motus mentiſ po
teſt habere ille qui in hora mortis inci
pit penitere q̄uis ſit difficile. ⁊ qñ h̄ ac
cidit ē ſpāle beneficiū diuine miſericor
die. Hec ille. De hac penitentia tarda
loquitur magiſter di. xx. iiij. c. i. ſatiſ am
ple oſtendēs p̄icula. vbi dicit ꝙ multos
ſolet ſerotina penitētia decipe: q2 q̄ pe-
nitentiā vſqꝫ in finē vite ꝓtrahūt: tunc

non ex dei amore videtur penitere: ſʒ ti
more mortis quaſi ex neceſſitate. Hec
ille. Et alia pura dicit de q̄b⁹ ptranſeo
Tales ſunt nimis paſſibiles qui nihil
volūt agere p ſalute aiaꝝ ſuaꝝ dū ſani
ſunt. Oportet eñ nos pniam agere de
peccatis ſi dotē impaſſibilitatꝭ volum⁹
acq̄rere dicēte xp̄o Math. iiij. Pniam
agite appropinq̄bit ei reg. celoꝝ. Et h̄
de. ij. Tertio vo dictū eſt ꝙ ipaſſibili-
tas erit equalis in eodē corpe. Dicēte
Richardo. xlix. di. Impaſſibilitas erit
equalis in oībus ptib⁹ eiuſdeʒ corpis:
quia ſi eſſet inequalis in partib⁹ eiuſdē
corpis: ex hoc nō redderetur pfectior: ſʒ
impfectior impaſſibilitas totius. Hec
ille. Et ratio hui⁹ pōt eſſe: q2 oēs eiuſ-
deʒ corporis eq̄liter ſunt ſuſceptibiles
talis q̄litatis. Et licet corp⁹ glorioſuʒ
ſit tāgibile: non tñ erit corruptibile aut
paſſibile. Et cū inq̄t Greg. in omel. ꝙ
corrūpi neceſſe eſt qđ palpaꝛ. intelligē
dū eſt ait Rich. de eo ꝙ palpaꝛ relicto
naturalib⁹ ſuis ꝛ de palpabilitate q̄ eſt
ſm pmas q̄litates actiuas ꝛ paſſiuas:
aut p q̄litates cauſatas ab eis. hec ille
Tunc eñ ignis ꝛ aqua ſi mutuo ſe cō-
tingerent nullū iſtoꝝ ageret in alteruʒ
nec ab altero pateretꝛ: q2 vtute diuina
talis actio ab elemētis ꝛ elemētatꝭ tol-
leretur oino. Itē forte diceretꝛ ꝙ cū ni-
hil tollaꝛ de hoie qđ ptinet ad ei⁹ q̄ddi-
tatem. ꝛ mortale in tali q̄dditate pona
tur dicēte porphirio ꝙ hō eſt aial rōale
mortale. Uidetur ꝙ hō ſemp ſit morta
lis ſicut ſp eſt rōalis. Rñdet Rich. di.
ꝙ mortale non ſignat aliq̄d ptinēs ad
hois q̄dditatē nec dʒ poni niſi ſm opini
onem Porphyrij q̄ eſtimauit angelos
eſſe aialia p naturā imortalia ꝛ morta
litatē ptinere ad hois naturā. ita vt nō
poſſet fieri imortalis remanēs hō. In
q̄bus porphiri⁹ errauit. Hec ille. Et lʒ
ſcƚr ſint dānati imortales. i. indiſſolubi
les: non tñ erūt imortales ꝛ impaſſibi-
les. ſicut dictū eſt pri⁹ in tractatu de pe
nis iferni. Corp⁹ igiꝛ glioſuʒ tale erit
vt in nulla ſui pte poſſit ledi etiā ſi gla-
dio pcuteretꝛ: imo ſi in igne inferni po-
neretur nihil pateretur. O q̄rea deſi-
derabilis ꝛ iocūda. Si eñ hō in hac vi
ta tale corp⁹ haberʒ ꝛ ꝙ nō poſſet ſepa
ri ab anima nec pati ab aliquo extrin
ſeco q̄tum gauderet deus nouit. Suf-
ficeret eñ multis iſtud p oī pmio meri
toꝝ ſuoꝝ: ꝛ tñ in illo regno glioſo h̄ nō
erit mai⁹: ſed btitudo aie mlto erit me
lior oī corpis btitudine. Erūt igꝛ oēs
partes eiuſdē corporis eq̄liter impaſſi
biles per dotē impaſſibilitatꝭ. Et h̄ de
tertio. Quarto dictū eſt ꝙ impaſſibili-
tas in ſubtracto equalis erit ope ad cu
ius declaratōeʒ ait Bon. in. iiij. ꝙ due
ſecūde opatōes de quib⁹ dictū eſt in p̄-
mo mēbro nō manebūt: quia inter ele-
menta vnita in corpe nō erit pugna. et
ratio hui⁹ triplex eſt ſm eundē doctorē.
Prima eſt tēperata mixtio ꝯſtringens
cōtrarietatē. ſecūda eſt elemētariū ap-
petituū q̄etatio. tertia eſt aie influētis
cōſeruatio. ꝛ rōne pmi non pugnāt. rō-
ne ſecūdi non pñt pugnare. rōne tertij
hñt q̄eſcere. hec ille. Corp⁹ igiꝛ qđ erit
ſubſtractū illi⁹ q̄litatꝭ glorioſe duas o-
peratōes pmas habebit q2 tunc elemē
ta erūt ſic ꝯpata: vt vitalis calor aſſimi
letur vte nature celeſti: ꝛ ita nihil cōſu-
metur in corpe ꝛ per ꝯñs nec indigebit
pabulo. In tali ergo erit magna ꝯtēpe
rātia: ꝛ ita nulla poterit eſſe diſſolutio
ꝛ ex hoc erit lōgeuitas vite: quā tñ in h̄
mundo deſideram⁹: quā tñ nō poſſum⁹
cōſequi in p̄ſenti mundo: quia ſtatutū
eſt ait apls. Heb. ix. homib⁹ ſemel mo-
ri. Si velim⁹ igiꝛ ſemp btē ꝛ glorioſe vi
uere poſt hanc vitā debem⁹ nos diſpo
nere ad bñ mori. vñ Bern. in quodā ſ-
mone de aplis. Studeam⁹ inq̄t frēs vi
uere vita iuſtoꝝ ſi morte eoꝝ mori deſi
deram⁹. vñ ꝛ ait Greg. Regio nr̄a pa
diſus ē ad quā ieſu cognito redire p viā
qua venim⁹ phibemur. A regione eñ
noſtra ſupbiēdo ꝛ inobediēdo viſibilia
ſequendo in adaʒ diſceſſim⁹. ſed ad eā
neceſſe eſt vt humiliādo obediēdo ꝛ vi-
ſibilia contēnendo redeam⁹. Sic igꝛ ſi
mandata cuſtodierim⁹ ſicut ait aplus
i. Cor. xv. Oportet corruptibile indue

re incorruptionē mortale hoc induere
immortalitatē. Ubi ſm expoſitōeʒ Ni.
de lyra oſtēditur reſurrectionis neceſſi
tas q̄ accipitur ex tribus. pmo ex perfe-
ctione nature humane que non eſt pfe
cta niſi anima ſit corpori ꝯiūcta ppter
qđ ſepari eſt anime accidens ꝛ ꝯtra ei⁹
naturalē inclinatōem. vt prius dictum
eſt. Nullū aūt tale pōt eſſe ppetuū. ſcđo
ex impletōe diuine iuſticie ſcʒ vt corp⁹ ſi
mul cum anima pmietur vel puniaꝛ cū
aia peccauit in corpe vꝉ meruit. tertio
ex ꝯformitate membroꝝ ad caput nr̄m
x̄pm ad electos qui ſurrexit per itera
tam vnionē ad corpus. hec ille. Ad hāc
imortalitatē pueniemus duʒ ad regnū
celoꝝ vocabimur per chriſtū dicenteʒ.
Uenite benedicti ꝛc̄.

Ertia gloria corpo
ris erit vigoroſa ſubtilitas
vñ Rich. ait ꝙ ſubtile dici
tur a vtute penetrādi. Res
aūt triplici de cauſa eſt penetratiua. ſ.
aut ppter paruitatē quātitatꝭ maxime
ſcđm latum ꝛ pfunduʒ. vt eſt acus q̄ q̄
uis longa ſit tamē penetratiua eſt. aut
ppter raritatē ſue materie. ꝛ ſic aer eſt
penetratiu⁹ aut tertio ppter actiue vir
tutis magnitudinē. ꝛ ſic vinū penetra-
tiuū eſt multomagis q̄ ſimplex aqua q̄
cūq5. Quapropter aq̄ cuʒ modico vino
bibita magis refrigerat ſanuʒ hoieʒ q̄
ſi p ſe bibatur q2 vinū facit eaʒ ad loca
corpis penetrare ad q̄ per ſe penetrare
nō poſſet. Scđʒ pmam cām penetrādi
attēditur ſubtilitas corpoꝝ beatoꝝ: q2
in debita q̄titate reſurgent: nec etiam
ſm ſecundā cām: q2 tota materia q̄ ne
ceſſaria eſt ad eſſentiā eoꝝ reſurget in
eis. ſed ſm tertiā cām in eis attēdiꝛ ſub
tilitas coꝝ: q2 per vtuteʒ beatitudinis
aie: erit in beatis corpib⁹ tāta magni-
tudo vtutis actiue ꝙ per eā multo effi-
caci⁹ poterūt penetrare q̄ ignis vꝉ aer
hec ille. In corpe igꝛ glorioſo erit ſubti
litas q̄ poterit cū corpe nō glorioſo exi
ſtere. Scđo poterit corpi iā nō glioſo
reſiſtere. Tertio h̄ ſubtilitas equalis
erit in eodē corpe. Quarto corp⁹ talē p
manēs in eodē robore. Per ſubtilitatꝭ
igiꝛ vtutē. pmo corp⁹ glorioſum cū cor
pore nō glorioſo poterit exiſtere. ꝛ exē
pluʒ hui⁹ ponūt quidā quō etiā duo cor
pora nō glorioſa ſunt ſimul. Hoc pʒ in
q̄t Tho. anglic⁹ in q̄rto ſuo: q2 ferrū ꝛ
ignis ſunt duo corpa etiā ſpē diua et tñ
pñt eſſe ſimul. hoc pʒ q2 opatio facit ſci
re formā ꝛ naturā rei: vt pʒ. vij. metha.
ſed cuilibet parti ferri igniti ꝯuenit ꝑa
opatio ignis. Naʒ ſi adiūgatur ſtuppet
tunc incēdit eā ꝛ generat veꝝ ignē. ꝛ ſic
quelibʒ ps hmōi ferri hʒ ſecū veꝝ igneʒ
Et ſi hoc videtur poſſe fieri p naturaʒ
a fortiori vtute diuinā vt corp⁹ glorio-
ſuʒ ſimꝉ ſit cū corpe nō glorioſo. hāc do
teʒ ſubtilitatꝭ xp̄s oſidit in ſua natiuita
te qñ de vgine natus fuit abſq5 leſione
qñ ad ſuos diſcipulos intrauit ianuis
clauſis qñ oēs celos trāſiuit abſq5 celo
rū dilaceratōe. Hec ſunt mirabilia no
bis ꝛ quaſi incōprehēſibilia eo ꝙ vide-
mus ꝙ duo corpa vt cōius nō pñt eſſe ſi
mul ſed vno adueniēte reliquū expelliꝛ
ab eodē loco ſm naturā dicit idē tho. ꝙ
de potētia dei abſoluta ſi deo placeret
vnū corp⁹ glorioſum poſſet ſimꝉ eſſe in
eodē loco cū altero corpe glorioſo. Et
ſi ꝯtrariū iueniaꝛ dictū ab aliquo ſcđꝫ
tunc dʒ itelligi de potētia dei ordiata q̄
de⁹ dicꝛ illa ſolū poſſe q̄ ab eterno fie-
ri pdeſtinauit de quoꝝ nūero nō crediꝛ
eſſe illud ſcʒ ꝙ vnū corp⁹ glorioſuʒ ſimꝉ
ſit in eodē loco cuʒ corpe nō glorioſo: h̄
ille. O quāta virtus q̄ta poteſtas cor-
poris glorioſi vt penetret q̄cunq5 dura
abſq5 taliū diuiſione. Hoc ē eñ qđ dič
apls. i. Cor. xv. Seminatur corp⁹ aia-
le: ſurget corp⁹ ſpūale. Ubi ait Nic. de
lyra. Seminaꝛ corp⁹ aiale. i. groſſuʒ im
potēs eē cū alio corpe nō glioſo. ſurget
corp⁹ ſpūale. i. potēs eſſe cū alio corpe
non glorioſo ſicut ſuo mō ſpūs ſiꝉ eſt cū
corpe. Nūc vo ꝛ ſi nō corpe ſim⁹ in celis
ſi mūdū penetrauim⁹ celos corpe pene
trem⁹ ꝛ aſcēdam⁹ ſpū ꝯſiderātes tātaʒ
nobis pmiſſaʒ glīaʒ vt dicam⁹ cū aplo
illud ad Phil. iij. Noſtra cōuerſatio in

celis eſt. Glo. Noſtra conuerſatio ⁊ ſi
adhuc ſumus in terra eſt in celis vbi eſt
ſpes noſtra. Conuerſatio quidē noſtra
dꝫ eſſe ꝟtuoſa: fructuoſa gratioſa. Uir
tuoſum enī ⁊ ſanctū eſt ꝙ bō poſſideat
bonā ꝯuerſatōem grauē: qꝛ ꝯuerſatio
ſignū eſt ſanctitatis interioris vt de ta
li dicatur illō. Thobie. iiij. In bona vi
ta ſancta ꝯuerſatio ꝑmanſit. Itē debet
eſſe intuētibꝰ fructuoſa. i. Pe. ij. Con
uerſatōem veſtrā inter gētes habentes
bonā. Apud deum gratioſa. Deute. i.
Date nobis viros ſapiētes ⁊ gnaros: ⁊
quoꝝ ꝯuerſatio ſit ꝓbata. i. approba
ta apō deū. Talis enī ꝯuerſatio talis
vita faciet vos penetrare celos ⁊ habe
re dotem ſubtilitatis. Sic igitur patꝫ
quō corpus glorioſum poterit cum nō
glorioſo exiſtere. Scōo poterit etiam
corpori nō glorioſo reſiſtere. nō enī po
terit corpꝰ nō glorioſum penetrare cor
pus glorioſuꝫ ſicut ecōtra vt patuit. vñ
Bon. ait in quarto. Licet nihil poſſit
corpori glioſo reſiſtere ipſm tñ pōt aliqs
ſicut ptꝫ. qꝛ ꝯſtat ꝙ pōt ſuſtinere lapidē
in manu. Corpus ergo glioſum pōt ſe
tangibile ꝓbere ⁊ pōt nō ꝓbere ſiue late
re ⁊ hoc hꝫ ſm diuerſas ꝯditōes nā tā
gi pōt. quia pōt impellenti reſiſtere cuꝫ
ſit corpꝰ verum: non vanū vel fantaſti
cum. latere vero poteſt: quia pōt pene
trare organū tactꝰ. primū habet ꝑ veri
tatem nature. Scōm ſm effectuꝫ ſpiri
tualis potentie. Hec ille. Et huic ꝓꝓe
tati reſiſtēdi eſt in via ſimilis fides no
ſtra. i. Ioh. i. Hec eſt victoria que vicit
mundū fides noſtra. Pugil enī videns
ꝯfuſionē victi ⁊ honorē victoris nititur
ad victoriam. ſic nos per fidem intelli
gentes confuſionē peccatoꝝ ⁊ demonū
per eternam damnatōem. Intelligen
tes etiam per fidem honorem ⁊ gloriā
bonorum debemus toto conamine re
ſiſtere demoni ⁊ peccato: ideo fides cō
paratur ſcuto. Ephe. v. In omnibꝰ ſu
mentes ſcutuꝫ fidei. ⁊ i. Pe. v. Cui ſcꝫ
diabolo reſiſtite fortes i fide. Utiqꝫ fi
des ſaluat hominē que operibus adim
pletur. vnde fides dicitur eo ꝙ faciat ſi

eut ꝓmittitur. Unde Grego. Quid ꝓ
deſt ꝙ redēptori noſtro per fideꝫ adūā
gimur: ſi ab eo moribus diſiungamur.
Tunc veraciter fideles ſumus ſi qō ꝟ
bis ꝓmittimus: operibus implemꝰ. Fi
delis ſeruus non timet perdere equuꝫ
vt iuuet dominū. chriſtꝰ non timuit vi
tam perdere corporaleꝫ vt iuuaret ho
mineꝫ. certe nec nos debemus timere
ſi opus fuerit perdere vitam corporalē
vt ſeruemus fidem. Apoca. ij. Eſto fi
delis vſqꝫ ad mortem ⁊ dabo tibi coro
nā vite. i. Mach. ij. Abraā in tēptatiōe
nōne inuentꝰ eſt fidelis. Ioſeph in tēpo
re anguſtie ſue cuſtodiuit mādatū. Et
ſeqtur ibidē Ananias: azarias: miſael
credētes liberati ſunt de flāma. Et pꝰ
Uos ergo filij ꝯfortami ⁊ viriliter agi
te in lege. qꝛ in ipſa glorioſi eritis. Sꝫ
heu multi ſunt fideles ꝟbo'ſꝫ pauci ope
de quibus aplīs ait ad Titū. i. Cōfitē
tur ſe noſſe deū: factis aūt negāt cū ſint
abhomiati ⁊ incredibiles: et ad oē opꝰ
bonū reprobi. de quibꝰ pōt dici illō pſā.
Cor aūt eoꝝ non erat rectū cū eo: nec
fideles habiti ſunt i teſtamēto eiꝰ. Si
ergo fideliter viuimꝰ ⁊ peccatiſ reſiſta
mus poterimꝰ in corpore glorioſo reſi
ſtere corpori nō glorioſo. ſed nō corpo
ri glorioſo. ait Bona. Et hoc de ſecun
do. Tertio hec ſubtilitas equalis erit
in eodē corpe dicēte Richar. Hec ſub
tilitas erit equalis in oibꝰ ptibꝰ eiuſdē
corporis. Eque enī ꝑfecte ⁊ faciliꝰ po
terit vna ps corpis glorificati ſimꝰ eſſe
cum corpore nō glorificato ſicut alia.
Subtilitas tñ ſcōo modo dicta nō erit
equalis in oibꝰ partibꝰ corporis: qꝛ de
bita corporis armonia requirit vt vna
pars corpis ſit rarior ꝙ̄ alia. ⁊ alia dē
ſior aliqs. Erit tñ in ptibꝰ corporis dē
ſitas ⁊ raritas ſm illā ꝓportōeꝫ quā re
quirit ꝑfecta humani corpis armonia
Hec ille. Et huic ꝓprietati ꝯuenienti
eq̄liter oibꝰ ptibꝰ corpis aſſimilat̄ cha
ritas q̄ q̄ſqꝫ tenet̄ diligere ꝓximū ſicut
ſeipm̄. Math. xxij. Diliges ꝓximū tuū
ſicut teipm̄. i. ad eandem beatitudineꝫ
ad quā diligis te. Ait Ni. de ly. Uñ ſns

Augu. Dilectio dei ⁊ ꝓximi eſt ꝓꝓa vir
tus ⁊ ſpālis pioꝝ atqꝫ ꝑtaſ: cū cete
re virtutes bonis ⁊ malis poſſint eē cō
munes. vnde iſta gemia ꝟtute qui ca
ret alis ad volandū in regnū celoꝝ nō
habet. Et nota ꝙ quando dicitur. dili
ges ꝓximū tuū ſicut teipſꝫ traditur et di
ligēdi ratio: ⁊ dilectōis modus. Ratio
quidem diligendi traditur ſiue tāgitur
ex eo ꝙ ꝓximus nominatur. ꝓpter hoc
enī debemus eos ex charitate diligere
quia ſunt ꝓximi nobis: ⁊ ſm dei imagi
neꝫ: ⁊ ſm glorie capacitatē. Nec refert
vtrū dicatur ꝓximus vł frater. vt habe
tur. i. Ioh. iiij. vel amicꝰ vt habet̄ Le
uitici. xix. quia per oīa hec affinitas de
ſignatur. Modus aūt dilectōis tangit̄
cum dicitur: ſicut teipm̄: qō non eſt itel
ligendū q̄tum ad hoc ꝙ aliquis equa
liter ꝓximū ſibi diligat: ſed aliqualiter
ſibi: ⁊ hoc tripłr. Primo quidē ex pte ſi
nis vt aliqs diligat ꝓximū ꝓpter deuꝫ
ſicut ⁊ ſeipm̄ ꝓpter deum dꝫ diligere vt
ſic ſit dilectio ſancta. Secūdo ex pte re
gule dilectōis vt ſcꝫ aliqs non ꝯdeſcen
dat ꝓximo in aliquo malo: ſed ſoluꝫ in
bonis vt ſic ſit dilectio ꝓximi bona ⁊ iu
ſta. Tertio ex parte ratōis dilectōis vt
ſcꝫ non diligat aliqs ꝓximū ꝓpter ꝓpri
am vtilitatem vel delectatōeꝫ. ſꝫ ea ra
tiōe ꝙ velit proximo bonū ſicut vult bo
nuꝫ ſibiipſi vt ſic ſit dilectio ꝓximi vera
Sꝫ heu apoſtolꝰ enī dicit Thimo. ſcri
bēs in. ij. epła. iij. c. Hoc aūt ſcito ꝙ in
nouiſſimis diebus inſtabūt tēpora peri
culoſa ⁊ erūt hoies ſeipſoſ amātes cupi
di: elati: ſupbi: blaſphemi: parētibꝰ nō
obediētes: igrati: ſceleſti ſine affectōe: ſi
ne pace: criminatores incōtinētes: imi
mites: ſine benignitate: ꝓditores: ꝓter
ui: ceci: voluptatū amatores magis ꝙ̄
dei habentes quidem ſpecieꝫ pietatis.
virtutem autē eius abnegantes: ⁊ hos
deuita. Hec ibi. Hic oſtendit maliciā
hominū que erit in vltimo ⁊ iaꝫ ſuo tē
pore inceperat. vnde exponens hūc te
xtum Nico. de lyra ait. In nouiſſimis
diebꝰ. hoc enī erit potiſſime ante tēpo
ra antixp̄i inſtabūt tēpa ꝑiculoſa ꝓpter

multiplicitatē ſeductoꝝ. Petrus vero
de tharentia latꝰ explicans ait. In no
uiſſimis diebus ſcꝫ circa finem mundi
i. Thimo. iiij. Nouiſſimis diebꝰ diſce
dent quidam a fide inſtabūt ſanctis. ſ.
tempora periculoſa. i. periculis plena
Erunt enī perſecutōes grauiſſime cō
flate ex tyrannis: hereticis: ypocritis.
Hij ſunt tres ordines dentiū. Dan. vij.
Et hec erit cauſa periculi: quia erunt
homies ſeipſos amantes non deuꝫ vel
proximū. Philip. ij. Oēs querunt que
ſua ſunt. Ex ꝓprio autēꝫ amore tanꝙ̄
radice omnia mala oriūtur. quia vt di
cit Augu. li. de ciui. dei. Ciuitatem ba
bylonie facit amor ſui vſqꝫ ad cōtēptuꝫ
dei. Cupidi. hic ponit tres effectꝰ amo
ris priuati. Et primo in generali. Pri
mus eſt ꝑpetratio omnis mali. Secū
dus cōtemptꝰ ſummi boni. ibi volupta
tum. Tertiꝰ eſt ſimulatio catholice fi
dei. ibi habentes ſpecieꝫ. Ponit primo
quattuor mala que ꝯmitti magis vidē
tur in deuꝫ. Secundo. x. que magis in
proximū. ibi parentibꝰ non obediendo
Tria que magis videntur in ſeipſum
ibi ꝓterui. Dicit ergo cupidi. q. d. erūt
homies ita ſeipſos amātes ꝙ erunt cu
pidi ad lucruꝫ pecuniaꝝ: diligentes ſcꝫ
plus mundū ꝙ̄ deuꝫ elati ad dominiū
Prouer. vi. Sex ſunt que odit dominꝰ
oculos ſublimes ⁊c. Superbi ad hono
rem ſibi impenſum. Iaco. iiij. Deus ſu
perbis reſiſtit. Blaſphemi ad dei vitu
periuꝫ quod eſt grauiſſimū pctm̄: quia
ſpiritus blaſphemie non remittet̄ in hꝰ
ſeculo: nec in futuro. Parentibꝰ. hic tā
git. x. mala que videntur magis cōmit
ti in ꝓximum. Primo tria que ꝯmittū
tur in ꝓximū ſuperiorē. Secūdo quat
tuor que in ꝓximū equalem ſcꝫ ſine af
fectōe. Tertio tria que ꝯmittuntur in ꝓ
ximuꝫ inferiorē. ibi imites. Dicit ergo
Erunt etiaꝫ pa. non obe. ſiue carnali
bus ſiue ſpūalibus ⁊ q̄tum ad ꝓcepta.
contra illud Ephe. vi. Filij obedite pa
rentibꝰ veſtris ꝑ oia. Ingrati q̄tum ad
bñficia a parētibꝰ impenſa. Sap. xvi.
Ingrati enī ſpes tanꝙ̄ hybernalis gla

cies tabeſcet: ⁊ diſperiet tanꝙ aqua ſis
puacia. Sceleſti ad grauiora etiā ma
leficia in pſonas parentū impetrāda.
Eſa.i. Conteret ſceleſtos ⁊ pctōres ſi
mul. Sine affectōe alioꝝ.ſ. miſerie nō
ꝯpatiēdo. Ro.i. Sine affectōe ſine fe-
dere ſine pace alioꝝ quietē ꝑturbando
Criminatores.i.crimina aliis impo-
nentes. Incōtinētes.i.pctis carnalibꝰ
deſeruiētes gule ⁊ luxurie vacādo. Im
mites.i. crudeles erga eos quos poſ-
ſunt opprimere. Sine benignitate.i.ſi-
ne miſericordia ⁊ largitate erga eos q̇
bus debēt ſubſeruire. Proditores.i.ſe-
creto ꝑ reuelatores erga eos quibꝰ ha
bent ꝯſulere. Proterui.hic tangit pec-
cata que vidētur ꝯmitti in ſeipꝫ. Dicit
ergo proterui.i. inuerecūde ſe habētes
quo ad actꝰ cōcupiſcibilis q̇ maxie ſunt
erubeſcibiles. Iere.iii. Frons mulieris
meretricis facta eſt tibi noluiſti erube
ſcere. Tumidi.i.inflati aio quo ad ac-
tus rōalis. Sap.ii. Excecauit eñ illos
malicia eoꝝ ⁊ neſcierūt ſacramēta dei
nec ſperauerūt mercedē iuſticie. Erūt
etiā voluptatū amatores magis ꝙ dei
Ipſi eñ ſunt de quibꝰ dicit apls Phil.
iii. Quoꝝ deus venter eſt. Et erūt habē
tes quidem ſpeciem pietatis.i.xpiane re
ligionis in exteriori ſimulatōe: quia ſa
cramēta xpiane religionis participa-
būt cū bonis: ideo ꝑiculoſiores. Mat.
vii. Attēdite a falſis ꝓphetis. Uirtutez
aūt.i.rem pietatis ipſiꝰ.i. dilectōez dei
⁊ ꝓximi abnegātes. ⁊ hos deuita.ſ. ho
mines ita peruerſos. Et.ii.canonica.
Ioh.i. Neqꝫ aue ei dixeritiſ.hec Petrꝰ.
Non ſic chariſſimi viuamꝰ ſi gl'iaꝫ cele
ſtem deſideramꝰ in q̄ ꝯtus ſubtilitatis
erit eq̄lis i partibꝰ eiuſdē corpis: ſꝫ ma-
gis ꝓximū ſicut nos diligamꝰ: quia q̇ ꝓ
ximū diligit legem implet ex qua ſequi
tur ſalus. Et hoc de tertio. Quarto di
ctum eſt qꝛ hec ſubtilitas ꝑmanēs erit
in eodē robore. Nā gloria tā aie ꝙ cor
poris eſt ꝑpetua ⁊ ſine mutabilitate ſi
cut dictum fuit priꝰ. cui correſpōdet ꝑſeue
rātia bone vite: quia qui ꝑſeuerauerit
vſqꝫ in finē hic ſalꝰ erit. M. ath.x. Ad
hanc aūt ſubtilitatē ꝑueniemꝰ ſi nobis
dicatur. Uenite bñdicti ⁊c.

Quarta gloria corpo

ris erit velocior agilitas de
qua dicit apls.i. Cor.xv.
Seminatur in infirmitate
ſurget in ꝟtute. Ubi ait Nic.de ly. Se
minatur i infirmitate ſcꝫ corpꝰ ab aia
de difficili mobile: q̄a vt dicit Sap.ix.
Corpꝰ qđ corrūpitur aggrauat aiam.
cōſurget in ꝟtute.i.mobile ſm volūta-
tem aie per dotem agilitatis. Hec ille
Hec aūt agilitas erit in quattuor.
Primo mouendo corpꝰ abſqꝫ reſiſtētia
Scđo mouēdo corpꝰ quo volet potētia
Tertio mouēdo corpꝰ nō rei carentia
Quarto mouēdo corpꝰ in dei ꝑſentia.
¶ Agilitas igr̄ hec erit in mouēdo cor
pus abſqꝫ reſiſtētia. iđ dr̄ Sap.iii. Ful
gebūt iuſti per dotē claritatiſ vt dictū ē.
⁊ tanꝙ ſcintille in arūdineto diſcurrēt
per dotez agilitatis qua corpꝰ obediet
aie ad nutū ꝙtuꝫ ad motū localē. vt de
clarat Nico. de lyra. ⁊ Eſa.xl.dr̄. Qui
aūt ſperant in dño mutabūt fortitudi-
nez: aſſumēt pēnas vt aq̄le: currēt et nō
laborabūt. ābulabūt ⁊ non deficiēt. Di
ſcurſus aūt ſcintillaꝝ agilis eſt ita etiā
volatꝰ aq̄laꝝ. laborabūt tñ ꝓpter reſiſtē
tiam medii: ⁊ etiā qꝛ hñt corpa fatiga-
bilia. iſta aūt non erūt i motu beatorū
corpoꝝ. vñ Richar. ait. Ad agilitatez
motꝰ tria ꝯcurrūt.ſ. fortitudo ꝟtutiſ mo
tiue. habilitas mobilis ad motū: ⁊ iſto
ruꝫ duoꝝ ꝑfecta ꝯiunctio q̄ req̄ritur in
ter mobile ⁊ motorē. Primū erit i bea
tis ꝑ gl'iam aīe. Scđm erit in corpe ꝑ
quādaꝫ q̄litatē q̄ erit habile moueri ſꝫ
volūtatē: in nullo penitꝰ reſiſtēs q̄ qua-
litas dr̄ dos agilitatiſ. Tertiuꝫ erit per
iſta duo ſimul. ꝑ illa eñ duo erit ꝑfecta
ꝯiunctio inter corpꝰ ⁊ aiam q̄ req̄rit int
mobile ⁊ motorē ſicut ꝑ impaſſibilitatē
ꝑfecte vnieṫ aie vt forme dāti ꝯplemen
tum ꝓxi eſſe: ⁊ ideo aīma ita velociter
poterit corpꝰ ſuū mouere ſicut pōt ſeip
ſam ſine corpe. Hec ille. Et T. ho. an-
glicus ait. Fide tenemꝰ imediate poſt

iudicio ꝙ corpa ſanctoꝝ equali veloci-
tate ſicut angeli dei aſcendēt cū xp̄o iu
dice. Hec ille. Ibi nulla erit reſiſtētia.
Unde idez T. ho. ait. Ad hoc ꝙ corpꝰ ab
anima btā reſūmptū nō ſit ipſi aie one-
roſuꝫ ſicut eſſe ꝯſueuit in hac vita mor-
tali q̄ttuor req̄runṫ duo ex ꝑte ſenſus: ⁊
duo ex ꝑte motus. Nam ex ꝑte ſenſus ꝓ
mo requiritur vt corpꝰ aie beate ſit no
biliū paſſionū.ſ. ſenſibiliū ſpēꝝ de faci
li receptiuū. Scđo vt ſit ignobiliū paſ-
ſionū: ſcilꝫ corruptiuaꝝ ⁊ leſiuaꝝ actio
nū ꝓpulſiuū. Rōne ꝓmi ꝯuenit tali cor
pori dos charitatis. Rōne ꝟo ſecundi
dos impaſſibilitatiſ. Et ſilr ex ꝑte motꝰ
duo req̄runṫ in hmōi corpe. Primo eñ
ꝯgruū eſt vt hmōi corpꝰ taliṫ diſponaṫ
ꝙ motor ſuus ipm mouēdo nō laſſetur
Scđo ne in ſuo motu ꝓpter reſiſtētiaꝫ
medii nō retardeṫ. Quo ad ꝓmuꝫ diſpo
nitur hmōi corpꝰ dote agilitatis. Sed
quo ad ſcđm dote ſubtilitatiſ. dato tñ ꝙ
in tali motu nō ſit reſiſtentia ex ꝑte me
dii nō ſequitur ꝙ fiat in inſtāti. Si tñ
ſenſus videret trāſitum corpis glorioſi
iudicaret hmōi tranſitꝰ durationem eſſe
eque indiuiſibilē ſicut aeris illuminati
onem ꝙuis in hoc ſenſus deciperet. qꝛ
⁊ ſi ſenſus nō decipiaṫ circa ꝓpriū obie
ctum: decipi tñ poteſt circa obiectū cōe
hec ille. O ꝙ iocundū erit anie hēre cor
pus ſuū ita agile: ita velociter mobile.
Deſiderāt eñ quidā corpꝰ habere agi-
le ſicut hꝫ yrūdo. ſed vere talis agilitas
nihil ē ꝯpatiue ad agilitatē corpis glo-
rioſi qđ mouebiṫ ita ſubito ꝙ iudicare
tur moueri ab oculo vidente in inſtāti
etiaꝫ ſi moueretur ab oriente in occidē
tem. Quāto deſiderio debemꝰ mente ⁊
voluntate hmōi glorioſam velocitatez
optare ⁊ mente humili deo ſeruire vt hāc
poſſimꝰ obtinere. Cōſideratio tanti ꝓ
mii nos excitare dꝫ ad feſtināter opan
dū ea ꝑ q̄ poſſumꝰ ad illđ ꝑuenire. Ecc.
ii. In oibꝰ opibꝰ tuis eſto velox ⁊ ois in
firmitas nō occurret tibi. In oibꝰ opi-
bus bonis eſto ſtrēuꝰ nō ꝓcraſtinans
⁊ ſic infirmitas pcti nō occurret tibi. et
hec diligētia ē multū neceſſaria in ꝓſe-
cutu ſpūali. Iđ dic̄ apls.i. Cor.ix. Sic
currite vt ꝯphendatiſ. Sꝫ hec multi ſunt
ſiles tigridi q̄ qñ venatorē ꝑſequiṫ vt ſe
tuꝫ ſuū quē importat recuperet dū cur-
rit poſt ipm inuenit ſpecula q̄ in via ſua
poſuit ⁊ dimiſit: in q̄bꝰ ſpeculis dum ti
gris vmbrā ꝓpriā videt credit eā eſſe ca
tulū ſuū. ⁊ iđ lambēdo ſpeculū ſuū ſitit ⁊
a curſu ſuo īpediṫ: ⁊ ita venator impor
tat catulū quē amplꝰ nō recupat. Re-
uera huic aiali hō ſilis eſt. catulꝰ eñ nr̄
eſt gr̄a quā qñqꝫ accepimꝰ. ⁊ bona opa
digna de ꝯgruo ⁊ q̄ſi de ꝯdigno vita et-
na. Sepe aūt accidit ꝙ hāc gr̄am ꝑdi-
mus ⁊ deꝰ ipam a nobis ſubtrahit ꝓpṫ
pctm̄: ⁊ dū volumꝰ ipm recupare ab ip
ſo deo: ſpecula in hac via poſita.i.mū-
dana ꝓſpitas: delectatio carnis: ⁊ ho-
nores nos detinēt et retardāt a fetu re
cupendo ⁊ ſupuenit mors: ⁊ ſic damna
mur. Nō diligamꝰ igiṫ vmbre vanitatē
ſꝫ rei ꝟitatē. nō negligētie tarditatez: ſꝫ
bonoꝝ opeꝝ velocitatē. de diligētia pōt
dici illđ Lu.xiii. Opꝫ me hodie ⁊ cras
⁊ ſeq̄nti ambulare.i.ꝯtinue ⁊ diligēter.
Talibꝰ igiṫ dabiṫ agilitas gl'ioſa. et hō
de ꝓmo. Scđo dixi ꝙ agilitas ꝓdicta
erit in mouēdo corpꝰ quo volet potētia
.i.volūtas dicēte btō Aug.xxii. de ciui.
Ubi volet ſpūs ibi erit ꝓtinꝰ corpꝰ. Uñ
corpꝰ nō inclinabiṫ magis ad ſurſuꝫ ꝙ
ad deorſuꝫ: nec magis ad deorſuꝫ ꝙ ad
ſurſuꝫ. Qđ declarās Bon. ait. Corpꝰ
gl'ioſuꝫ rōnez ſue nobilitatiſ ⁊ ſtabilita-
tis trahit ab aia. iđ īclinatio eiꝰ eſt ad
aiaꝫ nō ad aliq̄d extra. Et qñ agilitas
ſequiṫ inclinatōez ⁊ aia ꝑt moueri i oēꝫ
dīaꝫ poſitōis: iđ corpꝰ eſt habile ad oēꝫ
ſitū. vñ agilitas nō īclinat ad aliquē lo
cū determiatū: ſꝫ ē ꝓmptitudo vt corpꝰ
moueaṫ in oēꝫ locū ad quē vult moueri
aia. nā appetitꝰ elemētoꝝ totalr̄ q̇etaṫ
in illo corpe: ita ꝙ nullū elemētū in co
appetit ſuā ſperā. ⁊ iđ ablatꝰ ē terre ap
petitꝰ ad deorſuꝫ ⁊ grauitas. Hec ille.
Nūc aūt corpꝰ nr̄m tēdit deorſuꝫ ꝓpter
grauitatē ſuā: ſꝫ tūc nō ſic. vt dcm̄ e. hic
ergo mūdꝰ ꝑ nūc eſt locꝰ corpoꝝ nr̄oꝝ:
ſed nimis artꝰ in cōparatione ad celū ſy-

derum. Similes tñ ꝑſes mūdani ſunt
auibus ↄcluſis in gabia in qua ſi ponā
tur a iuuētute ita beneq̨ cantāt dulciter
ſicut extra. Sic peccātores in pctīs nutriti
et aſſueti ī hoc mūdo letant̃: ac ſi eſſent
ī paradiſo vel quaſi nō attēdentes peri
cula ⁊ laqueos huius mūdi ꝑ quos plu
res capiūtur ⁊ deducūtur ad locū infer
ni. eſt tñ in volūtate noſtra grã dei aſſi
ſtente vt ad locū ſupremū aſcendamus
⁊ ꝓdictā agilitatē ↄſequamur. ⁊ hoc de
ſecundo. Tertio dixi ꝙ agilitas ꝓfata
erit in mouēdo corpꝰ nō rei carētia. i. ꝓ
pter aliquē defectū. Unde Rich. dicit
ꝙ corpa glorioſa nō acquirēt aliquā ꝑ
fectionē ꝑ ſuū motū localē. mouebūtur
tñ vt id qđ habēt in virtute actu exercē
tes diuinā ſapiām in oībus cōmēdabilē
oſtendāt ⁊ vt reficiātur viſus eorꝫ pulcri
tudine diuerſarū creaturarū: in q̄bus
dei potentia ⁊ ſcientia ⁊ bonitas emi
nenter reducebunt. Hec ille. Motꝰ au
tem hic vt cōiter eſt ꝓpter aliquā indigē
tiam ⁊ eſt entis imꝑfecti ꝑficiendi per
terminū q̄ acquirit̃ ꝑ motum. Motꝰ tñ
ad vbi pōt eſſe entis ꝑfecti: ſicut patꝫ de
celo ⁊ de ſubſtantijs ſeparatis q̄ mouē
tur motu locali: q̄uis ſint entia ꝑfecta
ex ſuo motu nullā ꝑfectionē intrinſecā
acq̄rentia. Sꝫ de loco huiꝰ mūdi moue
ri multū affectare debemꝰ. qñ hic nul
lis bonis caremus: Nam caro nr̃a dici
tur a carendo eo ꝙ caret oī bono. Ca
ro enī cūctis ꝓmibus eſt denudata ꝑa
uis affectibꝰ inflammata duris tumlti
bus excitata. ideo eſt ꝑ abſtinentiā ⁊ pe
nitentiā caſtiganda ⁊ reprimēda: q2 qñ
caro noſtra nimis ꝑ delitias impugna
tur ↄtra ſpm̃ recalcitrare molit̃ ad mo
dum equi pinguis. Caro enī humana
ſi fuerit bene paſta ⁊ nutrita nunq̄ ceſ
ſat ludere ⁊ inhoneſte ſe portare. Unđ
apl̃us loquens de ſeipō ante ↄuerſionē
dicit ad Ephe. ij. Aliqñ cōuerſati ſumꝰ
in deſiderijs carnis noſtre faciētes vo
luntatē carnis. Eſt in carne malorꝫ af
fectus: q2 ſꝑ per mala đſideria ardet ſꝑ
nitit̃ ſpm̃ iuenenare ꝑ delectationē aut
ſpm̃ infeſtare ꝑ varias cogitatiōes: aut
ſpm̃ cōturbare ꝑ terrores ⁊ opiniones.
Ad Gal. v. Caro cōcupiſcit aduerſus
ſpm̃. vt priꝰ dictū eſt. Et ita eſt duris tu
multibus excitata. Eccl. xvij. Quid ne
quius q̄ qđ excogitauit caro ⁊ ſanguis
Ex hoc argueret̃. Iđ ait apl̃us Rom.
xiij. Carnis curā ne feceritis in deſide
rijs. Ex carentia igit̃ boni in carnē op
tare debemꝰ vt ipſa corpa noſtra mutē
tur in meliꝰ qđ fiet dū mouebimur abſ
q̨ carētia alicuius boni. Et hoc de ter
tio. Quarto dictū eſt ꝙ agilitas ꝑiꝰ di
cta erit in mouēdo corpꝰ. Unđ dicit Ri
char. ꝙ ꝑ illū motū nō minuet̃ ī aliquo
eorꝫ ↄtemplatio: q2 quocūq̨ vadāt deū
ſemꝑ preſentē habebūt. Hec ille. Item
inquit virtute ſuꝑnaturali humanitatē
xp̄i oculis corporalibꝰ videbūt in quocū
q̨ loco celi empyrei fuerint. Hec ille.
Nunc aūt q̄uis deꝰ ait Act. xvij. Nō lō
ge ſit ab vno quoq̨. in ipſo enī viuimus
mouemur ⁊ ſumꝰ tamē ipm̃ nō videmꝰ
ſicut in patria videbimꝰ Ubi ait Nico.
de lyra. In ipſo ⁊c̃. ſicut in cauſa efficiē
te. nā cauſat in nobis viuere: mouere: ⁊
eſſe. ſic eſt intimior nobis q̄ noſipſi: q̄a
ↄiungit principia intrinſeca. Hec ille.
Iſte ſunt quattuor dotes corpis de qui
bus iam diximꝰ. ſ. claritas: impaſſibili
tas: ſubtilitas: ⁊ agilitas. Unđ ait Bo
nauē. ꝙ dotes dñr quaſi diuitie date de
ſponſate. Et Richar. dos antiq̄tus ſo
let aſſignari qñ ſponſa traducit̃ in do
muꝫ ſponſi q̄ dos q̄uis aſſignetur ſpon
ſo a ꝑte ſponſe: tñ ꝓprietas remanet pe
nes ſponſam: q̄uis vſus debeat̃ ſponſo
Unđ ſoluto carnali matrimōio dos re
manet ſpōſe. Sic ⁊ dotes btōrꝫ ſunt ad
ſponſi gl̃am ⁊ ꝓpriā ꝑfectionē beatorꝫ
Itē dicit ꝙ dotes ſunt qualitates. Unđ
dos viſionis eſt q̄daꝫ habitꝰ luminoſus
in intellectu quo eleuat̃ ad clare deū vi
dendum. Dos fruitiōis eſt ꝑfectꝰ chari
tatis habitꝰ quo aīa fruit̃ deo. Unđ ꝓꝑe
loquēdo in dotibꝰ aīe nō ↄſiſtit btītudīs
eſſentia: ſꝫ ī actibꝰ earū ad quos ordiant̃
tur ſicut habitꝰ ad actū. Et harū duarꝫ
dotiuꝫ viſio ⁊ fruitio ſunt actꝰ ꝓprie lo
quēdi. Dos aūt tertia a duabꝰ alijs di

ſtincta eſt habitꝰ ꝑfectus: quo volūtas ē
ꝑfecte ſecura de ꝑpetuatiōe tentiōis ꝑ
dicte. [illegible] ꝑdicta aſſecuratiōe nō
pōt intelligi aīa deo ꝑfecte vnita. primus
ergo eſt dos viſionis. ſcđo dos fruitiōis
tertio dos ꝑfecte ſecuritatis. Unđ dos ī
[illegible] ſic deſcribit̃. Dos eſt ꝑpetuꝰ or
natus aīe ⁊ corpis vite ſufficiens in eter
na beatitudīe iugiter [illegible]. Dotes
corporis ſunt q̄ [illegible] ſunt. Notandū in
ſuꝑ ꝙ de dotib [illegible] loqui dupl̃r ait
Richar. [illegible] ſūt [illegible]
qua dotes ſunt. Primo mō in oībus be
atis ſunt [illegible] tres dotes. ſ. clara viſio: ꝑ
fecta fruitio: ⁊ ꝑpetuitatis [illegible] ſe
[illegible] ꝑfectio. Hec ille. Qđ eſt intel
[illegible] ad ſenſum [illegible]. Item ait
[illegible] Dotes aūt corpis q̄ ſunt agilitas: i
paſſibilitas: [illegible] ⁊ claritas erit
in oībus btīs [illegible] corpꝰ poſt reſurrectio
nem. [illegible] loquēdo de dotib [illegible]
dotes ſunt. ſic [illegible] ſunt in aīa
[illegible] ita
[illegible] in xp̄o et in angelis ſanctis.
[illegible] inter ſponſum ⁊ ſponſaꝫ
[illegible] reqrit̃ ↄformitas in na
tura ⁊ diſtinctio in ꝑſona: ⁊ ꝙ ſpōſa fa
cta ſit ſponſi de [illegible]. Et q̄niam inter
xp̄m ⁊ eccliaꝫ hoīm [illegible] ↄformitas
in natura ⁊ diſtinctio in ꝑſona et de nō
ſponſa facta eſt ſpōſa. ideo in matrimo
nio ſpūali maxime habet rōneꝫ ſpōſe di
cente aplō Ephe. v. [illegible] eccle
ſiam ⁊ ſemetipſum tradidit ꝓ ea vt illā
ſanctificaret mūdans lauacro aque in
verbo vite vt exhiberet ipe ſibi glioſam
eccliam nō hñteꝫ maculā aut rugā aut
aliqđ huiuſ: ſed vt ſit ſancta ⁊ imaculata.
[illegible] ergo dos aſſignet̃ rōne matri
monij [illegible] fruitio: ſecuritas ꝑfectio in
[illegible] hꝫ potiꝰ rōnē dotis ꝙ in an
gelis [illegible] non eſt nature ↄformitas
ad xp̄m ⁊ ita eccleſia ipſorū nō ita ꝓprie
hꝫ rōneꝫ ſponſe ſicut eccleſia hoīm. hu
mana etiā natura xp̄i nō eſt ↄformis di
uine nature neq̨ diſtincta ab ea in ꝑſo
na: q2 in xp̄o nō eſt ꝑſona niſi ꝑſona ver
bi: ⁊ ꝑpter ea [illegible] nō ſponſa: ⁊ ideo
[illegible] ꝓprie ea que dotes dicuntur in
chriſto habent rationē dotis q̄uis illa
que dicūtur dotes excellētiſſime ſint in
ipſo ſm id qđ ſunt. Sicut ergo diſpoſi
tiones aīme beate per quas deo ꝑfecte
cōiungitur dotes dicuntur: ſic diſpōnes
corporꝫ beatorꝫ ꝑ quas ꝑfectiue [illegible]
[illegible] ꝑfecte obedi
unt dotes dicuntur. Hec omia Richar.
Bonauētura vero harū dotiū aſſignat
numerū ⁊ ſufficientiam [illegible] quattuor ge
nera [illegible] ad [illegible]
[illegible]
Secūdo accipit̃ numerus [illegible]
efficientē. Dotes enī [illegible] corpo
re ſunt [illegible] ⁊ [illegible] ſic ha
bent [illegible] in corpꝰ [illegible]
autem in corpus [illegible]
vt ꝑfectio ⁊ vt motor. [illegible]
[illegible]
[illegible] Ut motor [illegible]
[illegible] aliquin nō eſſet [illegible]
ſi excluderet motū [illegible] ergo
[illegible] vita neceſſe eſt in corpore [illegible]
ſpoſitionē ad vitā: ⁊ hoc eſt [illegible]
dantia ⁊ claritas: q2 vero vita [illegible]
neceſſe eſt corpus ꝑſe [illegible] im
mortalitatem ⁊ iſta eſt impaſſibilitas.
Qr̃ vo motor infatigabili mouētiū opꝫ
etiā ꝙ nihil reſiſtat: ⁊ hō ſubtilitas eſt ī
corporibꝰ etiā ꝙ nihil retardet: ⁊ ſic eſt
agilitas. Quarto mō accipit̃ ſm cauſā
materialē. ſic corpꝰ noſtrū eſt ↄpoſitum
ex quattuor elementis: ⁊ q2 ab elementis
habet q̄druplicē defectibilitatē. ab aq̄
que eſt elementū humidū ⁊ paſſibile hꝫ
paſſibilitatē ⁊ corruptionē vñ humidꝫ
aque corpꝰ corrūpit. A terra vero hꝫ
obſcuritatē: q2 elementū opacū. Ab igne
aīalitatē: q2 calor ↄſumit cōtinue: q2 cō
tinua indiget alimōnia ciborꝫ. Ab aere
vo habet infirmitates. Aer enī facilli
me immutatur ⁊ cedit cuilibet impellēti.
qñ igit̃ quattuor iſti defectꝰ debet ꝑ bo
na oppoſita remoueri ad hoc ꝙ corpus
ſit ↄpletū ↄpleſione ↄpleta: iđ quattuor
ſunt dotes ↄ corruptioneꝫ iꝑaſſibilitas
ↄtra obſcuritatē claritas: ↄtra aīalitatē
tem ſpūalitas: ↄtra infirmitatē virtus
ſeu penetrabilitas. ⁊ hec vltima ↄuenit

[illegible]oꝛ eſt iter oēs: qm̄ ꝯcoꝛdat auctoꝛitati ꝛ rōni. au ctī apl̄i. i. Coꝛ. xv. Seminaṫ ꝛc̄. ſicut dictū eſt. Concoꝛdat etiā ratōi. Dotes em̄ coꝛpis dr̄r nō om̄s q̄litates ſed ſolū qualitates nobiles ꝛ ꝑncipales de nouo ſupaddite nature que recipiūt magis ꝛ min⁹ ꝑ acceſſum ad terminū: nō ꝑ [illegible]. Hec ille. Et Ri chardus ait. [illegible] ait ꝑdictarū dotum oꝛi [illegible] ꝑ creationē vt q̄dā nō improba [illegible] vn̄ ꝑ tanto dicitur ꝙ ꝑdicte [illegible] in coꝛpoꝛe a btītudine aīe ꝑ [illegible] redūdantiā qua de⁹ illas cre [illegible] in coꝛpoꝛib⁹ btōꝝ ꝓpter meritū aīa [illegible] in via ſibi ꝛ coꝛpoꝛibus ſuis glo riam meruerūt. Hec ille. Itē ait ꝙ ꝑ [illegible] dotes ꝑdictas reddetur coꝛp⁹ tale vt in [illegible] aggrauet aīam: [illegible] ei aggra uet dū eſt coꝛruptibile. Indicium etiā ꝑ dotes ꝑdictas magis vigebit in actib⁹ ſuis potētie ſenſitiue coadiuuabunt ad [illegible] intellect⁹ q̄ intelliget quid q̄litates rerum ſenſibiliū in fantaſmate [illegible] q̄litates triplici mō intelliget. ſ. in verbo ꝛ in ſuo genere ſine fantaſmate ꝛ cū fantaſmate ſi placuerit volūtati cū modus intelligēdi in fantaſmate ſit hoī naturalis. Hec ille. Hec ſunt ergo q̄ ꝑtinent ad glīam coꝛpoꝛis in vita ꝑ petua: quā glīam donabit xp̄s electis ſuis dicet eis. Uenite bn̄dicti ꝛc̄.

Conſequēter videndū eſt de alijs q̄ ad glām mag̃ ac cidentalē faciūt. vn̄ ſicut ſponſis carnalib⁹ dātur tria. Quoꝝ primū dicit̄ dos. Scdm̄ donatio ꝓpṫ nuptias. Et tertiū parafernalia. dos eſt vt dictū fuit donatio facta ſponſe ex parte patris: ꝛ hoc ad vſum ſponſi. donatio fit ſpōſe ꝓ pter nuptias a ſponſo. Alia dant̄ poſt nuptias vt ſunt munera q̄ ſibi dant̄ ab a micis: ꝛ hoc donum dicit̄ parafernalia. Et dicit̄ hoc parafernale a para qd̄ ē iuxta: ꝛ fernos qd̄ eſt dos: q2 iuxta ꝛ p⁹ dotem datur. Sic in diuinis de⁹ pater dat dotē ſponſe ad poſſidendū ſed ſpon ſo xp̄o ad glīam ꝛ honoꝛē: ꝛ nō ad vſum q2 honoꝝ noſtroꝝ nō eget. Donatio ꝓ pter nuptias eſt qd̄ a ſponſo dat̄ ſponſe ꝛ hoc erit in futuro gaudiū qd̄ habebit ſponſa in viſione xp̄i hoīs ſponſi. Aliud erit gaudiū qd̄ habebit̄ de ſocietate be atoꝝ: ꝛ de ꝯgtulatide felicitatis: ꝛ de lo co celi ēpyrei qd̄ erit hītatio ipoꝝ btōꝝ.

Quinta glīa coꝛpis erit celeſtis habitatio: ꝛ nō cuiuſlibȝ celi ſed celi decimi qd̄ dicit̄ ce lum empyreū. de quo celo loquitur xp̄us Math. [illegible] In reſurrectiōe em̄ neqȝ nu bent neqȝ nubent̄ [illegible] ſicut angeli dei in celo. de quo [illegible] ꝓprieta tium. Celū empyreū eſt [illegible] ꝛ ſummū celū: loc⁹ angeloꝝ: regio et habitaculū hoīum beatoꝝ. Et dicit̄ empyreū a pyr qd̄ eſt ignis q̄ſi totū ſic dictū nō ab ardo re ſed poti⁹ a lumie ꝛ ſplendoꝛe qd̄ celū ſumme eſt lucidū inſlāmans lucē ꝛ ſplēdo rem ſup hoc celū criſtallinū ꝓpinquū ꝛ ꝓximū. Iſtius celi ꝓprietates deſcribit Raban⁹ vicens [illegible] Baſilij in exameron dicens. Celū empyreū eſt coꝛp⁹ ꝑ[illegible] tura ſimpliciſſimū de coꝛpulentia hn̄s minimū: q2 ſubtiliſſimū. ꝑ[illegible] mūdi fir mamentū q̄litate maximū [illegible] lu cidū. figuratōe ſpēricū. locali ſitu ſupre mum: q2 a centro remotū. ampliatiue ſpiritui: ꝛ coꝛpoꝝ viſibiliū ꝛ inuiſibiliū ꝯtentiuū dei ſummū habitaculū licȝ enī; de⁹ ſit vbiqȝ ſpāliter tn̄ dr̄ eē in celo: q2 ibi relucet potiſſime ſue ꝑtātiſ opatio. [illegible] ille. Hoc eſt celū de quo loquitur dicen tes. Pater noſter q̄ es in celis. Iſtud ce lum poſt reſurrectiōē erit loc⁹ naturaṫ coꝛpi gloꝛificato: qd̄ declarans alexan der [illegible] ait. Materia coꝛpis humani nō ſolū eſt elementū: jmo etiā q̄nta eſſē tia vt nob̄ ſine alioꝝ ꝑiudicio videt̄. ſ. de natura celi empyrei qd̄ ptȝ. Coꝛp⁹ ei a nimatū ꝯpoſitū eſt ex ꝯtrarijs: ſȝ impoſſibi le eſt ꝙ ꝯtraria ꝯueniāt ꝛ faciāt armoniā niſi ꝑ naturā ꝯciliantē. hec aūt [illegible] eē natura elemētaris: q2 hȝ ꝯtrietatē. ḡ hec dȝ eē natura iſta q̄ ꝯciliat naturas ele mētares ꝯtrias ꝛ q̄ hȝ ꝓpoꝛtionē ad celū. Hec aūt natura [illegible] ad h̄ ꝙ coꝛp⁹ ſit de bito mō ꝛ in debita armonia ꝯpoſitum ad ſuſceptionē aīe: neceſſe eſt naturā in ipſo coꝛpe eē. coꝛpoꝛaqȝ ita ſe habēns

ad ſuas ꝑfectiōes. ꝙ reſpectu nobilioꝛis ꝑfectionis nobilioꝛ eſt diſpoſitio. [illegible] ad ſuſceptionē aīe vegetabilis eſt [illegible] ſiue ex ꝑte coꝛpis ipſa lux viſibilis q̄ eſt lux firmamēti ꝯcilians ꝑtes ꝯtrarias coꝛ poꝛis ꝛ cū aīa ſenſibilis ſit nobilioꝛ lux criſtallina diſponat ꝛ ꝯciliet coꝛp⁹ ꝛ cū vlteri⁹ nobilioꝛ ſit ꝑfectio [illegible] neceſſe eſt ꝙ lux nobilioꝛ [illegible] ad il lam. Hec aūt eſt lux celi empyrei. neceſ ſe eſt ergo ꝙ [illegible] empyrei [illegible] [illegible] coꝛpus humanū ad ſuſceptionē aīe rōnalis. Et [illegible] ap paret: q2 hō nō poſſȝ appetere [illegible] dere vn̄ aliq̄d de celo empyreo. [illegible] [illegible] coꝛp⁹ humanū ad ſuſceptionē aīe rō nalis. In vita aūt [illegible] coꝛp⁹ erit gloꝛificatū tunc natura [illegible] in coꝛpoꝛe ꝛ manifeſtabit̄. [illegible] [illegible] latebit ꝛ ꝯtinebit̄ [illegible] nō. ſic ec ꝯtrario: ꝛ [illegible] loc⁹ coꝛpoꝛi glo rificato ſm̄ naturā ſupioꝛ: ꝛ [illegible] natu ram elementarē. Hic aūt loc⁹ erit celū empyreū ꝛ ita naturalis loc⁹ erit coꝛpi gloꝛificato. Hec ille. Et ſȝ Aug. dicat ꝙ carnis loc⁹ ꝓpꝛie terra eſt. Hoc inq̄t Alexander nō eſt verū de natura inſti tuta in vita ſpāli ſicut erit natura coꝛ poꝛis gloꝛificati: jmo ꝓpꝛie loc⁹ ei⁹ erit celū empyreū. Hec ille. Hec ḡ celeſtis habitatio cōpetit glorioſo coꝛpi: ꝛ de q̄ tam pulcra ꝛ mirabili habitatiōe beati multum gaudebūt qm̄ in ipſa erit.

Pꝛimo amabilis pulcritudo
Secundo mirabilis magnitudo
Tertio perſtabilis ſoꝛtitudo
Quarto laudabilis ſanctitudo.

Pꝛimo i tali loco erit amabilis pul critudo. Iob. xxvi. Spūs dn̄i oꝛnauit celos. Si oꝛnatū ſit ꝛ pulcrū ipſȝ firma mentū in quo ſunt ſtelle: credendū eſt ꝙ ipſm̄ celū empyreū qd̄ eſt loc⁹ glīe ſit pulcri⁹ ꝛ maioꝛi pulcritudine plenū. ꝛ hmōi pulcritudo oſtendit̄ Apoc. xxi. c. In viſiōe iohānis facta cui dicit angel⁹. Ue ni oſtendā tibi ſponſam vxoꝛē agni. Et ſuſtulit me inq̄t iohānes in montē excel ſum ꝛ altū. Per quē ait Nic. de lyra. de ſignauit celū empyreū: qd̄ hm̄ ſcītoꝛes do ctoꝛes eſt locus beatoꝝ. Et ſeq̄tur. Et oſtēdit mihi ciuitatē ſanctā hieruſalem [illegible] de celo. Nā ait Nico. de ly ra. [illegible] beate [illegible] [illegible] coꝛpe ꝛ [illegible] claritatē dei [illegible] lapidi [illegible] ſo tanq̄ lapidi [illegible] Et in hoc [illegible] ca⁹ aſpecti. Quid pulcri⁹ [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ſi nobis ad plenū [illegible] manifeſtare. Ideo Iohānes in hoc [illegible] nus dicit ꝛ plus intelligit. [illegible] ro de quo [illegible] ſtum ꝛ ardens [illegible] ce nō conſumit [illegible] [illegible] [illegible] aīt hic [illegible] [illegible] ꝛ delectabilis erit locus illo. [illegible] ſi delectabile eſt palaciū [illegible] amenitatis [illegible] ꝛ po tu plena ꝛ q̄liacunq; aliis delectabilib⁹ oꝛnatū multo ampli⁹ ꝛ ſine cōparatiōe hītatio celeſtis ē delectabilioꝛ. O q̄ fa tui ſum⁹ q̄ apponim⁹ oēm diligentiā ad pulcras domos erigendas ad pulcras cameras oꝛnādas de q̄s nos dimittere ꝛ de celeſti ꝛ pulcherrima hītatiōe n̄ cogi tam⁹. Ita ei coꝛ apponim⁹ ad caſtra e dificia domoſ ꝛ ceta loca nr̄a edificāda ac ſi ꝑpetue illic hītare deberem⁹. Co gitem⁹ igr̄ de illa manſiōe diuina qm̄ in ipa amabil̄ ē pulcritudo. Et h̄ ḋ pꝛimo. Se cūdo ꝓ pꝛo dectū ē ꝙ i ipa ē mirabil̄ magni tudo. Terra vtiqȝ magna ē valde ſicpȝ i q̄ ſi tot regna: tot regiōes: tot mōtes ꝙ ſol⁹ d̄s nouit: ſȝ hec magitudo nihil ē cō patiue ad celū ꝑmū lune. ſ. imo ē q̄ſi pū ct⁹ Sicut ait. r. celi a quoꝝ p⁹ vt dicit Rabi moyſes vſqȝ ad ſctȝ ē tm̄ ſpaciū q̄tū poſ ſet aliq̄s ire ḋ via plana longitudine anna. i. q̄bȝ circūl⁹ ſunt celū cuiuſlȝ planete hȝ i ſpiſſitudine [illegible] [illegible] i flo ribus [illegible] [illegible] vt

[illegible] ſicut nec rectitu[illegible] aſſerit. Sed que
quid ſit manifeſtu[illegible] celu̅ empyreu̅
[illegible] ſit decima̅
[illegible] hoc erit palatiu̅
[illegible] magnitudis. De quo
[illegible] dicit Baruch
[illegible] magna eſt domꝰ dei ⁊ in
[illegible] poſſeſſionis eiꝰ. Hec e̅ domꝰ
[illegible] pmiſſa his qbꝰ dr̄ in eode̅ .c.
[illegible] mandata vite auribꝰ ꝑcipe
[illegible] prudentia̅. Uide ergo tibi pro
[illegible] fuerunt ꝯtra auaros q̅
[illegible] ad mu̅di diui
[illegible] ſe ꝑ h̅ eſſici magnos. Uñ
[illegible] ſimilis eſt viro qui cu̅ pelui ar
[illegible] eſt pro metallis ⁊ diuitias huiꝰ mu̅di
in quibꝰ ardor auaricie eſt incluſus q̅
[illegible] per auaricia̅.i. per appetitu̅ ior
[illegible] reſpiciu̅t ꝯcupiſcu̅t. Vaſa ſc̅o
[illegible] hanc ſignantur. ſigura ei. iiij. Reg.
vlti. vbi dicit̄ ꝙ rex babylonis eruit va
los. Et ydolie ⁊ victu̅ captiuos duxit eu̅
in babylone̅. Sic rex iferni diabolꝰ ex
cecat hoies cupidos: auaros lu̅ineq̅
diſcretiõis ⁊ ſapie ſalutaris eos ꝓuat ⁊
vinculis male ꝯſuetudis eos ligat: ⁊ ſic
in babylone̅. i. infernu̅ ſecu̅ ducit. Nu̅c
ſunt dies illi de quibꝰ dicit̄ Hiere̅. viij.
Confuſi ſunt ſapie̅tes ꝑterriti ⁊ capti
ſunt. Verbu̅ eni̅ dn̄i ꝓiecerunt ⁊ ſapia
nulla eſt i eis. ꝓpterea dabo mulieres
eoꝝ exteris: agros eoꝝ heredibꝰ: quia
a minimo vſq̅ ad maximu̅ oe̅s auari
cia̅ ſequu̅tur. Nico. de lyra exponẽs ait
Heredibꝰ. i. extraneis: no̅ ad modicu̅
tp̄s. non igitur atte̅dam ꝰ vt magnifica
mus ad hec tp̄alia: ſed ad celeſte̅ maxi
mam poſſeſſione̅ celi empyrei q̅ dabit̄
ſcire cupie̅tibꝰ ⁊ facie̅tibꝰ ea q̅bus cele
ſtis habitatio poſſidebit̄. Et hoc de ſe
cundo. Tertio dictu̅ e̅ ꝙ in illa habita
tione erit ꝑſtabilis fortitudo. de q̅ forti
tudine dr̄ Apoc. xxi. Et habebat. ſ. ci
uitas de qua piꝰ dictu̅ e̅ muru̅ magnu̅
⁊ altu̅. per qd̄ deſignatur ait Nic. de ly
ra ſecuritas diuine ꝓtectõis q̅ maxime
relucet i ſtatu ſupne btitudinis. Et in
eode̅. c. btūs Johãnes ſub figura deſcri
bit ſtatu̅ ciuitatis ſupne q̅ ciuis[illegible] btitu
tatis di[illegible]tto. Fortitudo huiꝰ loci acq
retur ꝑ virtute̅ fortitudinis q̅ eſt virtus
animi q̅ qua hõ potens ⁊ habilis efficit̄
ad reſiſtẽdu̅ malo: et ꝑſeuera̅do i bono.
Sz vere pauci ſunt hodie fortes tales
ſed multi ſunt ſimiles aſino q̅ fortis eſt
in parte poſteriori: ⁊ debilis in ꝑte an
teriori vbi e̅ caput. Iſti ſu̅t aſinini fortes
in malis in peccatis ꝯmitte̅dis: nimis ob
ſtinati nimis. Tales ſunt fortes ꝑ di
uitijs acq̅rendis que ſunt poſteriora: ſ
pro bonis ſunt debiles. Tales ſe excu
ſant ꝙ no̅ poſſent talia vel talia facere
ꝑ ſalute ſua q̅ ſunt ꝑora opa ⁊ meliora
de q̅bus dr̄ Threnoꝝ. i. Abierunt abſq̅
fortitudine ante facie̅ ſubſeque̅tis. i. ini
mici ꝑſeque̅tis. Noteniꝰ ergo ꝙ hoc for
tiſſimu̅ palaciu̅ dabitur viris fortibus
Prouer. xviij. Turris fortiſſima nome̅
dn̄i: ad ip̄z currit iuſtꝰ. i. fortiter reſiſte̅
do peccatis ⁊ exaltabit̄. ſ. vſq̅ ad celu̅
empyreu̅. et hoc de tertio. Quarto dixi
ꝙ in illa celeſti habitatiõe eſt laudabi
lis ſanctitudo: de q̅ dicit pſ. Domu̅ tu
am dn̄e decet ſanctitudo i longitudine̅
dieꝝ. i. in ꝑpetuu̅. Si eni̅ eccl̅ie noſtre
dicantur ſancte: q̅ rebꝰ ſanctis dedica
te: qua̅to magis illa celeſtis ciuitas dz
dici ſancta in qua̅ nihil in mu̅du̅: nihil
coinquinatu̅ intrabit. Apoca. xxij. Fo
ris canes ⁊ venefici ⁊ impudici homi
cide ⁊ ydolis ſerui̅e̅tes. ⁊ ois qui amat
⁊ facit mendaciu̅. Nico. de ly. Foris ca
nes. i. guloſi ⁊ detratores co̅tra bonos
latra̅tes. ⁊ venefici. i. inuidi veneno in
uidie pleni: ⁊ ipudici ſeipſos inficie̅tes
⁊ homicide corꝑales et ſpu̅ales: ⁊ ido
lis ſerui̅e̅tes. qd̄ eſt peccatu̅ directe con
tra deu̅: ⁊ ois qui amat ⁊ facit me̅daciu̅
Ille amat qui delectatur mendacia ꝓ
ferendo. ſed ypocrita facit mendaciu̅.
Nam ypocriſis eſt me̅dacium in facto
Hec ille. Tales non ſunt digni ta̅ ſan
cta habitatiõe. Sed ſicut dicitur eode̅
c. ſedes dei ⁊ agni in illa erunt: et ſerui
eius ſeruient illi: ⁊ videbunt faciem eiꝰ
⁊ nomen eius in frontibꝰ eoꝝ. Iſtud er
go habitaculu̅ non imerito vocari pōt

ſanctu̅: q̅ eſt dedicatu̅ ad gl̄iam ⁊ beati
tudinem oium ſaluandoꝝ. Ad qua̅ in
troducemur du̅ nobis dicet̄ Venite bn̄. ⁊c̄.

Sexta gl̄ia corꝑis erit

S vocalis collaudatio. vn̄ glo. ſu
per illud pſ. Exultationes dei
in gutture eoꝝ. ait. Exultatiões dei no̅
ſui eru̅t in gutture eoꝝ vel faucibꝰ. i. in
lingua. Sic eni̅ latebu̅tur in cubilibus
⁊ faucibꝰ. i. in corde ⁊ lingua vt non ſibi
tribua̅t ꝙ boni ſunt: ſed deo a quo acce
peru̅t ꝙ ſunt. Et in glo. illiꝰ verſus. Ut
facia̅t in eis iudiciu̅: dicit̄. In corde ⁊ li
gua no̅ deſine̅t laudare deu̅ a quo eẽna
habe̅t. Et ita ſuꝑ eode̅ v̄ſu. Exultatio
nes dei in gutture eoꝝ. ait Nico. de ly
ra. Tunc in corporibꝰ gl̄ioſis erit laus
vocalis ſm̄ ꝙ doctores tene̅t: ⁊ ꝓbabili
ter. Et ratio Richardi ad hoc eſt tal̄.
q: ſenſus ꝓpinquiores ſunt aie q̅ corpꝰ
ſed corpꝰ ꝓpter beatitudine̅ aie p̄miabi
tur. ergo ⁊ ſenſus p̄miabit̄ aliqua dele
ctatione. ſed delectatio non pōt eſſe in
ſenſu ſine actu. Ite̅ natura hu̅ana erit
in beatis in maxima ꝑfectione. ſed ꝑfe
ctiores ſunt ſenſus ſuis actibꝰ co̅iuncti
q̅ no̅ ꝯiuncti. ergo in beatis ome̅s ſen
ſus eru̅t in actibꝰ. Hec ille. Collauda
bunt igit̄ ſc̄ti in regno celoꝝ. i. ſit lauda
bu̅t vocaliter deu̅ ꝓpter q̅ttuor ſp̄aliter.

Primo ꝓpter eoꝝ creationem.

Secu̅do ꝓpter eoꝝ rede̅ptionem.

Tertio ꝓpter eoꝝ glorificationem

Quarto ꝓpter eoꝝ gratificatione̅

¶ Primo ꝓpter eoꝝ creatione̅. Na̅ co
gnoſce̅tes ſe fuiſſe factos ad imagine̅
trinitatis. Iuxta illd̄ Gen̄. i. Faciamꝰ
hoiem ad imagine̅ ⁊ ſil̄itudine̅ noſtra̅:
no̅ imerito debebunt vocibꝰ magnis de
um collaudare. Quid eni̅ nobilius: q̅d
maius potuit facere hoi in ſua creatio
ne q̅ creare eu̅ ad imagine̅ ⁊ ſil̄itudine̅
ſua̅. O deus meꝰ q̅d eſt hoc ꝙ facti ſumꝰ
ad imagine̅ tua̅ ⁊ ſimilitudine̅. Ubi ait
Nico. de lyra. dicit faciamꝰ i plurali ad
denotandu̅ pluralitate̅ in diuinis. veru̅
tn̄ q: iſta pluralitas ſtat in vnitate ſim
plicis eſſentie. ideo ſubdit in ſingulari
noſtra̅. Imago eni̅ ꝯſiſtit in aia q̅tum
ad ꝓprietates naturales. ſ. memoriam
intellectu̅: ⁊ volu̅tate̅. ſil̄itudo au̅t eſt i
gratuitis. ⁊ id̄ ſimilitudo eſt queda̅ perfe
ctio imaginis: q: gr̄a ꝑficit natura̅. hec
ille. Eande̅ auctoritate̅ tractat magr̄
ſenten. di. ij. p̄mi. de cuiꝰ vlteriori ꝓſecu
tione ſileo. Et reuera hoc eſt multu̅ mi
rabile ꝙ nos ſumꝰ facti ad imagine̅ be
atiſſime trinitatis. no̅ dico ſm̄ corpꝰ: ſz
ſm̄ aiam. de quo nu̅c videmur modicu̅
recordari. ⁊ ſi recordamur modicu̅ vide
mur eide̅ ꝓ ta̅to beneficio grati. De na
tura imaginis eſt q̅ ꝯformemur illi rei
cuiꝰ eſt imago: ⁊ ꝙ ipam q̅tum eſt poſ
ſibile repn̄tet. Eſſe igit̄ ad imagine̅ dei
obligat nos ad mu̅dicia̅ aie ⁊ ad virtu
tes: ⁊ ad opa bona facie̅da. ſed heu poſ
ſumus dicere cu̅ pſ. Homo cu̅ in hono
re eſſet no̅ intellexit co̅paratus eſt iume̅
tis inſipientibꝰ ⁊ ſil̄is factꝰ eſt illis. Sz
exn̄tes i celo empyreo poſt reſurrectio
nem gn̄alem collaudabu̅t deu̅ de tanta
bonitate ipſius creatoris. ſ. ꝙ ipſos cre
auit ad ſua̅ imagine̅ ꝑ qua̅ fueru̅t gr̄e ⁊
gl̄ie ſuſceptiui dice̅tes adinuice̅. Bn̄di
camus prem ⁊ filiu̅ cu̅ ſancto ſpu̅ laude
mus ⁊ ſuperexaltemus eu̅ in ſc̄la. Tunc
alij reſpondentes poterunt dicere. Be
nedictꝰ es dn̄e in firmame̅to celi ⁊ lau
dabilis ⁊ gl̄ioſus et ſuperexaltatꝰ in ſc̄la.
q: ad tua̅ imagine̅ nos creaſti. ⁊ hoc de
p̄mo. Sc̄do collaudabu̅t deu̅ ꝓpter ſua̅
rede̅ptione̅: ⁊ hec materia maxime lau
dis. na̅ collaudabu̅t prem: q: vnicu̅ filiu̅
nobis miſit dice̅tes illud Apoc. vij. Be
nedictio ⁊ claritas ⁊ ſapie̅tia: et gr̄aru̅
actio: honor: virtus ⁊ fortitudo deo no
ſtro in ſecula ſc̄loꝝ Amen. Laudabu̅t
filiu̅ q̅ carne̅ noſtra̅ aſſumpſit. via̅ para
diſi nos docuit. ſacra̅ inſtituit ꝓ ſalute
nr̄a. morte̅ turpiſſima̅ ſuſtinuit ⁊ rede
mit a morte eẽna. Qua̅ laude̅ que̅ can
tum poteris dicere ꝓ tantis beneficijs.
Certe illud Apoc. v. Dignꝰ eſt agnꝰ q̅
occiſus eſt accipere virtute̅ ⁊ diuinitate̅
⁊ ſapiam ⁊ fortitudine̅: ⁊ honore̅ ⁊ gl̄a̅
⁊ bn̄dictione̅. Collaudabu̅t ſpu̅m ſanctu̅
q̅ in virgine̅ vt mater dei eſſet ſupuenit: q̅

apl'os oīm genera linguarū vt eccleſias
inſtruerēt edocuit: ⁊ multa alia bñficia
cōtulit: dicēte illud Sap. xij. O q̄ bon⁹
⁊ ſuauis eſt dñe ſpūs tuus in oibus. iſte
erūt laudes iſte cātilene. iſta dulcia car
mina: ⁊ filia q̄ dicent omēs ſancti ⁊ ſan
cte in illa curia celeſti. Cogita ſi potes
q̄tum gaudiū erit in tātis melodioſiſſi
mis cantibus. Quis poſſet cape. Cer-
te nullus viuens. Tales nō ſunt canti-
lene hoim mūdanoꝝ ⁊ fatuaruꝫ mulie-
rum q̄ cōiter ſunt inhoneſte ⁊ magis ad
malū q̄ ad bonū ꝓuocāt: ⁊ q̄bus cōmit
tuntur pctā multa ducētia ad ploratuꝫ
inferni. De quolibet hoꝝ ꝓphauit Da-
uid ⁊ ꝑ eis dicit. Benedicaꝫ dñm in oi
tpe: ſemꝑ laus eius in ore meo. Et hoc
de ſecundo. Tertio vero collaudabunt
deū ꝓpter eoꝝ gratificationē. nā deo fa
ciente grām receperūt in ſacramentis
⁊ aliis qua meruerunt vitā eternā. Ro.
vi. Gratia dei vita eterna. Iſta eſt gra
tia gratū faciēs: q̄ eſt diſpoſitio ꝑ quam
aia placēs deo efficit ⁊ ei⁹ beniuolentiā
aſſeq̄tur ꝑ quā imago dei in aia defor-
mis iterū reformatur q̄ etiam bonos a
malis diſcernit. q: ſm Augu. ſup Ioh.
Sola di gratia redempti a ꝑditis ſunt
diſtincti. Et iſta grā vt expreſſius dicā
eſt q̄dam ſpūalis forma q̄ in aīa a deo
imediate creatur ꝑ quā aia ipi deo con
formatur diligit ⁊ ad vitā eternā acce-
ptatur. Hec aūt eſt fons mentis depu-
ratiuus: ipa eñ lauat ſordes pcti Ab ip
ſa plures riuuli virtutū emanant. Et ſi
cut fons ad locū fluit inferiorē: ſic ad lo
cum humiliorē gratia. Iaco. iiij. Deus
ſupbis reſiſtit. humilib⁹ aūt dat gratiā.
Iſta eſt pons ſuſtētatiuus ne hō cadat
in fluuiū inferni ⁊ de vna ripa ad aliaꝫ
tranſibimus. id eſt de hoc mūdo ad glo
riam. Sup iſtū pontē poſiti mortis pi-
culū nō timem⁹: iō ait apl'us Heb. xiij.
Optimū eſt grā ſtabilire cor. Act. xv.
Per grām dni Ieſu credimus ſaluari.
Hāc igit gratificationē ſancti cogno-
ſcentes ſe habuiſſe a deo dū fuerūt i via
ſpālr ſup h̄ referēt grārūactiōes di. i ps̄
Nō mortui laudabūt te dñe neq̄ oēs q̄
deſcendūt in infernū. Sꝫ nos q̄ viuim⁹
bñdicim⁹ dño ꝑ grāꝫ quā dediſti nobis
in mūdo bñdicimus dño ex hoc nūc ⁊ vſ
q̄ in ſclm. Et hoc de tertio. Quarto ve
ro collaudabūt dñm ꝓpter glorificatio
nem iſta eſt vltima ⁊ ſumma cauſa gau
dendi: cantandi: ⁊ deū collaudandi qui
tanta ꝯferet bona ꝑ meritis incōpara-
bilibus ad taleꝫ glīam de qua ⁊ ſi aliq̄d
diximus: nihil tñ ꝯparatiue diximus ad
ea bona q̄ ibi ṽe ſunt. Iō ait ꝓpha. Bti
q̄ habitāt in domo tua dñe in ſecula ſe-
culoꝝ laudabunt te. Et Apoc. xix. Au-
diui vocē quaſi multarū tubarū in celo
dicentiū alleluya. Laus ⁊ glīa ⁊ virt⁹
deo noſtro. Et ſeq̄t Gaudeam⁹ ⁊ exul-
temus ⁊ dem⁹ glīam deo noſtro: q: ve-
nerūt nuptie agni ⁊ vxor ei⁹ ꝑparauit ⁊
datū eſt ei vt cooperiat ſe biſſinū ſplen-
dens candiduꝫ. Iſtud biſſinū eſt duplex
ſtola. ſ. glīa aie ⁊ corpis. Sic igit pꝫ q̄
ibi erit vocalis collaudatio ad quā vo-
cabimur dū nobis dicet Uenite bñ. ⁊c.

Eptima glīa corporis

S erit delectabilis viſio. Quomō
aūt fiet talis viſio declarat Ri-
char. dicēs q̄ duplex ē imutatio ſenſus.
Quedā quā ꝯcomitat naturalis orga-
ni trāſmutatio. Quedā quā talis tranſ
mutatio nō cōcomitat: ſed patit ſenſus
paſſiōe aiali. In pma imutatiōe ſenſus
ita recipit formā ſenſibilis q̄ ṽe deno-
minatur ab ea vt cū hō ita ſentit calorē
q̄ inſtrumentū ſenſus eſt calidū. In ſe-
cūda mutatiōe ita recipit ſimilitudineꝫ
forme ſenſibilis q̄ nō denoiatur ab ea
ſicut pꝫ in viſu. Uiſus eñ videndo albū
nō efficit alb⁹. Albedo eñ vniuoce nō p̄
dicat de albedie q̄ eſt in pariete. ⁊ de ei⁹
ſilitudine q̄ eſt in oculo. Prima imuta-
tio nō pōt eſſe ſine materiali tranſmu-
tatiōe q̄ ſtare nō poſſꝫ cū impaſſibilitate
btōꝝ. Sꝫ ſcda imutatio nō req̄rit de ne
ceſſitate niſi quādaꝫ imutatiōeꝫ ſeu paſ
ſionē aialem. Sine hac aūt eſſe pōt: q:
ſenſus eſt quedā paſſio aialis loquēdo
de actu ſentiendi. Scdo ergo mō intel
ligendo q̄ in beatis q̄libet ſenſus erit i

actu: q: talis paſſio ſenſus ē ei⁹ ſcdaria
ꝑfectio Hec ille. Erit igit corpalis ⁊ de
lectabilis viſio rerū in q̄ttuor ꝑncipalr.
Primo erit viſio aſſumpte hūanitat
Secūdo virginis ⁊ dei matris.
Tertio felicis ſocietatis.
Quarto celeſtiū claritatis.
¶ Principalis igit viſio erit aſſumpte
humanitatis. Dictū eſt eñ prius ꝑ Ri
chardū q̄ ṽtute ſupnaturali hūanitatē
xp̄i ocl'is corporalib⁹ bti videbūt in quo
cūq̄ loco celi empyrei fuerint. Si pul-
crum eſt videre regē in ornamentis re-
galibus q̄to magis pulcrū ⁊ delectabile
erit videre regē regū in decore illo ma-
ximo quo fulgebit in celo. Utiq̄ nihil
amplius erit tam delectabile ſicut ipm
ſic videre. Nūc eñ nō ſaturat ocul⁹ viſu
Eccl' s. i. Sꝫ videre tūc ſaturabit. Tūc
quidē beatus ingredieť ⁊ egredieť ⁊ pa
ſcua inueniet. Ioh. x. Quia vt ait Nic.
de lyra. Btūs reficiet interi⁹ in aſpectu
diuinitatis: ⁊ exterius in aſpectu huma
nitatis ꝑ quaꝫ ſaluat⁹ eſt. Ideo dicit in
plurali paſcua. Hec ille. Ut ad hāc de-
lectabilē viſionē ꝑuenire valeam⁹ mul-
tum diligēter debem⁹ cuſtodire oculos
noſtros vt nō ꝑdamus tantā viſionē ip
ſius xp̄i. Ideo dicit ꝓpheta. Auerte ocu
los meos ne videāt vanitatē in via tua
viuifica me. Et ob hoc dicit Eccl. ij.
Oculi ſapiētis in capite eius. caput no
ſtrū eſt xp̄us. In hoc capite debem⁹ ocu
los collocare dicēte ꝓpha. Oculi mei ſp
ad dñm. Et ſi nūc nō poſſumus oculos
corporales in eū figere: nec eū videre ta
lib⁹ oculis: debem⁹ tñ oculos figere ſpi-
rituales. ſ. intellectū ⁊ affectū. vt inſpe-
cta vita xp̄i ⁊ cōuerſatiōe ⁊ ei⁹ mādatis
valeam⁹ ei cōformari ſicut ſcriptor: per
hoc q̄ oculos ad exēplar dirigit recte
ſcribit vt dicam⁹ illud. ij. Paral. xx. deo
noſtro. Cū ignorem⁹ q̄d agere debea-
mus hoc ſolū habem⁹ reſidui vt oculos
noſtros dirigam⁹ ad te. Affect⁹ etiā no
ſter dꝫ in xp̄o capite collocari vt atten-
dentes q̄ ꝑ nobis fecit et q̄ta beneficia
nobis cōtulit ⁊ cōferre ꝓmiſit: ipm ſup
omia diligam⁹. Sed heu multi ſunt ſi
miles porcis q̄ fruct⁹ ab arbore deuorāt
⁊ oculos ad arborē nunq̄ leuāt. de q̄b⁹
dicit in ps̄. Oculos ſuos ſtatuerūt decli
nare in terrā. Nā tota eoꝝ attētio ⁊ af-
fectio eſt ad hec terrena. Et vere ſicut
oculus ſm diuerſitatē rerū diſtantiū eſt
cognitiu⁹: q: rē quā videt a remotis iu
dicat paruā: ⁊ quā videt de ꝓpe iudicat
magnā vt apparet in ſole quē paruū iu
dicat cū tñ ſit octies maior tota terra.
Sic eſt de pctōrib⁹ a deo ⁊ a celaſti pre-
mio ꝑ pcti diſtantiā plurimū elongatis
Nā vt dicit ps̄. Longe a peccatorib⁹ ſa
lus. Ideo ⁊ celeſte premiū paruipendūt
Terrena vero q̄bus ꝑ amorē ſunt ꝓpin
qui magnipendūt ⁊ caripēdūt. In quo-
ruꝫ ꝑſona d: Eſa. xxxviij. Attenuati ſt
oculi mei ſu. in excelſo. Sed aſpiciētes
terrena hñt oculos fortes ⁊ iudicāt ta-
lia eoꝝ affectioni ꝓpinqua fore magna
Ecōtra iuſtoꝝ oculis celeſtia eoꝝ affe-
ctioni ꝓpinqua videnť maxima. dicētes
cū ꝓpha. Ego cognoui q̄ magn⁹ eſt do
minus. terrena vero cū ſint a iuſtis re-
mota parua videntur: imo quaſi nulla.
Iere. iiij. Aſpexi terrā ⁊ ecce vacua erat
⁊ nihil. Leuem⁹ igit oculos noſtros ad
deū: ſicut legim⁹ de ſancto Martino ⁊
plurib⁹ aliis q̄ oculis ac manib⁹ in celū
erat ſemꝑ intent⁹: vt mereamur xp̄m vi
dere oculis corporalib⁹ in aſſumpta hu
manitate: q̄ñ illa erat maxime viſio de
lectabilis. Et hoc de pmo. ¶ Secūdo
dixi q̄ erit delectabilis viſio virginis et
dei matris. Hec eñ poſt xp̄m maxime
erit pulcra ⁊ excellens in dotibus corpo
ris: ⁊ in gloria illius. ⁊ ideo erit multuꝫ
delectabile ipaꝫ ṽginē ⁊ dei mr̄eꝫ videre
Hec ei p⁹ xp̄m ſpālr erit dilecta ab oib⁹
ſctis. Nā cogſcet ab oib⁹ q̄ ipa ē mr̄ dei
cognoſcit q̄ ipa mediāte ſt redēpti. q̄ ip
ſa fuit aduocata eoꝝ dū erāt i mūdo. et
mlta alia bñficia cognoſcēt q̄ nūc igno
rāt: q̄ tñ ipa ꝓcurāte fuerūt eis collata:
iō ſumme eā diligēt ⁊ amabūt: ⁊ maxiaꝫ
reuerētiaꝫ exhibebūt. Et nō ſolū hoies
ſꝫ etiaꝫ angeli q̄ſi reginā celoꝝ ⁊ dñam
āgeloꝝ honorabūt. iō oēs ipaꝫ cū maxi
mo gaudio videbūt. Cum q̄to gaudio

videres matreꝫ dulciſſimā ſi eſſet regi-
na pacifica ⁊ maxima ꝓſꝑitate totius
oꝛbis. Uere tale gaudiū nihil ē ad gau
diuꝫ illud qđ habebūt ſancti de ſanctiſ
ſima matre dei. Hanc aūt gľiaꝫ ⁊ pul-
chꝛitudinē ꝟgo mater dei meruit ſuis
maximis ꝟtutibꝰ. ſ. humilitate: caſtita
te: ⁊ charitate. Hec aūt nō habuit ocu
los ſuꝑbos. Nam oculi ſublimes ꝑten-
dunt elatōem animi: dicēte Grego. in
moꝛalibꝰ Coꝛdis ſuꝑbia vſqꝫ ad mem
bꝛa foꝛas oſtēditur ⁊ ꝑ oculos citiꝰ iudi-
catur. Sciebat em̄ virgo bñdicta ſcri-
ptuꝫ eſſe Eſa. v. Oculi ſublimiū depri-
mentur. diceretqꝫ potuit illud pš. Dñe nō
eſt exaltatuꝫ coꝛ meum neqꝫ elati ſunt
oculi mei. neqꝫ ambulaui ī magnis ⁊c.
Sciebat inſuꝑ ꝙ ſuꝑbia excecat oculū
rōni. Uñ in figura dr̄ de aſſyriis qui in
terꝑtantur ſublimes. iiii. Reg. vi. Per
cute gentē hanc cecitate Uere patitur
oculus fumo ſuꝑbie ⁊ excecatur vt videre
non poſſit. Iuxta illud ꝓphete. Obſcu
rentur oculi eoꝝ ne videant. Uñ iter oēs
paſſiones miſerabilioꝛ eſt ipa cecitas.
Nam ipſa eſt q̄ decipit ſecū in apphen-
dendo: in iudicando: ⁊ eligēdo. In ap-
phendēdo. quia cecꝰ neſcit appꝛehēde-
re vtꝝ hoc ſit albū aut nigrū. In iudicā
do: quia qñqꝫ ſe iudicat ad oꝛientē ire:
⁊ vadit ad occidentē. Etiam in eligen
do: quia loco auri eligit cupꝛuꝫ. Ita ce
cus. i. peccatoꝛ res mūdanas q̄ ſunt ni
gre: oſcure: ⁊ viles: reputat claras ⁊ no
biles. ⁊ ecōuerſo. Etiam peccatoꝛ deci
pitur in iudicādo ſiue deliberādo: quia
ſepe ſit vt deliberet ⁊ iudicet ire finali-
ter ad paradiſuꝫ: ⁊ tñ vadit ad infernū.
decipitur etiaꝫ quia cōiter eligit dena-
riū ꝓ ꝑadiſo. Sophō. i. Ambulabūt vt
ceci qꝛ dño peccauerūt. Tales igitur pe-
ricula peccati nō ꝑpendūt. Uirgo aūt
humilis clariſſime videns oia ad ſalu-
tem neceſſaria ad tantam perfectōem
ꝑuenit vt in curia celeſti ſit delectabile
eam videri ab omnibꝰ beatis. Et hoc
de ſcđo. Tertio erit viſio delectabilis fe
licis ſocietatis. Quot erūt bti in illa ce
leſti gloꝛia ſolus deꝰ ⁊ cui reuelare vo-
luit nouit. Certū eſt tamē ꝙ beatoꝝ
erit maximꝰ numerꝰ. Sicut dr̄ Apoc.
vii. Cogita igitur quantū gauderes ſi
haberes maximā multitudinē fratruꝫ
multū a te amatoꝝ ⁊ videres oēs eos
in maxima ꝓſpitate: in maxima gloꝛia ꝑ
petua. ⁊ ī qua nullꝰ poſſet eos moleſta
re. Uere tu plus diliges quēlibꝫ ſanctū
in ꝑadiſi gloꝛia ꝙ vnqꝫ dilexeris aliquaꝫ
perſonā in hoc ſeclo: ⁊ per ꝯñs plꝰ gau
debis videre illos in illa gloꝛia ꝙ gau
deres de quibuſcūqꝫ amicis huiꝰ mūdi
exiſtentibꝰ in quacūqꝫ excellētia mūda
na ſiue in papatu ſiue in gloꝛia regali.
Ois igitur moꝛtalis hoc gaudiū intel-
ligere poterit qđ tñ nō erit pꝛincipale
gaudiū. Ab illa celeſti curia ois inuidia
erit elongata: que tñ in hoc mūdo mul
tū regnat. Nullus em̄ triſtabitur de bo
no alteriꝰ: ſꝫ gaudebit vt dictū eſt. Nūc
vero inuidia filia elatōis hꝫ curſuꝫ ſuū
Ex eo em̄ ꝙ aliquis vult aliis ꝑferri eiꝰ
inuidet ꝓſꝑitati. iđ inuidia dr̄ a non vi
dendo: quia nō pōt videre bona alioꝝ.
Hec em̄ eſt qua mediāte diabolꝰ ꝓcu-
rauit caſum ꝑmoꝝ parentū: mediante
qua Cayn interfecit Abel fratrē ſuuꝫ
mediante q̄ ioſeph vēditꝰ ē a ſuis fribꝰ:
mediante qua xp̄s a iudeis crucifixꝰ ē.
Dicente ſcriptura. Math. xxvii. De ip
ſo Pylato ꝙ ſciebat ꝙ ꝑ inuidiā tradi
diſſent eum. Inuidia imediate opponi
tur charitati que deus eſt. Nō ſic de il-
lis qui ſunt vel erunt in gľia. ſed id ve-
re de illis dicetur qđ ſcribitur. i. Mach.
viii. Oēs obediūt vni: ⁊ nō eſt inuidia
neqꝫ zelus inter eos. Et hoc de tertio.
Quarto dictū ē ꝙ ibi erit delectabilis
viſio celeſtium claritatis. Nō em̄ ſoluꝫ
delectabiliter chꝛiſtū videbūt aut virgi
nem glorioſaꝫ aut tantā ſocietatē: ſed
etiaꝫ videbūt oculis coꝛpoꝛeis illđ ma
ximū ⁊ pulcherrimū palaciū celi empy
rei. et quecūqꝫ voluerint videre in tota
mundi machina videbūt. Uñ ſicut pul
chꝛitudo domꝰ facit ad ſolaciū ⁊ ꝯpla-
centiā atqꝫ delectatōem hoim: ſic vtiqꝫ
pulchꝛitudo illiꝰ ꝑpetue domꝰ ⁊ habita
tōis faciet ad gaudiū ⁊ delectatōeꝫ ſan

ctoꝝ. Si tantū delectāt pulchꝛa caſtra
pulcherrime domꝰ ⁊ habitatōes huius
mundi in eis habitātes vt vix velint ea
dimittere: quid faciet illa domꝰ regia
q̄ ſine ꝯparatiōe pulchꝛioꝛ erit oibꝰ pa-
laciis q̄ vnqꝫ fuerūt etiā ſi ois illaꝝ do-
moꝝ pulchꝛitudo poſſet ſimul eſſe. Hec
eſt domꝰ de qua dicitur ī pš. Gloꝛia ⁊ di
uitie in domo eius. Cogitemꝰ igitur fra
tres ꝙ non habemꝰ hic ciuitatē manē-
tem: ſed futurā inqrimꝰ. Heb. xiii. Ait
em̄ ꝓpheta. Letatꝰ ſum in his q̄ dicta
ſunt mihi. Et que ſint dicta rñdet. In
domū dñi ibimꝰ. Et ſi hec eſt leticia in
ſpe: quāto plus in re. Uere multi vidē-
tur de his nihil credere: ⁊ per ꝯñs eſſe ī
fideles cū tantā diligentiā videātur ha
bere de iſtis domibꝰ trāſitoꝛiis ⁊ de illa
celeſti nō curēt. Hec ergo celeſtis habi
tatio dabitur vt perpetuo ī illa delecta
biliter viuant hiis quibus dicetur. Ue
nite benedicti. p. m. ⁊c. Et hoc de ſepti
mo pꝛincipali.

o Ctaua gľia coꝛpo-
ris erit grata multū audi
tio: Dictū ē priꝰ ꝙ oēs ſen
ſus erunt cū ſuis actibꝰ: et
hoc rōnabiliter: qꝛ ſi ſit ibi vocalis col-
laudatio ſicut priꝰ dictū eſt: etiā creden
dum eſt ꝙ ille voces audiētur a beatis
cū in ſuis coꝛpibꝰ nulla mēbꝛa vel oꝛga
na deſint. Uidemꝰ em̄ experimētaliter
ꝙ magna eſt delectatio ⁊ ꝯplacētia in
cantu bñ oꝛdiato ⁊ ꝓpoꝛtionato. Sic
credendū eſt ꝙ illa celeſtis cōgregatio
delectabiliter audiēdo tot ⁊ taꝫ dulces
voces. Unde ibi erit gratiſſima audi-
tio ex quattuoꝛ. Et

Pꝛimo ex vocum ſonoꝛitate.
Scđo ex multoꝛū quātitate.
Tertio ex dictoꝝ veritate.
Quarto ex cunctoꝝ bonitate.

¶ Erit igitur mirabilis ⁊ gratiſſima
melodia in auditu ex vocū ſonoꝛitate.
Uox quideꝫ grauis rauca aſꝑa ⁊ diſſo
na valde eſt vituꝑabilis ⁊ nociua: ⁊ di-
ſcoꝛdie in armonia generatiua ⁊ audi
tus audiētiū attediatiua. imo vox vnꝰ
ſi ſit diſſoluta multoꝝ bñ canentiū tur-
bat vocē: vt ait Pe. de herchipno. ſꝫ vox
dulcis ꝯſona ⁊ oꝛdinata multas hꝫ lau
dabiles ꝓꝑetates. Eſt em̄ vox dulcis le
tificatiua: amoꝛis excitatiua: puritatis
ꝯplexionis oſtēſiua: laudis ⁊ ꝑconii ma-
gnificatiua. hec ille. Quis dubitare dꝫ
ꝙ in illis glorioſis coꝛpoꝛibꝰ ꝑfectiſſi-
me diſpoſitis hec oia ſint. Uere creden
dum eſt ꝙ ibi erūt voces dulciſſime au
ditui maximā melodiā faciētes multū
reſonātes letificātes cūctos exiſtentes
in illa ſacra ſocietate. Uox em̄ foꝛmatur
ꝑncipaliter ex cānalibꝰ gutturis ⁊ folli
culis pulmonis q̄ ſi ſunt lenes ⁊ tēpera
te dulcē ⁊ tempatā ⁊ equalē reddūt vo-
ceꝫ. Ibi ꝟo oia que faciūt ad vocē iocū-
dam ⁊ ꝑfectaꝫ in vnuꝫ ꝯcurrēt. Uñ hec
vox erit de q̄ ꝓpħa in pš. Uox dñi in ꝟ-
tute vox dñi in magnificētia Et dr̄ vox
dñi: qꝛ ois vox ſanctoꝝ erit ꝑncipaliter
ad gloꝛiā ⁊ honoꝛē dñi ⁊ magnificētiaꝫ
beatiſſime trinitatis: ſicut magis dicetur in
tertio articulo. Si em̄ nunc voces ho-
minū bene cantantiū aut etiā oꝛgano
rum aut alioꝝ inſtrumentoꝝ ſint gra-
tiſſime auditui noſtro: quāto magis vo-
ces ille ſine ꝯꝑatōe dulcioꝛes ⁊ meliꝰ re
ſonātes erūt auribꝰ ſanctoꝝ gratioꝛes
Legimꝰ em̄ ꝙ ſyrena eſt mōſtrū mari
num hñs in vmbilico ⁊ ſurſum foꝛmaꝫ
ꝟginis: inferiꝰ figurā piſcis. Que ſyre
na dicitur a dulcedine cātus: qꝛ ſui cā-
tus dulcedine nautas trahit et eos doꝛ
mire facit: quos cū viderit ꝯſopitos ad
nauem accedit ⁊ quē poterit cape ſecū
ducit ⁊ ꝑferens ad locū ſuū ipm ſecū cō
uenire cogit qui ſi noluerit vel non po
terit ipm perimit ⁊ eius carnē deuoꝛat
Hec Bartho. in libꝛo ꝓpꝛietatū. Ta-
les ſunt cantus cōiter huiꝰ mūdi: ⁊ mu
lierum maxime in choꝛeis ⁊ aliis locis
Uñ diabolꝰ in hoc aſſimilatur cuſtodi
poꝛcoꝝ qui qñ vult poꝛcos ſuos cōgre-
gare facit vnum clamare. ⁊ ſic oēs alii
clamant ⁊ veniūt. Sic diabolꝰ qñ vult
ꝯgregare exercitū ſuū facit vnā mulie
rem clamare in media villa: et tūc oēs
ſtulti ⁊ ſtulte cōueniūt et ibi capiūtur mul

videres matreꝫ dulciſſimã ſi eſſet regi-
na pacifica ⁊ maxima pſpitate totius
orbis. Uere tale gaudiũ nihil ẽ ad gau
diuꝫ illud qđ habebũt ſancti de ſanctiſ
ſima matre dei. Hanc aũt gĺiaꝫ ⁊ pul-
chritudinẽ ꝟgo mater dei meruit ſuis
maximis ꝟtutibꝰ. ſ. humilitate: caſtita
te: ⁊ charitate. Hec aũt nõ habuit ocu
los ſupbos. Nam oculi ſublimes ꝑten-
dunt elatõem animi: dicẽte Grego. in
moralibꝰ Cordis ſupbia vſqꝫ ad mem
bra foras oñditur ⁊ ꝑ oculos citiꝰ iudi-
catur. Sciebat eñi virgo bñdicta ſcri-
pturꝫ eſſe Eſa. v. Oculi ſublimiũ depri-
menť. dicereqꝫ potuit illud pš. Dñe nõ
eſt exaltatuꝫ cor meum neqꝫ elati ſunt
oculi mei. neqꝫ ambulaui ĩ magnis ⁊c.
Sciebat inſuꝑ ꝙ ſupbia excecat oculũ
rõni. Uñ in figura dr̃ de aſſyriꝭ qui in
terꝑtantur ſublimes. iiij. Reg. vi. Per
cute gentẽ hanc cecitate Uere patitur
oculus fumo ſupbie ⁊ excecať vt videre
non poſſit. Iuxta illud ꝓphete. Obſcu
renť oculi eoꝝ ne videant. Uñ iter oẽs
paſſiones miſerabilior eſt ipa cecitas.
Nam ipſa eſt ꝗ decipit ſecũ in apꝑhen-
dendo: in iudicando: ⁊ eligẽdo. In ap-
ꝑhendẽdo. quia cecꝰ neſcit apprehẽde-
re vtꝝ hoc ſit albũ aut nigrũ. In iudicã
do: quia qñqꝫ ſe iudicat ad orientẽ ire:
⁊ vadit ad occidentẽ. Etiam in eligen
do: quia loco auri eligit cupruꝫ. Ita ce
cus. i. peccator res mũdanas ꝗ ſunt ni
gre: oſcure: ⁊ viles: reputat claras ⁊ no
biles. ⁊ ecõuerſo. Etiam peccator deci
pitur in iudicãdo ſiue deliberãdo: quia
ſepe fit vt deliberet ⁊ iudicet ire finali-
ter ad paradiſuꝫ: ⁊ tñ vadit ad infernũ.
decipitur etiaꝫ quia cõiter eligit dena-
riũ ꝓ ꝑadiſo. Sophon. i. Ambulabũt vt
ceci qr dño peccauerũt. Tales igiť pe-
ricula peccati nõ ꝑpendũt. Uirgo aũt
humilis clariſſime videns oia ad ſalu-
tem neceſſaria ad tantam perfectõem
ꝑuenit vt in curia celeſti ſit delectabile
eam videri ab omnibꝰ beatis. Et hoc
de ſcđo. Tertio erit viſio delectabiľ fe
licis ſocietatis. Quot erũt bti in illa ce
leſti gloria ſolus deꝰ ⁊ cui reuelare vo-
luit nouit. Certũ eſt tamẽ ꝙ beatorꝫ
erit maximꝰ numerꝰ. Sicut dr̃ Apoc.
vij. Cogita igitur quantũ gauderes ſi
haberes maximã multitudinẽ fratruꝫ
multũ a te amatoꝝ ⁊ videres oẽs eos
in maxima ꝑtãte: in maxima gloria ꝑ
petua. ⁊ ĩ qua nullꝰ poſſet eos moleſta
re. Uere tu plus diliges quelibꝫ ſanctũ
in ꝑadiſi gloria ꝙ vnqꝫ dilexer͡ꝭ aliquaꝫ
perſonã in hoc ſeclo: ⁊ per ꝯñs plꝰ gau
debis videre illos in illa gloria ꝙ gau
deres de quibuſcũqꝫ amicis huiꝰ mũdi
exiſtentibꝰ in quacũqꝫ excellẽtia mũda
na ſiue in papatu ſiue in gloria regali.
Ois igitur mortalis hoc gaudiũ intel-
ligere poterit qđ tñ nõ erit principale
gaudiũ. Ab illa celeſti curia ois inuidia
erit elongata: que tñ in hoc mũdo mul
tũ regnat. Nullus eñi triſtabitur de bo
no alteriꝰ: ſꝫ gaudebit vt dictũ eſt. Nũc
vero inuidia filia elatõis hꝫ curſuꝫ ſuũ
Ex eo eñi ꝙ aliquis vult aliꝭ ꝑferri eiꝰ
inuidet pſpitati. iđ inuidia dr̃ a non vi
dendo: quia nõ põt videre bona alioꝝ.
Hec eñi eſt qua mediãte diabolꝰ ꝓcu-
rauit caſum ꝑmoꝝ parentũ: mediante
qua Cayn interfecit Abel fratrẽ ſuuꝫ
mediante ꝗ ioſeph vẽditꝰ ẽ a ſuis fribꝰ:
mediante qua xp̃s a iudeis crucifixꝰ ẽ.
Dicente ſcriptura. Math. xxvij. De ip
ſo Pylato ꝙ ſciebat ꝙ ꝑ inuidiã tradi
diſſent eum. Inuidia imediate opponi
tur charitati que deus eſt. Nõ ſic de il-
lis qui ſunt vel erunt in gĺia. ſed id ve-
re de illis dicetur qđ ſcribiť. i. Mach.
viij. Oẽs obediũt vni: ⁊ nõ eſt inuidia
neqꝫ zelus inter eos. Et hoc de tertio.
Quarto dictũ ẽ ꝙ ibi erit delectabilis
viſio celeſtium claritatis. Nõ eñi ſoluꝫ
delectabiliter chriſtũ videbũt aut virgi
nem glorioſaꝫ aut tantã ſocietatẽ: ſed
etiaꝫ videbũt oculis corporeis illđ ma
ximũ ⁊ pulcherrimũ palaciũ celi empy
rei. et quecũqꝫ voluerint videre in tota
mundi machina videbũt. Uñ ſicut pul
chritudo domꝰ facit ad ſolaciũ ⁊ ꝯpla-
centiã atqꝫ delectatõem hoim: ſic vtiqꝫ
pulchritudo illiꝰ ꝑpetue domꝰ ⁊ habita
tõis faciet ad gaudiũ ⁊ delectatõeꝫ ſan

ctoꝝ. Si tantũ delectãt pulchra caſtra
pulcherrime domꝰ ⁊ habitatões huius
mundi in eis habitãtes vt vix velint ea
dimittere: quid faciet illa domꝰ regia
ꝗ ſine ꝯparatiõe pulchrior erit oibꝰ pa-
laciꝭ ꝗ vnqꝫ fuerũt etiã ſi ois illaꝝ do-
moꝝ pulchritudo poſſet ſimť eſſe. Hec
eſt domꝰ de qua diciť ĩ pš. Gloria ⁊ di
uitie in domo eius. Cogitemꝰ igiť fra
tres ꝙ non habemꝰ hic ciuitatẽ manẽ-
tem: ſed futurã inqrimꝰ. Heb. xiij. Ait
eñi ꝓpheta. Letatꝰ ſum in his ꝗ dicta
ſunt mihi. Et que ſint dicta rñdet. In
domũ dñi ibimꝰ. Et ſi hec eſt leticia in
ſpe: quãto plus in re. Uere multi vidẽ-
tur de his nihil credere: ⁊ per ꝯñs eſſe ĩ
fideles cũ tantã diligentiã videãtur ha
bere de iſtis domibꝰ trãſitoriꝭ ⁊ de illa
celeſti nõ curẽt. Hec ergo celeſtis habi
tatio dabitur vt perpetuo ĩ illa delecta
biliter viuant hiꝭ quibus dicetur. Ue
nite benedicti. p. m. ⁊c. Et hoc de ſepti
mo principali.

Octaua gĺia corpo-
ris erit grata multũ audi
tio: Dictũ ẽ priꝰ ꝙ oẽs ſen
ſus erunt cũ ſuis actibꝰ: et
hoc rõnabiliter: qr ſi ſit ibi vocalis col-
laudatio ſicut priꝰ dictũ eſt: etiã creden
dum eſt ꝙ ille voces audiẽtur a beatis
cũ in ſuis corpibꝰ nulla mẽbra vel orga
na deſint. Uidemꝰ eñi experimẽtaliter
ꝙ magna eſt delectatio ⁊ ꝯplacẽtia in
cantu bñ ordiato ⁊ ꝓportionato. Sic
credendũ eſt ꝙ illa celeſtis cõgregatio
delectabiliter audiẽdo tot ⁊ taꝫ dulces
voces. Unde ibi erit gratiſſima audi-
tio ex quattuor. Et

Primo ex vocum ſonoritate.
Scđo ex multorũ quãtitate.
Tertio ex dictoꝝ veritate.
Quarto ex cunctoꝝ bonitate.

¶ Erit igitur mirabilis ⁊ gratiſſima
melodia in auditu ex vocũ ſonoritate.
Uox quideꝫ grauis rauca aſꝑa ⁊ diſſo
na valde eſt vituꝑabilis ⁊ nociua: ⁊ di-
ſcordie in armonia generatiua ⁊ audi
tus audiẽtiũ attediatiua. imo vox vniꝰ
ſi ſit diſſoluta multoꝝ bñ canentiũ tur-
bat vocẽ: vt ait Pe. de berchřno. ſꝫ vox
dulcis ꝯſona ⁊ ordinata multas hꝫ lau
dabiles ꝓꝑetates. Eſt eñi vox dulcis le
tificatiua: amoris excitatiua: puritatꝭ
ꝯplexionis oñſiua: laudis ⁊ ꝑconij ma-
gnificatiua. hec ille. Quis dubitare dꝫ
ꝙ in illis glorioſis corporibꝰ ꝑfectiſſi-
me diſpoſitis hec oia ſint. Uere creden
dum eſt ꝙ ibi erũt voces dulciſſime au
ditui maximã melodiã faciẽtes multũ
reſonãtes letificãtes cũctos exiſtentes
in illa ſacra ſocietate. Uox eñi formať
ꝑncipaliter ex cãnalibꝰ gutturis ⁊ folli
culis pulmonis ꝗ ſi ſunt lenes ⁊ tẽpera
te dulcẽ ⁊ tempatã ⁊ equalẽ reddũt vo-
ceꝫ. Ibi ꝟo oia que faciũt ad vocẽ iocũ-
dam ⁊ ꝑfectaꝫ in vnuꝫ ꝯcurrẽt. Uñ hec
vox erit de ꝗ ꝓpha in pš. Uox dñi in ꝟ-
tute vox dñi in magnificẽtia Et dr̃ vox
dñi: qr ois vox ſanctoꝝ erit ꝑncipaliter
ad gloriã ⁊ honorẽ dñi ⁊ magnificẽtiaꝫ
beatiſſime trinitatꝭ: ſicut magꝭ diceť in
tertio articulo. Si eñi nunc voces ho-
minũ bene cantantiũ aut etiã organo
rum aut alioꝝ inſtrumentoꝝ ſint gra-
tiſſime auditui noſtro: quãto magꝭ vo-
ces ille ſine ꝯꝑatõe dulciores ⁊ meliꝰ re
ſonãtes erũt auribꝰ ſanctoꝝ gratiores
Legimꝰ eñi ꝙ ſyrena eſt mõſtrũ mari
num hñs in vmbilico ⁊ ſurſum formaꝫ
ꝟginis: inferiꝰ figurã piſcis. Que ſyre
na dicitur a dulcedine cãtus: qr ſui cã-
tus dulcedine nautas trahit et eos dor
mire facit: quos cũ viderit ꝯſopitos ad
nauem accedit ⁊ quẽ poterit caꝑe ſecũ
ducit ⁊ ꝑferens ad locũ ſuũ ipm ſecũ cõ
uenire cogit qui ſi noluerit vel non po
terit ipm perimit ⁊ eius carnẽ deuorat
Hec Bartho. in libro ꝓprietatũ. Ta-
les ſunt cantus cõiter huiꝰ mũdi: ⁊ mu
lierum maxime in choreis ⁊ aliꝭ locis
Uñ diabolꝰ in hoc aſſimilatur cuſtodi
porcoꝝ qui qñ vult porcos ſuos cõgre-
gare facit vnum clamare. ⁊ ſic oẽs aliꝭ
clamant ⁊ veniũt. Sic diabolꝰ qñ vult
ꝯgregare exercitũ ſuũ facit vnã mulie
rem clamare in media villa: et tũc oẽs
ſtulti ⁊ ſtulte cõueniũt et ibi capiũť mul

tis peccatis ⁊ tandē ad infernū deducā/
tur. O chariſſimi nō eſt hic locꝰ cantā/
di tales cātilenas: ſʒ magis flēdi. Lu.
vi. Beati qui nūc fletis q2 ridebitis. et
ſequitur. Ve vobis qui ridetis nūc: qa
lugebitis ⁊ flebitis. Sicut eñ ſponſa q̄
recipit alienū nō meretur ꝯſolari ſʒ fla
gellari. Sic anima nō meret̄ ꝯſolatio
neʒ illiꝰ celeſtis patrie que recipit alie/
nam. Bern. Delicata eſt diuina ꝯſola
tio ⁊ non dat̄ admittentibꝰ alienā. Ab
ſtrahe igit̄ te a cātu fatuo vt poſſis au
dire illā eternā iubilatōem. de q̄ Cāt̄.
ij. Ait ſpōſus. i. xp̄s ſpōſe. i. eccleſie deſi
derās noſtrā ſalutē. Sonet vox tua in
auribus meis. Vox eñ tua dulcis. Si
xp̄o ſit dulcis vox cuiuſlibʒ bti: nō imeri
to dʒ eſſe dulcis alteri beato. Et ſic pa
tet quō erit gratiſſima auditio ex vocū
ſuaui ſonoritate. Secūdo erit gratiſſi
ma ex multoꝝ quātitate. Non eñ erit
vna vox tm̄ reſonans ⁊ dulciter iubilās
ſed erunt tot voces quot ſancti. de qua
multiplici voce ait Joh̄. Apo c̄. xiiij. Au
diui vocem de celo tanꝙ̄ vocē aquaruʒ
multaꝝ ⁊ tanꝙ̄ vocē tonitrui magni: ⁊
vocē quā audiui tanꝙ̄ cytharedoꝝ cy/
tharizantiū in cytharis ſuis ⁊ cātabāt
quaſi canticū nouū. Dicit ergo Johēs
Audiui vocem experimētante mihi de
gaudio celi tanꝙ̄ vocē multaꝝ aquarū
id eſt multoꝝ ꝑploꝝ ſiue ſanctoꝝ qui ex
multis populis electi ſunt q̄ dicūtur aq̄
ꝓpter fluxū ſucceſſiue generatōis. Dic̄
etiā tanꝙ̄ vocē tonitrui magni: q2 lōge
⁊ late audit̄. Et dicit̄ vox tonitrui pro
pter magnā expſſioneʒ vehemētis deſi
derij quo deſiderāt laudare deum. Si
cut eñ tonitruū generat̄ ex vapore iclu
ſo in nube quē ꝯtinere nō pōt. Sic ſcti
in patria nō pñt ꝯtinere deſideriū ſuuʒ
quin vocibꝰ illud exp̄mant. Dicēte pro
pheta in pſ̄. Exultabūt ſcti i gl̄ia. Ex
ultare eſt p̄ gaudio q̄ſi extra ſe ſaltare.
Sequit̄. Et voceʒ quā audiui ⁊c. Hic
cōmendat̄ illa melodia ab inſtrumēto
muſico. Cythara lignū hʒ cui oēs cor/
de ſunt infixe. Hoc lignū deſignat me/
ritū dn̄ice paſſionis quā in ligno cruc̄

ſuſtinuit cui oīa merita ſanctoꝝ affixa
ſunt ⁊ cuiꝰ ꝟtute oīa efficaciā habēt: q2
ſine illo nullū ſonū reddūt. Beati ergo
in patria ſua xp̄o attribuūt: ideo chor/
das ſuas ligno extēdūt: et dū merita in
ſingulis chordis. i. ſanctis ꝯputādo vi/
dēt correſpōdere p̄mia reſultat huiꝰ cy
thare. i. ſocietatis ſctōꝝ ſuauiſſimū vo
cis gaudiū. Et ſeq̄tur. Et cantabāt q̄
ſi canticū nouū. q2 hoc cāticū tm̄ place
bit per infinita ſecula q̄tuʒ illa hora q̄
p̄mo incipietur. ⁊ ideo ſp̄ reputabit̄ no
uum. Hoc eſt canticū de quo ait ꝓph̄a
in pſ̄. Cātate dn̄o canticū nouū. O in
eſtimabilis melodia. O incōꝑabilis iu
bilatio: q̄s te merebit̄ audire. Nōne hij
qui gaudēt plus de ſua ifidelitate ꝙ̄ iu
ſti de fide q̄ ſūes ſunt cigno q̄ ꝓpe mor/
teʒ ſuā dulciter cantat. ſimiles etiā del/
phinis ⁊ ſyrenis: qui tūc ſaltant ⁊ gau
dent q̄ñ tēpeſtas in mari dʒ inſurgere.
Sic multi gaudēt in morte pcti. Cer/
te tales nō merētur audire illā vocem
dulciſſimā q2 ex gaudio taliū ſeq̄tur tē/
peſtas dānatōis eterne. de q̄bꝰ dr̄ Job
xxi. Exultāt luſibus ⁊ tenēt tympanū ⁊
cytharā ⁊ gaudēt ad ſonitū organi Du
cūt in bonis dies ſuos: ⁊ in pūcto ad in
ferna deſcendūt. q̄ dixerūt deo recede a
nobis: ſcientiā viaꝝ tuaꝝ nolumꝰ. Ce
ci q̄ nō vidēt lucē cōiter ſunt triſtes. Vñ
dicit Thobias. c. v. Quale gaudiū mi
hi erit q̄ i tenebris ſedeo et lumē celi nō
video. Sic ſine lumie gratie nullū pōt
eſſe gaudiū ſp̄uale ⁊ iō qui p̄ pctm̄ lumi
ne gratie ſunt p̄uati nunꝙ̄ ꝑfecte gau/
dent: q2 ſemꝑ portāt ſecū cām triſticie:
ſcʒ remorſum ꝯſciētie ꝑ crimibꝰ q̄ fece/
runt. in pſ̄. Non gaudebit inimicꝰ meꝰ
ſuꝑ me. ſ. iimicꝰ gratie nō gaudebit de
ea: ſed timor dei delectabit cor ⁊ dabit
leticiā ⁊ gaudiū. Eccl̄. i. Talibꝰ dabit̄
gaudiū illiꝰ eterne iubilatōis. ⁊ h̄ de ſe
cūdo. Tertio dictū eſt ꝙ in illa eterna
gl̄ia erit gratiſſima auditio ex dictorū
ꝟitate. bonis eñ bona placēt. Ad h̄ er
go ꝙ cantꝰ placeat deo opꝫ ꝙ placeat
ei cātori: materia: forma: ⁊ finis. Et in
hoc duo vltima pūcta ſſ̄ pñt declarari

Cantorē quidē duo faciūt placere iu/
xta chriſtū: ſcʒ affectio mūda: ⁊ intētio
recta. Vñ ſicut vox munda facit place
re cantū: ſic affectio mūda. iō non ē gra
tus cantus reproboꝝ. Eſa. xxxviij. Ait
ezechias. Dn̄e ſaluū me fac: ſcʒ a pctis
⁊ pſ̄. n. cā. c. diebꝰ ⁊c. Scd̄o req̄rit̄ ꝙ ſit
intētio recta: ſicut vox placet alta. intē
tio eñ recta facit attingere ad altiſſi/
muʒ. In pſ̄. Cantabo dn̄o qui bn̄fecit
mihi. ⁊ pſ̄. n. d. altiſ. Nō nūmo ꝓpter cu
piditatē: non mūdo ꝓpter vanā gl̄iam
nō carni ꝓpter laſciuiā: ſed dn̄o ꝓpter
eiꝰ laudē. Vñ dr̄. ij. Paral̄. xx. Q̄ ioſa
phat ſtatuit cātores dn̄i: vt laudarēt eū
Vere tales ſunt cātores illiꝰ ſuꝑni tem
pli: quia mūdi a peccatis ⁊ oēm cantū
ſuū faciūt ꝓpter deū. iō eoꝝ cantꝰ ſum/
me placet ipſi deo ⁊ cūctis ipis cantori
bus. Si eñ cantor diſpliceret q̄tumcū
qʒ bene ageret cantus eius nō placeret
ipſi odienti. Ibi ꝟo ſcʒ in gl̄ia erit ma/
ximꝰ amor vniꝰ ad alterū. ⁊ ideo cantꝰ
taliū multū erit gratus omibꝰ ibidē exi
ſtentibꝰ. Videmꝰ eñ ꝙ matres q̄ mul/
tū diligunt natos ſuos ſi vident ſiue au
diunt eos bn̄ cantātes in diuino ſuitio
multū delectātur. Cātabūt inſuꝑ dn̄o
vt dictū ē figurati p̄mi Paral̄. xvi. Vbi
dr̄ ꝙ dauid ꝯſtituit corā archaʒ dn̄i ſa
cerdotes canere iugiter. Placʒ etiā cā
tus q̄ñ materia eſt pulchra. Materia
aūt cantꝰ beatoꝝ erit de bn̄ficijs diui/
nis. in pſ̄. Cantabimꝰ ⁊ pſallemꝰ ꝟtu
tes tuas. Cātabūt igr̄ de ꝟtute ⁊ potē/
tia dei: quā oñdit in mundi creatōe. de
eiꝰ mīa quā oñdit in noſtra redēptōne.
de eiꝰ clemētia quā oñdit in btōꝝ ſalua
tione. ⁊ de multis alijs que longū foret
enarrare. Dicēte ꝓph̄a i ꝑſona cuiuſli
bet beati. Miſericordiā ⁊ iudiciū cāta
bo tibi dn̄e. Placet iteꝝ cātus q̄ñ ſit le
tando humiliter. ſicut cātꝰ auiculaꝝ le
tior eſt ⁊ magis gratꝰ quā cātꝰ magna
rum auiū. Vtiqʒ cantꝰ btōꝝ ſiet cū ma
gna humilitate ⁊ reuerētia ad ipʒ deuʒ
⁊ ad ſeinuicē. ideo erit gratiſſimus. Jō
in ꝑſona cuiuſlibʒ ſancti dicit ꝓpheta.
Gaudebūt labia mea cū cātauero tibi

⁊ anima mea quā redemiſti. Vñ talis
cantus in omni hūilitate factꝰ delecta
bit: ⁊ ſeipʒ cantantē ⁊ cūctos audiētes.
O q̄ta leticia q̄tum gaudiū q̄ta exul/
tatio erit in auditu tantoꝝ cantantiū.
Quis pōt hec cogitare: certe nullꝰ mor
taliū. O q̄tum dn̄t optare hmōi cantū
⁊ maximā melodiā. hi q̄ delectant̄ i cā
tibꝰ inhoneſtis ⁊ laſciuijs alijs q̄ ducūt
ad infernū. Sʒ notate ꝙ ſicut opʒ priꝰ
facere vigiliā q̄ feſtū: ſic opʒ nos prius
flere cū flentibꝰ: vt poſt poſſimꝰ gaude
re cū gaudētibꝰ. Placet vltimo cātꝰ q̄ñ
eſt ſicut iā diximꝰ in gr̄aꝝ actōe. Sicut
filij iſrael cantauerūt poſt tranſitū ma
ris rubri di. adiuicē illud. Exo. xv. Cā
temus dn̄o glorioſe. Sic vtiqʒ cātabūt
deo gratiaꝝ actōes referēdo ſancti: q̄a
euaſerūt ꝑicula maris rubri. i. huiꝰ mū
di pctis pleni. Vidētes aduerſarios ſu
os. i. demones ⁊ acq̄eſcētes ſubmerſos
id eſt dānatos ꝑpetuo i illo maxīo ma
ri igne ⁊ ſulphure ⁊ alijs multis penis
pleno qđ eſt infernꝰ. Cātabūt inſuꝑ p̄
adeptōe gl̄ie dicēte Tho. c. xiij. Per vi
cos eiꝰ alleluya cātabit̄. Alleluya eñ ē
cantꝰ gaudij ⁊ exultatōis. Interp̄tatur
eñ alleluya laudate dn̄m. ⁊ ideo iſtud
dr̄ eſſe canticū beatoꝝ: qui ſcʒ deuʒ lau
dando letant̄ ⁊ eum bn̄dicendo ⁊ amā
do continue occupātur. Iſtud etiā can
ticū inter cetera eccleſia ſepiꝰ replicat
ad denotandū ꝙ laus diuina dʒ omni/
bus ſumme placere ⁊ ab omibꝰ ſumme
deſiderari. vñ Apoc̄. xix. dr̄. Et quat/
tuor ſeniores ⁊ quattuor aīalia adora
uerūt deum ſedentē ſuꝑ thronū dicētes
amen Al̄la. Unde in. c. illo quater po
nitur hec vox alleluya ꝓpter ſacramē/
tuʒ trinitatis ⁊ vnitatis. Talis igitur
cantus maximā faciet in auribꝰ ſctōꝝ
delectatōem ex dictoꝝ veritate ⁊ cūcto
rum bonitate: quā gratiſſimā auditio
nem aſſequētur hi quibꝰ dicetur. Veni
te benedicti patris mei ⁊c.

Nona gloria corporis

n

erit redolens odoratio. Pro
quo notandū eſt ſʒ Richar.
ꝙ perfectio glorie ꝓhibebit ne ꝑfectio

vni⁹ potentie impediat alteri⁹ operatio
nez qꝺ nō pōt facere natura in hoc cor/
ruptibili ſtatu. Itē dicit ꝙ in corporib⁹
glorioſis erit odor i ſua vltima pfectiōe
nullo mō ꝑ aliquā ſupfluā humiditatē
depreſſus. ⁊ iō ab eis mltiplicatur odor
ad olfactum ſine aliqua euaporatione.
Hec ille. Et iuxta hoc poſſum⁹ dicere
ꝙ ibi erit odoratio ex q̃ttuor maxie Et

Primo ex domini fragrantia.
Secūdo ex virginis preſentia
Tertio ex cetus aſſiſtentia.
Quarto ex ſui ſubſiſtentia.

¶ Primo igiẜ erit ibi odoratio ſuauiſſi
ma ⁊ delectabiliſſima ex xp̄i fragrātia.
Credendū eſt eñ ꝙ ſicut xp̄us excedit i
glīa corpis oēs ſanctos ⁊ ſanctas para
diſi: ita etiā excedit in his q̄ cōſequūtur
hmōi glīam: quoꝝ vnū erit odor ille de/
lectabiliſſimus q̄ multiplicaẜ in corpo/
re xp̄i vſq3 ad olfactū cuiuſlibet bti. Uñ
ecclīa ꝯſiderans hmōi odorē excellentē
ait ipi xp̄o illud Cant. i. Trahe me p⁹
te curremꝰ in odorem vnguentoꝝ tuoꝝ
Bon⁹ odor confortat ſpūs corporales.
Sic xp̄i odor ſuauiſſimus magnā con/
fert conſolationē ⁊ delectationē oībus
beatis. Sicut eñ videm⁹ ꝙ in apothe/
ca ſunt ſpēs redolentes: quarū vna pl⁹
redolet altera. Sic credendū eſt ꝙ in il
la ſumma apotheca ſunt valde plures
ſpēs. i. ſancti. quoꝝ vnus excellit alterū
in odore. Unde xp̄s qui plus ceteris re
dolet figurari poteſt per pantheraz. de
qua dicit̃ libro ꝓprietatū. vij. ꝙ ab ore
eius erit odor aromatic⁹ ſupra moduz
ſuauis: ⁊ ꝓpter ei⁹ ſuauitatē oīa anima
lia ipſam ſequūtur. Sic ipē xp̄us eſt p
ferens ex ſe odorē ſuauiſſimū: ꝓpter qꝺ
oēs ſancti ipm ſequūtur. De q̄bus dicit̃
Apoc. xiiij. Sequūtur agnū quocumq3
ierit. huc odorē ſi nō valem⁹ nūc ſentire:
tñ poſſumus odorē ſue bone vite quā de
bemus imitari ſentire ⁊ videre. Uñ ip/
ſe dicit. Joh. viij. Ego ſum lux mundi.
Qui ſeq̄tur me nō ambulat in tenebris
ſed habebit lumen vite dicit dñs. Uita
xp̄i ⁊ ei⁹ cōuerſatio fugat in nobis tene
bras vicioꝝ. Iſtud ſeq̄tur eſt apprehen/
ſio cū dilectione operātē eoꝝ q̄ ſunt ne/
ceſſaria ad ſalutē. Uñ ſicut homo ꝑ q̄n/
q3 ſenſus naturales cognoſcit omīa. qꝛ
oīs noſtra cognitio incipit a ſenſu. Ita
ꝑ q̄nq3 ſenſus ſpūales apprehendit q̄ ad
ſalutē ptinent. Uidelicet ꝑ viſum ſapiē
tie ⁊ diſcretionis. ꝑ auditū obedientie ⁊
ſubiectionis. ꝑ odoratū redolentis con
tēplationis. ꝑ guſtum ſuauitatis deuo/
tionis. ꝑ tactū penetrabilis cōpaſſiōis.
Et ſicut nō pōt q̄s viuere ſi priuetur q̄nq3
ſenſibus corporalibus. ⁊ membrū dicit̃
mortuū qꝺ nō ſentit. Sic aīa ꝑ grāz nō
eſt viua niſi ſpūalib⁹ ſenſib⁹ ſit dotata. i
mo ſi aīa que ad ſalutez ptinent ſentire
non ꝑpendaẜ: mortua iudicatur. ⁊ iō ad
ſpūaliter ſentiendū monet apls Phil.
ij. di. Hoc ſentite in vobis qꝺ ⁊ in xp̄o ie
ſu. Sentiam⁹ igiẜ mūdi picula ſiue diſ/
pendia. Hoc ſentite cordis flagratia i
vobis crucis ſupplicia in xp̄o celi ſola/
tia ieſu q̄ interpretatur ſaluator. Sed
multi de hoc nihil ſentiunt. Cauſa eſt:
quia mēbruz nō ſentit dolorē: niſi q̄diu
manet in corpe. Oleum mādragore ſic
hoiem dormire facit ꝙ nō ſentit ſectio
nes vel puncturas: ⁊ ſemen iuſquiami
ſi fiat de eo vnguentū: ita ſtupefacit mē
brum cui apponitur ꝙ quaſi totaliter
ꝑdit ſenſum: ſic liniti oleo roſario deli/
tiarum repleti ſemine diuitiarū: xp̄i bo
num odorē nō ſentiūt: imo quaſi inſenſi
biles remanent. Sap. iiij. In cōſtātia
cōcupiſcentie tranſuertit ſenſum. Non
ſic chariſſimi: ſed ſentiam⁹ xp̄m donec i
ueniamus ipm. Sicut canis dū ſentit
predam non ceſſat donec eā inuenerit.
Et hoc de pmo ⁊c. Dixi ſecūdo ꝙ i glo
ria erit redolens odoratio ex pn̄tia ma
tris dei. Hec eñ btā virgo: ſicut poſt fi/
liuz ſuū ſpālem h3 corpis glīam: ita ſpe
cialē h3 odorē. ⁊ ita etiā bti ex ea ſpāles
ſenſationē olfactus ꝯſequūtur ⁊ ſpāles
delectationē. Uñ de ea cantat ſctā ma/
ter eccleſia. Sicut myrrha electa odo/
rē dedi ſuauitatis ſctā dei genitrix. Cū
eñ ſit iā in corpe glioſa: vt pie credim⁹
dedit odorē ſuū i celo empyreo i quo cū
xp̄o filio ſuo regnat ⁊ regnabit ꝑpetuo

[illegible] odorē toti curie celeſti poſt
[illegible] iudicij. Hec etiam hoc mūdo fra
grat per fame redolentiā. Quanta hu
[illegible] ſit in toto orbe fama videre
pōt per [illegible] ſingularē quā oēs xp̄i
[illegible] habent ad eā Unde de ea poſſum⁹
dicere illud Joh. xij. Dom⁹. i. eccl̄ia i/
pleta eſt ex odore vnguēti. Et [illegible] loq̄
tur diuina ſapia. Eccli. xxiiij. di. Qua/
ſi balſamū non mixtū odor me⁹. Nam
ſicut in balſamo totū eſt medicinale. ſ.
folia flores ⁊ fruct⁹. Sic i virgine folia
ſancte [illegible] flores honeſte ꝯuerſa/
[illegible] ⁊ fruct⁹ bone operationis oīa fuerunt
bona ⁊ dño accepta. Et i illo ca. ponū
tur aromatica et odorifica ad exp̄ſſio/
nem bone fame ipſi⁹: Nam ⁊ beatā in
quit. Lu. i. ex hoc dicent oēs generatiões
id eſt beatitudinē meā p̄dicādo dilata/
būt. Nec mirū quia per ipſaz oēs bene/
ficium acceperūt: peccatores reconcilia
tionis: iuſti [illegible] ⁊ angeli repara
tionem. per quam de⁹ operat⁹ eſt ſalu/
tem in medio terre: ⁊ ideo ad ipſaz aſpi
ciūt vt ad matrē dei q̄ eſt fruct⁹ oīs re
ficiēs ſuo odore ſalutifico. Uñ ipſa pōt
nobis pferre illud Gen. xxvij. Ecce o/
dor filij mei ſicut odor agri pleni. Hec
eſt igiẜ illa q̄ ſingulari odore fame nūc
fragrat et fragrabit odore reali apud
oēs ſanctos in glīa celeſti. Et hoc de
ſcdo. Dictū eſt tertio ꝙ i celo erit odor
redolēs ex cetus aſſiſtētia. nā et ꝯſr cre
dendū eſt ꝙ oēs illi⁹ celeſtis apothece
ſpēs. i. ſancti ſingl̄ari odore redolebūt
ſm pl⁹ ⁊ min⁹. O q̄tus odor q̄ta redo
lētia tot ſpēꝝ. Si eñ oēs ſpēs oīm apo
thecarū que vnq̄ fuerūt aut erūt eſſent
in vnū: non tñ facerent odorē: nec ita
ſuauem redolentiā ſicut faciet illa ma
xima ſocietas ſcōꝝ. Ibi odorat⁹ erit in
maxima delectatiōe: imo ⁊ ipſe tot⁹ ho
mo corpore ⁊ anima glorioſus. iuxta il
lud. Prouer. xxvij. Uarijs odorib⁹ dele
ctatur cor. Unde poterūt ipi bti dicere
illud. ij. Corinth. ij. Chriſti bon⁹ odor
ſum⁹. Mōs libani ratiōe multitudinis
arboꝝ aromaticaꝝ dicitur totus odo/
rificus. Eccl. xxxix. Quaſi liban⁹ odo/
rem ſuauitatis habēte. Tales fuerunt
odoriferi per ſanctitatē ⁊ pfectiōes vite
Nā talis odor ptinet ad odorē padiſi.
Et nos quidē ſi velim⁹ ad illū odorem
padiſi puenire debem⁹ bonā vitā habe
re. Salmo piſcis eſt qui [illegible]
ſentiēs adeo [illegible] adue
ſis detineatur imo [illegible] ad loca
molendinoꝝ [illegible] recipit ⁊ ex
cluſas [illegible] mortu⁹ re
peritur in pellis. Sic boni viri [illegible] odo
rantes per fidem [illegible] celeſtis pa
trie oīa mūdana inſipida ⁊ amara ſper
nunt ⁊ acceptūt candā in ore. i. ꝯſiderā
tes finem [illegible] molendina. i. illa volubi
lia ad modū molendinis trāſiliūt Juxta
illud pſl. Diuitie ſi affluant nolite cor
apponere. imo aliq̄ amore illi⁹ ſuauiſ/
ſimi odoris [illegible] in pellis. i. mouē
tur [illegible] mundi re
[illegible] Math. xix. Si
vis pfectus eſſe vade ⁊ vende oīa q̄ ha/
bes ⁊ da pauperib⁹ ⁊ habebis theſaurū
in celo. Et hoc de tertio. Quarto dicē
eſt ꝙ in celo erit redolēs odoratio ex ſui
ſubſiſtētia. Quilibz ſanct⁹ de ſeipſo gau
debit ⁊ odorē ſui corpis dulciter ſentiet
Uidem⁹ eñ ꝙ aliqui nō habentes ex ſe
fragrantiā in manu portant aliq̄d po
muz vel aliquid aliud. Beati eñ habe
bunt ꝓ pomo odorifero ſuū glorioſum
corpus: quia erunt vna [illegible] illi⁹ maxi
me apothece. Uñ quilibet poterit dice
re illud Cant. i. Duz eſſet rex in accu
bitu ſuo nard⁹ mea. i. corp⁹ meū dedit
odorē ſuū de ſi corpe dr. Sap. vij. Cuz
eſſem magis bon⁹ veni ad corp⁹ coinq
natum. i. ꝑ bonitatē mētis veni ad glo
riā corpis In corpe aūt vili oēs inuoluit
merces p̄cioſas. ſ. aīaz ad imaginē ſuā
⁊ [illegible] i ſacramēto bapt̄iſmi. Sicut
mercatores pāno vili et rudi inuoluūt
mercātias p̄cioſas ⁊ ſi rūpanẜ nō eſt cu
ra. Sic de carne noſtra ſi maceraẜ ſi ꝓ
hereẜ nō h3 eſſe cura ſic ꝙ aīa p̄cioſa cu
ſtodiaẜ. Mat. x. Nolite timere eos
q̄ occidūt corp⁹: aīaz aūt nō pñt occide
re. Dicit̃ aūt in libro de naturis reꝝ ꝙ
mōſtrū eſt magnū q̄ q̄s h3 magnū cor

pus τ paruū caput. Sic moralit̃ loquendū eſt de multis hominib⁹ q̄ nimis habent corp⁹ magnū .i. carnalitatē: τ tamen caput in quo vigent ſenſus hn̄t paruū .i. rōnē τ mētē hn̄t modicā: q2 paucā ſciūt τ modicū curāt d̄ ſua ſalute. nō ſic paulus corp⁹ ſuū diligebat ſicut multi carnales [illegible] dicebat ipſe .i. Cor. ix. Caſtigo corp⁹ meū τ in ſeruitutē redigo. [illegible] ex tali ſeruitute oritur ſalus ipſi⁹ corporis τ aīe que ſanctis viris dabitur in die iudicij cum eis dicetur. Venite benedicti τc.

Decima gloria corporis erit ſuauis deguſtatio. vbi dicit Richard⁹ q̄ guſtus nō erit in aliquo ex[illegible] deſeruiēte nutrimēto ſed tm̄modo in quantū eſt apprehēſiu⁹ ſaporis τ [illegible] ſeparari ab alio q̄ erit immutatio aīalis ſine immutatōe naturali τ materiali. Vn̄ quidā dicūt q̄ erit q̄dam humiditas in lingua beatoꝝ habēs illū ſaporē q̄ maxime cōpetit pfectioni ſenſus illi⁹ q̄ in lingua beati ſeruabit̃ incorruptibilis im perpetuū. Vn̄ inq̄t doctor ille. Videt̃ mihi dicendū q̄ hec humiditas aut fiet a deo in lingua p creatōem: aut cauſabitur i ea ex [illegible] beatitudinis aīe: τ erit ꝓa humiditas: τ in q̄ erit ver⁹ ſapor. hec ille. Erit ḡ h̄ deguſtatio ſub mō q̄druplici.

Primo erit quaſi cibus reficiens.
Secundo ipſis ſanctis ſufficiens.
Tertio oris guſtum perficiens.
Quarto viuaciter afficiens.

¶ Primo erit talis deguſtatio q̄ſi cib⁹ reficiēs. Hoc ē dictū q̄ talis ſapor erit in guſtu beatoꝝ: ac ſi eſſet ſapor melioris cibi qui poſſet imaginari: et adhuc vt credo excellentior erit oī deguſtatione p vita pſenti imaginabili. Hec ē guſtatio que denegabit̃ vocatis ad cenā magnā ſꝫ nolētib⁹ venire. Lu. xiiij. vbi dr̄. Hō quidā fecit cenā magnā τ vocauit multos: τ miſit ſeruū ſuū hora cene dicere inuitatis vt venirēt: q2 iā pata ſūt oīa τ ceperūt ſe oēs ſimul excuſare. Et ſequitur. Dico aūt vobis q̄ nemo virorum illoꝝ qui vocati ſunt guſtabūt cenā meā. Per hanc cenā intelligit̃ gloria eterna. de qua dr̄. Apoc. xix. Beati q̄ ad cenā agni vocati ſunt ad iſtaꝫ cenā vocauit multos: q2 oēs vocauit ipſe de⁹ et homo nemīnē volēs perire: ſed oēs ſaluos facere. vt dr̄. i. Thi. ij. Et miſit ſeruū ſuū .i. quēlibet pdicatorē. τ dr̄ in ſingulari: q2 oēs ad eandē ſinē pdicant ſcꝫ ad ſalutē aiaꝝ. dicere inuitatis: q2 erāt negligētes vt venirēt. q2 iā pata ſunt oīa vt nihil remaneret excuſatōi. Sꝫ ſeq̄tur peſſimū ꝓbꝫ in quo oſtēdit̃ damnatio multoꝝ. Nam ceperūt oēs ſe excuſare. in quo oſtēditur valde fuiſſe reprehēſibiles: q2 cū liberaliter inuitarent̃ nolūt venire: ꝓpter qđ irat⁹ pater familias ait. Dico aūt vobis τc. Dignū τ cōgruū eſt vt ſi hō inuitat̃ ad aliqđ bonū pcipiēdū τ ex negligētia vl̃ malicia reſpuit q̄ ipſo priuetur. Sed dubitatur de illo ꝓbo oīum: q2 ſi oēs ſe excuſēt null⁹ videt̃ ſaluari. Rn̄det interlī. Ceperūt ſe excuſare oēs qđ inq̄t venire nolūt: cuiuſmodi ſunt emētes in by[illegible]. Vn̄ inquit emi τc. Excuſant ſe rex opulētijs implicāte. ideo aliter dicit. Iuga boū emi τc. Tertio excuſant ſe carnis cōplacentijs inuolūtes. Ideo aliter dicit. vxorem duxi τc. Tales inuitati venire cōtēnunt. iō pcipit inuitari debiles pauperes cecos τ claudos. Paupes ſpū q̄m ipſorum eſt regnū celoꝝ. debiles ad faciendū mala τ fortes ad faciēdū bona: cecos in ſapia mūdi: ſed vidētes q̄ ſunt ſalutis. claudos in q̄bus eneruat̃ carnis cōcupiſcētia q̄ recte ambulāt in via paradiſi. Tales nō ſe excuſant. Et tertio q̄daꝫ cogitur infirmitate vel aduerſitate cū patiētiaꝫ hn̄t in his ꝓpter deum. Qui ergo voluerit guſtare illā ſempiternā cenā non ſe excuſet. Nemo dicat nō poſſum peccata dimittere. Aliena ablata reſtituere: inimicū diligere. penitētiam agere: imo totis virib⁹ laborem⁹ vt ad illā guſtandā veniamus. Et hoc de pmo. Scđo dixi q̄ illa guſtatio erit ipſis ſufficiēs. Aliq̄ ſunt deguſtatōes q̄ non ſufficiūt vt parū⁹ cibus multū eſurienti: vel paru⁹ potus multū ſitienti nō ſufficit cuiuſmōi ſunt hec terrena q̄ nū q̄ ſufficiūt: ſed illa deguſtatio erit ſufficientiſſima: ſic q̄ ſancti nil aliud vltra deguſtare deſiderabūt. Ideo ait ꝓpheta. Guſtate τ videte q̄m ſuauis eſt dn̄s. Ideo dicitur cena magna: τ vere magna: q2 ipſe deus cibus erit oīm in gloria exiſtentiū. Sed ad ſenſum noſtrū ipſe vt dictū eſt ſaporē creabit in ore et lingua cuiuſlibꝫ beati τ ppetuo cōſeruabit ſic q̄ erit cuiuſlibet ſapor multū ſufficiēs. Et hoc de ſecūdo. Tertio talis deguſtatio erit oris guſtū pficiens. Potentia eſt pficitur ſuo actu cōuenienti et delectabili. Sic vtiq3 guſtus cuiuſlibet beati ex tali ſapore pficiet̃ vt ſit in opatione tali cōpletiſſima. ad Heb. v. Perfectoꝝ eſt ſolid⁹ cibus. i. beatoꝝ corpore τ aīa pfectoꝝ eſt ſolidus cibus. i. ſapor pfectus quaſi eſſet ſolidi ſiue pfecti cibi. Videm⁹ eni q̄ ali⁹ eſt ſapor τ alio modo perficiēs guſtum carnis τ piſcis mellis τ lactis τ vt cōiter quanto cibus eſt perfecti⁹ nutriēs: tanto eſt ſapor ei⁹ dulcior. Iſte aūt ſapor beatoꝝ pōt nob̄ figurari per ſaporē māne. de quo dicit̃ Exodi. xvi. Qđ guſtus eius erat quaſi ſimile cū melle. Simila ait Nico. de lyra eſt farina delicatiſſima: τ ita ſapor ipſi⁹ māne erat q̄ſi ſapor panis facti de ſimila cōmixtōe mellis. Dicit̃ tn̄ Sap. xvi. Paratū panē de celo pſtitiſti eis ſine labore. oīe delectamētū in ſe hn̄tē τ oīs ſaporis ſuauitatē. ſed hoc ait Nico. de lyra. Intelligendū eſt q̄ nō erat ex natura māne ſed ex merito ſanctoꝝ hominū q̄ euꝫ comedebāt quib⁹ ſapiebat: ſicut deſiderabāt. malis aūt hoīb⁹ ex eorū demeritis deſipiebat. Hec ille. Talis vere erit ille ſapor celeſtis q̄ ex meritis dabit̃ ipſis beatis τ habebit in ſe oīe delectamentū τ oīs ſaporis ſuauitatē: τ ita erit ſapor ſolidi τ optimi cibi τ pot⁹. Et hoc de tertio. Quarto dictum eſt q̄ talis deguſtatio erit viuaciter afficiēs. Nam ſicut ſenſus guſtus et oēs aliq̄ ſenſus corpis glorioſi erunt in optima diſpoſitōe: ita act⁹ illoꝝ erūt in efficaci τ viuaci apphenſiōe. Vn̄ pōt figurari per fauū mellis queꝫ guſtauit Ionathas. de quo dr̄ primi. Reg. xiiij. Qđ ionathas extēdit ſummitatē virgule quā habebat in manu τ intinxit i fauo mellis τ cōuertit manū ſuā ad os ſuum τ illuminati ſunt oculi ei⁹. Sicut ergo ionathas per comeſtionē mellis fortificat⁹ in viſu τ forte ex ſumptōne mellis τ guſtatōe: ita vtiq3 beati tam ex diſpoſitōe corporis q̄ ex illo ſapore habebūt viuacē τ excellentē multū guſtatōeꝫ τ ſic erit beatitudo celeſtis patrie ſtat⁹ oīm bonoꝝ aggregatōe perfect⁹. vt ait Bona. lib. iij. pſa. ij. Quem ſtatum dignetur nobis ſua gratia altiſſim⁹ dei filius in illo extremo iudicio concedere cui laus honor τ gloria p cōplemēto huius operis ſit in ſempiternū patriq3 et ſpirituiſancto. quas tres pſonas vnū deum credimus in eternum Amen.

¶ Finit ſpeculū finalis retributōis cōpoſitum per reuerendū magiſtrū Petrū Reginaldeti ſacre theologie profeſſorem ordiniſq3 fratrū minoꝝ. Impreſſum Anno noſtre ſalutis Milleſimo quadringēteſimo nonageſimo ſepto. die vero. xi. Februarij.

Laus deo.

Ne forte exigui ſpnas documēta libelli
Perlege: τ inuenies noble dogma tibi
Ut ſiquidē fugias vitiū ꝟtutis amore
Cernes virtuti premia digna dari
At ſi forte nihil moueat te regia celi
Tormēta inferni plurima cōſpicies
Quin τ iudicij diſces hic iura ſupremi
Cū q3 quib⁹ ſurgēt corpa munerib⁹
Deniq3 q̄lis erit toti⁹ machina mūdi
Dum celi motus deſinet: accipies.
Quocirca vt rex poſſis cognoſcere fines
Sepe ſit in manib⁹ h̄ tibi lector op⁹.

UNIVERSIDAD ... BIBLIOTECA ... ZARAGOZA

Tabule capitulorum in libros ſequentes

Capitula libri primi.

De imitatiōe xpi ꝛ ō ɔtēptu oīuꝫ vanitatū mūdi. Cap. j.
De humili ſentire ſuiipſi⁹. cap. ij.
De doctrina veritatis. cap. iij.
De prudētia i agēdis. cap. iiij.
De lectiōe ſcāꝝ ſcripturaꝝ. cap. v.
De iordinatꝫ affectioib⁹. cap. vj.
De vana ſpe ꝛ elatione fugienda. cap. vij.
De cauenda nimia familiaritate. cap. viij.
De obediētia ꝛ ſbiectiōe. cap. ix.
De cauenda ſuperfluitate verborum. cap. x.
De pace acquirenda ꝛ zelo proficiendi. cap. xj.
De vtilitate aduerſitatꝫ. cap. xij.
De tētatiōib⁹ rſiſtēdis. cap. xiij.
De temerario iudicio vitando cap. xiiij.
De operibus ex charitate factis cap. xv.
De ſufferentia defectuum aliorum cap. xvj.
De monaſtica vita. cap. xvij.
De exēplis ſcōꝝ patrū. cap. xviij.
De exercitijs boni religioſi cap. xix.
De amore ſolitudinis ꝛ ſilentij. cap. xx.
De cōpūctiōe cordis. cap. xxj.
De conſideratione humane miſerie cap. xxij.
De meditatiōe mortis. cap. xxiij.
De iudicio ꝛ penis peccatorum cap. xxiiij.
De feruēti emendatione totius vite noſtre cap. xxv.

Capitula libri ſecundi.

De iterna cōuerſatiōe. Cap. j.
De humili ſubmiſſione ſub prelati regimine cap. ij.
De bono pacifico hoie. cap. iij.
De pura mente ꝛ ſimplici intentione cap. iiij.
De ꝓpa cōſideratiōe cap. v.
De leticia bōe ɔſciētie cap. vj.
De amoꝛ ihu ſup oia cap. vij.
De familiari amicicia ieſu cap. viij
De carētia oīs ſolatij. cap. ix.
De gratitudie ꝓ grā dī. cap. x
De paucitate amatorum crucis ieſu cap. xj.
De regia via ſancte crucis. cap. xij.

Capitula libri tertij.

De interna xpi locutione ad animam fidelium Cap.
Q veritas intus loquitur ſine ſtrepitu verborum. cap. ij.
Q verba dei cum humilitate ſunt audienda: ꝛ ꝙ multi ea non ponderant cap. iij.
Oratio ad implorandum deuotionis gratiam cap. iiij.
Q in veritate ꝛ humilitate coram deo conuerſandū eſt cap. v.
De mirabili effectu diuini amoris cap. vj.
De ꝓbatiōe veri amoris cap. vij.
De occultanda gratia ſub humilitatis cuſtodia cap. viij.
De vili eſtimatione ſuiipſius in oculis dei cap. ix.
Q omnia ad deū ſicut ad finē vltimum ſunt referenda cap. x.
Q ſpreto mundo dulce eſt ſeruire deo cap. xj.
Q deſideria cordis examinanda ſunt ꝛ moderanda Cap. xij.
De informatione patientie ꝛ luctamine aduerſus concupiſcentias Cap. xiij.
De obediētia humilis ſubditi ad exemplū ihu xpi Cap. xiiij
De occultis dei iudicijs conſiderandis ne extollamur in bonis Cap. xv.
Qualiter ſtandū ſit ac dicendum in omni re deſiderabili Cap. xvj
Oratio pro beneplacito dei perficiendo Cap. xvij.
Q verum ſolatium in ſolo deo eſt querendum Cap. xviij.
Q omnis ſollicitudo in deo ponenda eſt Cap. xix.
Q temporales miſerie xpi exemplo equanimiter ſunt ferende Cap. xx.
De tolerantia iniuriarum ꝛ quis verus patiens probet. Cap. xxj.
De confeſſione proprie infirmitatꝫ ꝛ huius vite miſerijs Cap. xxij
Q in deo ſuper omnia bona ꝛ dona requieſcendū eſt Cap. xxiij.
De recordatione beneficiorum dī multiplicium Cap. xxiiij.
De quattuor magnam importantibus pacem Cap. xxv.
Oratio contra cogitationes malas Cap. xxvj.
Oratio ꝓ illuminatione mentis deuotiſſima Cap. xxvij.
De euitatiōe carioſe inquiſitionis ſuper alterius vita Cap. xxviij.
In quibus firma pax cordis ꝛ verus perfectus conſiſtit. Cap. xxix.
De eminentia libere mētis ꝛ ꝙ ſupplex oratio magis mereatur quā lectio Cap. xxx.
Q priuatus amor a ſūmo bono maxime retardat Cap. xxxi.
Oratio pro purgatione cordis ꝛ celeſti ſapientia Cap. xxxij
Contra linguas obtrectatorum Cap. xxxiij.
Qualiter inſtante tribulatione deus inuocandus eſt ꝛ benedicendus Cap. xxxiiij.
De diuino petendo auxilio ꝛ confidentia recuperande gratie Cap. xxxv.
De neglectu omnis creature vt creator poſſit iueniri. Cap. xxxvj.
De abnegatiōe ſui ꝛ abdicatione omnis cupiditatis Cap. xxxvij
De inſtabilitate cordis ꝛ de intentione finali ad deum habenda Cap. xxxviij.
Q amanti ſapit deus ſup omnia ꝛ in omnibus Cap. xxxix.
Q nō eſt ſecuritas a tentatione in hac vita Cap. xl.
Contra vana hominum iudicia Cap. xlj.
De pura ꝛ integra reſignatione ſui ad obtinendā cordis libertatem Cap. xlij.
De bono regimine in externis ꝛ recurſu ad deū i ꝑiculis Ca. xliij.
Q homo nō ſit importunus in negotijs Cap. xliiij.
Quod hō nihil boni ex ſe habet ꝛ de nullo gloriari poteſt. Cap. xlv.
De cōtemptu omnis temporalis honoris Cap. xlvj.
Quod pax nō eſt ponenda in hominibus Cap. xlvij.
Contra vanam ꝛ ſecularem ſcientiam Cap. xlviij.

De non attrahendo ſibi res ex-
teriores Cap. xlix.
Quod omnib⁹ non eſt credendū ⁊ de
facili lapſu verborum Cap. l.
De cōfidentia in deo habenda qn̄
inſurgunt verborū iacula. Cap. lj.
Quod omnia grauia pro eterna vita
ſunt toleranda. Cap. lij.
De die eternitatis ⁊ huius vite
anguſtijs Cap. liij.
De deſiderio eterne vite ⁊ quanta
ſint certantibus bona pro
miſſa Cap. liiij.
Qualiter hō deſolatus debeat in
manus dei ſe offerre Cap. lv.
Quod humilib⁹ inſiſtendū eſt opib⁹
cū deficitur a ſūmis Cap. lvi
Quod homo non reputet ſe conſola-
tione dignū ſ3 magis verberibus
reum Cap. lvij.
De gratia que non miſcetur terrē-
na ſapientibus Cap. lviij
De diuerſis motibus nature ⁊
gratie Cap. lix.
De corruptione nature ⁊ efficacia
gratie diuine Cap. lx.
Quod noſipſos abnegare ⁊ xp̄m imi
tari debemus p crucem. Cap. lxj.
Quod homo non ſit nimis deiectus
quando in aliquos labitur
defectus Cap. lxij.
De altioribus reb⁹ ⁊ occultis iudi
cijs dei nō ſcrutandis Cap. lxiij
Quod omnis ſpes ⁊ fiducia in ſolo
deo eſt figenda Cap. lxiiij.
Capitula libri quarti
Cum quanta reuerentia xp̄s ſit ſu
ſcipiendus Cap. j.
Quod magna bonitas ⁊ charitas dī
in ſacramento exhibetur
homini Cap. ij.
Quod vtile ſit ſepe cōicare. Ca. 3
Quod multa bona preſtant deuo
te cōmunicantibus Cap. iiij.
De dignitate ſacramenti et ſtatu
ſacerdotali Cap. v.
Interrogatio de exercitio ante cō
munionem Cap. vj.
De diſcuſſione proprie conſcientie
⁊ emēdationis ꝓpo
ſito Cap. vij.
De oblatione xp̄i in cruce ⁊ pro-
pria reſignatione Cap. viij.
Quod nos ⁊ oia noſtra deo debe
mus offerre ⁊ pro omnibus
orare Cap. ix.
Quod ſacra cōmunio de facili nō
eſt relinquenda Cap. x.
Quod corp⁹ xp̄i ⁊ ſacra ſcriptu-
ra maxime ſint anime fideli
neceſſaria Cap. xi.
Quod magna diligētia ſe debeat
coicatur⁹ xp̄o preparare. Cap. xij
Quod toto corde anima deuota xp̄i
vnionē in ſacramēto affectare
debet Cap. xiij.
De quorundam deuotorum ar-
denti deſiderio ad corpus
xp̄i Cap. xiiij.
Quod gratia deuotionis humilitate
⁊ ſuiipſius abnegatione
acquiritur Cap. xv.
Quod neceſſitates noſtras xp̄o ape-
rire ⁊ eius gratiā poſtulare de-
bemus Cap. xvj.
De ardēti amore ⁊ vehementi af-
fectu ſuſcipiēdi xp̄m. Cap. xvij.
Quod homo nō ſit curioſ⁹ ſcrutator
ſacramenti ſed humilis imitator
xp̄i ſubdendo ſenſum ſuū
ſacre fidei Cap. xviij.
Laus Deo.

Incipit liber primus Johannis Gerſon cancellarij pariſienſis. De imitatione xp̄i ⁊ de contemptu omnium vanitatū mūdi. Cap. j.

Qui ſequitur me nō ambulat in tenebris ſ3 habebit lumē vite dicit dn̄s. Hec ſūt vba xp̄i q̄ b⁹ amonemur q̄ten⁹ vitā ei⁹ ⁊ mores imitemur: ſi velim⁹ veraciter illuminari: ⁊ ab omni cecitate cordis liberari. Summū igit ſtudiū nr̄m ſit in vita Jeſu chriſti meditari. Doctrina chriſti oēs doctrinas ſanctorum precellit ⁊ q̄ ſpū3 haberet abſcōditū ibi manna3 inueniret. S3 cōtigit q̄ multi ex frequēti auditu euāgelij parū deſideriū ſentiūt: q2 ſpiritū xp̄i non habēt. Qui autē vult plene et ſapiēter xp̄i vba intelligē: opōtet vt totam vitā ſuā3 illi ſtudeat cōformare. Quid [illegible] alta de trinitate diſputare: ſi careas humilitate vnde diſpliceas trinitati. Vere alta vba nō faciūt ſanctū ⁊ iuſtu3: ſ3 vtuoſa vita efficit deo charū. Opto magis ſentire cōpunctionem q̄ ſcire ei⁹ diffinitionē. Si ſcires totā bibliā exteri⁹ ⁊ oium philoſophorū dicta q̄d totū [illegible] ſine charitate dei ⁊ grā. Vanitas vanitatū ⁊ oia vanitas: preter amare deū ⁊ illi ſoli ſeruire. Iſta ſūma eſt ſapiētia p cōptemptū mūdi tendere ad celeſtia regna. Vanitas igit eſt diuitias perituras querere: ⁊ in illis ſperare. Vanitas q̄3 eſt honores ambire ⁊ in altū ſe extollere. Vanitas eſt carnis deſideria ſequi: ⁊ illud deſiderare vnde poſtmodū grauiter oportet puniri. Vanitas eſt longā vitam optare: ⁊ de bona vita parum curare. Vanitas eſt preſentē vitā ſolū attēdere: ⁊ que futura ſūt non preuidere. Vanitas eſt diligere quod cum omni celeritate tranſit: ⁊ illuc non feſtinare vbi ſempiternum gaudium manet. Memēto illius frequenter prouerbij: q2 nō ſatiatur oculus viſu: nec auris impletur auditu. Stude ergo cor tuū ab amore viſibilium abſtrahere ⁊ ad inuiſibilia te tranſferre. Nam ſequentes ſuam ſenſualitatem maculant conſcientiā ⁊ pdūt dei grām.

De humili ſentire ſui ipſi⁹ Cap. ij.

Omnis homo naturaliter ſcire deſiderat: ſed ſciētia ſine timore dei quid importat? Melior eſt profecto humilis ruſticus q̄ deo ſeruit: q̄ ſuperbus philoſophus qui ſe neglecto curſum celi conſiderat. Qui bene ſeipſum cognoſcit: ſibi ipſi vileſcit: nec laudib⁹ delectat humanis. Si ſcire3 omnia que i mūdo ſunt ⁊ nō eſſe3 in charitate quid me iuuaret corā deo q̄ me iudicaturus eſt ex facto. Quieſce a nimio ſciēdi deſiderio: q2 magna ibi iuenit diſtractio ⁊ deceptio. Sciētes libenter volūt videri ⁊ ſapiētes dici. Multa ḡ ſunt que ſcire parum vel nihil anime ꝓſunt. Et valde inſipiēs eſt qui alijs intendit q̄ his que ſaluti ſue deſeruiūt. Multa vba non ſatiant animā: ſ3 bona vita refrigerat mētē: ⁊ pura

ↄſciētia magnā ꝑſtat ad deū conſi
dētiā. Quanto plus et melius ſcis:
tanto grauius inde iudicaberis niſi
ſanctius vixeris. Noli ergo extolli de
vlla arte vel ſciētia. ſed potius time
de data tibi noticia. Si tibi videt
ꝙ multa ſis ⁊ ſatis bene ītelligis:
ſcito tamē qꝛ ſūt multo plura que
neſcis. Noli altū ſapere: ſꝫ ignorā
tiā tuā magis fatere. Quid vis te
alicui ꝑferre. cū plures doctiores
te inueniant. ⁊ magis i lege periti.
Si vis vtilit aliqd ſcire ⁊ diſcere:
ama neſciri ⁊ pro nihilo reputari.
Hec ē altiſſima ⁊ vtiliſſima lectio:
ſui ipſi⁹ vera cognitio ⁊ deſpectio
De ſeipſo nihil tenere ⁊ de aliis ſē
per bene ⁊ alte ſētire magna ſapi
ētia ē ⁊ pfectio. Si videris aliquē
apte peccare vel aliqua grauia ꝑ
petrare. nō dbes te tamē meliorē
eſtimare qꝛ neſcis ꝙ diu poſſis in
bono ſtare. Oēs fragiles ſum⁹: ſꝫ
tu neminē fragiliorē teipſo tenebis

De doctrina veritatis. Cap. iij.

Felix quē veritas p ſe do
cet nō p figuras ⁊ voces
trāſeūtes ſꝫ ſicuti ſe habet
Noſtra opinio ⁊ noſter ſēſus ſepe
nos fallit: ⁊ modicū videt. Quid
prodeſt magna cauillatio d occultis
⁊ obſcuris rebus: d quib⁹ nec ar
guemur i iudicio qꝛ ignorauim⁹?
Grādis inſipiētia ꝙ neglectis vti
libus ⁊ neceſſariis. vltro itēdim⁹
curioſis ⁊ damnoſis. Oculos ha
bētes nō videmus. Et quid cure
nobis de generib⁹ ⁊ ſpeciebus? Cui
eternū vbū loquit. a multis opinio
nib⁹ expedit. ex vno vbo omnia
⁊ vnū loquūt oīa ⁊ hoc ē pricipiū qd
⁊ loquit nobis. Nemo ſine illo in
telligit, aut recte iudicat. Cui oīa
vnū ſūt ⁊ oīa ad vnū trahit ⁊ oīa
i vno videt pōt ſtabilis corde eſſe
⁊ i deo pacific⁹ pmanere. O veri
tas de⁹ fac me vnū tecū i charita
te ppetua. Tedet me ſepe multa le
gere ⁊ audire. In te ē totū qd volo
⁊ deſidero. Taceāt oēs doctores
ſileāt vniuerſe creature i cōſpectu
tuo tu mihi loquere ſolus. Quāto
aliquis magis vnitus ſibi ⁊ iterius
ſimplificat⁹ fuerit: tāto plura ⁊ al
tiora ſine labore intelligit qꝛ deſup
lumen intelligentie accipit. Purus
ſimplex ⁊ ſtabilis ſpirit⁹ in multis
operibus nō diſſipatur: qꝛ oīa ad dei
honorē operat: ⁊ i ſe ocioſus ab
oī ꝓpria exquiſitiōe eſſe nitit. Quis
te magis ipedit ⁊ moleſtat ꝙ tua
imortificata affectio cordis? Bon⁹
⁊ deuot⁹ homo opa ſua pri⁹ int⁹
diſponit: que foris agē debet. Nec
illa trahūt eū ad deſideria vicioſe
inclinatiōis: ſed ipe inflectit ea ad
arbitriū recte ratiōis. Quis habet
forti⁹ certamē. ꝙ qui nitit vincere
ſeipſū? Et hoc deberet eſſe negotiū
noſtrū. vincere videlicet ſeipſum ⁊
quotidie ſeipſo fortiorē fieri: atqꝫ
in meli⁹ aliqd pficē. Oīs pfectio
i hac vita quādā iperfectionē ſibi
habet anexā. ⁊ oīs ſpeculatio no
ſtra quadā caligine nō caret. Hu
milis tui cognitio certior via eſt ad
deū ꝙ profūda ſcientie inquiſitio.
Nō eſt culpāda ſcientia aut queli
bet ſimplex rei noticia. q̄ bona eſt
i ſe cōſiderata ⁊ a deo ordinata: ſꝫ
pferēda ē ſemꝑ bona ↄſciētia ⁊ vir
tuoſa vita. Quia vo plures magis
ſtudēt ſcire ꝙ bene viuere. ideo ſe
pe errāt: ⁊ pene nullū vel modicū
fructū ferunt. O ſi tātā adhiberēt
diligētiā ad extirpāda vicia ⁊ vir
tutes iſerēdas. ſicut ad mouēdas
qſtiōes: nō fierēt tāta mala ⁊ ſcan
dala i poplo: nec tāta diſſolutio i
cenobiis. Certe adueniēte die iudi
cij nō qret a nob qd legim⁹ ſꝫ qd
fecim⁹: nec ꝙ bene dixim⁹ ſꝫ ꝙ re
ligioſe vixim⁹. Dic mihi vbi ſunt
modo oēs illi dñi ⁊ magiſtri qs bene
noviſti dū adhuc viuerēt ⁊ i ſtudiis
florerēt. Iā eoꝝ pbēdas alij
poſſidēt: ⁊ neſcio vtrū de eis reco
gitāt. In vita ſua aliqd videbātur: ⁊
modo de illis tacet. O ꝙ cito tranſit
gloria mūdi. Vtinā vita eoꝝ ſciē
tie ipſoꝝ ↄcordaſſet: tūc bene ſtu
duiſſēt ⁊ legiſſent. Quā multi pereūt
p vanā ſciētiā i hoc ſeclo. q parū
curāt de dei ſeruitio. Et qꝛ magis eli
gūt magni eſſe ꝙ humiles: ideo eua
neſcūt i cogitatiōib⁹ ſuis. Vere ma
gn⁹ ē q magnā hꝫ charitatem.
Vere magn⁹ ē q i ſe parū ē ⁊ pro
nihilo omne culmē honoꝝ ducit.
Vere prudēs ē q oīa terrena arbi
trat vt ſtercora: vt xp̄m lucrifaciat
Et vere bene doct⁹ ē: q dei volūta
tē facit: ⁊ ſuā volūtatē relinquit.

De prudētia i agēdis.
Cap. iiij.

Non ē credēdū omni vbo
nec iſtinctui: ſed caute et
lōganimiter res ē ſcdm deū
pōderāda. Proh dolor ſepe malū
facili⁹ ꝙ bonū de alio credit ⁊ di
cit. ita infirmi ſumus. Sed pfecti
viri nō facile credūt omni enarrāti
qa ſciūt īfirmitatē hūanā ad malū
pronā ⁊ i vbis ſatis labilē. Ma
gna ſapiētia ē nō eſſe pcipitē i agē
dis. nec ptinaciter i ꝓpiis ſenſibus
ſtare. Ad hāc etiā ptinet. nō quibuſ
libet hominū vbis credere: nec au
dita vl credita mox ad alioꝝ au
res effūdere. Cū ſapiēte ⁊ ↄſciētio
ſo viro cōſiliū habē: ⁊ quere poti
us a meliore īſtrui. ꝙ tuas adinuē
tiōes ſequi. Bona vita facit homi
nē ſapiētē ſꝫ deū. ⁊ expertū i multis
Quāto qs i ſe humilior fuerit ⁊ deo
ſubiectior. tāto i oib⁹ erit ſapien
tior ⁊ pacatior.

De lectione ſanctarum
ſcripturarum.
Capitulum quintum

Veritas ē i ſcripturis ſan
ctis q̄rēda nō eloquētia.
Omnis ſcriptura ſacra
eo ſpū dbet legi q facta ē. Querere
poti⁹ debem⁹ vtilitatē i ſcripturis
ꝙ ſubtilitatē ſermonis. Ita libent
deuotos ⁊ ſimplices libros legere
debemus ſicut altos ⁊ pfundos.
Nō te offendat auctoritas ſcribē
tis vtrū parue vl magne litteratur
fuerit: ſꝫ amor pure vitatis te tra
hat ad legēdū. Nō q̄ras quis hoc
dixerit: ſꝫ qd dicat attēde. Homies
trāſeunt. ſꝫ veritas dñi manet in
eternū. Sine pſonarꝫ acceptione
variis modis loquit nobis deus
Curioſitas noſtra ſepe nos impe
dit i lectiōe ſcripturarꝫ: cū volum⁹

intelligere ⁊ diſcutere: vbi ſimplici
ter eſſet tranſeundum. Si vis pro
fectum haurire: lege humiliter ſim
pliciter ⁊ fideliter: nec vnq̄ velis
habere nomen ſciencie. Interroga
libenter ⁊ audi tacens verba ſan
ctoꝝ: nec diſpliceāt tibi parabole
ſenioꝝ: ſine cauſa .n. nō ꝓferūtur.

De inordinatis affectionibus.
Capitulum ſextum.

Quandocūq; homo aliqd
inordinate appetit: ſtatim
in ſe inquietus fit. Sup̄bus
⁊ auarus nunq̄ q̄ieſcūt. Paup: ⁊
humilis ſpiritu in multitudine pa
cis conuerſant. Homo qui necdum
ꝑfecte i ſe mortuus ē: cito temptat ⁊
vincitur i paruis ⁊ vilib' reb'. In
firmus ſpu ⁊ quodām̄ adhuc car
nalis ⁊ ad ſenſibilia inclinat' diffi
culter ſe pōt a terrenis deſiderijs ex
toto abſtrahere. Et ideo ſepe ha
bet triſticiā cum ſe ſubtrahit: leuiter
etiā indignatur ſi quis ei reſiſtit.
Si aūt ꝓſecutus fuerit qđ concu
piſcit: ſtatim ex reatu ꝯſciētie gra
uatur: q2 ſecutus ē paſſionē ſuā q̄
nihil iuuat ad pacē quam queſiuit.
Reſiſtendo igitur paſſionib' inuenit'
vera pax cordis: nō aūt ſeruiēdo
eis. Nō eſt ergo pax i corde hominis
carnalis: nō in homine exteriorib'
dedito: ſꝫ in feruido ſpirituali.

De vana ſpe ⁊ elatiōe fugiēda. c. 7

Vanus eſt q ſpem ſuā pōit
in hoib' aut in creaturis
Nō te pudeat alijs ſerui
re amore ihū xp̄i ⁊ pauperē i hoc
ſeculo videri. Nō ſtes ſup teipſum
ſed in deo ſpem tuam ꝯſtitue. Fac
quod in te eſt: ⁊ deus aderit bone
voluntati tue. Nō confidas in tua
ſcientia: vel cuiuſq; aſtutia viuētis
ſed magis in dei gratia: qui adiu
uat humiles: ⁊ de ſe preſumentes
humiliat. Ne glorieris in diuitijs
ſi adſunt: nec in amicis quia potē
tes ſunt: ſed in deo qui omnia pre
ſtat: ⁊ ſeipſū ſuper omnia dare de
ſiderat. Nō te extolles d' magnitu
dine vl' pulchritudine corꝑis: que
modica ifirmitate corrūpitur ⁊ de
fedat. Nō placeas tibiipſi d' habili
tate aut ingenio tuo: ne diſpliceas
deo: cui' ē totū qcq̄d boni natura
lit' habueris. Nō te reputes alijs me
lioꝝ ne forte corā deo deterior ha
bearis: qui ſcit qđ eſt i homie. Nō
ſupbias d' operib' bonis: quia ali
ter ſunt iudicia dei q̄ hominū: cui
ſepe diſplicet qđ hominibus pla
cet. Si aliquid boni habueris: cre
de de alijs meliora: vt humilitatē
conſerues. Nō nocet ſi omnib' te
ſuppōnas: nocet aūt plurimū ſi vel
vni te preponas. Iugis pax cū hu
mili: in corde aūt ſuperbi zelus ⁊ i
dignatio frequens.

De cauenda nimia familiari
tate. Capi. viij.

Nō omni homini reueles
cor tuū: ſꝫ cū ſapiente ⁊ ti
mente deū age cauſam tuā
Cū iuuenib' ⁊ extraneis rarus eſto
Cū diuitibus noli blādiri: ⁊ corā
magnatis non libenter appareas.
Cū humilibus ⁊ ſimplicib': cū de
uotis ⁊ morigeratis ſociare: ⁊ que
edificatiōis ſūt ꝑtracta. Nō ſis fa
miliaris alicui mulieri: ſꝫ i cōmu
ni oēs bonas mulieres deo cōmē
da. Soli deo ⁊ āgelis eī' opta fa
miliaris eſſe: ⁊ hominū noticiā de
uita. Charitas habēda ē ad oēs:
ſꝫ familiaritas nō expedit. Quan
doq; accidit vt perſona ignota ex
bona fama luceſcat: cui' tamē pre
ſentia oculos intuentiū obfuſcat.
Putam' aliqn̄ alijs placere ex cō
iunctiōe noſtra: ⁊ incipim' magis
diſplicere ex moꝝ improbitate in
nobis conſiderata.

De obediētia ⁊ ſubiectiōe. Ca. ix

Valde magnū ē i obediētia
ſtare. ſub p̄lato viuere: ⁊
ſui iuris non eſſe. Multo
tutius ē ſtare in ſubiectione. q̄ in
p̄latura. Multi ſūt ſub obediētia
magis ex neceſſitate q̄ ex charita
te: ⁊ illi penā habēt ⁊ leuiter mur
murāt: nec libertatem mentis ac
quirēt. niſi ex toto corde propter
deū ſe ſubijciāt. Curre hic vel ibi:
nō inuenies quietē niſi in humili
ſubiectione ſub prelati regimine.
Imaginatio locoꝝ ⁊ mutatio mul
tos fefellit. Uerū eſt q̄ vnuſquiſq;
libēter agit ꝓ ſenſu ſuo: ⁊ iclinatur
ad eos mag' qui ſecū ſentiūt. Sꝫ
ſi deus ē inter nos. neceſſe ē vt re
linquam' etiā qn̄q; noſtrū ſentire
propter bonū pacis. Quis eſt ita
ſapiens qui oīa plene ſcire poteſt?
Ergo noli nimis in ſenſu tuo cōfi
dere: ſed velis etiā libenter alioꝝ
ſenſū audire. Si bonū ē tuū ſenti
re: ⁊ hoc ipſū ꝓpt deū dimittis ⁊
aliū ſeq̄ris. magis ex inde ꝓficies
Audiui enim ſepe. ſecuri' eſſe au
dire ⁊ accipe conſiliū q̄ dare. Pōt
enim cōtingere vt bonū ſit vniuſ
cuiuſq; ſentire. ſꝫ nolle alijs acqui
eſcere cū id ratio aut cauſa poſtu
lat ſignū eſt ſuperbie ⁊ ꝑtinacie.

De cauenda ſuperfluitate ver
boꝝ. Cap. x.

Caueas tumultū hoīꝫ q̄tū
potes. multū eīꝫ impedit
tractat' ſecularium geſtoꝝ
etiā ſi ſimplici intentione profe
rant. Cito enim inquinamur vani
tate ⁊ captiuamur. Uellē me plu
ries tacuiſſe ⁊ inter homines nō
fuiſſe. Sed quare tā libēter loqui
mur ⁊ inuicē fabulamur. cū tn̄ ra
ro ſine leſiōe cōſciētie ad ſilētiū
redim'? ideo tā libēter loq̄mur. q2
per mutuas locutiōes ab inuicē cō
ſolari q̄rim': ⁊ cor diuerſis cogi
tatiōib' fatigatū optam' releuare
Et multū libent' de his que multū
diligim' vel cupim': vel que nob
ꝯtraria ſentim'. libet loq̄ui ⁊ cogi
tare. Sꝫ ꝓh dolor ſepe inaniter ⁊
fruſtra: Nā hec exterior cōſolatio
iterioris ⁊ diuine ꝯſolationis nō
modicū detrimētū ē. Ideo vigilā
dū eſt ⁊ orādū. ne tempus ocioſe
tranſeat. Si loqui licet ⁊ expedit:
que edificabilia ſūt loquere. Ma
lus vſus ⁊ negligentia ꝓfect' nr̄i
multū facit ad incuſtodiā oris no
ſtri. Iuuat tn̄ nō parū ad profectū
ſpūalē deuota ſpūaliū rerū collatio
maxime vbi pares animo ⁊ ſpiri
tu in deo ſibi ſociantur.

De pace acquirenda ⁊ zelo ꝓficiendi: Cap. xi.

Ultã poſſemus pacē habere: ſi nō vellem⁹ nos cū alioꝝ dictis ⁊ factis que ad noſtrā curā nō ſpectāt occupare. Quō põt ille diu in pace manere q̄ alienis curis ſe intermiſcet: qui occaſiones foꝛinſecus querit: q̄ parū vł raro ſe itrinſec⁹ colligit. Beati ſimplices. quoniā multā pacē habebūt. Quare quidā ſanctoꝝ tā ꝑfecti ⁊ cōtemplatiui fuerūt: Quia oīo ſeipſos moꝛtificare ab omnib⁹ terrenis deſiderijs ſtuduerunt: ⁊ ideo totis medullis coꝛdis deo inherere atq̄ libere ſibi vacare potuerūt. Nos q̄dē nimiū occupamur ꝓprijs paſſionib⁹: ⁊ de trāſitoꝛijs nimis ſollicitamur. Raro etiā vnū viciū ꝑfecte vincim⁹: ⁊ ad quotidianū ꝓfectū nō accēdimur ideo frigidi ⁊ tepidi remanemus. Si eſſem⁹ nobiſipſis perfecte moꝛtui: ⁊ interius minime implicati: tunc poſſemus etiā diuina ſapere ⁊ d̉ celeſti cōtemplatiōe aliquid experiri. Totū ⁊ maximū ipedimētū eſt. q2 non ſumus a paſſionibus ⁊ concupiſcentijs liberi: nec ꝑfectaꝝ ſanctoꝝ viā conamur igredi. Qñ etiā modicū aduerſitatis occurrit: nimis cito deijcimur: ⁊ ad humanas cōſolatiōes conuertimur. Si niteremur ſicut viri foꝛtes ſtare in p̄lio. ꝓfecto auxiliū dñi videre⁹ ſup nos d̉ celo. Ipſe enim certātes ⁊ de gratia ſua ſperātes parat⁹ ē adiuuare: qui nobis certandi occaſiones procurat. vt vincamus. Si tm̄ i iſtis exterioꝛibus obſeruātijs profectum religionis ponim⁹: cito finē habebit deuotio noſtra. Sed ad radicē ſecurim ponam⁹: vt purgati a paſſionib⁹ pacificā mētē poſſideam⁹. Si omni anno vnū viciū extirparemus. cito viri ꝑfecti eſſemus. Sed modo ecōtrario ſēpe ſētim⁹: vt melioꝛes ⁊ punoꝛes in initio ꝯuerſiōis nos fuiſſe inueniamus. q̄ poſt mł̄tos annos profeſſionis. Feruoꝛ ⁊ ꝓfectus noſter quotidie deberet creſcere: ſz nūc ꝓ magno videt̄. ſi quis primi feruoꝛis partē poſſet retinere. Si modicā violētiā faceremus i principio tūc poſtea cūcta poſſem⁹ facere cū leuitate ⁊ gaudio. Graue ē aſſueta dimittere: ſed grauı⁹ ē contra ꝓpriā voluntatē ire. Sz ſi nō vincis parua ⁊ leuia. qñ ſuperabis difficilioꝛa? Reſiſte i principio iclinationi tue ⁊ malā deſiſte ꝯſuetudinem ne foꝛte paulatim ad maioꝛē te ducat difficultatē. O ſi aduerteres quantā tibi pacē ⁊ alijs leticiā faceres. teipſū bene habēdo: puto q̄ ſollicitioꝛ eſſes ad ſpūalē profectū.

De vtilitate aduerſitatꝭ. Ca. xij.

Bonū ē nobis q̄ aliqñ habemus aliquas grauitates ⁊ ꝯtrarietates: q2 ſepe hominē ad coꝛ reuocāt: q̄tenꝰ ſe in exilio eſſe cognoſcat: nec ſpē ſuā i aliqua re mūdi ponat. Bonum ē q̄ patiamur qñq̄ contradictoꝛes ⁊ q̄ male ⁊ ipꝑfecte d̉ nobis ſentiat etiā ſi bene agimus ⁊ intendimus Iſta ſepe iuuāt ad humilitatē: ⁊ a vana gloꝛia nos defēdūt. Tūc. n. melius iterioꝛē teſtē deū querim⁹ qñ foꝛis vilipēdimur ab hoībus: ⁊ non bene nobis creditur. Ideo deberet ſe homo i deo totalit̄ firmare: vt nō eſſet ei neceſſe mł̄tas ꝯſolatiōes querere. Qñ hō bone voluntatis tribulat̄ vł tentatur aut malis cogitatiōibus affligit̄: tunc deū ſibi magis neceſſariū itelligit ſine quo nihil boni ſe poſſe deprehendit. Tūc etiam triſtat̄. gemit ⁊ oꝛat pro miſerijs quas patit̄. Tūc tedet eū diuti⁹ viuere. moꝛtē optat inuenire. vt poſſit diſſolui ⁊ eē cū xp̄o. Tūc etiā bene aduertit ꝑfectā ſecuritatē ⁊ plenā pacē in mundo non poſſe conſtare.

De tentationibus reſiſtendis Capitulum. xiij.

Uādiu in mundo viuim⁹ ſine tribulatione ⁊ tentatiōe eſſe nō poſſum⁹. Unñ in Iob ſcriptum eſt: Tentatio eſt vita hoīs ſuper terrā. Ideo vnuſquiſq̄ ſollicitus eſſe deberet circa tentatiōes ſuas ⁊ vigilare i oꝛonib⁹ ne diabol⁹ locū inueniret decipiēdi: q̄ nunq̄ doꝛmitat: ſed circuit q̄rens quē deuoꝛet. Nemo tā ꝑfect⁹ ē ⁊ ſanct⁹ q̄ nō habeat aliqñ tētatiōes. ⁊ plene eis carere nō poſſum⁹. Sūt tñ tētatiōes hoī ſepe valde vtiles. licet moleſte ſint ⁊ graues: q2 i illis hō humiliat̄ purgat̄ ⁊ erudit̄. Omnes ſancti per mł̄tas tribulatiōes ⁊ tētatiōes trāſierūt ⁊ profecerūt. Et qui bene tentationes ſuſtinere nequiuerūt: repꝛobi facti ſunt ⁊ defecerūt. Nō eſt aliquis oꝛdo tam ſanctus nec loc⁹ tā ſecretus. vbi nō ſint tentatiōes vł aduerſitates. Nō eſt hō ſecurus a tentatiōib⁹ totalit̄ q̄diu vixerit: q2 in nobis eſt vnde tētamur ex q̄ in concupiſcētia nati ſumus. Una tentatiōe ſeu tribulatiōe recedente alia ſuperuenit: ⁊ ſemꝑ aliquid ad patiendū habebim⁹. Nā bonū felicitatis noſtre perdidimus. Multi querūt tētatiōes fugere. ⁊ grauı⁹ incidunt i eas. Per ſolā fugā non poſſum⁹ vincere. ſed ꝑ patiētiā ⁊ verā humilitatē oībus hoſtib⁹ efficimur foꝛtioꝛes. Qui tantūmodo exterius declinat nec radicē euellit parū ꝓficiet: imo citi⁹ ad eū tentatiōes redient ⁊ peius ſentiēt. Paulatim ⁊ ꝑ patiētiā cū lōganimitate deo iuuāte meli⁹ ſuperabis. q̄ cū duritia ⁊ ipoꝛtunitate ꝓpꝛia. Sepi⁹ accipe ꝯſiliū in tētatione. ⁊ cū tentato noli duriter agere: ſed conſolationē ingere: ſicut tibi optares fieri. Initiū omniū malarū tentationū inconſtantia animi ⁊ parua ad deū cōfidentia: quia ſic nauis ſine gubernaculo hincinde a fluctibus impellit̄: ita hō remiſſus ⁊ ſuū ꝓpoſitū deſerens varie tentat̄. Ignis ꝓbat ferrū: ⁊ tētatio hominem iuſtū. Neſcimus ſepe q̄d poſſumus: ſed tentatio aperit quid ſumus. Uigilādū ē tñ precipue circa initiū tentationis: q2 tunc facilius hoſtis vincit̄. ſi oſtiū mentis nullatenus intrare ſinit̄: ſed extra limen

ſtati3 vt pulſauerit: illi obuiat. Vñ
quidã dixit: Pricipijs obſta: ſero
medicina parat. Cũ mala ꝑ lõgas
cõualuere moras. Nã primo oc
currit menti ſimplex cogitatio: d
inde fortis imaginatio: poſtea de
lectatio ⁊ motus prauus ⁊ aſſēſio
Sicq3 paulatim ingredit hoſtis
malign⁹ ex toto. dũ illi nõ rñſtit i
principio. Et quãto diutius q̃s ad
reſiſtēdũ torpuerit: tanto i ſe quo
tidie debilior fit: ⁊ hoſtis cõtra eũ
potētior. Quidã in pricipio con
uerſionis ſue grauiores tẽtatiões
patiunt: quidã autẽ in fine: quidã
ṽo quaſi ꝑ totã vitã ſuã male ha
bent. Nõnulli ſatis leuit tentantur
ſm diuine ordinatiõis ſapiẽtia3 ⁊
eq̃tatẽ: q̃ ſtatũ ⁊ merita hoĩu3 pen
ſat: ⁊ cũcta ad electoꝝ ſuoꝝ ſalu
tẽ ꝓordinat. Ideo nõ debem⁹ deſ
perare cũ tẽtamur; ſed eo feruẽti⁹
deũ exorare: quaten⁹ nos i oĩ tri
bulatiõe dignet adiuuare: q̃ vtiq3
ſm dictũ pauli talẽ faciet cũ tenta
tiõe ꝓuentũ: vt poſſim⁹ ſuſtinere.
Humiliem⁹ ergo animas noſtras
ſub manu dei in oĩ tentatiõe ⁊ tri
bulatiõe: q2 humiles ſpũ ſaluabit
⁊ exaltabit. In tẽtatiõib⁹ ⁊ tribu
lationib⁹ ꝓbat homo quãtũ ꝓfe
cit ⁊ ibi mai⁹ meritũ exiſtit: ⁊ vtus
meli⁹ patēſcit. Nec magnu3 eſt ſi
homo deuotus ſit ⁊ feruidus cu3
grauitatẽ nõ ſentit: ſed ſi tempore
aduerſitatis patienter ſe ſuſtinet:
ſpes magni ꝓfectus erit. Quidã a
magnis tentationib⁹ cuſtodiunt:
⁊ in paruis quotidianis ſepe vin
cunt: vt humiliati nũq̃ de ſeipſis i
magnis confidant. qui i tam mo
dicis infirmentur.

De temerario iudicio vitando
Capitulum. xiiij.

O teipſũ oculos reflecte:
⁊ alioꝝ facta caueas iudi
care. In iudicãdo alios hõ
fruſtra laborat. ſepius errat: ⁊ le
uiter peccat. Seipſũ ṽo iudicãdo
⁊ diſcutiẽdo ſemꝑ fructuoſe labo
rat. Sicut nobis res cordi ẽ. ſic de ea
frequẽter iudicam⁹. Nã verũ iu
diciũ ꝓpt priuatũ amorẽ faciliter
ꝑdimus. Si deus ſemꝑ eſſet pura
intentio noſtri deſiderij. non tã fa
ciliter turbaremur ꝓ reſiſtẽtia ſeſ⁹
noſtri. Sed ſepe aliq̃d ab intra la
tet. vel etiã ab extra ꝯcurrit: quod
nos etiã pariter trahit. Multi oc
culte ſeipſos querũt i rebus quas
agũt ⁊ neſciũt. Vident etiã i bona
pace ſtare: qñ res ꝓ coꝝ velle fiũt
⁊ ſentire. Si aũt aliter fit q̃ cupiũt
cito mouent ⁊ triſtes fiunt. Propẽ
diuerſitatẽ ſẽſuũ ⁊ opinionũ. ſatis
frequent oriunt diſſenſiones inter
amicos ⁊ ciues. inter religioſos ⁊
deuotos. Antiqua ꝯſuetudo diffi
culter relinquit: ⁊ vltra ꝓpriũ vi
dere nemo libẽter ducit. Si ratio
ni tue magis inniteris vel induſtrie
q̃ virtuti ſubiectiue ihu xpi. raro
⁊ tarde eris homo illuminat⁹: q2
deus vult nos ſibi ꝓfecte ſubijci. ⁊
omnẽ rationẽ per inflãmatũ amo
rem tranſcendere.

De operibus ex charitate
factis. Cap. xv.

Ro nulla re mundi ⁊ pro
nulli⁹ hoĩs dilectiõe aliq̃d
malũ eſt faciendũ: ſed pro
vtilitate tñ idigentis opus bonũ
aliquãdo intermittendũ ẽ aut etiã
pro meliori mutãdũ. hoc enim fa
cto. opus bonũ non deſtruitur: ſed
i melius cõmutat. Sine charitate
opus externũ nihil ꝓdeſt: quicq̃d
autẽ ex charitate agit quãtũcũq3
etiã paruũ ſit ⁊ deſpectũ. totũ effi
citur fructuoſum. Magis ſiquidẽ
deus penſat ex quãto quis agit: q̃
quãtũ q̃s facit. Multũ facit q̃ mul
tũ diligit. Multũ facit q̃ rem bene
facit. Bene facit qui magis coitati
q̃ ſue voluntati ſeruit. Sepe videt
eſſe charitas: ⁊ ẽ magis carnalitas
quia carnalis iclinatio. ꝓpria vo
luntas. ſpes retributionis. affect⁹
comoditatis raro abeſſe volunt.
Qui verã ⁊ ꝑfectam charitatẽ h3:
in nulla re ſe ipſũ querit: ſ3 dei ſo
lũmodo gloriã in oĩb⁹ fieri deſi
derat. Nulli etiã inuidet: q2 nullu3
priuatũ gaudiũ amat. nec in ſeipſo
vult gaudere. ſed i deo ſuꝑ oĩa bo
na optat beatificari. Nemini ali
quid boni attribuit: ſ3 totaliter ad
deũ refert. a quo fontaliter oĩa pro
cedũt: i quo finaliter omnes ſãcti
fruibiliter quieſcũt. O qui ſcintillã
haberet vere charitatis: profecto
omnia terrena ſentiret plena fore
vanitatis.

De ſufferentia defectuũ
aliorũ Cap. xvj.

Ue homo in ſe vel i alijs
emẽdare nõ valet. debet
patiẽter ſuſtinere. donec deus ali
ter ordinet. Cogita q2 forte ſic me
lius eſt pro tua ꝓbatione ⁊ patien
tia. ſine qua non ſunt multum põ
derãda merita noſtra. Debes ta
mẽ ꝓ talib⁹ ipedimẽtis ſupplicare
vt deus tibi dignetur ſubuenire ⁊
poſſis benigne portare. Siquis ſe
mel aut bis admonitus nõ acqui
eſcit. noli cum eo cõtẽdere: ſed to
tum deo cõmitte: vt fiat volũtas
eius ⁊ honor in oĩb⁹ ſeruis ſuis:
qui ſcit bene mala i bonum cõuer
tere. Stude patiẽs eſſe in toleran
do alioꝝ defectus ⁊ qualeſcũq3 i
firmitates quia ⁊ tu multa habes
que ab alijs oportet tolerari. Si
nõ potes te talẽ facere qualẽ vis
quomodo poteris aliũ habere ad
tuũ bñplacitũ: Libenter habem⁹
alios ꝑfectos ⁊ tñ proprios non
emẽdamus defectus. Volum⁹ q̃
alii ſtricte corrigantur ⁊ ipſi corri
gi nolumus. Diſplicet larga alio
rũ licẽtia ⁊ tñ nobis nolum⁹ nega
ri q̃d petimus. Alios reſtringi ꝑ
ſtatuta volum⁹ ⁊ ipſi nulaten⁹ pa
timur ampli⁹ cohiberi. Sic ĝ pa
tet q̃ raro ꝓximũ ſicut noſipſos
penſam⁹. Si eſſent omnes ꝑfecti:
quid tunc haberemus ab alijs ꝑ
deo pati. Nunc autẽ deus ſic ordi
nauit: vt diſcamus alter alterius
onera portare: quia nemo ſine de
fectu. nemo ſine onere. nemo ſibi
ſufficiens. nemo ſibi ſatis ſapiens:
ſed oportet nos inuicẽ portare. in
uicem cõſolari. pariter adiuuare i
ſtruere. ⁊ admonere. Quante autẽ

ſtatiꝫ vt pulſauerit: illi obuiat. Uñ
quidã dixit: Pricipijs obſta: ſero
medicina paratꝰ. Cũ mala ꝑ lõgas
cõualuere moras. Naꝫ primo oc
currit menti ſimplex cogitatio: d̃
inde fortis imaginatio: poſtea de
lectatio ⁊ motus prauus ⁊ aſſẽſio
Sicq; paulatim ingreditꝰ hoſtis
malignꝰ ex toto. dũ illi nõ rñſiſtit i
principio. Et quãto diutius q̃s ad
reſiſtẽdũ torpuerit: tanto i ſe quo
tidie debilior fit: ⁊ hoſtis cõtra eũ
potẽtior. Quidã in pricipio con-
uerſionis ſue grauiores tẽtatiões
patiũtꝰ: quidã autẽ in fine: quidã
vo quaſi ꝑ totã vitã ſuã male ha-
bent. Nõnulli ſatis leuitꝰ tentantur
ſm diuine ordinatiõis ſapiẽtiaꝫ ⁊
eq̃tatẽ: q̃ ſtatũ ⁊ merita hoĩuꝫ pen
ſat: ⁊ cũcta ad electoꝝ ſuoꝝ ſalu-
tẽ ꝑordinat. Ideo nõ debemꝰ deſ
peraſ cũ tẽtamur; ſed eo feruẽtiꝰ
deũ exorare: quatenꝰ nos i oĩ tri
bulatiõe dignetꝰ adiuuare: q̃ vtiq;
ſm dictũ pauli talẽ faciet cũ tenta
tiõe ꝓuentũ: vt poſſimꝰ ſuſtinere.
Humiliemꝰ ergo animas noſtras
ſub manu dei in oĩ tentatiõe ⁊ tri-
bulatiõe: qꝛ humiles ſpũ ſaluabit
⁊ exaltabit. In tẽtatiõibꝰ ⁊ tribu-
lationibꝰ ꝓbatꝰ homo quãtũ ꝓfe-
cit ⁊ ibi maiꝰ meritũ exiſtit: ⁊ vtus
meliꝰ ꝑ̄ teſcit. Nec magnuꝫ eſt ſi
homo deuotus ſit ⁊ feruidus cuꝫ
grauitatẽ nõ ſentit: ſed ſi tempore
aduerſitatis patienter ſe ſuſtinet:
ſpes magni ꝓfectus erit. Quidã a
magnis tentationibꝰ cuſtodiuntꝰ:
⁊ in paruis quotidianis ſepe vin-
cuntꝰ: vt humiliati nũq̃ⁱ de ſeipſis i
magnis confidant. qui i tam mo-
dicis infirmentur.

De temerario iudicio vitando
Capitulum. xiiij.

O teipſũ oculos reflecte:
⁊ alioꝝ facta caueas iudi
care. In iudicãdo alios hõ
fruſtra laborat. ſepius errat: ⁊ le-
uiter peccat. Seipſũ vo iudicãdo
⁊ diſcutiẽdo ſemꝑ fructuoſe labo
rat. Sicnobis res cordi ẽ. ſic õ ea
frequẽter iudicamꝰ. Nã verũ iu-
diciũ ꝓpi priuatũ amorẽ faciliter
ꝑdimus. Si deus ſemꝑ eſſet pura
intentio noſtri deſiderij. non tã fa
ciliter turbaremur ꝓ reſiſtẽtia ſẽſꝰ
noſtri. Sed ſepe aliq̃d ab intra la-
tet. vel etiã ab extra ꝯcurrit: quod
nos etiã pariter trahit. Multi oc-
culte ſeipſos querũt i rebus quaſ
agũt ⁊ neſciũt. Uident etiã i bona
pace ſtare: qñ res ꝓ eoꝝ velle fiũt
⁊ ſentire. Si aũt aliter fit q̃ cupiũt
cito mouentꝰ ⁊ triſtes fiunt. Propꝰ
diuerſitatẽ ſẽſuũ ⁊ opinionũ. ſatis
frequentꝰ oriuntꝰ diſſenſiones inter
amicos ⁊ ciues. inter religioſos ⁊
deuotos. Antiqua ꝯſuetudo diffi
culter relinquit: ⁊ vltra ꝓpriũ vi-
dere nemo libẽter ducit. Si ratio-
ni tue magꝭ initeris vel induſtrie
q̃ virtuti ſubiectiue ihu xpi. raro
⁊ tarde eris homo illuminatꝰ: qꝛ
deus vult nos ſibi ꝓfecte ſubijci. ⁊
omnẽ rationẽ per inflãmatũ amo
rem tranſcendere.

De operibus ex charitate
factis. Cap. xv.

Ro nulla re mundi ⁊ pro
nulꝰ hoĩs dilectiõe aliq̃d
malũ eſt faciendũ: ſed pro
vtilitate tñ idigentis opus bonũ
aliq̃ñdo intermittendũ ẽ aut etiã
pro meliori mutãdũ. hoc enim fa-
cto. opus bonũ non deſtruitur: ſed
i melius cõmutatꝰ. Sine charitate
opus externũ nihil ꝓdeſt: quicq̃d
autẽ ex charitate agitꝰ quãtũcũq;
etiã paruũ ſit ⁊ deſpectũ. totũ effi
citur fructuoſum. Magis ſiquidẽ
deus penſat ex quãto quis agit: q̃
quãtũ q̃s facit. Multũ facit q̃ mul
tũ diligit. Multũ facit q̃ rem bene
facit. Bene facit qui magis coĩtati
q̃ ſue voluntati ſeruit. Sepe videtꝰ
eſſe charitas: ⁊ ẽ magis carnalitaſ
quia carnalis iclinatio. ꝓpria vo-
luntas. ſpes retributionis. affectꝰ
comoditatis raro abeſſe volunt.
Qui verã ⁊ ꝓfectam charitatẽ hꝫ:
in nulla re ſe ipſũ querit: ſꝫ dei ſo-
lũmodo gloriã in oĩbꝰ fieri deſi-
derat. Nulli etiã inuidet: qꝛ nulluꝫ
priuatũ gaudiũ amat. nec in ſeipſo
vult gaudere. ſed i dõ ſuꝑ oĩa bo-
na optat beatificari. Nemini ali-
quid boni attribuit: ſꝫ totaliter ad
deũ refert. a quo fontaliter oĩa pro
cedũt: i quo finaliter omnes ſãcti
fruibiliter quieſcũt. O qui ſcintillã
haberet vere charitatis: profecto
omnia terrena ſentiret plena fore
vanitatis.

De ſufferentia defectuũ
alioꝝ Cap. xvj.
Ue homo in ſe vel i alijs
emẽdare nõ valet. debet
patiẽter ſuſtinere. donec deus ali-
ter ordinet. Cogita qꝛ forte ſic me-
lius eſt pro tua ꝓbatione ⁊ patien
tia. ſine qua non ſunt multum põ-
derãda merita noſtra. Debes ta-
mẽ ꝓ talibꝰ ĩpedimẽtis ſupplicare
vt deus tibi dignetur ſubuenire ⁊
poſſis benigne portare. Siquis ſe-
mel aut bis admonitus nõ acqui-
eſcit. noli cum eo cõtẽdere: ſed to-
tum deo cõmitte: vt fiat volũtas
eius ⁊ honor in oĩbꝰ ſeruis ſuis:
qui ſcit bene mala i bonum cõuer-
tere. Stude patiẽs eſſe in toleran-
do alioꝝ defectus ⁊ qualeſcũq; i-
firmitates quia ⁊ tu multa habes
que ab alijs oportet tolerari. Si
non potes te talẽ facere qualẽ vis
quomodo poteris aliũ habere ad
tuũ bñplacitũ: Libenter habemꝰ
alios ꝑfectos ⁊ tñ proprios non
emẽdamus defectus. Uolumꝰ q̃
alii ſtricte corrigantur ⁊ ipſi corri
gi nolumus. Diſplicet larga alio
rũ licẽtia ⁊ tñ nobiſ nolumꝰ nega-
ri qd̃ petimus. Alios reſtringi ꝑ
ſtatuta volumꝰ ⁊ ipſi nullatenꝰ pa-
timur ampliꝰ cohiberi. Sic ergo pa-
tet q̃ raro ꝓximũ ſicut noſipſos
penſamꝰ. Si eſſent omnes ꝑfecti:
quid tunc haberemus ab alijs ꝓ
deo pati? Nunc autẽ deus ſic ordi
nauit: vt diſcamus alter alterius
onera portare: quia nemo ſine de
fectu. nemo ſine onere. nemo ſibi
ſufficiens. nemo ſibi ſatis ſapiens:
ſed oportet nos inuicẽ portare. in-
uicem cõſolari. pariter adiuuare i
ſtruere. ⁊ admonere. Quante autẽ

ſtatiȝ vt pulſauerit: illi obuiat. Vñ
quidā dixit: Pricipijs obſta: ſero
medicina parat. Cū mala ꝑ lōgas
cōualuere moras. Naȝ primo oc
currit menti ſimplex cogitatio: dō
inde fortis imaginatio: poſtea de
lectatio ⁊ motus prauus ⁊ aſſēſio.
Sicq; paulatim ingredit hoſtis
malign⁹ ex toto. dū illi nō rſiſtit i
principio. Et quāto diutius ꝗs ad
reſiſtēdū torpuerit: tanto i ſe quo
tidie debilior fit: ⁊ hoſtis cōtra eū
potētior. Quidā in pricipio con-
uerſionis ſue grauiores tētatiões
patiunt: quidā autē in fine: quidā
vo quaſi ꝑ totā vitā ſuā male ha-
bent. Nōnulli ſatis leuit tentantur
ſm diuine ordinatiōis ſapiētiaȝ ⁊
eqtatē: q ſtatū ⁊ merita hoīuȝ pen
ſat: ⁊ cūcta ad electoꝝ ſuoꝝ ſalu-
tē ꝑordinat. Ideo nō debem⁹ deſ
perare cū tētamur; ſed eo feruēti⁹
deū exorare: quatēn⁹ nos i oī tri
bulatiōe dignet adiuuare: q vtiq;
ſm dictū pauli talē faciet cū tenta
tiōe ꝓuentū: vt poſſim⁹ ſuſtinere.
Humiliem⁹ ergo animas noſtras
ſub manu dei in oī tentatiōe ⁊ tri-
bulatiōe: qꝛ humiles ſpū ſaluabit
⁊ exaltabit. In tētatiōib⁹ ⁊ tribu-
lationib⁹ ꝓbat homo quātū ꝓfe-
cit ⁊ ibi mai⁹ meritū exiſtit: ⁊ vtus
meli⁹ patēſcit. Nec magnuȝ eſt ſi
homo deuotus ſit ⁊ feruidus cuȝ
grauitatē nō ſentit: ſed ſi tempore
aduerſitatis patienter ſe ſuſtinet:
ſpes magni ꝓfectus erit. Quidā a
magnis tentationib⁹ cuſtodiunt:
⁊ in paruis quotidianis ſepe vin-
cunt: vt humiliati nūq̄ de ſeipſis i
magnis confidant. qui i tam mo-
dicis infirmentur.

De temerario iudicio vitando
Capitulum. xiiij.

O. ſeipſū oculos reflecte:
⁊ alioꝝ facta caueas iudi
care. In iudicādo alios hō
fruſtra laborat. ſepius errat: ⁊ le-
uiter peccat. Seipſū vo iudicādo
⁊ diſcutiēdo ſemꝑ fructuoſe labo
rat. Sicut nobis res cordi ē. ſic de ea
frequēter iudicam⁹. Nā verū iu-
diciū ꝓpē priuatū amorē faciliter
ꝑdimus. Si deus ſemꝑ eſſet pura
intentio noſtri deſiderij. non tā fa
ciliter turbaremur ꝓ reſiſtētia ſēſ⁹
noſtri. Sed ſepe aliqd ab intra la-
tet. vel etiā ab extra ꝯcurrit: quod
nos etiā pariter trahit. Multi oc-
culte ſeipſos querūt i rebus quaſ
agūt ⁊ neſciūt. Vident etiā i bona
pace ſtare: qñ res ꝓ eoꝝ velle fiūt
⁊ ſentire. Si aūt aliter fit q̄ cupiūt
cito mouent ⁊ triſtes fiunt. Propē
diuerſitatē ſēſuū ⁊ opinionū. ſatis
frequent oriunt diſſenſiones inter
amicos ⁊ ciues. inter religioſos ⁊
deuotos. Antiqua ꝯſuetudo diffi
culter relinquit: ⁊ vltra ꝓpriū vi-
dere nemo libēter ducit. Si ratio-
ni tue magi innīteris vel induſtrie
q̄ virtuti ſubiectiue ihu xpi. raro
⁊ tarde eris homo illuminat⁹: qꝛ
deus vult nos ſibi ꝑfecte ſubijci. ⁊
omnē rationē per inflāmatū amo
rem tranſcendere.

De operibus ex charitate
factis. Cap. xv.

Ro nulla re mundi ⁊ pro
nulli⁹ hoīs dilectiōe aliqd
malū eſt faciendū: ſed pro
vtilitate tñ idigentis opus bonū
aliquādo intermittendū ē aut etiā
pro meliori mutādū. hoc enim fa-
cto. opus bonū non deſtruitur: ſed
i melius cōmutat. Sine charitate
opus externū nihil ꝓdeſt: quicqd
autē ex charitate agit quātūcūq;
etiā paruū ſit ⁊ deſpectū. totū effi
citur fructuoſum. Magis ſiquidē
deus penſat ex quāto quis agit: q̄
quātū ꝗs facit. Multū facit q mul
tū diligit. Multū facit q rem bene
facit. Bene facit qui magis coītati
q̄ ſue voluntati ſeruit. Sepe videt
eſſe charitas: ⁊ ē magis carnalitaſ
quia carnalis iclinatio. ꝓpria vo-
luntas. ſpes retributionis. affect⁹
comoditatis raro abeſſe volunt.
Qui verā ⁊ ꝑfectam charitatē hȝ:
in nulla re ſe ipſū querit: ſȝ dei ſo-
lūmodo gloriā in oīb⁹ fieri deſi-
derat. Nulli etiā inuidet: qꝛ nulluȝ
priuatū gaudiū amat. nec in ſeipſo
vult gaudere. ſed i deo ſuꝑ oīa bo-
na optat beatificari. Nemini ali-
quid boni attribuit: ſȝ totaliter ad
deū refert. a quo fontaliter oīa pro
cedūt: i quo finaliter omnes ſācti
fruibiliter quieſcūt. O qui ſcintillā
haberet vere charitatis: profecto
omnia terrena ſentiret plena fore
vanitatis.

De ſufferentia defectuū
aliorū Cap. xvj.

Ve homo in ſe vel i alijs
emēdare nō valet. debet
patiēter ſuſtinere. donec deus ali-
ter ordinet. Cogita qꝛ forte ſic me-
lius eſt pro tua ꝓbatione ⁊ patien
tia. ſine qua non ſunt multum pō-
derāda merita noſtra. Debes ta-
mē ꝓ talib⁹ īpedimētis ſupplicare
vt deus tibi dignetur ſubuenire ⁊
poſſis benigne portare. Si quis ſe-
mel aut bis admonitus nō acqui-
eſcit. noli cum eo cōtēdere: ſed to-
tum deo cōmitte: vt fiat volūtas
eius ⁊ honor in oīb⁹ ſeruis ſuis:
qui ſcit bene mala i bonum cōuer-
tere. Stude patiēs eſſe in toleran-
do alioꝝ defectus ⁊ qualeſcūq; i-
firmitates quia ⁊ tu multa habes
que ab alijs oportet tolerari. Si
non potes te talē facere qualē vis
quomodo poteris aliū habere ad
tuū bñplacitū: Libenter habem⁹
alios ꝑfectos ⁊ tñ proprios non
emēdamus defectus. Volum⁹ q̄
alii ſtricte corrigantur ⁊ ipſi corri
gi nolumus. Diſplicet larga alio
rū licētia ⁊ tñ nobiſ nolum⁹ nega-
ri qd petimus. Alios reſtringi ꝑ
ſtatura volum⁹ ⁊ ipſi nullaten⁹ pa
timur amplī⁹ cohiberi. Sic ꝗ pa-
tet q̄ raro ꝓximū ſicut noſipſos
penſam⁹. Si eſſent omnes ꝑfecti:
quid tunc haberemus ab alijs ꝓ
deo pati. Nunc autē deus ſic ordi
nauit: vt diſcamus alter alterius
onera portare: quia nemo ſine de
fectu. nemo ſine onere. nemo ſibi
ſufficiens. nemo ſibi ſatis ſapiens:
ſed oportet nos inuicē portare. in-
uicem cōſolari. pariter adiuuare i
ſtruere. ⁊ admonere. Quante autē

virtutis quiſq; fuerit meli⁹ patet
occaſione aduerſitati. Occaſiones
nāq; hominē fragilē non faciunt:
ſed qualis ſit oſtendunt.

De monaſtica vita. Cap. xvij.

Oportet vt diſcas teipſū i
multis frangere ſi vis pa
cem ⁊ concordiā cū alijs
tenere. Nō eſt paruū in monaſte-
rijs vel in cōgregatione habitare.
⁊ ibi ſine querela cōuerſari: ⁊ viſq;
ad mortē fidelis ꝑſeuerare. Beat⁹
quidē qui ibi bene vixit: ⁊ feliciter
conſumauit. Si vis debite ſtare ⁊
proficere: teneas te tāq̄ exulem ⁊
peregrinū ſuper terrā. Oportet te
ſtultū fieri propter xp̄m ſi vis reli
gioſam ducere vitā. Habit⁹ ⁊ tō-
ſura modicū cōferūt: ſed mutatio
moꝝ ⁊ integra mortificatio paſſio
num verū faciunt religioſū. Qui
aliud querit q̄ pure deum ⁊ anime
ſue ſalutē, nō inueniet niſi tribula-
tionē ⁊ dolorem. Nō poteſt etiam
diu ſtare pacificus, qui nō nititur
eſſe minimus: ⁊ omnib⁹ ſubiect⁹.
Ad ſeruiendū veniſti, nō ad regē-
dū. Ad patiendū ⁊ laborādū ſcias
te vocatū. nō ad ociandū vel fabu
landū. Hic ergo probāt homines
ſicut aurū i fornace. Hic nemo po-
teſt ſtare niſi ex toto corde ſe volue
rit propter deum humiliare.

De exemplis ſanctorum
patrum Cap. xviij.

Intuere ſanctorū patrum
viuida exempla: in quib⁹
vera ꝑfectio refulſit ⁊ re-
ligio ⁊ videbis q̄ modicū ſit ⁊ pene
nihil quod nos agim⁹. Heu quid ē
vita noſtra ſi illis fuerit ꝯparata?
Sancti ⁊ amici xp̄i dn̄o ſeruierūt
in fame ⁊ ſiti. in frigore ⁊ nuditate
in labore ⁊ fatigatione. i vigilijs ⁊
ieiunijs. i oratōib⁹ ⁊ ſanctis medi-
tationib⁹. i ꝑſecutionib⁹ ⁊ oppro-
brijs multis. O q̄ multas ⁊ gra-
ues tribulatiōes paſſi ſūt apoſtoli
martyres. confeſſores. virgines: ⁊
reliqui omnes qui xp̄i veſtigia vo-
luerūt ſequi. Nam animas ſuas in
hoc mundo oderunt: vt in eternā
vitā eas poſſiderent. O q̄ ſtrictā ⁊
abdicatā vitā ſancti patres in he-
remo duxerunt: q̄ lōgas ⁊ graues
tentatiōes ptulerunt: q̄ frequenter
ab inimico vexati ſūt: q̄ crebras ⁊
feruidas orationes deo obtulerūt
q̄ rigidas abſtinentias peregerūt:
q̄ magnū zelū ⁊ feruorē ad ſpiritu
alē ꝓfectū habuerūt: q̄ forte bellū
aduerſus edomationē vicioꝝ geſ-
ſerunt: q̄ purā ⁊ rectā intentionē ad
deum tenuerūt. Per diē labora-
bāt ⁊ noctib⁹ orationi diuine vaca
bāt: q̄q̄ laborādo ab oratōe mētali
minime ceſſarēt. Omne tēpus vtili
expendebāt oīs hora ad vacandū
deo breuis videbatur ⁊ pre magna
dulcedine contēplationis etiā obli
uioni tradebat neceſſitas corꝑalis
refectionis. Omnibus diuitijs. di
gnitatib⁹. honorib⁹. amicis. ⁊ co-
gnatis renunciabāt nil de mundo
habere cupiebāt: vix neceſſaria vi-
te ſumebant: corpori ſeruire etiam
in neceſſitate dolebant. Pauperes
igit erāt rebus terrenis: ſꝫ diuites

valde in gratia ⁊ virtutibus. Foris
egebāt: ſed intus gratia ⁊ conſola
tione diuina reficiebant. Mundo
erāt alieni: ſꝫ deo ꝓximi ac famili-
ares amici. Sibipſis videbāt tāq̄
nihili ⁊ huic mundo deſpecti: ſed
erant in oculis dei precioſi ⁊ electi.
In vera humilitate ſtabāt: in ſim-
plici obedientia viuebant: in cha-
ritate ⁊ paciencia ambulabant: ⁊
ideo quotidie in ſpiritu ꝓficiebāt:
⁊ magnā apud deū gratiā obtine-
bant. Dati ſūt in exemplū omnib⁹
religioſis: ⁊ plus ꝓuocare nos d̄
bent ad bene ꝓficiendū. q̄ tepido-
rum numerus ad relaxandum. O
quātus feruor omniū religioſorū
in principio ſue ſancte inſtitutiōis
fuit. O quāta deuotio orationis:
quāta emulatio virtuti: q̄ magna
diſciplina viguit: quāta reuerētia ⁊
obediētia ſub r̄gula magiſtri i oīb⁹
effloruit. Teſtatur adhuc veſtigia
derelicta q̄ vere viri ſācti ⁊ ꝑfecti
fuerūt: qui tam ſtrenue militantes
mundū ſuppeditauerunt. Iam ma
gnus putat ſi quis tranſgreſſor nō
fuerit: ſi quis quod accepit cū pa-
tiētia tolerare potuerit. Ob tēpori
⁊ negligētie ſtat⁹ noſtri q̄ tam cito
declinam⁹ a priſtino feruore: ⁊ iā
tedet viuere ꝑ laſſitudine ⁊ tepore
Utinā in te penitus non dormiret
ꝓfectus virtutum: qui multa ſepi⁹
exempla vidiſti deuotorum.

De exercitijs boni reli-
gioſi Cap. xix.

Uita boni religioſi oīb⁹
virtutib⁹ pollere dꝫ: vt
ſit talis interi⁹. qualis videt homi
nib⁹ exteri⁹. Et merito multo pl⁹
debet eſſe intus: q̄ qd̄ cernit foris:
quiā inſpector noſter ē deus: quē
ſūmopere reuereri debem⁹ vbicūq;
fuerimus ⁊ tanq̄ āgeli in cōſpectu
eius mundi icedere. Omni die re-
nouare debem⁹ ꝓpoſitū noſtrū ⁊
ad feruorē nos excitare q̄ſi hodie
p̄mū ad cōuerſionē veniſſem⁹ atq;
dicere: Adiuua me dn̄e de⁹ me⁹ i
bono ꝓpoſito ⁊ ſācto ſeruitio tuo:
⁊ da mihi nūc hodie ꝑfecte icipere
q2 nihil ē qd̄ hactenus feci. Scdꝫ
ꝓpoſitū noſtrū curſus ꝑfect⁹ nr̄i
⁊ multa diligētia opus ē bene ꝓfi-
cere volenti q2 ſi fortiter ꝓponens
ſepe dficit. qd̄ ille q̄ raro aut min⁹
fixe aliqd ꝓponit. Uarijs tamen
modis cōtigit deſertio ꝓpoſiti no
ſtri: ⁊ leuis omiſſio exercitioꝝ vix
ſine aliquo diſpēdio trāſit. Iuſtoꝝ
ꝓpoſitū i gratia dei poti⁹ q̄ i pro
pria ſapiētia pendet: in quo ⁊ ſēp
cōfidūt quicqd arripiūt. Nā homo
ꝓponit. ſꝫ de⁹ diſponit: nec ē i ho-
mine via eius. Si pietati cauſa aut
fraterne vtilitati ꝓpoſito qn̄q; cō-
ſuetū omittit exercitiū. facile poſtea
poterit recuperari. Si autē tedio
animi aut negligētia faciliter reli-
quitur. ſatis culpabile ē ⁊ nociuū
ſentiet. Conemur quātū poſſum⁹:
adhuc leuiter deficiem⁹ in multis
Semper tamē aliquid certi ꝓpo-
nendum eſt ⁊ illa precipue què am
plius nos ipediūt: Exteriora no-
ſtra ⁊ īteriora pariter nobis ſcrutan
da ſunt ⁊ ordinanda: quia vtraq;

expediūt ad profectū. Si nō con-
tinue te vales colligere. ſaltem in-
terdū: ⁊ ad min⁹ ſemel i die mane
videlicet aut veſpere. Mane ꝑpo-
ne. veſpere diſcute mores tuos q̄liſ
hodie fuiſti i verbo opere ⁊ cogi-
tatōe: q2 i his ſepius forſitan deū
offendiſti ⁊ ꝓximū. Accinge te ſi-
cut vir cōtra diabolicas neqtias:
frena gulā ⁊ omnē carnis inclina-
tionē facilius frenabis. Nunq̄ ſis
ex toto ocioſus: ſed aut legēs aut
ſcribēs aut orās aut meditās aut
aliquid vtilitatis pro cōmuni la-
borās. Corpalia exercitia diſcre-
te ſūt agenda. nec oib⁹ equaliter
aſſumenda. Que coia non ſūt. nō
ſūt foris oſtendenda: nam i ſecre-
to tutius exercent priuata. Cauē-
dū tamē ne piger ſis ad coia ⁊ ad
ſingularia promptior: ſꝫ explectis
integre ⁊ fideliter debitis ⁊ iniū-
ctis. ſi iā vltra vacat. redde te tibi
pro vt deuotio tua deſiderat. Nō
poſſūt omnes habere vnū exerci-
tium: ſed aliud iſti. aliud illi magis
deſeruit. Etiā pro tempoꝝ cōgru-
entia diuerſa placēt exercitia quia
alia in feſtis: alia inferiatis magis
ſapiunt diebus. Aliīs indigemus
tempore temptationis: ⁊ aliīs tem-
pore pacis ⁊ quieti. Alia cū triſta-
mur libet cogitare: ⁊ aliā cū leti i
dn̄o fueri m⁹. Circa pncipalia fe-
ſta renouāda ſūt bona exercitia ⁊
ſāctoꝝ ſuffragia feruenti⁹ implo-
randa. De feſto in feſtum ꝑponere
debem⁹ quaſi tunc de hoc ſeculo
migraturi ſimus: ⁊ ad eternū feſtū
ꝑuenturi. Ideoq3 ſollicite nos pre-
parare debemus in deuotis tēpo-
ribus ⁊ deuotius conuerſari atq3
omnē obſeruātiā strictꝰ cuſtodire
tanq̄ i breui premiū laboris noſtri
a deo ꝑcepturi. Et ſi dilatū fuerit
credam⁹ nos min⁹ bene ꝓparatos
atq3 indignos tante adhuc glorie:
que reuelabit in nobis tēpore pre-
finito. ⁊ ſtudeam⁹ nos meli⁹ ad exi-
tū ꝓparare. Beat⁹ ſeru⁹ ait euāge-
liſta lucas quē cū venerit dn̄s ine-
nerit vigilantē. Amen dico vobis
ſup omnia bona ſua cōſtituet euꝫ.

De amore ſolitudinis ⁊ ſi-
lentij Cap. xx.

Quere aptuꝫ tempus va-
candi tibi. ⁊ de beneficijs
dei frequēter cogita. Re-
linque curioſa. Tales ꝑlege mate-
rias que cōpunctionē magis pre-
ſtant q̄ occupationem. Si te ſub-
traxeris a ſuperfluis locutōib⁹ ⁊
ocioſis circuitōib⁹. nec non a no-
uitatib⁹ ⁊ rumoribus audiendis:
inuenies tempus ſufficiēs ⁊ aptū
ꝓ bonis meditationibus inſiſtēdis.
Maximi ſāctoꝝ humana ꝯſortia
vbi poterant vitabāt. ⁊ deo in ſe-
creto viuere eligebāt. Dixit quidā
Quotiēs inter homines fui minor
homo redij. Hoc quippe ſepi⁹ ex-
perimur: qn̄ diu ꝯfabulamur. Fa-
cili⁹ ē oīo tacere. q̄ vbo non exce-
dere. Facili⁹ eſt domi latere. q̄ fo-
ris ſe poſſe ſufficienter cuſtodire.
Qui igitur intendit ad interiora
⁊ ſpiritualia ꝑuenire: oportet euꝫ
cum ihū a turba declinare. Nemo
ſecure apparet: niſi q libenter latet
Nemo ſecure preeſt: niſi qui liben-
ter ſubeſt. Nemo ſecure precipit:
niſi qui libenter obedire didicit.
Nemo ſecure gaudet: niſi qui bōe
cōſcientie teſtimonium habet. Ne-
mo ſecure loquit: niſi qui libenter
tacet. Semper tamen ſāctoꝝ ſecu-
ritas plena timōis dei extitit. Nec
eo minus ſolliciti ⁊ humiles in ſe
fuerunt: quia magnis virtutibus ⁊
gratia emicuerunt. Prauoꝝ aūt
ſecuritas ex ſupbia ⁊ preſumptiōe
oritur: ⁊ in fine in deceptionē ſui
vertitur. Nunq̄ promittas tibi ſe-
curitatem in hac vita: q̄uis bon⁹
videaris cenobita aut deuot⁹ here-
mita. Sepe meliores i eſtimatiōe
hominū graui⁹ periclitati ſunt ꝑꝑ
ſuam nimiam confidentiaꝫ. Unde
multis vtilius eſt vt nō penit⁹ ten-
tationib⁹ careant: ſꝫ ſepius impu-
gnent. ne nimium ſecuri ſint: ne for-
te in ſuperbiam eleuentur: ne etiaꝫ
ad exteriores cōſolatiōes licenti⁹
declinent. O qui nunq̄ tranſitoriā
leticiaꝫ quereret. qui nunquā cum
mundo ſe occuparet: q̄ bonā con-
ſcientiam ſeruaret. O qui omnem
vanaꝫ ſollicitudinem amputaret:
⁊ dūtaxat ſalutaria ac diuina cogi-
taret. ⁊ totam ſpem ſuā i deo cōſti-
tueret: q̄ magnā pacem ⁊ quietē
poſſideret. Nemo dign⁹ eſt celeſti
conſolatione. niſi diligenter ſe exer-
cuerit in ſancta compunctiōe. Si
vis cordeten⁹ cōpūgi. intra cubile
tuū ⁊ exclude tumult⁹ mūdi: ſicut
ſcriptum eſt. In cubilibus veſtris
cōpungimini. In cella inuenies q̄
de foris ſepius amittes. Cella cōti-
nuata dulceſcit. ⁊ male cuſtodita
tedium generat. Si in pncipio con-
uerſionis tue bene eā incolueris: ⁊
cuſtodieris: erit tibi poſtea dilecta
amica ⁊ gratiſſimū ſolatium. In ſi-
lentio ⁊ quiete ꝓficit anima dūota
⁊ diſcit abſcondita ſcripturarū. ibi
inuenit fluenta lacrymaꝝ: quib⁹
ſingulis noctib⁹ ſe lauet ⁊ mundet
vt conditori ſuo tanto familiario:
fiat: quāto longi⁹ ab omni ſeculari
tumultu degit. Qui ergo ſe abſtra-
hit a notis ⁊ amicis: appropiqua-
bit illi deus cum angelis ſanctis.
Meli⁹ ē latere ⁊ ſui curā agere: q̄
ſe neglecto ſigna facere. Laudabile
eſt homini religioſo raro foras ire
fugere videri: nolle etiā homines
videre. Quid vis videre: qd̄ non
licet habere? Trāſit mūdus ⁊ ꝯcu-
piſcentia eius. Trahunt deſideria
ſenſualitatis ad ſpaciandū: ſed cuꝫ
hora tranſierit: quid niſi grauitatē
cōſciētie. ⁊ cordis diſꝑſionē impor-
tas? Letus exitus triſtem ſepe re-
ditum parit: ⁊ leta vigilia ſerotina
triſte mane facit. Sic omne carna-
le gaudiū blande intrat: ſed in fine
mordet ⁊ pimit. Quid potes alibi
videre. quod hic nō vides? Ecce ce-
lum ⁊ terrā ⁊ oia elementa: nam ex
iſtis oia ſūt facta. Quid potes ali-
cubi videre: quod diu pōt ſub ſole
pmanere? Credis te forſitā ſatiari
ſed nō poteris ptingere. Si cuncta
videres preſētia: quid eſſent niſi vi-
ſio vana? Leua oculos tuos ad deū

in excelſis. ⁊ ora ꝓ peccatis tuis ⁊
negligentijs. Dimitte vana vanis
tu aūt intēde illis que tibi precepit
de⁹. Claude ſr te oſtiū tuū: ⁊ voca
ad te ihm dilectū tuū. Mane cum
eo in cella. q2 nō inuenies alibi tātā
pacem. Si non exiſſes nec qcq̄ de
rumoribus audiſſes: melius i bōa
pace ꝑmanſiſſes ex quo noua de
lectat aliquādo audire oportet te ex
inde turbationē cordis tollerare

De ꝯpūctione cordis. Ca. xxi.

I vis aliqd ꝓficē ꝯſua te
in tiore dei: ⁊ nolli eſſe ni
mis liber. ſed ſb diſciplia
cohibe oēs ſenſus tuos: nec inepte
te tradas leticie. Da te ad cordis
cōpūctionē. ⁊ inuenies deuotionē.
Cōpūctio multa bona apit que diſ
ſolutio cito ꝑdere cōſueuit. Mirū
ē q̄ hō poſſit vnq̄ perfecte letari i
hac vita q̄ ſuū exiliū ⁊ tā multa pi
cula aie ſue cōſiderat ⁊ pēſat. Pro
pt leuitatē cordis ⁊ negligētiā deſe
ctuū nr̄oꝝ nō ſentim⁹ aie nr̄e dolo
res. ſꝫ ſepe vane ridem⁹ qñ merito
flere deberem⁹. Nō ē vā libertas
nec bōa leticia niſi i timore dei cū
bōa cōſciētia. Felix q̄ abijcere pōt
oē impedimētū diſtractionis: ⁊ ad
vnionē ſe redigere ſācte cōpūctiōis
Felix q̄ a ſe abdicat qcqd cōſciētiā
ſuā maculare pōt vel grauare. Cer
ta viriliṫ cōſuetudo cōſuetudiē vi
cit. Si tu ſcis homines dimittere
ipſi te dimittēt tua facta facē. Nō
attrahas tibi res alioꝝ: nec te im
plices cauſ maloꝝ. Habe ſꝑ ocu
lum ſup te primū: ⁊ admoneas te
ipm ſpecialiṫ ꝑ oīb⁹ tibi dilecti. Si
nō habes fauorē hominū noli ex
hoc triſtari: ſꝫ h̄ ſit tibi graue q2 n̄
habes te ſatis bene ⁊ circūſpecte
ſicut deceret dei ſeruū ⁊ deuotū reli
gioſū ꝯuerſari. Utili⁹ ē ſepe ⁊ ſecuri⁹
q̄ hō nō habeat mltas ꝯſolatiōes
in hac vita ſm carnem ꝑcipue tam̄
q̄ diuinas nō habemus. aut rarius
ſentimus. nos in culpa ſum⁹ quia
cōpunctiōeꝫ cōdis nō querim⁹ nec
vanas ⁊ exinas oio abijcim⁹. Co
gnoſce te indignū diuina ꝯſolatiōe
ſꝫ magis dignū mlta tribulatione
Quando hō pfecte ē cōpunct⁹. tūc
grauis ⁊ amar⁹ ē ei tot⁹ mundus
Bon⁹ hō ſufficiētē inuenit materiā
dolēdi ⁊ flēdi. Siue eni ſe cōſiderat
ſiue d̄ ꝓximo penſat: ſcit q̄ nemo
ſine tribulatiōe hic viuit. Et quāto
ſtrictī⁹ ſeſe ꝯſiderat. tanto amplius
dolet. Materie iuſti doloris ⁊ in
terne cōpūctiōis ſūt peccata ⁊ vitia
noſtra: quibus ita inuoluti iacemus
vt raro celeſtia cōtēplari valeam⁹
Si frequētius de morte tua q̄ de
longitudine vite tue cogitares: nō
dubiū qn feruētius te emendares.
Sed et futuras īferni ſiue purgatorij
penas cōdialiṫ ꝑpēderes. credo q̄
libenter laborē ⁊ dolorē ſuſtieres ⁊
nihil rigoris formidares. Sed q2
ad cor iſta non tranſeunt. ⁊ blandi
mēta adhuc amam⁹ ideo frigidi ⁊
valde pigri remanemus. Sepe eſt
inopia ſpūs. vnde tā leuiṫ cōqueriṫ
miſerū corp⁹. Ora igiṫ hūiliter ad
dn̄m: vt det tibi ꝯpūctiōis ſpiritū:
⁊ dic cū ꝓpheta: Ciba me dn̄e pāe

lachrymarū: ⁊ potum da mihi in
lachrymis in menſura.

De conſideratione humane
miſerie.

Capitulum. xxij.

Iſer es vbicūq̄ fueris et
quocūq̄ te verteris. niſi ad
deum te conuertas: Quid
turbaris quia non ſuccedit tibi ſi
cut vis ⁊ deſideras: Quis ē q̄ ha
bet omnia ſm ſuam volūtatē: Nec
ego nec tu. nec aliqs hominū ſup
terrā: Nemo eſt i mundo ſine aliq̄
tribulatione vel anguſtia. q̄uis rex
ſit vel papa. Quis ē q̄ meli⁹ habet:
vtiq̄ qui pro deo aliqd pati valet.
Dicunt mlti imbecilles ⁊ infirmi:
Ecce q̄ bonā vitā ille homo habet
q̄ diues. q̄ potēs q̄ excelſ⁹ q̄ ma
gn⁹ q̄ pulcher. Sed attēde ad cele
ſtia bōa ⁊ videbis q̄ oia iſta tpra
lia nulla ſūt. ſꝫ valde icērta ⁊ magis
grauātia. q2 nūq̄ ſine ſollicitudine
⁊ timore poſſident. Nō eſt homis
felicitas habē tpralia ad abūdātiā
ſꝫ ſufficit ei mediocritas. Uere mi
ſeria eſt viuere ſup terrā. Quanto
homo voluerit eſſe ſpūalior. tanto
preſens vita fit ei amarior: q2 ſētit
meli⁹: ⁊ videt clarius hūane cor
ruptiōis defect⁹. Nam comedere
bibere: vigilare: dormire quieſcere
laborare ⁊ ceteris neceſſitatib⁹ na
ture ſubiacere: vere magna miſeria
ē ⁊ afflictio hōi deuoto: q̄ libenter
eſſet abſolut⁹ ⁊ libē ab omi peccto
Ualde enim grauaṫ interior hō ne
ceſſitatibus cōporalib⁹ i h⁹ mūdo
Unū ꝓpha d̄uote rogat q̄tenꝰ lib ab
iſtis eſſe valeat dicēs: De neceſſita
tib⁹ meis erue me dn̄e. Sꝫ ve n̄ co
gnoſcētib⁹ ſuā miſriā: ⁊ ampli⁹ ve
illis qui diligūt hāc miſeriā et cor
ruptibilē vitā. Nā in tantū quidā
hāc amplectunṫ. licet ēt vix neceſ
ſaria laborādo aut meditādo ha
beant. vt ſi hic poſſent ſemp viuē
de regno dei nihil curarēt. O iſani
⁊ infideles corde: q̄ tam ꝓfūde in
terris iacent: ut nil niſi carnalia ſa
piāt. Sꝫ miſeri adhuc i fine grauī
ter ſentient q̄ vile ⁊ nihilū erat qd
amauerunt. Sancti aūt dei ⁊ oēs
deuoti amici xp̄i nō attenderunt q̄
carni placuerūt. nec que i hoc tem
pore floruerūt: ſed tota ſpes eoꝝ ⁊
intētio ad eterna bona anhelabat
ferebaṫ totū deſideriuꝫ eorum ad
manſura ⁊ inuiſibilia. ne amore viſi
bilium traherent ad infima. Noli
frater āmittere cōfidentiā profici
endi ad ſpūalia. adhuc hābes tem
pus ⁊ horam. Quare vis procra
ſtinare ꝓpoſitū tuū: Surge ⁊ in in
ſtanti incipe ⁊ dic: Nunc tēpus eſt
faciēdi: nūc tempus eſt pugnandi:
nūc tempus aptū eſt emendandi.
Quando male habes ⁊ tribulāis
tūc tēpus eſt promerēdi. Oportet
te trāſiṙ ꝑ ignem ⁊ aquā āteq̄ veni
as in refrigeriū. Niſi tibi vim fece
ris: viciū nō ſuperabis. q̄diu iſtud
fragile corp⁹ gerim⁹. ſine peccato
eſſe non poſſum⁹: nec ſine tedio ⁊
dolore viuere. Libenter haberem⁹
ab omi miſeria q̄etē: ſꝫ q2 per pec
catū ꝑdidim⁹ innocētiā amiſim⁹
etiā verā beatitudinē. Ideo opōtet
nos tenē patientiā ⁊ dei expectare

miſez: donec trãſeat iniq̃tas hec: ⁊ mortalitas abſorbeat a vita. O q̃ta fragilitas humana q̄ ſēp ꝓna ē ad vitia. Hodie cõfiteris pccã tua: et cras iterũ ꝑpetras cõfeſſa. Nũc ꝓponis cauere: ⁊ poſt horaz magis quaſi nihil propoſuiſſes. Merito ergo noſipſos humiliare poſſum⁹ nec vnquam aliquid magni de nobis ſentire: quia tam fragiles et inſtabiles ſumus: Cito etiã poteſt ꝑdi per negligentiam: quod multo labore vix tandem acquiſitum eſt per gratiam. Quid fiet de nobis adhuc in fine: qui tepeſcimus taz mane? Ve nobis ſi ſic volum⁹ declinare ad quietem. quaſi iam pax ſit et ſecuritas: cum necdum appareat veſtigium vere ſanctitatis in noſtra conuerſatione. Bene opus eēt qđ adhuc iterũ inſtitueremur: tãq̄ boni nouitij ad mores optimos ſi forte ſpes eſſz de aliq̃ futura emẽdatione: ⁊ maiori ſpũali ꝓfectu.

De meditatiõe mõtis. Ca. xxiij

Valde cito erit tecũ hoc factũ. Vide aliter quõ te habeas. hodie hõ eſt ⁊ cras nõ cõparet. Cũ ãt ſublat⁹ fuerit ab oculis: cito etiã tranſit a mente. O hebetudo ⁊ duritia cõdis humani q̄ ſolũ preſentia meditat: ⁊ futura nõ magis preuidet. Sic te in omni facto et cogitatu deberes tenere: q̃ſi ſtatim eſſes moritur⁹. Si bonã ꝯſcientiã haberes. nõ multũ mortẽ timeres. Melius eſſet peccata cauere. q̄ mortẽ fugere. Si hodie nõ es paratus: quõ cras eris? Cras ē dies incerta: ⁊ quid ſcis ſi craſtinũ habebis? Quid ꝓdeſt diu viuere quãdo tam parũ emẽdamur? Ah longa vita non ſemꝑ emendat: ſed ſepe culpam magis auget. Utinam per vnã diẽ bene eſſem⁹ ꝯuerſati in hoc mundo. Multi ãnos cõputãt cõuerſionis: ſed ſepe paruus ē fructus emẽdationis. Si formidoloſuz eſt mori. forſitan pericoloſi⁹ eſt diutius viuere. Beatus qui horã mortis ſue ſemper ante oculos habet ⁊ ad moriẽdũ ſe quotidie ſe diſponit. Si vidiſti aliquãdo hominẽ mori: cogita q̄r ⁊ tu ꝑ eandez viaz trãſibis. Cũ mane fuerit. puta te ad veſperũ nõ ꝑuenturũ. Veſpe autẽ facto mane nõ audeas tibi polliceri. Semꝑ ergo parat⁹ eſto ⁊ taliter viue: vt nũquã te imparatũ mors inueniat. Multi ſubito ⁊ improuiſe moriuntur. nã hora qua nõ putat. filius hoĩs venturus ē. Quãdo illa extrema hora venerit. multũ aliter ſentire incipies de tota vita tua preterita: ⁊ valde dolebis q̄ taz negligens ⁊ remiſſ⁹ fuiſti. Quã felix ⁊ prudẽs qui taliſ nũc nititur eſſe ĩ vita. q̃lis optat inueniri ĩ morte. Dabit nãq̧ magnã cõfidẽtiã feliciter moriẽdi ꝑfectus contẽpt⁹ mũdi: feruẽs deſideriũ in virtutib⁹ proficiẽdi: amor diſcipline: labor penitẽtie: promptitudo obedientie: abnegatio ſui: ⁊ ſupportatio cuiuſlibet aduerſitatis pro amore xp̄i. Multa bona potes operari dũ ſanus es: ſed infirmat⁹ neſcio quid poteris. Pauci ex ĩfirmitate emendãtur: ſic ⁊ q̄ multũ ꝑegrinãtur raro ſanctificantur. Noli confidere ſuper amicos ⁊ ꝓximos: nec in futurũ ſalutẽ tuã differas: q̄r citius obliuiſcẽtur tui hoĩes q̄ eſtimas. Melius eſt nũc tẽpeſtiue prouidere ⁊ aliquid boni premittere: q̄ ſuper aliorũ auxilio ſperare. Si nõ es pro teipſo ſollicit⁹ modo: quis erit pro te ſollicitus ĩ futuro. Nũc tẽp⁹ ē valde precioſũ: ſz ꝓh dolor q̄ hoc inutilius expẽdis. ĩ quo ꝓmereri vales vnde eternaliter viuas. Veniet quando vnũ diẽ ſeu horã pro emẽdatione deſiderabis ⁊ neſcio an impetrabis. Eya chariſſime de quãto periculo te poteris liberare. de q̄ magno timore eripere: ſi modo ſemꝑ timorat⁹ fueris ⁊ de morte ſuſpectus. Stude nũc taliter viuere. vt ĩ hora mortis valeas potius gaudere q̄ timere. Diſce nunc mori mũdo: vt tũc incipias viuere cũ xp̄o. Diſce nunc omnia ꝯtemnere: vt tũc poſſis libere ad xp̄m pergere. Caſtiga nũc corpus tuũ per penitentiã: vt tunc valeas certã habere cõfidentiã. Ah ſtulte quid cogitas te diu victurũ. cum nullũ diem habeas ſecurũ? Quaz multi decepti ſunt: ⁊ inſperate de corpore extracti. Quotiẽs audiſti a dicentibus q̄r ille gladio cecidit ille ſubmerſ⁹ ē. ille ab alto ruens ceruicẽ fregit. ille mãducando obriguit. ille ludendo finẽ fecit: alius igne. alius ferro. ali⁹ peſte: ⁊ ali⁹ latrocinio periit: ⁊ ſic omniũ finis mors ē: ⁊ vita hoĩuz tanq̄ vmbra ſubito ꝑtranſit. Quis memorabit tui poſt mortẽ: ⁊ quis orabit pro te. Age age nũc chariſſime quicquid agere potes. q̄r neſcis quãdo morieris: neſcis etiã q̄d tibi poſt mortẽ ſequatur. Dũ tẽpus habes ꝯgrega tibi diuitias imortales. Preter ſalutẽ tuã nihil cogites: ſolũ que dei ſunt cures. Fac nũc tibi amicos venerando dei ſanctos. ⁊ eorũ actus imitãdo: vt cũ defeceris ĩ hac vita illi te recipiãt ĩ eterna tabernacula. Serua te tanq̄ peregrinũ ⁊ hoſpitẽ ſuꝑ terrã. ad quẽ nihil ſpectat de mũdi negocijs. Serua cor liberũ ⁊ ad deũ ſurſum erectũ: quia non habes hic manentẽ ciuitatẽ. Illuc preces ⁊ gemitus quotidianos cum lachrymis dirige: vt ſpirit⁹ tuus mereatur poſt mortem ad dñm feliciter tranſire. Amen.

De iudicio ⁊ penis peccatorum. Cap. xxiiij.

In omnibus reb⁹ reſpice finem: ⁊ qualiter ante diſtrictũ iudicem ſtabis. cui nihil eſt occultũ. qui muneribus non placatur: nec excuſatiões recipit. ſed quod iuſtũ eſt iudicabit. O miſerime ⁊ inſipiens peccator quid reſpõdebis deo. omnia mala tua ſcienti: qui interdũ formidas vultuz hominis irati? Ut quid nõ preuides tibi in die iudicij. quãdo nemo poterit per aliũ excuſari vel defendi. ſed vnuſquiſq̧ ſufficiens onus erit ſibi ipſi. Nũc labor tuus eſt fructuoſus. fletus acceptabilis gemit⁹ exaudibilis. dolor ſatiſfactori⁹ ⁊ purgatiu⁹. Habet magnũ

⁊ ſalubꝛe purgatoriū̃ patiēs hō q̄
ſuſcipiens iniurias plus dolet de
alteri⁹ malitia. ꝙ de ſua iniuria: q̄
pro contrariātib⁹ ſibi libēter orat
⁊ ex corde culpas indulget: qui ve
niā ab alijs petere non retardat:
qui facilius miſeret ꝙ iraſcit: qui
ſibiipſi violentiā frequenter facit
⁊ carnem ſuā omnino ſpiritui ſub
iugare conatur. Meli⁹ eſt modo
purgare peccata ⁊ vitia reſecare.
ꝙ i futuro purgāda reſeruare. Ue
re noſipſos decipimus ꝑ inordinatū
amorē quē ad carnem habemus.
Quid aliud ille ignis deuorabit niſi
ſi peccata tua? Quāto amplius ti
biipſi nunc parcis. ⁊ carnē ſeqne
ris. tanto duri⁹ poſtea lues: ⁊ ma
iorē materiā cōburēdi reſeruas.
In quibus homo peccauit: in illis
grau⁹ punietur. Ibi accidioſi arden
tibus ſtimulis purgent: ⁊ guloſi in
gēti fame ac ſiti cruciabunt. Ibi
luxurioſi ⁊ voluptatū amatores ar
denti pice ⁊ fetido ſulphure perfū
dent. Et ſicut furioſi canes pre do
lore inuidioſi vlulabunt. Nullū vi
tiū erit quod ſuū ꝓpriū cruciatuꝫ
nō habebit. Ibi ſuperbi omni con
fuſione replebunt: ⁊ auari miſerri
ma egeſtate artabunt. Ibi erit vna
hora grauior i pena: ꝙ hic centū
anni in amariſſima penitētia. Ibi
nulla requies eſt ⁊ nulla ꝯſolatio
damnatis. Hic tamē iterdū ceſſat
a laborib⁹: atqꝫ amicoꝝ fruit ſola
tijs. Eſto modo ſollicit⁹ ⁊ dolens
ꝓ peccatis tuis: vt i die iudicij ſis
ſecurus cū beatis. Tunc eniꝫ iuſti

ſtabunt in magna cōſtātia ſducer
ſus eos qui ſe anguſtiauerūt ⁊ de
preſſerūt. Tunc ſtabit ad iudican
dū: qui nunc modo ſe ſubijcit humiliter
iudicijs hoīuꝫ. Tūc magnā fiduci
aꝫ habebit pauꝑ ⁊ humilis: ⁊ pa
uebit vndiqꝫ ſuperb⁹. Tūc videbit
ſapiēs i hoc mūdo fuiſſe: qui pro
xp̄o didicit ſtultus ⁊ deſpect⁹ eſſe
Tūc placebit omnis tribulatio pa
tienter perpeſſa. ⁊ omnis iniqtas
oppilabit os ſuū. Tūc gaudebit
oīs deuot⁹ ⁊ merebit oīs irreligio
ſus. Tūc plus exultabit caro affli
cta: ꝙ ſi in delitijs fuiſſꝫ ſemꝑ nu
trita. Tūc ſplendebit habit⁹ vilis:
⁊ obtenebreſcet veſtis ſubtilis. tūc
plus laudabit pauperculū domi
ciliū: ꝙ deaurata tū palatiuꝫ. Tunc
plus iuuabit cōſtans patiētia: ꝙ
omnis mūdi potentia. Tunc am
pli⁹ exaltabit ſimplex obediētia:
ꝙ oīs ſecularis aſtutia. Tūc plus
letificabit pura ⁊ bona ꝯſcientia
ꝙ docta philoſophia. Tunc plus
ponderabit cōtēptus diuitiaꝝ: ꝙ
totus theſaurus terrigenarū. Tūc
magis cōſolaberis ſuper deuota
oratione: ꝙ ſuꝑ delicata comeſtio
ne. Tūc poti⁹ gaudebis de ſerua
to ſilentio: ꝙ de longa fabulatiōe
Tunc plus valebūt ſancta opera:
ꝙ multa pulchra verba. Tūc plus
placebit ſtricta vita ⁊ ardua peni
tētia ꝙ oīs delectatio terena. Diſce
nūc in modico pati: vt tūc a gra
uiorib⁹ valeas liberari. Hic ꝑmo
proba quid poſſis pati poſtea. Si
nunc tam parū nō vales ſuſtinere:

quō poteri tūc eterna tormēta ſuſ
ferre? Si modo modica paſſio taꝫ
īpatientē efficit: qd gehēna tūc fa
ciet? Ecce vere nō potes duo gau
dia habere. delectari hic i mūdo: ⁊
poſtea regnare in celo cū xp̄o. Si
vſqꝫ i hodiernū diē ſemꝑ in hono
rib⁹ ⁊ voluptatib⁹ vixiſſes: quid
totū tibi ꝓfuiſſet. ſi iam i inſtanti
mori cōtingeret? Omnia ergo va
nitas preter amare deū: ⁊ illi ſoli
ſeruire. Qui enī deū ex toto corde
amat. nec mortē nec ſuppliciū nec
iudiciū nec i̇ſernū metuit: qꝛ ꝑfe
ct⁹ amor ſecurū acceſſū ad deū fa
cit. Quē autē adhuc peccare dele
ctat. nō mirū ſi mortē ⁊ iudiciū ti
meat. Bonū tū ē: vt ſi necdū amor
a malo te reuocat. ſaltē timor gehē
nal coherceat. Qui vō timorē dī
poſtponit. diu ſtare i bono nō va
lebit: ſꝫ diaboli laqos citi⁹ icurret

De ferueti emēdatione totius
vite noſtre. Cap. xxv.

Eſto vigilās ⁊ diligēs in
dei ſeruitio ⁊ cogita fre
quenter ad quid veniſti: ⁊
cur ſeculū reliquiſti. Nonne vt deo
viueres: ⁊ ſpiritualis homo fieres
Igit ad ꝑfectū ferueas: qꝛ mercedē
laboꝝ tuoꝝ i breui recipies. nec
erit tūc ampli⁹ timor aut dolor in
finib⁹ tuis. Modicū nūc laborabis
⁊ magnā reqeꝫ. imo ꝑpetuā leticiā
inuenies. Si tu ꝑmanſeris fidelis ⁊
feruidus i agēdo. de⁹ ꝓculdubio
erit fidelis ⁊ locuplex i retribuen
do. Spē bonā retiner debes ꝙ ad
palmā ꝑuenies: ſꝫ ſecuritatē caper

nō oportet ne torpeas aut elat⁹ fi
as. Cū. n. qdā anxi⁹ iter metū ⁊ ſpē
frequēter fluctuaret ⁊ qdā vice me
rore ꝯfect⁹ i eccleſia ante quoddā
altare ſcīn oratiōe ꝓſtrauiſſet. hec
iter ſe reuoluit dicēs: O ſi ſcirē ꝙ
adhuc ꝑſeueratur⁹ eſſeꝫ: ſtatimqꝫ
audiuit int⁹ diuinū reſpōſū. Quid
ſi hoc ſcires facere velles? Fac nūc
quod tūc facer velles ⁊ bene ſecu
rus eris. Moxqꝫ ꝯſolat⁹ ⁊ ꝯfota
t⁹ diuine ſe cōmiſit volūtati. ⁊ ceſ
ſauit anxia fluctuatio: noluitqꝫ cu
rioſe inueſtigare vt ſciret que ſibi eē
ſēt futura: ſꝫ magis ſtuduit iquire
re que eēt volūtas dī beneplacēs ⁊
ꝑfecta ad omne op⁹ bonū ichoan
dū ⁊ ꝑficiēdū. Spera in dn̄o ⁊ fac
bonitatē ait ꝓpheta: ⁊ inhabita trā
⁊ paſceris i diuitijs ei⁹. Unū ē ꝙ
multos a ꝓfectu ⁊ feruēti emēda
tione retrahit. horror difficultatis ſeu
labor certaminis. Enīuero illi ma
xime pre alijs i vtutib⁹ ꝓficiūt q
eaque ſibi magis grauia ⁊ ꝯtraria
ſūt virib⁹ vicere nitūt. Nā ibi hō
plus ꝓficit ⁊ gratiā meret ampliorē
vbi magis ſeipſū vincit ⁊ i ſpiritu
mōtificat. Sed nō oēs habēt eque
multū ad vicēdū ⁊ moriēdū. Dili
gēs tū emulator valētior erit ad ꝓ
ficiēdū etiā ſi plures habeat paſſi
ones ꝙ ali⁹ bn̄ morigerat⁹. minus
tū feruens ad vtutes. Duo tū ſpeci
aliter ad magnā emēdatiōeꝫ iuuant
videlꝫ ſubtrahere ſe violēter ad qḋ
natura vitioſe iclinat. ⁊ feruēter i
ſtare ꝓ bono q̄ ampli⁹ q̄s indiget.
Illa etiam ſtudeas magis cauere

⁊ vincere. que tibi frequēti⁹ i alijſ
diſplicent. Ubiq̧ ꝓfectū tuū capi-
as: vt ſi bona exēpla videas vel
audias. ad imitanduꝫ accendaris
Si quid autē reprehenſibile cōſi-
deraueris. caue ne idē facias: aut
ſi aliquādo feciſti. citius emēdare
te ſtudeas. Sicut oculus tu⁹ alios
conſiderat: ſic itez ab alijs nota-
ris. Quā iocūdum ⁊ dulce eſt vi-
dere feruidos ⁊ deuotos fratres be
ne morigeratos ⁊ diſciplinatos. ꝙ
triſte eſt ⁊ graue videre inordiate
ambulātes. q̄ ea ad que vocati ſūt
nō exercēt. Quā nociuū eſt negli-
gere vocatiōis ſue propoſitum. ⁊
ad nō commiſſa ſenſum iclinare.
Memor eſto arrepti propoſiti: ⁊
imaginem tibi propone crucifixi.
Bene verecundari potes inſpecta
vita ihū xp̄i: quia necdū magis illi
te conformare ſtuduiſti. licꝫ diu i
via dei fuiſti. Religioſus qui ſe in
tente ⁊ deuote in ſactiſſima vita ⁊
paſſione dn̄i exercet. omnia vtilia
⁊ neceſſaria ſibi abūdanter ibi in-
ueniet: nec opus eſt vt extra ihm
aliquid melius querat. O ſi ihūs
crucifixus i cor noſtrum veniret
ꝙ cito ⁊ ſufficienter docti eſſemus
Religioſus feruidus omnia bene
portat ⁊ capit que illi iubent. Re-
ligioſus negligēs ⁊ tepidus habet
tribulationē ſuper tribulationem
⁊ ex omni parte patitur anguſtiā
quia iteriori conſolatione caret: ⁊
exteriorē querere prohibet: Reli-
gioſus extra diſciplinā viuēs gra
ui ruine patet. Qui laxiora querit

⁊ remiſſiora. ſemꝑ i anguſtijs erit
q̄r aut vnū aut reliquū ſibi diſpli-
cebit. Quomodo faciūt tam mul-
ti alij religioſi qui ſatis arti ſūt ſub
diſciplina clauſtrali? Raro exeunt
abſtracte viuūt. pauꝑrime come-
dūt. groſſe veſtiūt. multū laborāt
parū loquunt. diu vigilāt. mature
ſurgunt. orationes prolongāt. fre
quenter legunt: ⁊ ſe in omni diſci-
plina cuſtodiūt. Attende carthuſi
enſes ciſtercienſes ⁊ diuerſe religi
onis monachos ac moniales. qua
liter omni nocte ad pſallēdū dn̄o
aſſurgūt. Et ideo turpe eſt vt tu de
beres in tam ſancto ope pigritar̄:
vbi tāta multitudo religioſoꝝ inci
pit deo iubilare. O ſi nihil aliō fa
ciēdū incumberet. niſi dn̄ꝫ deū no
ſtrū toto corde ⁊ ore laudar̄. O ſi
nunꝙ̄ indigeres comedere nec bi
bere nec dormire. ſꝫ ſemꝑ poſſes
deū laudare: ⁊ ſolūmodo ſpiritua
lib⁹ ſtudijs vacare: tunc multo fe-
licior eſſes: ꝙ̄ modo cū carni ex q̄
licūq̧ neceſſitate ſeruis. Utinā nō
eſſēt iſte neceſſitates: ſꝫ ſolūmodo
ſpirituales anime refectiones. q̄s
heu ſatis raro ꝯguſtam⁹ Quādo
homo ad hoc peruenit ꝙ d̄ nulla
creatura cōſolationē ſuam querit:
tunc ei deus primo ꝑfecte ſapere i
cipit: tunc etiā bene contentus de
omni euentu rerū erit: tūc nec pro
magno letabit̄. nec pro modico cō
triſtabit̄. ſed ponit ſe integre ⁊ fi-
ducialiter in deo: qui ē ei omnia i
omnibus: cui nihil vtiq̧ perit nec
morit̄. ſed oīa ei viuūt ⁊ ad nutuꝫ

[illegible] Memento
ſemper finis: ⁊ quia perditū nō re
dit temp⁹. Sine ſollicitudine ⁊ di
ligentia nunꝙ̄ acquires virtutes.
Si incipis tepeſcere. icipies male
habere. Si autē dederis te ad fer-
uorē. inuenies magnā pacē: ⁊ ſen-
ties leuiorē laborē propter dei gra
tiā ⁊ virtutis amorē. Homo fer-
uidus ⁊ diligens ad omnia eſt pa
ratus. Maior labor eſt reſiſtere vi
tijs ⁊ paſſionib⁹. ꝙ̄ corporalibus
inſudare laboribus. Qui paruos
nō vitat defect⁹. paulatim labitur
ad maiores. Gaudebis ſemꝑ veſ-
pere: ſi diem expendas fructuoſe
Uigilia ſuper teipſum. excita teipꝫ
admone teipſū: ⁊ quicqd de alijs
ſit. nō negligas teipſū. Tantum ꝓ
ficies. quantum tibiipſi vim intu-
leris.

Explicit liber primus
Incipit ſecundus.

De interna cōuerſatiōe. Cap. j.

Regnū dei intra vos ē
dicit dn̄s. Cōuerte te
ex toto cōde tuo ad do
minū: ⁊ relinque hunc
miſerū mundum: ⁊ inueniet anima
tua requiē. Diſce exteriora contē-
nere. ⁊ ad interiora te dare: ⁊ vid
bis regnū dei i te venire. Eſt enim
regnū dei pax ⁊ gaudiū in ſpiritu
ſanctō: quod nō dat impijs. Ue-
niet ad te xp̄s oſtendēs tibi con-
ſolationē ſuā: ſi dignaꝫ illi ab intus
paraueris manſionē. Omnis glo
ria eius ⁊ decor ab intra eſt: ⁊ ibi

cōplacet ſibi. Frequēs illi viſitatio
cum homine interno. dulcis ſmo
cinatio. grata ꝯſolatio. multa pax
familiaritas ſtupenda nimis. Eya
anima fidelis prepara huic ſpōſo
cor tuū. quaten⁹ ad te venire ⁊ in
te habitare dignet. Sic enim dicit:
Si quis diligit me ſermonē meuꝫ
ſeruabit: ⁊ ad eū veniem⁹: ⁊ man-
ſionem apud eū faciem⁹. Da ergo
xp̄o locū: ⁊ ceteris omnibus nega
introitū. Cum xp̄m habueris. di-
ues es ⁊ ſufficit tibi. Ipſe erit pro-
uiſor tuus. ⁊ fidelis procurator in
omnib⁹: vt nō ſit opus tibi in ho-
minibus ſperare. Homines enim cito
mutantur: ⁊ deficiunt velociter:
xp̄s autē manet in eternū ⁊ aſtat
vſq̧ in finē firmiter. Non eſt ma-
gna fiducia ponēda in homine fra
gili ⁊ mortali. etiam ſi vtilis ſit ⁊
dilectus: neq̧ triſticia multa cap i-
enda ex hoc ſi interdū aduerſet ⁊
contradicat. Qui hodie tecū ſunt
cras contrariari poſſunt: ⁊ econ-
uerſo ſepe vt aura vertunt̄. Pone
totam fiduciā tuam in dn̄o: ⁊ ſit
ipſe timor tuus ⁊ amor tu⁹ Ipſe ꝓ
te reſpōdebit ⁊ faciet bene ſic me-
li⁹ fuerit. Non habes hic manen-
tem ciuitateꝫ. ⁊ vbicūq̧ fueris ex
traneus es ⁊ peregrinus. nec reqē
aliquādo habebis: niſi xp̄o intime
fueris vnitus. Quid hic circūſpi-
cis. cum iſte nō ſit locus tue reqe
tionis; In celeſtibus debet eſſe ha
bitatio tua: ⁊ ſicut in tranſitu cun-
cta terrena ſunt aſpicienda. tranſ-
eunt omnia ⁊ tu cum eis pariter

Uide vt non inbereas, ne capiaris
⁊ pereas. Apud altiſſimū ſit cogi
tatio tua: ⁊ deprecatio tua ad xp̄z
ſine intermiſſione dirigatur. Si
neſcis alta ſpeculari ⁊ celeſtia, re-
quieſce ī paſſiōe xp̄i. ⁊ ī ſacris vul-
neribus eius libenter habita. Si
enī advulnera ⁊ precioſa ſtigmata
iħu deuote confugis, magnā ī tri-
bulatione confortationem ſenties
nec multum curabis hominū de
ſpectiones. faciliterq̄ȝ verba detra
hentium perferes. Xp̄s fuit etiā ī
mūdo ab hominib᷒ deſpectus. ⁊ ī
maxima neceſſitate a notis ⁊ ami
cis inter opprobria derelict᷒. Xp̄s
pati voluit ⁊ deſpici. ⁊ tu audes d
aliq̄ cōqueri. Xp̄s habuit adver
ſarios ⁊ oblocutores, ⁊ tu vis oēs
habere amicos ⁊ bn̄factores. Ūn
coronabit patientia tua. ſi nil ad-
verſitatis occurrerit. Si nihil con
trarium vis pati: quomodo eris
amicus xp̄i. Suſtine te cū xp̄o ⁊
pro xp̄o. ſi vis regnare cū xp̄o. Si
ſemel pfecte introiſſes ī interiora
iħu: ⁊ modicū de ardēte ei᷒ amore
ſapuiſſes: tūc de p̄p̄o comodo vel
incomodo nihil curares: ſȝ magis
de opprobrio illato gauderes. q̄a
amor iħu facit hominē ſeipſuȝ cō-
tēnere. Amator iħu ⁊ verus intern᷒
⁊ liber ab affectionibus inordinatis
poteſt ſe ad deū libere cōuertere
⁊ eleuare ſe ſupra ſe pſū in ſpiritu
ac fruitiue quieſcere. Cui ſapiūt oīa
pro vt ſunt non vt dicunt aut eſti-
mantur: hic vere ſapiens ē ⁊ doct᷒
magis a dō q̄ȝ ab hominib᷒. Qui
ab intra ſcit ambulare ⁊ modicum
res ab extra pōderare. nō requirit
loca. nec tempora expectat ad ha
bēda deuota exercitia. Hō intern᷒
cito ſe recolligit q̄ȝ nūq̄ȝ ſe totū ad
exteriora effundit. Nō illi obeſt la
bor exterior aut occupatio ad tē-
pus neceſſaria. ſȝ ſicut res eueniūt
ſic ſe illis accōmodat. Qui ītus bn̄
diſpoſitus eſt ⁊ ordinatus. nō cu
rat mirabiles ⁊ puerſos hominū
geſtus. Tantum homo impedit
⁊ diſtrahit. quantum ſibi res at-
trahit. Si recte tibi eſſet ⁊ bene
purgatus eſſes: omnia tibi in bo-
num cederēt ⁊ profectum. Ideo
multa tibi diſplicent: ⁊ ſepe cōtur
bant, q᷒ adhuc non es tibi ipſi per
fecte mortu᷒ nec ſegregat᷒ ab om
nibus terrenis. Nihil ſic maculat
⁊ implicat cor hominis. ſicut im-
purus amor ī creaturis. Si renu
nis cōſolari exterius. poteris ſpe
culari celeſtia: ⁊ frequenter interi
us iubilare.

De humili ſubmiſſione ſub
prelati regimine. Cap. ij.

On magnipēdas q̄s p ro
te vel cōtra te ſit: ſed hoc
age ⁊ cura vt deus tecū
ſit in omni re quaȝ facis. Habeas
cōſcientiam bonam: ⁊ deus bene
te defendabit. Quem enim adiuua
re voluerit. nullius puerſitas no-
cere poterit. Si tu ſcis tacere ⁊ pa
ti. videbis proculdubio domini au
xilium. Ipſe nouit tēpus ⁊ modū
liberandi te: ⁊ ideo debes te illi re
ſignare. Dei ē adiuuare ⁊ ab omni
confuſiōe liberare. Sepe valde
prodeſt ad maiorem humilitatem
conſeruandam q̄ȝ defect᷒ noſtros
alij ſciunt ⁊ redarguunt. Quando
homo pro defectib᷒ ſuis ſe humi-
liat. tunc faciliter alios placat. ⁊ le
uiter ſatiſfacit ſibi iraſcentibus.
Humilem de᷒ protegit ⁊ liberat.
humilem diligit ⁊ cōſolatur. humi
li homini ſe inclinat. humili largi-
tur gratiam magnam: ⁊ poſt ſuaȝ
depreſſionem leuat ad gloriaȝ hu
mili ſua ſecreta reuelat ⁊ ad ſe dul
citer trahit ⁊ inuitat. Humilis ac-
cepta contumelia ⁊ confuſione ſa-
tis bene eſt in pace quia ſtatin deo
⁊ non in mundo. Non reputes te
aliquid profeciſſe. niſi omnib᷒ infe
riorem te eſſe ſentias.

De bono pacifico ho-
mine Cap. iij.

One te ipſū primo in pace: ⁊
tunc alios poteris pacifi-
care. Homo pacific᷒ plus
prodeſt q̄ȝ bene doct᷒. Homo paſ
ſionatus etiam bonum in malum
trahit: ⁊ faciliter malum credit.
Bonus pacific᷒ homo omnia ad
bonum conuertit. Qui bene in pa
ce eſt. de nullo ſuſpicatur: qui autē
male contentus eſt ⁊ cōmotus. va
rijs ſuſpicionibus agitatur: nec ipſe
quieſcit: nec alios quieſcere pmit-
tit. Dicit ſepe quod dicere nō debe-
ret: ⁊ omittit quod ſepe ſibi magis
facere expediret. Conſiderat q̄ȝ alij
facere tenent. ⁊ negligit quod ipſe
facere tenetur. Habe ergo primū
zelum ſuper temetipſum. tūc zela
re poteris etiam iuſte proximū tu
uȝ. Tu benefacta tua ſcis excuſare
⁊ tolerare: ⁊ aliorū non vis recipe
re excuſationes. Juſtius eſſet vt te
accuſares: ⁊ fratrē tuum excuſa-
res. Si portari vis. porta ⁊ alium.
Uide q̄ȝ lōge es adhuc a vera cha
ritate ⁊ humilitate: que nulli nouit
indignari vel iraſci niſi tm̄ ſibi ipſi
Nō eſt magnū cum bonis ⁊ man
ſuetis conuerſari. hoc enim omni
bus naturalit̄ placet: ⁊ vnuſquiſq̄ȝ
libenter pacem habet: ⁊ ſecū ſen
tientes magis diligit. Sed cū du-
ris ⁊ peruerſis aut indiſciplinatis
aut nobis contrariantibus pacifi
ce poſſe viuere: magna gratia eſt ⁊
laudabile nimis viriliſq̄ȝ factum.
Sed ſunt qui ſeipſos in pace tenēt
⁊ cum alijs etiam pacem habent
Et ſunt qui nec pacem habent: nec
alios in pace dimittunt. Alijs ſūt
graues. ſed ſibi ſunt ſemper graui
ores. Et ſunt qui ſeipſos in pace
retinent: ⁊ ad pacem alios redu-
cere ſtudent: ⁊ tamen tota pax no
ſtra in hac miſera vita potius in
humili ſufferentia ponenda eſt q̄ȝ
in non ſentiendo contraria. Qui
melius ſcit pati. paceȝ tenebit ma
iorem. Iſte eſt victor ſui: ⁊ domi-
nus mundi ⁊ amicus chriſti: ⁊ he-
res celi.

De pura mente ⁊ ſimplici
intentione. Cap. iiij.

Uabus alis homo ſub
leuatur a terrenis. ſimpli
citate ſcilicet ⁊ puritate
Simplicitas debȝ eſſe

in intentio: ne puritas in affectiõe
Simplicitas intendit deũ: puritas
apprehendit ⁊ guſtat. Nulla bona
actio te impediet. ſi liber intus ab
omni iordinato affectu fueris. Si
nihil aliud q̃ dei bñplacitũ ⁊ pro-
ximi vtilitatẽ intendis ⁊ queris:
interna libertate frueris. Si rectuȝ
cor tuũ eſſet: tunc omnis creatura
ſpeculũ vite ⁊ liber ſancte doctrie
eſſet. Non eſt creatura tam parua
⁊ vilis que bonitatẽ dei nõ repre-
ſentet. Si tu eſſes intus bonus ⁊
pur᷒. tũc omnia ſine impedimẽto
videres ⁊ caperes bene. Cor purũ
penetrat celum ⁊ infernũ. Qualis
vnuſquiſq̧ intus eſt: taliter iudi-
cat exteri᷒. Si eſt gaudiũ i mũdo:
hoc vtiq̧ poſſidet puri cordis ho-
mo: Et ſi eſt alicubi tribulatio ⁊ an
guſtia. hoc meli᷒ nouit mala con-
ſciẽtia. Sicut ferrum miſſum in
ignem amittit rubiginem ⁊ totum
candens efficit. ſic homo ad deuȝ
ſe integre cõuertẽs a torpore exuit
⁊ in nouum hominẽ trãſmutatur.
Quando homo incipit tepeſcere:
tũc paruũ metuit laborẽ. ⁊ libẽter
externã accipit conſolationẽ. Sȝ
quando perfecte incipit ſe vincere
⁊ viriliter in via dei ambulare: tũc
min᷒ ea reputat que ſibi prius gra
uia eſſe ſentiebat.

De propria conſidera-
tione. Cap. v.

On poſſumus nobiſipſis
nimis credere. qꝛ ſepe no
bis gratia deeſt ⁊ ſenſus
Modicũ lumen eſt i nobis: ⁊ hoc

cito ꝑ negligẽtiã amittim᷒. Sepe
etiam non aduertimus q̃ tã ceci
intus ſumus. Sepe male agimus
⁊ peius excuſamus: ⁊ paſſione i
terdũ mouemur. ⁊ zelum putam᷒.
Parua in alijs reprehendimus: ⁊
noſtra maiora pertranſim᷒. Satiſ
cito ſentimus ⁊ põderam᷒ quod
ab alijs ſuſtinem᷒: ſed quantũ alij
a nobis ſuſtinẽt non aduertimus.
Qui bene ⁊ recte ſua põderaret.
nõ eſſet qd̃ de alio grauiter iudicaret
Internus homo ſui ipſius curam
omnibus curis anteponit. ⁊ q̃ ſi-
bi ipſi diligenter intendit. faciliter
de alijs tacet. Nunq̃ eris internus
⁊ deuotus. niſi de alienis ſilueris:
⁊ ad teipſum ſpecialiter reſpexeris
Si tibi ⁊ deo totaliter intendis. mo
dicũ te mouebit quod foris perci
pis. Ubi es quãdo tibiipſi preſẽs
nõ es: ⁊ quãdo omnia percurriſti
quid te neglecto profeciſti: Si de
bes habere pacem ⁊ vnionẽ verã
oportet q̃ totũ adhuc poſtponas
⁊ te ſolũ pre oculis habeas. Mul
tũ ꝑinde proficies ſi te feriatũ ab
omni tẽporali cura cõſerues. Ual
de deficies ſi aliquid temporale re-
putaueris. Nil altuȝ nil magnum
nil gratũ nil acceptũ tibi ſit niſi pu
re deus aut de deo ſit. Totũ va-
nũ eſtima q̃cq̃d conſolationis oc-
currit de aliqua creatura. Amãs
deum animã ſub deo deſpicit vni
uerſa. Solus deus eternus ⁊ imẽ-
ſus implens omnia. ſolatiũ eſt ani
me ⁊ vera cordis leticia.

De leticia bone conſciẽ-
tie Cap. vi.

Loria boni hominis teſti
moniũ bone cõſcientie ẽ.
Habe bonam cõſcientiã:
⁊ ſemper habebis leticiam. Bonã
conſciẽtia valde multa poteſt por-
tare. ⁊ valde leta eſt inter aduerſa
Mala conſciẽtia ſemper timida ẽ
⁊ inquieta. Suauiter requieſces. ſi
te cor tuũ non reprehenderit. Noli
letari niſi cum benefeceris. Mali
nunq̃ habent verã leticiã nec in-
ternã ſentiunt pacẽ. qꝛ nõ eſt pax im-
pijs dicit dñs. Et ſi dixerint i pace
ſum᷒ nõ veniẽt ſup nos mala: ⁊ q̃s
nobis nocere audebit: Ne credas
eis: qm̃ repẽte exurget ira dei ⁊ in
nihilũ redigent act᷒ eoꝝ. ⁊ cogita
tões eoꝝ peribũt. Gloriari i tribu
latiõe nõ ẽ graue amãti. ſic eni glo-
riari ẽ i cruce dñi gloriari. Breuis
gloria que ab hominibus datur ⁊
accipitur. Mundi gloriam ſemper
comitat triſticia. Bonoꝝ gloria i
conſcientijs eoꝝ ⁊ nõ in ore homi-
num. Iuſtoꝝ leticia de deo ⁊ i deo
ẽ: ⁊ gaudiũ eoꝝ de veritate. Qui
veram ⁊ eternam gloriã deſiderat
temporalẽ non curat. Et q̃ tempo
ralẽ querit gloriã aut non ex ani-
mo cõtemnit minus amare cõuicit
celeſtem. Magnam habet cordis
trãquillitatẽ: qui nec laudes curat
nec vituperia. Facile erit content᷒
⁊ pacatus: cuius conſciẽtia mũda
eſt. Non es ſantior ſi lauderis nec
vilior ſi vitupereri. Quod es hoc
es nec maior dici vales q̃ deo teſte

ſis. Si attendis quid apud te ſis
intus non curabis quid te loquãt
homines foris. Hõ videt in facie
deus aũt i corde. Homo cõſiderat
actus: deus penſat intentiões. Be
ne ſẽp agere ⁊ modicũ de ſe tenere
humilis anime indiciuȝ eſt. Nolle
cõſolari ab aliq̃ creatura. magne
puritatis ⁊ interne fiducie indiciũ
eſt. Qui nullum extrinſec᷒ pro ſe
teſtimonium querit. liquet q̃ ſe deo
totaliter cõmiſit. Non enim qui ſe-
ipſum comẽdat ille ꝓbatus eſt ait
beatus paulus: ſed quem deus cõ
mendat. Ambulare cum deo int᷒
nec aliqua affectione teneri foris:
ſtatus eſt interni hominis.

De amore ihũ ſuper
omnia Cap. vij.

Eatus q̃ intelligit quid ſit
amare ihm: ⁊ contẽmnere
ſeipſũ ꝓpter ihm. Oportet
dilectum pro dilecto relinquere: qꝛ
ihus vult ſolus ſup omnia amari
Dilectio creature fallax ⁊ inſtabi-
lis dilectio ihũ fidelis ⁊ pſeuera-
bilis. Qui adheret creature cadet
cũ labili: qui amplectitur ihm fir-
mabitur in euum. Illum dilige ⁊
amicum tene tibi. qui omnibus re
cedẽtib᷒ te non derelinquet nec pa
tietur i fine perire. Ab oĩb᷒ opor
tet te aliqñ ſeparari ſiue velis ſiue no
lis. Teneas te apud ihm viuẽs ⁊
moriens: ⁊ illius fidelitati te com
mitte qui omnibus deficientibus
ſolus poteſt te iuuare. Dilect᷒ tu᷒
talis eſt nature ut alienum non ve
lit admittere ſȝ ſolus vult cor tuũ

habere ⁊ tāq̄ rex i ꝓpꝛio throno ſedere. Si ſcireſ te bn̄ ab omni creatura euacuare. ihūs deberet libēter tecū habitare. Penetotū perditū inuenies. quicq̄d extra ihūz in omnibus poſueris. Non confidas nec innitaris ſuper calamū vento ſum quia omnis caro fenū ⁊ omnis gloꝛia eius vt flos feni cadet. Cito decipieris ſi ad externā hominum aparentiam tm̄ aſpexeris. Si enim tuum in alijs queris ſolatium ⁊ lucrū ſenties ſepe detrimentum. Si queris in omnib⁹ ihm̄ inuenies vtiq̄ ihm̄. Si autē queris teipſum: inuenies etiam te ipſum. ſed ad tuam perniciē. Plus enim homo nociuioꝛ ſibi ſi ihm̄ n̄ querit. q̄ tot⁹ mūdus ⁊ omnes ſui aduerſarij.

De familiari amicitia ihu Cap. viij.

Quādo ihūs adeſt totū bonum eſt nec quicq̄ difficile videtur. Qn̄ vo ihūs nō adeſt totū durū eſt. Qn̄ ihūs int⁹ no loquit̄ conſolatio vilis eſt. Si aūt ihūs vnū verbū loquit̄ tm̄ magna cōſolatio ſentit̄. Nōne maria magdalena ſtatim ſurrexit d̄ loco in quo fleuit qn̄ martha illi dixit: Magiſter adeſt ⁊ vocat te. Felix hoꝛa qn̄ ihs vocat d̄ lachꝛimis ad gaudiū ſpiritus. q̄ aridus ⁊ dur⁹ es ſine ihu. q̄ inſipiens ⁊ vanus ſi cupis aliq̄d extra ihz. Nōne hoc eſt maius damnū q̄ ſi totum ꝑderes mundū. Quid poteſt mūdus cōferre ſine ihu: Eſſe ſine ihu grauis eſt infernus: ⁊ eſſe cū ihu dulcis paradiſus. Si fuerit tecū ihs: nullus poterit nocere inimic⁹. Qui inuenit ihm̄ inuenit theſaurū bonū imo bonū ſup omne bonū. Et q̄ ꝑdit ihm̄ perdit nimis multum ⁊ plus q̄ totū mūdū. Pauperrim⁹ eſt qui viuit ſine ihu: Ditiſſim⁹ qui bene eſt cū ihu. Magna ars ē ſcire conuerſari cū ihu ⁊ ſcire ihm̄ tenere magne prudentia. Eſto humilis ⁊ pacificus ⁊ erit tecū ihs. Sis deuot⁹ ⁊ quiet⁹ ⁊ ꝑmanebit tecū ihus. Potes cito fugaſ ihm̄ ⁊ gratiam eius ꝑdere ſi volueris ad exterioꝛa declinare. Et ſi illum effugaueris ⁊ perdideris ad quem tūc fugies: ⁊ quem tūc queres amicū. Sine amico nō potes diu viuere: ⁊ ſi ihūs nō fuerit tibi pre omnib⁹ amic⁹ eris nimis triſtis ⁊ d̄ſolat⁹. Fatue igitur agis ſi in aliquo altero confidis ⁊ letaris. Eligendū ē magis totum mūdum habere cōtrarium. q̄ ihm̄ offenſum. Ex omnibus ergo charis ſit ihūs dilect⁹ ſpecialis. Diligātur omnes ꝓpter ihm̄ ihūs autem propter ſeipſum. Solus ihūs xp̄s ſingulariter eſt: amādus qui ſolus bon⁹ ⁊ fidelis inuenit̄ pre omnib⁹ amicis. Propter ipſū ⁊ in ipſo tam amici q̄ inimici tibi ſint chari ⁊ p̄ omnib⁹ his exoꝛandus eſt vt omnes ipſū cognoſcant ⁊ diligant. Nūq̄ cupias ſingularit̄ laudari ⁊ amari: q2 hoc ſolius dei eſt qui ſimilem ſibi non habet. Nec velis q̄ aliquis i coꝛde ſuo tecū occupetur. neq̄ tu cum alicuius occuperis amoꝛe ſz ſit ihs i te ⁊ in omni bono homine. Eſto purus ⁊ liber ab intus ſine alicuius creature inplicamento. Opoꝛtet te eſſe nudum ⁊ purū coꝛ ad deū gerere ſi vis vacar̄ ⁊ vider̄ q̄ ſuauis ē dominꝰ. Et reuera ad hoc non peruenies niſi gratia eius fueris preuent⁹ ⁊ intract⁹ vt omnib⁹ euacuatis ⁊ licentiatis ſolus cum ſolo vniaris. Quando enim gratia dei venit ad hominem. tūc potens fit ad omnia: ⁊ quando recedit tūc pauper ⁊ infirmus erit. ⁊ quaſi tm̄ ad flagella relict⁹. In hiſ non debes deijci nec deſperare: ſz ad volūtatem dei equanimiter ſtare: ⁊ cuncta ſuperuenientia tibi ad laudem ihu xp̄i perpeti: quia poſt hyemē ſequitur eſtas. poſt noctez redit dies: ⁊ poſt tempeſtatē ſerenitas magna.

De carentia omnis ſolatij Cap. ix.

Non eſt graue humanum contemnere ſolatium. cū adeſt diuinum. Magnū eſt ⁊ valde magnū tam humano q̄ diuino poſſe carere ſolatio: ⁊ ꝓ honoꝛe dei libenter exilium coꝛdis velle ſuſtinere: ⁊ in nullo ſeipſum querere nec ad propꝛium meritū reſpicere. Quid magni eſt ſi hilaris ſis ⁊ deuot⁹ adueniente gr̄a optabilis cunctis hec hoꝛa: Satis ſuauiter equitat: quem gratia dei poꝛtat. Et quid mirum ſi onus nō ſentit qui poꝛtatur ab omnipotente ⁊ ducit̄ a ſummo ductoꝛe: Libenter habem⁹ aliquid pro ſolatio ⁊ difficulter homo exuit̄ a ſeipſo. Vicit ſanctus martyr. Laurentius ſeculum cum ſuo ſacerdote. quia omne quod in mūdo delectabile videbat̄ deſpexit: ⁊ dei ſummi ſacerdotem Sixtum quem maxime diligebat pro amoꝛe xp̄i etiam a ſe tolli clementer ferebat. Amoꝛe igitur creatoꝛis amoꝛem hominis ſupauit ⁊ pro humano ſolatio diuinū benēplacitum magis elegit. Ita ⁊ tu aliquem neceſſarium ⁊ dilectū amicum pro amoꝛe dei diſce relinq̄re. Nec grauiter feras cum ab amico derelictus fueris: ſciens quoniā opoꝛtet nos omnes tādem ab inuicē ſeparari. Multū ⁊ diu opoꝛtet hominem in ſeipſo certare. anteq̄ diſcat ſeipſum plene ſuperare: ⁊ totum affectum ſuum plene in deū trahere. Quādo homo ſtat ſuper ſeipſo. facile labitur ad cōſolationes humanas. Sz ver⁹ xp̄i amatoꝛ ⁊ ſtudioſus ſectatoꝛ virtutum non cadit ſuper illas conſolatiōes nec querit tales ſēſibiles dulcedines: ſz magis foꝛtes exercitationes: ⁊ pro xp̄o duros ſuſtinere laboꝛes. Cum igitur ſpiritualis cōſolatio a deo datur cum gratiarū actione accipe eam: ſed dei mun⁹ intellige eſſe non tuum meritum: ⁊ noli extolli. Noli nimium gaudere nec inaniter p̄ſumere: ſed eſto magis humilioꝛ ex dono. cautioꝛ quoq̄ ⁊ timoratioꝛ in cunctis actibus tuis quoniā trāſibit hoꝛa illa ⁊ ſequet̄ temtatio. Cū ablata fuerit

conſolatio non ſtatim deſperes ſ3
cū humilitate ꝛ patientia expecta
celeſtē viſitationē: quia potens eſt
deus ampliorē tibi redonare gra-
tiam ꝛ conſolationē. Iſtud non eſt
nouū nec alienū viam dei experti
qꝛ in magnis ſanctis ꝛ in antiquis
prophetis fuit talis ſepe alternati
onis modus. Unde quidā preſen
te iam gratia dicebat: Ego dixi in
abundantia mea non mouebor in
eternū. Abſente aūt gratia quid in
ſe fuerit expertus adiūgit dicens
Auertiſti faciem tuā a me ꝛ fact⁹
ſum conturbatus. Inter hec tamē
nequaq̄ deſperat ſ3 inſtātius dn̄m
rogat ꝛ dicit: Ad te dn̄e clamabo
ꝛ ad deū meū deprecabor. Deniq̄
oratiōis ſue fructum reportat ꝛ ſe
exauditum teſtatur dicens: Audi-
uit dn̄s ꝛ miſertus ē mei dn̄s fact⁹
eſt adiutor me⁹: Sed in quo. Con
uertiſti inquit planctū meū in gau-
diū mihi ꝛ circūdediſti me leticia.
Et ſi ſic actū eſt cum magnis ſanc-
tis. non eſt deſperandū nobis in-
firmis ꝛ pauperibus ſi interdum ī
frigiditate ꝛ interdum in feruoꝛe
ſumus quoniam ſpiritus venit ꝛ
recedit ſm̄ ſue voluntatis benepla
citum. Unde beatus Job ait: Ui-
ſitas eum diluculo ꝛ ſubito ꝓbas
illum. Super quid igitur ſperare
poſſum aut in quo cōfidere debeo
niſi ī ſola magna miſericordia dei
ꝛ in ſola ſpe gratie celeſtis: Siue
enim adſint homines boni ſiue de
uoti fratres ꝛ amici fideles ſiue li
bri ſācti vel tractatus pulchri ſiue
dulcis cant⁹ ꝛ hymni oīa hec mo
dicū iuuāt ꝛ modicū ſapiūt q̄do
deſert⁹ ſū a gratia: ꝛ in ꝓpria pau
pertate relict⁹. Tunc non ē melius
remedium q̄ patiētia ꝛ abnegatio
mei in voluntate dei. Nunq̄ in-
ueni aliquē religioſum qui non ha
buerit interdum gratie ſubtractio-
nem. aut nō ſenſerit feruoris dimi
nutionē. Nullus ſanctus fuit tā
tam alte raptus ꝛ illuminatus qui
prius vel poſtea non fuit tentatus
Non enim dignus eſt alta dei cō-
templatione: qui pro deo non ē ex
ercitatus aliqua tribulatione. So-
let enim ſequentis cōſolatōis ten-
tatio precedens eſſe ſignum. Nam
tentationibus ꝓbatis celeſtis pro
mittit conſolatio. Qui vicerit in-
quit dabo ei edere de ligno vite.
Dat etiā cōſolatio diuina ut homo
fortior ſit ad ſuſtinendum aduerſa
Sequit etiam tentatione ſe eleuet
de bono. Nō dormit diabol⁹ nec
caro adhuc mortua eſt: ideo non
ceſſes preparare te ad certamē qꝛ
a dextris ꝛ a ſiniſtris ſūt hoſtes q̄
nunq̄ quieſcunt.

De gratitudine ꝑ grā dei Cap. x

Uid queri quietē cū nat⁹
ſis ad laborē: Pone te ad
patientiā magis q̄ ad cō-
ſolationē ꝛ ad crucē portādā ma-
gis q̄ ad leticiā3. Quis eni ſecula
rium nō libenter conſolationem
ꝛ leticiam ſpiritualem acciperet. ſi
ſemper obtinere poſſet. Excedūt
eni ſpirituales cōſolatōes omnes
mūdi diſitias ꝛ carnis voluptates

Nam omnes delitie mūdane aut
turpes ſūt aut vane. ſpirituales
vero diſitie ſole iocūde ꝛ hoēſte ex
virtutib⁹ progenite ꝛ a deo puris
infuſe mentibus. Sz iſtis diuinis
conſolationibus nemo ſemꝑ pro
ſuo affectu frui valet. qꝛ temp⁹ te-
tationis non diu ceſſat. Multū cō
trariat ſuperne viſitationi falſa li-
bertas animi ꝛ magna confidētia
ſui. Deus bene facit conſolationis
gratiā dando: ſed homo male agit
non totū deo cum gratiaꝝ actione
retribuendo. Et ideo non poſſunt
ī nobis dona gratie fluere. quia i-
grati ſumus auctori. nec totum re-
fundimus fontali origini. Semper
cum debetur gratia digne gratias
referēti auferet ab elato quod dari
ſolet humili. Nolo cōſolationem
que mihi aufert cōpūctionem. nec
affecto cōtemplatonē que ducit in
elationem. Non enim omne altū
ſanctū. nec omne deſideriū purū:
nec omne dulce bonū. nec omne
charū gratū deo. Libēter accepto
gratiā vnde humilior: ꝛ timoratior
inueniar. atq̄ ad relinquendū me
paratior fiā. Doct⁹ dono gratie
ꝛ erudit⁹ ſubtractionis verbere nō
ſibi audebit quicq̄ boni attribuere
ſed potius ſe pauperē ꝛ nudū cō-
fitebitur. Da deo quicquid dei eſt:
ꝛ tibi aſcribe quod tuū eſt. hoc eſt:
deo gratias pro gratia tribue tibi
autē ſoli culpā: ꝛ dignā penā ꝑ
culpa deberi ſentias. Pone te ſēp
ad infirmū ꝛ dabitur tibi ſummū
nam ſummū non ſtat ſine infimo.
Summi ſācti apud deum minimi
ſunt apud ſe: ꝛ quāto glorioſiores
tanto ſic humiliores. pleni veritate
ꝛ gloria celeſti. non vane glorie cu-
pidi. In deo fundati ꝛ confirmati
nullo modo poſſūt eſſe elati: ꝛ qui
deo totum aſcribūt quicquid bōi
acceperunt. gloriā ab inuicem nō
querūt: ſed gloriā que a ſolo deo ē
volunt: ꝛ deum in ſe ꝛ in omnib⁹
ſanctis laudari ſuꝑ omnia cupiūt:
ꝛ ſemper in idipſum tendunt. Eſto
igitur gratus ī minimo. ꝛ eris dign⁹
maiora accipere. Sit tibi minimū
etiā ꝓ maximo. ꝛ magis contēpti-
bile pro ſpeciali dono. Si dignitas
datoris inſpicit. nullū datum puū
aut munus vile videbit. Nō enim
paruum eſt quod a ſūmo dō donat
etiam ſi penas ꝛ verbera donauerit
gratum eſſe debet. qꝛ ſemꝑ pro ſa-
lute noſtra facit quicq̄d nobis ad-
venire permittit. Qui gratiam dei
retinere deſiderat. ſit grat⁹ pro grā
dei data. patiens pro ſublata. orat
vt redeat. cautus ſit ꝛ humilis ne
amittat.

De paucitate amatorum
crucis ihū. Cap. xi.

Habet ihūs nunc multos
amatores regni ſui celeſtis
ſ3 paucos baiulatores ſue
crucis. Habet multos deſiderato-
res conſolatōis. ſed paucos tribu-
latōis. Plures inuenit ſocios men-
ſe: ſed paucos abſtinētie. Omnes
volūt cū xp̄o gaudere. ſ3 pauci vo
lūt ꝓ ipſo aliquid ſuſtinere. Mul-
ti ſequūtur ihm vſq̄ ad fractionē

panis. ſed pauci ad bibendum ca-
licem paſſionis. Multi miracula
eius venerantur: ſed pauci ignomi-
niam crucis ſequuntur. Multi ihm
diligūt: q̄diu aduerſa nō cōtingūt
Multi illū laudant ⁊ benedicunt:
q̄diu cōſolatiōes aliquas ab ipſo
recipiunt. Si autē ſe ihus abſcon-
deret ⁊ modicum eos relinqueret
aut in querimoniam aut i deiecti-
ōnem nimiam cadunt. Qui autem
ihm ꝓpter ihm ⁊ nō ꝓpter ſuā ali
quā cōſolatōnē ꝓpriā diligūt ipſū
in tribulatione ⁊ i anguſtia cordis
ſicut i ſūma cōſolatiōe benedicūt.
Et ſi nunq̄ eis cōſolationem dare
vellet: ipſū tamē ſemper laudarēt
⁊ ſemper gratias agere vellent. O
quātū poteſt amor ihu pur⁹ nulo
ꝓprio comodo vel amore pmixt⁹
Nōne omnes mercenarij ſunt di-
cendi: qui conſolatōes ſemꝑ que-
runt. Nonne amatores ſui magis
q̄ xp̄i probantur: qui ſua comoda vl
lucra ſemper meditantur? Ubi inue-
nietur talis q̄ velit deo ſeruire gra
tis? Raro inuenit tam ſpiritualis
aliquis qui omnibus ſit nudatus
Nam verū ſpiritu pauperem ab
omni creatura nudū quis inueniet?
Procul ⁊ de vltimis finibus pre-
cium ei⁹. Si dederit homo omnē
ſubſtantiam ſuam. adhuc nihil eſt
⁊ ſi fecerit penitentiam magnam
adhuc exiguum eſt: ⁊ ſi apprehen-
derit omnem ſcientiā. adhuc lōge
eſt: ⁊ ſi habuerit virtutē magnam
⁊ deuotōnē nimis ardentē adhuc
multū ſibi deeſt. vnum ſcilicet qd̄
ſibi ſūme neceſſariū ē. Quid illud
Ut omnib⁹ relictis ſe relinquat ⁊
a ſe totaliter exeat: nihilq̄ de pri-
uato amore retineat. Cum omnia
fecerit que facienda nouerit. nihil
ſe feciſſe ſentiat. Non grāde pon-
deret q̄ grādis eſtimari poſſit. ſed
in veritate ſeruū inutilē ſe pronun-
ciet. ſicut veritas ait: Cū feceritis
omnia que precepta vobis ſūt ad-
huc dicite quia ſerui inutiles ſu-
mus. Tunc vero pauper ⁊ nudus
ſpiritu eſſe poterit ⁊ cū ꝓpheta di
cere. Quia vnicus ⁊ paup ſū ego.
Nemo iſto ditior nemo tamē libe-
rior. nemo potentior illo qui ſcit ſe
⁊ omnia relinquere ⁊ ad infimum
ſe ponere.

De regia via ſācte crucis Cap. xij.

Uras hic multis videtur
ſermo: Abnega temetipſū
tolle crucem tuā ⁊ ſequere
ihm. Sed multo durius erit audi-
re illud extremum verbum: Diſce
dite a me maledicti in ignē eternū
Qui enim modo libenter audiunt
⁊ ſequūtur verbum crucis. tūc nō
timebūt ab auditione mala eterne
damnatōis: Hoc ſignū crucis erit
in celo cū dominus ad iudicandū
venerit. Tunc omnes ſerui crucis
qui ſe crucifixo conformauerunt i
vita. ad xp̄m accedent iudicem cū
magna fiducia. Quid igitur times
tollere crucem per quā itur ad re-
gnū? In cruce ſalus. in cruce vita.
in cruce protectio ab hoſtibus. in
cruce infuſio ſuperne ſuauitatis. i
cruce robur mētis. i cruce gaudiū

ſpiritus in cruce virtus ſumma in
cruce perfectio ſanctitatis. Non
eſt ſalus anime nec ſpes eterne vite
niſi in cruce. Tolle ergo crucem ⁊
ſequere ihm. ⁊ ibis i vitā eternā
Preceſſit ille baiulans ſibi crucē ⁊
mortuus ē pro te i cruce vt tu etiā
portes crucē ⁊ mori affectes i cru-
ce qꝛ ſi cōmortu⁹ fueris etiā cū illo
pariter viues ⁊ ſi ſocius fueris pene
ſocius eris ⁊ glorie. Ecce i cruce
totum conſtat ⁊ in moriendo tota
iacet: ⁊ non eſt alia via ad vitam
⁊ ad verā internam pacem niſi via
ſancte crucis ⁊ quotidiane morti-
ficationis. Ambula vbi vis quere
quodcūq̄ volueris: ⁊ nō inuenies
altiorem viam ſupra nec ſecuriorē
viam infra niſi viā ſancte crucis.
Diſpone ⁊ ordina omnia ſm tuū
velle ⁊ videre. ⁊ non inuenies niſi
ſemꝑ aliquid pati deberet aut ſpō
te aut inuite. ⁊ ita crucem ſemper
inuenies. Aut enim in corpore do
lorē ſenties. aut in anima ſpiritus
tribulationē ſuſtinebis. Interdū a
deo relinqueris. interdū a ꝓximo
exercitaberis. ⁊ qd̄ amplius eſt ſe
pe tibimetipſi grauis eris. nec tn̄
aliquo remedio vel ſolatio libera-
ri ſeu alleuiari poteris. ſꝫ donec d⁹
voluerit oportet q̄ ſuſtineas. Uult
enim deus vt tribulationē ſine cō
ſolatione diſcas pati ⁊ vt illi tota-
liter te ſubijcias ⁊ humilior ex tri
bulatōne fias. Nemo ita cordia-
liter ſentit paſſionē xp̄i ſicut is cui
contigerit ſimilia pati: Crux igit
ſemꝑ parata ē ⁊ vbiq̄ te expectat.
Nō potes effugere vbicūq̄ cucur
reris: qꝛ vbicūq̄ veneris teipſū te-
cū portas ⁊ ſemꝑ teipſū inuenies
Conuerte te ſupra. cōuerte te ifra cō
uerte te extra ⁊ intra. ⁊ i his oibus
inuenies crucem: ⁊ neceſſe ē te vbi-
cūq̄ tenere pacientiā ſi internā vis
habere pacem ⁊ ꝑpetuā ꝓmereri
coronam. Si libēter crucē portas
portabit te ⁊ deducet te ad deſide
ratū finē: vbi ſcilicet finis patiēdi
erit. q̄uis hic non erit. Si inuite
portas. onus tibi facis: ⁊ teipſum
magis grauas. ⁊ tamē oportet vt
ſuſtineas. Si abijcis vnam crucē
aliā proculdubio inuenies ⁊ forſi-
tan grauiorem. Credis tu euadere
quod nullus mortaliū potuit pre-
terire? Quis ſanctorū in mūdo ſine
cruce ⁊ tribulatione fuit? Nec eni
domin⁹ noſter ihus xp̄s vna ho-
ra ſine dolore paſſiōis fuit q̄diu vi
xit. Oportebat ait xp̄m pati ⁊ reſur
gere a mortuis ⁊ ita intrare i gloriā
ſuā. Et quomodo tu aliā viā queris
q̄ hanc regiā viā que ē via ſācte
crucis? Tota vita xp̄i crux fuit ⁊
martyriū: ⁊ tu tibi queris requiē ⁊
gaudiū? Erras erras ſi aliud q̄ris
q̄ pati tribulatiōes: quia tota iſta
vita mortalis plēa miſerijs ⁊ circū
ſignata crucib⁹. Et quāto alti⁹ quis
in ſpiritu ꝓfecerit: tanto grauiores
cruces ſepe inueniet. quia exilij ſui
pēa magis ex amore creſcit. Sed
tamen iſte ſic multipliciter afflict⁹
non eſt ſine leuamine conſolatio-
nis: quia fructū magnū ſibi ſentit
accreſcere ex ſufferētia ſue crucis.

Nā dñi ſpōte illi ſe ſubijcit. omne
omnis tribulatiōis in fiduciam di-
uine cōſolationis conuertitur. Et
quāto caro magis ꝑ tribulationē
atterit: tāto amplius ſpiritus ꝑ in-
ternā conſolationē roborat. Et
nōnūꝙ in tantum cōfortatur ex affec
tu tribulationis ⁊ aduerſitatis ob
amorē conformitatis crucis xp̄i:
vt nō ſine dolore ⁊ tribulatione eſſe
vellet: quoniā tāto ſe acceptiorem
deo credit: quāto plura ⁊ grauiora
pro eo pferre poterit. Nō eſt illud
virtus hominis ſꝫ gratia xp̄i: que
tanta poteſt ⁊ agit i carne fragili:
vt quod naturalit̄ ſemꝑ abhorret
⁊ fugit. hoc feruore ſpiritꝰ aggre-
diatur ⁊ diligat. Non eſt ſm̄ ho-
minē crucē portare. crucē amare.
corpus caſtigare: ⁊ ſeruituti ſub-
ijcere. honores fugere. contumelijs
libēter ſuſtinere. ſeipſū deſpicere ⁊
deſpici optare. aduerſa queqꝫ cū
dampnis pperi. ⁊ nihil pſperitatis
in hoc mūdo deſiderare. Si ad te
ipſū reſpicis. nihil huiuſmodi ex
te poteris. ſed ſi in dño cōfidis. da
bitur tibi fortitudo de celo: ⁊ ſub-
ijcietur ditioni tue mūdꝰ ⁊ caro.
Sed nec inimicū diabolū timebis
ſi fueris fide armatus ⁊ ihū cruce
ſignatꝰ. Pone ergo te ſicut fidelis
⁊ bonus ſeruus xp̄i ad portandā
viriliter crucē dñi tui ꝓ te ex amo-
re crucifixi. Prepara te ad tolerā-
da mlta aduerſa ⁊ varia icōmoda
in hac miſera vita: qꝛ ſic tecū erit
vbicūqꝫ fueris. ⁊ ſic reuera eam in
uenies vbicūqꝫ latueris. Oportet-
te ita eſſe. ⁊ nō eſt remediū euadē-
di a tribulatione malorū ⁊ doloris
ꝙ vt te patiaris. Calicē dñi affec-
tāter bibe ſi amicꝰ eius eſſe ⁊ partem
cū eo habere deſideras. Conſola-
tiones deo cōmitte faciat ipſe cum
talibus ſicut ſibi magis placuerit
Tu vero pone te ad ſuſtinendū tri-
bulationes: ⁊ reputa eas maximas
conſolationes: quia non ſunt con-
digne paſſiones huius tēporis ad
futuram gloriam: que reuelabitur
in nobis promerendam. etiam ſi
ſolꝰ omnes poſſes ſuſtinere. Quā-
do ad hoc veneris ꝙ tribulatio ti-
bi dulcis eſt ⁊ ſapit ꝓ xp̄o. tūc be-
ne tecum eſſe eſtima: quia inueni-
ſti paradiſum in terra. Quādiu pati
tibi graue eſt ⁊ fugere queris. tam
diu male habebis: ⁊ ſequetur te
vbiqꝫ fuga tribulationis. Si po-
nis te ad quod eſſe debes videlicꝫ
ad patiendum ⁊ moriēdum fiet ci-
to meliꝰ ⁊ pacē inuenies. Etiā ⁊ ſi
raptus fueris in tertiū celū cū pau
lo nō es ꝓpterea ſecuratus de nul-
lo cōtrario ſuſtinendo. Ego inquit
ihūs oſtēdam illi quāta oporteat
eum pro nomine meo pati. Pati ḡ
tibi remanet. ſi ihm̄ diligere ⁊ ꝑpe
tue illi ſeruire placet. Utinā dignꝰ
eſſes ꝓ nomine ihū aliquid pati. ꝙ
magna gloria remaneret tibi quā-
ta exultatio omnibus ſanctis dei:
quāta edificatio eſſet ꝓximi. Naꝫ
patiētiā omnes recōmendāt ꝙuis
pauci tñ pati velint. Merito debe
res libenter modicum pati ꝓ xp̄o:
cū multi grauiora patiātur ꝓ mūdo.

Scias ꝓ certo qꝛ morientē te opor
tet te ducere vitā: ⁊ quāto plus quiſqꝫ
ſibi moritur. tanto deo magis viuer
incipit. Nemo aptus eſt ad cōpre-
hendēdū celeſtia. niſi ſe ſubmiſerit
ad portādū ꝓ xp̄o aduerſa. Nihil
deo acceptius. nihil tibi ſalubrius
in mundo iſto ꝙ libenter pati pro
xp̄o. Et ſi eligendum tibi eſſet ma-
gis optare debēs pro xp̄o aduerſa
pati ꝙ multis conſolationibus re
creari. quia xp̄o ſimilior eſſes ⁊ oī
bus ſanctis eius magis cōformior
Non enim ſtat meritum noſtrum
et profectus ſtatus noſtri in multis
ſuauitatibus ⁊ cōſolationibus: ſed
potius in magnis grauitatibus: et
tribulationibus perferendis. Si
quidem aliquid melius ⁊ vtiliꝰ ſa
luti hoīuꝫ ꝙ pati fuiſſet: xp̄s vtiqꝫ
verbo ⁊ exemplo oſtendiſſet. Naꝫ
⁊ ſequētes ſe diſcipulos omneſqꝫ
eum ſequi cupientes manifeſte ad
crucem portandam hortat ⁊ dicit
Si quis vult venire poſt me abne
get ſemetipſuꝫ ⁊ tollat crucē ſuā et
ſequat me. Omnibꝰ ergo plectis
⁊ ſcrutatis ſit iſta finalis concluſio
Quoniā per multas tribulatōnes
oportet nos intrare in regnū dei.

Explicit liber ſecundus.

Incipit tertius.

De interna xp̄i locutione
ad animā fidelem Cap. i.

Audiam quid loquatur
in me dñs deus. Beata
anima que dñm in ſe lo
quentē audit ⁊ de ore eiꝰ
verbū conſolatōnis accipit. Beate
aures que venas diuini ſuſurri ſu-
ſcipiunt: ⁊ de mundi huius ſuſurra
tionibꝰ nihil aduertūt. Beate ple
ne aures que non vocē foris ſonā
tem: ſed interius auſcultant verita
tem loquentē ⁊ docentem. Beati
oculi qui exterioribꝰ clauſi. interi-
oribus autē ſunt intenti. Beati qui
interna penetrant: et ad capienda
arcana celeſtia magis ac magis ꝑ
quotidiana exercitia ſe ſtudent pre
parare. Beati qui deo vaccare ge
ſtiunt et ab omni ipedimento ſecu-
liſe excutiūt. Animaduerte hec o aīa
mea ⁊ claude ſenſualitati tue oſtia
ut poſſis in te audire quid loquat
dñs deus in te. Hec dicit dilectus
tuus. Salus tua ego ſū. pax tua ⁊
vita tua. Serua te apō me ⁊ pacē
inuenies. Dimitte omia tranſitōia
⁊ quere eterna. Quid ſunt omnia
temporalia niſi ſeductōia: Et quid
iuuant omnes creature. ſi fueris a
creatore deſerta: Omnibꝰ ergo ab
dicatis: creatori tuo te redde placi
dam ac fidelem ut verā valeas ap
prehendere beatitudinem.

Quod veritas intus loquitur ſine
ſtrepitu verborum. Ca. ij.

Loquere dñe qꝛ audit ſer
uus tuus. Seruus tuꝰ ego
ſum: da mihi intellectū ut
ſciam teſtimonia tua. Inclina cor
meū in verba oris tui. fluat vt ros
eloquium tuuꝫ. Dicebant olim filij
iſrael ad moyſeꝫ: loquere nobis tu
⁊ audiemus. non loquatur nobis
dñs ne forte moriamur. Nō ſic dñe
non ſic oro ſed magis cuꝫ ſamuele

ꝓpheta humiliter ac deſiderāter
obſecro: Loquere dñe quia audit
ſeruus tuus: nō loquatur mihi moy
ſes aut aliquis ex prophetis: ſꝫ po
tius tu loquere domine deus inſpi
rator: ⁊ illuminator omniū ꝓphe
tarū: quia tu ſolus ſine eis potes
me perfecte imbuere: illi autē ſine
te nihil proficient. Poſſunt quidē
verba ſonare ſed ſpiritū non con-
ferunt. Pulcherrime dicūt, ſed te
tacente cor nō accendūt. Literas
tradūt: ſed tu ſenſū aperis. Miſte
ria proferūt: ſed tu reſeras intelle-
ctū ſignatorū. Mandata edicunt
ſed tu iuuas ad perficiendum. Ui-
am oſtendunt: ſed tu cōfortas ad
ambulandū. Illi foris tm̄ agunt:
ſed tu corda inſtruis ⁊ illuminas
Illi exterius rigant: ſed tu fecun-
ditatē donas. Illi clamant verbis
ſed tu auditui intelligentiā tribu-
is. Non ergo loquatur mihi moy
ſes: ſed tu dñe deus meus eterna
veritas. ne forte moriar ⁊ ſine fru
ctu efficiar. Si fuero tm̄ foris ad
monitus ⁊ intus nō accenſus. ne
ſit mihi ad iudicium verbū audi-
tum ⁊ non factum. cognitum nec
amatum. creditum ⁊ non ſeruatū
Loquere igitur dñe quia audit ſer
uus tuus. Uerba enim vite eterne
habes. loquere mihi ad qualēcūqꝫ
anime mee conſolationem ⁊ ad to
tius vite mee emendationē. tibi au
tem ad gloriam ⁊ perpetuum ho-
norem.

Q verba dei cum humilitate
ſunt audienda: ⁊ ꝙ multi ea nō
ponderant Cap. iij.

Udi fili mi vba mea. ver-
ba ſuauiſſima. omnē phi
loſophoꝝ ⁊ ſapientiū hui⁹
mundi ſcientiā excedentia. Uerba
mea ſpiritus ⁊ vita ſunt. nec hu-
mano ſenſu penſanda. Nō ſūt ad
vanā complacentiam trahenda:
ſed in ſilentio audienda ⁊ cū om-
ni humilitate atqꝫ affectu magno
ſuſcipienda. ⁊ dixi: Btūs ē quē tu
erudieris dñe ⁊ d lege tua docue-
ris eum vt mitiges ei a dieb⁹ ma-
lis ⁊ nō deſoletur in terra. Ego in
quit dñs docui ꝓphetas ab initio
⁊ vſqꝫ nunc non ceſſo omnib⁹ lo-
qui: ſed multi ad vocem meā ſur
di ſunt ⁊ duri. Plures mundū li-
bentius audiunt ꝙ deum: facilius
ſequūt carnis ſue appetitū ꝙ dei
beneplacitum. Promittit mūdus
temporalia ⁊ parua. ⁊ ſeruit ei aui
ditate magna. Ego ꝓmitto ſūma
⁊ eterna. ⁊ torpeſcūt mortaliū cor
da. Quis tanta cura mihi in om-
nibus ſeruit ⁊ obedit. ſic. mundo
⁊ dominis eius ſeruit: Erubeſce
ſyon ait mare. Et ſi cauſā queris
audi quare. Pro modica prebēda
longa via currit: ⁊ pro eterna vita
vix a multis pes ſemel a terra le-
uat. Uile preciū querit. pro vno
nūmiſmate interdū turpiter litiga
tur: ⁊ ꝓ vana re ⁊ parua promiſſi
one die noctuqꝫ fatigari non time
tur. Sed proh dolor ꝓ bono icom
mutabili. pro premio ineſtimabi-
li. pro ſūmo honore ⁊ gloria inter
minabili vel ad modicum fatigari

pigritatur. Erubeſce ergo ſerue pi
ger ⁊ queruloſe ꝙ illi paratiores i
ueniuntur ad perditionē ꝙ tu ad
vitā. Gaudent illi amplius ad va-
nitatem ꝙ tu ad veritatem. Equi-
dem a ſpe ſua nōnūꝙ fruſtrantur
ſed ꝓmiſſio mea neminē fallit. nec
confidentem mihi dimittit inanē
Quod ꝓmiſi dabo: quod dixi im
plebo. ſi tamen vſqꝫ in finem fide-
lis in dilectione mea quis permā
ſerit. Ego remunerator ſū omniū
bonorum ⁊ fortis ꝓbator omniū
deuotorum. Scribe verba mea in
corde tuo ⁊ pertracta diligenter:
erunt enim in tempore tentationis
valde neceſſaria. Quod nō intel-
ligis cum legis. cognoſces i die vi
ſitatiōis. Dupliciter ſoleo electos
meos viſitare. tentatione ſcilicet ⁊
conſolatione: ⁊ duas lectiōes eiſ
quotidie lego. vnā icrepādo eoꝝ
vitia. alterā exhortando ad virtu
tum incrementa. Qui habet ver-
ba mea ⁊ ſpernit ea. habet qui iu-
dicet eum in nouiſſimo die.

Oratio ad implorandum de-
uotionis gratiam. Cap. iiij.

Omine deus me⁹ omnia
bona mea tu es. Et qs ego
ſum vt audeā ad te loqui
Ego ſū pauperrim⁹ ſeruulus tu⁹
⁊ abiectus vermicul⁹ multo pau
perior ⁊ cōtemptibilioꝝ ꝙ ſcio, ⁊ di
cere audeo. Memento tamen do
mine qꝛ nihil ſum. nihil habeo. ni-
hilqꝫ valeo. Tu ſolus bon⁹ iuſt⁹ ⁊
ſanct⁹. tu omnia potes. omnia pre
ſtas omnia imples. ſolū peccato
rē inanē relinquēns. Reminiſcere
miſerationum tuarum domine: ⁊
imple cor meū gratia tua: qui nō
vis vacua eſſe opa tua. Quomo-
do poſſum me tolerare i hac miſe
miſera vita. niſi me confortauerit
ricordia ⁊ gratia tua: Noli auer-
tere faciem tuam a me. noli viſita-
tionem tuam prolongare. noli cō-
ſolationem tuā abſtrahere. ne fiat
aīa mea ſicut terra ſine aqua tibi.
Domine doce me facere volūtatē
tuam. doce me corā te digne ⁊ hu
militer conuerſari: quia ſapientia
mea tu es: qui in veritate me co-
gnoſcis: ⁊ cognouiſti anteꝙ fieret
mundus. ⁊ anteꝙ natus eſſem in
mundo.

Q in veritate ⁊ humili-
tate coram deo conuer-
ſandum eſt Cap. v.

Ili ambula corā me in ve
ritate: ⁊ ſimplicitate cor-
dis tui quere me ſemper
Qui ambulat coram me in verita
te. tutabitur ab incurſibus malis ⁊
veritas liberabit eū a ſeductorib⁹
⁊ a detractiōibus iniquoꝝ. Si ve
ritas te liberauerit. vere liber eris
⁊ nō curabis d vanis hominū ver
bis. Domine verū eſt ſicut dicis
ita queſo mecū fiat. Ueritas tua
me doceat. ipa me cuſtodiat ⁊ vſ-
que ad ſalutarē finē me conducat
Ipſa me liberet ab omni affectiōe
mala ⁊ inordinata dilectiōe: ⁊ am
bulabo tecum in magna cordis li
bertate. Ego te docebo ait veritas
que recta ſunt ⁊ placita corā me

Cogita peccata tua cū diſplicentia
magna ⁊ merore: ⁊ nunq̄ reputes te
aliq̄d eſſe ꝓpter opera bona. Re/
uera peccator es ⁊ multis paſſioni
bus obnoxius ⁊ implicatus. Ex te
ſemper ad nihil tendis ⁊ cito labe
ris. cito vinceris. cito turbaris. ci
to diſſolueris. Non habebis q̄cq̄
vnde poſſis gloriari: ſ₃ multa vnde
te debes vilificare: quia multo in/
firmior es. q̄ vales comprehendē.
Nihil ergo magnū tibi videat ex
omnib⁹ que agis. nihil grāde nihil
precioſū ⁊ admirabile. nihil reputa
tione appareat dignū. nihil altum
nihil vere laudabile ⁊ deſiderabile
niſi quod eternu₃ eſt. Placeat tibi
ſuper omnia eterna veritas. diſpli
ceat tibi ſuper omnia vilitas maxi
ma tua. Nihil ſic timeas. nihil ſic
vitupēs ⁊ fugias ſicut vitia ⁊ pec/
cata tua: que magis diſplicere de
bent q̄ quelibet rerū damna. Qui
da₃ non ſincere corā me ambulāt
ſed quada₃ curioſitate ⁊ ārogantia
ducti volūt ſecreta mea ſcire ⁊ alta
dei intelligere. ſe ⁊ ſuā ſalutē negli
gentes. Hi ſepe in magnas tētatio
nes ⁊ peccata propter ſuā ſupbiā:
⁊ curioſitatē mea eis aduerſante la
bunt. Time iudicia dei. expaueſce
iram omipotentis: noli autē diſcu
tere opera altiſſ mi. ſ₃ tuas iniqui/
tates ꝑſcrutare. in quātis deliquiſti
⁊ q̄ multa bona neglexiſti. Quidā
ſolū portāt ſuā deuotionē in libris
⁊ quida₃ in imaginib⁹. quidā autē
in ſignis exteriorib⁹ ⁊ figuris: qui
dam habēt me in ore: ſed modicū
i corde. Sūt ⁊ aliq̄ q̄ intellectu illu
minati ⁊ affectu purgati ad eterna
ſemp anhelant. de terenis grauiter
audiunt. neceſſitatibus nature do
lenter inſeruiunt: ⁊ hi ſentiūt quid
veritatis ſpiritus loquit in eis qui
docet eos terena deſpicere ⁊ ama
re ce'leſtia. mūdū negligere ⁊ celu₃
tota die ac nocte deſidērare.

De mirabili affectu di
uini amōis. Ca. vi.

Benedico te pater celeſtis
pater dn̄i mei Iħu xp̄i q̄a
mei pauperis dignat⁹ es
recordari. O pater miſericordia₃
⁊ deus totius cōſolatiōis: gratias
ago tibi qui me indignū omni con
ſolatiōe quādoq₃ tua recreas con
ſolatione. Benedico te ſemp ⁊ glo
rifico cu₃ vnigenito filio tuo ⁊ ſpi
ritu ſancto paraclito in ſecula ſecu
lorū. Eya dn̄e deus amator ſancte
meus cu₃ tu veneris in cor meum
exultabunt omnia interiora mea.
Tu es gloria mea ⁊ exultatio cor/
dis mei: tu ſpes mea ⁊ refugiū meū
in die tribulationis mee. Sed quia
adhuc debil' ſum in amore ⁊ iper/
fectus i v'tute: ideo neceſſe habeo a
te cōfortari ⁊ cōſolari: ꝓpterea vi/
ſita me ſepius ⁊ inſtrue diſciplinis
ſanctis. Libera me a paſſionibus
malis: ⁊ ſana cor meum ab oībus
affectionibus inordinatis ⁊ vitijs
vt intus ſanatus ⁊ bene purgatus
aptus efficiar ad amandū forti ad
patiendū. ſtabilis ad ꝑſeuerandū
Magna res eſt amor. magnū om/
nino bonum: quod ſolum leue fac

omne oneroſū. ⁊ fert equalit om/
ne inequale. Nam onus ſine onere
portat: ⁊ omne amarū dulce ac ſa
pidū efficit. Amor Iħu nobilis ad
magna operanda ipellit: ⁊ ad deſi
deranda ſemper ꝑfectiora excitat
Amor vult eſſe ſurſū nec vllis infi
mis rebus retineri: Amor vlt eſſe
liber ⁊ ab omni mūdana affectiōe
alienus. ne internus eius ipediat
aſpectus. ne per aliquod comodū
tēporale iplicationes ſuſtineat aut
per icomodū ſuccūbat. Nihil dul
cius eſt amore. nihil fortius. nihil
altius. nihil latius. nihil iocūdius
nihil plenius. nihil melius i celo ⁊
in terra. quia amor a deo natus ē:
nec poteſt niſi in deo ſup omnia
creata requieſcere. Amans volat
currit. letatur. liber eſt ⁊ nō tenet.
Dat omnia pro omnibus: ⁊ habet
omnia in omnibus. q₂ in vno ſum
mo ſuper oīa quieſcit: ex q̄ omne
bonū fluit ⁊ procedit. Nō reſpicit
ad dona: ſed ad donātē ſe conuer
tit ſup omnia bona. Amor modū
ſemp neſcit: ſ₃ ſup omnē modū fer
ueſcit. Amor onus nō ſentit. labo/
res nō reputat. plus affectat q̄ va
let. de impoſſibilitate nō cauſatur
quia cuncta ſibi poſſe ⁊ licere arbi
tratur. Ualet igit ad omnia ⁊ mul
ta implet ⁊ effectui mancipat vbi
non amans deficit ⁊ iacet. Amor
vigilat: ⁊ dormiens nō dormitat
Fatigatus non laſſatur. artat⁹ nō
artatur. territus nō conturbatur:
ſed ſicut viuax flāma ⁊ ardens fa
cula ſurſum erumpit. ſecurequ₃ per
tranſit. Si quis amat. nouit quid
hec vox clamet. Magnus clamō
in auribus dei eſt. ipſe ardēs affe
ctus anime que dicit: Deus meus
amor me⁹. tu tot⁹ meus ⁊ ego tu
us. Dilata me in amore. vt diſcā i
terioꝛa cordis ore ōguſtare. q̄ ſua
ue ſit amare ⁊ in amore liq̄fieri ⁊
natare. Teneat amor vadens ſu/
pra me pre nimio feruore ⁊ ſtupore
Cantem amoris canticū: ſequar
te dilectū meū in altu₃: deficiat in
laude tua anima mea iubilans ex
amore. Amem te plus q̄ me: nec
me niſi ꝓpter te. ⁊ omnes i te qui
vere amant te. ſicut iubet lex amo
ris lucēs ex te. Eſt amor velox. ſin
cerus. pius. iocundus: ⁊ amenus.
fortis. patiens. fidelis. prudēs. lō/
ganimis. virilis: ⁊ ſeipſū nūq̄ que
rens. Ubi eni₃ ſeipſū aliquis que
rit. ibi ab amore cadit. Eſt amor
circumſpectus. humilis: ⁊ rectus
non mollis. nō leuis. nec vanis in
tendens rebus. ſobrius. caſt⁹. ſta/
bilis. quietus: ⁊ in cūctis ſenſibus
cuſtoditus. Eſt amor ſubiectus ⁊
obediens prelatis. ſibi vilis ⁊ de/
ſpectus. deo deuotus ⁊ gratificus
confidens ⁊ ſemper ſperans i eo
etia₃ cu₃ ſibi non ſapit deus. quia
ſine dolore non viuitur in amore
Qui nō eſt paratus omnia pati ⁊
ad voluntatē ſtare dilecti. non eſt
dignus amator appellari. Opor/
tet amātē omnia dura ⁊ amara ꝓ
pter dilectum libenter amplecti:
nec ob contraria accidentia ab eo
deflecti.

De probatione veri ama-
toris Cap.vij.

Fili non es adhuc fortis ⁊
prudens amator. Quare
dñe? Quia ꝓpter modi-
cā contrarietatē͛ officis a ceptis. ⁊
nimis auide conſolationē queris
Fortis amator ſtat in tentationi-
bus, nec calidis credit perſuaſio-
nibus inimici. Sicut in proſperis
ei placeo. ita nec i aduerſis diſpli
ceo. Prudens amator non tā do-
nū amātis cōſiderat ꝙ datis amo
rē. Affectū potius attendit ꝙ cen
ſū. ⁊ infra dilectuz omnia data
ponit. Nobilis amator non quie
ſcit in dono: ſed in me ſuper om
ne donū. Non eſt ideo totuz per-
dituz. ſi quandoqꝫ minus bene de
me vel de ſanctis meis ſentis ꝙ
velles. Affectus ille bonus dulcis
quē͛ interdū percipis. affectus gra
tie preſentis eſt ⁊ quidā preguſtus
patrie celeſtis. ſuper q̄ non nimiū
innitendū quia vadit ⁊ venit. Cer
tare autē aduerſus icidentes ma-
los animi motus: ſuggeſtionēqꝫ
ſpernere diaboli. inſigne eſt vtud
⁊ magni meriti. Non ergo te con
turbent aliene fantaſie de quacū-
que materia ingeſte. Forte ſerua
propoſituz ⁊ intentionez rectam
ad deū. Nec eſt illuſio ꝙ aliquādo
in exceſſuz ſubito raperis ⁊ ſtatiz
ad ineptias ſolitas cordis reuerte
ris. Illas enim inuite magis pate
risꝙ agis. ⁊ ꝙ diu diſplicent ⁊ rēi
teris. meritū eſt ⁊ non perditio.

Scito ꝙ antiquꝰ inimicus omni
no nititur impedire deſideriū tuū
in bono ⁊ ab omni deuoto exerci
tio euacuare. a ſāctorū ſcilicet cul-
tu. a pia paſſionis mee memoria.
a peccatorum vtili recordatiōe. a
ꝓprij cordis cuſtodia. ⁊ a firmo ꝓ
poſito ꝓficiendi i virtute. Mul-
tas malas cogitationes igerit vt
tediū tibi faciat ⁊ horrorez: vt ab
oratione reuocet ⁊ ſacra lectione
Diſplicet ſibi humilis confeſſio ⁊
ſi poſſet. a cōmunione ceſſare fa-
ceret. Non credas ei neqꝫ cures il
lū. licz ſepius tibi deceptionis te-
tenderit laqueos. Sibi iputa cuz
mala ingerit ⁊ imunda. dicito illi
Uade imunde ſpiritus. erubeſce
miſer. valde imūdus es tu q̄ talia
infers auribus meis. Diſcede a
me ſeductor peſſime: nō habebis
in me partē vllā. ſed ihs mecū erit
tanꝙ bellator fortis: ⁊ tu ſtabis
cōfuſus. Malo potiꝰ mori ⁊ om-
nē penaz ſubire ꝙ tibi conſentire.
Tace ⁊ obmuteſce. non audiā te
amplius: licz mihi plures molitis
moleſtias. Dominus illuminatio
mea ⁊ ſalꝰ mea: quē timebo? Do-
minꝰ protector vite mee. a q̄ tre-
pidabo? Si conſiſtant aduerſum
me caſtra. non timebit cor meum.
Dominus adiutor meꝰ: ⁊ redem-
ptor meus. Certa tanꝙ miles bo-
nus. ⁊ ſi interdū ex fragilitate cor
ruis: reſume vires fortiores prio
ribus. confidens de ampliori gra
tia mea: ⁊ multuz p̄ cauē a vana

cōplacentia ⁊ ſuperbia. Propter
hoc multi in errorē ducuntur ⁊ in
cecitatē pene incurabilē quando-
que labunt. Sit tibi in cautelā ⁊ ꝑ
petuā humilitatē ruina hec ſuper
borū. de ſe ſtulte preſumentiū.

De occultanda gratia
ſub humilitatis cu-
ſtodia. Cap.viij.

Fili vtilius eſt tibi ⁊ ſecuri
us deuotionis gratiā ab
ſcondere nec in altuz te
efferre nec multū inde loqui neqꝫ
multū ponderare: ſz magis temet
ipſum deſpicere: ⁊ tanꝙ indigno
dataz timere. Non eſt huic affecti
oni tenacius inherendum: que ci-
tius poteſt mutari in contrariuz.
Cogita in gratia ꝙ miſer ⁊ inops
eſſe ſoles ſine gratia. Nec eſt in eo
tm̄ ſpiritualis vite profectus cum
conſolationis habueris gratiam
ſed cuz humiliter ⁊ abnegate pa-
tienterqꝫ tuleris eius ſubtractio-
nē ita ꝙ tūc ab oratiōis ſtudio nō
torpeas: nec reliqua opera tua ex
vſu facienda omnino dilabi per-
mittas: ſed ſicut melius potueris
⁊ intellexeris. libenter quod i te ē
facias. nec propter ariditatez ſeu
anxietatē mentis quaz ſentis te
totaliter negligas. Multi enim
ſunt: qui cum non bene eis ſucceſ-
ſerit. ſtatim impatientes fiunt aut
deſides. Non enim ſemper eſt in
poteſtate hominis via eius. ſz dei

eſt dare ⁊ conſolari quando vult
⁊ quantū vult ⁊ cui vult: ſicut ſibi
placuerit: ⁊ non amplius. Quidā
incauti propter deuotionis gratiā
ſeipſos deſtruxerūt. q̄a plus age-
re voluerunt ꝙ potuerūt. non pen-
ſantes ſue paruitatis menſuram:
ſed magis cordis affectum ſequen
tes ꝙ ratiōis iudiciū. Et quia ma-
iora preſumpſerunt ꝙ deo placitū
fuit. idcirco gratiam cito perdide-
runt. Facti ſunt inopes ⁊ viles re-
licti: qui in celuz poſuerunt niduz
ſibi: vt humiliati ⁊ depauperati di
ſcant nō i alis ſuis volare ſed ſub
pennis meis ſperare. Qui adhuc
noui ſunt ⁊ imperiti in via domi-
ni niſi conſilio diſcretoꝝ ſe regāt:
facilius decipi poſſunt ⁊ elidi. Qꝫ
ſi ſuuz ſentire magis ſequi ꝙ aliꝭs
exercitatis credere volūt. erit eis
periculoſus exitus. ſi tamē retra-
hi a proprio conceptu non value-
rint. Raro ſibiipſis ſapientes ab
aliꝭs regi humiliter patiunt. Me-
lius eſt modicuz ſapere cum hu-
militate ⁊ parua intelligentia: ꝙ
magni ſciētiarū theſauri. cū vana
cōplacentia. Melius eſt tibi mi-
nus habere: ꝙ multū vnde poſſes
ſuperbiꝛ. Non ſatis diſcrete agit
qui ſe totuz leticie tradit. obliui-
ſcens priſtine inopie ſue: ⁊ caſti ti-
moris domini: qui timet gratiam
oblatam amittere. Non etiaz ſatis
virtuoſe ſapit: qui tēpore aduerſi-
tatis ⁊ cuiuſꝙ grauitatis nimis
deſperate ſe gerit ⁊ minus fidēter

de me q̄ oportet recogitat ac ſētiſ
Qui tempore pacis nimis ſecur⁹
eſſe voluerit. ſepe tēpore belli ni-
mis deiectus ⁊ formidoloſus ſpe
rietur. Si ſcires ſemꝑ humilis ⁊
modicus in te permanere. nec nō
ſpiritū tuum bene moderare ac re
gere: non incideres tam cito in pe
riculum ⁊ offenſam. Conſiliū bo-
num eſt: vt feruoris ſpiritu conce
pto mediteris quid futurū ſit abſce
dente lumine. Quod dum conti-
gerit. recogita ⁊ denuo lucem poſ-
ſe reuerti: quam ad cautelam tibi
mihi autē ad gloriam. ad tempus
ſubtraxi. Utilior eſt eniʒ ſepe talis
probatio q̄ ſi ſemper proſpera ꝑ
tua haberes voluntate. Naʒ me-
rita non ſunt ex hoc eſtimanda ſi
quis plures viſiones aut cōſola-
tiōes habeat. vel ſi perit⁹ ſit i ſcri
pturis aut i altiori ponatur gradu
ſed ſi vera fuerit humilitate funda
tus ⁊ diuina charitate repletus: ſi
dei honorē pure ⁊ integre ſemper
querat: ſi ſeipſuʒ nihil reputet. ⁊ i
vitate deſpiciat atq̧ ab aliis etiaʒ
deſpici ⁊ humiliari magis gaude-
at q̄ honorari.

De vili eſtimatione ſui ipſius in oculis dei. Cap. ix.

Loquor ad dn̄ʒ meuʒ cuʒ
ſim puluis ⁊ cinis. Si me
ampli⁹ reputauero: ecce
tu ſtas contra me: ⁊ dicūt teſtimo
niuʒ verum iniquitates mee. nec
poſſuʒ contradicere. Si autē me
vilificauero ⁊ ad nihilū redegero
⁊ ab omni propria reputatiōe dſe
cero atq̧ ſicut ſum pulueriʒauero:
erit mihi ꝓpitia gratia tua: ⁊ vici-
na cordi meo lux tua: ⁊ omnis eſti
matio quantulacūq̧ minima i val-
le nihileitatis mee ſubmergetur ⁊
peribit in eternū. Ibi oſtendes me
mihi quid ſum. quid fui: ⁊ q̄ quo
veni: quia nihil. ⁊ neſciui. Si mi-
hi ipſi relinquor: ecce nihil ⁊ tota i
firmitas. Si autē ſubito me reſpe
xeris. ſtatim fortis efficior ⁊ nouo
repleor gaudio. Et mirum valde
q̧ ſic repente ſubleuor: ⁊ taʒ beni-
gne a te cōplector: qui ꝓprio pon-
dere ſēper ad ima feror. Facit hoc
amor tuus gratis preueniens me
⁊ in tā multis ſubueniens neceſſi-
tatibus: a grauibus quoq̧ cuſto-
diens me periculis ⁊ ab inumeris
vt vere dicā eripiens malis. Me
ſiquidem male amando me ꝑdidi
⁊ te ſolū querendo ⁊ pure aman-
do me ⁊ te pariter inueni: atq̧ ex
amore profundius ad nihilū me
redegi. Quia tu o dulciſſime facis
mecū ſupra meritū omne: ⁊ ſupra
id quod audeo ſperare vel roga-
re. Benedictus ſis deus me⁹ qui a
licʒ ego omnibus bonis ſim indi-
gnus. tua tamē nobilitas ⁊ infinita
bonitas nūq̄ ceſſat bn̄facere etiaʒ
ingratis ⁊ longe a te auerſis. Cō-
uerte nos ad te: vt ſimus grati hu
miles ⁊ deuoti. quia ſalus noſtra
tu es. virtus ⁊ fortitudo noſtra.

Quod omnia ad deū ſicut ad finem vltimum ſunt referenda Cap. .x.

Fili ego debeo eſſe finis tu⁹
ſupmus ⁊ vltimus ſi vē
deſideras eſſe beatus. Ex
hac intentione purificabitur affe-
ctus tuus ſepius ad ſeipſum et ad
creaturas male incuruatus. Nam
ſi teipſum in aliquo queris. ſtatim
in te deficis ⁊ areſcis Omnia ergo
ad me principaliter referas: quia
ego ſum qui omnia dedi. Sic ſin-
gula conſidera: ſicut ex ſummo bo
no manantia: et ideo ad me tamq̄
ad ſuam originem cuncta ſunt re-
ducenda. Ex me puſillus ⁊ magn⁹
pauper ⁊ diues tamq̄ ex fōte viuo
aquam hauriunt viuā. et qui mihi
ſponte ⁊ libere deſeruiunt gratiaʒ
pro gratia accipient. Qui auteʒ ex
tra me voluerit gloriari: vel in ali
quo priuato bono delectari. nō ita
bilietur in vero gaudio neq̧ in cor
de ſuo dilatabitur: ſʒ multipliciter
impedietur ⁊ anguſtiabitur. Nihil
ergo tibi de bono aſcribere debes
nec alicui homini virtutem attribu
as: ſed totum da deo. ſine quo ni-
hil habet homo. Ego totum dedi
ego totū rehabere volo. ⁊ cum ma
gna diſtrictione gratiarū actiones
requiro. Hec eſt veritas qua fugat
glorie vanitas. Et ſi intrauerit ce-
leſtis gratia: ⁊ vera charitas. non
erit aliqua inuidia: nec contractio
cordis: neq̧ priuatus amō occupa
bit. Uincit enim omnia diuina
charitas: et dilatat omnes anime
vires. Si recte ſapis. i me ſolo gau
debis. in me ſolo ſperabis: quia ne
mo bonus niſi ſolus deus: qui eſt
ſuper omnia laudandus ⁊ in omni
bus benedicendus.

Q꜡ ſpreto mundo dulce eſt ſeruire deo. Cap. xj.

Nunc iterum loquor dn̄e et
non ſilebo: dicam in auri-
bus dei mei: dn̄i mei et re-
gis mei qui eſt in excelſo. O q̄ ma
gna multitudo dulcedinis tue dn̄e
quā abſcondiſti timētib⁹ te. Sʒ qd
es amantib⁹: quid toto corde tibi
ſeruientibus? Uere ineffabilis dul
cedo contemplationis tue: quam
largiris amantibus te. In hoc ma
xime oſtendiſti dulcedinem chari-
tatis tue: quia cum non eſſem. feci
ſti me: ⁊ cū errarem longe a te. re-
duxiſti me: vt ſeruirem tibi. ⁊ prece
piſti vt diligam te. O fons amoris
perpetui quid dicaʒ de te: q̄modo
potero tui obliuiſci. qui mei digna
tus es recordari: Etiaʒ poſtq̄ con-
tabui ⁊ perij. feciſti vltra omnem
ſpem miſericordiam cum ſeruo tuo
⁊ vltra omne meritum gratiam: et
amicitiā exhibuiſti. Quid retribu-
aʒ tibi pro gratia iſta? Non. n. om-
nibus datum eſt vt omibus abdi-
catis ſeculo renuntient ⁊ monaſti-
cam vitam aſſumant. Nūquid ma
gnum eſt vt tibi ſeruiam cui omnis
creatura ſeruire tenetur? Non ma
gnum mihi videri debet ſeruire ti-
bi: ſed potius hoc mihi magnum ⁊
admirandū apparet. q̧ tam paupe
rem ⁊ indignum dignaris in ſeruū
recipere: ⁊ dilectis ſeruis tuis adu-
nare. Ecce omnia tua ſūt que ha-
beo ⁊ vnde tibi ſeruio. Uerūtamē

viceuerſa tu magis mihi ſeruis ꝙ ego tibi. Ecce celum ⁊ terra que in miniſterio hominis creaſti preſto ſunt ⁊ faciunt quotidie quecumq; mandaſti. Et hoc parum eſt. quin etiam angelos in miniſterio hoīs creaſti ⁊ ordinaſti. Trāſcēdit autē hec oia q2 tuipſe ſeruire homini dignatus es ⁊ teipſum ei daturuʒ ꝓmiſiſti. Quid dabo tibi ꝓ oibꝰ iſtis milibus bonis? Utinam poſſem tibi ſeruire cunctis diebus vite mee: vtinam vel vno die dignū ſeruitiū exhibere ſufficerem. Uere tu es dignus omni ſeruitio: omni honore ⁊ laude eterna. Uere dñs meus es ⁊ ego pauper ſeruus tuꝰ qui totis viribꝰ teneor tibi ſeruire nec vnꝗ̄ in laudibus tuis debeo faſtidire. Sic volo ſic deſidero: ⁊ ꝗcquid mihi deeſt tu digneris ſupplere. Magnꝰ honor: magna gloria tibi ſeruire, ⁊ omnia propter te cōtemnere. Habebūt enim gratiā magnam qui ſponte ſe ſbiecerunt tue ſanctiſſime ſeruituti. Inueniēt ſuauiſſimam ſancti ſpiritus conſolationem: conſequenter magnam lcordis libertatem: qui artez ꝑ nomine tuo ingrediuntur viaʒ ⁊ omnem mūdanam neglexerint curā. O grata ⁊ iocūda dei ſeruitꝰ qua homo veraciter efficit liber ⁊ ſanctus. O ſacer ſtatus religioſi famulatus qui hominez angelis reddit equalem deo placabilem demonibus terribilem: ⁊ cūctis fidelibus cōmendabilem. O amplectenduʒ ⁊ ſemper optandum ſeruitiū quo ſummū ꝓmeretur bonū ⁊ gaudiū acquiritur ſine fine manſurum.

Quod deſideria cordis examinanda ſunt ⁊ moderanda. Cap. xij.

Fili oportet adhuc multa addiſcere que necdū bene didiciſti. Que ſūt hec dñe? Ut deſiderium tuū ponas totaliter ſm beneplacitum meum: ⁊ tui ipſius amator non ſis: ſed mee voluntatis cupidus amator ⁊ emulator. Deſideria te ſepe accendunt ⁊ vehementer impellunt: ſed conſidera an propter honorez meuʒ an propter tuū cōmodum magis mouearis. Si ego ſum in cauſa: bene cōtentus eris quomodocūq; ordinauero. Si autez de proprio queſitu aliquid latet ecce hoc ē qđ te impedit ⁊ grauat. Caue ergo ne nimiū imitaris ſuper dſiderio preconcepto me non conſulto ne forte poſtea peniteat: ⁊ diſpliceat qđ primo placuit ⁊ quaſi pro meliore celaſti. Non enim omnis affectio que videtur bona ſtatiʒ eſt ſequenda ſed nec omnis cōtraria affectio ad primum fugienda. Expedit interdum refrenatione vti etiam in bonis ſtudijs ⁊ deſiderijs: ne per importunitatē mentis diſtrationē incurras: nec alijs per idiſciplinationem ſcandalū generes: vel etiā per reſiſtentiam alioꝝ ſubito turberis ⁊ coronas. Interdū vo opōtet violentia vti ⁊ viriliter appetitui ſenſitiuo contraire: nec aduertere qđ velit caro: ⁊ qđ non velit: ſed hoc magiſ ſatagere ut ſubiecta ſit etiam nolens ſpiritui: ⁊ tam diu caſtigari debet ⁊ cogi ſeruituti ſbđ eſſe donec parata ſit ad omia paucisq; contentari diſcat: et ſimplicibus delectari. nec contra aliqđ inconueniens murmurare.

De informatione patientie ⁊ luctamine aduerſus concupiſcētias. Cap. xiij.

Domine dñe deꝰ vt audio paciētia ē mihi valde neceſſaria multa eniʒ i hac vita accidunt cōtraria. Nam qualitercūq; ordinauero de pace mea non poteſt eſſe ſine bello ⁊ dolore vita mea. Ita eſt fili. Non autem volo te talem querere pacem que tentatiōibus careat: aut cōtraria non ſentiat: ſed tunc etiam eſtimare te pacem inueniſſe. cum fueris varijs tribulationibꝰ exercitatus ⁊ in multis contrarietatibus probatus. Si dixeris te nō multa poſſe pati. quomodo tunc ſuſtinebis ignem purgatorij. De duobus malis ſemper minus maluʒ eſt eligēdū. Ut ergo eterna futura ſupplicia poſſis euadere mala preſentia ſtudeas pro deo equaminiter tolerare. An putas ꝙ homines ſeculi huius nihil aut parum patiātur? Nec hꝰ inuenies etiā ſi delicatiſſimos queſieris. Sed habēt inquis multas delectatiōes ⁊ proprias ſequūt volūtatez ideoq; parū ponderant ſuas tribulationes. Eſto ꝙ ita ſit vt habeāt quicqđ voluerint ſʒ ꝙ diu putas durabit? Ecce quē admodū fumꝰ deficient abundantes i ſeculo ⁊ nulla erit recordatio preteritorum gaudiorum. Sed cū adhuc viuunt non ſine amaritudine ⁊ tedio ac timore i eis quieſcūt. Ex eadem namq; re vnde delectationem concipiunt ſibi inde doloris penam frequenter recipiūt. Iuſte illis fit: quia iordinate delectationes querunt ⁊ ſequuntur: non ſine amaritudine ⁊ cōfuſione eas explent. O ꝙ breues: ꝙ falſe: ꝙ inordinate ⁊ turpes omnes ſunt: Uerūtamen pre ebrietate ⁊ cecitate non intelligunt: ſed velut muta animalia propter modicum corruptibilis vite delectamentū mortem anime incurrunt. Tu ergo fili poſt concupiſcentias tuas nō eas ⁊ a voluntate tua auertere. Delectare in domino ⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. Et enim ſi veraciter vis delectari ⁊ abundantius a me cōſolari ecce in cōtēptu omnium mundanorum ⁊ in abſciſſione omnium infimarum delectationuʒ erit benedictio tua ⁊ copioſa reddetur tibi conſolatio. Et quanto plus te ab omni creaturaruʒ ſolatio ſubtraxeris tanto in me ſuauiores ⁊ potentiores cōſolatiōes inuenies. Sed primo nō ſine quadam triſticia ⁊ labore certaminis ad has pertinges. Obſiſtet inolita conſuetudo ſed meliori conſuetudine deuincetur. Remurmurabit caro ſʒ feruore ſpiritus refrenabit

viceuerſa tu magis mihi ſeruis q̄
ego tibi. Ecce celum ⁊ terra que in
miniſterio hominis creaſti preſto
ſunt ⁊ faciunt quotidie quecumq̄
mandaſti. Et hoc parum eſt. quin
etiam angelos in miniſterio hoīs
creaſti ⁊ ordinaſti. Tráſcēdit autē
hec oīa q tuipſe ſeruire homini
dignatus es ⁊ teipſum ei daturū
ꝓmiſiſti. Quid dabo tibi ꝓ oībꝰ
iſtis milibus bonis? Utinam poſ
ſem tibi ſeruire cunctis diebus vi-
te mee: vtinam vel vno die dignū
ſeruitiū exhibere ſufficerem. Uere
tu es dignus omni ſeruitio: omni
honore ⁊ laude eterna. Uere dñs
meus es ⁊ ego pauper ſeruus tuꝰ
qui totis viribꝰ teneor tibi ſeruire
nec vnq̄ in laudibus tuis debeo
faſtidire. Sic volo ſic deſidero: ⁊
q̄cquid mihi deeſt tu digneris ſup
plere. Magnꝰ honor: magna glo-
ria tibi ſeruire, ⁊ omnia propter te
cōtemnere. Habebūt enim gratiā
magnam qui ſponte ſe ſbiecerunt
tue ſanctiſſime ſeruituti. Inueniēt
ſuauiſſimam ſanctiſpiritus conſo
ationem: conſequenter magnam
cordis libertatem: qui artē ꝓ no
mine tuo ingrediuntur viā ⁊ om
nem mūdanam neglexerint curā.
O grata ⁊ iocūda dei ſeruitꝰ qua
homo veraciter efficit liber ⁊ ſan-
ctus. O ſacer ſtatus religioſi famu
latus qui hominē angelis reddit
equalem deo placabilem demoni
bus terribilem: ⁊ cūctis fidelibus
cōmendabilem. O amplectendū
⁊ ſemper optandum ſeruitiū quo
ſummū ꝓmeretur bonū ⁊ gaudiū
accquiritur ſine fine manſurum.

Quod deſideria cordis exami
nanda ſunt ⁊ moderanda.
Cap. xi.

Fili oportet adhuc multa
addiſcere que necdū be
ne didiciſti. Que ſūt hec
dñe? Ut deſiderium tuū ponas to
taliter ſm beneplacitum meum: ⁊
tui ipſius amator non ſis: ſed mee
voluntatis cupidus amator ⁊ emu
lator. Deſideria te ſepe accendunt
⁊ vehementer impellunt: ſed con-
ſidera an propter honorē meū
an propter tuū cōmodum magis
mouearis. Si ego ſum in cauſa:
bene cōtentus eris quomodocūq̄
ordinauero. Si autē de proprio
queſitu aliquid latet ecce hoc ē qđ
te impedit ⁊ grauat. Caue ergo ne
nimiū innitaris ſuper dſiderio pre
concepto me non conſulto ne for
te poſtea peniteat: ⁊ diſplicеat qđ
primo placuit ⁊ quaſi pro meliore
celaſti. Non enim omnis affectio
que videtur bona ſtatī eſt ſequen
da ſed nec omnis cōtraria affectio
ad primum fugienda. Expedit in-
terdum refrenatione vti etiam in
bonis ſtudiis ⁊ deſideriis: ne per
importunitatē mentis diſtractionē
incurras: ne aliis per indiſciplina
tionem ſcandalū generes: vel etiā
per reſiſtentiam alioꝝ ſubito tur-
beris ⁊ corruas. Interdū vero opor
tet violentia vti ⁊ viriliter appeti-
tui ſenſitiuo contraire: nec aduer-
tere q̄d velit caro: ⁊ q̄d non velit:

ſed hoc magis ſatagere ut ſubiecta
ſit etiam nolens ſpiritui: ⁊ tam diu
caſtigari debet ⁊ cogi ſeruituti ſb
eſſe donec parata ſit ad omia pau
ciſq̄ contentari diſcat: et ſimplici-
bus delectari. nec contra aliqđ in
conueniens murmurare.

De informatione patien
tie ⁊ luctamine aduerſus
concupiſcētias. Cap. xii.

Domine dñe deꝰ vt audio
paciētia ē mihi valde ne-
ceſſaria multa enī in hac
vita accidunt cōtraria. Nam qūa-
litercūq̄ ordinauero de pace mea
non poteſt eſſe ſine bello ⁊ dolore
vita mea. Ita eſt fili. Non autem
volo te talem querere pacem que
tentatiōibus careat: aut cōtraria
non ſentiat: ſed tunc etiam eſtima
re te pacem inueniſſe. cum fueris
variis tribulationibꝰ exercitatus
⁊ in multis contrarietatibus pro-
batus. Si dixeris te nō multa poſ
ſe pati. quomodo tunc ſuſtinebis
ignem purgatorii. De duobus ma
lis ſemper minus malū eſt eligē-
dū. Ut ergo eterna futura ſuppli
cia poſſis euadere mala preſentia
ſtudeas pro deo equaminiter tole
rare. An putas q̄ homines ſeculi
huius nihil aut parum patiātur?
Nec hꝰ inuenies etiā ſi delicatiſſi-
mos queſieris. Sed habēt inquis
multas delectatōes ⁊ proprias ſe
quūt volūtatē ideoq̄ parū pon-
derant ſuas tribulationes. Eſto q̄
ita ſit vt habeāt quicq̄d voluerint
ſed q̄ diu putas durabit? Ecce quē
admodū fumꝰ deficient abundan
tes in ſeculo ⁊ nulla erit recordatio
preteritorum gaudiorum. Sed cū
adhuc viuunt non ſine amaritudi
ne ⁊ tedio ac timore in eis quieſcūt
Ex eadem namq̄ re vnde delecta
tionem concipiunt ſibi inde dolo-
ris penam frequenter recipiūt. Iu
ſte illis fit: quia inordinate delecta-
tiones querunt ⁊ ſequuntur: non
ſine amaritudine ⁊ cōfuſione eas
expleant. O q̄ breues: q̄ falſe: q̄
inordinate ⁊ turpes omnes ſunt:
Uerūtamen pre ebrietate ⁊ cecita
te non intelligunt: ſed velut muta
animalia propter modicum cor-
ruptibilis vite delectamentū mor
tem anime incurrunt. Tu ergo fili
poſt concupiſcentias tuas nō eas
⁊ a voluntate tua auertere. Dele-
ctare in domino ⁊ dabit tibi peti
tiones cordis tui. Et enim ſi vera
citer vis delectari ⁊ abundantius
a me cōſolari ecce in cōtēptu om
nium mundanorum ⁊ in abſciſſio-
ne omnium infimarum delectatio
nū erit benedictio tua ⁊ copioſa
reddetur tibi conſolatio. Et quan
to plus te ab omni creaturarū ſo
latio ſubtraxeris tanto in me ſua
uiores ⁊ potentiores cōſolatiōes
inuenies. Sed primo nō ſine qua-
dam triſticia ⁊ labore certaminis
ad has pertinges. Obſiſtet inolita
conſuetudo ſed meliori conſuetu-
dine deuincetur. Remurmurabit
caro ſed feruore ſpiritus refrenabit

Inſtigabit te ⁊ exacerbabit ſerpēs
antiquus. ſed oratione fugabitur
inſupē ⁊ labore vtili aditus ei ma
gnus obſtruetur.

De obedientia humilis ſubditi
ad exēplū ihu xpi Cap.xiiij

Jli qui ſe ſubtraher nititr
ab obedientia ipſe ſe ſub
trahit a gratia. Et q̄ que
rit habere priuata: amittit comu
nia. Qui non libentē ⁊ ſponte ſua
ſuperiori ſe ſubdit. ſignū ē qd caro
ſua necdū pfecte ſibi obedit ſ; ſepe
recalcitrat ⁊ murmurat. Diſce ēgo
celeriter ſuperiori tuo te ſubmitte
re ſi carnē propriā optas ſubiuga
re. Citius nāq; exterius vincitur
inimic⁹ ſi interior homo nō fuerit
deuaſtatus. Nō ē moleſtiō ⁊ peiō
anime hoſtis q̄ tu ipſe tibi non be
ne concordās ſpiritui. Oportet eni
verū te aſſumē tui ipſi⁹ contēptu;
ſi vis preualere aduerſus carnē: et
ſanguinē. q; adhuc nimis iordina
te e diligis. ideo plene te reſignare
alioꝝ volūtati trepidas. Sed qd
magnum tu q̄ puluis es: ⁊ nihil ſi
propi deū te ſubdis homini. quan
do ego omnipotēs ⁊ altiſſimus q̄
cūcta creaui ex nihilo me homini
ppter te ſubieci humiliter. Factus
ſum omniū humillim⁹ ⁊ infimus vt
tuā ſupbiā mea humilitate vince
res. Diſce obtēpare puluis. diſce
te humiliare tēra ⁊ lim⁹ ⁊ ſub om
niū pedibus icuruare. diſce volun
tates tuas frāgere ⁊ ad omniū ſb
iectionē te dare. Exardeſce contra
te. nec patiaris tumorē in te viuere
ſed ita ſbiectū ⁊ pāuulū te exhibe
vt omnes ſup te ambulare poſſit
⁊ ſicut lutū platearum conculcare.
Quid habes homo inanis cōque
ri? Quid ſordide peccator potes
contradicere exprobrantibus tibi
qui totiens deum offendiſti. et to
tiens infernū meruiſti? Sed peper
cit tibi oculus me⁹ quia precioſa
fuit anima tua in cōſpectu meo. vt
cognoſceres dilectionē meā ⁊ gra
tus ſemper beneficijs meis exiſte
res: ⁊ ad verā ſubiectionem ⁊ hu
militatem te iugiter dares: patien
terq; proprium contēptum ferres.

De occultis dei iudicijs con
ſiderādis ne extollamur in
bonis Cap.xv.

Ntonas ſupē me iudicia
tua dñe. et timore ac tre
mōe concutis omia oſſa
mea. ⁊ expaueſcit anima mea val
de. Sto attonitus ⁊ cōſidero quia
celi non ſunt mundi in conſpectu
tuo. Si in angelis reperiſti puri
tatē nec tamen pepercisti. quid fiet
de me? Ceciderunt ſtelle de celo. ⁊
ego puluis quid preſumo? Quoꝝ
opera videbantur laudabilia ceci
derunt ad infima: ⁊ qui comede
bant panē angeloꝝ. vidi ſiliquis
delectari porcorū. Nulla ē ergo
ſanctitas. ſi manum tuam domine
retrahas. Nulla ſapiētia prodeſt
ſi gubernare deſiſtas. Nulla iuuat
fortitudo. ſi ꝯſeruaſ deſinas. Nul
la ſecura caſtitas. ſi eam non prote
gas. Nulla propria prodeſt cuſto
dia. ſi nō adſit tua ſacra vigilantia

Nam relicti mergimur ⁊ perim⁹
viſitati vero viuimus ⁊ erigimur
Inſtabiles quippe ſumus. ſed p te
cōfirmamur tepeſcimus ſed a te ac
cendimur. O q̄ humiliter ⁊ abie
cte mihi de meipſo ſenciēdū eſt. q̄
nihil pēdendū ſi quid boi videor
habere. O q̄ profunde me ſubmit
tere debeo ſub abyſſalib⁹ iudicijs
tuis domine vbi nihil aliud me eſ
ſe inuenio q̄ nihil ⁊ nihil. O pond⁹
imenſū o pelagus intranſnatabile
vbi nihil d me reperio q̄ i toto ni
hil. Ubi ē ergo latebra glorie vbi
confidētia de gloria cōcepta. Ab
ſorta omnis gloria vana in profū
ditate iudicioꝝ tuorum ſuper me.
Quid eſt omnis caro in cōſpectu
tuo? Nūquid gloriabit lutū cōtra
formantē ſe? Quō poteſt erigi va
niloquio. cuius cor i veritate ſub
iectū eſt deo? Nō eum totus mun
dus erigeret quē ſibi ſubiecit veri
tas nec oīu; laudantiū ore moue
bitur. qui totā ſpem ſuā in deo fir
mauit. Na; ⁊ ipſi qui loquūt ecce
omnes nihil ⁊ deficient cū ſonitu
verborum. Ueritas autē dñi ma
net in eternum.

Qualiter ſtandū ſit ac dicēdū i
omni re deſiderabili Ca.xvj

Jli ſic dicas in oi re. Dñe.
ſi tibi placitum fuerit fiat
hoc ita. Dñe ſi ſit honor
tu⁹ fiat in nomine tuo hoc. Dñe ſi
mihi viderī expedirē ⁊ vtile eſſe p
hauerī tūc da mihi hoc vti ad ho
norem tuū ſed ſi mihi nociuū fore
cognoueris nec anime mee ſaluti
prodeſſe aufer a me tale deſideriū
Nō enim omne deſideriū a ſpiritu
ſancto eſt etiā ſi homini videatur
rectū aut bonū. Difficile ē p vero
iudicare an ſpirit⁹ bon⁹ aut alien⁹
te ipellat ad deſiderādū hoc vl il
lud an etiā ex proprio mouearis
ſpiritu. Multi in fine ſunt decepti
qui primo bono ſpiritu videbant
inducti. Igitur ſemp cum timore
dei ⁊ cordis humilitate dſiderādū
ē ⁊ petēdū quicquid deſiderabile
menti occurrit maximeq; cū pro
pria reſignatione mihi totū cōmit
tendū eſt atq; dicēdū. Dñe tu ſcis
qualiter meli⁹ eſt fac hoc vel illud
ſicut volueris. Da qd vis ⁊ q̄tu;
vis ⁊ quādo vis. Fac mecum ſicut
ſcis ⁊ ſicut tibi magis placuerit ⁊
maior honor tu⁹ fuerit. Pone me
vbi vis ⁊ libere age mecū i omni
bus. In manu tua ego ſum gyra ⁊
reuerſa me per circuitū. En ego ſer
uus tu⁹ parat⁹ ad omnia qm̄ nō
deſidero mihi viuere ſ; tibi vtinā
digne ⁊ perfecte

Oratio pro beneplacito dei
perficiendo Cap.xvij.

Oncede mihi benigniſſi
me ihu grā; tuā vt mecū
ſit ⁊ mecū laboret mecūq;
vſq; ad finem perſeueret Da mihi
ſemper deſiderare ⁊ velle qd tibi
magi acceptū ⁊ cari⁹ placet. Tua
voluntas mea ſit ⁊ mea voluntas
tuam ſequatur ſemper ⁊ optie cir
cōcōdet. Sit mihi vnū velle ⁊ nol
le tecū nec aliō poſſe vele aut nole
niſi qd vis ⁊ nolis. Da mihi oib⁹

moꝛi que in mūdo ſūt ⁊ propter te
amare contēni ⁊ neſciri in hoc ſe-
culo. Da mihi ſup omnia deſide-
rata in te quieſcere ⁊ coꝛ meū i te
pacificare. Tu vā pax coꝛdis. tu
ſola requies extra te omnia ſunt
dura ⁊ iquieta. In hac pace i idpſū
hoc eſt i te vno ſūmo ⁊ eterno bo
no doꝛmiam ⁊ requieſcā. Amen.

Q*ꝫ* verum ſolatium in ſolo deo
eſt querendum Cap. xviij.

Uicquid dſiderare vl' co
cogitar poſſū ad ſolatiū
meum nō hic expecto ſꝫ
in poſterum. q̄ ſi omnia ſolatia
mūdi ſolus haberem ⁊ omnib' d
litijs frui poſſem certuꝫ eſt q̄ diu
durare non poſſent. Unde nō po
teri anima mea plene ꝯſolari nec
perfecte recreari niſi i deo cōſola
toꝛe pauperꝝ ⁊ ſuſceptoꝛe humiliū
Expecta modicū anima mea expe
cta diuinū ꝓmiſſū ⁊ habebis abū
dantiā oīuꝫ bonoꝛuꝫ in celo. Si
nimis inoꝛdinate iſta appetis pre
ſentia perdes eīna ⁊ celeſtia. Sint
tempoꝛalia in vſu eterna i deſide
rio Nō potes aliquo bono tempo
rali ſatiari qꝛ ad hec fruend nō es
creata. Etiā ſi omnia bona creata
haberes nō poſſes eſſe felix ⁊ bea-
ta ſꝫ i deo q cūcta creauit tua bea
titudo tua ⁊ felicitas conſiſtit nō
qualis videtur ⁊ laudatur a ſtulti
mundi amatoꝛibus ſed qualē ex-
pectāt boni xp̄i fideles ⁊ p̄guſtāt
interdum ſpirituales ac mūdi coꝛ
de quoꝛū conuerſatio eſt in celis.
Uanuꝫ ē ⁊ breue omne humanū
ſolatiū. Beatū ⁊ verum ſolatium
quod intus a veritate percipitur.
Deuotus homo vbiqꝫ ſecū fert cō
ſolatoꝛem ſuū ihm ⁊ dicit ad eum
Adeſto mihi dn̄e ihu i omni loco
⁊ tempoꝛe. Hec mihi ſit cōſolatio
libenter velle carere omni hūano
ſolatio. Et ſi tua defuerit conſola-
tio ſit mihi tua voluntas et iuſta
pꝛobatio pꝛo ſummo ſolatio. Nō
enim in perpetuū iraſceris neqꝫ i
eternum cōminaberis.

Q*ꝫ* omnis ſolicitudo in deo
ponenda eſt Cap. xix.

Ili ſine me tecū agere qd
volo ego ſcio q̄d expedi-
at tibi. Tu cogitas vt hō
in multis ſentis ſicut tibi human'
ſuadet affect'. Dn̄e verū eſt qd di
cis. Maioꝛ ē ſolicitudo tua ꝓ me
q̄ omnis cura q̄ ego poſſū gerer
pꝛo me. Nimis eni caſualiter ſtat
qui nō pꝛoijcit omnē ſolicitudinē
ſuam in te. Dn̄e dūmodo volūtas
i mea recta ⁊ firma ad te ꝑmaneat
fac de me quicquid tibi placuerit
Non enim poteſt eſſe niſi bonuꝫ
quicquid de me feceris. Si me vis
eſſe in tenebris ſis benedict' ⁊ ſi
me vis eſſe i luce ſis iterꝝ bn̄dict'
Si me dignaris cōſolari ſis bene
dict' ⁊ ſi me vis tribulari eque ſis
ſemper benedict'. Fili ſic opoꝛtet
te ſtare ſic mecū deſideras ābular
Ita pꝛompt' debes eſſe ad patiē
dū ſicut ad gaudendū. Ita libēter
debes eſſe inops ⁊ paup ſicut ple
n' ⁊ diues. Dn̄e libenter patiar ꝓ
te quicquid voluerit venir ſup me

Indifferēter volo de manu tua bo
num ⁊ malū dulce ⁊ amarū letū ⁊
triſte ſuſcipere ⁊ ꝓ omnibus mihi
cōtingētibus gratias agere. Cuſto
di me ab omni peccato ⁊ nō time
bo moꝛtē nec infernū dūmodo in
eternū me nō pꝛoijcias nec deleas
me de libꝛo vite non mihi nocebit
quicquid venerit tribulationis ſu
per me.

Q*ꝫ* tempoꝛales miſerie chꝛiſti
exemplo equanimiter ſunt
ferende Cap. xx.

Ili ego deſcēdi de celo ꝓ
tua ſalute ſuſcepi tuas mi
ſerias nō neceſſitate ſꝫ ca
ritate trahente vt patiētiaꝫ diſce-
res ⁊ tempoꝛales miſerias nō indi
gnanter ferres. Nā ab oꝛa oꝛtus
mei vſqꝫ ad exitū i cruce nō defuit
mihi tolerātia doloris defectū re
rū tempoꝛaliū magnū habui mul
tas querimonias de me frequent
audiui cōfuſiōes ⁊ oppꝛobꝛia benī
gne ſuſtinui ꝓ beneficijs ingratitu
dinē recepi ꝓ miraculis blaſphe-
mias pꝛo doctrina repꝛehēſiōes
Domine quia fuiſti paciens i vita
tua in hoc maxime implendo pꝛe
ceptum patris tui dignū eſt vt ego
miſeri' peccatoꝛ ſm volūtatē tuā
patiēt me ſuſtineā ⁊ donec ipſe vo
luerit onus coꝛruptibilis vite ꝓ ſa
lute mea poꝛtē. Nam ⁊ ſi oneroſa
ſentitur pꝛeſens vita facta ē tn̄ iaꝫ
p gratiā tuā valde meritoꝛia atqꝫ
exemplo tuo ⁊ ſanctoꝛū tuoꝛū ve
ſtigijs i infirmis tolerabilioꝛ ⁊ clari
oꝛ ſꝫ ⁊ mltō magis ꝯſolatoꝛia. q̄
ſolim in lege veteri fuerat cū poꝛta
celi clauſa perſiſteret ⁊ obſcurioꝛ
etiā via videbat qn̄ tam pauci re-
gnū celoꝝ querere curabāt ſꝫ neqꝫ
qui tunc iuſti erant ⁊ ſaluādi ante
paſſionē tuā ⁊ ſacre moꝛtis debitū
celeſte regnū poterāt introire. O
quātas tibi gratias teneoꝛ referre
q̄ rectam ⁊ bonam viā dignat' es
mihi ⁊ cunctis fidelibus ad eīnū
regnū tuū oſtendere. Nā vita tua
via noſtra ⁊ ꝑ ſanctam patientiā
ambulam' ad te qui es coꝛona
noſtra. Niſi tu nos pꝛeceſſiſſes ⁊
docuiſſes quis ſequi curaret. Heu
quanti longe retro qꝫ manerēt niſi
tua pꝛeclara exempla inſpicerent
Ecce adhuc tepeſcim' aud ti tot
ſignis tuis ⁊ doctrinis quid fieret
ſi tantum lumen ad ſequendū te
non haberemus?

De tolerantia iniuriarum
⁊ quis verus patiens pꝛo-
betur Cap. xxi.

Uid eſt quod loqueris fili
Ceſſa conqueri. Cōſidera
meam ⁊ alioꝛum ſāctoꝛū
paſſionem. Nondum vſqꝫ ad ſan-
guinē reſtitiſti. Parum eſt qd tu
pateris in conparatione eoꝛū qui
tam multa paſſi ſunt tam foꝛtiter
tentati tam grauiter tribulati tam
multipliciter pꝛobati ⁊ exercitati
Opoꝛtet te igitur alioꝛum grauio
ra ad mentē reducere vt leuius fe
ras tua minima. Et ſi tibi minima
nō videntur vide ne ⁊ hoc tua faciat
impatiētia. Siue tn̄ pua ſiue ma-
gna ſint ſtude cūcta patiēter ferre

Quāto melius te ad patiendū diſ-
ponis tāto ſapientius agis: ⁊ am-
plius promereris ⁊ feres leui' aīo
⁊ vſu ad hoc non ſegniter paratꝰ.
Nec dicas nō valeo hoc ab hoīe
tali pati nec huiuſcemodi mihi pa-
tienda ſūt graue enim intulit dam-
nū ⁊ iꝓperat mihi que nūq̄ cogi-
tauerā ſed ab alio libēter patiar ⁊
ſicut patiēda videro. Inſipiēs eſt
talis cogitatio que virtutem pati-
entie nō cōſiderat. nec a quo coro-
nanda erit. ſed magis ꝑſonas ⁊ of-
fenſas ſibi illatas perpēdit. Non
eſt verus patiens qui nō vult pati
niſi q̄tum ſibi viſuȝ fuerit ⁊ a quo
ſibi placuerit. Verus autē patiens
non attendit a quo homine vtrū a
prelato ſuo an ab aliquo eq̄li aut
inferiori vtrū a bono ⁊ ſācto viro
vel a peruerſo ⁊ idigno exerceat
ſed indifferēter ab omni creatura
q̄tūcūq; ⁊ quotienſcūq; ei aliq̄d
aduerſi acciderit totū hoc grataīt
de manu dei accipit ⁊ ingens lucr̄
reputat quia nihil apud deū q̄tū-
libet paruū pro deo tñ paſſum po-
terit ſine merito tranſire. Eſto igit
expeditus ad pugnā ſi vis habere
victoriā. Sine certamine nō pote-
ris venire ad patientie coronā. Si
pati ñ vis recuſas coronari ſi aūt
coronari deſideras certa viriliter
ſuſtine patienter. Sine labore nō
tenditur ad requiē nec ſine pugna
ꝑuenit ad victoriā. Fac mihi dñe
poſſibile ꝑ gratiā qȝ mihi īpoſſi-
bile videt per naturam. Tu ſcis ꝙ
modicū poſſū pati ⁊ ꝙ cito dĳcior
leui exurgēte aduerſitate. Efficiat
mihi quelibet exercitatio tribula-
tionis ꝓ noīe tuo amabilis ⁊ opta-
bilis nā pati ⁊ vexari ꝓ te valde
ſalubre eſt anime mee.

De confeſſione ꝓprie infirmita-
tis ⁊ huiꝰ vite miſerĳs. Ca. xxĳ.

Onfiteor aduerſū me iu-
ſticiam meā cōfitebor tibi
dñe īfirmitatē m̄ā. Sepe
parua res ē que me deĳcit ⁊ con-
triſtat. Propono me fortit acturū
ſed cū modica tētatio venerit ma-
gna mihi fit anguſtia. Valde vilis
qñq; res eſt vnde grauis tētatio
prouenit ⁊ dū puto me aliquātulū
tutū cū nō ſentio inuenio me non
nūq̄ pene deuictū ex leui flatu. Vi-
de ergo dñe humilitatē meā ⁊ fra-
gilitatē tibi vndiq; notā. Miſere-
re mei ⁊ eripe me de luto vt nō in-
figar nō permaneā deiectus vſq;
quaq;. Hoc ē quod me frequēter
reuerberat ⁊ coram te cōfundit ꝙ
tam labilis ſum ⁊ infirmus ad re-
ſiſtēdū paſſiōibus. Et ſi nō omnio
ad conſenſionē trahit tñ mihi etiā
moleſta ⁊ grauis eſt eorum īſecta-
tio ⁊ tedet valde ſic quotidie viue-
re in lite. Ex hinc nota fit mihi in-
firmitas mea quia multo faciliꝰ
irruūt abhominād e ſēper fātaſie
q̄ diſcedunt. Utinā fortiſſime deꝰ
iſrael celator animarū fideliū re-
ſpicias fui tui laborē ⁊ dolorē aſſi-
ſtaſq; illi in omnibus ad quecūq;
perrexerit. Robora me celeſti for-
titudine neq; vetꝰ hō miſera caro
ſpiritui necdū plene ſbiecta valeat
dominari aduerſus quam certare
oportebit q̄diu ſpiratur ī hac vita
miſerrima. Heu qualis ē hec vita
vbi nō deſunt tribulatiōes ⁊ mi-
ſerie. vbi plena laqueis ⁊ hoſtibꝰ
ſunt omnia. Nam vna tribulatiōe
ſeu tentatiōe recedēte alia accedit
ſed adhuc priore durante cōflictu
aliĳ plures ſuperueniūt ⁊ inſperate
Et quō poteſt amari vita habens
tantas amaritudines ⁊ tot ſubie-
ctas calamitatibꝰ ⁊ miſerĳs? Quo-
modo etiam dicitur vita tot gene-
rās mortes ⁊ peſtes? ⁊ tamē amat
⁊ delectari in ea a multis querit.
Reprehenditur frequēter mūdus
ꝙ fallax ſit ⁊ vanꝰ: nec tamē facile
relinquit cū concupiſcētie carnis
dominantur. Sed alia trahūt ad
amandū. alia ad cōtēnendū. Tra-
hūt ad amorē mundi deſiderium
carnis. deſideriū oculorū: ⁊ ſuper-
bia vite. ſed pene ac miſerie ſequē-
tes ea odium mundi pariunt ⁊ te-
diū. Sed vincit ꝓh dolor delecta-
tio praua mentē mundo deditā. ⁊
eſſe ſub ſentibus delitias reputat:
quia dei ſuauitatē ⁊ internam vir-
tutis amenitatem nec vidit nec gu-
ſtauit. Qui autem mundū ꝑfecte
contēnunt ⁊ deo viuere ſub ſācta
diſciplina ſtudēt. iſti diuinā dulce-
dinem veris abrenunciatoribꝰ ꝓ-
miſſam non ignorant. ⁊ ꝙ grauit
mundus errat ⁊ varie fallitur vi-
dent.

Qd in deo ſuper omnia
bona ⁊ dona requieſcen-
dum eſt Cap. xxiĳ.

Uper oia ⁊ in oībus req̄-
eſce aīa mea in dño ſemꝑ
quia ipſe eſt ſanctorū eter-
na requies. Da mihi dulciſſime ⁊
amantiſſime iħu in te ſuper omnē
creaturā requieſcere. ſuper omnē
ſalutē ⁊ pulchritudinē. ſuꝑ omneȝ
gloriam ⁊ honorē. ſuper omnem
potētiā ⁊ dignitatem. ſuꝑ omneȝ
ſcientiam ⁊ ſubtilitatē. ſuper om-
nes diuitias ⁊ artes. ſuper omnē
leticiam ⁊ exultationeȝ ſuꝑ omnē
famam ⁊ laudē. ſuper omnē ſuaui-
tatem ⁊ cōſolationē. ſuper omnē
ſpem ⁊ promiſſionem. ſuꝑ omne
meritū ⁊ deſiderium. ſuper omia
dona ⁊ munera que potes dare ⁊
īfundere. ſuper omne gaudiū ⁊ iu-
bilationē quā poteſt mens capere ⁊
ſentire. Deniq; ſuꝑ oēs angelos ⁊
archāgelos: ⁊ ſuꝑ omnē exercitū
celi. ſuper omnia viſibilia ⁊ inuiſi-
bilia: ⁊ ſuper omne qȝ tu deꝰ meꝰ
nō es. quia tu deus meus ſuꝑ oīa
optimus es. tu ſolus altiſſimꝰ. tu
ſolus potentiſſimus. tu ſolus ſuffi-
cientiſſimus ⁊ pleniſſimus. tu ſolꝰ
ſuauiſſimꝰ ⁊ ſolatioſiſſimꝰ. tu ſolꝰ
pulcherrimꝰ ⁊ amantiſſimꝰ. tu ſo-
lus nobiliſſimus ⁊ glorioſiſſimꝰ
ſuꝑ oīa: i quo cūcta bona ſimul ꝑ-
fecte ſunt fuerūt ⁊ erunt. atq; ideo
minus eſt ⁊ inſufficiēs quicq̄d ꝓ-
ter teipſū mihi donas. vt de teipo
reuelas. vel ꝓmittis te nō viſo nec
plene adepto. Qm̄ q̄dē nō poteſt
cor meuȝ veraciter requieſcere nec
totaliter cōtentari niſi in te requie-
ſcat. ⁊ oīa dona omnēq; creaturā

tranſcēdat. O mi dilectiſſime ſpō-
ſe ihū xp̄e amator puriſſime dña-
tor vniuerſe creature ꝗs mihi det
pēnas vere libertatis ad volandū
⁊ pauſādū in te: O qñ ad plenum
dabit vacare mihi ⁊ videre ꝙ ſua-
uis es dñe deꝰ meꝰ. Qñ ad plenū
recolligā me in te. vt pre amoꝛ tuo
non ſentiā me. ſed te ſolū ſuꝑ om-
nem ſenſuz ⁊ modū in modo non
omnibus noto: Nūc autē frequen
ter gemo ⁊ īfelicitatē meā cū dolo
re poꝛto. q2 multa mala i hac val
le miſeriarū occurrūt que me ſepi
us conturbāt cōtriſtāt ⁊ obnubi-
lant. ſepius impediūt ⁊ diſtrahūt
alliciunt ⁊ implicat ne liberū ha-
beam acceſſum ad te iocundis
fruar amplexibus preſto ſemꝑ be
atis ſpiritibꝰ. Moueat te ſuſpiriū
meū: ⁊ deſolatio multiplex i terra
O ihū ſplēdoꝛ eterne gloꝛie ſola-
men pegrināntis anime. apud te eſt
os meū ſine voce. ⁊ ſilētiū meū lo
quit tibi. Uſq3 ꝗ tardat venir dñs
meꝰ Ueniat ad me pauꝑculū ſuū
⁊ letū faciat. Mittat manum ſuaz
⁊ me miſerū eripiat de omni an-
guſtia. Ueni veni quia ſine te nulla
erit quieta dies aut hoꝛa. q2 tu leti
cia mea: ⁊ ſine te vacua eſt menſa
mea. Miſer ſum ⁊ quodāmodo i
carceratus ⁊ cōpedibꝰ grauatus
donec luce preſentie tue me reſici-
as ac libertati dones: vultūq3 ami
cabilē dēmōſtres. Querāt alij pꝛo
te aliud quodcūq3 libuerit: ⁊ mihi
aliud iterim nil placet nec place-
bit niſi tu deꝰ meꝰ. ſpes mea. ſalus
eterna. Nō reticebo nec deprecari
ceſſabo donec gratia tua reuerta
tur: mihiq3 tu intꝰ loquaris: Ecce
adſum. Ecce ego ad te q2 inuoca-
ſti me. lachꝛyme tue ⁊ deſideriū aie
tue humilitatio tua ⁊ cōtritio coꝛ-
dis inclinauerūt me ⁊ adduxerūt
ad te. Et dixi dñe inuocaui te ⁊ de-
ſideraui frui te. paratus omnia re-
ſpuere propter te. Tu enim pꝛioꝛ
excitaſti me vt quererē te. Sis er
go bñdictꝰ dñe: qui feciſti hāc bo-
nitatem cū ſeruo tuo ſm multitu-
dinem miſericoꝛdie tue. Quid ha
bet vltra dicere dñe ſeruus tuꝰ co
rā te niſi vt humiliter ſe valde an
te te memoꝛ ſemper pꝛopꝛie iniq-
tatis ⁊ vilitatis: Non enim eſt ſi-
milis tui in cūctis mirabilibꝰ celi
⁊ terre. Sūt opera tua bona valde
domine. iudicia vera: ⁊ ꝓuidētia
tua reguntur vniuerſa. Laus ergo
tibi ⁊ gloꝛia o patris ſapientia. te
laudet ⁊ benedicat os meum. aīa
mea: ⁊ cuncta creata ſimul.

De recoꝛdatione bene-ficioꝛum dei multipli-cium Cap. xxiiij.

Peri dñe coꝛ meū i lege
tua: ⁊ i pꝛeceptis tuis do
ce me ābulare. Da mihi i
telligere volūtatē tuaz: ⁊ cū ma-
gna reuerentia ac diligenti cōſide
ratione beneficia tua tam in gene
rali ꝙ i ſpeciali memoꝛari. vt di-
gne tibi ex hinc valeā gratias re-
ferr. Uerū ſcio ⁊ ꝯfiteoꝛ nec ꝓ mi
nimo puncto me poſſe debitas gra
tiarū laudes perſoluere. Minoꝛ
ego ſum omnibus bonis mihi p̄-
ſtitis: ⁊ cū tuam nobilitatem attē-
do. deficit pre magnitudine illius
ſpiritus meꝰ. Omnia que in aīa
habemus ⁊ in coꝛpoꝛe ⁊ quecūq3
exterius vel interiꝰ naturalit vel
ſupnaturaliter poſſidemꝰ. tua ſūt
beneficia: ⁊ te beneficiū piū ac bo
nū cōmendāt: a quo bona cuncta
accepimus. Et ſi alius plura. aliꝰ
pauciora accepit. omnia tamē tua
ſunt ⁊ ſine te nec minimū haberi
poteſt. Ille qui maioꝛa accepit nō
poteſt merito ſuo gloꝛiari nec ſuꝑ
alios extolli nec minoꝛi inſultare:
q2 ille maioꝛ ⁊ melioꝛ ꝗ ſibi minꝰ
aſcribit ⁊ in regratiando humiliō
eſt atq3 deuotioꝛ. Et qui omnibus
vilioꝛē ſe exiſtimat ⁊ indignioꝛem
ſe indicat. aptioꝛ eſt ad percipiēdū
maioꝛa. Qui autē paucioꝛa acce-
pit: cōtriſtari non debet nec indi-
gnanter ferre neq3 ditioꝛi inuidere
ſed te potius attendere ⁊ tuā boni
tatem maxime laudare ꝙ tam af
fluenter tam gratis tam libenter
ſine perſonarū acceptiōe tua mu-
nera largiris. Omnia ex te. ⁊ ideo
in omnibꝰ es laudādus. Tu ſcis
quid vnicuiq3 donari expediat: ⁊
cur iſte minus ⁊ ille ampliꝰ habe
at non noſtrū ſed tuū eſt hoc diſ-
cernere: apud quem ſingulorū diffi
nita ſunt merita. Unde dñe deus
pꝛo magno etiā reputo beneficio
non multa habere: vnde exterius
⁊ ſm homines laꝰ ⁊ gloꝛia appa-
reat. Ita vt quis ꝯſiderata pauper
tate ⁊ vilitate pſone ſue nō modo
grauitatem aut triſticiā vel deiec-
tionem inde concipiat: ſed potius
conſolationem ⁊ hilaritatem ma-
gnā. quia tu deus pauperes ⁊ hu-
miles atq3 huic mundo deſpectos
tibi elegiſti in familiares ⁊ dome-
ſticos: Teſtes ſūt ipſi apoſtoli tui
quos pꝛincipes ſuper omnē terrā
conſtituiſti: fuerunt tamē ſine que
rela conuerſati in mundo tam hu-
miles ⁊ ſimplices ſine omni mali-
cia ⁊ dolo. vt etiam pati cōtume-
lias gauderent ꝓ nomine tuo: ⁊ q̄
mūdus abhoꝛret ipſi amplecteren
tur affectu magno. Nihil ꝗ amato
rem tuum ⁊ cognitoꝛem beneficio
rū tuoꝝ ita letificare debet ſicut vo-
luntas tua in eo ⁊ beneplacitum
eterne diſpoſitiōis tue. de qua tā-
tū contētari debet ⁊ conſolari. vt
ita libēter velit eſſe minimꝰ ſicut ali-
quis optaret eſſe maximus: ⁊ ita
pacificus ⁊ contentus in nouiſſi-
mo ſicut in loco pꝛimo: atq3 ita li
bēter deſpicabilis ⁊ abiectus nul
liꝰ quoq3 nominis ⁊ fame. ſicut ce-
teris honoꝛabilioꝛ: ⁊ maioꝛ i mun
do. Nam volūtas tua ⁊ amoꝛ ho
noris tui omnia excedere debet ⁊
plus eum conſolari magiſq3 pla-
cere ꝙ omnia beneficia ſibi data
vel danda.

De quattuoꝛ magnā impoꝛtan-tibus pacē. Cap. xxv.

Ili nunc docebo te viā
pacis ⁊ vere libertatis. Fac
dñe qđ dicis. q2 hꝰ mihi
gratū eſt audire. Stude fili alteriꝰ

potius facere volūtatē ꝙ tuā. Eli-
ge ſemper minus ꝙ plus habere.
Quere ſemp inferiorē locū ⁊ om-
nibꝰ ſubeſſe. Opta ſemp ⁊ ora. vt
volūtas dei integre i te fiat: Ecce
talis homo igredit fines pacis ⁊
quietis. Dn̄e ſermo tuꝰ iſte breuis
multū i ſe continet ꝑfectionis: par
uus ē dictu. ſed plenꝰ ſenſu ⁊ vber
in fructu. Nam ſi poſſet a mē fide
liter cuſtodiri. non deberet tam fa
cilis i me turbatio oriri: nam quo-
tiens me ipacatū ſētio ⁊ grauatū
ab hac doctrina me receſſiſſe iu e
nio. Sed tu q̄ omnia potes ⁊ ani-
me profectū ſemper diligis: adau
ge maiorē gratiā vt poſſiꝫ tuū cō-
plere ſermonē. ⁊ meā ꝑficere ſalutē

Oratio contra cogitationes
malas Cap. xxvj.

Omine deus meꝰ ne elō
geris a me. deus meus in
auxiliū meū reſpice. quo
niam inſurrexerūt in me cogitatio
nes vane: ⁊ timores magni affli-
gētes animā meā. Quomodo per
tranſibo illeſus. quomodo ꝑfrin
gā eā? Ego iquit ante te ibo ⁊ glo-
rioſos terre humiliabo. aperiā ia-
nuā carceris. ⁊ archana ſecretoꝝ
reuelabo tibi. Fac dn̄e vt loqueris
⁊ fugiāt a facie tua omnes inique
cogitationes. Hec ſpes ⁊ vnica cō
ſolatio mea ad te in omni tribula-
tione cōfugere tibi confidere. ex i
timo inuocare ⁊ patienter conſo-
lationem tuam expectare.

Oratio pro illuminatione men
tis deuotiſſima Cap. xxvij.

Larifica me bone Ihū cla
ritate eterni luminis. ⁊
educ ō habitaculo cordis
mei tenebras vniuerſas. Cohibe
euagatiōes multas. ⁊ elide viꝫ fa-
ciētes temptatiōes. Pugna fortiter ꝓ
me ⁊ expugna malas beſtias. con
cupiſcētias dico illecebroſas: vt fi
at pax in virtute tua ⁊ abundātia
laudis tue reſonet i aulā ſancta: hꝰ
ē i ꝯſciētia pura. Impera ventis ⁊
tēpeſtatibꝰ. dic mari queſce. dic aq
loni ne flaueris. ⁊ erit trāquillitas
magna. Emitte lucē tuā ⁊ veritatē
tuā. vt luceat ſup terrā: qꝛ tr̄a ſum
inanis ⁊ vacua donec illumines me
Effūde gratiā tuā deſup. ꝑfunde
cor meū gratia celeſti. miniſtra de
uotionis aquas ad irrigādā faciē
terre. ad producendū fructū bonū
⁊ optimū. Eleua mētē preſſā mo-
le peccatoꝝ. ⁊ ad celeſtia totū deſi-
deriū meū ſuſpēde. vt guſtata ſua
uitate ſuperne felicitatis pigeat de
terrenis cogitare. Rape me ⁊ eri-
pe ab omni creaturarū idurabili
cōſolatiōe. qꝛ nulla res creata ap-
petitū meū plenarie valet q̄etare ⁊
ꝯſolari. Junge me tibi iſeparabili
dilectiōis vinculo: quonia tu ſolꝰ
amanti ſufficis: ⁊ abſq3 te friuola
ſunt vniuerſa.

De euitatiōe curioſe iquiſitionis ſu
per alterius vita Cap. xxviij.

Ili noli eſſe curioſus. nec
vacuas gerere ſollicitudi
nes. Quid hoc vel illud
ad te: tu me ſeq̄re. Quid eniꝫ ad te
vtrū ille ſit talis vel talis. aut iſte

ſic agit vel loquit? Tu nō indiges
reſpondere pro alijs: ſed pro te ipſo
rationē reddes. Quid ergo te im-
plicas? Ecce ego omnes cognoſco
⁊ cuncta que ſub ſole fiūt video: ⁊
ſcio qualiter cū vnoquoq3 ſit. qd
cogitet. quid velit: ⁊ ad quē finem
tendat eius intentio. Mihi igitur
cōmittenda ſunt omnia: tu vo ſer-
ua te i bona pace ⁊ dimitte agitā-
tē agitare quātū voluerit. Veniet
ſup eū quicqd fecerit vel dixerit:
qꝛ me fallere nō poteſt. Nō ſit tibi
cure de magni nominis vmbra ⁊
nō de multoꝝ familiaritate nec ō
priuata hoīuꝫ dilectiōe. Iſta eniꝫ
generant diſtractiones ⁊ magnas
in corde obſcuritates. Libenter lo
querer tibi verbū meū ⁊ abſcōdi-
ta reuelarē. ſi aduentū meū diligē-
ter obſeruares ⁊ oſtiū cordis mihi
aperires. Eſto ꝓuidꝰ ⁊ vigila i ora
tionibus. ⁊ humilia te in omnibus

In quibus firma pax cordis ⁊ ve
rus ꝓfectus cōſiſtit Cap. xxix.

Ili ego locutꝰ ſuꝫ: Pacē
relinquo vobis. pacē me-
aꝫ do vobis. nō quomō
mundus dat ego do vobis. Pa-
cē omnes deſiderant: ſed que ad
verā paceꝫ pertinent non omnes
curant. Pax mea cū humilibus ⁊
manſuetis corde. Pax tua erit in
multa patientia. Si me audieris
⁊ voceꝫ meaꝫ ſecutus fueris. pote
ris multa pace frui. Quid igit faci
aꝫ? In omni re attende tibi quid fa
cias ⁊ qd dicas ⁊ omnē intētionē
tuā ad hoc dirige vt mihi ſoli pla
ceas: ⁊ extra me nihil cupias vel
queras: ſed ⁊ de alioꝝ dictis vel
factis nil temere iudices: nec cum
rebus tibi non cōmiſſis te impli-
ces ⁊ poterit fieri vt parū vel raro
turberis. Nūq̄ autē ſentire aliquā
turbationē nec pati aliquā cordis
vel corporis moleſtiā. non eſt pre
ſentis tēporis ſed ſtatus eterne q̄
etis. Non ergo eſtimes te verā pa
ceꝫ inueniſſe. ſi nullaꝫ ſenſeris gra
uitateꝫ: nec tunc totū eſſe bonū. ſi
neminem pateris aduerſariū: nec
hoc eſſe perfectū ſi cuncta fiūt ſcḋm
tuū affectū: neq3 tūc aliquid ma-
gni te reputes aut ſpecialit̄ dilectū
exiſtimes ſi in magna fueris deuo
tione atq3 dulcedine. quia in iſtis
non cognoſcitur verus amatō vir
tutis: nec in iſtis cōſiſtit profectus
⁊ ꝑfectio hominis. In quo ergo
dn̄e? In offerendo te ex toto corde
tue voluntati diuine. nō querēdo
que tua ſunt nec i paruo nec i ma
gno nec in tēpore nec in eternitate
ita vt in vna equali facie i gratiaꝝ
actione permaneas inter proſpera
⁊ contraria. omnia equa lance pē
ſando. Si fueris tam fortis ⁊ lon
ganimis in ſpe vt ſubtracta interi-
ori conſolatione etiaꝫ ad amplio
ra ſuſtinenda cor tuū ꝓparaueris
nec te iuſtificaueris ⁊ ſctū laudaue
ris tūc i vera ⁊ recta via pacis ābu-
las: ⁊ ſpes indubitata erit ꝙ rurſꝰ
in iubilo facieꝫ meam ſis viſurus
Qd ſi ad plenū tui ipſius cōtemptū
perueneris. ſcito ꝙ tūc abundātia
pacis perfrueris ſcḋm poſſibilitateꝫ

tui incolatus.

De eminentia libere mentis
⁊ ꝙ ſupplex oratio magis me
ret ꝙ̃ lectio. Cap. xxx.

Omine hoc opus eſt per
fecti viri nūꝙ̃ ab intentio
ne celeſtiū animū relaxa
re: ⁊ iter multas curas ꝗſi ſine cu
ra trāſire. nō more torpētis: ſed p̄
rogatiua quadā libere mētis. nulli
creature inordinata affectione ad
herendo. Obſecro te pijſſime de⁹
meus pſerua me a curis hui⁹ vi
te ne nimis iplicer. a multis neceſ
ſitatib⁹ cōporis ne voluptate capi
ar. ab vniuerſis anime obſtaculis
ne moleſtijs fract⁹ ōijciar: nō dico
ab his reb⁹ quas toto affectu am
bit vanitas mūdana. ſꝫ ab his mi
ſerijs que animā ſerui tui cōmuni
maledicto mortalitatꝭ penaliſ gra
uant ⁊ retardāt ne in libertatē ſpi
ritus quotiens libuerit valeat in
troire. O deus me⁹ dulcedo ineffa
bilis verte mihi in amaritudinem
omnē conſolationem carnalē. ab
eternorū amore me abſtrahentē ⁊
ad ſe intuitu cuiuſdā boni delecta
bilis preſentis male allicientē. Nō
me vincat deus me⁹ nō vincat ca
ro ⁊ ſanguis. non me decipiat mū
dus ⁊ breuis gloria ei⁹. nō me ſup
plātet diabolus ⁊ aſtutia illi⁹. Da
mihi fortitudinē reſiſtendi. patien
tiam tolerandi. cōſtantiā perſeue
randi. Da pro omnibus mūdi cō
ſolatiōibus ſuauiſſimā ſpirit⁹ tui
vnctionē. ⁊ pro carnali amore tui
nois infunde amorem. Ecce cib⁹
potus. veſtis ac cetera vtēſilia ad
corporis ſuſtentaculū pertinentia
feruenti ſpiritui ſunt onerosa. Tri
bue talib⁹ fomentis temperate vti
nō deſiderio nimio implicari. Ab
ijcere omnia nō licet. quia natura
ſuſtentanda eſt: requirere autē ſu
perflua ⁊ que magis delectāt. lex
ſancta phibet: nam alias caro ad
uerſus ſpiritum inſoleſceret. Inter
hec queſo manus tua me regat ⁊
doceat ne quid nimiū fiat.

Quod priuatus amor a ſūmo
bono maxime retardat. Cap. xxxi

Ili oportet te dare totum
pro toto ⁊ nihil tuiipſius
eſſe. Scito ꝙ amor tuiipſi
us magis nocet tibi ꝙ̃ aliqua res
mūdi. Scḋꝫ amorē ⁊ affectū quē
geris. quelibet res plus vel min⁹
adheret. Si fuerit amor tu⁹ pur⁹
ſimplex ⁊ bene ordinatus. eris ſinē
captiuitate rerū. Noli cōcupiſcere
quod nō licet habere. Noli habere
quod te poteſt impedire ⁊ liberta
te iteriori priuare. Mirū ꝙ nō ex
toto fundo cordis teipſū mihi cō
mittis cū omnibus que deſiderare
potes vel habere. Quare vano me
rore cōſumeris? Cur ſuperfluis cu
ris fatigaris? Sta ad beneplacitū
meū: ⁊ nullū patieris detrimentū.
Si queris hoc vel illō ⁊ volueris
eſſe ibi vel ibi propt tuū comodū
⁊ ppriū beneplacitū magis habē
dum. nūꝙ̃ eris in quietudie nec li
ber a ſollicitudine. qꝛ i omni re re
perit aliquis defectus: ⁊ in omni
loco erit qui aduerſet. Iuuat igitur
non quelibet res adepta vel multi
plicata exterius. ſed poti⁹ ꝯtēpta
⁊ deciſa ex corde radicit⁹. Quod nō
tm̄ de cenſu eris ⁊ diuitiarū itelli
gas: ſed de honoris etiā ambitu
ac vane laudatiōis deſiderio: que
omnia tranſeunt cum mūdo. Mu
nit parum locus, ſi deeſt ſpirit⁹ fer
uoris. Nec diu ſtabit pax illa que
ſita forinſecus. ſi vacat a vero fun
damento ſtatus cordis. hoc eſt. ni
ſi ſteteris in me. pmutare te potes
ſed nō meliorare. Nā occaſiōe or
ta ⁊ accepta inuenies quod fugiſti
⁊ amplius.

Oratio pro purgatione cordis
⁊ celeſti ſapientia. Ca. xxxij.

Onfirma me deus p gra
tiam ſancti ſpirit⁹. da vir
tutē corroborari i iteriori
hoie: ⁊ cor meū ab omni inutili ſoli
citudine ⁊ angore euacuare. nec va
rijs deſiderijs trahi cuiuſcunqꝫ rei
vilis aut precioſe: ſed omnia iſpi
cere ſicut tranſeuntia ⁊ me pariter
cum illis trāſiturū: qꝛ nihil permana
nens ſub ſole. niſi omnia vanitas
⁊ afflictio ſpirit⁹. O ꝙ̃ ſapiēs qui
ita cōſiderat. Da mihi dn̄e celeſtē
ſapientiam vt viſcā te ſup omnia
querere ⁊ inuenire. ſup oia ſapere
⁊ diligere. ⁊ cetera ſm ordinē ſapi
entie tue prout ſunt intelligere. Da
prudenter declinare blandientē. ⁊
patienter ferre aduerſantē. da hec
magna ſapientia nō moueri omni
vento verborꝫ nec aurē male blā
dienti prebere ſyrene: ſic enim in
cepta pergitur via ſecure.

Contra linguas obtracta
torum Cap xxxiij.

Ili nō egre feras ſi quidā
de te male ſenſerint ⁊ di
xerit quod non libenter
audias. Tu deteriora de teipſo ſē
tire debes: ⁊ neminē īfirmiorē te cre
dere. Si ambulas ab itra. nō mul
tum ponderabis volantia verba
Eſt non parua prudentia ſilere in
tēpore malo ⁊ introrſus ad me cō
uerti nec humano iudicio diſtur
bari. Non ſit pax tua i ore hoium:
ſiue enim bene ſiue male interpre
tati fuerint nō es igit alter homo
Ubi eſt vera pax ⁊ vera gloria?
Nōne in me? Et qui non appetit
hominib⁹ placere nec diſplicere ti
met. multa perfruet pace. Ex inor
dinato amore ⁊ vano timore orit
omnis iquietudo cordis ⁊ diſtra
ctio ſenſuum.

Qualiter inſtāte tribulatione
deus inuocandus eſt ⁊ benedicen
dus. Cap. xxxiiij.

It nomen tuū dn̄e benedi
ctū in ſecula qui voluiſti
hāc tētationē ⁊ tribulatio
nē venire ſup me. Nō poſſū eā ef
fugere. ſed neceſſe habeo ad te con
fugere vt me adiuues ⁊ in bonū
mihi cōuertas. Dn̄e mō ſum in tri
bulatione: ⁊ nō eſt cordi meo bene
ſed multū vexor a preſenti paſſiōe.
Et nūc pater dilecte quid dicā? De
prehēſus ſū inter anguſtias. ſalui
fica me ex hora hac. Sꝫ ꝓpterea
veni i hāc horā vt tu clarificeri cū
fuero valō humiliat⁹ ⁊ p te liberat⁹

Cōplacēat tibi dñe vt eruas me: nā ego pauper quid agere poſſū: ⁊ q̄ ibo ſine te? Da patientiā dñe etiā hac vice. Adiuua me de⁹ meus: ⁊ nō timebo ꝗtūcūq; grauatus fuero. Et nūc iter hec quid dicā? Dñe fiat voluntas tua. ego bene merui tribulari ⁊ grauari. oportet vtiq; vt ſuſtineā ⁊ vtinā patienter. donec trāſeat tēpeſtas ⁊ melius fiat. Potēs ē aūt omnipotēs man⁹ tua etiā hāc tentationē a me auferre ⁊ ei⁹ īpetū mitigare. nec penit⁹ ſuccūbā. quēadmodū ⁊ prius ſepe egiſti mecū de⁹ me⁹ miſericordia mea. Et quanto mihi difficilius. tanto tibi facilior ē hec mutatio dextre excelſi.

De diuino petendo auxilio ⁊ confidentia recuperande gratie Cap. xxxv.

Fili ego dñs confortans in die tribulationis. Venias ad me cū tibi nō fuerit bene. Hoc ē qd̄ maxime īpedit cōſolationē celeſtē. quia tardius conuertis te ad orationē. Nā anteq̄ me intente roges. multa interi ſolatia queris ⁊ recreas te i externis. Ideoq; fit vt parū omnia proſint donec aduertas. quia ego ſum qui eruo ſperantes in me: nec eſt extra me valēs ɔſiliū neq; vtile. ſz neq; durabile remediū. Sz iā reſūpto ſpiritu poſt tēpeſtatē recōualeſce in luce miſerationū mearū. qz ꝓpe ſum dicit dñs: vt reſtaurē vniuerſa nō ſolū integre ſed ⁊ abūdāter ⁊ cumulate. Nūquid mihi quicq̄ eſt difficile. aut ero ſimilis dicenti ⁊ non facienti? Vbi eſt fides tua? Sta firmiter ⁊ perſeuerāter. Eſto longanimis ⁊ vir fortis. veniet tibi cōſolatio i tēpore ſuo. Expecta me expecta: veniā ⁊ curabo te. Tētatio ē que te vexat: ⁊ formido vana que te exterret. Quid īportat ſollicitudo de futuris cōtingentibus. niſi vt triſtitiā ſuper triſticiā habeas? Sufficit diei malitia ſua. Vanū eſt ⁊ inutile de futuris conturbari vel gratulari q̄ forte nūq̄ euenient. Sed humanū eſt huiuſmodi imaginatiōib⁹ illudi. ⁊ paruī adhuc animi ſignū tā leuit̄ trahi a ſuggeſtiōe inimici. Ipſe enī nō curat an veris an falſis illudat ⁊ decipiat. ⁊ vtrū preſētiū amore an futurorū formidie proſternat. Nō ergo turbet cor tuū neq; formidet. Crede i me ⁊ in miſericordia mea habeto fiduciā. Quādo tu te elōgatū eſtimas a me. ſepe ſum ꝓpinquior. Quādo tu eſtimas totū perditū. tunc ſepe magis merēdi iſta t lucrū. Non ē totū perditū. quādo res accidit cōtrariū. Non debes iudicare ſm̄ preſens ſētire. nec ſic grauitati alicui vndecūq; venienti īherere ⁊ accipe. tanq̄ omnis ſpes ſit ablata emergendi. Noli putare te derelictū ex toto. ꝙuis ad tēp⁹ miſerim tibi aliquā tribulationē. ſic enim tranſit ad regnū celorū: ⁊ hoc ſine dubio magis expedit tibi ⁊ ceteris ſeruis meis vt exercitemini aduerſis. ꝙ ſi cūcta ad libitū haberetis. Ego noui cogitatiōes abſcōditas quia multū expedit ꝓ ſalute tua vt iterdum ſine ſapore relinqueris ne forte eleueris i bono ſucceſſu ⁊ tibiipſi placere velis i eo qd̄ nō es. Quod dedi auferre poſſum ⁊ reſtituere cū mihi placuerit. Cū dedero meū eſt cū ſubtraxero tuū nō tuli quia meū eſt omne datum bonum ⁊ omne donū ꝑfectū. Si tibi admiſero grauitatem aut qualibet cōtrarietatē nō idigneris neq; cōcidat cor tuū ⁊ ego cito ſubleuare poſſum ⁊ omne onus i gaudiū tranſmutare. Verūtamen iuſtus ſum ⁊ recōmēdabilis multū cū ſic facio tecū. Si recte ſapis ⁊ in veritate aſpicis nūq̄ debes propter aduerſa tam deiecte cōtriſtari ſz magis gaudere ⁊ gratias agere. imo hoc vnicū reputare gaudiū ꝙ affligens te doloribus non parco tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos dixi dilectis diſcipulis meis quos vtiq; nō miſi ad gaudia temporalia ſz ad magna certamina nō ad honores ſed ad deſpectiōes nō ad ocium ſed ad labores nō ad requiem ſed ad afferendum fructum multum i patiētia. Horū memēto fili mi verborum.

De neglecta ois creatur̄ vt creator poſſit inueniri Cap. xxxvi

Domine mi adhuc bene indigeo maiori gratia ſi debeā illuc ꝑuenire vbi me nemo poterit nec vlla creatura impedire. Nā ꝙdiu res aliqua me retinet nō poſſum libere ad te volare. Cupiebat libere volare q̄ dicebat: Quis dabit mihi pēnas ſicut columbe ⁊ volabo ⁊ requieſcā. Quid ſimplici oculo quietius ⁊ qd̄ liberius nil deſiderāte i terris? Oportet igit̄ omnē pertrāſire creaturā: ⁊ ſeipſū ꝑfecte deſerere ac i exceſſu mentis ſtare ⁊ videre te oīm̄ cōditorem cum creaturis nil ſimile habere. Et niſi quis ab omnib⁹ creaturis fuerit expeditus nō poterit libere intendere diuinis. Ideo enī pauci inueniunt contemplatiui qz pauci ſciunt ſe a periturıs creaturis ad plenū ſequeſtrari. Ad hoc magna requirit gratia que animā leuet ⁊ ſupra ſeipſam rapiat. Et niſi homo ſit i ſpiritu eleuat⁹ ⁊ ab omnib⁹ creaturis liberat⁹ ac deo tot⁹ vnitus quicquid ſcit quicquid etiā habet nō eſt magni pōderis. Diu paru⁹ erit ⁊ i terra iacebit q̄ aliqd̄ magni eſtimat niſi ſolū vnū imēſū eternū bonū. Et quicquid deus nō eſt nihil eſt ⁊ ꝓ nihilo cōputari debz. Eſt quippe magna differētia ſapientia illuminati ⁊ deuoti viri: ⁊ ſciētia litterati ⁊ ſtudioſi clerici. Multo nobilior eſt illa doctrina que de ſurſum ex diuina influentia manat ꝙ que laborioſe hūano acquirit igenio. Plures reperiunt contemplationē deſiderare: ſz que ad eam requirunt nō ſtudent exercere. Eſt ⁊ magnū impedimētū qz in ſignis ⁊ in rebus ſēſibilib⁹ ſtat ⁊ parum de perfecta mortificatiōe habet. Neſcio quid eſt ⁊ quo ſpiritu ducimur ⁊ quid ꝓtēdim⁹ qui ſpirituales dici videmur. ꝙ tātū

laborē ⁊ ampliorē ſolicitudinē ꝑ
tranſitorijs ⁊ vilib⁹ reb⁹ agim⁹ ⁊
de īterioꝛib⁹ noſtris vis raro ple
ne recolectis ſenſibus cogitam⁹
Proh doloꝛ ſtati poſt modicā re
collectionē foras erumpim⁹ nec
opa nr̄a diſtricta examinatōe tru-
tinam⁹. Ubi iacēt afect⁹ noſtri non
attendimus ⁊ ꝙ ī pura ſint omnia
noſtra nō ꝺploꝛam⁹. Omnis quip
pe caro coꝛruperat viā ſuā ⁊ ideo
ſequebat diluuiū magnū. Cū ergo
interioꝛ affect⁹ noſter coꝛrupt⁹ ſit.
neceſſe eſt vt actio ſequēs indez ca
rentie interioꝛis vigoꝛis coꝛrupat.
Ex puro coꝛde ꝓcedit fruct⁹ bōe
vite. Quantū quis fecerit querit:
ſed ex quanta virtute agit non taz
ſtudioſe penſat. Si fuerit foꝛtis di
ues pulcher habilis vel bon⁹ ſcri
ptoꝛ bonus cātoꝛ bon⁹ laboꝛatoꝛ
inueſtigat: ꝙ pauper ſit ſpiritu quā
patiens ⁊ mitis ꝙ deuot⁹ ⁊ intern⁹
a multis tacetur. Natura exterioꝛa
hominis reſpicit gratia ad interio
ra ſe cōuertit. Illa frequent fallitur
iſta in deo ſperat vt nō decipiatur.

De abnegatiōe ſui ⁊ abdicatiōe
omnis cupiditatis. Cap. xxxvij

Fili non potes pfectā poſſi
dere libertatē niſi totalit̄
abneges temetipſū. Cōpe
diti ſūt omnes ꝓprietarij ⁊ ſuiipſi⁹
amatoꝛes cupidi curioſi gyrouagi
querētes ſemp mollia non que iħu
xp̄i ſz ſepe h⁹ fingētes ⁊ cōponētes
quod nō ſtabit. Peribit enim totū
qđ nō ē ex deo oꝛtū. Tene breue ⁊
cōſumatū verbū. Dimitte omnia ⁊
inuenies oia. Dimitte cupiditates
⁊ inuenies requiē. Hoc mente ptra
cta ⁊ cū impleueris omnia intelli-
ges. Dn̄e hoc nō eſt opus vni⁹ diei
nec lud⁹ paruuloꝝ īmo ī h⁹ breui
includitur omnis pfectio religioſo-
rū. Fili nō debes auerti nec ſtatim
deiici audita via pfectoꝝ ſz magi
ad ſublimioꝛa ꝓuocari ⁊ ad min⁹
ad hec ex deſiderio ſuſpirare. Uti-
nā ſic tecū eſſet ⁊ ad hoc perueniſſes
vt tuiipſius amatoꝛ nō eſſes ſz ad
nutū meū pure ſtares ⁊ eius quē ti
bi prepoſui patris tūc mihi valde
placeres ⁊ tota vita tua cū gaudio
⁊ pace trāſiret. Habes adhuc mul
ta ad relinquendū que niſi mihi ex
integro reſignaueris non acquires
quid poſtulas. Suadeo tibi a me
emere aurū ignitū vt locuplex fias
id eſt ſapiētiā celeſtē omnia infima
conculcātē. Poſtpone terrenā ſapi
entiā omnē humanā cōplacentiā ⁊
ꝓpriā. Dixi tibi vilioꝛa emenda ꝓ
precioſis ⁊ altis i rebus humanis.
Nam vilis ⁊ parua ac pene obliui
oni tradita videtur vera celeſtis ſa
pientia nō ſapiēs alta de ſe nec ma
gnificari querens i terra: quā mul
ti oꝛetenus predicāt ſed vita longe
diſſentiūt ipſa tū eſt precioſa mar-
garita a multis abſcōdita.

De inſtabilitate coꝛdis ⁊ de
intentione finali ad deum
habenda Cap. xxxviij.

Fili noli credere affectui tuo
qui nūc eſt cito mutabit i
aliud. Quādiu eni vixeris mu
tabilitati ſubiect⁹ eris etiā nolens

vt modo letus modo triſtis modo
pacatus modo turbatus nunc de
uotus nūc indeuot⁹ nūc ſtudioſus
nūc accidioſus nūc grauis nūc le-
uis inuenieris. Sed ſtat ſuper hec
mutabilia ſapiēs ⁊ bene doct⁹ i ſpi
ritu nō attendēs quid in ſe ſentiat
vel qua parte flet ventus inſtabili-
tatis ſz vt tota intentio mentis ei⁹
ad debitū ⁊ ad optimū pficiat finē.
Nā ſic poterit vn⁹ ⁊ idē incōcuſſ⁹
permanere ſimplici intentiōis ocu
lo p tot varios euēt⁹ ad me ſpreter
miſſe directo. Quāto autē purioꝛ
fuerit intentiōis ocul⁹ tāto conſtā-
tius iter diuerſas itur pcellas. Sz
in multis caligat ocul⁹ pure intē-
tionis reſpicit eni cito i aliqđ delecta
bile quod occurrit ⁊ raro tot⁹ liber
quis inuenit a neuo ꝓprie exquiſi
tionis. Sic iudei olim venerant in
bethaniā ad marthā ⁊ mariā non
propter iħm tm̄: ſed vt lazarum vi
derent. Mūdādus eſt ergo inten-
tionis oculus vt ſit ſimplex ⁊ rect⁹
atqȝ vltra omnia varia media ad
me dirigendus.

Qualiter amāti ſapit deus ſuper om-
nia ⁊ in omnibus. Cap. xxxix.

Ecce deus meus ⁊ omnia.
Quid volo ampli⁹ ⁊ qđ
felicius deſiderare poſſū
O ſapidū ⁊ dulce vbū ſed amāti
verbum nō mundum nec ea que i
mundo ſūt. Deus meus ⁊ omnia.
Intelligenti ſatis dictū eſt: ⁊ ſepe
repetere iocundū eſt amanti. Te ſi
quidē preſente iocūda ſunt omnia
te autē abſente faſtidiunt cuncta.
Tu facis coꝛ tranquillū ⁊ pacē ma
gnā leticiāqȝ feſtiuā. Tu facis bene
ſentire de omnibus ⁊ i omnib⁹ te
laudare nec poteſt aliqđ ſine te diu
placere ſz ſi debet gratū eſſe ⁊ bene
ſapere opoꝛtet gratiā tuā adeſſe ⁊
condimento tuo ſapientie condiri.
Cui tu ſapis qđ ei recte nō ſapiet
⁊ cui tu non ſapis quid ei ad iocū-
ditatē eſſe poterit. Sed deficiūt in
tua ſapientia mundi ſapientes ⁊ q
carnē ſapiunt quia ibi plurima vani-
tas ⁊ hic moꝛs inuenit. Qui aūt te
per contemptū mūdanoꝝ ⁊ carnis
moꝛtificationē ſequūt vere ſapien
tes eſſe cognoſcunt qꝛ de vanitate
ad veritatem de carne ad ſpiritum
tranſferūt. Iſtis ſapit deus ⁊ quicqđ
inueniūt i creaturis totū referūt ad
laudē ſui cōditoꝛis. Diſſimilis tū ⁊
multū diſſimilis ſapoꝛ creatoꝛis ⁊
creature eternitatis ⁊ tēpoꝛis lucis
increate ⁊ lucis illuminate. O lux
ꝑpetua cuncta creata tranſcendēs
fulgura coꝛuſcationem de
ſublimi penetrantē omnia intima
coꝛdis mei purifica letifica clarifi-
ca ⁊ viuifica ſpiritū meū cum ſuis
potentijs ad inherendū tibi iubilo
ſis exceſſib⁹. O qn̄ veniet hec bea
ta ⁊ deſiderabilis hoꝛa vt tua me
ſaties pſentia vt ſis mihi oia i om
nib⁹. Quādiu hoc datū nō fuerit nec
plenū gaudiū erit. Adhuc ꝓh doloꝛ
viuit i me vet⁹ homo nō ē to-
tus crucifixus nō eſt perfecte moꝛ
tu⁹. Adhuc cōcupiſcit foꝛtiter ad-
uerſ⁹ ſpiritū bella mouet inteſtina
nec regnū anime patit eſſe quietū.

Sed tu qui dñaris poteſtati maris ⁊ motum fluctuũ eius tu mitigas exurge adiuua me. Diſſipa gentes que bella volũt contere eas i virtute tua oſtende queſo magnalia tua ⁊ glorificet dextera tua quia nõ ē ſpes alia nec refugiũ mihi niſi in te dñe deus meus.

Qd non eſt ſecuritas a tentatiõe in hac vita. Cap. xl.

Fili nunq̃ ſecurus es i hac vita ſʒ quoad vixeris ſẽp arma ſpiritualia tibi ſunt neceſſaria. Inter hoſtes verſaris a dextris ⁊ a ſiniſtris īpugnaris. Si ergo nõ vteris vndiq; ſcuto patiẽtie non eris diu ſine vulnere. Inſuper ſi nõ ponis cor tuũ fixe i me cũ mera voluntate cuncta patiendi propter me nõ poteris ardorē iſtũ ſuſtinere nec ad palmam ptingere beatoꝝ. Oportet te ergo viriliter omnia pertranſire ⁊ potenti vti manu aduerſus obiecta. Nam vincẽti datur manna ⁊ torpẽti relinquitur multa miſeria. Si queris i hac vita requiē quõ tũc pueníes ad eternã. Non pone te ad multam requiē ſed ad magnam patientiã. Quere verã pacē nõ in terris ſed in celis non in hoib⁹ nec in ceteris creaturis ſʒ i deo ſolo. Pro amore dei debes omnia libent' ſubire labores ſcilicʒ ⁊ dolores tẽtatiões vexationes anxietates neceſſitates infirmitates iniurias oblocutiones reprehenſiones humiliatiões cõfuſiones correctiones ⁊ deſpectiones. Hec iuuant ad virtutes hec pbant xpi tyronē hec fabricant celeſtē coronã. Ego reddã eternã mercedē pro breui labore ⁊ infinitã gloriã pro trãſitoria cõfuſione. Putas q̃ ſẽp habebis p tua volũtate cõſolatiões ſpirituales. Sancti mei nõ habuerunt tales ſed multas grauitates ⁊ tẽtatiões varias magnaſq; deſolatiões ſʒ patiẽtes ſuſtinuerũt ſe in omnib⁹ ⁊ magis ſunt confiſi deo q̃ ſibi ſcientes q: non ſunt condigne paſſiones huius tẽporis ad futurã gloriã pmerẽdã. Uis tu ſtatim habere qd multi poſt lachrymas ⁊ magnos labores vix obtinuerũt. Expecta dñʒ viriliť age ⁊ cõfortare noli diffidere noli diſcedere ſʒ corp⁹ ⁊ aiam expone cõſtãt p gloria dei. Ego reddã pleniſſie. ego tecũ ero in omni tribulatione.

Contra vana hominum iudicia. Cap. xli.

Fili iacta cor tuũ firmiter in dño ⁊ humanũ ne metuas iudiciũ vbi te conſcientia piũ reddit ⁊ inſontē. Bonũ ē ⁊ beatũ taliter pati nec h⁰ erit graue humili cordi: ⁊ deo magis q̃ ſibiipſi cõfidenti. Multi multa loquunt: ⁊ ideo parua fides eſt adhibẽda. Sʒ ⁊ oib⁹ ſatis eſſe non eſt poſſibile. Et ſi paulus omnib⁹ ſtuduit i dño placere ⁊ oib⁹ omnia factus eſt tñ etiã p minimo duxit q̃ ab hũano die iudicat⁹ fuerit. Egit ſatis p alioꝝ edificatiõe ⁊ ſalute q̃tũ i ſe erat ⁊ poterat ſʒ ne ab aliĩs aliqñ iudicaret vel non deſpiceret cohibere nõ potuit ideo totum deo cõmiſit

qui totũ nouerat ⁊ patiẽtia ⁊ humilitate contra ora loquentiũ iniqua ac etiam vana ac mendoſa cogitantiũ atq; pro libitu ſuo queq; iactantium ſe defendit. Reſpondit tamē interdũ ne infirmis ex ſua taciturnitate generaretur ſcandalũ: Quis es tu vt timeas a mortali hoie. Hodie ē ⁊ cras nõ cõparet. Deũ time ⁊ hoiuʒ terrores nõ expaueſces. Quis poteſt aliquis in te verbis aut iniuriĩs. Sibi poti⁹ nocet q̃ tibi nec poterit iudiciũ dei effugere quicũq; eſt ille. Tu habe deuʒ pre oculis ⁊ noli cõtendere verbis q̃ruloſis. Qȝ ſi ad preſens videris ſuccumbere ⁊ confuſionem pati quã nõ meruiſti ne idigneris ex hoc neq; per ipatientiã minuas coronã tuã ſed a me potius reſpice in celũ qui potens ſum eripere ab omni cõfuſione ⁊ iniuria ⁊ vnicuiq; reddere ſm opera ſua.

De pura ⁊ integra reſignatiõe ſui ad obtinendã cordis libertatem. Cap. xlii.

Fili relinque te ⁊ inuenies me. Sta ſine electiõe ⁊ omni pprietate ⁊ ſemp lucraberis. Nã ⁊ adĩcietur tibi ãplior gratia ſtatim vt te reſignaueris nec reſumpſeris. Dñe quotiẽs me reſignabo ⁊ in quibus me relinquam. Semp ⁊ in omni hora ſicut in paruo ſic ⁊ in magno nihil excipio ſed in omnib⁹ te nudatũ inueniri volo. Alioqñ quõ poteris ẽẽ me⁹ ⁊ ego tuus niſi fueris ab omni ppria volũtate int⁹ ⁊ foris ſpoliat⁹: Quãto celerius hoc agis tanto meli⁹ habebis ⁊ quãto plenius ⁊ ſincerius tanto plus mihi placebis ⁊ ampli⁹ lucraberis. Quidã ſe reſignãt ſed cum aliqua exceptione. Non enĩ plene deo confidũt ideo prouidere ſibi ſatagunt. Quidam etiã primo totũ offerunt ſed poſtea tẽtatione pulſante ad propria redeunt ideo minime i virtute proficiũt. Hi ad veram puri cordis libertatem ⁊ iocunde familiaritatis mee gratiã ñ pertingẽt niſi integra reſignatione ⁊ quotidiana ſui imolatiõe pri⁹ facta ſine qua non ſtat nec ſtabit vnio fruitiua. Dixi tibi ſepiſſime ⁊ nunc iterũ dico. Relinque te, reſigna te ⁊ frueris magna interna pace. Da totum pro toto nl exquire nl repete ſta pure ⁊ inheſitanter i me ⁊ habebis me. Eris liber i corde ⁊ tenebre non conculcabũt te. Ad hoc conare hoc ora hoc ſtude deſiderare vt ab omni proprietate poſſis expoliari ⁊ nud⁹ nudũ ihʒ ſequi tibi mori ⁊ mihi eternaliter viuere. Tunc deficient omnes vane fantaſie cõturbationes inique ⁊ cure ſuperflue. Tũc etiã recedet imoderatus timor ⁊ inordinatus amor morietur.

De bono regimine i externis ⁊ recurſu ad deũ i periculis. Cap. xliii.

Fili ad iſtud diligenter tẽdere debes vt i omni loco actiõe ſeu occupatiõe externa ſis intimus liber ⁊ tui ipſi⁹ potens ⁊ ſint omnia ſub te ⁊ tu ñ ſub eis vt ſis dñs actionũ tuaruʒ

rectoꝛ nõ ſeru⁹ nec empticius ſʒ
magis exẽptus veruſqꝫ hebꝛeus
in ſoꝛtẽ ac liber tatẽ trãſiens filio
rũ dei qui ſtant ſup pñtia ⁊ ſpe
culãt eterna qui tranſitoꝛia intu
entur ſiniſtro oculo ⁊ dextro cele
ſtia: quos tẽpoꝛalia nõ trahunt ad
inherendũ ſed trahunt ipſi ea ma
gis ad bene ſeruiendũ ꝓut oꝛdi
nata ſunt a deo ⁊ inſtituta a ſum
mo opifice qui nil inoꝛdinatũ reli
quit in ſua creatura. Si etiã i om
ni euẽtu ſtas nõ in apparentia ex
terna nec oculo cãnali luſtras viſa
vel audita ſʒ mox i qualibet cauſa
intras cũ moyſe i tabernaculũ ad
cõſulendũ dñm: audies nõnũqꝫ di
uinũ reſponſũ. ⁊ redies iſtruct⁹ de
multis pñtib⁹ ⁊ futuris. Sẽp
enim moyſes recurſũ habuit ad ta
bernaculũ pꝛo dubijs ⁊ queſtiõib⁹
ſoluẽdis: fugitqꝫ ad oꝛatiõis ad
iutoꝛiũ ꝓpericulis ⁊ iꝓbitatib⁹
hominũ ſubleuandis. Sic ⁊ tu cõ
fugere debes i cõdis tui ſecretariũ
diuinũ intent⁹ implorãdo ſuffra
gium. Propterea nãqꝫ ioſue ⁊ filij
iſrael a gabaonitis legũt decepti qꝛ
os dñi non prius interrogauerũt:
ſed nimiũ creduli dulcibus ſermo
nibus falſa pietate deluſi ſũt.

Q homo non ſit impoꝛtunus
in negocijs Cap. xliiij.

Ili cõmitte mihi ſemper
cauſaʒ tuã ⁊ ego bene diſ
ponã in tempoꝛe ſuo. Ex
pecta oꝛdinationẽ meam. ⁊ ſenties
inde pꝛofectum. Dñe ſatis libẽter
omnes res tibi cõmitto qꝛ paꝝ po
teſt cogitatio mea pꝛoficere. Utinã
non multũ adhererẽ futuris euen
tib⁹ ſed ad beneplacitum tuũ me
incunctanter offerrem. Fili mi ſepe
homo rem aliquã agitat qꝫ deſide
rat: ſed cũ ad eã ꝑuenerit aliter in
cipit ſentire qꝛ affectões circa idẽ
nõ ſunt durabiles ſʒ magis de vno
in aliud nos impellunt. Non ergo
minimũ etiam in minimis ſe relin
quere. Uerus profect⁹ hominis ẽ
abnegatio ſuiipſius ⁊ homo abne
gatus valde liber eſt ⁊ ſecur⁹. Sʒ
antiqu⁹ hoſtis omnib⁹ bonis ad
uerſans a tentatione non ceſſat: ⁊
die noctuqꝫ graues molit̃ inſidias
ſi foꝛte i laqueũ deceptionis poſſit
pꝛecipitare i cautũ. Uigilate ergo
⁊ oꝛate dicit dñs vt non intretis i
tentationem.

Q homo nihil boni ex
ſe habet ⁊ de nullo glo
riari poteſt Cap. xlv.

Omine quid eſt homo qꝫ
memoꝛ ſis eius aut fili⁹
hominis quia viſitas eũ
Quid ꝓmeruit homo vt dares illi
gratiã tuã? Dñe quid poſſum con
queri ſi deſeris me aut quid iuſte
obtendere poſſum ſi quod peto nõ
feceris? Certe hoc in veritate cogi
tare poſſum ⁊ dicere. Dñe nihil ſũ
nihil boni ex me habeo ſʒ in omni
bus deficio ⁊ ad nihil ſemꝑ tẽdo.
Et niſi a te fuero adiutus ⁊ interi⁹
informat⁹ tot⁹ efficioꝛ tepidus ⁊
diſſolutus. Tu autẽ dñe ſemꝑ idẽ

ipſe es ⁊ permanes in eternũ ſẽꝑ
bon⁹ iuſtus ⁊ ſanct⁹ bene iuſte ac
ſancte agens omnia ⁊ diſponens i
ſapientia. Sed ego qui ad defectũ
magis pꝛonus ſum qꝫ ad profectũ
nõ ſum ſemper i vno ſtatu perdu
rans: quia ſeptena tempoꝛa mutãt
ſuper me. Uerũtamẽ cito meli⁹ fit
cũ tibi placuerit ⁊ manũ poꝛrexeris
adiutricẽ quia tu ſolus ſine huma
no ſuffragio poteris auxiliari ⁊ i
tantũ confirmare vt vultus meus
amplius in diuerſa non mutet ſed
in te vno coꝛ meũ conuertat ⁊ qui
eſcat. Unde ſi bene ſcirẽ omnẽ hu
manã conſolationem abijcere ſiue
pꝛopter deuotionem adipiſcendã
ſiue pꝛopter neceſſitatẽ qua cõpel
loꝛ te querere quia nõ eſt homo q
me conſolet̃ tunc merito poſſem d
gratia ſperare tua ⁊ de dono noue
cõſolatiõis exultare. Gratias tibi
vnde totũ venit quotieſcũqꝫ mihi
bene ſuccedit. Ego autẽ vanitas ⁊
nihilũ ante te inconſtans homo ⁊
infirm⁹. Unde ego poſſũ gloriari
aut cur appeto reputari? Nũquid
de nihilo ⁊ hoc vaniſſimũ ẽ. Uere
inanis gloria mala peſtis vanitas
maxima quia a vera trahit gloria
⁊ celeſti ſpoliat gratia. Dum enim
homo cõplacet ſibi diſplicet tibi:
dũ inhiat laudib⁹ hũanis priuat
veris virtutib⁹. Eſt aũt vera gloria
⁊ exultatio ſancta gloriari i te ⁊ nõ
in ſe gaudere in noĩe tuo nõ in virtu
tute pꝛopꝛia nec i aliqua creatura
delectari niſi ꝓpter te. Laudet̃ no
mẽ tuũ nõ meũ magnificet̃ opus
tuũ nõ meum benedicatur nomen
ſanctum tuũ: nihil aũt attribuatur
mihi de laudib⁹ hominũ. Tu glo
ria mea tu exultatio cõdis mei. In
te gloriaboꝛ ⁊ exultabo tota die ꝓ
me autẽ nihil niſi in infirmitatibus
meis. Querãt iudei gloriã que ab
inuicem eſt ego hanc requirã que
a ſolo deo eſt. Omnis quidẽ glo
ria humana omnis honoꝛ tẽpoꝛa
lis omnis altitudo mundana eter
ne glorie tue cõparata vanitas ẽ
⁊ ſtulticia. O ueritas me ⁊ miſeri
coꝛdia mea de⁹ me⁹ trinitas beata
tibi ſoli laus virtus honoꝛ ⁊ glia
per infinitas ſecula ſeculoꝝ. Amẽ.

De contemptu omnis tempo
ralis honoꝛis. Cap. xlvi.

Ili noli tibi attrahere ſi
videas alios honorari ⁊
eleuari te aũt deſpici ⁊ hũi
liari. Erige coꝛ tuũ ad me in celũ ⁊
nõ cõtriſtabit te contemptus hoĩs
in terris. Domine i cecitate ſum⁹ ⁊
vanitate cito ſeducimur. Si recte
me inſpicio nũqꝫ mihi facta eſt in
iuria ab aliqua creatura vnde nec
iuſte habeo conqueri aduerſum te.
Qui autẽ frequenter ⁊ grauiter pec
caui tibi merito armatur cõtra me
ois creatura. Mihi igit̃ iuſte debet̃
confuſio ⁊ contẽptus tibi aũt laus
honoꝛ ⁊ gloria. Et niſi me ad hoc
pꝛeparauero qꝫ velim libẽt̃ ab oĩ
creatura deſpici ⁊ relinqui atqꝫ pe
nitus nihil videri. nõ poſſum inte
rius pacificari ⁊ ſtabiliri. nec ſpiri
tualiter illuminari. neqꝫ plene tibi
vniri.

Qꝫ pax non eſt ponenda in hominibus Cap. xlvij.

Fili ſi ponis pacem tuã cũ aliqua perſona propi tuũ ſentire ꝛ conuiuere inſtabilis eris ꝛ ipacatus. Sed ſi recurſum habes ad ſemper viuẽtem ꝛ manentem veritatẽ non contriſtabit te amicus recedẽs aut moriẽs In me debet amici dilectio ſtare ꝛ propter me diligendus eſt quiſqꝫ tibi bonus viſus eſt ꝛ multum carus in hac vita. Sine me nõ valet nec durabit amicitia nec eſt vera ꝛ mũda dilectio quã ego nõ copulo Ita mõtuus debes eſſe talibus affectionibus dilectoꝝ hoīuꝫ vt q̃tũ ad te pertinet ſine omni humano optares eſſe cõſortio. Tãto homo deo magis appropinquat q̃to ab omni ſolatio terreno longius recedit. Tanto etiam altius aſcẽdit ad deũ quanto pfũdius in ſe deſcẽdit ꝛ plus ſibi ipſi vileſcit. Qui aũt aliquid boni ſibi attribuit. gratiaꝫ dei i ſe venire ipedit qꝛ gratia ſpiritus ſancti cor humile querit ſemper. Si ſcires te perfecte ãnihilare atqꝫ ab omni creato amore euacuare tunc deberem i te cum magna gratia emanare. Sed quãdo tu reſpicis ad creaturas ſubtrahit tibi aſpect⁹ creatoris. Diſce te i omnibus propter creatorẽ vincere tũc ad diuinã valebis cognitionẽ pertingere. Quantũcũqꝫ modicuꝫ ſit ſi inordinate diligitur ꝛ reſpicitur retardat a ſummo ꝛ vitiat.

Contra vãnam ꝛ ſecularẽ ſcientiam Cap. xlviij.

Fili nõ moueãt te pulchra ꝛ ſubtilia dicta hoīuꝫ. Nõ enim ẽ regnũ dei i ſermone ſꝫ in virtute. Attende vbã mea que corda accendũt ꝛ mentes illuminant inducunt compunctionẽ ꝛ variam ingerunt conſolationem. Nũq̃ ad hoc legas verbum vt doctior aut ſapientior poſſis videri ſed ſtude mortificationem vitioꝝ quia hoc amplius tibi proderit q̃ noticia multarũ difficiliũ queſtionum. Cum multa legeris ꝛ cognoueris ad vnũ tamen oportet venire principiũ. Ego ſum qui doceo hominẽ ſcientiã ꝛ clariorẽ intelligentiã paruulis tribuo: q̃ ab homine poſſit doceri. Cui ego loquor cito ſapiens erit ꝛ multũ in ſpiritu pficiet. Ve illis qui multa curioſa ab hominibus iquirũt ꝛ de via mihi ſeruiendi parũ curãt. Veniet tempus qñ apparebit magiſter magiſtroꝝ xp̃s dñs angeloꝝ cunctoꝝ auditurus lectiones hoc eſt ſingulorum examinaturus cõſcientias ꝛ tunc ſcrutabitur hieruſalẽ in lucernis ꝛ manifeſta erũt abſcõdita tenebrarum taceburtqꝫ argumẽta linguarum. Ego ſum qui humileꝫ in puncto eleuo mentem vt plures eterne veritatꝭ capiat ratiões q̃ ſi quis decẽ ãnis ſtuduiſſet i ſcholis. Ego doceo ſine ſtrepitu verboꝝ ſine cõfuſiõe opinionũ ſine faſtu honoris ſine pugnatiõe argumẽtoꝝ Ego ſum q̃ doceo terrẽa deſpicere preſentia faſtidire. eterna querere. eterna ſapere. honores fugere. ſcãdala ſufferre. omnẽ ſpem in me ponere. extra me nihil cupere. ꝛ ſup omnia ardenter me amare. Nam quidam amando me intime didicit diuina ꝛ loquebat mirabilia. Plus pfecit i relinquẽdo oĩa q̃ i ſtudendo ſubtilia. Sed alijs loquor cõia alijs ſpecialia. aliquibus i ſignis ꝛ figuris dulciter appareo. qbuſdã vo in multo lumine reuelo myſteria. Una vox libroꝝ. ſed non omnes eque informat. qꝛ intus ſum doctor veritatis. cordis ſcrutator cogitationũ intellector. actionum promotor: diſtribuẽs ſingulis ſicut dignum iudicauero.

De non attrahẽdo ſibi res exteriores Cap. xlix.

Fili i multis oportet te eſſe inſciũ. ꝛ eſtimare te tanq̃ mortuũ ſuper terrã ꝛ cui totus mundus crucifix⁹ ſit. Multa ẽt oportet ſurda aure pertrãſire ꝛ que tue pacis ſunt magis ẜcogitare. Utilius eſt oculos a reb⁹ diſplicentib⁹ auertere ꝛ vnicuiqꝫ ſuũ ſentire relinquere. q̃ cõtẽtioſis ſermonib⁹ deſeruire. Si bene ſteteris cũ deo ꝛ ei⁹ iudiciũ aſpexeris. facili⁹ te victũ portabis. O dñe quouſqꝫ venim⁹? Ecce dãnũ defletur temporale. pro modico queſtu laborat ꝛ curit. ꝛ ſpirituale detrimẽtũ i obliuionẽ trãſit. ꝛ vix ſero redit. Quod parũ vel nihil pdeſt attendit: ꝛ quod ſũme neceſſariũ eſt negligẽter pterit. quia tot⁹ homo ad externa defluit. ꝛ niſi cito reſipiſcat libens in exteriorib⁹ iacet.

Qꝫ omnibus non eſt credendum: ꝛ de facili lapſu verborum Cap. l.

Da mihi auxiliũ dñe de tribulatione quia vana ſal⁹ hominis. Quã ſepe ibi nõ inueni fidẽ vbi me habere putaui. quotiẽs etiã ibi repperi. vbi min⁹ pſũpſi. Uana ẟ ſpes i hominibus. ſalus autẽ iuſtoꝝ in te deus. Benedict⁹ ſis dñe deus i omnib⁹ que nobis accidũt. infirmi ſumus ꝛ inſtabiles. cito fallimur ꝛ permutamur Quis ẽ homo qui ita caute ꝛ circũſpecte i omnib⁹ ſe cuſtodire valet vt aliqñ i aliquã deceptionẽ vel perplexitatẽ nõ veniat: Sed qui in te dñe confidit ac ſimplici ex corde querit. non tãꝫ facile labit. Et ſi iciderit aliquã tribulationem quomodocũqꝫ etiam fuerit ịplicat⁹. citius per te eruet aut a te conſolabit: quia tu non deſeris in te ſperantẽ vſqꝫ in finẽ. Rarus fidus amicus in cunctis amici pſeuerãs preſſuris. Tu dñe tu ſolus es fideliſſimus in omnib⁹: ꝛ pter te nõ ẽ alter talis. O q̃ bene ſapuit illa anima ſancta que dixit: mẽs mea ſolidata eſt ꝛ in xp̃o fundata. Si ita mecũ foret. non tam facile timor human⁹ me ſollicitaret nec vboꝝ iacula mouerẽt. Quis oĩa pụidere. qs precauere futura mala ſufficit: Si preuiſa etiã ledũt ſepe. qd iprouiſa niſi grauiter etiã feriunt: Sed quare mihi miſero nõ

melius prouidiſ: Cur etiã tã facile alijs credidi: Sed homines ſum⁹ nec aliud ꝙ fragiles hoĩes ſum⁹ etiã ſi angeli a multis eſtimemur ⁊ dicimur. Cui credã dñe. cui credã niſi tibi: Ueritas es que nõ fallis nec falli potes. Et rurſũ: ois homo mendax. infirm⁹. inſtabilis ⁊ labilis. maxime in verbis. ita vt ſtatĩ vix credi debeat ꝙ rectum in ſa cie ſonare videt. quã prudẽter premonuiſti cauendũ ab hominib⁹: ⁊ qꝛ inimici hominis domeſtici ei⁹. nec credendũ ſi qs dixerit: ecce hic aut ecce illic. Doct⁹ ſum damno: ⁊ vtinã ad cautelã maiorẽ. nõ ad inſipientiã mihi. Cautus eſto quidã ait. caut⁹ eſto. ſerua apud te quod dico. Et dũ ego ſileo ⁊ abſconditũ credo. nec ille ſilere poteſt quod ſilendũ petijt. ſꝫ ſtatim ꝓdit me ⁊ ſe ⁊ abijt. Ab huiuſmodi fabulis ⁊ i cautis hominib⁹ protege me dñe ne in manus eoꝝ incidã nec vnꝗ talia cõmittã. Uerbũ verũ ⁊ ſtabile da in os meũ: ⁊ linguã callidã longe fac a me. Qd̃ pati nolo. omnimode cauere debeo. O ꝙ bonũ ⁊ pacificũ d̃ alijs ſilere. nec aliud i differẽter oia credere. nec ꝑ d̃ facili vlteri⁹ effari. paucis ſeipſũ reuelare: te ſemper inſpectorẽ cordis querere. nec omni vento verborum circũferri: ſꝫ oia intima ⁊ externa ſꝫ tue beneplacitũ volũtatis optare perfici. Quã tutũ ꝓ cõſeruatiõe celeſtis gratie humanã fugere apparẽtiã. nec appetere que foris admirationem videntur ꝓbere: ſed ea tota ſedulitate ſectari que vite emendationẽ dant ⁊ feruorẽ. quã multis nocuit virt⁹ ſcita ac precipitanter laudata. ꝙ ſane profuit gratia ſilentio ſeruata i hac fragili vita que tota tẽtatio fert ⁊ malitia.

De confidentia in deo habendi quando inſurgunt verborũ iacula. Cap. lj.

Fili ſta firmiter ⁊ ſpera in me. Quid enim ſunt vba niſi verba: Per aerẽ volant. ſed lapidẽ nõ lediũt. Si reus es cogita ꝙ te libẽter velis emẽdare. Si nihil tibi cõſci⁹ es. penſa ꝙ velis libenter pro deo hoc ſuſtinere. Parũ ſatis eſt vt vel verba interdum ſuſtineas q̃ necdũ fortia verbera tolerare vales. Et quare taꝫ parua tibi ad cor trãſeũt. niſi quia ad huc carnalis es: ⁊ homĩes magis ꝙ oportet attẽdis: Nã quia deſpici metuis. reprehẽdi pro exceſſibus nõ vis. ⁊ excuſationũ queris vmbracula. Sed inſpice te melius ⁊ agnoſces quia viuit adhuc in te mũdus ⁊ vanus amoꝛ placẽdi hominibus. Cũ enim baſſari refugis ⁊ cõfundi pro defectibus. conſtat vtiqꝫ ꝙ nec vere humilis ſis. nec vere mundo mortuus nec tibi mũdus crucifixus. Sed audi verba mea: ⁊ nõ curabis decẽ millia hominum verba. Ecce ſi cuncta ꝯtra te dicerentur que fingi malicioſiſſime poſſent. quid tibi noceret ſi oĩo tranſire permitteres nec pluſꝙ feſtucam perpenderes: Nũquid vel vnũ capillũ tibi extraheŕ poſſent.

Sꝫ qui cor intus nõ habet nec deũ pre oculis. faciliter verbo mouet increpationis. Qui autem in me cõfidit: nec proprio iudicio ſtare appetit. abſqꝫ humano terrore erit. Ego enĩ ſũ iudex ⁊ cognitor oĩuꝫ ſecretoꝝ: ego ſcio qualiter res acta e. ego iniuriantẽ noui ⁊ ſuſtinẽtẽ. A me exijt verbũ iſtud: me permittente hoc accidit. vt reuelẽtur ex multis cordibus cogitatiões. Ego reum ⁊ innocentem iudicabo: ſed occulto iudicio vtrũqꝫ ante probare volui. Teſtimoniũ hoĩuꝫ ſepe fallit. meum iudicium verũ eſt. ſtabit ⁊ non ſubuertetur. latet plerumqꝫ ⁊ paucis ad ſingla patet. nũꝗ tamẽ errat nec errare poteſt. etiã ſi oculis inſipientiũ non rectũ videatur. Ad me ergo recurrendũ eſt in omni iudicio. nec proprio innitendũ arbitrio. Juſtus enim non conturbabiŕ quicquid a deo ei acciderit. Etiã ſi iniuſte aliqͥd cõtra eũ prolatum fuerit. non multum curabit. Sed nec vane exultabit ſi ꝑ alios rationabiliter excuſet. Penſat nãqꝫ qꝛ ego ſum ſcrutans corda ⁊ renes qui non iudico ſm faciẽ ⁊ humanam apparentiã. Nam ſepe in oculis meis reperit culpabile: qd̃ hominũ iudicio credit laudabile. Dñe deus iudex iuſte fortis ⁊ patiẽs q̃ hominũ noſti fragilitatẽ ⁊ prauitatẽ. eſto robur meũ ⁊ tota fiducia mea. Non enim mihi ſufficit conſciẽtia mea. tu noſti quod ego nõ noui: ⁊ ideo in omni reprehẽſiõe me humiliare debui ⁊ mãſuete ſuſtinere. Ignoſce ergo mihi propitius quãtiens ſic nõ egi: ⁊ dona iterũ gratiã amplioris ſufferãtie. Melior eſt enĩꝫ mihi tua copioſa miſericordia ad conſecutionem indulgentie: ꝙ mea opinata iuſticia pro defenſione latentis cõſcientie. Et ſi nihil mihi conſcius ſum. tamẽ in hoc me iuſtificare nõ poſſũ: qꝛ remota miſericordia tua nõ iuſtificabiŕ in cõſpectu tuo omnis viuẽs.

Qd̃ oia grauia pro eterna vita ſunt toleranda. Cap. lij.

Fili nõ frangant te labores quos aſſũpſiſti ꝓpter me nec tribulatiões te dijciant vſqꝫ quaqꝫ. ſꝫ mea ꝓmiſſio in omni euẽtu te roboret ⁊ ꝯſoletur. ego ſufficiẽs ſuꝫ ad reddẽdũ ſupra omnẽ modũ ⁊ menſurã. Non hic diu laborabis. nec ſemꝑ grauaberis doloribus: Expecta paulisper ⁊ videbis celerẽ finẽ malorũ. Ueniet vna hora quãdo ceſſabit omnis labor ⁊ tumultus. Modicũ e ⁊ breue omne quod tranſit cũ tẽpore. Age ergo ut agis fideliter. labora in vinea mea. ego ero merces tua. Scribe lege. canta. geme. tace ora. ſuſtine viriliter contraria: digna e his omnib⁹ ⁊ maiorib⁹ ꝓlijs vita eterna. Ueniet pax i die vna que nota e dño. Nõ enĩꝫ erit dies vel nox hui⁹ ſcilicet tẽporis: ſꝫ lux ꝑpetua. claritas infinita pax firma ⁊ requies ſecura. Nõ dices tũc: quis me liberabit de corpe mortis hui⁹ nec clamabis: heu mihi qꝛ incolatus me⁹ ꝓlõgat⁹ e. qm̃ ꝑcipitabiŕ

mors. ⁊ ſalus erit indefectiua. an
xietas nulla. iocunditas beata. ſo
cietas dulcis ⁊ decora. O ſi vidiſ
ſes ſanctorum i celo coronas ꝑpetu
as. quanta quoqꝫ nūc exultāt glo
ria qui huic mūdo olim cōtēptibi
les ⁊ quaſi vita ipſi idigni putabant
profecto te ſtatim hūiliares vſqꝫ
ad terrā: ⁊ affectares potius om
nib⁹ ſubeſſe q̄ vni preeſſe. nec hui⁹
vite letos dies cōcupiſceres. ſꝫ ma
gis pro deo tribulari gauderes: ⁊
pro nihilo inter hoīes ꝯputari ma
ximū lucrū duceres. O ſi tibi hec
ſaperēt ⁊ ꝓfunde ad cor tranſirēt
quō auderes vel ſemel conqueri:
Nōne pro vita eterna cuncta labo
rioſa ſunt tolerāda? Nō ē paruū
quid lucrari aut perdere regnū dei
Leua igit faciē tuam in celo. Ecce
ego ⁊ omnes ſancti mei mecū q̄ i
hoc ſeclo magnū habuere certamē
modo gaudent. mō conſolant: ⁊
modo ſecuri ſūt: ⁊ mō rquieſcunt
⁊ ſine fine in regno patris mei per
manebunt mecum.

De die eternitatis ⁊ huius vite
angustijs. Cap. xlviij.

Superne ciuitatis mānſio
beatiſſima. O dies eterni
tatis clariſſima quā no x
nō obſcurat: ſed ſūma veritas ſem
per irradiat. dies ſemꝑ leta. ſemꝑ
ſecura: ⁊ nūq̄ ſtatū mutās i cōtra
ria. O vtinā dies illa illuxiſſet ⁊
cuncta hec temporalia finem acce
piſſet. Lucet quidē ſanctis ꝑpetua
claritate ſplendida: ſed non niſi a
longe per ſpeculū peregrinantib⁹
in terra. Norunt celiciues q̄ gau
dioſa ſit illa: gemūt exules filij eue
q̄ amara ⁊ tedioſa ſit iſta. dies hu
ius tēporis parui ⁊ mali. pleni do
loribus ⁊ āguſtijs. vbi homo mul
tis peccatis īqnatur. multis paſ
ſionib⁹ irretit. multis timorib⁹ ſtri
git. multis curis diſtēdit: ⁊ multis
curioſitatib⁹ diſtrahit. multis va
nitatibus īplicat. multis errorib⁹
circūfundit. multis laborib⁹ atter
itur. tentatiōib⁹ grauat. delicijs
eneruat. egeſtate cruciat. O q̄n fi
nis horꝫ malorꝫ laborꝫ. quādo li
berabor a miſera ſeruitute vitiorꝫ.
Quādo memorabor dñe tui ſoli⁹.
quādo ad plenū letabor i te. Qn̄
ero ſine omni īpedimēto ⁊ in vera
libertate ſine oī grauamine mētis
⁊ corporis. Quando erit pax ſoli
da: pax īperturbabil ⁊ ſecura: pax īt
tus ⁊ foris: pax ab omni parte fir
ma. Jhū bone quādo ſtabo ad vi
dendū te. quando contemplabor
gloriam regni tui. quādo eris mi
hi omnia in omnibus. O q̄n ero
tecū in regno tuo quod ꝑparaſti
dilectis tuis ab eterno. Relict⁹ ſū
pauper ⁊ exul in terra hoſtili. vbi
bella quotidiana ⁊ infortunia ma
xima. Conſolare exiliū meū. mi
tiga dolorē meū: q2 ad te ſuſpirat
omne deſideriū meum. Nā onus
mihi totū ē quicquid mūdus hic
offert ad ſolatium. Deſidero te in
time frui: ſed nequeo apprehēdere
Opto inherere celeſtibus: ſed de
primūt res tēporales ⁊ imortifica
te paſſiones. Mente oībus rebus

ſupereſſe volo: carni autem inuite
ſubeſſe cogor. Sic ergo infelix hō
mecum pugno: ⁊ factus ſum mihi
metipſi grauis. dū ſpiritus ſurſuꝫ
⁊ caro querit eſſe deorſum. O qd
intus patior dū mēte celeſtia tra
cto ⁊ mox carnaliū turba occurrit
orāti Deus me⁹ ne elōgeris a me
neqꝫ declines in ira a ſeruo tuo.
Fulgura coruſcationē tuā ⁊ diſſi
pa eas: emitte ſagittas tuas ⁊ con
turbentur omnes fantaſie inimici
Recollige ſenſus meos ad te Fac
me obliuiſci omniū mūdanorꝫ. da
cito abijcere ⁊ contēnere fātaſma
ta vitiorum. Succurre mihi eter
na veritas vt nulla me moueat va
nitas. Adueni celeſtis ſuauitas ⁊
fugiat a facie tua oīs impuritas.
Ignoſce quoqꝫ mihi ⁊ miſericordi
ter idulge quotiēs preter te aliud i
oratione reuoluo. Cōfiteor eteniꝫ
vere q2 valde diſtracte me habere
ꝯſueui. Nā ibi multotiēs nō ſum
vbi corporalit̄ ſto aut ſedeo: ſꝫ ibi
magis ſū quo cogitationibus ferꝛ
Ibi ſum vbi cogitatio mea ē. Ubi
eſt frequēter cogitatio mea. ibi eſt
id quod amo. hoc mihi cito occur
rit quod naturaliter delectat aut
ex vſu placet. Unū tu veritas apte
dixiſti: Ubi eni ē theſaur⁹ tu⁹. ibi
eſt ⁊ cor tuū. Si celū diligo. libēter
de celeſtib⁹ penſo: ſi mūduꝫ amo
felicitatibus mūdi congaudeo: et
de aduerſitatibus eius triſtor. Si
carnē diligo. que carnis ſunt ſepiſ
ſime imaginor. Si ſpiritū amo. de
ſpiritualib⁹ cogitare delector. Que
cūqꝫ enim diligo. de his libēter lo
quor ⁊ audio: atqꝫ taliū imagines
ad domū mecū reporto. Sed bea
tus ille homo qui ꝓpter te dñe om
nibus creaturis abeundi licentiā
tribuit: qui nature vim facit ⁊ ꝯcu
piſcētias carnis feruore ſpirit⁹ cru
cifigit. vt ſerenata conſciētia purā
tibi orationē offerat: dignuſqꝫ ſit
angelicis intereſſe choris. omnib⁹
terrenis foris ⁊ intus excluſis.

De deſiderio eterne vite ⁊
quanta ſint certantibus
bona promiſſa Cap. xlix.

Fili mi cū tibi deſideriū
eterne beatitudinis deſup
infundi ſentis ⁊ de taber
naculo corporis exire cōcupiſcis
vt claritatē meā ſine viciſſitudinis
vmbra cōtēplari poſſis. dilata cor
tuū ⁊ omni deſiderio hanc ſanctaꝫ
inſpirationē ſuſcipe. Redde ampli
ſimas ſuperne bonitati gratias q̄
tecum ſic dignanter agit. clemēt
viſitat. ardenter excitat. potenter
ſubleuat ne proprio pondere ad ter
renā labaris. Neqꝫ enim hoc co
gitatu tuo aut conatu accipis. ſꝫ ſo
la dignatione ſuperne gratie ⁊ di
uini reſpectus: quatenus in virtu
tibus ⁊ maiori humilitate ꝓficias
⁊ ad futura certamina te prepares
mihiqꝫ toto cordis affectu adhere
re ac ferventi volūtate ſtudeas de
ſeruire. Fili ſepe ignis ardet. ſꝫ ſine
fumo flamma non aſcendit: Sic ⁊
aliquorum deſideria ad celeſtia fla
grant. ⁊ tamē a tētatione carnalis
affectus liberi non ſunt. Idcirco

nec oio pure pro bonore dei agunt
ꝙ tam deſideranter ab eo petunt.
Tale ē ⁊ ſepe tuū deſideriū: quod
inſinuaſti foꝛe tam iportunū. Non
enim eſt hoc purū ⁊ perfectum qḋ
propꝛia comoditate eſt infectum.
Pete non quod tibi eſt delectabile
⁊ comodū. ſed quod mihi accepta
bile ē atqꝫ honoꝛif. cum. quia ſi re
cte iudicas. meā oꝛdinationē tuo
deſiderio ⁊ omni dſiderato pꝛefer
re debes ac ſequi. Noui dſideriū
tuum ⁊ frequentes gemitus audi
ui. Jam velles eſſe i libertate glo
rie filioꝝ dei. iam te delectat do
mus eterna ⁊ celeſti patria gaudio
plena: ſed nondū venit hoꝛa iſta. ſꝫ
ē adhuc aliud tēpus belli. videli
cet tēpus laboꝛis ⁊ ꝓbatiōis. Op
tas ſūmo repleri bono. ſed nō po
tes hoc aſſequi modo. Ego ſuꝫ. ex
pecta me dicit dñs: donec veniat
regnū dī. Probandus es adhuc i
terris ⁊ in multis exercitandus.
Conſolatio. ibi interdum dabitur
ſed copioſa ſatietas nō concedit
Confoꝛtare igitur ⁊ eſto robuſtus
tam in agendo ꝙ in patiendo na
ture contraria. Opoꝛtet te nouum
induere hominē ⁊ in alterū virum
mutari. Opoꝛtet te ſepe agere qḋ
non vis: ⁊ quod vis opoꝛtet te re
linquere. Quod aliis placet ꝓceſ
ſuꝫ habebit. quod tibi placet vltra
nō pꝛoficiet. Quod alij dicunt au
dietur: quod tu dicis ꝓ nihilo con
putabitur. Petent alij ⁊ accipient
tu petes nec impetrabis. Erūt alij
magni in oꝛe hoiuꝫ: de te autē ta
cebit. Aliis hoc vel illud cōmitte
tu autē ad nihil vtile iudicaberis.
Nam ꝓpter hoc natura aliquādo
contriſtabit. ⁊ magnū ſi ſilens poꝛ
taueris. In his ⁊ ſimilibus multis
probari ſolet fidelis dñi ſeru⁹ qua
liter ſe abnegare ⁊ in omnibus frā
gere quiuerit. Uix eſt aliquid tale
in quo tantūdē moꝛi indiges. ſicut
non videri. ⁊ pati que volūtati tue
aduerſa ſūt. maxie aūt cū diſcon
uenientia ⁊ que min⁹ vtilia tibi ap
parent fieri iubentur. Et quia non
audes reſiſtere altioꝛi poteſtati ſub
domino conſtitutus. ideo durū ti
bi videtur ad nutum alterius am
bulare ⁊ omne ꝓpꝛiū ſentire ꝑmit
tere. Sed penſa fili hoꝛum fructū
laboꝝ. celerē finem atqꝫ pꝛemiuꝫ
nimis magnū. ⁊ non habebis inde
grauamen ſed foꝛtiſſimū patientie
tue ſolamen. Naꝫ ⁊ ꝓ modica hac
voluntate quā nunc ſponte deſeri
habebis ſemper voluntatē tuā in
celis. Ibi quippe inuenies omne
quod volueris. omne quod deſide
rare potes. Ibi aderit tibi toti⁹ fa
cultas boni ſine timoꝛe amittēdi.
Ibi voluntas tua vna ſemꝑ mecū
nil cupiet extraneū vel pꝛiuatum.
Ibi nullus reſiſtet tibi. nemo de te
cōqueret. nemo impediet. nil obui
abit: ſꝫ cuncta deſiderata ſimul
erunt pꝛeſentia: totumqꝫ affectum
tuum reficient ⁊ adimplebūt vſqꝫ
ad ſūmū. Ibi reddam gloꝛiam pꝛo
cōtumelia perpeſſa, palliuꝫ laudis
pꝛo meroꝛ. ꝓ loco nouiſſimo ſedē
regni i ſecula. Ibi apparebit fruct⁹

obediētie: gaudebit laboꝛ penitēn
tie. ⁊ humilis ſubiectio coꝛonabit
glorioſe. Nunc ergo te inclina hu
militer ſub omniū manib⁹. nec ſit
cure quis hoc dixerit vel iuſſerit:
ſꝫ hoc magnopere curato vt ſiue ꝓ
lat⁹ ſiue minoꝛ aut equal' aliquid
a te expoſcerit vel innuerit. pro bo
no totū accipias ⁊ ſincera volūta
te ſtudeas adimplere. Querat ali
us hoc. alius illud: gloꝛiet ille in il
lo. ⁊ iſte in iſto: laudeturqꝫ millies
mille tu autem nec in iſto: nec in il
lo ſed tuipſius gaude contēptu: ⁊
in mei ſoli⁹ beneplacito ac honoꝛe
Hoc optandū ē tibi: vt ſiue per vi
tam ſiue per moꝛteꝫ. deus ſemper
in te gloꝛificetur.

Qualiter homo deſola
tus debeat in manus dei
ſe offerre Cap. lv.

Omine deus ſancte pater
ſis nunc ⁊ in eternum be
nedictus. quia ſicut vis fa
ctum eſt: ⁊ quod facis bonum eſt
Letetur in te ſeru⁹ tuus. non in ſe
nec in aliquo alio: quia tu ſolus le
ticia vera tu ſpes mea ⁊ coꝛona mea
tu gaudiuꝫ meum ⁊ honoꝛ meus
dñe. Quid habet ſeruus tuus niſi
qḋ a te accepit etiā ſine merito ſuo
Tua ſunt oia que dediſti ⁊ que fe
ciſti. Pauper ſum ⁊ in laboꝛibus
meis a iuuentute mea: ⁊ contriſta
tur anima mea nonnunꝙ vſqꝫ ad
lachꝛymas. quandoqꝫ etiam con
turbatur ad ſe propter iminentes
paſſiōes. Deſidero pacis gaudiū
pacem filioꝛum tuoꝛum flagito q
in lumine cōſolatiōis a te paſcun
tur. Si das pacem. ſi gaudiū ſan
ctum infundis: erit anima ſerui tui
plena modulatiōe ⁊ deuota i lau
de tua. Sed ſi te ſubtraxeris ſicut
ſepiſſime ſoles. non poterit curre
re viam mandatoꝛum tuoꝛum: ſed
magis ad tundēdū pectus genua
incuruantur: quia non eſt illi ſicut
heri ⁊ nudiuſtertius quādo ſplen
debat lucerna tua ſuper caput ei⁹
⁊ ſub vmbꝛa alarum tuarū pꝛote
gebatur a tentationibus irruenti
bus. Pater iuſte ⁊ ſemper laudan
de venit hoꝛa vt pꝛobetur ſeruus
tuus. Pater amande dignum ē vt
hoꝛa hac patiat pꝛo te aliquid ſer
uus tuus. Pater perpetue venerā
de venit hoꝛa quam ab eterno pꝛe
ſciebas affuturam vt ad modicuꝫ
temp⁹ ſuccumbat foꝛis ſeruus tu⁹
viuat vero ſemper apud te int⁹. pau
lulum vilipendatur. humilietur: ⁊
deficiat coꝛam hominibus. paſſio
nibus conteratur ⁊ lāguoꝛibus. vt
iterum tecum in auroꝛa noue lucis
reſurgat ⁊ in celeſtibus clarificet.
Pater ſācte tu ſic oꝛdinaſti ⁊ ſic vo
luiſti ⁊ hoc factū ē quod ipſe pꝛece
piſti. Hec eſt enim gratia ad ami
cum tuum pati. ⁊ tribulari in mun
do pꝛo amoꝛe tuo quotienſcumqꝫ
a quocūqꝫ ⁊ quomodocūqꝫ id per
miſeris fieri. Sine conſilio ⁊ pꝛoui
dentia tua ⁊ ſine cauſa nihil fit in
terra. Bonum mihi domine ꝙ hu
miliaſti me vt diſcam iuſtificatio
nes tuas: ⁊ omnes elationes coꝛ
dis atqꝫ pꝛeſumptionis abijciam.

Utile mihi ꝙ cõfuſio coopꝛuit fa
ciem meã vt te potiꝰ ꝙ homines
ad cõſolandũ requirã. Didici etiã
ex hoͦ īſcrutabile iudiciũ tuũ expa-
ueſcere qui affligis iuſtũ cũ impio
ſʒ nõ ſine equitate ⁊ iuſticia. Gratias
tibi q̄a nõ pepercisti malis meis ſʒ
attriuiſti me verberibꝰ amoꝛis in
fligẽs doloꝛes: ⁊ imittẽs anguſtias
foꝛis ⁊ intus. Non eſt qui me con
ſoletur ex omnibus que ſub celo
ſunt niſi tu dñe deus meꝰ. celeſtis
medicꝰ animarũ. qui percutis ⁊ ſa
nas. deducis ad iferos ⁊ reducis.
Diſciplina tua ſup me: ⁊ vg̃a tua
ipſa me docebit. Ecce pat̃ dilecte
in manibꝰ tuis ego ſuʒ. ſub virga
coꝛrectionis tue me ic ino. percute
doꝛſum meũ ⁊ collũ meũ vt icur-
uem ad voluntatẽ tuã toꝛtuoſitatẽ
meã. Fac me piũ ⁊ humilẽ diſcipu
lũ ſicut bene facere cõ ueuiſti. vt
ambulẽ ad omnẽ nutũ tuuʒ. Tibi
me ⁊ omnia mea ad coꝛrigendum
cõmẽdo. melius eſt hic coꝛripi ꝙ i
futuro. Tu ſcis omnia ⁊ ſingula: ⁊
nil te latet in humana conſcientia.
Anteꝙ fiant noſti ventura: ⁊ non
opus ẽ tibi vt quis te doceat aut
admoneat de his que geruntᷣ i ter
ra. Tu ſcis quid expedit ad ꝓfectũ
meũ: ⁊ quãtũ deſeruit tribulatio ad
rubiginẽ vicioꝝ purgandam. Fac
mecũ deſideratũ beneplacitũ tuũ
⁊ ne deſpicias peccaminoſaʒ vitã
meã: nulli melius nec clariꝰ ꝙ tibi
ſoli notã. Da mihi dñe ſcire quod
ſciendũ ẽ. hoc amare quod aman
dũ ẽ. hoc laudare quod tibi ſũme
placet. hoc reputare quod tibi pre
cioſum apparet. hoc vituperatᷣ qđ
oculis tuis ſoꝛdeſcit. Nõ me ſinas
ſm viſionẽ oculoꝝ exterioꝝ iudi
care neqꝫ ſm auditũ auriũ hoium
imperitoꝝ ſententiare: ſed i iudicio
vero de viſibilibus ⁊ ſpiritualibꝰ
diſcernere. atqꝫ ſup oĩa volunta-
teʒ beneplaciti tui ſemper inquire-
re. Falluntᷣ ſepe hominũ ſenſus in
iudicãdo. fallũtur ⁊ amatoꝛes ſe-
cl. viſibilia tãtũmõ amãdo. Quid
eſt homo inde melioꝛ quia reputa
tur ab homine maioꝛ? Fallax falla
cẽ. vanꝰ vanũ. cecus cecũ. infirmꝰ
īfirmũ decipit dũ exaltat: ⁊ veraci
ter magis cõfundit. dũ inaniter lau
dat. Nã quantũ vnuſquiſqꝫ eſt in
oculis tuis. tantũ eſt ⁊ nõ ampliꝰ
ait humilis ſanctꝰ franciſcus.

De humilibus inſiſtendum
eſt operibus cum deficitur
a ſummis Cap. lvj.

Fili nõ vales ſemꝑ in fer
uentioꝛi deſiderio virtu
tũ ſtare nec i altioꝛi gradu
contẽplationis. ſed neceſſe habes
interdũ ob oꝛiginalẽ coꝛruptelaʒ
ad inferioꝛa deſcẽdere ⁊ onꝰ coꝛ-
ruptibilis vite etiam inuite ⁊ cuʒ
tedio poꝛtare. Quãdiu mõtale cõ
pꝰ geris. tediũ ſentíes ⁊ grauamẽ
cõdis. Opoꝛtet ergo ſepe i carne đ
carnis onere gemere. eo ꝙ non va
les ſpiritualibus ſtudijs ⁊ diuine
cõtemplationi indeſinenter inhere
re. Tunc expedit tibi ad humilia
⁊ exterioꝛa opera cõfugere ⁊ i bo
nis te actibus recreare. aduentuʒ

meuʒ ⁊ ſupernã viſitationẽ firma
confidẽtia expectare. exilium tuũ
⁊ ariditatem mentis patienter ſuf
ferre donec iterũ a me viſiteris: ⁊
ab omnibꝰ anxietatibꝰ libereris.
Nam faciam te laboꝛum obliuiſci
⁊ interna quiete perfrui. Expandã
coꝛam te prata ſcripturarũ. vt di-
latato coꝛde currere incipias viaʒ
mandatoꝛum meoꝝ. ⁊ dices: Nõ
ſunt condigne paſſiones huiꝰ tem
poꝛis ad futuram gloꝛiã que reue
labitur in nobis.

Q homo nõ reputet ſe con-
ſolatione dignum ſed magis
verberibus reum Cap. lvij.

Omine non ſum dignus
cõſolatiõe tua nec aliqua
ſpirituali viſitatiõe ⁊ ideo
iuſte mecũ agis quãdo me inopẽ ⁊
deſolatũ relinquis. Si enim ad in
ſtar maris lachrymas fũdere poſ
ſem. adhuc cõſolatione tua dignꝰ
non eſſem. Unde nihil dignus ſuʒ
ꝙ flagellari ⁊ puniri quia grauiter
⁊ ſepe te offendi ⁊ i multis valde
deliqui. Ergo vera penſata ratiõe
nec minima ſum dignꝰ cõſolatiõe:
ſed tu clemens ⁊ miſericoꝛs qui ñ
vis perire opera tua. ad oſtẽdẽdũ
diuitias bonitatis tue in vaſa mi-
ſericoꝛdie tue etiã preter omne ꝓ
priũ meritũ dignaris conſolari ſer
uum tuũ ſupra humanum moduʒ
Tue enim conſolationes nõ ſunt
ſicut hũane cõfabulatiões. Quid
egi dñe vt mihi conferres aliquã
celeſtem cõſolationem? Ego nihil
boni me egiſſe recolo: ſed ſẽꝑ ad
vicia pronũ ⁊ ad emendationẽ pi-
grum fuiſſe. Verũ eſt ⁊ negare nõ
poſſum: Si aliter dicerẽ. tu ſtares
contra me ⁊ non eſſet qui defende
ret. Quid merui ꝓ peccatis meis
niſi infernum ⁊ ignem eternũ? In
veritate confiteoꝛ quoniam dignꝰ
ſum omni ludibꝛio ⁊ contẽptu nec
decet me iter deuotos tuos cõmo
rari. Et licʒ hoc egre audiã tamen
aduerſuʒ me pro veritate peccata
me arguam. vt facilius miſericoꝛ-
diaʒ tuam merear impetrare. Quid
dicam reus ⁊ omni cõfuſione ple
nus? Non habeo os loquendi niſi
hoc tñ verbum: peccaui dñe pec-
caui miſerere mei. ignoſce mihi.
Sine me paululũ vt plangam do
loꝛem meũ anteꝙ vadam ad terrã
tenebꝛoſam ⁊ opertam moꝛtis cali
gine. Et quid tam maxime a reo ⁊
miſero peccatoꝛe requiris niſi vt cõ
teratur ⁊ humilet ſe pro delictis
ſuis? In vera contritione ⁊ coꝛdis
humiliatione naſcitur ſpes venie.
reconciliatur perturbata cõſciẽtia
reparatᷣ gratia ꝑdita tuetur homo
a futura ira: ⁊ occurrũt ſibi mutuo
i oſculo ſancto deus ⁊ penitẽs aĩa.
Humilis peccatoꝛũ cõtritio accep
tabile tibi eſt dñe ſacrificiũ. longẽ
ſuauius odoꝛans i cõſpectu tuo ꝙ
thuris incenſum. Hoc ẽ gratũ etiã
vnguẽtũ quod ſacris pedibꝰ tuis
infundi voluiſti: quia coꝛ contritũ
⁊ humiliatum nũꝙ deſpexiſti. Ibi
eſt locus refugij a facie ire inimici
Ibi emendatur ⁊ abluitur quicqđ
aliunde contractũ eſt ⁊ inquinatũ

De gratia que non miſcetur ter-
renis ſapientibus   Cap.lviij.

Fili precioſa ē gratia mea.
non patit ſe miſceri extra-
neis rebus nec cōſolatio-
nib⁹ terrenis. Abijcere ergo opor
tet oia īpedimenta gratie ſi optas
eius infuſionem ſuſcipere. Pete ſe
cretū tibi ama ſolus habitare tecū
nullis require confabulationē ſed
magis ad deum deuotā effunde p̄
cem vt cōpunctā teneas mentem ⁊
puram conſcientiā. Totum mūdū
nihil eſtima dei vocationem omni
bus exterioribus antepone. Non
enim poteris mihi vacare ⁊ i trāſi
torijs pariter delectari. A notis ⁊
a charis amicis oportet elongari:
⁊ ab omni temporali ſolatio mētē
tenere priuatam. Sic obſecrat bea
tus aplus petrus vt tāq̄ aduenas
⁊ peregrinos in hoc mūdo ſe con-
tineāt xp̄i fideles. O quāta fiducia
erit morituro quē nullius rei affe-
ctus detinet i mūdo. Sed ſic ſegre
gatū cor habere ab omnibus eger
necdum capit anim⁹. nec animalis
homo nouit interni hominis li-
bertatē. Attamen ſi vere velit eſſe
ſpiritualis oportet eū renūciare tā
remotis q̄ propinquis: ⁊ a nemie
magis cauere q̄ a ſeipſo. Si temet
ipſum pfecte viceris. cetera facili⁹
ſubiugabis. Perfecta nāq̄ victoria
eſt de ſemetipſo triunphare. Qui
enim ſemetipſum ſubiectū tenet vt
ſenſualitas rationi ⁊ ratio in cun-
ctis obediat mihi. hic vere victor ē
ſui ⁊ dñs mundi. Si ad hūc apicē
ſcādere gliſcis. oportet viriliter in
cipere ⁊ ſecurim ad radicē ponere
vt euellas ⁊ deſtruas occultam ⁊ ī
inordinatam iclinationē ad teipſū
⁊ ad omne priuatū ⁊ materiale bo
num. Ex hoc vitio q̄ homo ſemet-
ipſum nimis inordinate diligit. pe
ne totum pendet quicquid radica-
liter vincendū eſt. Quo deuicto ⁊
ſubacto malo: pax magna ⁊ tran-
quillitas erit continuo. Sed quia
pauci ſibiipſis perfecte mori labo
rant nec plene extra ſe tendūt. prō
pterea in ſe iplicati remanent nec
ſupra ſe in ſpiritu eleuari poſſunt.
Qui aūt libere mecū ambulare d̄
ſiderat neceſſe ē vt omnes prauas
⁊ inordinatas affectiōes ſuas mor
tificet. atq̄ nulli creature priuato
amore concupiſcenter inhereat.

De diuerſis motibus nature
⁊ gratie   Cap.lix.

Fili diligēter aduerte mo-
tus nature ⁊ gratie q2 val
de contrarie ⁊ ſubtilit mo
uentur: ⁊ vix niſi a ſpirituali ⁊ inti
mo illuminato homine diſcernūtur
Omnes quidem bonum appetūt.
⁊ aliquid boni in ſuis dictis vel fa
ctis pretēdunt: ideo ſub ſpecie bo-
ni multi falluntur. Natura callida
eſt ⁊ multos trahit illaqueat ⁊ de
cipit. ⁊ ſe ſēper p fine habet: Sed
gratia ſimpliciter ābulat ⁊ ab om-
ni ſpecie mala declinat fallacias n̄
pretēdit ⁊ oia pure ppter dū agit:
in quo ⁊ finaliter requieſcit. Na-
tura inuite vult mori. nec premi nec
ſuperari nec ſubeſſe nec ſponte ſū

iugari: Gratia vo ſtudet mortifica
tioni proprie reſiſtit ſenſualitati.
querit ſubijci appetit vinci. nec p
pria vult libertate fungi ſub diſci-
plina amat teneri. nec alicui cupit
dominari. ſz ſub deo ſemp viuere
ſtare ⁊ eſſe. atq̄ propter deū omni
humane creature humiliter pata
ē iclinari. Natura p ſuo comodo
laborat ⁊ quid lucri ex alio ſibi p
ueniat attēdit: Gratia autem non
quid ſibi vtile ⁊ comodoſum ſit ſz
quod multis proficiat magis con
ſiderat. Natura libenter honorē ⁊
reuerētiā accipit: Gratia vo omnē
honorē ⁊ gloriam deo fideliter at-
tribuit. Natura cōfuſionē timet ⁊
contēptū: Gratia aūt gaudet pno-
mine ihu cōtumeliā pati. Natura
ociū amat ⁊ quietē corporalē: Gra
autē vacua eſſe nō poteſt. ſed libēt
āplectit laborē. Natura querit cu
rioſa habere ⁊ pulchra. ⁊ abhorret
vilia ⁊ groſſa. Gra vo ſimplicib⁹
delectat ⁊ humilib⁹. aſpera nō aſpe
rnāt. nec vetuſtis refugit indui pan
nis. Natura reſpicit tēporalia gau
det ad lucra terrēa. triſtat de dāo
irritat leui iiurie verbo: Sed gra-
tia attēdit eterna. non inheret tem-
poralibus. nec in perditione rerū
turbat neq̄ vbis durioꝝ acer-
bat. quia theſaurum ſuum ⁊ gau-
dium in celo vbi nil perit cōſtituit
Natura cupida ē ⁊ libenti⁹ accipit
q̄ donat. amat propria ⁊ priuata:
Gratia autē pia eſt ⁊ cōmunis vi-
tat ſingularia. contentatur paucis
beatius iudicat dare q̄ accipere
Natura inclinat ad creaturas. ad
carnē ppriā. ad vanitatē ⁊ diſcurſ⁹
Sz gratia trahit ad deū ⁊ ad vir-
tutes renūciat creaturis fugit mūdū
odit carnis deſideria. reſtrigit eua
gationes erubeſcit in publico ap
parere. Natura libenter aliqđ ſo-
latiū habet externum in quo dele-
ctetur ad ſenſum: Sed gratia i ſo-
lo deo querit conſolari ⁊ in ſūmo
bono ſup omnia viſibilia delectari
Natura totū agit propter lucruz ⁊
comodū propriū. nihil gratis face-
re poteſt. ſed aut equale aut meli⁹
aut laudem vel fauorē pro benefi
ctis cōſequi ſperat. ⁊ multū pōderari
ri ſua geſta ⁊ dona ꝯcupiſcit: Gra-
tia vo nil tēporale querit nec aliud
pmiū q̄ deū ſolū p mercede poſtu
lat nec ampli⁹ d̄ tēporalib⁹ neceſſa
rijs d̄ſiderat niſi quātū hec ſibi ad
aſſecutionē eternoꝝ valeāt deſerui-
re. Natura gaudet de amicis mltis
⁊ ppiquis gloriat de nobili loco ⁊
ortu generis arridet potētib⁹ blā-
dit diuitib⁹ aplaudit ſibi ſimilib⁹
Gratia aūt ⁊ inimicos diligit. nec
de amicoꝝ turba extollit. nec locū
nec ortū nataliū reputat niſi virt⁹
maior ibi fuerit fauet magis pau-
peri q̄ diuiti cōpatit plus innocēti
q̄ potenti congaudet veraci nō fal
laci. exhortat ſemp bonos melio-
ra cariſmata emulari ⁊ filio dei p
virtutes aſſimilari. Natura de de
fectu ⁊ moleſtia cite cōquerit: Gra
cōſtanter fert inopiā. Natura oia
ad ſe reflectit p ſe certat ⁊ arguit:
Gratia autē ad deū cuncta reducit

vend e originali emanat. nihil bo
ni ſibi aſcribit nec arroganter pre-
ſumit nō contendit nec ſuā ſententi
am aliis prefert ſed in omni ſēſu ⁊
intellectu eterne ſapiētie ac diuino
examini ſe ſubmittit. Natura ape-
tit ſcire. ⁊ noua ſecreta audire. vult
exteri⁹ apparere ⁊ multa per ſēſus
experiri. deſiderat agnoſci ⁊ agere
vnde laus ⁊ admiratio ꝓcedit. Sʒ
gratia non curat noua nec curioſa
ꝑcipere q̄ȝ totū h⁹ de vetuſtate cor
ruptionis eſt ortū cū nihil nouū ⁊
durabile ſit ſup terrā. Docet itaqȝ
ſenſus reſtringere vanā cōplacē-
tiā ⁊ oſtētationē deuitare. laudan
da ⁊ digne miranda humiliter ab
ſcōdere. ⁊ de omi re ⁊ de omni ſci
entia vtilitatis fructū atqȝ dei lau
dem ⁊ honorē querere. Nō vult ſe
nec ſua p̄dicari ſʒ deū i donis ſuis
optat benedici qui cūcta ex mera
charitate largitur. Hec gratia ſup
naturale lumē ⁊ quoddā dei ſpeci
ale donū eſt ⁊ ꝓprie electorū ſigna
culū ⁊ pign⁹ ſalutis eterne que ho
minē de terrenis ad celeſtia aman
da ſuſtulit ⁊ de carnali ſpiritualē
efficit. Quāto igit natura ampli⁹
premitur ⁊ vincit tāto maior gra-
tia infundit ⁊ quotidie nouis viſi
tationibus īterior homo ſm ima-
ginē dei reformatur.

De corruptione nature ⁊ effica
cia gratie diuine   Cap. lx.

Domine deus me⁹ qui me
creaſti ad imaginē ⁊ ſimi
litudinē tuā cōcede mihi
hanc gratiā quā oſtēdiſti mihi tā
magnā ⁊ neceſſariā ad ſalutem vt
vincam peſſimam naturā meā tra
hentem ad peccata ⁊ in perditionē
Sentio eni in carne mea legē pec-
cati contradicentē legi mētis mee
⁊ captiuū me ducētē ad obediēdū
ſenſualitati i multis nec poſſū re-
ſiſtere paſſionibus eius niſi aſſiſtat
tua ſāctiſſima gratia cordi meo ar
denter infuſa. Opus eſt gratia tua
⁊ magna gratia vt vīcatur natura
ad malū ſēp prona ab adoleſcētia
ſua. Nam ꝑ primū hominē adam
lapſa ⁊ viciata ꝑ peccatū i omnes
homines pena hui⁹ macule deſcē
dit. vt ipſa natura que bōa ⁊ recta
a te condita fuit. ꝓ vicio iam ⁊ in
firmitate corrupte nature pōat co
ꝙ motus eius ſibi relictus ad ma
lum ⁊ inferiora trahat. Nā modi-
ca vis que remāſit eſt tāq̄ ſcintilla
quedā latens in cinere. Hec ē ipſa
ratō naturalis circūfuſa magna ca
ligine adhuc iudicium habēs bo-
ni ⁊ mali: veri falſiqȝ diſtantiā licȝ
īpotēs ſit ad implere omne qđ ap
probat. nec pleno iā lumine veri-
tatis nec ſanitate affeccionū ſuaꝝ
potiat. Hinc eſt deus me⁹ ꝙ con-
delector legi tue ſm īteriorem ho-
minem ſciens mādatum tuū fore
bonum. iuſtum ⁊ ſanctū: arguens
etiā omne malum ⁊ peccatum fugi
endū carne aūt ſeruio legi peccati
dū magis ſēſualitati obedio q̄ ra
tōi. Hinc ē ꝙ velle bonū mihi ad-
iacet. ꝑficere aūt nō inuenio. Hinc
ſepe multa bona ꝓpono. ſʒ q̄ȝ grā
deeſt ad adiuuādū īfirmitatē meā

leui reſiſtentia reſilio ⁊ deficio.
Hinc accidit ꝙ viam perfectionis
agnoſco ⁊ qualiter agere debeā clare
ſatis video. ſed proprie corruptōis
pondere preſſus ad ꝑfectiora nō aſ
ſurgo. O q̄m maxime eſt mihi neceſ
ſaria dn̄e gratia tua ad inchoādū
bonū ad ꝓficiendū ⁊ ad ꝑficiēdū
Nam ſine ea nihil poſſū facere. oīa
autē poſſum in te cōfortāte me gra
tia. O vere celeſtis gratia ſine qua
nulla ſunt ꝓpria merita. nulla q̄qȝ
dona nature ponderāda. Nihil ar
tes nihil diuitie nihil pulchritudo
vel fortitudo. nihil īgeniū vel elo-
quentia valēt apud te dn̄e ſine grā
Nam dona nature bonis ⁊ malis
ſunt cōmunia. electorꝝ autē ꝓpriū
donū eſt gratia ſiue dilectio qua in
ſigniti digni habentur vita eterna
Tantū eminet hec gratia vt nec do
num ꝓphetie nec ſignorꝝ opatio
nec q̄libet alta ſpeculatio aliqđ
eſtimet ſine ea. Sʒ neqȝ fides neqȝ
ſpes neqȝ alie virtutes tibi accepte
ſunt ſine charitate ⁊ gratia. O be-
atiſſima gratia q̄ pauperē ſpiritu
virtutibus diuitem facis ⁊ diuitē
multis bonis humilē corde reddis:
veni deſcēde ad me reple me māe
conſolatiōe tua ne deficiat pre laſ-
ſitudine ⁊ ariditate mentis anima
mea. Obſecro dn̄e vt inueniā gra-
tiā in oculis tuis ſufficit enim mihi
gratia tua ceteris nō obtentis que
deſiderat natura. Si fuero tēptatus
⁊ vexatus tribulationibus mltis.
nō timebo mala dū mecum fuerit
gratia tua. Ipſa fortitudo mea ipſa
conſiliū confert ⁊ auxiliū. Cūctis
hoſtibus potentior eſt ⁊ ſapiētior
vniuerſis ſapiētibus. Magiſtra ē
veritatis doctrix diſcipline. lumē
cordis ſolamen preſſure. fugatrix
triſtitie. ablatrix. timoris. nutrix
deuotiōis. productrix lachrymarū
Quid ſum ſine ea niſi aridū lignū
⁊ ſtipes inutilis abiiciendum. Tua
ergo me dn̄e gratia ſeper preueni-
at ⁊ ſequatur ac bonis operib⁹ iu-
giter preſtet eſſe intentum. ꝑ ihm
xp̄m filium tuum. Amen.

Quod noſipſos abnegare ⁊
xp̄m imitari debemus per
crucem   Cap. lxi.

Fili quātū a te vales exire
tantū i me poteris trāſire
Sicut nihil foris concupi
ſcere in terrā pacē facit. ſic ſe inte-
rius relinquere deo coniūgit. Volo
te addiſcere perfectā abnegationē
tui in voluntate mea ſine contradi
ctione ⁊ querela. Sequere me ego
ſum via veritas ⁊ vita. Sine via
non itur ſine veritate non cogno-
ſcitur. ſine vita non viuit. Ego ſuȝ
via q̄ ſequi debes veritas cui cre-
dere debes. vita q̄ ſperare debes.
Ego ſum via inuiolabilis. veritas
infallibilis. vita interminabilis.
Ego ſum via rectiſſima. veritas ſu
prema. vita vera. vita beata. vita
increata. Si manſeris in via mea.
cognoſces veritatem. ⁊ veritas li
berabit te ⁊ apprehendes vitā eter
nam. Si vis ad vitam ingredi. ſer
ua mandata. Si vis veritatem co
gnoſcere crede mihi. Si vis ꝑfect

eſſe. vēde omnia. Si vis eſſe diſci
pulus me⁹ abnega temetipſū. Si
vis beatā vitam poſſidere pſentē
vitā contemne. Si vis exaltari in
celo. humilia te mundo. Si vis
regnare mecū. porta crucem meā
Soli enim ſerui crucis inueniunt
viā beatitudinis ⁊ vere lucis. Dñe
ihū xpe qꝛ arta ē via tua ⁊ mūdo
deſpecta. dona mihi tecū mūdi de
ſpectū imitari. Nō enim maior eſt
ſeruus dño ſuo nec diſcipulus ſup
magiſtrū. Exerceat ſeruus tuus in
vita tua qꝛ ibi eſt ſalus mea ⁊ ſan
ctitas vera. Quicqd extra eā lego
vel audio non me recreat nec dele
ctat plene. Fili quia hec ſcis ⁊ legi
ſti omnia beatus eris ſi feceris ea.
Qui habet mandata mea ⁊ ſeruat
ea ipſe eſt qui diligit me ⁊ ego dili
gam eū ⁊ manifeſtabo ei meipſum ⁊
faciā eum cōſedere mecū ī regno
patris mei. Dñe igit ſicut dixiſti ⁊
promiſiſti. ſic vtiqꝫ mihi pmereri
contingat. Suſcepi de manu tua
crucē portabo eam vſqꝫ ad mortē
ſicut impoſuiſti mihi. Uere vita boni
monachi crux eſt ſed dux paradiſi
Inceptū eſt retro abire non licet.
nec relinquere oportet. Eya fratres
pergamus ſimul. ihs erit nobiſcū.
Propter ihm ſuſcepim⁹ hāc crucē
propter ihm perſeuerem⁹ in cruce
Erit adiutor noſter qui ex dux no
ſter ⁊ preceſſor. En rex noſter ingre
ditur ante nos: qui pugnabit pro
nobis. Sequamur viriliter. nemo
metuat terrores. ſim⁹ parati mori
fortiter in bello. nec inferamus cri
mē glie noſtre vt fugiam⁹ a cruce.

Quod homo non ſit nimis
deiect⁹ quā in aliquos la
bit defectus Cap. lxij.

Fili magis placet mihi pa
tientia ⁊ humilitas in ad
uerſis q̄ multa conſolatio
⁊ deuotio in proſperis. Ut quid te
contriſtat paruū factū contra te di
ctum? Si amplius fuiſſet cōmoueri
nō debuiſſes. ſed nūc diſſimule tranſi
re. nō eſt primū nec nouū: nec vlti
mum erit ſi diu vixeris. Satis vi
rilis es quādiu nil obuiat aduerſi.
bene etiam conſulis. ⁊ alios noſti
roborare verbis: ſꝫ cum ad ianuā
tuā venit repentina tribulatio de
ficis cōſilio ⁊ robore. Attende ma
gnam fragilitatem tuam quam ſe
pius experiris ī modicis obiectis.
Tamen pro ſalute tua iſta fiūt: Cū
hec ⁊ ſimilia contingunt: Pone vt
melius noſti ex corde. ⁊ ſi te tetigit
nō tamē deiiciat nec diu implicet.
Ad minus ſuſtine patienter ſi non
potes gaudenter. Etiā ſi minus li
benter audis ⁊ in dignationē ſen
tis: Reprime te. nec patiaris aliqd
inordinatū ex ore tuo exire vnde
paruuli ſcandaliſentur. Cito com
quieſcet cōmotio excitata ⁊ dolor
internus reuertēte gratia dulcora
bit. Adhuc viuo ego dicit dñs iu
uare te paratus ⁊ ſolito ampli⁹ cō
ſolari ſi confiſus fueris mihi ⁊ de
uote inuocaueris. Animequior eſto
⁊ ad maiorē ſuſtinentiā accingere.
Non eſt totum fruſtratum ſi te ſe
pius percipis tribulatum vel gra

uiter temptatū. Homo es ⁊ non de⁹
caro es ⁊ nō angelus. Quomodo
tu poſſes ſemp in eodē ſtatu vir
tutis permanere quādo hoc defuit
angelo ī celo ⁊ primo homini ī para
diſo: qui nō diu ſteterūt. Ego ſum
qui merentes erigo ſoſpitate: ⁊ ſuā
cognoſcentes infirmitatem ad meā
pueho diuinitatē. Dñe benedictū
ſit verbum tuum. dulce ſup mel ⁊
fauū ori meo. Quid facerē ī tantis
tribulationibus ⁊ anguſtijs meis
niſi me cōfortares tuis ſanctis ſer
monib⁹? Dūmodo tandē ad portū
ſalutis perueniā. quid cure eſt que
⁊ quanta paſſus fuero? Da finē bo
num. da felicē ex hoc mūdo tranſi
tum. Memento mei deus me⁹: ⁊
dirige me recto itinere in regnum
tuum. Amen.

De altioribus rebus ⁊ oc
cultis iudicijs dei non ſcru
tandis Cap. lxiij.

Fili caueas diſputare de al
tis materijs ⁊ de occultis
dei iudicijs. Cur iſte ſic re
linquitur ⁊ ille ad tantā gratiā aſ
ſumit: cur etiā iſte tantū affligit ⁊
ille tam eximie exaltat: Iſta omnē
humanā facultatē excedūt. nec ad
inveſtigādū iudiciū diuinū vla ratō
preualet vel diſputatio. Quādo er
go hec tibi ſuggerit inimic⁹ vel etiā
quidā curioſi inquirunt homines
reſpōde illud pphete: Iuſt⁹ es dñe
⁊ rectum iudiciū tuū. Et illud: Iu
dicia dñi vera iuſtificata in ſemet
ipſa. Iudicia mea metuenda ſūt nō
diſcutienda. quia humano intelle
ctui ſunt incomprehenſibilia. Noli
etiā inquirere vel diſputare de me
ritis ſanctorum quis alios ſanctior
aut quis maior fuerit in regno ce
lorum. Talia generant ſepe lites ⁊
cōtentiōes inutiles. nutriūt quoqꝫ
ſuperbiā ⁊ vanā gloriā. vnde ori
untur inuidie ⁊ diſſenſiones. dum
iſte illum ſanctum ⁊ alius aliū co
natur ſuperbe preferre. Talia aūt
velle ſcire ⁊ inueſtigare. nullū fru
ctū afferūt. ſꝫ magis ſanctis diſpli
cēt: quia nō ſum deus diſſenſionis
ſed pacis: que pax magis in humi
litate vera q̄ in propria exaltatōe
conſiſtit. Quidam zelo dilectionis
trahunt ad hos vel ad illos ampli
ori affectu. ſed humano potius q̄ di
uino. Ego ſum qui cūctos cōdidi
ſanctos ego donaui grām ego pre
ſtiti gloriā ego noui ſingulorꝫ meri
ta. ego preueni eos ī benedictiōib⁹
dulcedinis mee ego pſciui dilectos
ante ſecula ego eos elegi de mūdo
nō ipſi me preelegerūt ego vocaui
p gratiā attraxi p miſericōdiā ego
pduxi eos p temptatiōes varias ego
infudi cōſolatiōes magnificas ego
dedi pſeuerātiā. ego coronaui eorꝫ
patientiā ego primū ⁊ nouiſſimū
agnoſco. ego oēs ineſtimabili dile
ctiōe amplector ego laudādus ſū in
oib⁹ ſanctis meis ego ſup oia benedi
cēdus ſū ⁊ honorādus in ſingulis
quos ſic glorioſe magnificaui ⁊ pde
ſtinaui ſine vllis precedētibus pro
prijs meritis. Qui ergo vnū ō minimis
meis contempſerit. nec magnū ho
norat: qꝛ puſillū ⁊ magnū ego feci

Et qui derogat alicui ſanctorũ de rogat mihi ⁊ ceteris omnib⁹ i regno celorũ. Omnes vnũ ſũt p charitatis vinculũ. idem ſentiũt. idez volunt ⁊ omnes in vnũ ſe diligũt. Adhuc autẽ quod multo altius ẽ. plus me q̃ ſe ⁊ ſua merita diligũt. Nam ſupra ſe rapti ⁊ extra ꝓpriã dilectionẽ tracti toti in amorẽ mei pergũt. in quo ⁊ fruitiue quieſcũt. Nihil ẽ quod eos auertere poſſit aut deprimere. quippe q̃ eterna veritate pleni igne ardeſcunt inextinguibilis charitatis. Taceãt igitur carnales ⁊ animales hoĩes de ſanctorũ ſtatu diſſerere. qui nõ norũt niſi priuata gaudia diligerẽ. Demũt ⁊ addunt pro ſua inclinatione. nõ put placet eterne veritati. In multis eſt ignorantia. eorũ maxime q parũ illuminati raro aliquẽ pfecta dilectiõe ſpirituali diligere norũt. Multi adhuc nãli affectu ⁊ humana amicitia ad hos vl̃ ad illos trahũtur ⁊ ſicut in inferiorib⁹ ſe habent ita ⁊ de celeſtib⁹ imaginant. Sed ẽ diſtantia incõparabilis que impfecti cogitant ⁊ que illuminati viri p reuelationẽ ſupnã ſpeculãt. Caue ergo fili de iſtis curioſe tractare que tuã ſciẽtiã excedũt ſz h⁹ magis ſatage ⁊ intende vt vel minim⁹ in regno dei queas inueniri. Et ſi quiſpiã ſciret qs alio ſctior eſſet vel maior haberet in regno celoꝝ quid ei hec noticia prodeſſet: niſi ex hac cognitione corã me humiliaret. ⁊ i maiorẽ nominis mei laudem exurgeret: Multo acceptius deo facit qui d̃ peccatoꝝ ſuoꝝ magnitudine ⁊ virtutũ ſuarũ paruitate cogitat: ⁊ q̃ lõge a ſanctorũ perfectione diſtat. q̃ is q̃ de eorũ maioritate vel paruitate diſputat. Melius ẽ ſanctos deuotis precib⁹ ⁊ lachrymis exorarẽ ⁊ eoꝝ glorioſa ſuffragia humili mente implorare. q̃ eorũ ſecreta vana iquiſitiõe pſcrutari. Illi bene ⁊ optime contẽtant. ſi homines ſcirent cõtentari ⁊ vaniloquia ſua cõpeſcere. Non gloriantur de ꝓpriis meritis quippe q̃ ſibi nil bonitatis aſcribũt. ſed totũ mihi quoniam ipſis cuncta ex infinita charitate mea donaui. Tanto amore diuinitatis ⁊ gaudio ſupereffluenti replent vt nihil eis deſit glorie nihilq; poſſit deeſſe felicitatis. Oẽs ſancti quanto altiores in gloria tanto humiliores in ſeipſis ⁊ mihi viciniores ⁊ dilectiores exiſtũt. Ideoq; habes ſcriptum: quia mittebant coronas ſuas ante deũ ⁊ ceciderunt in facies ſuas coram agno ⁊ adorauerũt viuentẽ in ſecula ſeculorum. Multi querũt quis maior ſit in regno dei. q̃ ignorant an cum minimis erũt digni cõputari. Magnũ eſt vel minimũ eſſe i celo. vbi omnes magni ſunt quia omnes filii dei vocabũt ⁊ erunt. Minimus erit in mille: ⁊ peccator cẽtum annoꝝ morief. Cũ eni quererẽt diſcipuli quis maior eſſet in regno celoꝝ. tale audierũt reſponſum: Niſi couerſi fueritis ⁊ efficiamini ſicut paruuli nõ intrabitis i regnũ celoꝝ. Quicũq; ergo humiliauerit ſe ſicut paruulus iſte hic maior ẽ in regno celorum. Ve eis qui cũ paruulis humiliare ſe ſponte dedignant. qm̃ humilis ianua regni celeſtis eos non admittet intrare. Ve etiam diuitibus qui habẽt hic conſolationes ſuas. quia pauperibus intrãtib⁹ i regnũ dei ipſi ſtabunt foras eiulãtes. Gaudete humiles ⁊ exultate pauperes. q: veſtrũ ẽ regnũ dei. ſi tñ i veritate ambulatis.

Q omnis ſpes ⁊ fiducia in ſolo deo eſt figenda Cap. lxiii.

Domine que ẽ fiducia mea quã i hac vita habeo? aut quod maius ſolatiũ meũ. ex omnib⁹ apparentib⁹ ſub celo: Nõne tu dñe deus meus cuius miſericordie nõ eſt numer⁹: Ubi mihi bene fuit ſine te: aut quãdo male eẽ potuit preſente te: Malo pauper eſſe propter te q̃ diues ſine te. Eligo potius tecũ in terra peregrinari q̃ ſine te celũ poſſidere. Ubi tu ibi celũ. atq; ibi mors ⁊ infern⁹ vbi tu non es. Tu mihi in deſiderio es. ⁊ ideo poſt te gemere ⁊ clamare ⁊ exorare neceſſe eſt. In nullo denique poſſum plene cõfidere q̃ in neceſſitatib⁹ auxilietur oppõtunũ niſi in te ſolo deo meo. Tu es ſpes mea ⁊ fiducia mea. tu ꝯſolator meus ⁊ fideliſſim⁹ i omnib⁹. Omnes que ſua ſunt q̃runt. tu ſalutẽ meam ⁊ profectũ meũ ſolũmodo pretendis. ⁊ omnia in bonum mihi conuertis: etiã ſi variis tentationibus ⁊ aduerſitatib⁹ exponas: Hoc totũ ad vtilitatẽ meã ordinas: q̃ mille modis dilectos tuos pbare cõſueuiſti. In qua probatiõe non minus diligi debes ⁊ laudari. q̃ ſi celeſtib⁹ ꝯſolationib⁹ me repleres. In te ergo dñe deus pono totã ſpẽ meã ⁊ refugiũ. in te omnẽ tribulationẽ ⁊ anguſtiã meã conſtituo. q: totuz infirmũ ⁊ inſtabile inuenio quicqd̃ ẽ extra te cõſpicio. Nõ enim ꝓderũt multi amici. neq; fortes auxiliarii adiuuare poterunt. neq; prudẽtes conſiliarii reſponſũ vtile dare. neque libri doctorũ ꝯſolari. nec aliq̃ precioſa ſubſtãtia liberare. nec locus aliq̃s ſecretus cõtueri ſi tu ipſe non aſſiſtas. iuues. conforteſ. cõſoleris. iſtruas: ⁊ cuſtodias. Oĩa nãq; que ad pacez videntur eſſe ⁊ felicitatẽ habendã. te abſente nihil ſunt. nihilq; felicitatis in veritate conferunt. Finis ergo oĩuz bonoꝝ ⁊ altitudo vite ⁊ profunditas eloquiorũ tu es. ⁊ in te ſup omnia ſpẽrare fortiſſimũ ſolatiũ ſeruoꝝ tuorũ. Ad te ſunt oculi mei. in te cõfido de⁹ me⁹ miſericordiaꝝ pater. Benedic ⁊ ſanctifica aĩaz meã bñdictione celeſti: vt fiat habitatio ſãcta tua ⁊ ſedes eterne glorie tue nihilq; i templo tue dignitatis inueniaf quod oculos tue maieſtatis offendat. Scdm̃ magnitudinẽ bonitatis tue ⁊ multitudinẽ miſerationũ tuarũ reſpice in me ⁊ exaudi orationem pauperis ſerui tui lõge exulãtis i regiõe vmbre mortis. Protege ⁊ cõſerua animã ſeruuli tui inter tot diſcrimina vite corruptibilis. ac comitante gratia tua dirige p viã

pacis ad patriã ꝑpetue claritatis
Explicit liber tertius.
Incipit quartus.

Deuota exhortatio ad ſacrã corporis xp̄i communionē. Uox xp̄i.

Uenite ad me omnes q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiã vos dicit dñs. Panis quē ego dabo. caro mea ē p mũdi vita. Accipite ⁊ comedite: hoc ē corpꝰ meũ: qḋ p vobis tradet. Hoc facite i meã cōmemorationē. Qui manducat carnē meã ⁊ bibit meũ ſanguinē i me manet ⁊ ego i illo. Uerba que ego locutꝰ ſũ vobis ſpũs ⁊ vita ſũt.

Cũ quanta reuerentia xp̄s ſit ſuſcipiendus. Cap. j.

Hec ſũt verba tua xp̄e veritas eterna. q̄uis nõ vno tēpore ꝓlata nec vno i loco ꝯſcripta. Quia ergo tua ſũt ⁊ vera gratãter mihi ⁊ fideliter cũcta ſũt accipiēda. Tua ſũt ⁊ tu ea ꝓtuliſti ⁊ mea ꝗ̄ ſũt: q2 ꝓ ſalute mea ediditi. Libenter ſuſcipio ea ex ore tuo. vt arctiꝰ inſerant cordi meo. Excitãt me verba tãte pietatis plena dulcedinis ⁊ dilectiōis: ſʒ terrent me delicta ꝓpria. ⁊ ad capiēda tãta myſteria me reuerberat impura ꝯſciētia. Prouocat me dulcedo verboꝝ tuorũ ſʒ onerat me multitudo vitioꝝ meoꝝ. Jubes vt fiducialiter ad te accedã ſi tecũ velim habere partē. vt imortalitatis accipiã alimoniam ſi eternã cupiã obtinere vitã ⁊ gloriã. Uenite inq̄s ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiã vos. O dulce ⁊ amicabile verbũ in aure peccatoris. q tu dñe deus meꝰ egenũ ⁊ pauperē inuitas ad cōmunionē tui ſacratiſſimi corporis. Sʒ quis ego ſum dñe vt ad te ꝑſumã accedere? Ecce celi celoꝝ te nõ capiũt ⁊ tu dicis: venite ad me oēs. Quid ſibi vult iſta piiſſima dignatio ⁊ tã amicabilis inuitatio? Quõ auſus ero venire. q nihil boni mihi cõſciꝰ ſum? Unde poſſũ ꝑtrahere? Quõ te itroducã in domũ meã. qui ſepius offendi benigniſſimã faciē tuam. Reuerent angeli ⁊ archãgeli. metuũt ſancti ⁊ iuſti. ⁊ tu dicis: venite ad me oēs. Niſi tu dñe hoc diceres. quis verũ eſſe crederet: ⁊ niſi tu iuberes. quis accedere attētaret? Ecce noe vir iuſtꝰ in arche fabrica cētũ annis laborauit vt cũ paucis ſaluaret: ⁊ ego quõ me potero vna hora ꝑparare vt mũdi fabricatorē cũ reuerētia ſumã? Moyſes famulꝰ tuꝰ magnꝰ ⁊ ſpēal amicꝰ tuus archã ex lignis iputribilibꝰ fecit quã ⁊ mũdiſſimo veſtiuit auro vt tabulas legis i eis reponeret: ⁊ ego putrida creatura audebo te ꝯditorē legis ac vite datorē tã facile ſuſcipere. Salomõ ſapiētiſſimꝰ regum iſrael magnificũ tēplũ ſeptē annis i laudē nois tui edificauit. ⁊ octo diebꝰ feſtũ dedicatiōis eiꝰ celebrauit mille hoſtias pacificas obtulit. ⁊ archã federis i clãgore buccine ⁊ iubilo i locũ ſibi ꝑparatũ ſolēniter collocauit: ⁊ ego infelix ⁊ pauperimꝰ hominũ quõ te in domũ meã itroducã: qui vix mediã expēdere noui

horã deuote ⁊ vtinã vel ſemel fere mediã digne. O mi deus [illegible] illi ad placendũ tibi agere ſtuduerũt. Heu ꝗ̄ puſillũ eſt qḋ ago. ꝗ̄ breue tēpus expleo cũ me ad cōmunicandũ diſpono: raro totꝰ collectus, rariſſime ab omni diſtractione purgatꝰ. Et certe in tua ſalutari deitatis preſentia nulla deberet occurrere indecens cogitatio: nulla etiã occuparet creatura. q2 nõ angelũ ſʒ angeloꝝ dñm ſuſcepturus ſum hoſpicio. Eſt tñ valde magna diſtãtia inter archã federis cũ ſuis reliquijs: ⁊ mũdiſſimũ corpꝰ tuũ cũ ſuis ineffabilibꝰ virtutibꝰ. inter legalia illa ſacrificia futuroꝝ ꝑfiguratiua ⁊ verũ tui corporis hoſtiam oīm antiquoꝝ ſacrificioꝝ ꝯpletiuã. Quare ergo nõ magis ad tuã venerabilē inardeſco ꝑſentiã: cur nõ maiori me ꝑparo ſollicitudine ad tua ſancta ſumenda. qñ illi antiqui ſancti patriarche ⁊ ꝓphete reges quoqȝ ⁊ principes cũ vniuerſo populo tãtũ deuotionis demõſtrarũt affectum erga cultũ diuinũ. Saltauit deuotiſſimꝰ rex dauid corã archa dei totis viribꝰ. recolēs beneficia olim indulta patribꝰ. fecit diuerſi generis organa. pſalmos edidit ⁊ cãtari iſtituit cũ leticia cecinit. ⁊ ip̄e frequenter i cithara ſpũs ſancti afflatus gratia docuit populũ iſrael toto corde deũ laudare ⁊ ore cõſono diebꝰ ſingulis benedicere ⁊ ꝑdicare. Si tãta agebat tũc deuotio ac diuine laudis extitit recordatio corã archa teſtamēti: quãta nũc mihi ⁊ oī populo xp̄iano habēda ē reuerentia ⁊ deuotio i ꝑſentia ſacramenti in ſumptione excellentiſſimi corporis xp̄i. Currũt multi ad diuerſa loca ꝓ viſitandis reliquijs ſanctorum ⁊ mirant auditis geſtis eoꝝ ãpla edificia templorũ inſpiciũt: ⁊ oſculantur ſericis ⁊ auro inuoluta ſacra oſſa ipſoꝝ. Et ecce tu ꝑſens es hic apud me i altari deꝰ meꝰ ſãctꝰ ſanctoꝝ creator oīm ⁊ dñs angeloꝝ. Sepe i talibꝰ vidēdis eſt curioſitas hoīm ⁊ nouitas inuiſoꝝ ⁊ modicꝰ reportat emendationis fructus. maxime vbi eſt tam leuis ſine vera cõtritiõe diſcurſus. Hic aũt in ſacramēto altaris totꝰ ꝑſens es deꝰ meꝰ homo xp̄s ieſus. vbi ⁊ copioſus ꝑcipit eterne ſalutis fructꝰ quotieſcunqȝ fueris digne ac deuote ſuſceptꝰ. Ad iſtud vero nõ trahit leuitas aliqua nec curioſitas aut ſenſualitas. ſed firma fides deuota ſpes ⁊ ſincera charitas. O inuiſibilis conditor mundi deus ꝗ̄ mirabiliter agis nobiſcũ. ꝗ̄ ſuauiter ⁊ gratioſe cũ electis tuis diſponis: quibus teipſum in ſacramento ſumendum proponis. Hoc nãqȝ omnē intellectũ ſuperat. hoc ſpecialiter deuotoꝝ corda trahit: ⁊ accendit affectũ. Ipſi enim veri fideles tui qui totã vitam ſuam ad emendationē diſponũt. ex hoc digniſſimo ſacramento magnam deuotionis gratiã ⁊ virtutis amorē frequenter recipiũt. O admirabilis ⁊ abſcõdita gratia ſacramenti quã norũt tãtũ xp̄i fideles: infideles aũt ⁊ peccati ſerui experiri nõ poſſũt.

[illegible]

totaliter humiliādo corā te ⁊ tuā infinitā bonitatē exaltando supra me. Laudo te deus me⁹ ⁊ exalto ī eternū. Despicio me: ⁊ subiicio tibi in profundū vilitatis mee. Ecce tu sanct⁹ sāctoꝝ: ⁊ ego sordes pecca torū. ⁊ tu iclinas te ad me. q̄ nō sū dign⁹ ad te respicere. Ecce tu venis ad me. tu vis esse mecū tu inuitas ad conuiuiū tuū. tu mihi dare vis celestē cibū: ⁊ panem angeloꝝ ad manducādū. non aliū sane ꝙ teipꝫ panē viuū: qui de celo descēdisti ⁊ das vitā mūdo. Ecce vn̄ dilectio ꝓcedit. qualis dignatio illucescit. ꝙ magne gratiaꝝ actiones ⁊ lau des tibi ꝓ his debent. O ꝙ saluta re ⁊ vtile ꝯsiliū tuū cū illō īstituisti ꝙ suaue ⁊ iocūdū cōuiuiū cum te ipsum ī cibū donasti. O ꝙ admira bilis operatio tua dn̄e. ꝙ potens virtus tua. ꝙ infallibilis veritas tua Dixisti eni ⁊ facta sunt oia: ⁊ hoc factū est ꝙ ipse iussisti. Mira res ⁊ fide digna ac humanū vincēs in tellectū ꝙ tu dn̄e deus meus ver⁹ deus ⁊ homo sub modica specie panis ⁊ vini integer ꝯtineris ⁊ sine ꝯsūptione a sumente manducaris. Tu dn̄e vniuersoꝝ qui nullius ha bes idigētiā voluisti ꝑ sacramētū tuū habitare in nobis. ꝯserua cor meū ⁊ corp⁹ meū imaculatū vt le ta ⁊ pura cōsciētia sepi⁹ valeā tua celebrare mysteria ⁊ ad meā ꝑpe tuā accipe salutē: que ad tuū preci pue honorē ⁊ memoriale perhēne sanxisti ⁊ instituisti. Letare anima mea ⁊ gratias age deo ꝓ taꝫ nobili munere ⁊ solatio singulari in hac lachrymaꝝ valle tibi relicto. Naꝫ quotiēs hoc mysteriū r̄colis ⁊ xp̄i corp⁹ accipis. totiens tue redēpti onis opus agis: ⁊ particeps oīuꝫ meritoꝝ xp̄i efficeris. Charitas etenī xp̄i nunꝙ minuit: ⁊ magnitu do ꝓpitiatiōis eius nūꝙ exhaurit. Ideo noua semꝑ mētis renouatōe ad hoc dispōēr te debes. ⁊ magnū salutis mysteriū attēta cōsideratio ne pensare. Ita magnuꝫ nouum ⁊ iocūdū tibi videri debet cum cele bras: aut missam audis. ac si eodeꝫ die xp̄s primū in vterū virginis d scendēs homo fact⁹ esset: aut ī cru ce pendens pro salute hoīuꝫ pate retur et moreretur.

Q. vtile sit sepe cōmu nicare. Ca. iij.

Ecce ego venio ad te dn̄e vt bn̄ mihi sit ex munere tuo ⁊ letificer in cōuiuio sancto tuo qd̄ parasti in dulcedine tua pauperi deus. Ecce ī te ē totuꝫ quod desiderare possum ⁊ debeo tu salus mea ⁊ r̄dēptio. spes ⁊ for titudo. dec⁹ ⁊ gloria. Letifica ergo hodie animā ſui tui. qm̄ ad te dn̄e ihu animā meā leuaui. Desidero te nūc deuote ac reuerēter suscipere cupio te in domū meā introducer̄ quaten⁹ cū zacheo merear a te bn̄ dici ac iter filios abrahe cōputari Anima mea corp⁹ tuū cōcupiscit. cor meū tecū vniri desiderat. Tra de te mihi ⁊ sufficit. Naꝫ preter te nulla cōsolatio valet. sine te esse ne queo. ⁊ sine visitatiōe tua viuer̄ nō

valeo. Ideoqꝫ oportet me frequē-
ter ad te accedere ⁊ in remediū ſa-
lutl mee recipe: ne forte ɗficiā i via
ſi fuero celeſti fraudatꝰ alimonia.
Sic eni tu miſericordiſſime ihu ꝑdi-
cās populis ⁊ varios curās lāguo
res aliqñ dixiſti: Nolo eos ieiu-
nos dimittere i domū ſuā ne ɗfici-
āt i via. Age igit hoc mō mecū q̄ te
pro fideliū ꝯſolatiōe i ſacramēto
reliqſti. Tu es eniꝫ ſuauis refectio
anime. ⁊ qui te digne mādùcauerit
ꝑticeps ⁊ heres erit eterne glorie.
Neceſſariū quidē mihi ē qui tam
ſepe labo̾o ⁊ pecco tā cito torpeſco
⁊ deficio. vt ꝑ frequētes orōnes ⁊
cōfeſſiones ⁊ ſacrā tui corporis ꝑ
ceptionē me renouē. mundē: ⁊ ac-
cendā. ne forte diutius abſtinēdo
a ſācto ꝓpoſito ɗfluā. Proni eniꝫ
ſunt ſenſus hoīs ad malū ab ado-
leſcētia ſua: ⁊ niſi ſuccurrat diuina
medicina. labit hō mox ad peiora
Retrahit ḡ ſancta comunio a ma-
lo ⁊ ꝯfortat i bono. Si eniꝫ modo
taꝫ ſepe negligens ſum ⁊ tepidꝰ qñ
cōmunico aut celebro: quid fieret
ſi hāc medelā nō ſumerē ⁊ tā grāde ſu
uamē nō q̄rerē? Et licet omni die
nō ſim aptꝰ nec ad celebrādū bene
diſpoſitꝰ. dabo tñ operā ꝯgruis tē
poribꝰ diuina percipe myſteria ac
tante gratie ꝑticipē me exhibere:
Nā hec ē, vna principalis fidelis
anime conſolatio ꝙdiu peregrinat
a te i mortali corpore. vt ſit ſepius
memō dei ſui. dilectū ſuū ɗuota ſuſ
cipiat mēte. O mira circa nos tue
pietatl dignatio ꝙ tu dñe deꝰ crea
tor ⁊ viuificator oīuꝫ ſpirituū ad
pauperculā dignaris venire aiaꝫ
⁊ cū tota diuitate tua ac humanitate
eiꝰ ipinguar eſuriē. O felix mēs ⁊
beata aia que te dñꝫ deū ſuū mere
tur ɗuote ſuſcipe ⁊ i tua ſuſceptiōe
ſpiritali gaudio repleri. O ꝙ ma-
gnū ſuſcipit dñꝫ. ꝙ dilectū inducit
hoſpitē. ꝙ iocūdū recipit ſociū. ꝙ
fidelē acceptat amicū. ꝙ ſpecioſū ⁊
nobilē amplectit ſpōſū. pre oibus
dilecti ⁊ ſuꝑ oia ɗſiderabilis amā
dū. Sileāt a facie tua dulciſſime di
lecte meꝰ celū ⁊ terra ⁊ ois ornatꝰ
eoꝝ. qm̄ quicquid laudis habens
ac decoris ex dignatiōe tue eſt largi
tatis: nec ad decorē tui ꝑueniēt no
minis: cuius ſapiētie nō ē numerꝰ

Q̄ multa bona preſtant ɗuote cō-
municantibus Cap. iiij.

Domine deꝰ meꝰ ꝑueni ſer
uū tuū i bñdictiōibꝰ dul-
cedinis tue vt ad tuū ma
gnificū ſacramētū digne ac deuo-
te merear accedere. Excita cor me
um i te: ⁊ a graui torpo̾ exue me.
Viſita me i ſalutari tuo ad guſtan
dū i ſpiritu tuā ſuauitatē: q̄ in hoc
ſacramēto tāꝙ i fonte plenarie la
tet. Illuminaqꝫ oculos meos ad i
tuendū tātū myſteriū: ⁊ ad creden
dū illud idubitata fide me robora
Eſt enim opatio tua nō hūana po
tentia tua ſacra inſtitutio nō hoīs
adminuēdo. Nō enim ad hec capi
enda ⁊ intelligēda aliqs idoneꝰ ꝑ
ſe repit: que angelicā etiā ſubtilita
tē trāſcēdūt. Quid ḡ ego peccator
idignꝰ terra ⁊ cinis ɗ tā alto ſacro

ſecreto potero iueſtigare ⁊ caperē?
Dñe i ſimplicitate cordis. i bōa fir
ma fide ⁊ i tua iuſſiōe ad te cū ſpe
⁊ reuerētia accedo. ⁊ vere credo q̄
tu preſēs es hic i ſacramēto deꝰ ⁊
hō. Vis ḡ vt te ſuſcipiā ⁊ meipſū ti
bi i charitate vniā. Vñ tuā ꝑcor cle
mētiā ⁊ ſpecialē ad hoc iploro mi
bi donari gratiā vt totꝰ i te liq̄fiaꝫ
⁊ amore ꝑfluā atqꝫ de nulla aliena
cōſolatiōe amplꝰ me itromittā. eſt
enim hoc altiſſimū ⁊ digniſſimū ſa
cramētū ſalus aie ⁊ corporis. me-
dicina oīs ſpiritualis lāguoris. i q̄
vitia mea curāt. paſſiōes frenāt. tē
tatiōes vincunt ac minuūt. gratia
maior ifundit. virtꝰ iceptaaugetur
firmat fides. ſpes roborat: ⁊ cha-
ritas igneſcit ac dilatat. Multa nā
que bona largitꝰ es ⁊ adhuc ſepiꝰ
largiris i ſacramēto dilectis tuis
deuote coicātibꝰ deꝰ meꝰ ſuſceptō
aie mee. reparator ifirmitatl hūane
⁊ totiꝰ datō ꝯſolatiōis iterne. Nā
multā ipſis cōſolationē aduerſꝰ va
rias tribulatiōes ifundis ⁊ ɗ imo
deiectiōis ꝓpe ad ſpem tue prote-
ctiōis erigis. atqꝫ noua quadā gra
tia eos intus recreas ⁊ illuſtras: vt
qui anxiȷ primū ⁊ ſine affectiōe ſe-
ante coionē ſenſerāt. poſtea refecti
cibo potuqꝫ celeſti i meliꝰ ſe muta
tos inueniant. Quod idcirco cū ele-
ctis tuis ita diſpēſant agis vt vera
citer agnoſcāt ⁊ patēter experiant ꝙ
nihil ex ſemetipſis habeāt ⁊ q̄d bo
nitatis ac gratie ex te cōſequāt. q̄
ex ſemetipſis frigidi duri ac inde-
uoti, ex te autē faruētes alacres ⁊
deuoti eſſe merent. Quis eniꝫ ad
fontē ſuauitatis hūiliter accedens
nō modicū ſuauitatl īde reportat?
Aut quis iuxta ignē copioſū ſtās
non paruū caloris īde ꝑcipit? Et tu
fons es ſemꝑ plenꝰ ⁊ ſuꝑhabūdās
ignis iugiter ardēs ⁊ nūꝙ deficiēs
Vñ ſi mihi nō licet haurire de ple-
nitudine fontis nec vſqꝫ ad ſaciete
tē potare. apponā tñ os meū ad fo
ramen celeſtis fiſtule vt ſaltē inde
guttulā modicā capiā ad refocil-
landā ſitim meā vt nō penitꝰ exar
ſcā. Et ſi necdū totus celeſtis ⁊ tā
ignitus vt ſeraphin ⁊ cherubin eē
poſſū. conabor tñ deuotiōi iſiſtere
⁊ cor meū ꝑparare vt vel modicā
diuini incendiȷ flammā ex humili
ſumptione viuifici ſacramēti con-
quirā. Quicquid autē mihi deeſt
bone ihu ſaluator ſanctiſſime. tu ꝓ
me ſupple benigne ac grat oīe: qui
omnes ad te dignatꝰ es vocare. di
cens: Venite ad me omnes qui la
boratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego refi-
ciā vos. Ego quidē laboro i ſudo
re vultꝰ mei. dolore cordis torq̄o
peccatis oneror. tētatiōibꝰ iquie-
tor. multis malis paſſiōibꝰ iplicor
⁊ premor: ⁊ nō ē qui adiuuet. non
eſt qui liberet ⁊ ſaluū faciat niſi tu
dñe deꝰ ſaluator meꝰ cui cōmitto
me ⁊ oīa mea vt me cuſtodias ⁊ ꝑ
ducas i vitā eternā. Suſcipe me in
laudē ⁊ gloriā nōis tui q̄ corpꝰ tu
uꝫ ⁊ ſāguinē i cibū ⁊ potū mihi pa
raſti. Preſta dñe deꝰ ſalutaris me
us vt cū frequētatiōe myſteriȷ tui
creſcat mee deuotionis affectus.

De dignitate ſacramenti ⁊ ſtatu
ſacerdotali. Cap. v.

Si haberes angelicā puri-
tatē ⁊ ſancti iohis baptiſte
ſanctitatē. nō eſſes dign⁹
hoc ſacramentū accipere nec tra-
ctare. Nō enim hoc meritis debet
hoīz ꝙ homo conſecret ⁊ tractet
xp̄i ſacramentū ⁊ ſumat i cibū pa
nem angeloꝝ. Grande myſteriū ⁊
magna dignitas ſacerdotū. quib⁹
datum eſt quod angelis nō eſt con
ceſſum. Soli nāqꝫ ſacerdotes i ec-
cleſia rite ordinati poteſtatē habēt
celebrandi ⁊ corpus xp̄i ꝯſecrādi
Sacerdos quidē miniſter eſt dei
vtens verbo dei ꝑ iuſſionē ⁊ inſti-
tutionē dei. Deus aūt ē ibi princi-
palis ē auctor ⁊ inuiſibilis opator
cui ſubeſt omne qd voluerit. ⁊ paſ
omne qd iuſſerit. Plus ergo cre-
dere debes deo oīpotenti i hoc ex
cellētiſſimo ſacramēto ꝙ ꝓprio ſen-
ſui aut alicui ſigno viſibili. Ideo qꝫ
cū timore ⁊ reuerētia ad hoc op⁹
eſt accedendū. Attende igit ⁊ vi-
de cuius miniſteriū tibi traditū eſt
ꝑ īpoſitionē man⁹ epiſcopi. Ecce
ſacerdos factus es ⁊ ad celebrādū
conſecratus. vide nunc vt fideliter
⁊ deuote in ſuo tēpore deo ſacrifi
ciū offeras ⁊ te ipſum irreprehenſi
bilē exhibeas. Nō alleuiaſti onus
tuū. ſed artiori iam alligat⁹ es vin
culo diſcipline: ⁊ ad maiorē teneri
perfectionē ſanctitatis. Sacerdos
omnib⁹ virtutib⁹ debet eſſe orna-
tus: ⁊ aliīs bone vite exemplū pre
bere. Eius cōuerſatio non cū po-
pularibus ⁊ cōibus vijs hoīz vīe: ſꝫ
cū angelis in celo aut cum ꝑfectis
viris i terra. Sacerdos ſacris ve-
ſtib⁹ idut⁹ xp̄i vices gerit. vt deū
pro ſe ⁊ ꝓ omni populo ſupplici
ter ⁊ hūiliter roget. Habꝫ nāqꝫ an-
te ſe ⁊ retro dominice crucis ſignū
ad memorādū iugiter xp̄i paſſio
nē. Ante ſe crucē i caſula portat vt
xp̄i veſtigia diligēt iſpiciat ⁊ ſequi
feruēt ſtudeat. Poſt ſe cruce ſigna-
tus ē vt aduerſa q̄libꝫ illata ab ali
is clemēter ꝓ deo toleret. Ante ſe
crucē gerit vt ꝓpa peccata lugeat.
poſt ſe. vt alioꝝ etiā cōmiſſa ꝑ cō
paſſionē dfleat. ⁊ ſe mediū īnt deū
⁊ peccatorē cōſtitutū eſſe ſciat: nec
ab oratione nec ab oblatiōe ſācta
torpeſcat: donec gratiā ⁊ miſicor-
diā ipetrare mereat. Qn̄ ſacerdos
celebrat. deū honorat āgelos leti
ficat. eccleſiā edificat. viuos adiu
uat. dfunctis requiem ꝑſtat: ⁊ ſeſe
oīum bonoꝝ participē efficit.

Interrogatio d exercitio ante
cōmunionem Cap. vi.

Cum tuā dignitatē dn̄e ⁊
meā vilitatē penſo. valde
cōtremiſco ⁊ in meipo cō
fundor. Si enīꝫ nō accedo. vitam
fugio. ⁊ ſi indigne me igeſſero offē
ſam incurro. Quid ḡ faciam deus
me⁹ auxiliator me⁹ ⁊ ꝯſiliator i ne
ceſſitatib⁹? Tu doce me viā rectā
ꝓpone breue aliquod exercitiū fa
cre cōmunioni cōgruū. Utile ē eni
ſcire q̄liter ſcilicꝫ deuote ac reuerēt
tibi ꝑparaī debeā cor meū ad re-
cipiēdū ſalubriter tuū ſacramentū

ſeu etiā celebrandū tam magnum
⁊ diuinum ſacrificium.

De diſcuſſione ꝓprie cōſciē
tie ⁊ emēdatiōis ꝓpoſito. Cap. vij.

Super oīa cū ſūma humi-
litate cordis ⁊ ſupplici re-
uerētia cū plena fide ⁊ pia
itentiōe honoris dī ad hoc ſacra-
mentū celebrādū tractādū ⁊ ſumē
dū oportet dei accedere ſacerdotē
Diligēt examina ꝯſciētiā tuā ⁊ ꝓ
poſſe tuo vera ꝯtritiōe ⁊ hūili ꝯfeſ
ſione eā nuda ⁊ clarifica ita vt nil
graue habeas aut ſcias qd te r̄mō
deat ⁊ liberū acceſſū ipediat. Ha-
beas diſplicētiā oīuꝫ peccatoꝝ tu
oꝝ i generali. ⁊ ꝓ q̄tidianis exceſ-
ſib⁹ magis i ſpeciali doleas ⁊ ge-
mas: ⁊ ſi tēp⁹ patit deo in ſecreto
cordis cūctas ꝯfitere paſſionū tu-
aꝝ miſerias. Ingemiſce ⁊ dole ꝙ
adhuc ita carnalis ſis ⁊ mūdanus
tā imortificat⁹ a paſſionib⁹. tā ple
n⁹ ꝯcupiſcētiaꝝ motib⁹. tā icuſto-
dit⁹ i ſēſib⁹ exteriorib⁹. tā ſepe mſ
tis vanis fātaſijs iplicat⁹. tā mul-
tū iclinat⁹ ad exteriora. tā negligēſ
ad iteriora. tā leuis ad riſū ⁊ diſſo
lutionē. tā dur⁹ ad fletū ⁊ cōpūcti-
onē. tā prompt⁹ ad laxiora ⁊ carni-
ſ comoda. tā ſegnis ad rigorē ⁊
feruorē. tā curioſus ad noua audi
ēda ⁊ pulchra iuēda. tā remiſſus
ad hūilia ⁊ abiecta āp̄lectēda. tam
cupid⁹ ad multa habenda: ⁊ tam
parc⁹ ad dandū. tā tenax ad retinē
dum. tā icōſiderat⁹ in loquendo
tā icōtinēs ad tacendū. tā incom
poſit⁹ in morib⁹. tam iportun⁹ in
actib⁹. tā effuſus ſup cibū. tā ſur-
dus ad dei verbū. tā velox ad qui
etē. tā tardus ad laborē. tā vigilās
ad fabulas. tā ſomnolētus ad vigi
lias ſacras. tam feſtin⁹ ad finē. tā
vagus ad attendendū. tā negligēs
in horis pſoluēdis. tā tepidus i ce-
lebrando. tā aridus i coicando. tā
cito diſtract⁹. tā raro tibi bene col-
lect⁹. tam ſubito cōmot⁹ ad irā. tā
facilis ad alteri⁹ diſplicētiā. tā pro
nus ad iudicandū. tā rigid⁹ ad ar-
guendū. tā letus ad ꝓſpera. tā de-
bilis i aduerſis. tā ſepe multa bōa
ꝓponens ⁊ modicū ad effectū per
ducēs. His ⁊ alijs defectib⁹ tuis cū
dolore ⁊ magna diſplicētia ꝓprie
īfirmitatis confeſſis ac deploratis
firmū ſtatue ꝓpoſitū ſemper emē
dādi vitā tuā ⁊ i melius ꝓficiendi
Deinde cū plena reſignatiōe ⁊ inte
gra volūtate offer teipſū i honorē
nōis mei i ara cordis tui holocau
ſtū ꝑpetuū. corp⁹ tuū ſcilicꝫ ⁊ aīaꝫ
mihi fideliter cōmittendo. q̄tenus
ſic digne merearis ad offerēdū ho
ſacrificiū accedere ⁊ ſacramētū cor
poris mei ſalubriter ſuſcipere. Nō
eſt enim oblatio dignior ⁊ ſatiſfa
ctio maior pro peccatis diluēdis ꝙ
ſeipſū pure ⁊ integre cū oblatiōe
corporis xp̄i i miſſa ⁊ i coione deo
offerre. Si homo fecerit qd i ſe ē
⁊ vere penituerit. quotienſcūqꝫ ꝓ
venia ⁊ gratia ad me acceſſerit. vi
uo ego dicit dn̄s: q2 nolo mortē pe-
catoris ſed magis vt ꝯuertat ⁊ vi
uat. qm̄ peccatoꝝ ſuoꝝ nō recorda
bor ampli⁹ ſꝫ cūcta ſibi idulta erūt

De oblatione xp̄i i cruce ꝛ p̄pria reſignatione Cap̄.viij.

Ji ut ego meipſū expāſis
i cruce manib' ꝛ nudo cō
pore pro peccatis tuis dō
patri ſpōte obtuli ita vt nihil in me
remaneret quin totū i ſacrificium
diuine placatiōis tranſierit:ita de-
bes ꝛ tu temetipſū mihi volūtarie
in oblationē purā ꝛ ſanctā quoti-
die i miſſa cū oib' virib' ꝛ affecti
bus tuis quanto intimius vales
offerre. Quid magi a te requiro ꝙ
vt te ſtudeas mihi ex integro reſi-
gnare: Quicquid preter teipſū das
nihil curo. q2 nō q̄ro datū tuū ſed
te. Sicut nō ſufficeret tibi oib' ha
bitis preter me. ita nec mihi place
re poterit quicq̄d dederi te nō ob-
lato. Offer te mihi ꝛ da te totū ꝓ
dō ꝛ erit accepta oblatio Ecce ego
me totū obtuli patri ꝓ te. dedi etiā
totū corp' meū ꝛ ſanguinē in cibū
vt tot' tu' eſſē ꝛ tu me' ꝑmaneres
Si autē i teipſo ſteteris nec ſpōte
te ad voluntatē meā obtuleris. nō
ē plena oblatio nec itegra erit iter
nos vnio. Ideo oia opera tua pre
cedere debet ſpōtanea tuipſius i
man' dei oblatio ſi libertatē con-
ſequi vis ꝛ gratiā. Ideo tā pauci il
luminati ꝛ liberi int' efficiūt. q2 ſe
ipſos ex toto abnegare neſciūt. eſt
firma ſentētia mea. niſi q̄s renūcia
uerit oib' nō pōt me' eē diſcipul'
Tu ḡ ſi optas me' eē diſcipul'. of
fer teipſ3 mihi cū oib' afectib' tuiſ

Q2 nos ꝛ oia nr̄a dō ōbem' offerr̄
ꝛ ꝓ oib' orar̄. Cap̄.ix.

Domine oia tua ſit q̄ celo
ſūt ꝛ i terra. Deſiderio meipſ3 tibi i
ſpōtaneā oblationē offerre ꝛ tuus
ꝑpetue ꝑmaner̄. Dn̄e i ſimplicitate
cordis mei offero meipſ3 tibi hodie
i ſuū ſempiternū. in obſequiū ꝛ ſa
crificiū laudis ꝑpetue Suſcipe me
cū hac ſcā oblatiōe tui ꝑcioſi cor-
ꝑis quā tibi hodie i p̄ſentia āgeloꝝ
inuiſibiliū aſſiſtētiū offerro. vt ſit pro
me ꝛ ꝓ cūcto populo tuo i ſalutē
Dn̄e offero tibi oia peccata ꝛ deli-
cta mea q̄ cōmiſi corā te ꝛ ſācti an
gelis tuis a die quo p̄mū peccar̄
potui vſq3 ad diē hāc. ſuꝑ placabi-
li altari tuo. vt tu oia parit icēdas
ꝛ cōburas igne charitati tue. ꝛ de
leas vniuerſas maculas peccato-
rū meoꝝ: ꝛ ꝯſciētiā meā ab oi delic
cto emūdes. ꝛ r̄ſtituas mihi grāꝫ
tuā ꝙ peccādo amiſi. oia mihi ple
ne idulgēdo ꝛ in oſculū pac s me
miſericorditr̄ aſſumēdo. Quid poſſū
agere ꝓ peccati m̄is niſi hūilit̄ ea
cōfitēdo ꝛ lamētādo ꝛ tuā ꝓpitiati
onē iceſſant̄ dep̄cādo: Deprecor
tē exaudi me ꝓpiti' vbi aſto corā
te de' me'. Oia pc̄ta m̄a mihi ma
xie diſplicēt. Nolo ea vn̄q̄ āplius
ꝑpetrar̄ ſ3 ꝓ eis doleo ꝛ dolebo ꝙ
diu vixero. pat' penitētiā agere ꝛ
ꝓ poſſe ſatiſfacere. Dimitte mihi
de' Dimitte mihi pc̄tā m̄a. ꝑp no-
mē ſcm̄ tuū ſalua aiā3 m̄ā quā ꝑci
oſo ſāgūie tuo redemiſti. Ecce con
mitto me miſericordie tue. reſigno
me i manib' tuis. age mecū ſ3 bo-
nitatē tuā. nō ſ3 meā maliciā ꝛ ini
quitatē. Offero etiā tibi oia bona
mea ꝙuis valō pauca ꝛ iꝑfecta vt
tu ea emēdes ſctifices. vt ea gra-
ta habeas ꝛ accepta tibi facias ꝛ
ſp ad meliora trahas nec n̄ ad be-
atū ꝛ laudabilē finē me pigrū ꝛ in
utilē homūciōe3 ꝑducas. Offero q̄3
tibi oia deſideria deuotoꝝ neceſſi
tates parētū amicoꝝ fratꝝ. ſoroꝝ
oiu3 q̄3 charoꝝ m̄oꝝ ꝛ eoꝝ q̄ mi-
hi vel alijs ꝓpt amorē tuū bn̄fece-
rūt ꝛ q̄ orōnes ꝛ miſſas ꝓ ſe ſuiſq3
oib' dici a me deſiderauer̄t ꝛ petie-
r̄t ſiue i carne adhuc viuāt ſiue iā
ſeclo defūcti ſit vt oēs ſibi auxiliū
grē tue opē ꝯſolatonis. ꝓtectionē
a periculis liberationem a penis
aduenire ſētiāt: ꝛ vt ab oib' malis
erepti grās tibi magnificas leti ꝑ
ſoluāt. Offero etiā tibi p̄ces ꝛ ho-
ſtias placatōis ꝓ illis ſpāliṫ q̄ me i
aliq̄ leſer̄t. cōtriſtauerūt aut vitu-
perauer̄t vel aliq̄ð damnū vel gra
uamē itulerūt. ꝓ is q̄3 oib' quos
aliq̄n cōtriſtaui cōturbaui graua-
ui ꝛ ſcādaliçaui. v̄bis factis ſcient̄
ꝛ ignorāt vt nobis oib' parit̄ idul
geas pc̄ta nr̄a ꝛ mutuas offenſio-
nes: Aufer dn̄e a cordib' noſtris
omnē ſuſpitionē idignationē. ira3
ꝛ diſceptationē: ꝛ quicq̄d pōt cha
ritatē icedere ꝛ fraternā dilectionē
minuere. Miſerere miſerere dn̄e
miſericordiā tuā poſcētib' da grā
indigētib' ꝛ fac nos tales exiſtere
vt ſimus digni gratia tua perfrui:
ꝛ ad vitā ꝓficiam' eternā. Amen

Q2 ſacra coīo de facili non eſt
relinquenda Cap̄.x

Requēter recurrēdū ē ad
fontē gratie ꝛ diuine miſe
ricordie ad fontē bonitati
ꝛ toti' puritati q̄ten' a paſſionib'
tuis ꝛ vitijs curari valeas ꝛ cōtra
vniuerſas tētatōes ꝛ fallacias dia
boli fortior atq3 vigilantior effici
merearis Inimic' ſciēs fructū ꝛ r̄
mediū maximū i ſacra coīone po-
ſitū oi mō ꝛ occaſiōe nitit̄ fidles ꝛ
deuotos q̄tū preualet retrahere ꝛ
ipedire. Cū enim q̄dā ſacre coīoni
ſe aptare diſponūt peiores ſathane
imiſſiōes patiūt. Ipſe eni neq̄ ſpūs
vt i Job ſcribit venit int̄ filios dei
vt ſolita ei' nequitia ꝑturbet aut ti
midos nimiū r̄ddat ꝛ ꝑplexos q̄te
n' affectū eoꝝ minuat vl fidē ipu-
gnādo auferat ſi forte aut oio coīo
nē relinquāt aut cū tēpore accedat
S3 nō ē q̄cq̄ curādū de verſutijs
ꝛ fātaſijs illi' q̄ʒlibet turpib' ꝛ
horridis ſ3 cūcta fantaſmata i ca-
put ei' ſūt retorquēda. Cōtēnēd' ē
miſer ꝛ deridēd' nec ꝓpt̄ iſult' ei'
ꝛ ꝯmotōes q̄s ſuſcitat ſacra ē omit
tēda coīo. Sepe etiā ipedit nimia
ſollicitudo ꝓ deuotiōe habēda ꝛ
anxietates q̄dā de cōfeſſione faci-
enda. Age ſm̄ ꝯſiliū ſapientū ꝛ de
pone anxietatē ꝛ ſcrupulū: q2 grāꝫ
dei ipedit ꝛ deuotionē mētī deſtruit.
Propter aliquā ꝑuā tribulationē
vl' grauitatē ſacrā ne dimittas cō-
munionē: ſ3 vade citi' confiteri ꝛ
oēs offēſiōes alijs libēter idulge
Si vō tu aliquē offēdiſti veniā hu-
milit̄ ꝑcare ꝛ de' libēt̄ indulgebit
tibi. Quid ꝓdeſt diu tardare ꝯfeſ
ſionē aut ſacrā differre coīonē: Ex
purga te cū ꝑmis expue velocit̄ ve
nenū feſtina accipe r̄mediū. ꝛ ſen-
ties meli' q̄ ſi diu diſtuleri. Si ho
die ꝓpt̄ iſtud dimittis cras ꝑſſan

Illud magis euenict ⁊ ſic diu poſſeſ
a coione impediri ⁊ magis ineptꝰ
fieri. Quãto ḡ citius vales a pre-
ſenti grauitate ⁊ i ertia te excutias
qꝛ nihil ĩportat diu anxiari diu cũ
turbatiõe trãſire ⁊ ob quotidiana
obſtacula ſe a diuinis ſequeſtrare
imo plĩm nocet diu coionem ꝓte
lare nã ⁊ grauẽ tõporẽ cõſueuit in-
ducẽ. Prohdolor qdã tepidi ⁊ diſ
ſoluti moras cõfitẽdi libẽt accipiũt
⁊ coionẽ ſacrã idcirco differrĩ cupi
ũt ne ad maiorẽ ſui cuſtodiã ſe darĩ
teneãt. Heu q̃ modicã charitatẽ ⁊
debilẽ deuotionẽ habẽt qui ſacrã
coionẽ tã facilit̃ poſtponũt. Q̃ felix
ille ⁊ deo acceptꝰ habet q̃ ſic viuit
⁊ tali puritate ↄſciẽtiã ſuã cuſtodit
vt etiã oi die coicari paratꝰ ⁊ bene
affectatꝰ eſſet ſi ei liceret ⁊ ſic nota
agerĩ poſſet. Si qs iterdũ abſtinet
humilitatis gr̃a aut legitia ĩpediẽte
cauſa laudãdꝰ eſt de reuerẽtia. Si
aũt torpor obrepſerit ſeipꝫ excitarĩ
debet ⁊ facere qd̃ i ſe eſt ⁊ dñs ad-
erit d̃ſiderio ſuo ꝓ bona volũtate
q̃ ſpecialit̃ reſpicit. Cũ vero legiti-
me prepeditꝰ ẽ. habebit ſẽp bonaꝫ
volũtatẽ ⁊ piã ĩtentionẽ coicãdi ⁊
ſic ñ carebit fructu ſacramẽti. Põt
eni q̃libet deuotꝰ oi die ⁊ oi hora
ad ſpiritualẽ xp̃i coionẽ ſalubrit̃ ⁊
ſine ꝓhibitiõe accedere ⁊ tñ certis
diebꝰ ⁊ ſtatuto tẽpore corpꝰ ſui re
dẽptoris cũ affectuoſa reuerẽtia ſa-
cramentalit̃ debet ſuſcipe ⁊ magis
laudẽ dei ⁊ honorẽ p̃tẽdere q̃ ſuã
cõſolationẽ querere. Nam totiens
myſtice coicat ⁊ inuiſibiliter reficit
quotiẽs incarnatõis xp̃i myſteriũ
paſſionẽq3 d̃uote recolit ⁊ i amore
eiꝰ accẽdit. Qui aliť ſe nõ preparat
niſi iſtãte feſto vel cõſuetudine cõ
pellẽte ſepiꝰ iparatꝰ erit. Beatꝰ q̃ ſe
dño i holocauſtũ offert quotiẽs ce
lebrat aut coicat. Nõ ſis i celebrã
do nimis ꝓlixꝰ aut feſtinꝰ ſꝫ ſerua
bonũ cõmũe modũ cũ qbꝰ viuis
Nõ d̃bes aliis generare moleſtiã ⁊
tediũ ſꝫ cõem ſeruã viã ſꝫ maiorum
iſtitutionẽ ⁊ potius alioꝝ ſeruire
vtilitati q̃ ꝓpe d̃uotõi vel affectui

Qd corpꝰ xp̃i ⁊ ſacra ſcriptura
maxime ſint anime fideli neceſ
ſaria Cap. xj.

Dulciſſime dñe ihu q̃ta eſt
dulcedo d̃uote aie tecuꝫ
epulãtis i ↄuiuio tuo vbi
ei nõ aliꝰ cibꝰ mãducãdꝰ ꝓponit
niſi tu vnicꝰ dilectꝰ eiꝰ ſup oia d̃ſi
deria cordis eiꝰ deſiderabilis. Et
mihi quidẽ dulce foret i preſentia
tua ex itimo affectu lachrymas fũ
dere: ⁊ cũ pia magdalena pedes
tuos lachrymis irrigarĩ. Sꝫ vbi ẽ
hec deuotio: vbi lachrymarũ ſan
ctarũ copioſa effuſio. Certe i ↄſpe-
ctu tuo ⁊ ſcõꝝ angeloꝝ tuoꝝ totũ
cor meũ arderĩ d̃beret ⁊ ex gaudio
flere. Habeo eni te in ſacramento
vere preſentẽ. q̃uis aliena ſpecie oc
cultatũ. Nã in ꝓpria ⁊ diuina cla-
ritate te ↄſpicere oculi mei ferre ñ
poſſent: ſꝫ neq3 totꝰ mũdꝰ i fulgore
glorie maieſtatis tue ſubſiſteret. In
hoc ergo ibecillitati mee ↄſulis q̃
te ſub ſacramento abſcondis. Ha
beo vere ⁊ adoro quẽ ãgeli adorãt
i celo: ſed ego adhuc interim i fide
illi autẽ in ſpecie ⁊ ſine velamine

Me oportet contẽptũ eſſe i lumine
vere fidei ⁊ in ea ambulare donec
aſpiret dies eterne claritatis ⁊ vmbre
figurarũ iclinent. Cũ autẽ venerit
qd̃ pfectũ ẽ ceſſabit vſus ſacramẽ-
toꝝ qꝛ beati i gloria celeſti nõ egẽt
medicamine ſacramẽtali. gaudent
eni ſine fine i preſentia dei facie ad
faciẽ gloriã eius ſpeculãtes ⁊ d̃ cla
ritate i claritatẽ abyſſalis deitatis
trãſformati guſtãt v̓bũ dei carnẽ
factũ: ſicut fuit ab initio ⁊ manet i
eternum. Memor hoꝝ mirabiliũ
graue mihi fit tediũ etiã quodlibꝫ
ſpirituale ſolatiũ qꝛ q̃diu dñꝫ meũ
aperte i ſua gloria nõ video ꝓ ni-
hilo duco omne qd̃ i mũdo ↄſpi-
cio ⁊ audio. Teſtis es tu mihi deꝰ
q̃ nulla põt me res cõſolari nulla
creatura quietare niſi tu deꝰ meꝰ
quẽ deſidero eternaliter cõtẽplari
Sꝫ nõ ẽ hoc poſſibile durãte me
i hac mortalitate. Ideo oportet ut
me ponã ad magnã patiẽtiã ⁊ me-
ipſũ i oi deſiderio tibi ſubmittam:
Nã ⁊ ſãcti tui dñe qui tecũ iamꝰ in
regno celoꝝ exultãt. i fidẽ ⁊ patiẽtia
magna dũ viuerẽt aduẽtũ glie tue
expectabãt. Quod illi crediderũt
ego credo qd̃ illi ſperauerunt ego
ſpero quo illi puenerãt p gr̃aꝫ tuã
me vẽturũ cõfido. Ambulabo itẽ
ri i fide exẽplis cõfortatꝰ ſanctoꝝ.
Habeo etiã libros ſãctos ꝓ ſola-
tio ⁊ vite ſpeculo: atq3 ſup hec oia
ſãctiſſimũ corpꝰ tuũ pro ſingulari
remedio ⁊ refugio. Duo nãq3 mihi
neceſſaria p maxime ſẽtio i hac vi
ta. ſine qbꝰ mihi iportabilis foret
iſta miſerabilis vita In carcere cor
poris huiꝰ detentꝰ duobꝰ me egere
fateor cibo ſcilicꝫ ⁊ lumine. Dediſti
itaq3 mihi iſirmo ſacrũ corpꝰ tuũ
ad refectionẽ mẽtis ⁊ corporis ⁊
poſuiſti lucernã pedibꝰ meis v̓bũ
tuũ. Sine his duobꝰ bene viuere
nõ poſſẽ. nã verbũ dei lux anime
mee. ⁊ ſacramẽtũ tuũ panis vite.
Hec poſſũt etiã dici mẽſe due hic ⁊
ide i gazophylatio ſancte eccleſie
poſite: Una menſa eſt ſacri altaris
habẽs panẽ ſanctũ ideſt corpꝰ xp̃i
precioſũ. Altera eſt diuine legis cõ
tinẽs doctrinã ſãctã. erudiẽs fidẽ
rectã ⁊ firmit̃ vſq3 ad iteriora ve-
laminis vbi ſũt ſancta ſanctoꝝ per
ducẽs. Gratias tibi dñe ihũ lux lu
cis eterne ꝓ doctrine ſacre menſa
q̃ nobis p ſeruos tuos ꝓphetas ⁊
aplos aliosq3 doctores miniſtraſti
Gratias tibi creator ⁊ redemptor
hoĩuꝫ qui ad d̃clarãdã toti mũdo
charitatẽ tuã cenã paraſti magnã i
qua nõ agnũ typicũ ſꝫ tuũ ſanctiſ-
ſimũ corpus ⁊ ſãguinẽ prepoſuiſti
mãducãdũ letificãs omnes fidẽles
cõuiuio ſacro ⁊ calice iebriãs ſalu-
tari: in quo ſũt omnes delitie pa-
radiſi. ⁊ epulãt nobiſcũ angeli ſan
cti. ſed ſuauitate feliciori. O q̃ ma
gnũ ⁊ honorabile eſt officiũ ſacer-
dotũ quibꝰ datũ ẽ dñm maieſtatis
verbis ſacris ↄſecrare labiis bñ-
dicere manibꝰ tenere. ore proprio
ſumere: ⁊ ceteris miniſtrare. O q̃
mũde debẽt eſſe manꝰ ille q̃ purũ
os. q̃ ſãctũ corpus. q̃ imaculatuꝫ
erit cor ſacerdotis: ad quẽ totiens

ingreditur auctoꝛ puritatis. Ex oꝛe
ſacerdotis nihil niſi ſctm̃ nihil niſi
honeſtũ ⁊ vtile ꝓcedere debꝫ vbũ
qui tã ſepe xp̃i accipit ſacramẽtũ
Oculi eiꝰ ſimplices ⁊ pudici q̃ xp̃i
coꝛpꝰ ſolẽt intueri. Manꝰ pure ⁊ i
celũ eleuate que creatoꝛẽ celi ⁊ terre
ſolẽt cõtrectare. Sacerdotibꝰ ſpe-
cialiter in lege dicit. Sancti eſtote
qm̃ ego ſanctus ſũ dñs deꝰ veſter
Adiuuet nos gr̃a tua omnipotens
deꝰ vt qui officiũ ſacẽdotale ſuſce
pimꝰ digne ac deuote tibi in oi pu
ritate ⁊ conſciẽtia bona famulari
valeamꝰ. Et ſi nõ poſſumꝰ i tanta
innocẽtia vite cõuerſari vt dbemꝰ
concede nobis tñ digne flere mala
q̃ geſſimꝰ. vt i ſpiritu humilitatis
ac bone volũtatis ꝓpoſito tibi fer
uẽtiꝰ de cetero deſeruire valeamꝰ

Qm̃ magna diligẽtia ſe dbeat coi
caturꝰ xp̃o preparare. Cap. xij

Ego ſũ puritatis amatoꝛ
⁊ datoꝛ oĩs ſctitatis. Ego
coꝛ purũ q̃ro ⁊ ibi ẽ locꝰ
requietõis mee. Para mihi cena-
culũ grãde ſtratũ: ⁊ faciã apud te
paſca cũ diſcipulis meis Si vis ve
niã ad te ⁊ apd̃ te maneã expurga
vetꝰ fermẽtũ ⁊ mũda coꝛdis tui ha
bitaculũ Exclude totũ ſeclũ ⁊ oẽꝫ
vicioꝝ tumultũ. ſede tanq̃ paſſer
ſolitarius i tecto. ⁊ cogita exceſſꝰ
tuos in amaritudine aie tue. Ois
naq; amans ſuo dilecto amatoꝛi
optimũ ⁊ pulcherrimũ p̃parat lo
cũ q2 i hoc cognoſcit affectꝰ ſuſci-
pientis dilectuꝫ. Scito tñ te non
poſſe ſatiſfacere huic p̃paratiõi ex
merito tue actionis, etiã ſi p integrũ
annũ te ꝓparares ⁊ nihil aliud in
mẽte haberes: Sꝫ ex ſola pietate
⁊ gratia mea p̃mitteris ad menſã
meã accedere ac ſi mẽdicꝰ ad prãdiũ
vocaret diuitis. ⁊ ille nihil aliud
habeat ad retribuendũ beneficijs
eiꝰ niſi ſe humiliãdo ⁊ regratiãdo
Fac quod i te eſt ⁊ diligẽter facito
nõ ex cõſuetudine. non ex neceſſi-
tate. ſꝫ cũ timoꝛe ⁊ reuerẽtia ⁊ affe
ctu accipe coꝛpꝰ dilecti dñi dei tui
dignãtis ad te venire. Ego ſũ qui
vocaui ego iuſſi fieri, ego ſupplebo
quod tibi deeſt veni ⁊ ſuſcipe me.
Cũ gratiã deuotõis tribuo grati-
as age deo tuo: ñ q2 dignꝰ es ſꝫ q2
tui miſertꝰ ſum. Si nõ habes ſed
magis aridũ te ſentis inſte oꝛatiõi
ingemiſce ⁊ pulſa. nec deſiſtas do-
nec merearis micã aut guttã gratie
ſalutaris accipere. Tu mei idiges
nõ ego tui indigeo. Nec tu me ſan
ctificare venis ſꝫ ego te ſanctifica
re ⁊ melioꝛare venio. Tu venis vt
ex me ſanctificeris ⁊ mihi vniaris
vt nouã gratiã recipias ⁊ de nouo
ad emendationẽ accẽdaris. Noli
negligere hãc gratiã ſemper ꝓpa-
ra cũ omni diligentia coꝛ tuũ ⁊ in-
troduc ad te dilectũ tuũ. Opoꝛtet
autẽ vt nõ ſolũ te preparares ad de-
uotionẽ ante coĩonem ſꝫ vt etiã te
ſollicite cõſerues in ea poſt ſacra-
mẽti ꝑceptionẽ. Nec minoꝛ cuſto-
dia poſt exigit q̃ deuota p̃paratio
prius. Nam bona poſtmodũ cuſto
dia optima iterũ eſt preparatio ad
maioꝛẽ gratiã conſequẽdã. Ex eo

quippe valde idiſpoſitꝰ quis red-
ditur ſi ſtatim fuerit nimis effuſus
ad exterioꝛa ſolatia. Caue a multi-
loquio mane i ſecreto ⁊ fruere deo
tuo. Ipſuꝫ enim habes quẽ totus
mũdus tibi auferre ñ poteſt. Ego
ſũ cui te totũ dare debes ita vt iaꝫ
vltra nõ in te ſed in me abſq; om-
ni ſollicitudine viuas.

Qm̃ toto coꝛde anima deuota
xp̃i vnionem i ſacramẽto af-
fectare debet Cap. xiij.

Quis mihi det dñe vt iue-
niã te ſolũ ⁊ aperiã tibi
totũ coꝛ meũ ⁊ fruar te ſi-
cut deſiderat anima mea ⁊ iaꝫ me
nemo deſpiciat nec vlla creatura me
moueat vel reſpiciat ſꝫ tu ſolus mi
hi loquaris ⁊ ego tibi ſicut ſolet di
lectus ad dilectũ loqui: ⁊ amicus
cũ amico conuiuari. Hoc oꝛo hoc
deſidero vt tibi totus vniar: ⁊ coꝛ
meũ ab omnibꝰ creatis rebus ab
ſtraham magiſq; per ſacram coĩo
nem ac frequenter celebrationem
celeſtia ⁊ eterna ſapere diſcam. Ah
dñe deꝰ qñ ero tecum totus vnitꝰ
⁊ abſoꝛtꝰ meiq; totaliter oblitus:
Tu i me ⁊ ego i te ⁊ ſic nos pariter
i vnũ manere concede. Vere tu es
dilectꝰ meus electꝰ ex milibus in
quo cõplacuit anime mee habitare
omnibus diebus vite ſue. Vere tu
pacificus meus i quo pax ſumma
⁊ requies vera. extra quẽ laboꝛ ⁊
doloꝛ ⁊ infinita miſeria. Vere tu es
deus abſcõditus: ⁊ conſilium tuũ
non eſt cum impijs ſed cũ humili
bꝰ ⁊ ſimplicibꝰ ſermo tuus. O q̃
ſuauis ẽ dñe ſpiritus tuus: qui vt
dulcedinem tuaꝫ in filios demon-
ſtrares pane ſuauiſſimo de celo de
ſcendente illos refice dignaris.
Vere non eſt alia natio tã grandis
que habeat deos appꝛopiquãtes
ſibi ſicut tu deꝰ noſter ades vniuer
ſis fidelibꝰ tuis: quibus ob quoti-
dianũ ſolatiũ ⁊ coꝛ erigendũ i celũ
te tribuis ad edendũ ⁊ fruendum.
Que eſt enim alia gens tã inclyta
ſicut plebs xp̃iana: aut q̃ creatura
ſub celo tã dilecta vt anima deuota
ad quã igredit deus vt paſcat eã
carne ſua glorioſa: O ineffabilis
gr̃a o admirabilis dignatio o amoꝛ
imenſus homini ſingulariter impen-
ſus. Sꝫ quid retribuã dño p gr̃a
iſta. p charitate tam eximia: Non
eſt aliud quod gratiꝰ donare queã
q̃ vt coꝛ meũ deo meo totaliter tri
buã ⁊ intime cõiungã. Tũc exulta-
bũt oĩa interioꝛa mea cũ ꝑfecte fue
rit vnita deo aia mea. Tũc dicet
mihi ſi tu vis ẽe mecũ ego volo eẽ
tecũ. Et ego reſpõdebo illi. Digna
re dñe manere mecũ ego volo libẽter
eſſe tecũ. Hoc ẽ totũ deſideriũ meũ
vt coꝛ meum tibi ſit vnitum.

De quoꝛũdã deuotoꝛũ ardẽti de
ſiderio ad coꝛpꝰ xp̃i. Cap. xiiij.

Quam magna multitudo dul-
cedinis tue dñe q̃ abſcõ-
diſti timẽtibꝰ te. Qñ recoꝛ
doꝛ deuotoꝝ aliquoꝝ ad ſacramẽ
tũ tuũ dñe cũ maxia deuotõe ⁊ affe
ctu accedẽtiũ tũc ſepiꝰ in meipſo
confundoꝛ ⁊ erubeſco q̃ ad altare
tuũ ⁊ ſacre cõmunionis menſam

tam tepide ⁊ frigide accedo. q ita
aridus ⁊ ſine affectiõe cordis ma-
neo ⁊ q nõ ſum totaliter accenſus
corã te deo meo nec ita vehemẽter
attractus ⁊ affectus ſicut multi de-
uoti fuerũt qui pre nimio dſiderio
cõionis ⁊ ſenſibili cordis amore a
ffectu ſe nõ potuerunt continere ſʒ
ore cordis ⁊ corpori pariter ad te
deũ fontẽ viuũ medullitus inhia
bãt ſuam eſuriẽ non valentes ali-
ter tẽperare nec ſatiare niſi corpus
tuũ cũ omni iocunditate ⁊ ſpiritu-
ali auiditate accepiſſent. O vera
ardens fides eorũ probabile exi
ſtens argumentum ſacre preſentie
tue. Iſti enim veraciter cognoſcũt
dñm ſuũ i fractione panis: quorũ
cor tam valide ardet in eis de ihu
ambulante cum eis. Longe ẽ a me
ſepe talis affect⁹ ⁊ deuotio taʒ ve
hemẽs amor ⁊ ardor. Eſto mihi
ppitius ihu bõe dulcis ⁊ benigne
⁊ concede pauperi mẽdico tuo vel
interdũ modicũ de cordiali affectu
ãmoris tui i ſacra cõione ſentire vt
fides mea magis cõualeſcat. ſpes i
bonitate tua pficiat: ⁊ charitas ſe-
mel pfecte accẽſa ⁊ celeſte mãna ex
perta nũq deficiat. Potẽs ẽ autẽ
miſericordia tua etiã gratiã deſide
ratã mihi preſtare ⁊ i ſpiritu ardo
ris cũ dies beneplaciti tui aduene
rit me clementiſſime viſitare. Et-
enim licʒ tanto deſiderio tam ſpe-
cialiũ deuotorũ tuorũ nõ ardeo. tñ
de gratia tua illius magni inflãma
ti deſiderij dſideriũ habeo orãs ⁊
deſiderãs omniũ taliũ feruidorũ
amatorũ tuorũ participem me fi-
eri ac eorum ſancto conſortio an-
numerari

Q gratia deuotionis humi-
litate ⁊ ſuipſius abnegatione
acquiritur Cap. xv.

Oportet te deuotionis gra
tiã inſtanter querere ide-
ſinenter petere patiẽter ⁊
fiducialiter expectare gratãter re-
cipere humiliter cõſeruare. ſtudio
ſe cũ ea operari. ac deo tẽp⁹ ⁊ mo-
dũ ſuperne viſitatõis donec veiat
cõmittere. Humiliare precipue te
debes cũ parũ aut nihil deuotiõis
interius ſentis ſed nõ nimiũ deijci
nec inordinate cõtriſtari. Dat ſepe
de⁹ i vno breui momẽto qd lõgo
negauit tempore. Dat etiã qñq in
fine quod i pricipio orationis lar
gire diſtulit. Si ſemper cito gratia
daret ⁊ p voto adeſſet nõ eſſet iſir
mo hoi benẽ portabile. Propterea
i bona ſpe ⁊ humili patiẽtia expe
ctãda ẽ deuotiõis gratia. Tibi tñ
⁊ peccatis tuis iputa cũ nõ dat vl
etiã occulte tollit. Modicũ qñq
ẽ quod gratiam ipedit ⁊ abſcõdit
ſi tamẽ modicũ ⁊ nõ potius grã
dici debeat qd tantũ bonũ phibet
Et ſi hoc ipſum modicũ vel gran-
de amoueris ⁊ pfecte viceris erit
qd petiſti. Statim nãq vt te deo
ex toto cõde tradideris nec hoc vl
illud p tuo libitu ſeu velle qſieris
ſed itegre te in ipſo poſueris vni-
tum te inuenies ⁊ pacatum: quia
nil ita bene ſapiet ⁊ placebit ſicut
beneplacitum diuine voluntatis.

[illegible]

[illegible] Ecce ancilla dn̄i fiat mihi sm̄ verbum tuū. Et sicut beatus precursor tuus excellentissimus [illegible] Johannes baptista in presentia tua le[illegible] exultauit gaudio spirit' sancti dum adhuc [illegible] clauderet viscerib': τ postmodum cernens iter homines [illegible] valde se humilians deuoto cū affectu dicebat: [illegible]

[illegible] Laudāt te vniuersi [illegible] τ lingue τ [illegible] nomē [illegible] ardenti deuotione magnificant. Et quicunque reuerenter ac deuote [illegible] recipiūt gratiam τ misericordiam apud te [illegible] τ p me [illegible] suppliciter [illegible]

Q homo nō sit curiosus scrutator [illegible] varijs modis [illegible] nunc sacramenti [illegible] Perge ergo cū simplici τ [illegible] fide [illegible] simplici re[illegible] sacramentum accede. [illegible] intelligere nō vales [illegible] secure cōmitte. Non [illegible] fallit qui sibi nimiū [illegible] dit deus cū simplicib' [illegible] se humilibus. dat intellectū paruulis aperit sensū puris menti[illegible] abscōdit gratiam curiosis τ superbis. Ratio humana debilis est τ falli potest fides: aūt vera falli nō potest. Omnis ratio τ naturalis inuestigatio fidē sequi debet: nō precedere nec infringere. Nam fides τ amor ibi maxime precellūt τ occultis modis ī hoc sanctissimo τ sup excellentissimo sacramēto operantur. Deus etern' τ imēsus infiniteq; potentie facit magna τ inscrutabilia in celo τ in terra: nec est inuestigatio mirabilium operū ei'. Si talia essent opera dei vt facile ab humana ratione caperent: nō essent mirabilia, nec ineffabilia dicenda.

[illegible] Iundū est [illegible] τ inutili p scruta[illegible] ius p fidelissimi [illegible] si non vis in dubitationis [illegible] demergi. Qui scrutator est maiestatis. opprimet a gloria. Plus valet deus operari φ homo intelligere potest. Tolerabilis pia τ humilis inquisitio veritatis. parata semp doceri τ p sanas patrū sententias studēs ambulare. Beata simplicitas que difficiles questionum relinquit vias τ plana ac firma pergit semita mādatorum dei. Multi deuotionem perdiderūt dum altiora scrutari voluerūt. Fides a te exigit τ sincera vita. nō altitudo intellectus neq; profūditas mysteriorū dei. Si nō intelligis nec capis que infra te sūt. quō comprehendes ea que supra te sunt: Subde te deo τ humilia sensū tuū fidei. τ dabitur tibi scientie lumē prout tibi fuerit vtile ac necessariū. Quidam grauiter temptant de fide ac sacramēto: sed nō est hoc ipsis īputandū. sed potius inimico. Noli curare. noli disputare cum cogitationib' tuis nec ad immissas a diabolo dubitatiōes respōde: sed crede verbis dei crede sanctis eius τ ꝓphetis τ fugiet a te nequā inimic'. Sepe multū ꝓdest φ talia sustinet dei seru'. Nam infideles τ peccatores non temptat quos secure iam possidet: fide

Explicit liber quartus τ vltimus de sacramento altaris.

Johannis Gerson cancellarij parisiensis de contēptu mundi deuotū τ vtile opusculū finit M.cccc.lxxxv. per Dionysiū τ Peregrinum eius sotium bononienses.

Deo Gratias. Amen.

ture.ſed cemiterium eis non denegatur licet
Cõclude latius ⁊ clarius ꝙ aut deceſſit qs in
e nec penituit.⁊ tũc etiam cemiteriũ ſibi dene-
ceſſit in peccato mortali vt in ꝑalle.c.placuit.
bus.preal.Aut penituit ipm in morte ⁊ ſatiſ-
oto ꝯceditur ſepultura ⁊ clerici debẽt itereſſe.
in morte.ſed nõ potuit ſatiſfacere.⁊ tũc terra
denegatur ſibi:ſed clerici non debent intereſſe
a ꝓprie loquit tertius caſus huius capituli ⁊
atio tanquã benignior tenenda eſt vt not.in.c.
ar.lib.vj.⁊.l.penul.ff.de penis. Abbas.
nicatio fertur ipſo iure per hec verba:noſcãt
cationi ſubiacere.
penalis diſpoſitio quo caſu ligat aliquem ipſo
tet ꝙ precedat monitio.
e delinquẽtes poſſunt puniri a iudice eccleſia-
ecõmunicationem vel per aliam penam.

Ecõmunicationi. Excõicari debent

ui capiunt vel ſpoliant fideles ex iuſta cauſa na
igantes.h.d.primo.Excõicati ſunt ſpoliantes
patientes niſi ablata reſtituant hoc ſcdo.Et due
put duo ſunt dicta.ſecũda:ibi illi ẽt.¶Caſus
ubitabatur de pena ſpoliantiũ fideles nauigan
fragiũ patientes.Et conſultus papa reſpondet
poliare preſumũt romanos vel alio nauigio ve-
gotiatione vel alijs iuſtis cauſis excõmunicent.
cit ꝙ illi qui ſpoliant chriſtianos naufragiũ pa
bus potius auxiliũ preſtare deberẽt niſi ablata
t excõmunicationi ipſo facto ſe nouerint ſubia-
¶No.j.ex tex.ꝙ capientes ſeu ſpoliãtes mercato a
os ex iuſta cauſa itinerantes ſeu nauigantes non
acto excõicati:ſed debent excõmunicari.concor.
.ſi quis romipetas.hodie tamen iſti pirate excõ-
ſolẽniter ab ore pape ter in anno.¶Not.ſcdo ꝙ
eſt iuſta cauſa ⁊ honeſta nauigãdi ſeu itinerãdi.
rie dicat iuſta negotiatio dic vt habetur notabi-
viij.di.eijciens.⁊.c.quoniaꝫ.⁊.xiiij.q.iiij.quicũqꝫ
er Inn.in.c.j.ne cle.vel mona.¶Itẽ no.tertio ex
ꝙ ſpoliãtes naufragiũ patientes magis puniũ-
iantes nauigãtes.nam cõtra iſtos non fert excõ-
ipſo facto vt hic dicit Ioan.an.⁊ bene.Prima
capituli nõ promulgat excõicatos ipſo facto:

Zacharias.
¶Non denegat ſepultura. Adde Archi.in.c.ſi qs auſus.ij.q.vj.vbi ponit alios caſus quibus eccleſiaſtica ſepultura denegat gl.or di.in.c.ex parte. el.ij.de ſepultu.⁊ Bal.in.l.q ſepulchrum.§.hoc edictum.ff.de relig.